Bonaventura

Betraktelser över Christi leverne

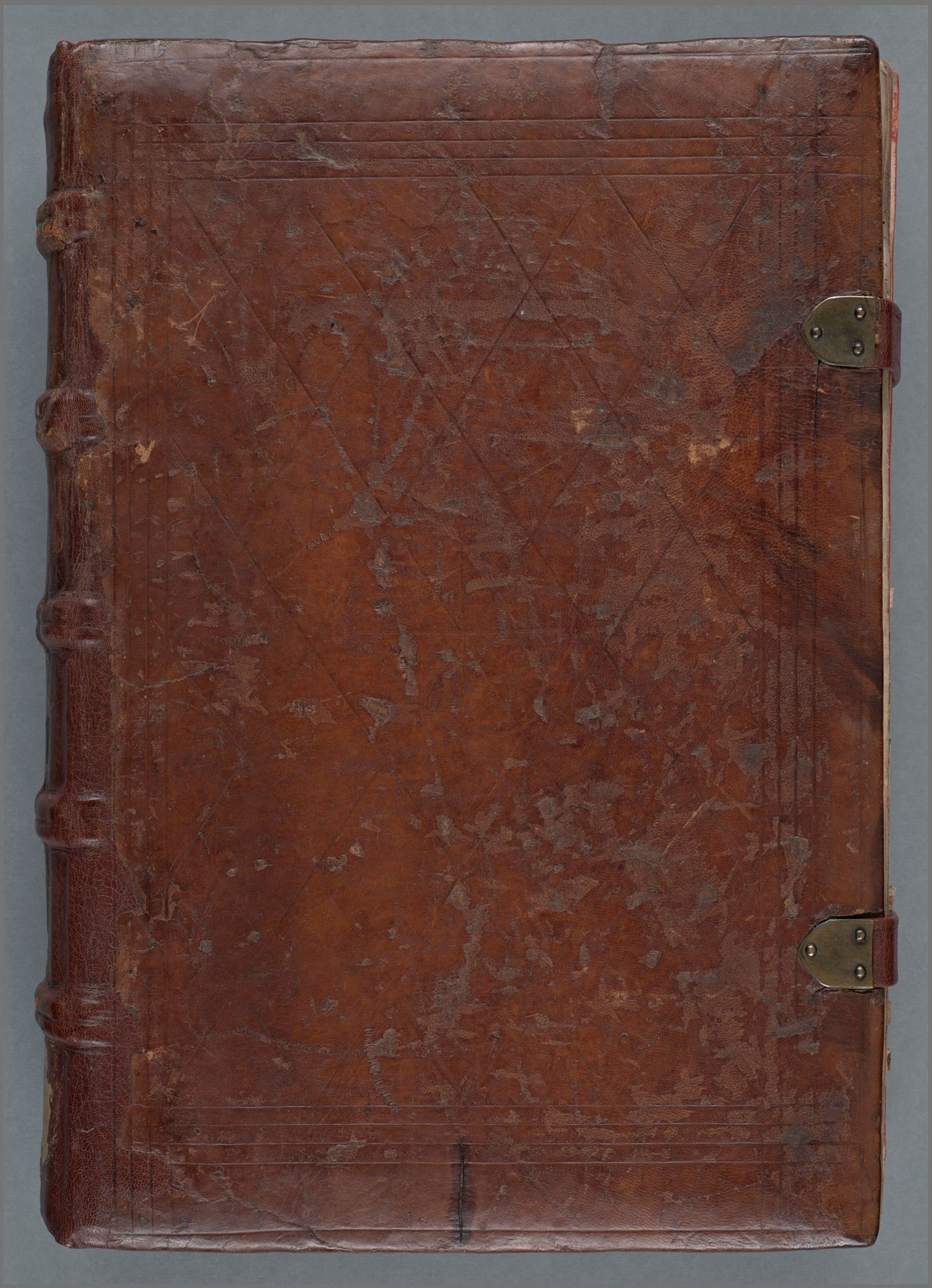

Handskrift HS A 3

Tillkomstår 1502

Digitaliserad år 2016

KUNGL. BIBLIOTEKET
National Library of Sweden

HS A 3

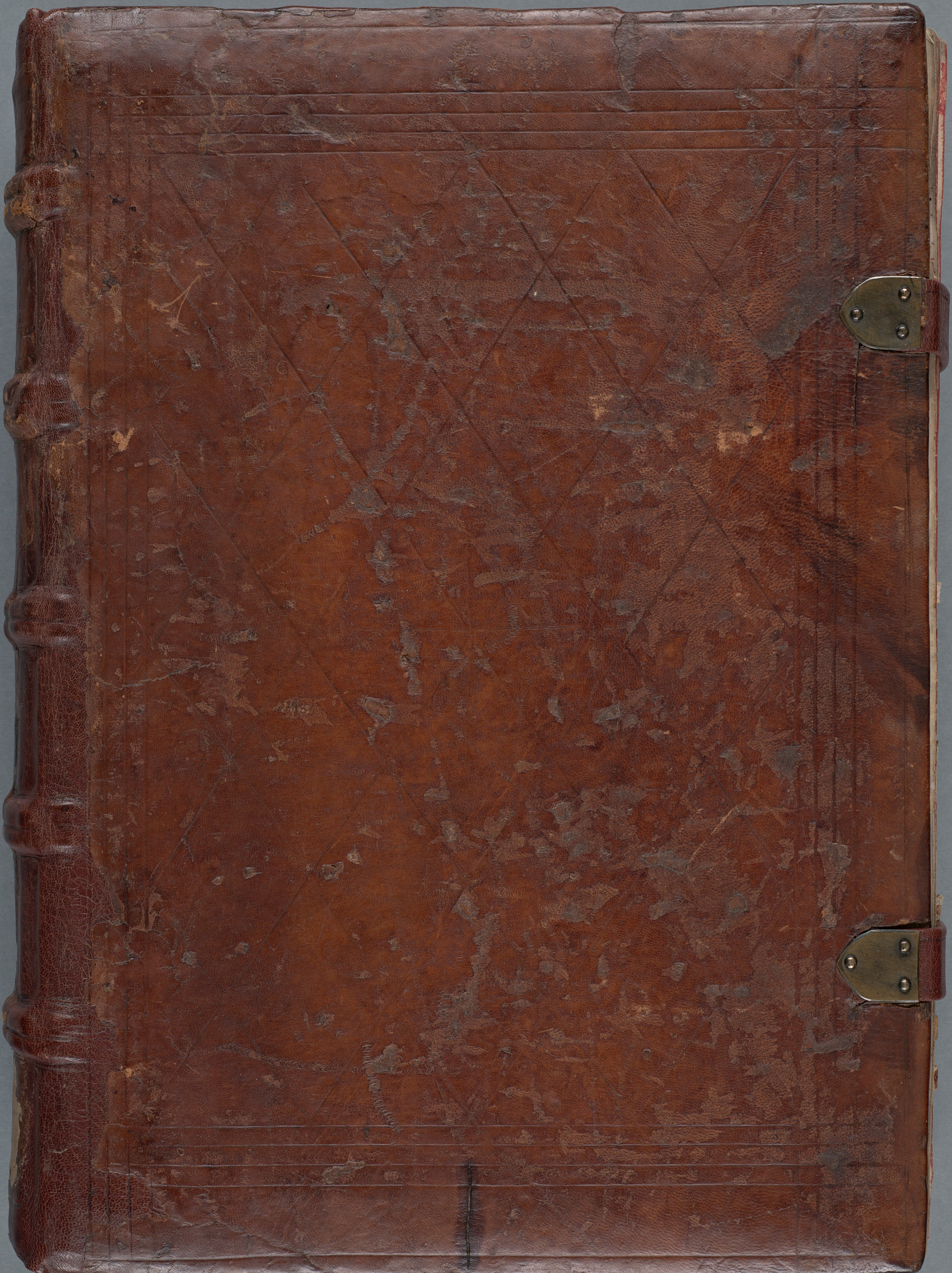

HS A 3

B.

Kungl. Biblioteket,
STOCKHOLM
Handskrifter.
N A. 3

N. 1.

HS A 3 - 1r

Wars Herra Pino bok.

Om christi pino

Thasse wars hra pino bok staar / först thz som lasas skal förbordhe dnica passionis wt markt til hwan daghen mykyt so lasas skal til hwar ia maltidh / Alle kona manghe halghe man i the wiku tha laghar abban sialff lasingene so wanit ar / förthy at stacionis falla ekke tha swa ratta som the nw ara wt markta / wtan at wikwn ar sökn an tha haffwen i nok at lasa i alle the wikw aff wars hra pino saman hant aff fleris bokom oc saman skriffwat mz modhir abbe syst. ana fikonis radhe / Item thz nast dymbel wika mz alt thz want ar at lasas i hwe / oc wt markt til hwan dagh ellar maltidh / Item sidhan all wars hra opstandilse aff paska dagh oc alt thz aff the högtidhenne skal lasas / Item nakra halgha mana hystorias so lasas skulu a thera daghom / som falla fran symonis z iude oc in til ywl / oc ywla daga lasing oc in til attonda dagh Sidhan taker modhir syst. marit ta bok wadhir oc haldhir in til trinitate / Oc ar thz witandhe at the boken som begynnas oppa sce trinitatis dagh hwe lat syst. elzeby giordem skriffwa / tasliker oc thwa oppa thz pman so hwa modhir syst. hustru cristin byörn ingilss gaff til conuentz böker för sith tastamant

i eth barlte om / xxiiij aar / Oc kom i the bok xx quinterne oc hwe skreff syst. anna girmundi Oc haldhir the bok alla the halgha mana hystorias so wardha lasna förbordhe fran trinitate oc in til symonis z iude / Oc tha skal thwa hir boken begynnas nast aptir hwe / Oc ar thz wetande at i tassa bok komo xvij quinterne aff hustru cristina pman / Oc löp pmanet i badha bokerna xxx dikker / thz ar xx aar / Oc tassa bok skreff syst. katerina gudhmundi oc syst. anna girmundi hwar theru sin halffdeel / Item ij dikker fingho brödhrena aff sama hustru cristina pman / Item ij dikker ko til makabeorum bok som iak syst. e g sialff skriffwar / Itm j aar ko wt för ij ryska skin til / Oc i swa matto löp thzta alt xxiiij aar som kona ara i conuentz böker mina modhir systers tastamant / thy bidhis för hwe troliga / Oc glömes ey them som skriffwadho / Itm barlet so hir til giffwit war thz köpte hustru birgitta anders dottir för xxiiij aar

Af denna 3dje afdelning finnas sex blad i Linköpings Gymnasii-bibliothek.
De innehålla fragmenter af legenderna om Alexius, Bartholomeus, Brynolphus, Maria Magdalena samt af berättelsen om S. Catharinas canonisation. Fragmentet af Brynolphs legend utgör två blad; de öfriga hvardera, ett. De hafva alla varit använda till bokpermar. Innan handskriften förstördes, afskref Örnhjelm Brynolphs legend; denna afskrift utgaf J. H. Schröder 1834 i disputationsform, under namn "Vita Brynolphi, suetice reddita". Schröder har äfven utgifvit "Translatio S. Catherinæ" efter en afskrift af Örnhjelm; men denna afskrift har Örnhjelm gjort efter en annan handskrift än syster elzebys bok. Fragmenterna om Brynolph och S. Catharina har Rääf meddelat i 9de delen af Skandinaviska Sällskapets Handlingar. Slutligen äro, eller blifva, de samtligen aftryckta, eller beskrifna, i "Svenska medeltidens Kloster och Helgona-Bok" utgifven af G. Stephens.

G.E.K. 18 4/1 49.

HS A 3

the witwne til rakkia

Sanctus marcus ewange-
lista sigher | at sanctus iacobus
oc sanctus iohannes apostoli sag-
dho til wars herra ihesum | O
mästare giff os at wi
skulum sitia i thino äro rike | En a
thina högro hand oc annar a thina wen-
stro hand | Ihesus sagdhe them förmaghin
i at drikka thz stora karet som iak
skal drikka | Thz är at wara mik ko-
pana | oc föllara i storom oc mangfal-
lom beskom pinom som iak skal tola oc bes-
lika drikka | the sagdho wi förmagho
thz | Ihesus sagdhe them | Sannelika skulin
i drikka mith pino kar | Swa druk-
ko the oc sannelika | thy at iacobus war
flangdher oc slaghin oc obrygdhelika

hanadher mz andrum apostlis | oc
omsidhe halshugghin för gudz
äro | Iohannes samuledh flangdher
slaghin | oc obrygdhelika hana-
dher | i wtlaghe sändher | i wallan-
dhe olio kar kastadher | mz ether
drikka giffwin | I hwilkom allom
liffs wadhom gudh gömde han
oskaddan til thäs han andadhe
sith liff aptir wplyct oc lankt
arwodhe | Petrus aptir man-
gha pinor | band | swlt | mörka
stuffwor | drak han pino bulla kors
faster | paulus halshugghin | an-
dreas korsfäster | bartolomeus
flaghin | oc swa alle andre apostoli
mz omskiffteliko dödh | lauren-
cius oc wincencius drukko thz stek-
te oc brändhe | oc swa alle the
som gudh thakkos | foro siltrone
gönom mangfal dröffwilse oc har-
dhan dödh til gudz äro rike | hwil-
ke wi haffwa otalika gladhi
när sino herra | thy at the twoli-
ka drukko mz honom aff pinona
kari | thy owerlike gilbrödher
hwar i halst ärwm | hwilke idher
gille kallen halgha kors gille |
a hwilko gudz son smakadhe
ätikio oc galla mz beskaste pi-
no oc sarlika wärkiom | alla wa-
rin gille | meer än thry aar oc hwilke
xxx drak oc bar beskasta pinogh

HS A 3

Thasse wars hra pino bok staar | först thz som lasas skal för bordhe dnica passionis wt markt til hwa daghen mykyt so lasas skal til hwa ra maltidh | Nu koma manghe hal ghe men i the wikn tha laghar abban siælff lasingene so want ar | för thy at stacones falla ække tha swa rætta som the nw æra wt markta | wtan at wikwn ar sökn an tha haffwen i nok at lasa i alle the wikw aff wars hra pino saman hænt aff flerö bokom oc saman skriffwat mz modhr abbe syst anna fikonis radhe | Item thz næst dym bel wika mz alt thz want ar at la sas i hne | oc wt markt til hwan dagh ællar maltidh | Item sidhan all wars hra opstandilse aff paska dagh oc alt thz aff the högtidhen ne skal lasas | Item nakra halgha mana hystorias so lasas skulu a them daghö | som falla fran simo nis z jude oc in til ywl | oc ywla dage læsing oc in til attonda dagh Sidhan taker modhr syst marit ta bok widhr oc haldhr in til tri nitatis | Oc ar thz witandhe at the boken som begynnas oppa sce trini tatis dagh hne lat syst elzeby giordem skriffwa | tarslikes oc thna oppa thz pman so hna modhr syst hustru cristin byörn ingilss gaff til conuentz böker för sith tastamant

sin halffdeel | Item ij dikker fin gho brödhrena aff sama hustru cristina pman | Item iij dikker ko til makabeor bok som iak syst e g siælff skriffwar | Itm j mr ko wt för ij ryst skin til | Oc i sina matto löp thta alt xxiiij mr som koma æra i conuentz böker mna mo dhr systers tastamant | thy bidhis för hne trolika | oc glömes ey them som skriffwadho | Itm baltet so hr til giffwit war thz köpte hus tru birgitta anders tordzs för xxiiij mr

Af denna 3dje afdelning finnas sex blad i Linköpings Gymnasii-bibliothek. De innehålla fragmenter af legenderna om Alexius, Bartholomeus, Brynolphus, Maria Magdalena samt af berättelsen om S. Catharinas canonisation. Fragmentet af Brynolphs legend utgör två blad, de öfriga hvardera, ett. De hafva alla varit använda till bokpermar. Innan handskriften förstördes, afskref Örnhjelm Brynolphs legend; denna afskrift utgaf J. H. Schröder 1834 i disputationsform, under namn "Vita Brynolphi, suetice reddita". Schröder har äfven utgifvit "Translatio S. Catherinæ" efter en afskrift af Örnhjelm; men denna afskrift har Örnhjelm gjort efter en annan handskrift än syster elzebys bok. Fragmenterna om Brynolph och S. Catharina har Rääf meddelat i 9de delen af Skandinaviska Sällskapets Handlingar. Slutligen äro, eller blifva, de samtligen aftryckta, eller beskrifna, i "Svenska medeltidens Kloster och Helgona-Bok" utgifven af G. Stephens.

G.E.K. 18 4/7 49.

In nomine domini Amen

Dæssen bok ær aff wars herra pino hwilken som læsas skal i them twem wikumen som ær dominica passionis oc dymbelwiku wt markt i them badhom mykyt som læsas skal i hwario maltidh badhe til bordz oc fram / Æn kan thet swa handha som affta sker at hælghe mæn koma i the wikunne som ær dominica passionis tha gar ekke læsninge æpter them iamlikan ællar matto som wt markt ær til hwaria maltidh ællar dagh / wtan æpter thy som abbedissen finnes at lata læsa æn tha ær her nogh saman skrifwat aff wars herra pino swa at nogh skal the wikunne til rækkia

Sanctus marcus evangelista sigher / at sanctus iacobus oc sanctus iohannes apostoli sagdho til wan herra ihesum / Mæstare gif os at wi skulum sitia i thinne æro rike / En a thinna högro hand oc annar a thinna wenstro hand / Ihesus sagdhe them / förmaghin i at drikka thet stora karet som iak skal drikka / thet ær at wara mædh kompana / oc föliara i storom oc mangfaldom beskom pino som iak skal tola oc besklika drikka / the sagdho wi förmagho thet / Ihesus sagdhe them / Sannelika skulin i drikka mith pino kar / Swa drukko the oc sannelika / thy at iacobus war flængdher oc slaghin oc obrygdhelika hanadher mædh androm apostlis / oc om sidhe halshuggin for gudz æro / Iohannes samuledh flængdher slaghin / oc obrygdhelika hanadher / I wtlæghe sændher / i wallandhe olio kar kastadher / mædh etter drikka giffwin / Hwilkom allom liffs wadhom gudh gömde han oskaddan til thæs han ændadhe sith liff æpter mykyt oc langt arwodhe / Petrus æpter mangha pinor / band / swlt / mörka stuffwo / drak ihesu pino bulla korsfaster / paulus halshuggin / andreas korsfæst / bartolomeus flaghin / oc swa alle andre apostli mædh omskiftelikom dödh / laurencius oc wincencius drukko thet stekte oc brændhe / oc swa alle the som gudh thækkos / foro siuttione gönom mangfalda dröffwilse oc hardha dödh til gudz æro rike / hwilke wi haffwm otalika gladhe naar swa herra / thy at the twolka drukko mædh honom aff pinona kari / thy o ærlike gilbrödher hwar i hælgh ærum / hwilke ælsta gille kallen hælgha kors gille / a hwilko gudz son smakadhe ætikio oc galla mædh beskaste pino oc saroska wærkiom / ællar ym sin gille + meer æn thry aar oc + hwilke xxx drak oc bar beskasta sorgh

HS A 3 - 2v

i sino hiærta förewitandhe sins
sons kotna skolandhe pino
ælla sancta katerina ælla sancte mar
garete gille / hwilka æpthe at
thera kött war mz slaghom oc
iærn kambom alt söndher slitit
waro i mörka stuffwone swælta
oc om sidhe halshugna / ælla
nakors annars hælagx mans
gille / hwilke alle mangfalle
lika pinadhe i wærldhenne sit
ia nw i ærwdhelikx fridz sins fæg
nadh oc i rike himilo i himerike
Drikke thu om i hælghom aptu
dan i tolkom gillom til at thola tho
lik tungh som the toldho / ælla to
lik ordh oc gæruinga som the haff
dho / haffwin i swa / Tha maghin
i giffwa thæ napn aff hælgho
mannom / haffwe i ey swa / tha
æru tholka samquædher hældher
kallande drinkara gille oc öl
fylle æn hælgra manna gille al
la siæla rykt / særlika madhan
thæt mykla meer tolinas bruk
sens fylle æn gudz hedher ælla
siælanna gagn / Æn tho i latin
nakra mæsso sighna / hwilka oc
mykla flere tolk bodhe alt li
kawæl latha sighia / för mangh
falla gudz goodhgæruinga hwil
ka han gör tolk daghlika / oc för
thæt mykla godz som sonlike aff

tolk opbara æpter sina förældra
Thy thæt til at i skolin wita hwat
gudh toldhe oc drak för tolka skuld
oc hwat tolk bör honom atergælda
Tha hören nw hwilka tolff storbeka
ra han drak i sino pino tima oc i hwi
lom thera thre swa bekara aldra bes
kasta mz manghom andhrom pinom / Första
bekaren war at the persona som pinon
na kar drak war gudz son / Thy at sina
ælskadhe gudh fadher wærldena at
han sparadhe ey sin eenda son / wtan
antwardhadhe han i dödhen för os alla
Thæssa bekarans första smaa beka
re war hans ærlikhet som han för
smadhe i thy at han som tholde war +
gudz oc iomfrwnna + hwadhan aff son
anselmus sigher / gudh sin son / hwilken
han födde aff sino hiærta sik iæmpna
oc ælskadhe som sik siælffwan / then sam
ma gaff han marie at han skulle gudz
oc marie son wara / Nw för thy at
han war aldra ærlikaster war honom
aldra twngast at tola swa smæli
ka wanærlikhet / aff aldra wan
ærlikastom mannom / som alstinger wa
ro gudhi aff gangne / oc the spot
tadho i hans anlete / hwadhan aff
bernardus sigher / O godhe ihesu the
som tik pinadho / smittadho mz sino
spotte tith hedherwærdha anlete
hwilket anglane astundha at ska
dha oc see / sloghe mz sinom handhom

oc holdho thz mz kladhe oc ſlogho
mz beſkom ſlaghō | Annar war at
hās ſignadha ſial drōffdhes fōr pi
nōna annre ſwa ſom hā ſialffwer
ſighr | Annur ſial ar drōffdh til dō
dhen ſwa hardhelika at ſwetter ni
dhr ran aff hans lekama ſwa ſom
blodz droppa | Tridhia at hans io
fruleka kōt war aldra klenaſt oc
ſaraſt at thola | Swa ſighr iomffru
maria mī ſon haffdhe baſta oc ſkir
kaſta natur | thy aff mik tok han re
naſta likama | oc baſt ſkepadhan
Hun hans ſkin war ſwa twnt oc klent
at hā ſlaughdhes aldrig ſwa letteli
ka at ey wtgik blodh genſtan | oc
ingen haffdhe ſwa klenā likama ſom
mī ſon | hwilke ſom war aff twem baſ
tō naturō | gudhdōmenō oc mandōme
nō | Annar ſtorbeſkare war at hā toldhe
aldra hardaſta pino | hwadha aff iom
fru maria manadhe ſcā birgitto ſi
ghiande | Nw dott ſkadha mīs ſons pi
no hwilkēs pina ōwgik aldra halghra
māna beſkelikhet oc wark | hwadhā
aff hā ſighr oc ſialffwr | Nw alle i ſō ſwā
faren aat iordherikes wægh | aat wak
te oc ſen at aldrig wardh warker thol
ken ſō mī warker | thy manar iak alla
ſolk ſō i iordherike æren at i hōren
oc ſen mī wark | Thiſſa fōrſta ſwaa
beſkare war obændhelik ordh hond
moth kaſtadh i thy at hā war kalla
dhr fōrradhare | ſwikare oc
lyughare oc diæffwls man
Hwadhan aff iomffru maria
ſighr mīs ſons owini ſagdho
hā wara fōrradhara oc lyu
ghara oc ſwikara | hwilkē iak
wiſte wara ratwiſan oc ſanan
oc engō haffwa orth giorth oc
enghom wilia orth gōra | Annar
war hardh ſlagh oc ſlaughor hwil
ka hā tholde hwadhan aff iom
fru maria ſaghdhe ſcē birgitte
Mins ſons owini ſlaughdho hās
likama ſom ren war aff hwarie
ſyndh oc ſmitto | ſwa grymelika at
iak ſaa hās likama | ſlaughdhan
oc ſlaghnā alt til riffiāna ſwa at
hās reff ſyntos baar | Oc en thz
ſō beſkare war at ſee | war ſlau
ghnar æptir droghos riſtadhis
hās kōt oc ſlitnadhe aff them
ſwa ſō iordh fōr ardhre | Tridhi
waro aldra hardaſta pinor | hwil
ka hā tolde a korſſeno | hwadhā
aff iomffru maria ſaghdhe ſcē bir
gitte | Thornkrona ſattes mīr
mīs ſons hwffwdh ſwa at hon
nidhr gik midhwakt a ænnitet
ſwa hardelika | oc trangelika at
manghe blodz ſtrōma nidhr
runno widha hwē ū hans ænnle
te | Oc fylto hans haar oc ōghō
mīn oc ſkægh | ſwa at thz alt ſam

HS A 3 - 3v

man syntes enkte wtan blodh | Aadh
ronar oc sinonar i handhomē oc
fotomē waro sōndrolz̄ strungna oc
slitna aff iarnspikomē | aff hwilka
warken olidhelika ingik til hās
hiarta oc mōdde thz̄ mz otholiliko
wark oc beskliket | Oc athz̄ wth
fran hiartano oc i senonar oc alla
sargadha limenar mz sorgelikasto
wark | Æn fōr thy at hās hiarta
war aldra skirskast oc bast saman
kōmet aff basta natur | Thy stridho
liffwet oc dōdhen lange mællan
sin | oc swa langhohes liffwet mæl
lan beskasta wærkiana | Ok dōdz
hardasta stingh [illegible] ohughs[illegible]
[illegible] tungho mtill hans helgista
sia | sanctus bernardus sighir swa
D | ed godhe thū hwru sōtelika
thu omgik mz mānom | oc hwru o
wærdogh tungh | thu tholde aff thē
hardh ordh | oc hardhare slagh | oc
aldra hardasta kropsens pino | Tri
dhi storbekaren war | at hā tolde
pino oc wark om alla sin likama |
swa sō propheten fōre spadhe sighian
de | Aff fotsins ilia oc til iassa ær
enkte helt a hanō | aldra wærghna
saar oc blanadhz̄ oc ruttnandhe
plagha | Thessa fōrsta sina bekare
war at hā pinadhes om allan sin
likama langlek | hwadhā aff ber
nard9 sighir Skodha aff fotzsens

ilia oc til iassa | aldra wærghna
ær grōtelik pina | aldra wærgh
na wærker | Annar war at han
tholde pino | om allā sins likama
brædhelek aff flaughō sō sakt ær |
oc slaghō oc wth tæninsō | Aff hwil
kō iomffru maria sighir thintadh
nu son gik til pinona stadh | slogho
somlike hā a sin hals | oc somlike
i sith ænlete | Oc swa hardelika
oc maktelika war hā slaghin | at
æn tho iak saa ekke thē sō hā sloo |
tho hōrde iak grumlika slagens
lyudh | Oc thz̄ ærptir grymme pina
ra gripu mi son | oc wth tandho hā
a korsseno | Tilfwælande fōrst hans
hōghro handh korsseno | hwilket
bærat war fōr iarnspikomē oc strun
go thz̄ spiken gōnom handena sō
benet war hardast | Oc wt thando
sidhā oc droghō mz repe hande
na til thærs hō rækte tith sō borat
war | oc nidhz̄ droghō hās fōtz̄
mz repe | Thridhi war at pinonar
ingingo dimplika i hās likama |
thorn krona in til hiarnan | iarn
spikane gōnom handrena oc fō
trena som sakt ær | fōr hwilket
bernard9 sighir | O mildaste ihū
ensamen kærleken bant tik | en
samen kærleken hōlt tik oc kors
faste tik | hwilkē tik drogh aff hi
merike oc i wærldena | O millaste

HS A 3 - 4r

ihū war ysærd oc thin ynskudh | oc
thin kærleker sō thu haffuir til war
sarghade tik | oc drapo thin likama
oc ut thrwngadho thina welsighna
dha siæl aff hono | Oc uz hiærti ængx
liko hetom oc brænandhe ælsko
gha thu omffæmnadhe os | hwar-
watn oc blodh ut flōt aff hiærta
no | oc blodhet ut thrængdhes aff
kotheno | Oc siælen skeldhes ~~aff~~ widh
likamen | pinona dyupliket war
i thy | at han war swa mærkelika stun
gin gönō sidhona | at sprutet klöff
dhe hans hiærta | oc gik nar gönō
andhra sidhona | Fiærdhe storhe
kæte war at han tolde för anars brot
oc ey för sin eghin | Hwadha aff gudh
fadhir sighir uz prophetano | iak lot
slaa min son uz pino för mins folke
syndher | æn toth han giordhe ey wrang
likhet oc ey war swik i hans mwnne
Oc sighir iomffru maria | min son synda
dhe aldrigh | oc tho bar han aldra mæ-
niskio syndhir | oc doo swa wæl för sina
owener sō för sina wini | som the
helgha scriph bær hono witnesbirde
uz prophetis oc apostlis | oc fleri |

Førsta swavekæte war | at han
för otroma man oc oratwisa
pinadhis | Thy at i hans dödz tima
iærwadho alle om at han ware gudh |
utan iomffru maria | aff hwilko
sancs petrus sighir | Jhūs doo för wa

ra syndhir | rætwis för oratwisa |
at han skulle offra os gudhi
Timar war at the giffwo ho-
nō orætta sak oc skuld | sighan-
dhe han haffwa förbudit at giff-
wa kesarenō skat | hwilket han
ey giordhe | oc æn thot the wisto
at han haffdhe helat mangha
siwka | oc giffwit dödho liff | ey
thars sidhir sagdho the til pyla-
tū tha han sagdhe sik engha
sak uz hono finna | ware han ey
ilgerninges man | ey haffdo wi
antwardat tik hono | Thridhi
war at the atik gullo honom
ont för goth | han haffde ut walt
iudhana til mere wærdelik-
het æn nakot anat folk | han
gaff them bæsta land i alle
wærldene war | han wiste the
sin wilia uz prophetō | oc han fræl-
ste the affta aff liffs wadhom
| han walde sik iomffru til modhir
aff thera slækt | han prædikadhe
oc giordhe iærtekne för them
| æn för thessa godha gærninga oc
mangha andra | wildho the en-
gha ledh lata han liffwa | utan
beddos aff domarenō tha han
wildhe ihū ledwgha giffwa | en
man drapara til liff oc ihū til
korssens dödh | Swa göra nw
manghe | ~~m~~anghaledha oc för

banadha syndhe moth gudhi / hwil
ko han gör mangfalla godh ger
ninga / ær the syndomen som sanctus
paulus sighir / ananiadh korsfestan
dhe gudz son / oc haffwande han
för gab oc hadh / Nw madhan thn
som förwandz in twem ællar threm
witnom / haffwa förbrutit moysi
lagh / skullo dödh wtan alla miskundh
Mykin mykla hardare pino thn
för skullar som försmadhe gudz son /
oc synda mothe hans blodh ordhe
Oc thy kære gudh rætwislika
in pinar hans sighiande / Hwat ey
æptir gærdz / owth för godh / thy at
the syndhiro graff mæn skal swik
lika oc lönlika satiandes mik
mangha dödz försattor / Fämte
stor bekaren war at hans pino wok
tara waro optande mothe honom
aff förtankte ilzsko sighiande som
spat war aff them / Kommen oc dræ
pom förradilsa tanka mothe ho
nom gudz sun / slam han in twingom
ne / Thz ær in thwasdom obrygdilsa
ordhom / oc akto enkte ... hans ordh
Oc thy kærer gudz son för sinom
fadher om them sighiande / Thu west
all thera radh mothe mik til min
dödh / Thessa försla sina bekare
war at æptir thy som larste sighir man
gha stadhi klarkane oc laghwiso
mænene giordho mæst til hans dödh

ey thy sidhir at the sagho han fulkom
na alt thz som scriffwat war aff gudz
syny / Oc thy sagdhe han til thera /
ransaken the hælgo scrifft / för hwil
ka gömo i wænten idhir faa æwær
delikt liff / thy ho bær witne aff
mik / Thy at i throm moysi som hona skreff
aff mik / Swa kærer oc thus nw at
syndogha mænniskior tro ey honom
sighiande sancta birgitto a hörande /
Om the trodhe hwru lustelik æwi
delik gladhi ho ær / the girnadhos
ællar æstwndadho enkte wtan mik /
Om the trodhe at iak see oc weth
oc förma all tingh / oc at iak kraff
wer rættan dom aff allom / wtan iak
haffdhe the ledho widh wærldena
oc rædderis mer at syndha för mik
ian mannom / Annar war at hans dödz
woktara giordho thz ey aff barnslike
barnzsko / thy at the waro aldroghe mæn
i midhiamoghanom / hwilke dödz radh
saman lagdho moth honom / aff för
tankte oc fulkomne ilzsko / Mykin
manghe nw synda samwledh moth
gudhi / ey aff barnzlike fawizsko
wtan aff fördömelike oc gamble
synda sidhwænio / oc mæst drinka
ra oc skörliffnadz mænniskior / för
hwilket augustinus sighir / Thera man
nama ilzska som korsfæsto gudz son
synes wara fulkomen i allo ondo /
Æn thera ilzska ær mere som ey wil

ia rætwislika lyffwa | oc hata sannin-
dena budhordh | för hwilkra stadh
fasthelse gudz son war korsfaster |
Thridhi war at the swa sō i makre
matto tr[illegible] angodho oc nödh
gadho do [illegible]hon maran til ihū dödh
thy at tha pylatus leette til fælle
at lata hā lösan ropadho the sighiā-
de | Ey ast thu kesarens wen om thu
giffwer hā ledhughan | Oc hwru mange
swa lokka ww andra til syndh | ur
roff ur styld | skörlifwat | drukkin
skap oc mykla andhro | hwilke alle
som bernardus sighir | wara skulu
swa kompana i pinomē sō the waro
samhælloge i syndomē | en pina skal
the opswælgia | hwilka en ælskoghe
saman bundhir i syndenē | Oc sō xpūs
saghdhe scē birgitte aff ens fördöm
dho | diæfflane skulu göra honom
beskliket för sötma | aff förzsens
lvia oc til iæssan | at hā skuli thola
swa mangha pinor hwru mangha
mæniskior hā ledde i förtapilse | Swa
gaar oc flero andhrō sō andra lokka
til onth | hwat the ær w hærdhir
gilles drinkara | ællar andhre | wtā
the bætren sik | Æn thy ær war
manghe fölia thy andhrō til syndh
ær the rædhas mer mānā om tala
æn gudh | Fiorth hwilkō war hære si
ghir | rædhes ey mānā obrygdilse
ællar hadzful ordh | Siætte storbe

karen war at hā tholde sinæ lekamlica
pino oc dödh i mangha mānā asyn
tha mykyn moghe war samman ko
men om högtidhes dagh widhærla
draghin om gatwnar | fran ens do
mara oc til annan | oppenbarlika hād
dhir spottadhir oc gabbadhir | oc wt
draghin aff stadhenō | barandhe
sith kors som röffware ællar thiwff
w oppa sinō [illegible] swighnadha [illegible] |
[illegible] til caluarie locū | thiū cena stadhe |
Fiærda sinæ bekarē war at han
sō ær ærona konunger om alla
konunga oc waldzsens hæra om alla
hæra | korsfæstes mællan twa röwa
ra | kronadhir mz thorn krono at
hā skulle dömas kronadhir ulger
inges man | om alla andhra ondha
man | Fæmta förespadhe prophetin
sighiande | Gudz son antwardhade
sik i dödhen oc ræknadhes ællar
skepadhes mz ulgerninges mānōz
Annar war at swa sō læste sighir
the sō korsfæste waro mz honom ta
ladhe obrygdhelika til hās | swa
at en thera sagdhe | ast thu gudz
son tha gör tik helan oc os | hwil
ket thy twngare war at höra at
hā wiste sik obruttliken | oc them
brutlika | Siætti at hā tholde i
sina modhirs asyn oc sonlika sina
karasta wena | hwilket mykyt ök
te hās pino | Siwndha aff iomffru

HS A 3 - 5v

maria saghe sc̄e birgitte | Christus
min son stodh a korsseno j swarasto
warkiom skadhade han oc saa
sina win gratande | huilke han tolk
haffden wilit ut haus hiarta haff
wa tholt the pinona j sik | alla
brwnnit awndelika j hælsfwite an
set han swa pinas | The sorghe som
han tholde aff sina wena sorgh | gik
om allan thæn wark oc sorgh som
han tholde badhe j likama oc hiar
ta | swa kærlika ælskadhe han
them | Oc mænniskia hon skulle thu
rolikelika a tænkia sighiande
vt sco bernardo | Jak skal annas
ær madhan iak liffwir hwru mykyt
arwodhe oc mödho min söte thæn
tholde predikande | gangande | wa
kande | a bönom standandhe | gratan
dhe | nödhstaddom wærkwnnande | för
sater aff vnderlikom tholande | oc
hwru han tholde obrygdilse |
gabbilse | atlik wrakilse | spot oc
slagh oc hardha iærnspika | Swa de
storbekaren war at han fan hwar
ien lisa | thy at sco bernardo sighir
wille han hwila oc stydhia sik widh
handhena ællar fötrena | tha
slitnadhe kötet skænet oc sinonar
Swa war oc om han trængdhe
sarghadha baken til hardha kors
set | Oc thy madhan han haffdhe

engin stodh | wtan sarana sarökia
fan han engen lisa ællar hwilo
Olyckæ thy oc skamos mæn mænniskia
wndher giffwir köthlika lusta | at
sölas i kræselikom xv j mat | oc
innstoppa fyllo | mær thu west at
thin skapare hængdhe a korsseno
nakudh stodho | Olyckæ skam
dhes girwgh mænniskia at iordhas
j iordzlika tingha giri swa som
muldwerpille j iordhene | Tha thu
west thin gudh haffwa flyt alla
iordherikes æghor | oc haffwa wi
lit döö ep a iordhene | vttan oppe j
wædreno | oppa hardhasta korsens
galgha | thy o mænniskia betrakta thættu |
Thessa förster swaad bekare war |
Thæt englen hugnadhe han
huilket han kære sighiande | Jak
lette nakon thæn mik matte hug
na oc iak fan han ey | Swa kærdhe
han sca birgitto a hörande at man
ge arw nw j iordherike the hond
göra tholik dröffwilse ut sino sin
dho | so the giordho honom so hono
pinadho | oc faa aru the so honom
göra hugnadh | Annar war at han
hördhe mangh obrygdilse nar
somlike saghdho | gör tik sialffwan
helan | om thu ært gudz son far
nidh aff korsseno | ~~somlike saghdho~~
~~gör tik sialffwan helan om thu~~

HS A 3 - 6r

ær gudz son for mik aff korseno
somlike sagdho | tha giordhe andra
hela | oc sik siælffwa forma han
ey helan gøra | om han ær i sielfs
konunger fari nidh aff korseno
oc wi trom honom | Hwilket han ey
wille gøra | æn tho thā thz war for
matte | giffwandhe os tholomodz
æptirdøme moth obrygdilsom
Æn nw kære thā at manghe slan
gna thā nu otholomodhe | thy at the
wilia ey thola eth ordh for hans
skuld | Fiærdhi war at hās kænesve
na forlato thā oc flydho fran honom
oc swa war thā aff alle likamlike
hiælp forlatin | at thā nødhgadhis
for pinona grymelika mykelikhet
sighia til gudh sin fadhur | Eyn gudh
min gudh hwi forlast thu mik | oc
Johane sagdho | gudh forlat thā
sokyn thz æptir honom oc grype
han thy at engen ær than hāns
frælsare | Swa kærer thā oc nu mykle
tand at manghe forlata thā sighia
dhe the forlato mik liffwande wænz
kærllo thz ær aldra nadha kærllo
oc thy forlatas thera siæla aff ho
nom som bernardus sighir | For thy
at siælen forlæt gudz ælskogha for
wærldena ælskogha oc kotzsens
lusta | thy skal hon forlatas wsul aff
gudhi oc antwardhas diæfflenom
ævindelika pina skolande i hælff

wite | Fæmtonde stor bekære war
the smælike oc hwassa anbodh
som reddos til hans dødh | Aff
hwilkom smælikast war æn thot
annor waro hwassare | at han war
spottadher i sith æmbite swa som
han kære i skriffwine | The blyg
dhos i mith æmbite oc sighir han
ānar stadh | Jak wænde ey mith
ænlete fra them som æmtadho
mik spottadho a mik | Jak gaff
min krop them thā slogho | oc mīa
kindir them som them nappadho
oc slitu oc riffwo | Aff thessom thre
smæ bekarom hwilke warom
søta herra ihū xpo waro ømmt
beske oc store at drikka | sagdhe
thā siælff sca birgitto | Johane
giordho mik tryggia handa pino
kōn i mine pino | Først trætth widh
hwilket iak war korsfæster oc slang
dhir oc kronadher | Annantidh iærn
net nu hwilko the gønom stungo
mīa handir oc føter | Thridhia
tidh gallans dryk | hwilke the
gaffwo mik drikka | Sidhan skal
to the aat mik oc sagdho mik
wara slatan for min dødh | hwilken
iak toldhe gærna | oc kalladho
mik lyughara for min kænedom
Tholke æru nw manghe i wærl
dene | oc faa gøra mik hugnadh
The korsfæsta mik nu wiliand

ſo the haffua til ſyndinna | the ſlan
gha mik mz ſino otrolik | Thy at en
gen wil thola i ordh for mina
ſkuld | The krona mik mz ſine
höghfärdz krono | mz hwilke the
wilia wara höghre än iak | The
ſtinga minä händher oc fötir mz
hardz ſkona iärne | Nar the ro
ſa ſik aff ſinom ſyndom oc hardha
ſik at the ſkulin ey vadhas mik
For gallan offra the mik dröff
wilſe | For pinona til hwilka iak
gik gladhelika ſighia the mik
wara ſlatan oc lyrwghara | Ri
ionde ſtorbekaren war at han
tholde ſkämelikaſtan dödh i the
ſtadh ſom mädhwärkt war i wärl
denne oc til ſörlingh war aff alla
landom ſom ſkriffwat är | at i
hans pino tima bygdho renliff
wis män i iherusalem aff hwario
thy napn kunnogho lande ſom
wndher himmenom är | Oc han giör
dhe mankönſens helſo mädhwärkt
i wärldenne | Thy til at thz ſom iu
dhane rakenadho hono til ſmä
likhet | ſkulle oppenbaras til hans
ärwdelika ärro | ſom thz är nw op
penbarat | Thaſſa förſta ſma be
karar war at han war ſkämdher i
manghom ſtadhom | Först i yrtagar
dhenom | hwar han war fangadher
oc bwndhin | oc thär näſt i preſta
höffdingans hws | hwar manghe
ſaghdho han wara brutlikan til
dödh | Oc ſpottadho i hans änle
te | oc ſloghio han a hals oc i änle
te | Oc badho han ſighia hwilken
thera han ſloo | Oc i herodis hwſe
hwar preſtahöffdinganne käredho
om han ſwa ſom han ilgerningis man
ware | Oc herodes mz ſino herſka
pi forſmadhe oc gabbadhe han
oc lät föra han i hwit kladhe
for hadh ſkuld | I pilati hwſe war
han for hadh ſkuld i rödh kladhe
fördher mz thorn kronadher mz kna
fallom gabbadher oc kalladher in
dha konunger | mz wrekap a ſith
hwffwdh ſlaghin oc i ſith ſignadha
änlete ſpottadher | Annar war at
han war korſſäſter i warſt loktan
dhe ſtadh | aff manghra ilgerning
ges manna rotna manna kroppom
ſom thär waro fördärffwade | Aff tes
ſom oc flerom the pinom han tholde
ſighir bernardus ſwa | hwffudhit
hwilket ſom hedhras mz wördhing
aff änglomen | ſtingx mz hwaſſom
thornom | fagherſta christi änlete gör
fwlt aff iudhana ſpotte | The ögho
nen ſom lyuſare äro än ſolen the
mörkas i dödhenom | The öronen
ſom höra ängla ſangh | höro gab

oc hadh | nar sama bōrudho ledha
lwkt | Annen sō taladhe sōtan
bōnedom smakadhe atikio oc
galla | Thrundena sō skapadho
hmmana wtthandos a korseno
gönō stungos mz iarnspikom |
aller likamen flos oc flengdis
Sidhan gönō stunge han mz spiw
te | Fötrena hwilkra paller som
hedhras | the korsfestos | Nu hwat
skal iak meer sighia | enkte bleff
helt i honō wtan twngan | at
hō skulde bidhia för syndarom
oc antwardha sina modhr̄ sīō io
hāni | Tridhi smabekare war at
han war nakudhr̄ högt oplyptr̄
i wædhret a korset | at alle mat
ten se hans skam oc nakt | Nu th
the thankto göra honō til skam
wendhe hā mildelika til wara
helso | Thy sighr̄ bernardus | xpus
opför högt i wædhret | at han
matte aff allom sees | hā ropadhe
maktelika at hā matte aff allō
höras | hā lagde grötelika tara
til [...] ropet | at mānnskia skul
le [...] war kunna honō | Fiærde
stor bekaren war timin | thy at i
sama timanō som hā frælste mēdha
na aff trældom oc wt ledde them
gönō rödha haffuit | oc inledde
them i basta landh | Tha korsfesto

the hā | thy bære han i scriftene
at iudha moghen kallado mæn
mothe honō | Thassa förstha smabe
kare war at hā tholde pīno oc
dödh i gladhis timanō om hög
tidhes dagh nar manghe waro
saman kōne | oc alle gladdos wtan
the mz honō sörgdho oc grēto Sum
gladhias nw oc manghe | oc mast
ō högtidhes daghana i sinō ölfil
lom | sō scripte sighr̄ | Drikkande
lustelika dryckia | smördhe mz
basto smörilse | som ær wærlzlike
hughnadhr̄ | oc thola enghta sorgh
för wars herra pīno | oc beskista
wærlzkia | som han ledh i sinō aldra
helghasta likamæ | ok stark |

Annar smabekaren war at
han tholde længe som war
læ sighr̄ mz prophetanō | Iak war
flengdhr̄ allan daghen | oc iak
tholde för tik mānnskia obryg
dilse allan daghen | oc amwal
om alla nattena | Thy at hā war
fanghadhr̄ om thorsdagx qwælle
oc doo a korsseno fredaghen om
middagh | Tridhi war at wærldē
kændhe han ey | wtan drap han
för godh gærninga i sama timanō
om aptin som hā haffde skapat
hona | Alff thy sighr̄ lasten | gudz
son war i wærldene oc wærlden

HS A 3 - 7v

war ſkapadh om hā oc warlden
kandhe hā ey| Swa gladz oc ur
mænniſkian j ſine karte oc glōme
gudz pino| Swa ſom bernardus
ſighir| at ſkalffwi vpins karer om
them ſighande| Thu aft mænniſkia
oc haffwir blomſter krono a hoffde
oc iak gudh ſtinger mz thorn kro
no| Thu haffwir dyra hanzſka a
handō| oc iak iarnſpikana gōnō
mina hændir| Thu ho wera j ſkinan
dhe klædhō oc iak war gabbadhir
aff herode j hwito klædhe| Thu danz
ar mz thinō fothom| oc iak arwo
dadhe mz minom fotō| Thu vtrak
ker thina hændir j danz a korſins
fōr glædhi ſkuld| oc mina hændir
waro vtrakta a korſeno til obær
dilſa| Jak ſorghdhe oc warkte a
korſeno| oc thu gladz j warlde
ne| Thu haffwir baart bryſt oc ſi
dho til ſkamptta arro| oc min ſidha
war gōnō ſtungē fōr thina ſkuld
Nw an tho thu haffwir giort ſwa
mykyt mothe mik| Tho wmwant
tik til mik oc iak wil taka tik
til mik| Almoſte ſtorbekare war
at an thot hans pina fōrmatte
allō hielpa oc alla athirlōſa| Tho
wiſte han mangha the tha wara|
oc ſkullo kōma ſom ho ſkulle enk
te dogha fōr thera ondha gærningu

ſkuld| Hwilket hono pinadhe beſk
likare an aldhir thu warker ſō
han tholde i likamenō| Hwadha
aff hā kære oc ropa ſom philippus
ſighir til mankōnet ſighiande| O
mænniſkia| ſee hwat iak thol fōr
tik| See om nakon tima tholde na
kor ſholken wark ſō thu ær aff
hwilkō iak pinas| Jak ſō dōo fōr
tik ropa til thu| See pinonar aff
hwilkō iak pinas| See iarnſpi
kana aff hwilkō iak gōnō ſtakx
oc an thot mik ær ſwa mykyn
warker vtan til| tho ær ſorghe
oc warken meer jnnan til| aff thy
at iak ſer at thu aktar enkte thz
alt iak thol fōr tik| Thaffa fōr
ſta ſmabekare war at mænniſkio
na aktadho ey hwru dyrt wardh
fōr thera athirlōſn war vt giff
vit| Aff hwilkens dyrlikhet pe
trus apts ſighir| O mænniſkiar
j ſkulin weta at j æren ey athir
lōſte aff ydhre ſkamptto ſiudanō
gengilſō| mz fōrgangliko gulle
ællar ſilffwe| wtā mz o ſmit[illegible] ta
dha lambſens blodhe ihū
xpi| Ok thy ær pinſlin mænniſ
kia [illegible] thu ok beſkodha mina pino|
Sanctus paulus ſighir j æren
kōpte mz ſtoro wærdhe| ær
ren thy gudh| oc bæren hā wer

HS A 3 - 8r

dhelika i idhro likamo | Oc hwru the
owerdoghe arw at bæra han som
idhkelika dyrkande sin buk fore guth |
fylla tha mz lustelik mat oc dryk |
madhan all wardzskan oc blodet
war wtflutit aff sarome in hans li
kama oc inelffwom | swa at hans qwi
dher infyol til hans bak | swa som han
ey haffde inelffwe | Oc thy som ber
nardus sighir | xpus gwat a korseno
Thy at æn thot hans pina haffde
for mat allom hiælpa | halp hon faam
mænniskiom | Annar war at swa som
xpus siælffwr sighir | enghen haffwr
mere kærlek | æn at han giffwr sik i
dödhe for sina winni som han giordhe
Hwilket hono illa atergaldz aff
manghom | som han kære i scripturine si
ghiande | The satto oc odh tugh
moth mik for godh gærninga oc
hat for mina ælskelikhet swa sag
dhe han sancte birgitte | Mange hata
mik oc mina gerninga | Oc mina ordh
rækna the wara forgh oc fasen
gha | Æn diæffwlle fagna the oc
ælska | oc alt thz the göra for mina
skuld | göra the mz mot korran
oc beskelikhet ælskande warde
na at the aldrigh tröttas i thæna
tiænist | wtan arw altidh brænnan
dhe i thæna ælskogha | oc haffwa
ey brænnande ælskogha til mina

Thy thrætidh the opta ropa til
mik ærlikir dödhen oc sighia
Sendh mik skiune os | Æn the ey
wærdoghe at höras oc ey w
doghe at pina j mina arvo | Thy at
the wildo ey fölia mik sino kra
til pinonna | Ærodh swa betære
at faa wilia fölia hono til pi
nonna som sanctus petrus sighir | xpus
tolde pino for os | æter latande
idher ærlikir döme | at i skolen
fölia hans fotsporom hwadhan aff
sighir augustinus | xpus wtualde
sik hardastan oc smælekastan
dödh | at hans tiænisto man skul
dho enghen dödh rædhas | Hwil
ket the nw litet ælda enkte
akta | som idhkelika warffias i öl
fyllom | Hwilkom war lofe sighir mz
prophetanom | we idher som opstan ar
la til at fylgha drukinskape
nom | oc til at drikka alt til qwal
len at j skulin damba hete aff
offdrykkio | Mangra handa le
ker oc dans ær i idhrom gillom oc
ölffyllom | oc thy skulin i ey gudz
gærninga hwru wallelika han
idher skapadhe | hwru mildeli
ka han idher thol oc oppehaldir
oc giffwr idher mangfalla godh
gærningha | æmwal tha i mothe
hono syndin | Oc for thy at i syu

HS A 3 - 8v

dhen oc skadhe ey gudz godhger
ninga | Thy oplat hærlwite sin krafft
utan nakon arvodha | Oc the foro
tith mykle so starke waro til dryk
kenskap oc andra synde | Oc the
so sik ophögdo mz höghfardh
oc the som sik arvadho | alla vosa
dho aff sinom ilgerningom | Nw mar
dhan gudh sighir them we som
drikka til qwaelsens | Hwru myk
lo sorghelikare skal tha the war
dha | som ofta drikka wt om mydh
io nat | Altwakten thy kare bro
dhir som war hire vadhir | at idhir
hiarta ecklar likame thynges ey
aff offato oc drwkkinskap | Oc
thessa liffs omsorgh at ey komi dödz
sens daghir bradhelika om idhir |
utan wakir idhkelika bidhiande
til gudh at i maghin wardelika
för honom koma tha han wil idhir
kalla | Tolffte storbekaren war
at han tholde pino om allan sin
likama utan til oc innan | Hwadan
aff han sialffwm sighir i scriffteno
the gröuo groffwo mina handhir
oc föthir | oc talado all min ben | Min
inälffwe brunno aff warkiome
utan alla hwilo oc roo | Mit skin
swartnadhe om mik | oc min ben
wisnadho oc torkados for war
kiana brendagha | The oplato
sina munna om mik obrygdilse

talande mik | The slogho mina kin
dhir | Min owen saa til min mz vadhe
likom öghom | Oc iak fordho riker
war bradhelika mykit slaghen |
han hiölt mik om halsen oc bröt
mik oc satte mik som skotbakka |
Han omkring gaff mik mz sinom
spiwtom | oc sarghade mina landhir
Oc wtgöt mith inersta inelffwa
blodh | oc wadz skona a marbena |
oc sparadhe mik enkte | Han skar
oc hiog mik saar om saar | oc fiol
om mik som kempe | Mit anlete
thrutnadhe aff grat | oc min ögho
mörktos | All thesse tungh tholde
iak utan mina hand wranghlik
het medhan iak haffde rena bö
ne til gudh | Thessa förstu sinabe
kare war at hans pina war aldra
skamelikast aptir wardzliko
dom | moth mana höghfardh | Hwa
dha aff the som han korsfesto sag
dho som scriffwat ar | Fordömen
han mz skamlikasta dödh | Annar war
at han war fatikaster moth man
na gen | thy at so scriffwat ar | the
röwadho oc afffördho han aff
sinom kladhom | oc [illegible] skiffto them
mellan sin | Oc sighir han sialffwer
aff sinom fatikdom swa | Raffwa haff
wa sina at i byggia | oc himelsens
fughla redhra | Oc iomffrunna son
haffwir enkte at bögha sith hwff

HS A 3 - 9r

wordh til | Gwdh war at thas pina
som för ær sakt oc æn skal sighias
war aldra sarast moth mannanna
karthe oc skøra lusta | Aff thasso
them sagdhe xps sancte birgitte |
Diaffwlen syndhade them wn
dho mothe mik | Först höghfar
dhades han aff thy | at iak haff
dhe han wæl skapadh | Han syn
dhade oc i giri | mz hwilke han wil
le ey at enast wara mik iamp
wtan giruadhes at wara ower
mik | Han syndadhe oc i lusta mz
hwilko han lustadhes swa my
kyt aff mins gudhdoms æro | at
han haffde gærna drapit mik
om han haffde förmat | Ther at han
matte styra oc radha i mino
stadh | Oc thy fiöl han aff himme
rike | oc opfylle wærldena mz
tharsom them syndho | oc smitta
dhe mankönet mz them | For hwal
ket iak siælffwir gudh | tok man
dom oc kom i wærldena | at iak
skulde mz mine ödhmiukt til enk
te göra hans höghfærdh | mz
mino fatikdo omkul slaa hans
giri | Oc iak widhir gik oc tholde
hardasta kors pino | at iak skul
le fördriffwa oc för ændha hans
omattelika lusta girnilse oc op
latha mz mino hiærta blodhe hi
merike för mannenskione | Hwilket

för syndena skuld war atær lykt
them | om the wilia göra ther til swa
mykyt the förmagha | Æn nw syn
dha swerikes man | oc særlekasa the
som nw kallas riddara ællar riddhar
skaps man mothe mik | swa som diaff
wlen syndadhe mothe mik | The
höghfærdhas aff faghro likamo
som iak skapadhe oc gaff them
The giruas rikedoma hwilka
iak wil ey giffwa them | The flyta
swa i wndhlike oc omanlike köt
like lusta girnilso | at om ther wa
re them mögheliket | ha toldhe dra
pen the mik | æn the wildhen mista
sin oghudhelika lusta | ælla thola
min ryghelika dom | som them före star
för thera syndher | Thy skulu the
faghra kroppane oc lemme som
the höghfærdhas aff | drapas
mz swærdh spyut oc yxe | oc slitas
oc ætas aff dywrom oc foghlom
Ther gods som the saman samka
moth mino wilia | skulu andre
borth röua | oc the skulu fatike
wardha för sin wrangha oc oqwæ
melika lusta | mistrøkias the
swa mino fadhir i himerike | at
han wærdoghas ey at taka them
til sins ænletes asyn | oc för thy
at the mik gærna drapo om
the ther förmatten | Thy skulu
the antwardhas diaffwlsens

handos i hiærtwette at hā ſkal
them dræpa mz ændelikom
dödh | Tho ær them hymerikes
til gangh yppen ær madhan the
leffwa | om the wilia omſkiff
ta oc bættra ſik oc ſith liffwer
ne | Tha kan iak mildhare gö
ra domen aff blodzſens wtgiw

O ſyndogh mæniſkia til ſom
mark oc betrakta aff al
lo hiærta | hwru ihūs xps tik
giordhe | æptir thy ſō ſtar ſkriff
wat apocalipſi primo | hwru
hā haffwer os afſkat oc twaght
i ſino blodhe aff warom ſyndom
Tha thwo hā os förſt aff op
hoffſens ſyndh | hulka ſom
mænniſkian faar aff ſind för
ældrom i modhir liffwe | i ſine
omſkyrdh | tha hā förſt wt
göt ſit walſignadha blodh
Andra i ſine walſignadhe pi
no oc dödh | tha two ihūs xps
os oc renſadhe aff wy dödhe
likom ſyndom | æptir thy at han
tha wy weſor wtgöt ſit walſig
nadha blodh | ffförſt aldra aff
dryk oc ſwalgh | two hā os | tha
hā ſwettades oc wtgöt ſit blod
oc ſwet | oc hās ſwetter war
giordher ſō andhra blodz tara
löpandes oppa iordhena | moth
manghom ondom gioffwom ſwet

ſō wtgar aff öwerfflödoghet | oc
ſwa för thy at hans pina war hono
tha aldra beſkaſt ffför thre ſaker
ſkuld | ffförſt för the ſorgh hā haffde
aff thy | at hās hælgaſta pina ſkul
le wardha förtappat i them ſō ey
waro fördömdhe oc enkte kono
nywta hans dödh oc pino at | An
nar ſaken war the ſorghen hā haff
dhe aff thy at ſwa manghe ſkullo
göra ſik owärdogha hās dödz oc pino
aff ſine eghne ilzko oc oſkönogh
het hulket hono war aldra beſkaſt
Oc thy ſagdhe hā a korſſeno thz a
moth | mik törſter | Thæſſe törſter war
ey ānat æn aldra mænniſkio ſiela
helſo oc ſalikhet | ſom ſanctus
bernardus ſighir | o godhe ihū then

Tridhia ſaken war [illegible] oc
at pinan war hono aldra beſ
kaſt | i thy at hā förewiſte oc ſma
kadhe i ſine ſial oc hiærta | alla
ſina pino oc bitzliken dödh | ſwa
fulkomlika ſom hā haffdhe nw
lidhit oc tholt them | Oc thy aff
beſkaſtu dödzſens ſorgh ſagdhe
han til apoſtlanna | Min ſial ær
dröffdh in til dödhen | oc wtgöth
ſwet ſom andra blodz dropa | aff
hardha dödzſens angxla | oc ſialff
ſō then man ſō nw haffde entidh
lidhit dödhen | oc ſkulle nw an
nat ſin lidha hā | Oc badh til gud

HS A 3 - 10r

fadhir oc sagdhe | fadhir ær thz mø
gheliket lat gaa tæssa pinona oc
dødhen ow mik | thz iak hona ey li
dhir | æn ey som iak wil | utan som thu
wilt swa wardhe | Annat sin two
ihesus xpistus os oc rensadhe mz sino
wælsignadha blodhe | aff skørlif
tine | aff hwilke som gaar en sudhir
kropsens brwni oc luste | tha som
han war slaghin oc utgøt sit blodh
Annat sin thz amoth om allan sin li
kama widh strodhena | mz størsta
werk oc swidha | oc swa for thy at
hans pina war aldra hardasta pina
som han war aldra starkaste man | oc
for thre saker skulo || Først for thy
at hans likame war aff ædhlasto emp
ne saman satter | Som war aff ren
ste marie renasto blodhe | J hwilko
som war enghen smitta thz nakor wa
skelse matte til Annan sin war han
starkaster | for thy han war wærka
dhir oc saman satter aff aldra bæsta
mæstara | som war than hælghe andhe
Tridhia at han fødde ællar widhir
qwekte sin likama mz største tem
pran | swa at han ey aat ællar drak
mera ællar mina æn hans natwr ut
krafde | oc hona war til styrk oc makt
Oc thy tolde han aldra hardasta
pino | Ær han gisladhes oc slæng
des widh strodhena | swa at enkte
war helt ællar osarghat a hans

wælsignadha likama | Oc thz
tholde han mothe skørliffna
dhens Tridhia sin two ihesus
xpistus os aff høghfærdhene hul
ken som mæst øwas j hoffdeno
krwno oc øghomen | mwnnenom
oc ordhomen | oc kropsens pry
dilsom | thz amoth wardh han
kronadhir oc gulbadhir oc ut
gøt sith blodh tridhia sin aff
sino hælghasta hoffdhe | widhir
om sith arme øghon mwn oc
skægh | oc størte widhir korsse
no | oc swa war hona hans pi
na aldra smælekast | for thre
andhra saker || Først for thy at
han war dømdhir til aldra smæ
likasta dødh oc hængdhir oppa
korssens galga | som tha war al
dra wærsta ilgerningsta manna
dødhir | The andhra saken war
at han war korsfester i aldra
fulasta oc wærst lukande
oc smælekasta stadh | calnaria
hwar som thyuffwa oc aldra
wærsta ilgerningxes man aff
liffwadhes | tith ledes han hi
merikes konunger | thz mendo
sa oc saffwa lamber | at lidha
oc thola størsta smælikhet | Tha
wardh fulkomat j hono prophe
tans ordh | Cu nasi omis &c | Thridh
na saken war at the korsfesto

ur hondom twa röffwara | swa at tha
hængdhe om them | oc men
to at han skulle ey at enast
verdhas them liker | vtan
en warre än the | oc swa som
them omgangande i alle om
skotha | tha som war oc är aldher
godhleker | oc aff hwilko alt
goth vtgar | Tha wart ther ful
konat som ysayas sighir | Cum
sceleratis deputatus est | Tha
hörde oc iomfrwn maria | ape-
they som staar in reuelacionibus
som hon sighia til hwa | thim
som wara röffwara oc som thyk
ka at han war en lywghare |
oc som lik at enghen war-
wardoghare dödhen än thim
som | aff hwilko wardh han
na sorgh all opnat | Ther ledh
ihesus christus mote ware hög-
fardh | Fiardhe sin two oc
vensadhe os ihesus christus aff
lattime som os gör sena til
gudz tianist oc dola i hwe
ther är at os swart ledhes
wedher hwe | Ther amoth wart
ihesus christus nagelder genom
handher oc föther widher kors
set | oc vtgöt fiardha sin
sith welsignadha blodh
at wi skullom fastas oc stad
gas i godhom gerningom | Oc

war hondom hans pina aldra twungasta
pina före thre saker | Först för thy at
han war naghladher til korsset gönom
hendher oc föther ther benen waro al
dhra hardast oc twttast samman ko
men oc ther adhronar aro mast oc
klenast | swa at alla kotonar i hando
men oc fotomen skudos oc losna
dho | hwart fran andhro i ledhamo
thomen | oc adhronar oc sinonar vt
tandhos | swa at thetta wart santh
som dauid haffde före sakt | Foderunt
manus meas et pedes meos dinume
rauerunt omnia ossa mea | Andhra saken
war at han hængdhe a handom oc fo
thom | oc haffdhe enkte ther han matte
böia sith welsignadha huffwodh til |
vtan widher hans kropper hæng
dhe ather a hans welsignadha
handom oc fothom som tha waro alla
sarghadha | togh oppe höllo the al
lan kroppens twnga | hwilke som war
vt thandher i allom limom oc ledha
motom | Tridhia saken war then
langhe timen han hængde a korsse
no | som war vij tima badhe liffwan
des oc dödher | J them timanom han
hængdhe liffwandes a korsseno
tholde han aldra twungasta swar
lek gnab liudh oc obrygdilse ba
dhe aff them han korsfæsto | oc swa aff
wdhæma höffdinghom | laghwisom
præstom oc almoghanom oc swa röwa

rend sō korsfester war nz hond / än
tho lika wæl bleff hā hangande
qwar a korsseno / oc badh för them
sighnandes fadher förlat them etc.
Femta sin two ihūs xpus os oc ren
sadhe aff wredhīne / hwilken os op
wakker til harmdh om wara ome
ner / tha iudhane ānat sin til fög
dho toru kronona aptir hans huff
wdh / tha hā korsfester war / hwil
ken sō thr amot swa hardelika stak
hans wardogha huffudh / oc hans
öghon fyltos oc hans öron i gæn
stoppadhos oc hans skægh wanskä
padhes aff blodheno / sō flöt aff
hoffdheno / oc swa wtgöt han fem
ta sin sith welsignadha blodh j mot
ware wredhe / oc war hond hans
pina aldra bitterlikast för thre
andra saker / Först för the bitterlik
hetena han haffde naar warken
drogh sik aff alla sarghadha lika
mens oc lidhamoto m̄ oc in til hiar
tet / oc aff hiartano oc athir j lika
mans saar oc lidhamot / oc swa hang
dhe hā [illegible] twingadher j aldra
största dödzsens angxla oc warek
för thy hā war aff bæsta oc starkasta
natur / oc ey at enast twingadhes
hā om alla kropsins limer / wtan
oc iærnwæl om alla kropsins oc sia
lena sinē oc krafftær sō dauid före
saghdhe / Repleta ē malis aīa mea

& vita mea ī inferno appin
quabit / Aff tho ledh han
enga pino til sins gudhdōs
krafft ællar makt / Annar
saken war the bestlikhe
ten oc pinan sō hā haffde
aff sina aldra kæræsta mo
dhers dröffwilsō / ~~oc modher~~
~~like warkwinan~~ / ~~oc andhra~~
~~sina wena dröffuilsō~~ / oc mo
dherlike warkwinan oc an
dhra sina wena dröffwilsō /
hwilka hā sa standa widh kors
set j aldra största dröffuilsō
oc hiartans sorgh / Swassen
synen oc sorghen thr han aff
thy haffdhe / gik om alla the
bitterlikhetena thr hā haff
dhe i krop ællar hiartæ / för
thy han ælskadhe them he
telika / aff hwilkō kærlek oc
sorgh hā saghdhe til sina mo
dher / qwinna see thin son etc.
Thridhi saken war för thy
at han saa swa mangha gö
ra sindh oppa sik oc sinē pino /
badhe apostlana oc alla an
dhra sina kæræsta wener / j
thy at the flydho fran hond
ællar iæffwadho j trone wtan
at enast iomffru maria / The
war ward hā ihū xpo en al
dhra bitterlikasta sorgh / aptir

thy so dauid sagdhe a hans wæg-
hna Que uo vapui tuc exolue
bā/ Han haffdhe takit oppa sik
alla mæniskio syndher/ angxt oc
pino/ idroghdha oc graat/ at gøra
fulla booth oc bætring fore the
oc thy graat han a korseno aff
inersta hiærta om wara syn
dher oc fordømilse/ oc sagdhe mz
størsta sarffhet mik thørster/ thz
ær iak astundar aldra mænis
kio helso oc salikhet/ Thz gior
dhe oc ihūs xpūs moth ware
wredhe/ ok ikke mæst the so
mæniskian skylder/ i hiærtano/
S iærtta sin two ihūs xpūs oc
oc renssadhe aff ilzsko oc
affwndh hwilken som mæst styr
les i hiærtano/ oc giør i likan
man mz stingga tekno/ the a
moth wtgøt ihūs xpūs sith
blodh/ i sinō dødz tima tha hans
welsignadha liuni skulffwo/
oc hans helgasta hiærta thz
brast/ thy flødet gaff sik op/ oc
begynnes athz andz/ oc hans ini
dhe synnes øpin til halsins oc
twnga blodogh/ Tha war hans
pina i te passima/ Thz ær wtan
allan hugnadh/ oc fore thre saker
Forst fore thy han haffde enghen
hugnadh aff wenz ællar frænn
dhs wmutil so manghe andre

helghe man haffwa hafft/ alle wa
ro flydde/ alle iæffwadho/ wtan modh
ren ensam/ hwilken som stodh qwar
nær hono/ mz største sorgh oc hiær
tans bitterlikhet/ han haffdhe oc ey
hugnadh aff hugneliko salskapi
i pinōne/ oc ey aff syndogha mænna
omwændilse/ Tha opfyltes dauidz
ordh i hono/ Factus sum sine adiutorio
inter mortuos liber/ oc thæn røwa
ren/ hwilke hono forst gabbadhe
fik wndherkænning oc sagdhe/ Memen
to mei etc/ Thz war tha xpi stora tho
lomodh oc hooffhet/ aff hwilko ihūs
xpūs hono swaradhe/ Hodie mecū
eris i paradyso/ Moth ware ilzsko oc
affwndh/ Annar saken war fore thy
at all the sorghen oc bitterlikhete
som war i ihū xpi siæl/ all pina oc
wærk so war i hans krop war enk
te lisat ællar midhlat aff gudz ællar
a hans gudoom wærghna/ ællar aff
nakro gudz ænglo/ som thog fingz
aff manghom helgom mannom/ oc thy
ropadhe han a korseno oc sagdhe
Hely hwi haffwir thu mik om giff
uit/ Tridhia saken war at hiærte
the ytthro synen/ æller then indre de
len aff hans siæl ællar siæl wardh i
nakra handa matto hugswalande
aff the øwerner delene i hans siæl
so togh haffwir wærit i andhrom helgom
mannom/ swa at thera pina aff them

hugnadhenō

HS A 3

hiwguadhens oc hiwghswalls som
oc styrk som the haffwa hafft j sino
siuermer oc ytherstmer sinom | oc
skal haffwo them thet wara lart
D Swedha oc werk wm storom
hiwguadh at lidha | Efta war aff
enkanneliké gudz skepan j ihū
xpō | æpter thy som sigher sc̄us ba
macenus oc sc̄us thomas | Oc ey
thy lætadher aff them aldra störs
ta lustand | kærlekens oc somna
nom som ihūs xpus tha haffdhe
j sino öwmer skælo | at hans siæl saa
oc skadhade the hælga treffallog
het | oc alla himerikes æro oc frögd
swa lyweliká som nw | ey war na
kor hiwguadher j hans ytherme sin
no | wtan alskona sorgh oc dröffuel
se | swa at han matte sanneliká sigha
thz som dauid haffdhe sakt a hans
weghna | Aruit tamquam testa vir
tus mea : et lingua mea adhesit
faucibus meis | Efta giordhe oc
ledh ihūs xpus moth ware ilsko
oc affwndh | som barnardus si
gher xpus gaff sik j dödhin för os
S Iwndha sin two ihūs xpus
os oc rensadhe | aff synne |
hulken som ær oskælike kærle
ker at haffwa | Tha hans sidha
war giönom stunghin wt sprwteno
oc wtflöt blodh oc watn | oc han

siwndha sin wtgööt sit wælsigna
dha blodh | moth ware synd | swa
om flödheliká at ey war en dropi
j gen | j hans wælsignadha lika
ma | Oc war hans pina tha aldra
wærdoghast för thre saker | först
för thy han war sannelik gudh oc
san mænniskia | affladher oc födher
wtan alskona syndh | j sino liffwöne
siæl oc liiff aldra hælgasta mæ
nniskia oc ærlekasta | för thy j ho
nom war gudhdomsins natur oc mando
mens saman fögdh | j ene persona |
oc war omöghelikit at han nakra
syndh giordhe | ællar göra kwnne |
ællar pino förskulla | togh lika
wæl haffdhe han sik osparan som
ær sakt j sinne pino | badhe til li
kama oc siæl | oc gaff the wt för
wara syndher | oc wara syndha för
skullan swa at alt fulkomnadhes
j hono swa som gudz faadhers förskö
pan wt krafdhe oc prophetane haff
dho före spaat oc war helsa oc ather
lösing wt krafdhe | Thy saghdhe
han a korsseno | Consummatum est |
Annor saken war för thy | æn thy
hans siæl fran thy ho först ska
padhes oc födhes til likamen
j modher liffwe | altidh sa oc ska
dadhe gudh j the hælga treffal
loghet j sinne æro ok fullo oc san

thy sō dauid sagdhe a hans warg-
hna Que ūo vapm tuc exolue
bā | han haffdhe takit oppa sik
alla mannisklio syndher | angher oc
pino | edhrogha oc graat | at gøra
fulla both oc bætring før the
oc thy graat hā a korsseno aff
innersta hiarta om wara syn-
dher oc fordømilse | oc sagdhe mz
størsta sarffhet mik tørster | thz
ær iak astundar alldra mannis-
kio helso oc sælikhet | thz gior-
dhe oc ihūs xpūs moth ware
wredhe | ok ikko mæst the sō
manniskiā ān skyler | i hiartano |
Hiertta sin two ihūs xpūs os
oc rensadhe aff ilzsko oc
affwndh hwilken som mæst sky-
les i hiartano | oc gør i lika
man mz stinggo tekno | the a
moth wrgiørt ihūs xpūs sith
blodh | i sino dødz tima tha hās
wælsignadha liui skulffwo |
oc hans halgasta hiarta thz
brast | huffwdet gaff sik op | oc
bøghdhes ather widher | oc hās wn-
dher swtes ōpn til halffs oc
twnga blodhgh | tha war hās
pina ī tē paffissima | thz ær wtan
allan hugnadh | oc før thre saker
Først før thy hā haffde enghen
hugnadh aff wenō ællar fræn-
dō wenatil sō manghe andhre

hælghe mæn haffwa hafft | alle wa-
ro flydde | alle iæffwadho | wtan modh-
hen ensam | hwilken som stodh qwar
nær hono | mz største sorgh oc hiær-
tans bitherlikhet | hā haffdhe oc ey
hugnadh aff hugnelikho sælskapi
i pinone | oc ey aff syndogha māna
omwændilse | tha opfyltes dauidz
ordh i hono | Factus sum sine adiuto
inter mortuos liber | oc thy røwa-
ren | hwilke hono først gabbadhe
sik widherkæning oc sagdhe | amen
to mecz oc | thz war tha xpi stora tho-
lomodh oc liooffhet | aff hwilko ihūs
xpūs hono swaradhe | hodie mecū
eris ī padyso | moth ware ilzsko oc
affwndh | annar saken war før thy
at all the sorghen oc bitherlikhete
som war i ihū xpi siæl | all pina oc
wærk sō war i hans krop war enk-
te lisar ællar midhlat aff gudz ællar
a hans gudddom wærghna | ællar aff
nakrō gudz ænglō | som thog fingz
aff mangō halgō mānom | oc thy
ropadhe hā a korsseno oc sagdhe
Fadher hwi haffwir thu mik om giff
wit | tridhia saken war at hwarte
the ytro sinen | æller then indhre de-
len aff hans siæl ællar siæl wardh i
nakra handa matto hugswalande
aff the øwerner delenō i hans siæl
sō togh haffwir warit i andhrō halgō
mānom | swa at thera pina aff them

hugnadhenō

HS A 3 - 12r

hugnadhens oc hughswala som
oc styrk som the haffwa hafft i sino
smermer oc ythermer sinom | oc
skæl | haffwin them thot wara lart
Dwedha oc wark mz storom
hugnadh at lidha | Æpta war aff
enkanneliken gudz skepan i ihu
xpo | aptir thy som sigher sens da
macenus oc sens thomas | Oc ey
thy hærdhe aff them aldra stors
ta lustand | kærlekens oc sötma
nom som ihus xpus tha haffdhe
i sino övmer skælo | at hans siæl saa
oc skadhade the hælga treffallog-
het | oc alla himerikes æro oc frögd
swa lywslika som nw | ey war na
kor hugnadher i hans ytherste sin
no | wta alskona sorgh oc dröffwil
se | swa at han matte sannelika sigha
thz som dauid haffdhe sakt a hans
weghna | Aruit tamquam testa vir
tus mea: z lingua mea adhesit
faucibus meis | Æpta giordhe oc
ledh ihus xpus moth wære ilsko
oc affwndh | som barnardus si
gher xpus gaff sik i dödhin fore os

Siwndha sin two ihus xpus
os oc rensadhe | aff synne |
hwilken som ær oskælike kærle
ker at haffwa | Tha hans sidha
war gönom stwnghin mz spiuteno
oc wtflöt blodh oc watn | oc han
siwndha sin wtgöt sit wælsigna
dha blodh | moth wære grim | swa
owflödhelika | at ey war en dropi
i gen | i hans wælsignadha lika
ma | Oc war hans pina tha aldra
wærdoghast fore thre saker | först
fore thy han war sandher gudh oc
san mænniskia | aflader oc födher
wtan alskona synd | i sino liffwine
siæl oc liff aldra hælghasta mæ
nniskia oc ærlekasta | fore thy i ho
no war gudoomsins natur oc manda
sens saman fögdh | i ene persona |
oc war omögheliket at han nakra
syndh giordhe | ællar göra kunne |
ællar pino före skulla | togh lika
wæl haffdhe han sik osparan som
ær sakt i sinne pino | badhe til li
kama oc siæl | oc gaff the wt fore
wara syndher | oc wara syndha före
skullan swa at alt fullkomnadhes
i hono swa som gudz spadhomes före
span wt kraffdhe oc propheterne haff
dho före spat oc war helsa oc ater
lösing wt kraffdhe | Thy sagdhe
han a korsseno | Consummatum est |
Annor saken war fore thy | æn thy
hans siæl fran thy ho först ska
padhes oc föddhes til likamen
i modher liffwe | altidh sa oc ska
dadhe gudh i the hælga treffal
loghet i sine æro mz fullo oc san

HS A 3 - 12v

no oc aldra höghsta sælikhet
j hwilke ærw oc sælikhet Than
ledh oc alla the pinor som för
ra ær sakt oc osighelika mer
æru nakot sin sighias kan Tho
likowæl offradhe han hine aff
aldra största lydhno oc ödhmi
ukt gudhi fadher oc saghdhe
Fadher i thina handher antwar
dha iak min andha til aldra wa
ra siæla atherlösing oc frælse
aff æwindheliko dödh Andhra
saken war för thæn stora oc aldra
fulkomnasta kærleken som han
haffdhe til gudz oc os arma syn
dogha mænniskior hwilken swa
stor war oc hetter i hono at för
hans skuld oc hans persone wær
dughet oc sælikhet skuld oc sto
ra bitherlika dödh oc pino tha
wrdho alla mænniskior atherlös
ta tho at æru tusandha mænniskior
waro för hwaria eua thet nw ær
æller haffwa warit æller wardha
kunno oc æn hwar thera haffde
giort swa mangha oc swa stora
syndher som the alla oc hwar the
ra haffwa giort Thessen kærle
ken tedhe os ihesus xpistus Först
för thy at a sins gudhdoms wægh
na war han Principium nostre crea
tionis Thet ær ophoffwet at wi wor
dho skapat Ther nest wart han

war kompan tha han wart mænnis
kia aff iomfrw marie Tridhia mat
to war han war matstare tha han
spisadhe Fiærdhe matto war han
os til æptherdömilse tha han gior
dhe oc hölt gamblo laghen oc
nyghiio ther som the budho Fæm
ta matto war han os til kost oc fö
dho dagheliko oppa altareno Siæt
te matto gaff han os sik til ather
lösing i pinone oppa korsseno Siwn
da matto giffwer han os sik i æwinde
like ærw oc frögdh til löna Thetta
giordhe oc ledh ihesus xpistus moth
waro nitskap oc girit Thy sigher
sanctus bernardus O cristen mænnis
kia min oc akta hworu mykyt
thu skalt ælska ihesum xpistum som haffwer
giffwit os sith köt oc likama til
mat oc sit blodh til drykk sina siæl
til atherlösingh blodhet som wt flöt
aff sidhone til wara syndha ren
sulse kladhen the som han korsfæsto
kroppen aldhar likame apostlomen
oc modhrena som iohanni oc röware
no himerike O mænniskia thetta
betracta hwat thin gudh herra oc
skapare ledh för thina atherlös
ning oc hwilket testament han
giordhe oc gaff oc tha fandher thu
hworu han haffwer os ælskat oc twa
ghit aff allo waro syndom Thy
som förra ær sakt oc skriffwat

staar apocalipsi primi / Thy mænnis
kia tarff aff reno hiærta som thær
æptir staar / widh hwan thæn punc
ten som thær æptir staar / ællar widh
hwilken thera thu wilt oc tik dra
gher twikke til / Oc with thz at si
gher thu tæssen ordhen mz sanhet
oc reno hiærta oc enfallogho / Tha
ær thu a nadhena wægh / Forthe
thu them ey swa sakt / tha ær eth
tekn / at thu ast oppa fördömilsa
na wægh / O godhe aldra fagus
ta herra / söthe oc miskunsamber / the
betrakta nakon punct aff ihesu christi
pino / ællar gudz godhgærningom
the næst frögdha tik ællar wækku
na oc sigh swa / Thætta oc alt annat
som thu haffwer giorth ællar ladhit
för mina skuld / ær iak owærdogh för
thy iak haffwer swa manghfallelika
oc swa grofflika syndat mot tik
min gudh / Hær skal thu betrak
ta alla thina synde ællar nakra
aff them / oc sidhan sigh swa / Thessa oc
alla mina syndhe / angrar mik aff
allo mino hiærta / oc wil iak æptir
thine nadh oc mine makt mik gær
na bætra / oc thær æptir wakta
före tæssom oc allom syndom oc syn
dha tilfællom / oc fullkomlika mik
skriffta / Oc takkar iak tik oc wæl
sighna / loffwa oc æra oc ophöia
för thætta oc för thz thu mik na

kot sin skapadhe oc æptir löste
oc swa manghom oc storom syndom
tholt oc lidith haffwer / Oc för
alla andra ~~tolpa~~ godhgær
ningha thu mik owærdoghe gör
oc giort haffwer / wtan alla mina
förskullan / O miskunna mik o
wærdoghe oc arme syndughe sko
thu thær liffwer oc styrer oc radhe
nw oc för wtan enda. Thætta ær
last nichodemi

Thz hændhe oppa nittighno
da areno tyberii swa he
tande romara kesara / Oc ant
tande areno herodis konungx /
styrande om galileam / oc a för
sta daghenom oc tiwghunda i marz
manadhe / Oc widh thæssa iu
dha biscoppa hæradöme swa som
ær iosep / annas oc cayphas / Oc
æptir ihesu christi dödh oc pino / tha
först skreff thæne godhe iudhen
nichodemus / wars signadha fræl
sara ihesu christi gærninga oc wndher
Oc skreff thz særdeles til iu
dha biskoppa / præste laghmæs
tara / oc swa til flere andra iu
da i ebrezt mal mz thera bok
staffwom / Thz æptir lat theodo
sius store kesaren tæssa förnæm
da ihesu christi wndher samma gærnin
ga wænda aff hebreisko twngo
i latin / Thæsse iudha / annas cay

HS A 3 - 13v

phas / symeon / dathan / gama
liel / judas / levi / neptalim / a
lexander / jairus / Oc andra
flere judha wr thera komo til
pylatum a mote ihesum christum / oc
amto han oc rögdho margha
lundho före pylato / sighian
des / Thänna kännom wi göra
han är ioseps smidz son / oc föd
dher aff qwinno som heter ma
ria / Han sigher sik wara gudz son
oc konung / oc ey at enast han
sigher thet / wtan bryther än wara
hälgo dagh / ther os är giffwin
oc sa ther til hwilo dagh / oc sön
dher sliter wara fädherns lagh
Tha sagdhe pylatus til thera
hwat gerningom är thet / ther han
thär gör / thwy wil han brytta
idhra lagh / Judhane swaradho
Enu haffwom j warom laghom / at en
ke är wordhe maa göras a warom
hälgha dagh / Nw läker thänne ther
a warom högtidhis dagh / lama
man / halta / döwa / blinda / lima
lösa / spetelska / oc the ther belag
dhe äru mz ondho anda oc al
dra handa sinkdoma / tha läker
han oppa warom högtidis dhagh /
Frandeles sagdhe pylatus
til judhana / hwi sighin j
aff ondhom gerningom judha
ne sagdho hono / han är en oger

ninges man oc koklare / Oc han
wt kaster diaffla i diaffla
höffdhinganis belsabubs krafft
oc all tingh äro hono vndher giff
win / Tha sagdhe pilatus ther / Thz
säme wt waker diaffla / ey aff
diaffla höffdinga belzabus krapt
wtan mz gudz dygdh gör han ther
sen dygdhelika iartekne / til man
konsens helso laker han sywkdo
ma / oc swa röghthin j han aff sinom
godha gerningom / Judhane sagdho
hono / Enu bidhom tich höghelikir
wald at thu bywdh han presente
ras för thin domstol / oc hörom
hans ordh alle saman / Tha kallade
pylatus en sin thiänara ther het
romanus / han sagdhe hono tilledh
ink ihesum höwizlika / tha gik sändhe
budhin til ihesum oc badh ödhmiuk
lika oc gudhelika til hans oc
tok sit amitus kladhe som han
bar j sine handh / oc bredde thz op
pa iordhena sighiandes / Harra
gak här oppa / oc gak in til min hära
pilatum / for thy han kaller tik / Thu
tidh judhane thetta sagho / sagdho
the pilato / hwi til ledde ey thin
sändher ihesum mz kriande röst / wtan
seandes han fiöl hono til föther oc
badh til hans / oc lat han owir sit lin
na kladhe ganga / Pilatus kal
ladhe santen oc sagdhe honom

HS A 3 - 14r

hwi giordhe thu swa | lóparen
swaradhe | Rar i sannhen mik til
alexandir iudha höffdingham |
Tha sa iak thiua ihm sitia a end
asna wnghan oc swa ridha in til
ierlm | Somlika saa iak wt bredha
sin kladhe awäghe oc thiua sam
ma ihm thz owr ganga | Somlika
saa iak bära olio qwista oc palm
qwista i sinu handom | Oc saa iak
mykyn sina barna mogha thr
badhe gingho före oc äptir ho
nom | ropandhe oc sighiande mz en
ne röst | Osanna in excelsis | som
haffwr swa mykyt tydha | hela oc
frälsa os | thu wälsignadher som
kom i wars hra nampn | Tha ropadhe
iudhane amote tyffo fantenom
thu äst en hedhin grezsker ma |
hwru förstodh thu ebreezt mal |
lóparen swaradhe | Jak fraghadhe
en ebrezska ma fore hendhe mith
maal | oc ha mik thz sagdhe | Tha
swaradhe pilatus them | Hwru
tydhes wt osanna | The sagdho
hono | Hra gudh gör mik helan |
ella hra hela mik | Pylatus sag
dhe iudhome | J witin siälffwe
idhra barna röst | hwat haffwr tha
fanten syndat | wtan skuld lasten
i ha | Pilatus sagdhe fantenom
ledh wt ihm | oc swa athr in som
tik siälffwr tekkes | tha ledhe ha

ihm wt | oc sagdhe hono swa som
för | Hra gak in domaren kallar
tik | Tha gik ihs in i radhuset |
oc all tekn oppa hwilko malat
war oc skriffwat kesarans belä
te mz förgylto färgho | hwilken
tekn tiärnisto swenano hiollo för
pilato oppa stanghom i sinu handom |
the lutadho sik nidher thär nar
ihs in gik | Tha sagdho iudha
ne fö thyta sagho | hwru gudhane
aff stangome nidher gingho oc
nighdhe sik nidher oc tilbadho ihm |
ropadho the amot tekn förarom
ne | Tha pilatus thz saa sagdhe
ha til iudhanna | Nw wiliom op
pa hwru gudhane a teknomen
a hwilko teknom kesares beläte
ärw wt malat | the bröksa sik
nidher i tekn förarana handom
för hwi skrien i amote them wra
sak | Judhane sagdho til pilatum
för thy wi sagho hwru tekn fö
rarene the ödhmiwkadho sik
oc badho til ihm | Pilatus kal
ladhe til sik tekn förarana oc
sagdhe hwi giordhen i swa | The
sagdho | wi ärom hedhninga oc
mönstrana tharnara | hwru kun
nom wi tilbidha han | oc os hal
lande teknen bögdho the sik
nidher oc tilbadho han | Pilatus
sagdhe til iudha — | kyrkiona

förmen oc almoghans aldher man
wt besen ydher starka man oc the
haldin teknen sem til om the sik
böia i thera handom | Tha swa giort
war | sagdhe pilatus hallen nw
stadhelika teknen | Jak swar ther
om besarens helso | at böia tekna
na strangher sik nidher tha thus
inganger ydher skal ilt wardha | Tha
sagdhe pilatus löparend dragh
wt ihm w radhhwseno | oc ledh
han aterin so sik tarkkes | Ihus
gik wt | tha balladhe pilatus the
ther teknen hwllo | oc swor ther so
för om besarens liff | böghas sik
teknen nidher | Jak skal ydher huff
wdh aff hwggia | tha bödh domare
inledha ihm | löparen giordhe
swa nw som för | oc badh ödhmywk
lika ihm at han skulle gaa ower
hans arletes kladhe | oc swa gior
dhe ihus oc gik swa in | J samma
stundh böghdhos all teknen oc in
ghw hono oc tilbadho som för
Thagor pilatus thetta saa | grep
han stor raeddoghe | oc stodh op
genstan aff sino domsate | J the
nattene sendhe thaes pilati hws
trw | aat napne procula | sighande
til hans | Genara tik enkte wiz
them rattwisa mannenom | thy at
wmykyt war iak qwald j tesse nat
för hans skuld | oc j thy förstodh

iak at han aer en rattwis man | Nw
tha pilatus thetta hördhe | sagdhe
han allom iwdhomen | J witin wael
at min hwstru aer hedhnisk qwinna
oc haffwir byght mangha ydhra iw
dha kirkior | ~~ho budhade mik at~~
hon budhade mik at ho wet för
sant ihm thinna man wara rättwisan
oc för hans skuld war ho mykyt
bedröffdh j tasse nattene | Judha
na swaradho pilato oc sagdhom
tik ther wael för | at han faar wiz trol
dom | oc wiz ondhom andhom | oc diaff
wlen han haffwir qwalt thina hws
tru | Tha balladhe pilatus ihm til
sik oc sagdhe hono | hwat ey höre
thu hwat alle iwdha witna moth
tik | oc thu swara them enkte | Ihus
sagdhe pilato | hwar en haffwir wald
at tala wiz sino mwne badhe ont
oc got | Sie thy til hwar en hwat
han talar | Judhane swarado oc sag
dho til ihm | hwat aer ther wi skolom see | Fyrst witom alle at thu aert
födder j lösko larghe | oc för thina
förlo skuld lath herodes draepa
j bedhleems landz aendho mangh
swaa barn twaeggia ara gammul
oc ther swan | oc thin fadher iosep
oc thin modher maria the flydho
wndhan för herodis konungx wre
dhe oc raeddogha | barwandhes
tik wiz sik in j egypto land | oc

HS A 3 - 15r

Tha herodes war dödher fördho
the tik jn i ſtadhen nazareth
Tha pilatus thetta hördhe ſagdhe han
judhomen | Tha ær han tharn
ſāmi ihūs hwilken herodes ap
ther lette oc wille drapa | Judha
ne ſwaradho pilato | ja thænne
ſammi ærat oc ey annar | Tha
fiöl oppa pilatū ſtor rædhoghe
Somlike ſagdho tha aff iudho
men ſom nær ſtodho hwilke
wælwiliandhe waro | Ey ſighiō
wi hā föddan wara i lönſkola
ghe förthy wi withō at maria
war fæſt ioſeppe | Oc thy ær
han ey födder i nakro lönſko
laghe | Tha ſagdhe pilatus
til judhāna hwilke ihūm ſag
dho wara föddan i olaghlike
ſængh | Thæſſen tolff ſæghia
ær ey ſāmo lik | förthy maria
war ioſep troloffwat ſwa ſom
thæſſe ſighia aff tolff folke
Judhane ſagdho pilato | Enkā
nelika annas oc cayphas oc
alder moghe ropadhe | han
ær födder i oloffliko liwerne
oc tærſke ſō tha warna æru a
lande oc hās kæneſwena | Tha
kalladhe pilatus ānam oc cay
pham oc ſpordhe thē til | Num
ſtr pſtina | hwilke æru aclarade
The ſagdho honō | hedhinga ſō
ner ſō nw æru wrdhne judha | oc
thy ſighia the aff ihū at han ær
ekke födher i lönſkolaghe | aller
i oloffligha ſængh | ſom i ſeghē |
Ther æptir ſagdho tes
ſe judha | ſō ær eleazar | aſte
rus anthonius | iacob | ezras | ſamu
el | yſaac | finees | criſpus | agrippa |
annas | judas | oc amenus | Vi ærō
ey ærlende | wi ærō judha ſyny oc
ſighiō wætta ſānindh oc wi widh
warom i ioſeps oc marie fæſting
Tha talade pilatus til thæſſa xij
ſō nw wrdho opinæſpadhe | oc ſæpta
ſagdho | Jak manar idher om keſa
rans helbrighdho | ær ihūs födder
aff ſullo ſængh | thet ſighen oppen
barlika för allo ider ſworno edh | The
ſagdho pilato | wi haffwō lagh oc
the förbyudha ſwæria | thy at thet
ær ſyndh | utan ſwæria the ō keſa
rans helſo | thy ær thet ey ſwa ſō wi
ſighiom | tha haffwō wi brwit til
dödhen | Tha ſagdhe annas oc cay
phas til pilatū | thæſſō xij troo at
the ſighia ihūm ey wara födhā aff
ſullo ſængh | Æn wi ſighiō twært
amot at hā ær fals ſlærdoghe mā |
oc hā ſigher ſialffwā ſik wara gudz
ſon oc konung | hwilket wi ey trom |
Tha bödh pilatus alt folket wt
gangha förutan the xij ſō ſagdho
ihūm ey föddan wara i oloffliko

HS A 3 - 15v

lyffwne | Oc bödh thöm särdeles
bort fran androm skilias | Oc sag
dhe thër xij | Ey radh hwat skal
wilia thë thöm drapa | The swa
radho pilato | för thy hö gör he
la swka a thera hälgha dagh
som hethir sabbatum | Tha saghdhe
pilatus för godha geringa wil
ia thë hö drapa | Oc tilradis pi
latus mz grymme wredhe oc gik
swa wt aff radhusenö oc tala
dhe til alla judhanä | Iak haffwir
godh tyghe | oc fundhir iak ey
ena saak mz thësso männe | Ju
dhane swaradho oc saghdho | wa
re hö ey ilgerninges man ey
haffdho wi hö antwardhat thik
Pilatus saghdhe takin j hann til
idhir oc för thë saka j witin mz
hans dömen hö statwe äpthir
idhro laghom | Judhane saghdho
pilato | Os ikke wald haffwom
wi nakon man aff dagho taka
Pilatus saghdhe loffwas ey idhir
nakon drapa wtan mik | Swa
gik pilatus athir in j radhuset
oc kalladhe thöm enlika til sik
sighiande til hans thu ar ju
dha konunger | Jhesus swaradhe
pilato | Sigher thu thet aff thik
stalwom ällar haffwa andre thik
thet sakt | Pilatus saghdhe hwat

ar iak nakor judhe at iak skulle thik
tolkin tingh sighia | wtan thith eghit
folk oc iudha förmän | the antwarda
dho thik j mina handhir | wtan hwat
ilt thu haffwir them giort thet weth
iak ey | Jhesus swaradho pilato | Mit
rike ar ey aff thässe warldene |
ware mith rike i thësso manhemme
nöm | sämelika mune thiänara the sto
dho moot | at iak ey antwardadhis
judhom | nw ar mith rike ey hër | Pila
tus saghdhe | tha ärst thu oc konunger
Jhesus swaradhe thet sigher thu för thy |
at konungher ar iak | Oc ar thër til föd
dhir | oc iak kom för thy skuld | at iak
skal lysa alla warldena ~~ware mith~~
~~rike~~ oc hwilke som ar aff sannindene
hörer mina röst | Pilatus saghdhe | Tha
~~tha~~ tykker mik at engen sannindh
är j iordherike | ey weth iak hwe
wi skulum tha sannigha thro |
Jhesus swaradhe pilato | hör aat män
ne sighiandes rätta sannind i iordhe
ke | hwru lundom han dömes aff the
her byggia i warldine | Tha pilatus
thetta hörde | tha lät han Jhesum bliffwa
inne i radhusenö | Oc gik swa wt oc
saghdhe til judhana | Ew för stwndh
saghdhe iak idhir | himil oc iordh oc
sol haffwir iak til tyghe at iak ey fiinna
kan ena minsta saak | thy at hö sag
dhe aff wart tempel oc mönster

Thy gitir iak j ena stundh nidhir
brytit / oc i thriggia daghä fœst
athir opbyggia / hwilket tempil
war opbygt j vi aar oc xl / Jak
wil wara meenlös oc lotlös aff
thessa rætwisa manzsens dödh
oc blodh / j sen til hwat i gören
Tha opsiltos iudhane mz store
grymd / ropadho the alle mz en
ne röst / hans blodh wari ower
os oc war barn / Tha kallade
pilatus hemelika almoghans
allir man / prestena / laghmästare
nena oc skriffwara oc sagdhe
the / Gören ey swa som i haffuen
tænkt / ey ær han wardhir dödh
at han haffuir brutit swa i idhro
hælgo dagh / Judhane sagdho pi
lato / kære domare / wakta aat
om nakor hadhir kesaren / han haff
wir skullat dödh / mykito meer thæn
som hadhwetar oc talar mothe gu
dhi sighiandes sik wara gudz son /
oc swör them han mz sworum eedh
om han ær lewandhes gudz son
han nekar thy ey / framdeles om
thy sagdhe han til war mz hadh /
Æn skulin i see mænniskiona son
sitia a gudz fadhirs högra handh
oc athir komandhe i himilsens
skyum / Tha pilatus thetta hördhe
kallade han them / Jak weth ey hu
ru iak skal bæst göra mz tik / Jhesus
swaradhe swa som tik ær giffwit
oc mik / pilatus sagdhe hwru ær
giffwit / Jhesus sagdhe hono / Moy
ses oc andra prophetar the föresag
dho aff mine pino oc aff mine op
standilse / Tha pilatus hördhe
thetta forundradhe han all thæn ypi
oordh iudhomen / Tha sagdho gen
stan iudhane pilato / hwat thar
per wi athir meer at höra aff
hono flere hadhwetilse / Pilatus
sagdhe / ær thæn sargum fals oc
hadhwetilse / tha taken han til
idhir oc ledhen han til idhra iu
dha kyrkio / oc dömen han æptir
idhro laghom / Judhane swaradho
pylato / war lagh halla swa / om
man brytir mothe mannen / tha haff
wer han til brutit at taka fyretti
ghi gisla slagh eno minna / Æn
hwilken som tala mothe gudhi han
skal stenkas / Nw för thy at thæn
Jhesus om all hadhwetilse / hadh
weter han sighiande sik sitia
a gudz fadhirs högro handh i hi
merike / oc sighir sik wara athir
komande i himilsens skyum / för thetta
wilium wi at han skal korsfæstas
Tha pylatus thetta hördhe sagdhe
han them / Ey ær thy goth at i wi
lin swa göra / Tha saa pylatus j
iudha moghä oc saa aff them
mangha grata / oc skadha til him

bla | Tha sagdhe tha til judha för-
man oc aldrogha man | Jak kan
se at mykyn moghe wil at thes
skal ey draxpas | Judhane swara
dho pylato | thu domare | Thy ko
mo wi alle hingat at than skal döö
Pylatus sagdhe | Ey hwat skal skal
han döö | Judhane swarado | för thy
han sagdhe sik wara liffwandhe
gudz son | oc konung | Tha stodh ni
codemus swa hetandhe judhe för-
domarend pylato oc sagdhe hono
jak haffwer tiltalat judha presta oc
flere judha | hwi menen i swa ilt
at göra ihesum | thenne mannen gör
margh gudelike oc grofful iar
tekn | hwilke aff warom förfadhrom
skriffwas aldrigh förra wara giord
| Thy gören then qwittan oc genwar
dhens enkte mote hono | The wu
dher han gör oc giort haffwer | arw
the aff gudhi | the bliffwa wal
stadogh aptir hans andelykt
oc dödh | ärw the oc ey aff gudhi
tha skingras the sönder oc war
dha til enkte | för thy moyses sen
der aff gudhi | giordhe wnder j e
gipto lande | hwilka gudh bödh
hono göra mz sino angle för ko
mungeno pharaone | Tha waro fal
se lärara hetande iamnes oc
mambres | the giordho wnder sa
muledh som moyses | oc alt egypto
folk haffdo the som gudhi | Oc för
thy at thera tekn oc wnder som
the giordho waro ey aff gudz kraft
Thy förgingo thesse koklarene
oc thera tekn | oc swa alle the
som oppa them trodho | Oc thy giff
wm lösan thenna man ihesum | för thy
han haffwer förskullat engin dödh
wanleka thenne samme ihesus kom
wt sander aff gudhi sander pro
phete | swa som moyses sagdhe wa
rom förfadhrom | thera gudh skal op
resa idher en propheta aff idhro fol
ke | oc wanleka thenne ihesus ar thi
samme som aff ar skriffwat | ar han
sander aff gudhi tha kom han
för alz folksins helso ther han wil
ia tro | oc til otrona manna nidher
fal | Swa som gudh sagdhe til moy
sen | hwilke ey höre thenna prophetam
oc ther han sigher i mith napn | han
skal förgaas aff sino folke | Tappen
ordhen sagdhe nichodemus til ju
dha biskoppa oc iudha preste | Tha
judhane hördho thetta standan
dhe för pylato sagdho the til
nichodemum tak thenne ihesum sannind
oc haff lot oc deel mz honom
Tha lyffte nichodemus sina han
der op til himils oc sagdhe ju
dhomen | Ihesum sannind taker iak
gerna | amen | Oc swa som i alle
sagdhen wardhe amen | Thy gik

HS A 3 - 17r

fram en annar aff iudhomen oc
stodh fôr pylato oc sagdhe | Iak
laa i sotta sæng oc thwinadhe i
dôzsens wadha | dagh fran daghi |
atta aar oc xxx | tha kom hæran ihs
til mîn oc barmadhe sik ower mik | oc
sagdhe mik | oc sagdhe | tak thina
siwkdoms sæng op | oc gak triff
leka vadhan | Tha iak hôrdhe
hans ordh | wardh iak heel | oc tok
i samu stundh mîna sotta sængh op
oc gik iak heel oc helbrægdha i
mith hws | En annar aff iudhomen
kom oc fram fôr pylatum oc sagdhe |
Iak war blindher fôdder | oc war
hære ihus fôr fram aat wæghenom
ther iak sat | tha ropadhe iak mil
dher hæra dauiz son miskunna mik
hân barmadhe sik genstan ower
mik | oc lagdhe sina handher ower
min ôghon | oc genstan wart iak
seande | Oc kom fram en aff iudho
men fôr pylatum sighandes | Iak
war spitelsker oc hæra ihus xpus
hân lækte mik | oc rensadhe mik
mz eno sino ordhe | Oc kom fram
en quinna | oc stodh fôr pylato oc
sagdhe | Iak haffdhe blodhsot i
wmpu xij aar | Jarnskôt iak tok
a hans hæra ihu xpi kiortilfald wardh
iak heel aff orena blodzsens wt
flytilse | Ædhla oc stor skari aff
iudhomen komo fram fôr pylatum

oc ropadho aff manghfallom
dygdhom | helsom oc lækedomum som
ihus haffdhe them giort | oc sag
dho them | Stoor propheta oc helagher
ær hærra ihus | Tha pylatus hôrdhe
alt thetta | sagdhe han iudhomen |
fôr hwi giordho ey idhre fôrfæ
dher oc idhre biskoppa tholka
lækedoma oc siwka manna hel
som | Tha swaradho the enkte |
Ather somlike aff iudhomen
ropadho til pylatum | stoort gu
dheliket undher giordhe ihus
i thy at han reste op lazarum | fira
natta dôdhan | sweptan oc bun
dhin i like kladhom | wt aff griff
tenne mz sina ordha dygdh | oc
presenteradhe han sinom systrom liff
wandhe | oc læt han sitia mz sik
widh bordh oc æta | Thetta hôr
dhe pylatus | tha tok han til ræ
dhas mz storom rædogha | oc
ôpte mz hôgre rôst til allan iu
dha moghan sighiande | hwat ær
thetta i faren nw madher | at i wilin
orandhelika thîn wtan sak dræpa
menlôsan | oc idhan wælgærnin
ges man | Tha stodh pylatus op
aff sino sæte | oc drogh nichode
mum oppa ena sidho mz them xij
som ey sagdho thîn wara fôddan
i hordom | oc sagdhe them | Sighin
mik hwat iak skal gôra | Stor

HS A 3 - 17v

trætta ær i moghanom | The ſwa
radho oc ſagdho | wi witom ey
hwat | før thy wi ſamſællom os
ey mz them | the ſee ſialwe til i
hwat wadha them ſættia ſina ſiæ
la | thæn gudh han ſkal døma them
mz ſinom rætta dome | Thiitidh
han mæla ſkar | ath døma ba
dhe liffwandis oc dødha |
Thæ æptir wændhe pylatus
ſik til iudha almoghan oc
ſagdhe | I witin at ſwa ær idhur
ſidhwænia at a paſka dagh æ
rin i wane en fangha giffwa
løſan | Nw haffwer iak en ærle
ken fangha en mandrapara
ſom hether barraba | hwat hæller
wilin i at iak ſkal idher oplata
thæn drapara ther før ſkullat haff
wer dødhe | ællar oc ihesum ſom ær wtan
ſkuld | oc ey haffwer før ſkullat
dødh | Tha ſagdho iudha høffdin
gha oc ældris man til pylatum
Giff os løſan barrabam | pylatus
ſwaradhe hwat wilin i gøra aff
ihesum ther hether xpus | Judhane
ſagdho han korſſeſtus han ſkal
korſſæſtus | Om thu gør ey thz
ær thu ey keſarins wen | før thy
han hadhwetter gudh ſighian
des ſik wara gudz ſon oc iudha
konung | Tha pylatus hørdhe
thima ordhe | tha ſagdhe han iw

dhomen mz ſtore wredhe | altidh aff
opphoffweno haffwer idhart folk wærit
genwærdokt | oc the idher haffwa gang
giort oc froma | the æren i aldra gen
wærdogaſt | oc idhra drapara oc pla
gho man ælſken i | Judhane ſagdho
hwilke ærw the os haffwa gagn
giort | Pylatus ſwaradhe | førſt oc
fræmſt idhar gudh haffwer idher gagn
giort | oc frælſat idher aff egypto
manna wtli | oc ſarubte them mædher i
dy wpa haffwet | oc ledde idher mith
gønom haffwet | ſwa ſom oppa tørra
iordh | oc fødde idher i økneene i xl
aar mz ængla brødh wtan ærwo
dhe | oc gaff idher iærpa køt æptir
idhrom wilia | oc ſlækte idhan tørſt
mz watnet ſom wt fløt aff hællen
ne | oc gaff idher lagh oc budh oc
j allom tappom walgærningom rættan |
idhan gudh | ſwa at han wille idher
gantzlika ~~glama~~ fordarffwa wtan
idhar hartoghe | oc ledhare moy
ſes badh før idher til gudh at i
ſkullen ey alſtingx fordarffwas | Oc
nw øpen i mothe mik | oc ſighin
at iak hatar min konung oc ær ey
hans trolikan wen om iak ey dø
mer thima ihesum til dødhen | hwilke
margha aff idher haffwa lærat aff
idhrom ſwikdomom | thy at han ær i
dhar konunger oc enkte haffwer
han illa giort | Tha iudhane hørdo

thætta tha fyltos the op mz wredhe
oc ſkrijdo oc ropadho iæmerlika /
wi haffwom kongen tyberiū ro-
mara keſara / thz ihūs ær konger
witom wi ey / før thy at konunga aff
thy lande pſide øſtarſt aff landz
ændomen kōmo letande i bethlee
oc ſpordho æptir hono ſighiandes
ſwa / hwar ær thu ſō fødder ær wærter
iwdha konunger / Oc dhan offradho
the hono ſkaffwor / Herodes kon
unger hørdhe thætta at thæſſe
landz farara oc maſtara ſpordho
æptir iwdha konunge / wille ta-
ghor ihū dræpa / oc dræp thy mang
tuſand ſmaa barn / hwilke i them
timanom waro fødh i bethleem / Ma-
godhe domare thætta ſagdhom wi
tik longo før / Pylatus hørde thæt-
ta / tha bødh han wardha lywdh
i almoghanom ſighiandes / Reen
oc menlōs ær iak aff thæſſa ræt-
wiſa manz ſens blodh thz ſen i al-
le / Iudhane ſwaradho hans blodh
wari ower os oc ower war barn / Nw
tha pylatus hørde thz bødh han
foran widhra mogha kōma før
ſin domſtol / oc ſwa diktadhe han
domen ower ihū ſighiandes / Thit
æthit folk ſighir thik wara ſwa ſō
konung / thy bywdher iak thik i før
ſtone giſlas oc flængias æptir

høffdinganna ſtadhga / Swa thær
æptir ophøgias a korſſet / oc
twa ogærninges man mz hono
aff hwilkom twem annar hetthe
diſmas oc annar geſmas / Tha gik
ihūs wt aff radhuſet oc thæſſa
twe rōwara mz hono / Nu thæn
tidh the kōmo til thæn ſtadhen
thær korſit war / aff førdho riddara
rana han hans kladhe oc om
giordadho han mz eth linnet kla-
dhe / oc kaſtadho ower han ena rø-
dha kapo / oc kronadho han mz
krono aff thorn / ſloghe hans
hwffudh mz rōr / hæddo han oc
gabbadho / oc hængdho han
oppa korſſet / oc korſſæſto han
mællan twa rōwara / Cartian
dhe diſmā oppa høghro ſidhona
oc geſmam a wenſtro / oc blan
dadho dryk mz ætikkio oc gal
la oc bitra myrra / gawo the i
ſwamp / oc opſændho thz før hās
mun / at hā ſkulle thz drikka / oc
ihūs tholde alt thætta ondha tho
linnodelika / Tha ſaa ihūs op til
himbla oc ſagdhe / Min fadher
min fadher før lat them thætta / thy
at the wetha ey hwat the gø-
ra / tha kaſtadho riddarene
lot om hans kladhe / hwat hwar
ſkulle faa / Oc tha iudhana

mykelikhet pilata høffdhingane
the skriadhe til ihū swa sighian
dhes Thu giordhe andhra hee
la | thu kant ey göra thik sialwā
helan | Om thu ærst sandher gudz
son tha faar nidher aff korsset
tha trom wi thik | Samuledh gab
badho riddarene hā sighiande
Om thu ær judha konunger
tha frælsa thik sialffwan | Sidhā
nödhgadho judha høffdhinga
na langinū riddara | oc badho
han gönom stinga ihū sidho mz
spiwt | Oc genstā han haffdhe
swa giort | flöt wt iærnbrat
aff hans sidho blodh oc watn
Tha bödh pylatus fördomen
sō han haffdhe giffwit aff ihū
dödh | oc för thy han sagdhe
judhomen | Thenne ær ihūs
judha konunger | lat hā ower
hans huffwdh skriffwa a latin |
ebrezsko oc grekzsko | Oc war
titulus swa skriffwadher | Thūe
ær ihūs nazarenus judha kon
unger | Tha sagdhe ānar aff
röwarom sō satter war a ihū
wenstro sidho ther heet gesmas
Ær thu liffwande gudz son tha
frælsa thik oc os | Tha swaradhe
dismas | som stodh a gudz hög
ro sidho oc straffadhe sin kom
pan sighiande | aff tessom thino

ordhom oppenbaras at thu rædhis
ey gudh | oc för thy skalt thu wara
i ærwerdelike fördömilse | Vi wi
optakom lön lika æpther warom
ondha gærningom | Oc thēne haffr
enkte illa giort oc plaghas thy
wtan skuld oc ther æpther at dis
mas haffdhe swa awit gesmā
saa han til ihū oc sagdhe | Hæra ihū
minz mik thātidh thu komber i
tith rike | Ihūs sagdhe honom | San
nelika sigher iak thik | I dagh skalt
thu wara mz mik i paradis | Tha
war swa sō siætta timan a daghe
nō oc mörker wardh ower iordhe
ne alt til nionda timan oc solen
mörknadhes oc templisens bona
dher riffnadhe i twa lötu | fran ō
wærst oc til nidhærst | oc gudz æn
gil syntes ther göra mz eth eld ske
nande swerdh | oc hās röst hör
dhes sighiande swa | Iak ær ihū
xpi primo witnisbarare | Tha ther
genstan æpther ropadhe ihūs mz
store röst sighiande | Fadher i thina
handher antwardhar iak mī anda
Tha hā haffdhe thetta sakt guff hā
op sin anda | Thentid höffdinge cen
turio sō satter war ower riddarana
ambete | thetta saa ærrādhe hā gudh
oc loffwade sighiandes Sannelika
thēne mānen war rætwis | hwilket
wel bewisas i nyndher samliko tekno

Samuledh oc alt folket sō om
kring stodh seandhe dyghdha
tekn/ slogho sik fōr sin bryst oc
gingho athir heem til sin
Thetta ær aff them hædniska
riddarenō centurio/ thz skal uitz
Centurius saghdhe sidhan höff
dingianō pylato/ aff them iar
teknō ther giordhos/ Oc tha py
latus thetta hōrdhe bedrōffdhes
han mykyt/ swa at han hwarke
aat ællær drak oppa thn daghe
Sidhan kalladhe pylatus iu
dhana saman oc saghdhe til the
ra/ hwat undrken i sægh/ the dyg
delika tekn som wi haffwa hört
i ihū pino/ Solen wart mörk
oc daghen miste sit lyws/ Iu
dhane swaradho pylato/ Thz ær
ey annat utan solhwarff som
plægha wardha æpther sine na
tura oc sidhwænio/ Pylatus
swaradhe iudhomē/ hwat war
oc thz solhwarff at tempelsins
bonadher riffnadhe söndher fōr
allom idhrō ōghō/ oc dōdra man
na graffwa the ōpnadho sik/ oc
sō mik ær kunoghat at marghe
stodho op aff dōdha/ oc waro se
dhe likamlike i wærō stadh u·tin
spyrn aat hōffdinganum centurio
nē/ oc them ur honō waro oc
ærmbetis man/ sō hōllo wakt

oc wardh om han/ Tha komo thesse
alle fram fōre iudhana oc wit
nadho/ wisselika saghs wi ihū
xpī dōdh/ at iordhen hō skalff oc
rōōt sō hon skulle tala/ oc wi sa
ghom mangskiōr opstandha aff
dōdha oc thy trom wi wara sant
at thæ ihūs war gudz son/ Alle
hans kændhe wini stodho lankt
fiærran fran honō oc qwinor
hwilka honō fōlgdho æpther aff
galilea seandhes all thna tekne
Oc en man sō heet iosep/ gudz
mæstare om pylati hion/ godher
man oc rætwis/ aff aromathia/
swa hetande stadh i iudha lande
Ængha samtykkio gaff han til iudha
wilia oc karromalā/ oc han war bi
dhande æpther gudz rike/ Han
gik til pylatū oc beddis aff ho
nō ihū likama/ Pylatus gaff ho
nō likaman/ Tha tok iosep han
nidher aff korsseno oc swepte han
i hwit rent zindal/ oc lagdhe han
i sina nyghia stentro i hwilka en
gen war fōrra lagdher/ Tha wildo
iudhana dræpa iosep oc the xj
mænnena/ hwilke ther haffdo talat
fōr ihū til pilatū/ sammuledhes
wildho the dræpa nichodemū
oc alla the sō lækte waro aff thū/
hwilke sō haffdho standit fōr py
lato/ oc oppenbarlika saghdho thu

HS A 3 - 19v

gærninga godha wara | Tha
lupu alla i skyndi utan ensa-
ber nichodemus for thy han
war iudha höffdinge | Ey man
gha dagha thr aptr wardh
iudha samadhr nu i templet
Tha saghdhe nichodemus them
hwru gan j i gudz mönster
wardhan idhra handr æru
fulla mz blodh | Thy at j korsfæs
ten ihesum xpum sanwisan man
Tha swaradhe annas | cayphas
symeon | dathan | gamaliel | iu-
das leui | neptalim | oc manghe
flere aff iudhome ropadho sa-
man alle til nichodemum | hwru
gik thu nu i gudz mönster mz os
so haffir samtykkio mz xpo hans
frendr warin mz tik i romaskolan-
dhe wardh | Tha swaradhe nicho
demus oc saghde | Amen sighir oc j
Amen | ihesu xpi frendr warin mz mik
nu oc j romaskolande wardh | iu
dhane swaradho oc saghdho | Amen

Thetta ær alt | nichodemi last

Thuttidh nichodemus talladhe
mz iudhome j mönstret | kom
iosep aff aramathia oc saghdhe
til alla höffwdz mannena | thwi
ilskens j swa mothe mik at iak
beddes ihesu likama aff pylato
oc lagdhe han j mina stenkro oc
swepthe han j hwit sindal oc lag-
dhe sten til gruptenna dör | Æn j haff
wen ey wæl giort amoth rætwi
som manne | thy at i korsfæsten han
utan brut | oc æn om thr ypnadhe
j hans sidho mz spyute | Tha gripu
iudhane iosep oc budhu han gö
ma for thera hælgha dagh skulu
til en annan dagh | oc saghdho ho
nom swa | wit thetta ey ær os höme
liket at göra nakot amot tik a
wars högtidhes dagh | Æn wi witom
at thu æst wardhr dödhen | for thy
skolom wi giffwa tith köt diurom
a iordhenne oc foghlomen j wædh
reno at opswælgha | iosep swaradhe
them | Thæssen ordh æru lik högfær
dogha kæmpans goliæ | hwilken
sik satte amoth gudhi | oc strid
do moth hælghom dawid propheta
Swa sighr oc prophetin | mik ær
hæmdhen i walde giffwin oc iak
skal hwario æptr gælla sighr sielff
wor gudh | j saghdhen swa thuttidh
pylatus twadhe sina handr si-
ghiandes | iak ær menlös aff thæs-
na rætwisa manzsens blodz wt
gutilse | j waren raske til swara oc
opten | hans blodz hænd gange
ower os oc om war barn | Thær
æptr skulum j see at gudz wredhe
komber om idhr oc idhra slækt
swa som i sialffwa saghdhe | Tha iu

dhana hördho tassen ordh | tha am
pradhos the oc ilskadhos mykyt
i sind hogh | oc incluktte han i tran
ghom myr | a hulkom enghen wa
ro windöghonen | Oc insigladhe
dören til mera wisso oc satto wak
tara | Ok äptir gingho the til radz
annas oc cayphas mz pistomen | oc
samkadho saman alla menhetena
äptir thera sabbatum | at the skul
lo betänkia sik mz hwat dödh the
skullo drapa iosep Reuelacoes I:37

Himerikes drotning taladhe
Min son haffdhe thry tingh
Förist at engen haffde swa klenan
likama som han | Thy at han war aff
thwem bästa naturum guddomenom
oc mandomenom | Oc hans likame
war swa renlikt swa som engen synt
ta sins i renasta ögha | Swa kunne
oc enkte wanskapat synas a hans
likama | Annat war at han aldrigh
syndadhe | Thy at andra som barna
syndhir sina fore aldra syndhe oc
syndhe sina egna syndher | Än han
syndadhe aldrigh | Oc tho bar han
aldra manna syndher | Thridhia war
andhre döö fore gudz skuld til mera
äther lön | Än han döö swa fore sina
owini som fore mik oc sina winir | I
tan nar hans owini korsfesto han
giordho the honom fira thing | Först
kronadho the han mz thorn | Annan

tidh gönom stungho the hans
handher oc föther | Thridhia skanck
to the honom galla | Fiärdha the
gönom stungho hans sidho | Än
nw kärer iak at nu son kors
fastes nw beskelikare aff sind
owenom | hwilke nw ärw i warl
denne | Än iudhane korsfesto han
tha | Thy at än tho at guddomen
war opinbarliken oc maa ey döy
Tho korsfesto the han mz sinom
eghnom lastom | Thy swa som nakor
man giordhe sins owens belar
te smalikhet oc skadha | Än tho
belartet kundhe thz ey | Tho
than som skadhan giordhe ware
wardher awitilse oc dömas
före ondhan wilia swa som före
gärningh | Swa thera laste mz
hwilkom the andhelika korsfästa
nu son | Nw honom ledhare oc
thyngre | Än thera ther han kors
fästo i likamanom | Nw mat thu
wanleka spöria hwru the korsfäs
ta han | wisselika the satia han först
a korset | hwilket the haffua veth
honom | Raar the äkta ey sin ska
para oc sins lära budh ordh | oc
wanhedhra han nar han manar
them mz sinom predikarom at thra
na sik | Oc thz the försmadhe gö
ra hwat the tarffues | Äk äp
ter korsfästa the högro hande

HS A 3 - 20v

na | Raar the halla rætwisona for
orætwiso | Sighiande at syndhen
ær en swa twngh oc gudhi hate
lik sw sigx | oc at gudh plaghar en
nakon grymelika | wtan hön ther hardh
twngh for raddogha | Thy at hwi
ather löste han mannen om han wille
at han skulle forfara | En atwaktan
de at minzsta syndh om mannen
lustas i thenne ær hono ympnet til
orymelika pino | Oc at gudh la
ther en minzsta syndh opmadha | Swm
sw han lather en minsta godhgærning
wtan atherlön | Thy skal then wara
grymelik pina | thy at the haff
dho grymeliken wilia til syndena |
hwilken wilia nw som hwilken som
see hwartat wæxnar forgangi |
Thy at swa sw the haffua wilian
swa fulkomadhe ther in gærninge
ne om nw som toldhe the thy | Sidhan
korsfæsto the hans wenstro hand
Raar the warudho dyghdhena i
last | wiliande syndha alt til an
delyktenna sighiande om wi sighio
en tima i ytersta thimano | Sidhan
gudh miskunna os | Swa stoor ær
gudz miskwn at wi skolo faa mis
kwndh | Thy ær en dyrgh wilia syn
dha oc en bætra | wiliande haff
wa lön wtan arwodhe | wtan iöh
roghen wari i hiartano at man
nen wille gærna bætra thz han

gjorde for syndhers gælla nakro an
dhra hindher | Ther æpther ~~æpther~~
korsfæsto the hans föther | Raar
the lustas i syndhenne oc hwgxa
en eniledh hans beska pino oc
takka en enidh hono aff inersta
hiarta sighiande | Sidhan gudh
hwru besk thin pina war loff
wari tik for thin dödh | Aldrigh
fram gik thz aff thera niw | The
kronadho han ther æpther mz gab
bilsama krono | Raar the gabba
hans thornisto mæn | Oc wækna
saught wara at thæna honom
The giffwa hono galla drikka
Nar the gladhias oc frögdhas
i syndenne | Oc en komber enti
ma i thera hiarta | hwru twng
oc mangffald syndher hans ær | Oc
the stingha hans sidho | Nar the
haffwa wilia at bliffwa i synden
ne | Jak sigher tik sannelika | oc thz
mat thu sighia nom wend | at
tolke ærw for nom som orætwi
sare æn the fra sw dömdo | Sidhan millare
æn the som han korsfæsto | Sidhan blyw
ghare æn the som han saldho | oc
meri pina bör tappo æn hinom
Pylatus wiste wæl at in som
haffde en syndhat oc at han war
en wærdogher nakon dödh | Thy
for thy skulde at han rædes at
misfa wærldzlikit waldh oc rad

HS A 3 - 21r

des judhana for:radilse dōm
dhe han swa som nödhoghla mz son
til dödh | Æn hwat törffte tässe
radhas om the thwrwten mödz
son | Alla hwat skuldho the mis
ta aff sino hedhir oc wardzlik
het om the hedhrade han | Thy
skulu thässe hardelikare dö
mas än pylatus oc wärre än
the | mz sons a swn | Thy at py
tus dömde han for andra mā
na bön oc wilia mz ēna handa
raddogha | Æn thässe fördöma
han for sinna eghna nyttelikhet
wtan raddogha | Nar the man
hedhra han görande syndhe
na | Aff hwilke the förmatten
wel at hälla om the wilde
Æn the affhalda sik ey syndhe
ne oc blyghias ey tha the haff
wa giorth syndhena | Thy at
the natwakta ey at the ärw
owdoghe hans godhgärninga
hwilkom the ey thiäna | The ä
rw wärre än judas | Thy at
judhas nar han haffdhe forra
dhit sin herra | wiste han wel | at
han war gudh | oc wiste sik haff
wa thunglika syndat oc wanhop
padhe thy | oc skyndhade sina
dagha til helwitis | troande sik
at wara owdoghan liffwa | Æn
thässa wetha wel swa syndh

oc tho liffwa the i lusta oc haffwa
enghen idhrogha i sino hiärta
for thy | wtan wilia taka hymeri
kes rike mz ena handa om wärlle
oc makt | nar the trwbia faa hi
merike ey for godha gärninga
wtan for sasamt hop | Thwilket
engom giffs wtan them som göra
nakot for gudz skuld | The ärw än
wel wärre än the som korsfästo
wārn son | Thy at nar the sagho mās
sons godha gärninga | at han opwes
te dödha | Rensadhe spetelska | trwk
to mz sik | thingom gör olhörlik tingh
oc owan wndherlik tingh | Thy at
han wndhirliker | hwilka han wil mz
eno ordhe han weth wara tanka
han gör hwat han wil | Om han haff
wer framgang alle skulum wi
wndhir giffwas hanom oc wardha
hans wndhirdana | Thy at the skul
den ey wndhir giffwas hanom | kors
fästo the han for affundh skuld
Tho om the haffdhen witat at han
war ärona konunger | Aldrigh haff
dho the korsfäst han | Æn tässe see
daghlika hans gärninga oc stor wn
dherlik tingh | Thy ma hans godh gär
ninga | Oc höra hwru the skulu ho
nom thiäna oc koma til hans | wtan
the hwra mz sik om wi skolom förla
ta all wärdzlik tingh | oc om wiskom
lo göra hans wilia | oc ey wan | thz

HS A 3 - 21v

ar twnkt oc otwlelikit | Thy fōr-
smaa the hans wilia | at han skul-
li ey wara om thera wilia | Oc kor-
ffesta mz son mz sine hardzsko | lay-
gnande syndh om syndh moth sino
samwiti | Nu thasse aru ware än
the som mz son korsfesto | Thy at
judhane giordho for awndh skuld
| Thy at the wisto ey hā war gudh
thassa wetha at hā ar gudh | Oc
tho aff sine eghne ilzsko oc dyff-
we oc girī korsfesta the han
beskliware andelika | Nu hine
lekamleka | Thy at thasse aru
aff löste | Oc hine waro ey än
aff löste tha | thy lydh mōm son
oc rwdhz han Thy at swa sō han
ar mykz wn samber | swa ar han
oc rattwis |

Gudz modhz tulaghe til ben-
dhēna sighande | All tingh
dröffdos i mins sons dödh | Thy at
gudhdomen sō sonen aathwardhe
i dödhē oc skildes aldrigh fran ho-
nō oc ey i dödhenō syntis swa som
werkbwnande | J them dödz ens tima |
än tho gudhdomē waa enghla peg-
arlla pino tola thy at hā ar opin-
leken oc o omskiffteliké | Swasū
sonen tholde wark i alla limom |
oc armwarl i hiartano | än thot

han war odhōdelike a gudhdo-
ms wäghna | Hans siel | hwilke
odödhelike war tholde ~~tholde~~ |
thy at hon wtgik aff lekame-
nō | Englane syntos armwerl swa
sō dröffdha | war the sagho sin
gudh pinas i mandomenō | Nu
hwru matto englane dröffwas
hwilke sō odödhelike aru | J sij-
lika swa sō rattwis man frande
sin wen thola nakor thing for
hwilken hā skulle faa mast ä-
ro | gladdis aff the arone som
wenen skulle faa | oc dröffdhes
aff hans pino | Swa waro engla-
ne swa sō dröffdhe aff mins sons
pino | än thot the aru opinle-
ke | oc waro gladh aff hans pi-
no nyttelikhet oc komaskolande
aro | All elementa dröffdhos | So-
lin oc manen aff lydho sit sken
Jordhen skalff | stenane sündir-
brusto grafferna oplatos i
mins sons dödz tima | alla hedh-
ningane dröffdhos hwar the wa-
ro | Thy at swa sō en sorgha styw-
gik kom i thera hiarta | än thot
the wisto ey hwadhan han war |
armwrl dröffdhos thera hiar-
ta sō han korsfesto | J them thi-
wand | tho ey til thera aro | oc
armwerl dröffdhos orene anda

ne

HS A 3 - 22r

Thetta ſkal læſas om midaghē j
ſabbato palmaꝝ Oc ð ſwa ær at
warffru āunciacoīs komber oppa
ſāma daghen/ Tha læſis thetta lika
wæl fōꝛſt oc ſidhā aff warffru ſwa
mykyt thū daghē ortar maſt læ
ſas oc ey meer

Sabbato palmaꝝ ĩn miſſa lectō
iheremie ꝓphete

Marklandhe ær/ at j gam
bla laghomē ſkipadhe
war thꝛa pſtena oc klark
domē thꝛ til/ at the ſkul
dho dyrka gudh/ oc ſkullo læra al
moghanō gudz lagh/ tha ſkepadhe
oc thꝛ uꝛ lex höffwitzmē/ the ælſta
j blandh iſꝛls folk/ at the moyſi til
lættilſe oc hielp/ ſkuldho ſtyra oc
radha uꝛ moyſe om iſꝛls folk/ thā
loffwadhe oc iſꝛls folk at the ſkuldo
aldrigh wanſkas ꝓpheta/ ſō the ſkul
le ſighia gudz wilia/ Oc fōꝛ thy at
tæſſen fōꝛnæmdha thry lꝛ ſkapē wa
ro ſkipadh aff ſialffwō gudhi/ thy wo
dho ſomlike/ oc enkānelika the ſom
bodho j anathot/ the trodho thꝛ at
tæſſu thry lꝛ ſkapē ſkuldho aldrig
fōꝛgangas j iſꝛl/ Oc fōꝛ thy at ꝓphe
ten ieremias lꝛ vart twært amothe/
thy fōꝛſmadho judhane hās ordh/ oc
hatadho hā/ oc tænkto uꝛ ſik/ huru
the matto hā drapa/ Oc thꝛ aff ſighꝛ
ꝓpheta j meſſone i dagh/ ſō hōꝛas ſwa

Dixerūt impii iudei ꝛcꝭ/ The o
milde judhane taladho mæl
lan ſin jnbyrdhes/ hwar til ānan
oc ſagdho ſwa/ gaam til ſāman
oc tænkiō oppa huru wi ſkulū fin
na nakra wægha thꝛ til at wi
mattō drapa thū vatwiſa iere
miā/ ſwa ſō en ānan falſan ꝓphe
ta/ fōꝛ thy thꝛ ſkal aldrig hæn
dha at pſtene ſkulu ekke kæn
na folkeno gudz lagh/ Thꝛ kan
oc aldrig hændha at the wiſe
ſkulu ekke giffua folke radh al
drigh ſkulu oc ꝓphetane ſinas
malløſe/ allæ wtan ſwar/ fōꝛ thy
gudh haffū thetta ſialffwō ſkipat
Oc tæſſa ſcriptena fōꝛſtodho iu
dhane orættelika/ fōꝛ thy at ſwa
ſō gudh hā giffū ſina godhgærning
ga them ſom ſtadoghe bliffua j go
dho/ ſwa fōꝛtaker hā the ſō ſik
hærdha j ondho/ Kam til ſāman
oc giffwō hono nogh aff twngon
ne/ kærom oppa hā/ ſom oppa en
falſan ꝓpheta/ tha maa hā dræ
pas oc ſkōtom aldrig hwat han
ſighꝛ/ Tha ieremias hōꝛdhe iu
dhāna ondzſko/ tha badh hā til
gudh oc ſagdhe ſwa/ O hꝛa gudh
lat tik wardha om mik/ oc hōꝛ
hwat mīe owini ſighia/ hwat ey
gælla the mik ont fōꝛ got/ fōꝛ
thy/ the haffua graffwit ena grop

Kap. 18 v. 18.

HS A 3 - 22v

för mik so iak skal falla wti oc
bliffwa dödhir | Mædhen gudh mine
oppa at iak haffuir standit för thi
no anlete | oc haffuir talat för tik
oppa thera basta | Oc wilde iak
gärna fran wandha the thina
ogönst | Mine oppa at iak haffuir
arwodhat för thera basta | oc
wardhan the kyno thyta ekke
skön | Tha giff thera barnom hun
ghir oc swlt | oc lat the drapas
mz swardh | thera hustrur war
dhe wtan barn oc enkior | oc
drapne wardha thera män |
The so vnge oc karske aru the
wardha gönom stwngne mz swärd
i stridh | roop oc skrin höres i the
ra husom | lat oförwarandes ko
ma om them | thin röffuaren som
the skal gripa oc slita | för thy
the groffuo grop so the skullo
gripa mik wti | Mædhen gudh thu
weth thy wael at the lagdho lön
lika suaror för mina förthir | at suar
a mik wti | Mædhen thu wet alt
thera ondha radh mote mik thw
ru the skulu mik drapa | Haff
engha miskundh om them wrang
het | oc lat aldrig aff skrapas
thera syndhir aff thino anlete |
lat them nidhir falla i thine a
syn | oc nidhir sla them i thine wre
dhe min herra | oc min gudh Sabba

to palmarum ewangelium secundum iohem

Ihesus xpistus gudz son han oplyffte sin
öghon til himelen | taladhe til sin
helgha fadhir oc sagdhe swa | Fadhir
thz nalkas nw thimen at iak skal
pinas oppenbara thins sons ärw
til thas at thin son | oppenbara tik
at swa so thu gafft thinom son makt
oc wald om alt mankönet swa giff
wi alla them so oppa han tro aru
delikit liff | at the wita oc widhir
sta tik en sampnan sannan gudh
oc thik so thu wt sandhe thin xpistum
Iak haffuir oppinbarat thina ärw
aro alla iordherikes mænniskiom |
iak haffuir andat the gärninga so
thu satte mik i handhir at iak
göra skulle | Oc fadhir thz ar nw
thime at thu skalt oppenbara mik
nar tik sialffwom | the ärona so
iak nar tik haffdhe | förra an w
den war nakontidh skapat | Iak
haffuir oppenbarat tith napn the
mannomen so thu gafft mik en
kannelika til kompana aff alle
wärdine so aru xii apostoli the wa
ro thine enkannelike | för thy thu
föresat the i thinom gudom oc
thu gafft mik them | oc lat them
kallas til the helga tro | Oc til a
postla wardoghet | the gömdho
thin ordh | badhe mz hiarta oc sin
mz gärningne | the haffwa seet oc

widhir standit at alt thz thu haffuir
mik giffuit | thz ær wtgangit aff tik
min fadhir | Oc samma ordhe thu antwar
dadhe mik | antwardhe iak thæ | the
toko widh thin ordhom oc the widhir
stodho at iak wisseliga wtgik aff tik
oc the trodho at thu wtsandhe mik
iak bidhir för thæ | oc ey för wærldena
alskana | Iak bidhir för thæ som thu
giffit mik | Eukanneliga för thy the
höra tik til | oc alt mith | thz ær tith
oc alt tith thz ær mith | Oc iak haff
wer oppenbarat mina guddoms æro en
kanneliga tassom xij manomen | oc
iak skils nw vasklega fran wærlde
ne | oc the bliffua quarre j thinne dröff
wilsom | Iak wil nw koma til tik min
hælghe fadhir | thy bidhir iak nw
swa inerlega för them Ther skal
læsas til bordhir oppa palmsönedag
först wars hærra gærninga

Math. 21, Marc. 11, Luc. 19.

Nw om morghonen arla | som
war om palmsönedagh | tha
wt gik war hærra ihesus aff be
tania oc modhir hans oc disipu
li oc qwinnor | oc tha han kom til eth
torp nær j wæghenom som het bessa
ge | Tha badh han petrum oc iohannem
gaa til thz castel för thæ war | oc sag
dhe them skula thir finna asna modh
rena bundna | oc folan mz hænne | lö
sen thæ oc ledhen til mik | The gior
dho som ihesus bödh thæ | Oc leddo til
hans asna modhrena oc folan
mz hænne | Oc ihesus sattes om as
na folan oc redh | Oc manghe
breddo sin kladhe a wæghen | Oc
samlike skaro qwista aff trænom
oc strödho widhir asnans fötir
en almoghen ropadhe sighia
ndhe | wi bidhiom tik gudh fadhir j
himerikis högd | hela os om then
welsignadha son | som komber j thith
napn | Ihesus swarade them | iak sigh
ir idhir | at stenane skulu ropa gudz
loff om tasse tighia | Nw thættid
ihesus kom swa nær at han saa iherlm
græt han om the j stadhenom waro
Ther æptir ingik ihesus j mönstrit
oc wtkörde them som köpto oc sal
do mz sinom rep swöbbom | Oc sin
tes j hans ænlete | guddomsens wald
swa at enghen thora tordhe tala
eth ordh mote honom | Tha talade
han til thera sighnande | Scriffuat
ær | at mins fadhirs hws skal kal
las böno hws | Æn j gören aff thy
röffuara hws oc hyddo | Oc sidhan
predikadhe ihesus j mönstreno | alt
til quællen | Æn enghen war thæn j
allom stadhenom som honom aller hans
fölghe bödh maat ælla dryk
Sidhen nw ihesus thröter han gaar
wt aff stadhenom æptir til betaniam
Oc ther haffde martha til redh för
honom | badhe kost oc annor tingh

HS A 3 - 23v

Oc ær witande | at alla tæssa fi
ra daghana nædhan the saatho
widh bordh | Tha satte wærffru
judanna mællan wanska oc sik thy
til at hon skulle gita wækt hans
harda hiarta | at han ey forradhe
thz menlosa lambet | thwa sotasta
son | Oc nw hwat sorgh oc ængela
wars hæra thu xpi hiarta war op
fylt | for the beskelika pinona ho
no forestodh | oc at han daghleka
saa sin forradhara | Oc omgik nw
hono oc ælskadhe han | som nw skullo
wilia oc fortanka oc ikke willa han
forradha | See oc hwru gudz son
hwiltes om nattena | tha laa litla
stund oppa bara jordhene | trötter
aff storo ærwodhe | oc stodh sidhan
alla nattena a bönom bidhiandhe
til fadhrene for os | hulkens wardo
gasta bönom wi andaghleka upwæ
kom Lectio in bendictione palmarum
die dominica libri exodi

Israels folk kom til helim | ther waro
xii rinnande watn kællor | oc lxx
palm træ | Tha slogho the wt the
ra tiald | som næst the komo widh
watnet | Thy næst foro the aff he
lim | oc komo til eth öken som kallas
syn | thz öknet ær j mællan helim
oc synai bergh | tingat komo the
ffæmtande daghen j andro mana
dhenom æpter thz at the waro farin
wt aff egyptho land | Tha toko ath
isræls folk oc almoghe til at danta
oc knorra | amoth moyse oc aaron |
oc saghdho | wi willom at gudh giffwe
os thz | at wi haffdom warit drepne
j egypto landh | tha wi satom ther om
sindandhe kött grytoma | oc haffdom
köt oc brödh nogh til mættes | Hwi
haffwe j let os hit j thæsta öknit | at
j skullen drepa allan thenna almo
ghan nw hwngre oc sult | Thy næst
talade gudh til moysen oc saghde |
iak skal lata regna idher brödh in
dher aff hymblenom | lat folket gan
ga wt hwart thz sama | swa at the
haffwa nogh til at æta hwan dagh
oc iak wil fresta om æn the wilia
sta widh min lagh | ællar ey | Siætta
daghen hwat the inbæra oc saman
sanka | thz skal fwnas thw swa my
kyt som andhre | Æpter thetta at
gudh haffde sakt moysi oc aron thes
sen forskreffna ordhin | tha talade
the til isræls folk oc saghdho j afton
skolen j faa wita at gudh ledde
idher wt aff egypto landh | oc æla
om morghon | tha skulin j see gudz æ
ro oppenbarlika nw idhro öghom | Tha
ængla brödhet regna idher aff
hymblenom Epistola j mæssone
a palm sönedagh

Kap. 2, v. 5–11.

Apostolus paulus han screff til phi
lippenses oc saghde | haffwe

the ödhmywktena swantil j hiartano
rdhro som ihesus christus haffde j sino | ffor thy
at han som war en persona j gudhdomenom oc
liker widh gudh fadher | tha wille ey til
räkna sik nakot thz han ekke war | utan
han nidhrade oc ödhmywkte sik siälff
wan | oc tok oppa sik tiänara ham | swa som
ar mänisklio natur, oc wardh som en
annar man, oc haffde liffwne oc umgange
gilse | almänt mz androm | swa han som en
annor mänisklia | han nidhrade oc ödh
mywkte sik siälffwan | oc war sidhan fa
dher lydhoghir intil dödhen | ey at enast
j dödhen | utan j skämelikasta oc bes
kasta dödh | som ar korsens dödh | Thy
ophögdhe oc äradhe gudh fadher
han | Oc gaff hanom thz napn | som gnar
om all napn | swa at j thy napne skulu
alle halla j wördhning oc hedher | alle
skulu böia sin knä | widher thetta napn
net | änglana j himerike | mänisklior
j iordherike oc diäfflana j helwitte
Oc hwar en twnga skal widherkän
nas | oc bära witne | at war herra ihesus
christus han ar j ärone j himerike när
gudh fadher

Bonaventura Kap. 58.

Naar tima nalkadhes thz war
han ihesus christus haffde skipat
at göra war athervlöslse | om sins eghins
blodz wtgiwtilse | wankte diäff
wlen sina thiänara oc optändhe
thera hiarta moot warom herra | oc
haffdo stadhfast at drapa han för

hans mangffalla godhgerninga
oc särleka för lazari dödh oc
för hans opresilse skuld | som han op
reste aff dödha | Tha optendhos
the ämer oc mer | swa som the ther
friestas oc wanskas aff wredhe
oc affwndh | oc gita sina ondzsko
oc grimsko ey längher bärith
ällar lönt | Nw tha judha höff
dinghane oc pharisei haffdho kal
lat saman radhet | j hwilko cayphas
judha biskopin haffde spaat at
en man skulle döö | ther til at fol
ket skulle ekke alt förffaras Tha
stadhfesto the mz sik | at drapa
thz menlösa lambet | Ah hwat wrangt
war thz radhit | O aldra warste
folksens förman | O hawensle
kaste radhgiffwara hwat gören
j wsle | hwat mykyn giärdh redher
altid | hwat daghtingan ar thetta |
hwat ar wars herra dödz sak ällar
hwat ar hans skuld | j hwario haffwm
han förwerkat sik | hwat ey ar han
mith j mällan idher | än tha j witin
jwte aff hanom | oc widherstar all j
dhir ordh oc idhir hiarta | än
ädhelika skal swa wardha som j haff
wen tänkt at göra | Thans fadher
antwardadhe han j idhra händer
Om idher skal han drapas | än för
wara helso skal han döö | sidhan
skal han opstanda aff dödha oc

HS A 3 - 24v

swarlse sith folk | thz kunnen j ekke-
mena | Thitta vadhet war kunnokt
oc withirliket | an wiste han wil-
iande giffwa wredhene rwm | oc
swa for thy at ey war alt fwlkom-
nat | gik han borth tadhan | oc wan-
dradhe i ökenena j en stadh som kallas
effrem | Oc swa flydhe ödhmiwk-
tena herra wadhan for them snö-
dha twælomen | wæl math thu pro-
wa nu thz hwat hete the snödho
judhane waro til at fulfölia sith
radh oc ondzsko | wartkwna thy wano
herra oc apostlomen som swa stuppe-
leka flyddo wndan som the haff-
do warit thz ömkelikasta folk oc
ey wisto sik andhra wtwægha
Hwat wænte thu at magdhale-
na sagdhe thz til | Tanke oc hwru
thz cdde waro herra kæresta mo-
dhir | nar ho saa han swa rymma oc
hördhe at thz war saken | for hwi
the willo han drapa | Oc math thu
tænkia at warffru oc hænna syster
waro tha hema madhan aat mar-
te oc magdalene | oc the alla haff-
wa fanggit storan hughwat aff thes-
se hans athirkomo | Swa som war
herra thus nyttiar forra os til kæ-
nedom prudenciam i thy at han flyd-
de wndan | tænkiande at wi magho
nar wi haffwm stadh oc tima wær-
lika wæghia wndan thera gado

Bonaventura Kap. 59

thz os hafwer | Swa nyttiar han oc nw
fortitudinem | thy at han j wissom bequæ-
mom tima kom siælffwilliandes athir
at han skulle sik offra j passionena | oc ant-
wardha sik j sina owena handir |
Swa nyttiadhe han oc annwar tem-
perancia | nar han wille hedhras som
konunger | oc folket gik amot honom
mz palm oc oliwe quistom | Tha wilde
han taka than hedhren öffint spar-
lika | oc thy kom han ridhande oppa
asnanom | Bernardus sigher at tæssa
fira dyghdhenar som ær pruden-
cia temperancia | fortitudo oc iusticia
nyttiadhe dyghdhana herra os til lær-
sa oc kænnedom oc kallas tæssa dyg-
dhenar cardinales | Thy at the æru
forsta oc fræmista | oc alla andhra
dyghdhir ganga wt aff them | særli-
ka virtutes morales | thz æru the
dyghdhir the mænniskiona göra fulkom-
na til sith liffwne | thy skal man ek-
ke tænkia at han war hoghfærdhugher
ællar ostadugher | som ey ær | oc ma-
kor annar than som forfalla skulo
dhmar sik i mangha handha dyghdhom
Nw om lögherdaghen for palmsö-
nedagh | kom war herra ihesus athir til
bethaniam | bethania ligger twa thera
milor aff ierusalem | oc ther reddo the ho-
nom natwardh i symons leprosi hwse
Oc ther waro lazarus oc martha oc
maria magdalena | the waro synde

HS A 3 - 25r

ſkyl | oc waro hans hemelika wener
Oc thy gördh tha maria magdalena
hin dyra ſmörilſen | oppa wars hærra huff
wdh | oc ſmordhe badhe huffudh oc
fötær a honom | een ſin föra giordhe hō
thz aff ödhkogha | Æn nw giordhe hon
thz aff gudelikhet | thy at hō | ælſka
de hærra ow all tingh | oc aff at göra hō
nom tianiſt kunne hō ekke martas
Æn iudas förradhare | dantadhe oc
knorradhe thy aff | hwilka war hærra ihs
förſmaadhe oc orſakadhe hona | ſō
hā oc förra war wan at göra | Æn alt
likamal förgikx ekke förradharenō
wredhe | oc tok ſik tadhā ſina förra
dilſa ſaak oc til ſkulle | Oc om odhinſ
daghin thz æpthz ſalde hā wan hærra
ihm för xxx peninga | Ækadha thy hā
æteradhe mz tæſſom ſinom wenom oc om
gangande mz the the ſaa daghana
til thæs hā war pinter | oc wtā thæra
ſin | altidh i lazari huſe | Thy at lazari
hws oc hans ſyſtra war wars hærra h
kambika til hald oc hwgnadhz | thz
aat hā om daghen | oc thz ſoff han ō
nattena mz ſinom diſcipulis | Thy bleff
oc hās modhz warffin mz ſinom ſyſtrō
Thy at alle hedhrado hona nwkpt
oc ſærleka magdalena hon fölgdhe
hāne altidh | Ey gik hon nakor ſtadz
fran hāne | Ækadha oc wæl warffin
oc war kwna hāne ſom ſina bedröwe
lika radh war | ō ſin aldra kærafta

ſon ey gat hō i tæſſom timanō ſkilt
ſik fran honō | Nw tha war hærra ihūs
förſmaadhe magdalenā | war iudas
dantade ō ſmörilſen ſagdhe han
Mittens hec vngentū hoc i corp9
meū ad ſepeliendū me fecit | Som
hā wille ſighia hō ſmordhe mik lika
ma mz tæſſom ſmörilſomē | Oc
tæſſen ſmörilſen ær för the ſō hō
ſkulle göra mik nar iak iordhas |
hwat ey twor thu at tæſſen ordhzſes
ſwærdh | foor giönō modhz hans
ſiæl | Oc hwat kunne hā yter mer
oppenbarare ſighia aff ſinō dödh |
ſamaledhes waro oc apoſtlane
oc alle andre | badhe bedröffde oc
rædde oc ſkulle mz omſorghelikō
tankom talado ſin i mællan | en mz
them andra | oc hwar til ānars | ſō
the plagha göra | thz haffua hard
tingh at hantera | oc maſt ræddos
the | at hā ſkulle gaa til iruſalē | hwil
ket ſō hā tho hwar dagh giordhe
Oc fran tæſſom löghz daghenō |
oc alt til ſkæra torſdagh | talade
hā oc giordhe oppenbarlika magh
tingh för iudhomē i iruſalē | aff thy
tænker iak ey ekke mer ſighia
wtan hwru hā lö rædhande til
iruſalē oppa aſnanō | at wars hærra ihū
xpi pino tænkelſe ſkuli ey hindras
ællar förſmas | thy at wi ſtām i
dwrunnē | hænt thy ſaman allan

HS A 3 - 25v

anda thin | oc lat hā ekke waff
ra oc skingras til ānat | at thu
maghe wara ledugh oc waker
at akta oc tænkia oc vndherstā
the hemelika tinghen sō fōre
gaa | som siælffua pinona | oc thē
j mællom ombrak iuir the j bethā
ma ¶ Thenne ātte text skal læsas
fran bordhe om palm sōnedagh
om middaghe

Om palm sōnedagh | tha sat
maktildis war myket
tænkiandes oppa the tingh | sō
war hā ihūs giordhe oppa the
dagheno her i nordherike | Tha
kom hēne thz i thaghin | at hō astun
dadhe at wetha | hwat sō maria
oc martha giordho hōno til tiæ
nist | aller gangh | Tha hā gafste
hem til thera aller hwat the
reddo hōno | Oc genstā sintes
hēne som hō ware i betania i the
ra hwse | Oc tha saa hon aff sidhes
eth litet hws | i hwilko sō war eth
bordh | Oc thz ffan hon hwar ihū
sithiande widh | Tha spordhe hō
hā ath | hwat hā giordhe ō the
nattena | Han thus swaradhe
Jak war alla the nattena i gude
lik bōn | Oc tha thz gryadhes
fōr dagheno | Tha somnadhe
iak litet sitiandhe | Oc thz iuir
sagdhe han hēne | eth totket

hws skalt thu gōra mik i thine
siæl | i hwilko thu skal mik thiæna
Oc genstā sintes hēne | som han
ihūs sath widh eth bordh oc hō
tiænthe hōno | Oc fōrst sintes hēne
fram bæra oppa eno silff fath ha
nogh | oc satte fōr hōno | Thz hanoght
teknadhe | thæn hanoghe flytan
dhe kærleken | hwilke hōno drogh
nidher aff gudz fadhers skōte | oc lag
dhe hā in asina kwidbona | oc thz
tidh ow alla iolina wordho hym
blane hanoghe flytande | Oc an
dre ratten war aff yrtho som hō
fram bar sō kallas wiola | Hwilke
som teknadhe the dyrwpa ōdhmiuk
tena sō han ihūs hafde i sino om
gangilsō | i hwilke han sik widher
gaff allo creaturū | Oc at tridhia
rættenō bar hō fram lamba kōt
hwilket sō teknadhe thz lambet
sō bort tok alla wærldena syndher
Oc at fiærdha rættenō bar hō hōno
aff eno fetom kalff | iuir hwilkō sō
vndherstās andelike nadher stooran
sōtma | Oc thz fēmte rætten war
aff en hiort | Hwilke sō betekna
the osighelika astundan | iuir hwilke
han ihūs alla sina dagha astunda
dhe dōdhin | fōr mænniskiona helso
oc sælighet skuld | Oc thæn siætta ræt
then sō hon fram bar | thz war stek
ter fisker | beteknandes wan hā

HS A 3 - 26r

thi̅m pinadha oc stekkan för wara skuld oppa korseno | Nu aat the swidha vatte nd bar han fram thi̅m xp̅i hiarta aldra bezst luktande | Oc affieth mz manghra handa dygdha tunghlso | oc opfylt mz allo dygdhom | oc bar thz fram oc satte för hono | Thon skankte oc hono the mz trigghia handa dryk | först ena handa dryk alstingx godha | mz huilko so̅ wndhr stas alt armodhe | thi̅m xp̅i helgha omgængilse | oc alla hans vtwalda helgha ma̅na | Thz andra drykke som hon hano bar ællar skankte | war röth win | so̅ teknadhe hans pino oc beska dödh | Thz tridhia som hon skankte hono war aldra dyrasta oc sötasta win | Som ær innarsta guddomsens sötma andelike̅ ingiwtilse | Oc alt thetta föreskriffua | tha skænker thinæ en gudeliken siæl andelika | thentidh hon thz gudelika betraktar | oc ærar oc loffwar han thi̅m | oc kærleka takkar hano för hans stora nadh oc kærlek | En æfte

æftetta skal læsas til bordz om palm so̅ne dagh om qwællen

Bonaventura Kap. 60.

Lönleko tunghlin idhnados oc scriff ten fullkomnadhis om wan han thi̅m | Nar aat timand ledh j huilko han skulle giffua wærldene lækedomen | om sins eghins likama pino | Nw om palm söne dagh fullkomnet ærla | redde han sik at gaa til ihr̅lm amorledhes æn han war förra wan | aptir thy som pp̅heta oc före sakt war | Oc nar han wille gaa aff stadh ta

ladhe modher hans | aff modherlike war kwnan sighiande | Min aldra kæreste son | hwart wilt thu gangha | bidher iak tik om thz maa wara at thu ekke gak | Sammuledhis tykte apostlomen oc allom androm otholikit wara at han wille thiit gangha | Oc om the haffdo giat wildo the thz haffua förstyrt | Magdalena saghdhe oc til hans mæstare för gudz skuld gak ekke | thu west wæl at the astunda thin dödh | om thu gar tha komber thu j thera handher | j dagh fangha the tik | oc swa haffwa the allan sin wilia | Thæra gudh hwat han innerleka ælskadho | oc hwat bedst them war alt thz han mödde | Nu han so̅ mankönsins siæla helso törste | han skipadhe thz j andhre matto | oc swaradhe thæ sighiande | Thz ær mins fadhers wilia at thu mik gaa oc radhens ekke | thy at han warnar os | oc wi skolom j qwaldo | skadhalöst at thiit koma | Sidhan gik han aff stad oc thz litla fölghit som tho war trott fölgdhe hono̅ | Thentidh han kom til bethfage | eth torp mith j wæghenom | sændhe han twa sina disciplos til ihr̅lm | at the skullen föra hono̅ asnona oc hna vngha so̅ bwndhe stodho j eno̅ oppenbaro

stadh | oc waro skepadh fatiko fol
ke til tharwist oc beloff | Oc sidhan
thz war giorth sattes war herra ihesus
först oppa asnona | Oc litet ther
aptir sattes han oppa asna wnga
oc disipli lagdho oppa thz sin kla
dhe wndi han | oc swa redh alla wæl
dena hera | som the plagha fara som
ther a asnom sitia | Nw æn tho at ther
ær rætwist oc aldra wærdoghast
han at hedhra | tho haffdhe han i
hedhnisens tima | tolkt ordh | oc tol
ken strygh som thu nw hörde | Ska
dha han nw wæl | oc see hwru han
i thessom sino hedhir | mnswördhe wærl
dena hedhir | hoghmodh oc bælle |
thy at thessen dywren waro ekke
til sath oc prydh | mz förgylto beslo
oc sadhlom | ælla förtækt mz sindal
oc silke | aptir thy som wærldena
suffrungha oc darskaper plagha |
wtan mz fatikka manna plaggom
æn toth han war aldra konunga
herra oc konunger | Nw thaghan al
moghen sik weta | at han war a
wæghenom | gingo the wt aff stade
nom mote honom | oc toko han swa som
sin konung | mz store gladhi | mz loff
oc sangh | oc strödho wæghen mz
löff oc gras | oc bredho annwal
sin eghin kladhe wndir asna fö
tena | æn tho war thessen gla
dhi blandat mz gratenom | thy at

tha han kom til stadhin tok han til at
grata oc sagdhe | om thu wiste hwat
tik skal ow gaa | tha grate oc thu
Oc skalt thu weta | at wi læsom ~~han~~
wan hera thun threm sinom haffwa
gratit | Eth sin aff lazari dödh | oc tha
grat han mankönsens ysela | Annat
sinne tha grat han nw her manniskion
na blindhe oc fawitzsko | thy at the
wildo ekke kænnas widher thera som
hilsa tima i hwilkom gudz son sökte
them salffwir i sino wandom | Tridhia
sin grat han i sine pino mænniskio
na syndher oc ondzsko | thy at han
saa at hans pina oc dödher ömmunga
dhis allom | æn tho at hon dogdhe ekke
allom | thy at bansattom | oc hardhom hiær
tom oc them som ekke bættra sik | hwalp
hans pina enkte til siælina helso | aff
thessom gratenom sigher sancte paual | at
han war hördher mz tarom oc makto
ghu rope for sina wordhing oc wær
dokhet | Aff thessom trem sinnom
i ewangelio | Æn the helgha kyrkia
hwilka os bödher at tro | sywnger at han
grat tha han war barn | Thz hon sigher
Vagit infans inter arta positus
presepia Oc thz giordhe han for thy
at han wille löna sik for diaflenom
Nw skalt thu skadha han wæl grand
lekha | oc thu skalt andhelika grata
mz honom | han grat fullkomet stark
leka aff hiærtans grwndh | oc kar

HS A 3 - 27r

lek wtan flærdh oc skrymtelikhet
förgedhe hon oc grat thera arwode
lika siala mødha | Oc föresagdhe
hon tha thera likamlika mødher the
Oc skalt thu ænnwæl stadha a
postlana som mz wysdhum oc
vanddogha altidh bliffwa nær ho
nom | The ærw hans greffwa | oc the
ærw hans jærla | riddara oc sik
lika | Skadha oc ænnwæl modher
hans | magdalenam oc the andhra
quinnonar | hwat grawlika the
fölia hans apostler | oc thy skalt
thu two at modher hans oc andre
the ther aff hans folghe waro gu
to atter hallit warana | Nær han
swa grat | Nu nær hon kom j møn
stret wt kördhe hon the som ther
saldo oc köpto | oc ther giordhe hon
nw annat sin | Ther j mönstreno
stodh war hon thus oppenbarli
ka oc predikadhe för folkeno | oc
swaradhe pharizeis oc juda höff
dingomen alt wt j qwalle | Oc æn
toth hon wardh swa hedhradher
aff folkeno fanz enghen than ho
nom bodh eth sin drikka | oc æn stoor
meer | wtan fastadhe mz sino fol
ghe alla daghen | Oc om qwæl
len foor hon atter mz them til betha
niam | Thy skadha hon grawlika
ænnwæl oc nw | thy at hon fore om
morghonen kom swa hedherlika

han gaar nw om stadhen mz sino fia
folke nykyt ödhmywklika | æn mag
dalena oc disipli gladdos ey litet
nær the oskadde atter komo til be
thaniam | Ther maa man tænkia
ther som fulkomet saghet ær | æn thot
scripten talar ther enkte aff | Thy at
om odhinsdaghen | nær war han thes
mz sinom disiplis aat natwardhen j
marie magdalene oc marthe huse
Oc modher hans mz [illegible] quinnomen
sat annan warghe j husenu | tha badh
magdalena wan hon then sighande
mæstare ther skalt thu halda paska
höghtidhena mz os | ther ær nu bön
at thu mik ther ekke nekar | Nu tha
war han wilde engalledhis iaka | wtan
sagdhe at hon skulle andhelika hal
la paska höghtidhena j thertun | gik
hon graatande til wærffru | oc badh at
hon skulle halla hon ther qwærran om
paska höghtidhena | Æptir natwar
dhen gik war hon til modher sina | oc
sattos badhen en stadh oc taladho
sin j mællan | oc giff war hon tha hjærte
sina nar waru ömmilse | hwilka han
skulle bradhelika fran hjærte taka [illegible]
[illegible] | Skadha nw wæl them badhen
sitia oc tala | oc hwru wærffru taker
han mz alle wördhning oc hwat hoff
hjærte ær wara ther hon ær samwledh
skadha hwat wördhning war hon hoff
wer til hona | Nw madhan the swa tala

HS A 3 - 27v

ſwa mellan gangher magdalena
til them oc ſatte ſik nidh widh the
ra fötter oc ſagdhe til warffru iak
badh meſtaren at han ſkulle her hal
la paſka höghtidhine ~~iak~~ en mik
tykker ſom han wil gaa til ierusalem oc
latha ther fanga ſik i höghtidhine
thy bidher iak at thu ekke lat fangan
teth Tha ſagdhe modher hans ſon
min ma ther wara tha warom wi her i paſ
ka höghtidhine at thu weſt
wel at the haffwa reth ſik widher
at fanga thik Ther ſwaradhe han
ne Min aldra kæraſta modher fadhers
mins wili ær at iak ſkal ther göra paſ
ca höghtidhena thy at athers löſnina
time ær kommen Nw ſkal fulkomnas
alt thet ſom ſakt oc ſcriffwat ær aff
mik oc the ſkulu göra mz mik hwat
the wilia Æn thetta hördho the mz
ſtore ſorgh Thy at the wiſſe ſtodo
wel at han ſagdhe thet aff ſinom dödh
Tha ſagdhe modher hans oc grat nap
leka talat ſon min widh tæſſen them
ordh gaffwos all min mactliffwe oc har
tat mik förlat mik Gudh fadher före
ſe nw mik ey weth iak nw hwat
iak ſkal ſighia oc ey wil iak ſighia
mothe hanom Æn tho om hanom ſwa
tækkes badhe iak hanom at wi mat
tom tæſſa paſca höghtidhena hal
la her mz warom wenom Oc æn om hanom
ſwa tækkes tha förma han före ſee

oc ſkepa athers löſilſen i andra han
dha matto wtan thin dödh thy at
all ting æru hanom möghelikin
Som thu haffdhe ſeet warffru
hwru ſwerleka han ſokkadhe oc
grat widh tæſſen ordhen oc tho
haffdhe hon ſik ſwa matteleka at
enkte otol kunne mærkias mz
hænne oc magdalena ſwa ſom the ſom
drukkin ware för ſins meſtara
ſkuld grater wggeleka ſokkan
dhe mz höghe röſt wanleka haff
dhe thu ey gitat latit at gratha
Tænk thy i hwat ſkipilſom war
ſin war tha ſtad ſom thetta gior
dhes Æn war han hugnadhe the
hoffleka oc ſagdhe græten ekke
thy at i witin wal at hwghna ſkal
hallas oc fadhers mins wili ſkal
ændeleka fulkomnas wtan witin
för wiſſo wal oc tröſten idher the
widher thy at iak ſkal vaſkleka
ather koma til idher oc tridhia da
ghen ſkal iak helbrigdha opſtan
dha Æn i monte ſion æpther mins
fadhers wilia wil iak wara i paſ
ca höghtidhine Tha ſagdhe mag
dalena Efter han wi kunnom ekke
hallan her quarwan tha warom oc
wi mz hanom i ierusalem i warom eghino
huſe Æn iak twor at aldrigh haff
dhe iak ſwa beſka oc bedröffdha
paſca Oc war her thus gaff ſam

HS A 3 - 28r

Cap. LXXIV. Rietz - p. 167.

tykkio oc ſin godhwilia til at
halla paſka hoghtidhena j ſāma
hwſeno

Sanctus bonauentura ſigher aff [Kap. 65]

Nw madhan wi wars hrā pino
wi ſkolom tala aff wars hrā
ihū xpi pino| tha ſkal thu ſō aſtwn
dha at aktas j wars hrā pino oc ko
rſe| hona ſodhelika tarubia| Thy at
om wars hrā pino oc thz ſō i hūe gior
dhes| ſkadhas ſnerleka mz alle hiær
ſins atwakt om warudhes uiærnſkia
oc ledhes til ēna nyghia fulkōlik
het| Thy at thu ſom hona ſkadhar
grannleka aff hiartans grwndh oc
allō inwertis krafftō| möte fulloſt
mang the ting aff hwilkō mænniſ
kiā far nya warkunan| nyian kær
lek| nyian hugnad oc en nyā fulkō
men ſtadhughā ſötma| thz hona wiſ
ſelika ſikra gör aff arōue| Nw tho
at iak ær ſolotter oc ſtamber j ordhū
me| tha tror iak at thz til at mænniſ
kian matte kōma til ſwa ſtora fulkō
likhet atte hō förlata alla ytkra ſir
lonar oc tith ſattia alla hogxens krafft
mz hiartans wakāde ōghom ſ| Oc
maa man wel ſighia at ey at enaſt
torff man undhra oc ſtorleka warkū
na wars hrā pinlike oc dödhelike kor
ſſtā wtā ärn aruuwel thz ſō hande
för korſſfaſtilſen| hwat ær thz at ſam
kia at hrā thz aldra tinga gudh oc

oc ſkapare ær| war fran the timand
han war fangadher| oc alt til ſiætta
thimā a daghenō| j hwilkō hā korſſfeſ
tes j ſodhelike ſtridh|| ſtorō war
kiō| obrygdelſō gabbilſō oc ſlaughō
oc graffs hond ey j ſwa ſtore ſtridh
nærſta ſtundh til hwilo| Hör nw
oc ſkadha hwilken ſtridhen war
ſomlike gripw hand a hond| oc ſō
like bwndho hā| en ſlögher oc ānar
ſkirar| en ſkiwffir oc ānar vpſker
en hadher oc ānar ſpottar| en dra
gher athir oc ānar fram| En ſpör hā
oc ānar ledhe fram mothe hond
fals witne| en lywgher oc ānar
witnar| Somlike röia hond oc
ſolike bara them fals witne| en
höl om öghone hans| Somlike
ſlaa hā j anletet oc ſolike pwſta
hā wndh kinbene| Somlike ryk
kia hā til ſtwdhena| oc ſomlike ſō
va hā w bladhome| Somlike ſlaa
hā wndh hā ledhes| oc ſolike ſkin
ia oc ropa| en taker han aat ſik
til at twöttelika mödha hā| Oc an
nar bindher hā wndh ſtodhena| ſō
like ſpiærna hā mz fotomen oc
ſolike ſlaughia hā mz giſlomen
Somlike föra hā j purpura kla
dhe| hond til ſmarlek| oc ſomlike
ſattia hond torn krono a hwffu
det| en far hond röna j handena oc
ānar ſathar hona athir aff ratte

Aptan ſkal laſa
fr. an bordhe a pa
ſönedagh ō qwa

skarpo | oc slaa hans thornkrono nidha huff
udh | somplike hadh weta hono mz knæfal
lom | oc somplike wrædha hono spottet j an
letet | ledhes sidhan athir oc fram | for
smas oc wrædhe | skuffas oc wandhes
hit oc thit swa som en dare | oc swa som
tharn thir giffwit haffwin mirrio na oc
enkte tor mothe talla | som wærste oc
omildaste rans man | nw til annam oc
nw til caypham | nw til pilatum oc
nw til herodem | oc sidhan æn athir
til pylatum | oc thir wroko han oc drogx
badhe jn oc wt | Tykker tik ey thetta
wara hardasta bestasta oc mæsto
grifsta stridh | Bidha tha æn litet oc
thu skalt fan see æn hardare | The
omildhe høffdinghane oc pharisei
wnghe oc gamble | Oc mang thusand
folk standha twættelika mothe hono
ropa oc bidhia korsfæsta han | korsfæst
som han korsfæstes oppa lagx oppa ax
lana hans | som nw waro brotna oc
slitna alla ofarloghan | Thir lupu
the saman | oc hwar the waro stad
dhe | swa wæl wtlandinghane som
borgharene | swa wæl the som hiolt
for godha man som the fulasto rib
ballane | ey til at warkunna honom
wtan til at grabba oc hadha han | Angxtu
ar thin som han barnır | wtan alle modha
han | oc kasta han mz twæt oc alle orən
likhet | Oc therentidh han bar sin sinar
lek hadhuetis hono | oc wardh them
til ordhqwædhe | Mot hono skalto
the som i portomen satho | oc the som winet

drukko | swngo oc giordho sik ordh han vm
for | swa skuffe han oc æltis | swa drax han
oc kørs | oc swa modhir oc flangodhir oc
aldhir sorghfulder | oc alt j thz ytersta mat
tadhir aff obrygdelsom | hwar ske gaffs ho
nom hwila ælla roo | oc wæplika wardha
rænnet til thes han kom tha til kaluarie
locum som ær thin orenaste oc aldra wærst
lokstande stadher | Oc alt thetta giordho
the mz gilidh oc rysthelike bradhe
Æn j thæn stadhenom andhas oc hwilas sten
dher | aff hwilko nw skal sighias | Æn hwat
hwilo mon thetta wara | mæn thu seer
wæl | hwat hardha oc langa stridh han
tolde fran midhio nat | oc alt til sæxt
tima | korsfæstelsen | oc wndanna æfter oc harr
tans sorgh ærw æn hwassare | æn stridhen
Oc see sidhan hwilken hwilan ær | sannelika
tha gik rænnet jn til hans siæl | oc manghe
hwnda vrdhelike oc gruffwe kringom giff
wo han | oc hono belagdho warfft wthoga
manna nidh | oc hwæsto badhe hændir oc
tændir mote hono | som hwassasta swærdh eller
tresso som nw ær sakt | tykkes idhir enne sumo
ændat wara aff wars hærra pino ther som gior
dhes j trem tidhomen | som ær ottesangx tidhinne
primis oc tertis oc alt til sæxta | Æn ey skal
swa wara | thy at swa stor oc bitther lik wars
hærra thin pina skal ey swa lættelika trakteras

Thetta skal læsas til bordz | ma ~~enaute~~
nedaghen j dymbelwiku | Først wars hærra
gyrningh thin dagher

Arla om manedaghen
gik war hærre ihesus athir jn til hie
rusalem | Oc tha han jn gik j stadhen | hungra
dhe hono | oc han saa eth fikonatræ staa

widh stadhen | oc letadhe frukt a thy oc
fan ey vtan ensamt löwet | oc sagdhe
til thrath aldrigh nakon tima skal frukt
a tik wara | genstan wisnadhe trath
oc törkadhes | Tha ihesus inkom i sta-
dhen leddes for honom en quinna | gripin i
hordom | Oc iudhane sagdho til ihesum at
moyses bödh stena slika handa quin-
nor | oc spordho ihesum hwat han sagdhe ther
om | oppa thy at the matto röghia ho-
na for thy | aff omildhet ther han fordöm-
dhe hona ladwgha | Än ihesus nidher
böghdhe sik oc skreff mz fingrenom
a iordhena | The spordho han twatte-
leka | Tha oprätte han sik oc sagdhe
them | Hwilken idhra vtan syndh är
kaste forsta stenen a hona | Oc nidher
böghdhe sik annan tidh | oc skreff a ior-
dhena | oc genstan borth gingho the al-
le som quinnonne haffdho rökt | Oc
ihesus aptir bleff ensammen | oc quinnan
mz honom Ihesus oprätte sik oc sagdhe
hänne | hwar ärw the som tik röghdho | For-
dömde engen tik | hon sagdhe | Ekke en-
gen fordömde mik | Ihesus sagdhe ey
skal iak fordöma tik | gak syndha
aldrigh meer | Sidhan tha ihesus pre-
kadhe i mönstreno | tha waro ther
mangha aff hedningomen som haff-
do farith op i stadhin at hedhra gudh
i helgha daghenom | Tha gingho som-
like aff them hedningomen til philip-
pum badho han sighiandhe | Hwi wi

wiliom see ihesum | philippus sagdhe
thz andree | Andreas oc philippus
sagdhe thz warom herra | Ihesus swara-
dhe them | thz komber thimen at
mannins sonna son skal äras | Iak
sigher idher sannelika vtan hwe-
te kornet fallandes i iordhe-
na | döör bliffwer sik ensamt | än
thz döör gör thz mykla frukt | Hwil-
ken som älskar sina siäl skal tap-
pa hona | Oc hwilken som hatar ho-
na i thesse warldh | gömer hona
til äwärdelikit liff | Tha som mik
thianar han skal mik fölia | oc
hwar iak är | ther skal min thia-
nare wara | Then mik thianar
skal min fadher ära | Nw är min
siäl i storom angxla | oc hwat
skal iak sighia | O fadher gör
mik helan | oc warna mik i thän-
na tima | O fadher gör kunnokt
thith helgha nampn | Tha kom röst
aff himblenom sighiande | Iak haff
nw thz oppenbarat giort | oc än
skal iak thz oppenbara | Almo-
ghen som nar stodh oc thetta hör-
de | sagdho thz wara askkio
dön | andre sagdho gudz angel
taladhe widher han | Ihesus swa-
radhe them | Ey kom thässen
rösten for mina skuld | vtan
hon kom for idhra skuld | Nw
är warldena domber | Nw

skal warda tolna höffdinge wt kas
tas oc iak wardhir ophögdhir aff
iordhenne draghir iak alt til mik
sialffwan Thetta saghdhe han för
thy at han wille latha wndhir
sta ws hwat dödh han skulle dö
Thz aptir wegnir war thza thüs
aff monstreno athir til betamna
oc aat thir natwardhen Thy at
enghen bödh hond atha allar
drikka i stadhenom

För sta prophetia i massone mane
daghen i dymbel wiku

Kap. 11 v. 12 — Kap. 13

Zacharias propheta han tala
dhe til iudhana oc saghe tyk
ker idhir at thz ar wptteliket oc
goth baren fram mik lön som iak
haffwer för tiarath tykker idhir oc
ey tha lathin wara Tha skatta
dho the mik oc baro fram mith
wardh thz war xxx silff peningha
Tha saghdhe gudh til mik zacha
riam kasta thetta wardhet i fata
burit thz ar eth smarleket war
dh som the haffua mik skattat
före Tha tok iak the xxx pe
ningana oc kastadhe them i gudz
hws i fataburit Oc thz tekna
dhes at the xxx peningane som
iudas saldhe oc skattadhe wan
kra före the kastadhe iudas i
gum i mönstret Thz nast sighir p
phete skar iak söndhir anan min
sprota thn som kallas funiculus oc
thz giordhe iak för thy at iak wil
le aat skilia thz brodhir skapet som
ar mella iudam oc israel Tha sag
dhe gudh til mik Taak oppa tik the
anbodhen som en fawitzker hirdhe
plaghar haffua för thy iak skal op
vesa en hirdha i iordherike som ekk
te witiar thy som owigiffuit ar oc ey
ey oppsöker thz som borth skingat ar
oc ey helar thz som söndhir kasat ar
thz som opstandhir thz skal han ekke
opfödha allar fram fostra thz som
haffwer feet köt thz skal han oparthu
oc han skal söndhir slita thera klöff
wa Thænne samme han skal synas wara
en hirdhe oc tho eth aff gudh
som owir giffwer sina hiordh
Eth swerdh swa som ar gudz do
ber skal gaa owir hans arm hans
wald oc hans likamlika makt
oc owir hans högra ögha thz
ar owir hans siæl hans arm
ber han skal torkas oc borth wis
na oc hans högra ögha thz skal
mörknas oc enkte see Gudz o
rdh skulu samnas owir tik israel
swa sighir tharu gudhen som
wakker wt thy mellen oc grundh
lagdhe iordhena oc skapadhe
siælana i mænniskione Sec si
ghir gudh ihesum skal synas aff
allom them thz kringhom boo
oc iuda skal wara i blandh ith
them som belagha ihesum Oc i
them daghenom tha skal ihesum

wardha en twnghir steen allo folke |
alle the som oplyffta thȳ stenen | the
sargha sik aff honom | Oc all rike skulu
sampna sik amote iherusalem | kringh om
alla werldena | Tha thȳ daghen kom
ber sagher gudh | tha skulu the som
ridha a sinom hastom wardha galne oc
awetta | oc thera hasta skulu wardha
wndhersamu | oc iak skal opsla nū mis
kunelika ögon om judam oc hans
folk i hans huse | thz ar om cristen
moghin | oc the som aru höwitzman
oc the framste i juda herskapi | the
skulu sigha swa i sino hiarta | hialp
oc tröst wari the i iherusalem boo | aff the
ra gudh oc thera herra | Tha thȳ da
ghen komber | tha skal iak göra höff
witz mannena | the framsta i juda |
lika som brinnandhe wngh | oc som
en eldh brandh i enom höstak | oc the
förnöta skulu oc opartha alt thz folk
krin om them ar | a höghra hand oc
wenstra | oc iherusalem | thz skal byggia
sik mz folk | annan tidh igen i sama
stadhenom som thz star nu | Oc gudh
han skal frelsa juda | oc the som boo
i hans tiald | som han förra giordhe |
Tha thȳ daghen komber | tha skal
gudh warna the som boo i iherusalem |
oc hwa som syndar oc brytter aff
them | han skal fa miskundh oc förla
tilse i wapsklika som dauid sik | oc da
uidz hws thz skal wardha som gudz

hws | oc tha thȳ daghen komber
tha skal iak wndher slaa alla the
som koma amoth iherusalem | oc iak
skal gywta om dauidz hws | oc
om the som boo i iherusalem nāda
oc nā andha | Oc the skulu om
wendha sik til mik | hwilken the
gönom stungho oc korsfesto | oc
the skulu grata thā sama som
the korsfesto | swa som man plæ
ghar grata enda son dödhan
Tha thȳ daghen komber | Tha
skal wardha swa stor grater i
iherusalem | som war i them stadhenom
adremon hwilken som ligger a the
markene som kallas mageddo | al
la slakter i iordherike skulu gra
ta | oc hwar en slakt grater sik i
hope | Slaktenar wt aff dauidz
hwse | the grata sik i hope | oc thera
qwinnor sik i hope | slaktenar wt
aff nathans hwse the grata sik
i hope | oc thera qwinnor sik i hope
slaktenar wt aff leui hwse gra
ta sik i hope | oc thera qwinnor sik
i hope | Semei slakter grata sik
i hope | oc thera qwinnor sik i ho
pe | The nast grata alla slakter
oc ec hwar en slakt sik i hope | oc
thera qwinnor sik i hope | Tha thȳ
daghen komber | tha skal oppen
barleka synas en kella i dauidz
hws | i hwilke skulu aff twas thera

HS A 3 - 30v

sindhir som byggia oc boo j thetta
Tha thesse daghen komber sighir
gudh | tha skal iak aff skrapa all
the aff gudha nampn j werldene
ærw | oc thera nampn skal aldrig
optarmer koma j nakors mans
hogh | Alla falsa prophetar oc ore
na anda skal iak bort taka aff
iordherike | Oc tha skal swa han
da | at hwar som aptir thæn daghe
wil prophetera oc spaa falsan spa
dom | fadhir oc modhir som han
föddo | skulu sighia til hans | thu
ast ey wardhir liffua | för thy
thu sighir tik prophetera j gudz nampn
oc thz ær lygn alt thz thu sighir
fadhir oc modhir som han föddo sku
lu slaa han wtgönom tha han ta
ker til at prophetera | tha thæn da
ghen komber | tha skulu propheta
ne faa skam | oc hwar thera skal
faa skam aff sinom spadom | som han
siælffuir spadhe | oc the skulu ek
ke tha j föra sik j sæk oc enfallog
kladhe | til at lyugha för folke
som the förra giordho | vtan the
skulu siælffue sighia | iak ær ek
ke prophete | iak ær en aker man
oc en bondhe | swa iak som adam
war för mik | Tha skal sighias til
hans | hwat undhir ærw thæssa
som thu haffuir j thinom handom
| Tha swarar han oc sighir swa thæssa

wndenar haffwer iak fangit j thesm
huse som ælskadho mik | swaradh oc
plagha skal opwæktas om mina hir
dha | oc om thæn mannen som wndhir
faster ær mik sighir gudh fadhir om
sin son christum | Sla hyrdhan oc faren
skulu skingras oc aat skilias | Thæssi
skriften fulkomnadhes thæn tidh
apostoli flydho fran christo tha han
war fanghin | oc leddes til pinona
oc thz aff maa pröwas at the ordhit
the nampt före staa | the tydhas wt
aff warom herra ihesu christo | Oc iak skal
wændha mina handh | thz ær mina makt
til the smaa barnen | för thy the wa
ro rædde oc flydho wndhan som
andhor smaa barn | j wars herra pino
oc skulu sændhas j all lanzskap kring
om alla werldena sighir gudh fa
dhir | Twa dela j werldene skulu för
tappas | thz ær iudha oc hedhninga
oc tridhia delen skal bliffua j gen
thz ær cristna mæn mesto | Oc thæn
samma tridhia delen skal iak ledha
gönom dieffwlana eeld | oc iak skal
bränna them som annat silffuir | oc iak
skal pröwa them j ellenom som annat
gull | han skal kalla oppa mith nampn
oc iak skal höra hans böner | iak
skal sighia til hans | thu ast mith
folk | oc han skal sighia til mik j gen
thu ast min herra oc min gudh Feria
secunda post palmar in maiori ebdomada

HS A 3 - 31r

50 v.5-10

Da lectio ysaie prophete Thetta skal læsas firmo badhe om mid dagen

Isaias taladhe oc sagdhe | Min gudh
oc min herra haffwer talat i mith öra
oc lath mik höra sin wilia | Jak si
gher ekke amot hans wilia | oc
iak wil ekke wändha aat baken
oc fly wndhan | iak wil staa oc budha
min likama giff iak i thera hän
dher som han böstadho oc sloghu |
iak bödh fram mina kindher oc iak
lath them ryppa oc plokka | iak
fram wendhe ey mith anlete the
som ther wapladho oc bespottadho
Min herra oc min gudh han är min
hielp | Thy war ther spot oc haadh
mik ey til skam ällar blygdh | oc
thy bödh iak mith anlete fram a
mote them | swa som hardasta hal |
Min fadher är när mik oc han be
wisar mik wara rätwisan | hwar
kan mz nakre saundh mik amo
te sighia | engen | stam til saman
oc hwar dirffwis standha mik a
mote then mik mote star gange
fram til mik | Min gudh oc min herra
är min hielp hwar kan mz nakrom
rath döma mik til dödhe | som han
wilde sighia | engen | alle the owin
skulu förnötas som annat kladhe |
maaren han skal oppatha them
hwilken aff idher som rädhes gudh
oc wil höra hwat hans tianare si
gher | hwar gik i formörkt skona mör
ker oc fik ekke lyws aff gudz
ordhom | som han wille sighia | en
ghen | hwar en kristen manniskia
hoppas a gudz napn oc tröste sta
dhelika til sin gudh

| Mane daghen
i dymbel wiku | ewangelium secundum iohannem

Sex dagha för pascha | tha
kom ihesus christus til betanea
ther som lazarus war dödher | hwil
ken som ihesus christus reste op aff
dödha | Tha ihesus christus kom til
betaneam | the som ther waro ge
ma budhu hond til grafft om aff
tonen til natwardh | oc martha tio
nadhe för bordheno i them sam
ma nathwardhenom | oc lazarus
han war en aff them som saat
owir bordhe mz mino herra | i
them timanom tha kom maria la
zari syster | hon tok ena wigt skal
mz dyrom smörilse | som giordh
waro | aff puro goddo oc reno
nardus | oc smordhe mz them
wars herra ihesu christi föther oc tor
kadhe hans föther mz sinom lok
kom | oc smörilsen waro swa dyr
oc godh | at the fyllo op alt hws
set mz dyre oc ärlike lokt | Tha
taladhe en aff ihesu christi disciplulis
iudas scarioth | som forrädheles
skulle förradha wan herra | oc sag-

HS A 3 - 31v

dhe swa | Ehe qwinnan matte hal
dher haffwa sealt the smörilsen
för ccc penningha | oc matte hal
dher haffwa giffwit the pening
gana fatikt folke | thz haffde
warit bäther giorth | Ther ta sag
dhe han ekke för thy at hono
war nakot om hwat them fa
tike fik | han sagdhe thz för thy |
at han war ihu xpi oc apostlana
fatabur swen | hwat them giffs
thz gömdhe han | haffdhe han
fangit the penninga til gö
mo tha haffde han giorna stw
lit aff them hwan tighondha |
peningh | Tha sagdhe war herra
ihs xpus laat thina dantan
om the qwinnona | hon haffwir en
smörilse som hon skal göma til
then daghen komber at iak
skal läggias i graff | oc tha ma
gho the smörilsen läggias i
gen i samma stadhen | i haffwen
altidh fatikt folk när idher för
j magheen bewisa idhra miskund
oppa mik haffwen j ekke altidh
mz likamlike nar waren | Tha
judhane fingho höra at ihus
war j betania | tha komo mänghe
tu gat | ey at enast för ihu xpi
skuld | ~~wan~~ wtan jammwel för
thy at the wildo see lazarum som
op war rester aff dödha | tha to

ko prestahöffdinganne tankia mz sik
hworu the skullo drapa för
thy at han reste lazarum op aff dö
dha | Nästa daghen | ther epter tha
than mykle moghen som ther war
samnadher til pascha högtidhine
fik höra oc spörria at ihus skulle
koma til ihrlm | swa som war fem
ta daghen för pascha | tha toko the
palm qwista oc gingo amote ho
nom ropadho oc sangdho | Osanna
thz ar swa mykit sakt | wi bidhiom
tik at thu helar os | welsignadher
wari israels konunger | som komber
swa som en herra | wt sendher aff gudh
fadher | Ther nast tok ihus asnan
oc sattes a han | epter thy som skriff
wat war aff hono | wardz ekke sions
dotter | thin herra komber sitiandhe
a enom asna fola | hwat thz ta haff
dhe thydha at ihus xpus kom
ridhande a asnanom til ihrlm | Thz
förstodho ekke ihu xpi disipuli
mz thy förstodo | wtan tha han war
standen op aff dödha | i äroffullo
lekama | tha giffs them wndher
sta at swa war skriffwat aff hono
at hono skulle tolken hedher göras
tha han kome ridhande a asna
nom til ihrlm | oc aldher thn moghne
som nar stadder war tha han
kalladhe lazarum w graffwine oc
op rest han aff dödha | the baro ho

hono sann

Bonaventura - Cap. LXXV. Rietz. p. 170.

hafdo
witne | aff the han seet | warpresa hono |
aff dödhin | oc thy gik mykin moghe wt
mothe honom | Eptir skal lasas om
manedax qwellen i dymbelwiku

Börio nw til aff op De bonaventura Kap. 64
hoffweno at tenkia gudz pino
oc fulfölgha hona sidhan alt wt i
andhan | Jak giffwer tik ærnet | oc thu
formerat sidhan som tik tekkes | oc
gudh giffwer tik nadhena | wakta thy
aat allo | oc skadha hā swa som thu
ware nar stad | hwru hā opstodh fra
ytersta natwardhenom | tha hā haff
dhe lyktat sermonem | oc gik mz sinom
apostlom | wt i yrtagardhe | hwru iner
leka oc hwru satlika oc hemelika
hā talar mz them | oc aggiar them
til at bidhia | Skadha oc hwru hā
gik litet wt fran them | swa som eneth
stenkast | oc fiol ödhmywlelika mz
alle wördhing a sin knæ | oc badh til
fadhren | har stat litla stund oc tenk
mz mildom hog | gudz wndherlika ting |
Nw bidher war herra ihesus | opta badh
hā oc förra | oc tha badh han for os |
swa som war aduocatus | thy at hā haff
de takit til sin badhe wara sak | oc
swa all war ærandhe | Æn nw bidher
hā for sik | war kwnna hono | oc widhra
oppa hans dywpasta ödhmyuklikt mz
dhan hā som ær ewerdelikin gudh | oc
bidher som man | hwat ey star hā | oc bi
dher til gudh | som en annor mænniskia

Æn hwat bidher han | wisselika
tha bidher hā til fadhren | oc thz
war hans ærandhe at hā skulle
ekke dö | om hono swa tekkes
Æn ey war han hördher a man
domsens wærgdhina æptir sinom
wilia | thy at gudh fadher wille
at hā skulle endhelika dö | oc
swar hono ey | æn toch hā war hans
eghen oc endhe naturlikin son |
vtan antwardhe hā wt for os
alla | oc swa ælskadhe hā wærl
dena at hā gaff sin enda son
oc war hā ihesus war lydhogher
oc fulfölgdhe fadhersens wilia
mz alle wördhing | oc gaff os i thy
fulkomna lydhnadha æptirdöme
i tessom sem wi | oc swa fadhersens
som sonsens osighelikin kerlek
til os i wndherlike | oc war dogas
te warkwnnan | ther bywdz oc takx
widher dödhenom for os | aff thera
mykla kerlek | Nw bidher war herre
ihesus fadhrenom godha stundh sighia
de | min mildaste fadher | Jak bidher
tik at thu hör mina bön | akta mik
~~mik~~ | oc hör mik | thy at iak ær
dröfdher i minom angxla | oc
anden min ær mödder i mik |
oc hiartat mith ær dröfft i mik |
luta thy örat til mik | oc akta mina
bön | fadher tik tekkes sendha
mik i thesa werdena | at iak skuldhe

HS A 3 - 32v

ymnpnyt göra för orattun som
ob war aff mannend gör | oc
genstan som thu wille | sagdhe
iak | Jak gnar Sicut in capite
libri scriptum est de me | ut fa
cerem voluntatem tuam | Swa wille
iak oc kunnogadhe thina samund
til mannz skiona helso | Jak war
fantker | oc war aff inom barn
dom j armodhe | oc giordhe alt
thy thu bödz | fadher fulkomna thy
som ather staar | O fadher om thy
tho maa wara tha tak aff mik
swa stora beskhet som mik ar
reed aff inom owend | Thy at
thu seer hwat mykla ondzsko
the haffua mote mik | oc hwru
mykla oratta skulu the giff
wa mik | at the maghen mz fal
skom vidhom gripa mina siel |
O helghe fadher thu weenst
om iak thy giordhe | om wrang
likheten ar j mina handom
om iak ather galt them som mik
ather gullo ont | Tha ar wel
wart at iak faldher för mina
owenend samptter | Nu iak gior
dhe altidh thy tik war takt
oc the satto outh mothe mik
för goth oc hat för mina kar
lek | The argadho en mina dis
cipulum görandhe han sik til
ledhara | at fördarffwa mik

hond fingo the mith wardh xxx
silff pennigha | för hwilka the mik sal
dho | Thy bidher iak tik nu fadher tak
fran mik thina bitherlika kalken
Nu om tik synes andro ledhis | thu
wardhe thin wilh oc ekke min | Tho
fadher war mik hwarlpoyther | O dulcis
sime pater | laat som swa ware at
the wiste mik ekke wara thin son
tho för mith menlösa liffwinne som iak
bewiste | oc thy mykla godha som iak
giordhe them skullo the ey wara
swa grymme mote mik | Jak stodh j
thinne asyn at iak skulle tala för
them goth oc at iak skuldhe wen
dha thina wredhe fran them | Thwat
ey ather galdz tho ont för goth | thy
at the groffuo graffwena mine siel
oc reddo mik sulasta dödh | Tha fa
dher thu seer thy tigh ekke gak ey
borth fran mik | thy at dröffulsen
oc wedher mödhan arw mik nar oc
ey ar thu som hielpi | See hwat
nar j thinne asyn ar w the som mik
döma oc mödha | oc leta epther mine
siel | mith hiarta bidhar ysatd oc o
byrdhe | Sidhane gik war hera ihe
ather til apostlana sina op wakkian
dhe them oc tröstande | oc badh the
bidhia | oc gik en annat sin oc sina
an tridhia sin oppa sina böne | Oc
j them stadhom | oc hwan stadhen |
skulde eth stenkast fran androm

HS A 3 - 33r

ekke swa stort som en grathe kas
tat war tha slangdhe aff alle makt
wtan swa som kastadhe tha han ekke
kostadhe sik stort | Nw tha war hans
thæs gik anat sin oc tridhia sin oc
badh samma bönena | lagdhe han
tha tel sighiande | oc ratwise fa
dhir | nw dhan thu swa stadh faste
at iak skal andeleka tola korsens
pino for mankönet | tha wardhe
thin wili | Nu iak antwardhar tik
mina aldra karasta modhir | oc mina
ælskelika disipulos | hulka iak
her til gömdhe mædhan iak war m
them | Nu helghe fadhir gömin the
oc bewara them aff ondho | oc æ
swa langhe som han swa suerleka
badh | oc han stodh i tasse angeli
ke stridhene i hulke likamen lyo
dhe tho sarlike | flöt hans wardo
gaste likama dyraste oc helgas
te blodhir | hwan stadh om allan
lekaman | swa som swetter modhir
a iordhena | Thænk nw hwat stor
sarlina hans angela oc qwidha
ar | oc wakta aat thy | amot wart
otol | at war han thus badh trem
sinom | for an han fik aff fadhrend
swar | Nu mædhan war han thus
swa badh oc war i tolko angxla
Ængillen michael archangil
stodh nær hono oc tröste han sigia
dhe | heel oc sæl han min gudh tha

rese | thin bön oc thin blodoghe
swet offradhe iak thino fadhir i
aldra himerikes hærskaps asyn
oc wi fiollom alle odhmywkelika
til böna | oc badhom at han skul
le orlöse tassa pinona | oc fadh
ren swaradhe | Nu aldskelike son
thu wet at mankönsens athir
lösn hulka wi swa storleka astun
dhom kan ekke swa höfwelika
wardha wtan blodzens wtgyu
tilse | oc thy om han wil salana
helso | tha tilbör hono dödh for thy
hwat hawir thu tha tænkt at
göra | Tha swaradhe war herra ihesus
ænglenom | Sialana helso wil
iak andelika | oc thy wil iak
hældhir dödh at sialan som fadhren
skapadhe æptir sino belathe
skulin athirlösas | æn ekke dödh
oc salana wardhen ekke athirlös
ta | oc thy wardhe mins fadhirs
wili | oc tha sagdhe ængillin til
hans war thy starker oc gör ma
leka | thy at höghelika höffwis at
göra stor ting | oc starker kem
pe | skal fromleka stridha oc my
kyt lidha | oc skot ær pinan lidhin
æn æra som æptir fölgher | ær ændre
liken | fadhren sigher at han ær al
tidh mz tik | oc at han wil göma
oc bewara thina modhir | oc thina
disiplos | oc athir faa tik them alla

behalua | Oc ödhmiwke han tok
ödhmiukleka mz alle wärdhug-
heten störhelsen aff sine creatura
tenkiande sik wara nidhre ī litlo
än änglane | madhan han är ī tusso
tara dalend | som är wärldhin
oc swa dröffdes han tha som annar
man | oc badh änglen | antwardha
sik fadhrend oc allo himerikis
hærskapi | Nw tha war herre ihus
stodh twidhna sin op aff bönenne
war han ather water aff blodheno
thy han swettes | Oc thy skal thu
granleka göma aat | tha han styr
ker swetten aff änletheno | allar
oc at han wanleka twadhe blo
dhet aff ī strömend som thy war
ner | Lee han mz alle wärdhug-
ī tolke qwidho oc wedhe mödho oc
wart kömna hond swerleka aff allo
hiarta | Thy at thetta | könne hond
ekke hardan utan stora sorgena
beterlikhet | Oc för thy at han
war sandhe man | war han so man
tha stadder ī storom ängxla war
köna hond swerlika thy warsta
thu gitte | oc wakta granlika aat
thius herra gärningom oc alle hans
pino | Sidhan gik han til apostla
na sina | oc sagdhe thöm | soffwen
nw oc hwilen idhre | oc the soff
wo thingathon nakra stwndh Thz
tu skal lesas til bordz tisdaghe

ī dymbelwikw först warb herra
gärningä | thä daghen

O In tisdaghen äpther gik
war herra ihus xpus ī mön
stret at porka | oc tha han in
kom gingho presta hoffdingana
oc aldris mædhanne til hans spor
dho han sighiandhe ī hwat wal
de gör thu tolik tingh | ällar hwa
gaff tik thy waldhet | ällar hwi tel
derffwis thu at wt böra them so
köpto oc saldo ī mönstreno | Jak
spör idher eth ordh sagdhe war
herra ihus | Oc om ī sighen | ~~oc om~~
~~ī seghin~~ mik thz | tha skal iak sighia
idher ī hwars waldhe iak gör to
lik tingh | Hwat hæller war iohis
baptista sendhe aff gudhi at do
pa | ällar aff mannom | The tenk
to mz sik om wi sighiom | at han war
sendher aff gudhi | tha spör han
os hwi wi trodhom ey hond | Än
sighiom wi at han war sendher aff
mannom | tha rædhoms wi almo
ghan hwilke iohannem hiöllo for
prophetam | Oc thy sagdho the wi
witom thz ey | Jhus sagdhe them
Ey skal iak sighia ī hwars walde
oc makt iak gör tolken tingh |
Än hwat synes idher | En man haff
dhe thwa sönu | oc han badh thn
första gaa ī sin wingardh oc ar
wodha | han swarade | Jak wil ey

gaa | Bidhan angradhe han ſik ſwa
haffwa ſwarat ſino fadher oc gik
at arwodha ffadhren badh oc an-
nan ſonen ſammeledh | Oc han ſwa
radhe ſik wilia gaa | oc gik ey |
Hwilken thera giordhe fadhers ſins
wilia | The ſwaradho | than fôrra | The
ſagdhe them | ſwa ſigher iak idher
oppenbara ſyndhra | oc almenninga
quinnor ſkulu ingaa fôr idher i gudz
rike | Johannes baptiſta kom til idher
oc ſkikadhe rettwiſona wægh
oc i trodhen ey honom | Oc tha trod
dho honom oppenbara ſyndhara oc
almenninga quinnor | Thy ſaghen i oc
haffden ey angher fôr idhra ſyndher
Hôren thy annor liknilſe | En han war
hwilken ſom plantadhe wingardh | oc
gardhe gardhom kring | Oc byg-
dhe win pras oc thorn i wingardhe
nom | Oc ſkepadhe them han ſkulle
gôma oc ryktha | Nw tha timen kom
at han ſændhe ſina tiænara at
taka fruktena | grippo wingardz
yrkiarene them | ſlogho oc ſtenka
do them | Annan tidh ſændhe han
them flere | oc the giordho ſammeled
Sidharſt ſændhe han ſin ſon til the
ra | at the ſkuldo han rædhas | Oc the
ſændhe han | ſagdho | Han ær arff-
wingen | kômen oc dræpen han | oc haff-
wen hans arff | Oc grypen oc draghe
wtan wingardhen oc drapo | Nar han

komber hwat ſkal han gôra yr-
kiaromen | Judhane ſwarado on
da ~~thz~~ ſkal han illa fôrdarffwa | Oc
antwardha androm ſin wingard
the honom giffwa frukt aff ho-
nom | Hwat ey ſaghen i at ſtenen
ſom byggiarene bort kaſtadho |
ær giordher hyrnaſten | Thz ær
giorth aff gudhi | Oc ær undher-
liket i idhrom ôghom | Thy ſigher
iak idher himerikes rike ſkal
takas fran idher oc giffwas the-
ſom gôra godha gæringa | Ther
æpther gik war herra thædan wt aff
monſtreno | at ther til betaniam
mz ſino fôlghe. Aptan ær epiſto
la i mæſſone tiſdaghen i dym
bilwiku

Omille man ſag
dho widher ſik ſialffwa
ganan til ſaman oc ſwiko en
rættwiſan man | han ær os ent-
te gangliken | oc hans gæringa
ærw twært amot wara gæring-
gom | han fôrbiuder os wara ſyndher
oc han wanffwaghar os | han lather
ſik wara wiſan ſom gudh | oc han
kallar ſik wara gudz ſon | han
ſigher oc talar amot warom tam
kom | oc awither os ther | Han ær
os twngher at ſee | fôr thy hans
liffwne | thz ær enkte likt widh
andhra manna liffwne | han wæg
nar os fôr enkte annat æn draff

wils maen | hwilghara oc skumbla
wi | oc hā waktar sik fōr ward mr-
ghō swa sō fōr alle oreinlikhet |
Oc han aktar sik aff thy at gudh
ær hans fadhir | Thy wilū wi til
see om hans ordh æru san | ffrestō
oc sem hwat hons kan owgha | oc
withō hwat ændelikt hā kan
faa | Ær hā sandhir gudz son | tha
frælser gudh hā | oc taker hā wt
aff owena handhō | gōrō hons
sinælik hadh oc pino | at wi mat-
tō faa wetha haa hā ær | prōffwō
hās tholamodh hwru stort thz
ær | Fōrdōmō hā wi aldra fwlas-
ta oc smælekasta dōdh | fōr thy
hans ordh the æru all fals | Thz
ta tænktō the wi sik | oc fōrō wil-
le | fōr thy at thera ondska hon
giordhe them blindha | oc the
kunno ey wita ællar wndhirsta
gudz dyrdhelika gerninga | oc
ey hoppas the lōn fōr rætwisa
gerninga | oc ey kunno the wn-
dhirsta | hwat hedhir helga siæ-
la faa | The sō opfōras i angla
chora | Thz ta sighir alzwalloghir
gudh til sagheen i dymbelwikw
i mattōne prophecia jeremie

Jheremias talade oc saghdhe swa
O hā gudh thu oppenbaradhe
mik nakor tingh | oc iak ær thæs
wis at thz æru thu oppenbaradhe
thu thede oc bewiste mik hwat the
ære sō the swa mykyt astwndha | oc
lægghia sik swa stora wm om sō ær
at the wilia gerna lōnleka dræ-
pa mik | oc hwat ær iak ānat | wtā
som eth spakt lamb | som menlōst
latir bæra sik tingat sō thz skal dræ-
pas | oc iak ey wiste ællar wndhir-
stodh | at the giortu samman sin radh
om mik | tænkto wz sik oc saghdho |
Blandhō etir oc fōrgiffthe i hans
maat | at hā matte dræpas oc wt-
skrapas aff tæsse wærldene oc hās
nampn skal aldrig opthær meer nāp-
nas | O anglanna hrā sabaoth | saghdhe
iheremias thu sō dōmer æptir
rætwisone | oc rannsakar oc prōffwar
alla mānniskio hiærta | lat mik
see at thu hæmpnes ow them | fōr
thy iak haffwer tik oppenbarat mī
broth oc mīa saak | mī hrā oc min
gudh Bonauentura aff ottesangx

Sidhan gik war hrā tenkilsōne
Jhūs til apostlana sina oc sag-
dhe them | Soffwen nw oc hwilen idhir
oc the soffwo thagan nakra stund
æn goodhe hyrdhe wakar ow sine
litle hiordz gōmo | O mykyn stor-
ælskoghe | tha ælskadhe them wisse-
lika i ændhan | oc æn madhan han
stodh i swa storom ængxla oc tolke
qwidho | lat han sik wardha om the-
ra mak oc hwilo | oc æn tho hā læng-

dan saa sina owener koma mz blo
som oc wakndō | oc wakte hā tho op
them | for æn the waro alstinge war
komne | Tha sagdhe hā them | lat thim
ikke nøgha | j haffwē offrit soffwit |
Jee | them som mik forradhe | ar al
lorēdho ik | Oc æn mædhē at hā ta
ladhe | kom judas them warste for
~~rædhare~~ köpmannen | gangandhe
for them sidho skal komē | Oc gik
fram oc kyste wan tha oc sagdhe |
raby | som hā wille sighia | ekke ar
iak j thera følghe | wtā iak kysser
tik mæstare | æptir thy sō iak al
tidh plæghar göra tha iak komber
attir | thadha thu haffw wist mik
oc sighir raby | O rætter sidhir for
radhare | Skadha nw wæl thu tha
hwat tolomodelika | oc hwru sæffli
ka hā ombar | oc wnfar tors wsla
manz sēs falska kws | oc om forulse
hulkō hā litet förra twadhe fötrena
oc mattadhe mz hörta koste | oc hw
ru tholomodelika hā latir sik fanga
oc bindha | ledha oc slaa | mz mykle
garlo | swa som hā haffdhe warit en
ilgærninges man | oc förmatte ekke
wæria sik | hwru hā oc war kwmadhe
apostlomē sinō | sō flyddo oc foro alle
willeradha | Æn thera sorgh oc mædhir
mödho math thu wæl undirsta | oc
tænker thu hwat nödoghe the skildos
widhir hā | oc hwat rædde the tha sin

gho hwru the forgadho sokkadho
oc græto sō fadhirlös barn | thir
misto haffdho allā sin faghnadh
Oc æn ökes thera sorgh oc
mæt thæs mere | at the sagho
sin mæstara oc sin hærra swa fuli
ka draghas sō saffwasta lamb
thir fölghir wtan genseghu thit
som the sidho hwndane wildo
thz drapa | Skadha han nw hw
ru hā osaktelika ryskes oc le
dhes aff them warsto skalko
men fram stō mend oc op til
witin | bak bwndhin oc kapolös
oc kortillen aat swardhir | som
the plægha göra skamdha
gærsto | bakhoffdhe | oc gik alder
krumpen | aff thy at hā war
alder mödder aff thy at the
haffdho rykt hā | oc saktelī
ka farit mz honō | æn tha som
hā presterna biskopomē | oc
judha höffdingomē | thē som
the waro saman samkadhe | frögh
dha the sik oc gladhas som
leonit naar thz haffwir fangat
bradhena | thir examinera the
hā oc rykta sik fals witne mo
te honō | för domā | oc spottan
jhans hedhirlikasta anlete | hōl
ia för öghonen hans | ~~slan a hal~~
~~sen~~ | ~~oc pinstan j hans hedhirli~~
~~kasta anlete~~ | ~~hölgia för ögho~~

HS A 3 - 35v

~~wen~~ slan a halsen / oc piinstan a
kinnana sighnandhe / giort til haa
han ær som tiit sloos / thz modha
han ower mangha obrygdilsom / Oc
han haffwir sik j allo tholomode
lika / Skadha han j allo tarffwo / oc
warkunna hono / Om sidhe gingho
the forsto höffdingane borth / oc
lætho sætia wan herra jhesum j ena
mörka stuffwo som thz var widher
hæfteno war / oc maa æn synas
hwar hon haffwer warit / Thz
bundho the han widh ena sten sto
dh / oc til mera bewarilse / Tha a
thz lætho the thz wanket folk hwil
ke som alla nattena modho han
mz spot oc gab / Binnan oc hadh
nesz ordhom / Skadha thy hwru
the diærffwo oc snödho mænne
ne lastadho han / oc hwat smælek
the taladho til hono sighnande /
tvodhe thu tik wara bætre oc
wisare æn ware wisa höffdinga
ærw / Volken war thin dirfska
per / thu skulle ey haffua borth
latit thin wiin op mot thz / Thu
vn wast thin swa diærffwo / Nu
thin wisdomber synes nw / Thin
staar nw som tik oc thino likom
höffwis / Vtan jaff æpter thin wær
dhe dödhen / oc han skalt thu haff
wa / oc swa hadh wetto the hono
bædhe mz ordhom oc gærningom

alla nattena hwar æpter andro
som thin math widher standa / war
nibbatta oc skalka faa latha som
the wilia / Tha wordha the atdrag
hwat the göra ælla tala / Ska
dha nw wan herra / hwru blyg
lika han staar widher ænlætet oc
tigher tolumodhelika / til alt thz
til hans talas / swa som thu som j tol
ko ware fonnen / oc warkunna ho
nom storleka / sannelika tha ær thz
ta hora tenebrarum / Oc swa stod
han oppe bundhen widh the stodhe
na / alt til thæs daghen war / Innan
thetta gik iohannes til warfru oc hna
fölghe / thz the waro j magdale
ne huse thz the haffdho ætith
natwardhen / Oc saghdhe them
hwru thz war wordhit mz warom
herra oc apostlomen / Oc thz war thu
en ösighelikit grwatir / oc hwar wen
gadhe sik j sin stadh / tarwa thy hw
ru them tha likadhe / oc warkun
na them / Thy at the ærw j mæsta
widher modho oc störsto sorgh / aff
sino aldra kæresta herra / Om sidhe
gik warfru oppa ena stolp a sina
böne / oc saghdhe / O wærdoghaste
fadher / O mildaste fadher / O nyskun
samaste fadher / Jak antwardhar
tik nu sötasta son / thu som allo ær
wal wilighir oc kroffwo war hono
ekke grymber / aldra wallogaste

gudh fadhir mon thin son skola
dö | enkte haffwir han illa giorth
O wertuge fadhir | Æn om thu wilt
mankönsens atir löson | tha bi
dhir iak tik | at thin [illegible] gör hö
na j andhre matto | all tyngh ær
ro tik möghelik | bidhir iak tik
mildaste fadhir | lat min son ekke
dö | Om tik thz tækkes | frælsa
han aff owenanna oc syndarana
handom | oc faa mik atir hanom |
för thina wördhing oc hedhno
hiælp han sik ekke | j thera walle
giffwir han sik ower som then thz
krankere ær | oc orkar ekke wær
ia sik | Thy hiælp thu honom alz
walloghir fadhir | Elpta oc ænat
tolket badhi | wæffnu aff allo hi
ærta | mz mykle sorgh oc hogx
sens beskelikhet | En ante Elpta
skal læsas om tisdaghx midda
ghen firin bordhe

Smillena kærne siwen sighir
Ed ærwordheliken sinelle thin
nyse | thu west at i tæsso liwffue
wære min hiærta enkte sötare
æn at iak gæthe wdhkelika gra
ter thina pino mz gudeliko hiær
ta | wtan thy ær wær minth hiær
ta ær swa tort oc mz hardzko
bwndit | at thz idhkoghis ey til
hina a mine | swa som wærdoght wære

Thy bidhir iak o mærkwilioghas
te gudh fadhirs sinelle | at thu
lær mik hwru iak skal a ho
na minas | Swillen swaradhe
Thina pino amine | skal ey wa
ra mz raske skyndhan sarle
kan tha qwærnelikin thine
til ær | wtan mz dwalufulle | oc
lange hiærtelike kærlekx a
mine oc grötelike warkunan
| Thy skalt thu grata mz mik
som grat | oc sörghia mz mik
sörghde | Oc glædhiadis tak
ka mik | för the godhgærning
gen tik komo mz mine pino
Oc om thu wærs ey swa ful
komlika | aff gudelikhetz wæ
kwnan | för hardha hiærtat
Tha antwarda gudz mildas
ta handom | thz som thu ey för
mat faa aff tik tho bliff sta
dhelika bidhiande oc böstan
dhe | oc letandhe til thæs thu
faar thz thu astwndhar | Slaa
thins hiærta harda hal | twem
sinom swan til mz mine pino a
mine | Oc wtan tel idhnande tik
til mildhetz ærwodhe | Oc wæk
kiandhe thina handhir | oplyff
tandhe thin öghon til mins kors
festa likama lik wise | Slande
tik för brystet | görande gudelik

kærœffal | oc ānoꝛ tolik thing | til
ters tæræna watn wtgaar at
sialen skulli drikka gudhelik-
hetz watn | oc lekamen skuli
qwærneliken wardha til gudz
nadha til gangh Nw om thu ha
ve | at thu skaldan wtrøner fø
tha gudelikhet | ey thy skolt tøh
na tik swa myklo manlekare
j dygdhō | oc antwardha tik gudz
wilia | Oc skal thu wetha at mī
na pino amne dughir tik j bland
ānoꝛ | særlika til tu tingh | Som
ær til at bort ælta wanskepadha
sorgh | oc til at mīska skærslo
eldz pino | Oc hwru mī sorgh oc
mī pina bort ælta | thogx sens sorg
skal iak hælolk the tik uz æp
tir dōme gen ordhom ·ii· | Oc skal
iak kungøra tik hwru thīna nyt
telikasta mīa pino tænkelse | lø
sa skærsloeldz pino | wisselika
naturēna skapare ætlir lathir
enkte wanskapat j sīne creatur
Oc ey tol gudelik rætwisa na
ket ilt wara opinat | hwilket hō
ey widhir giffit skyllogha naft
Antighia lir ællar j kōmaskolā
dhe wærldh | Naar wantir thu
tha | at thæs syndoge manz pina
andhe warder aff skærsloeldz
brændagha | hwilken mangha

syndhir haffu giorth | oc haffu ey bæ
trat tw sanda delen aff the | Oc
skulde nødhgas | at brinna j skær
sloeldz foꝛ the alt til mīsta quar
teret | O [illegible] mykyn lang- bidhā
wsle sial | oc daghlik hwas brenda
gha sorgh | oc bliffwandhe wærken
thwngare æn alla the pinoꝛ thir na
koꝛ foꝛmatte j werdhenike tola | Oc
tho hwilken fo kune hoppa sik nakot
aff osmittadha lambsens pino | oc
blodhe liggiande faar | matte j stun
dom tīma alstingx friælsas | Alin tho
at hon bordhe tusanda aar j skærs
loeldhe brinna | Skāna swēnen sag
dhe | O mī hērra | iak bidhir tik foꝛ
thin godhlek | at thu wærdoghas
kæna mik | thīa nyttelikasta kan
nedomen | hwilken iak mykyt wi
dhir toꝛff | Guillen swaradhe | Om thu
wilt om skiffta langha skærsloedz
pino j stwnta oc lætta twffa hems
bætring | skalt thu foꝛst uz rotko
ga hiærta | oc uz drøffdō andha oc
hiærtans graat | wægha thīna syn
dha ogwærnelikhet | Oc widhir gan
ga mot tik sialffue | thīna oræt wiso
Oc tænkia uz beske sorgh hwat
thu haffu giorth | oc hwat thu haffu
foꝛskullat | Oc sigh swa | O hērra gudh
fadhir | Jak syndadhe oc sand kænna
na taal | fo ahafftwandene ærw

Eptir ærpther skal thu førsma tik |
for ærwardheliko domarans øghon
wakande tik ængxsens wardha
wara | Swa at thu mz them syndogha
mannenom | som lasten aff sighther | tore
ey oplyfta thin øghon til himelen
Oc ey mz sinnoghom læpom | nampn
na æroffulla gudz nampn | oc wan
tik skalwa ey wara mæktugha | wta
ozenan madhur | Oc thina gærninga
swa som ænkte wardha oc bidhia
swa grymma domarans nadh | En
thijn [illegible] the mz dymyo hiartans
gratt [illegible] O fadher j thine
rike | iak syndhade moth tik | oc
ey ær iak wærdogh kallas thin
dotter | wtan iak bidher tik | at
thu gør mik swa som ænom aff
thinom leghosvenom | Eptir ærpther
skalt thu mz allom kærlekx godh
wilia oplyptha oc høghelika
loffwa mina pino forskullan
oc at nær mik ær fulstoplik
atherløsn | oc at minz ste drapi mins
dyrasta blodz | hwilket wdhærla
flöt om allan min sæghadha leka
ma | haffdhe format atherløsa al
la wærlena oc fult gøra for alla man
na syndher | wtan iak nith blodh
fulstoplika wtgiuta | til at the min
høghelika kærlek | oc mildhet | oc
til wsla manna lyghnadh | Bedhan
skal thu mz brænnandhe ælskelik

hetz godhwilia | letha mildasta
thinswarans hand **Eptir skal læ
sas om tisdagx qwælle j dymbel
wiku**
Gudhelika sinnes
O kæresten sagdhe O tak
kasta oc nadhefullasta sinnena
ordh | aff mik oc mmom likom wr
lom syndhærd | omfarna skolande
mz alle mildhet | Thy at wi finnom
wedhelika j thine pino | miskun
dena kallo | j hwilke wi maghom
aff thinna wara syndher | Oc aff
skapa forskulladha pinor | sin
na nadh | oc forskulla ærwdelika
gladhi | O haa giffwi mz sta dro
pa aff the dyrasta osinnadha
lambsens blodhe | til at aff thin
ma otaleka syndher | O min skal
ropa | astwndha oc ærwoghha mz
alle makt | at thu matte faa til
thina renselsa oc sara lakedom
mz sta dropa | som wtran aff mins
hia mz sta taal | Swillen swara
dhe | Hwilken som will gudhelika
tænkia a gudz pino | Oc andhra
til thes sama gudhelika opwæk
kia | skal swa tænkia oc tala | Forst
at jhesus christus gudz son | ær tho at
han for the nærst koma skolande
pinona wt göt blodz swetz dra
pa | widher flytandhe oppa iordhe
na | aff sind halgastasta lekama
Ey thy sidher antwardadhe han

Bl. 92 i A. 4.

HS A 3 - 37v

gudz fadhurs wilia | fullelika sin
wilia | Oc fulkomnadhe gudelika
thz som han haffdhe börat | Swa
skal hwar gudelikt mannskia i al
lom dröffwilsom oc angxla tiwan
ghom antwardha sik gudz wilia | Ati
todh natwrleker krankdoben | stwn
dhom mothe stridhe | oc gudelika
taka oc tola | thz gudhi takkes at
han skal tola | Aunattodh swa som xpus
war fangadhir oc bundhin | at han
förmatte ey bortgaa | hwart han
wille | swa skal mannen fangha
oc bindha sik siælffwan at han sku
li ey fölia sins kötz girnilsom | oc sin
na likamlika sina astwndilsom | thut
ken hond dragha til skadhelik
tingh | Ottodhattodh swa som xpus tol
dhe twlemodhelika all the gab
belse | oc obrygdilse | oc the försmä
ilse som onnte man giordho hono
i hans pino thima | Swa skal gudz
wen | twlemodhelika tola all the
obrygdilse oc försmanilse som on
dhe man göra hono | oc all the
dröffwelike ordh som the tala til
hans | ömnanadhes them | oc anun
nandhes at hans athr lönare tol
dhe aff karlek | tolik tingh oc
mykyt störe för hans skuld | Fier
dha tidh | swa som xpus war ledder
til cayphe hws | mothe dödz sens
thima | oc förlat ey samnidena

för thz som hono bannadho | oc tildödh
fördömdo | wtan widhr gik um alle
sarffulikhet sik wara sannan gudz
son | Swa skal sandhr gudz tia
nare | för engen werdzlike wa
dha | förlata sannindhena | wtan
stadelika bliffwa i hēne | alt til dö
dhen | Femta tidh swa som sötasta
ihu modhr | standhe sins ælske
likasta sons pinor | war bwnadhe
hono aff inersta inælffwa | oc græt
beskelikast | Swa skal twen gudz
wen | war kwinna sinn ælske lika
wen | förgiandhe [illegible] um hono
Siætta tidh swa som xpus standan
dhe för höffdingomen | war twang
dhr oc skamdhr um falsom kare
mald | oc tedhe tho alt twlmodh
oc saffulikhet | Swa skal sandhr
xpi föliare | när han orætwislika
skadhas oc om stridz aff owen
ey mothe kora | ey mothe ropa
oc ey mothe sigha | wtan twlemo
dhelika ombæra | Siwndha tidh
tha gudelik sinlle födhes i hwit
kladhe | oc spottadhes oc gabba
dhes | swa skal then sanni sinlle ena
ælskare | smælika ombæra all
the gabbilse som hono göras aff wæ
dhna ælskarom | hwilke ekke haffwa
gudh för sino öghom | Attonda tidh
swa som arona konnnghr kronadhes
um tornkrono | oc gabbadhes um

HS A 3 - 38r

konūgx spiro | fōr ðlix j purpura
kladhe | Swa thyntidh xpi thorna
re mishaffs j tarffe werld | oc bort
kaftas | swa sō owrdoghlix at haffwa
nakonhedhe oc fōrsmas aff diarff
wom mannom oc drōffwas mz gab
bilsō | Tænke at thænnæ ær ey
mere æn hās hæra | Oc ey kænesine
nen ow sin mæstara | Oc haffwi ey
fōr ondho at hæ tol tolik tingh som
hōrta hymerikes kōnunglix tolðhe
Kiondha sin swa sō xpus war nak
tadhe oc slaghin oc hans helgas
ta kōt oc limi sōndhx slitne oc sar
gadhe mz kryptō gudda flængthō
swa at hās fayrste likame thrut
nadhe oc blanadhe aff slagom
Oc rudhnadhe alla wægna aff
blodheno | Swa skal trjffwin rid
dare | plagha sin likama | mz hwassō
oc hardhō naffslsō | oc ey mz olyo
no mothe them spiarna | Siondha
tidh swa som dōdzens domber war
giffwin ow liffsens gōrara oc hā
wrleddes til pinona stadh baran
dhe korsset a sinō hærdhō | swa sō
ulgerningis man | thinke ey wak
nas wara wærdoghlix at liffwa j
wrldene | Swa skal sandhx thn xpi
ælskare neka sin eghin wilia | ta
kande sit korz oc wtgaa fran wrd
liko liffwne barande thn xpio
brighdhe | oc hās dōdhlikinse | | sinō

likama | at thn xpi linærvne sen
li oppenbaras j hans dōdhelika
likama

Taar hæa sighx mz prophetanō
osea j | thera drōffwilsō skū
lu the ærla opstandha | Kalla op
pa mik oc sighia | Kōmen hnt
oc gaam j gen til wan hæra fōr
thy hā ær thn sami sō grep os
til fangha | oc plaghadhe os fōr
wara syndhx | hā sō os bardhe oc
flænghdhe | hā skal oc hela os
Tha twe dagha æru fōrlidhne
Tha skal hā widhx quekia os
oc a tridhia daghenō skal hā
~~resa~~ opresa os aff dōdha | oc wi
skolom liffwa j hās asyn | wi sku
lō wita oc kænna hā mz ware
troo wi skolū æpthx folghia ho
nō mz ward gerningō | Oc wi sko
lom see oc skodha hans ænlete
hans wtgangh hā ær klar
oc lyws sō daxsens gryning oc
skal kōma os j godhō tima warl
til matto | som en daghr sō iordhe
na gōr frukt samlika | Hwat skal
iak gōra tik | effraim | Hwat skal
iak gōra tik juda | idhx mjskūdh
hō ær som en morghon sky | ~~oc~~
~~swa sō~~ | oc swa sō en dagr sō swal
ter bort | oc gaar sin wægh fōr
ō morgonē | sō hā wille sighia |
idhur mjskūdh hō ær all falsk

oc fiel mz skrymta / Ey wildhe
the stadhade iak / än iak kwnne
warta the mz minom prophetom / Oc
iak drap the mz minom ordhom
som vtgingo aff minom mun / thz är
swa mykit sakt / Iak lat them
sighia / mz minom prophetom som tala
dho aff minom andha / at the stodho
enkte annat före än dödhen oc
mine doma skulu gaa om thik op
penbarleka / som eth lyws / thz som
alle magho see / för thy iak är
then gudhen / som hardhelika anamar
miskundena än annat offer

Gudh tha saghdhe til moysen
oc aaron / tha the waro j egip
to landhe / Thenna manadhe som
är marcius tha skal kallas när
tolike at wara forsta manadhen
j äreno / Talen til alla israels mo
gha / Oc sighin them swa / Tiondha
daghe j thenna manadhenom / Tha
skal hwar man j sino hwse taka
eth lamb til sik oc sith folk / oc
thz skal gömas til fiortonda da
ghen / oc skal thz tha drapas oc
äthas / Än thz swa / at j nakors
mans hwse / ärw swa faa personer
at the orka ekke äta op eth
lamb / Tha taki sin nästa granna
oc swa mangha personas aff hans
folke at the ärw nogh mang
til at op ätha eth lamb / Thz lam

bet skal wara vtan smitto / vtan
wanska / hellbrygdho / oc war til
warka / fardhug oc got / oc thz skal
wara gumnar lamb / oc ey ärldre
än aars gamalt / Oc j samma ma
tona skulin j thenna manadhenom
oc thz samma kidhlinge skal aller
israels mogha offra om afftons
tima om quällen / Oc thz mz sku
lu the taka lamba blodhen oc
stryka tha oppa badhen dör trän
som standha lange op mz dörrenne
sammaledhes oc oppa twär trän
som standa owan för dörrenne / J thy
hwseno thär the ätha lambet oc
the samma nattena / skulu the ä
tha stekt köt / Oc brödh vtan
surdegh / mz laktukio / ällar andra
beskom yrtom / Äff thy lambeno
skal enkte äthas raat / oc enk
te thz som sudit är mz watn vtan
at enast thz som stekt är widh eld
J skulin ätha thz mz hoffdhe / fo
thom oc inälffwm / oc thz skal enk
te wara quart aff j gorn til mor
gonen / löp nakot om / Thz kaste
j eelen oc brännen op / Oc j thessa
mattona som här äpther star / sku
lin j ätha lambet / J skulin gior
dha idhra lande / hafua skoo
a idhrom fotom / staff j idhrom hän
dom / Oc j skulin skyndha idher
oc ätha hastelika / för thy j sku

hin fordhas oc skyndha idhir aff e
gypto landhe | Oc til thz landh som
gudh haffwer idhir loffwat
I forsta timandh tha all tingh waro
skapat | Tha skop gudh himel oc iordh
Iordhen hon war ~~tho war~~ ok thom
oc onyth oc mörker war ower all
element | Oc gudz andhe giaffs om
all elementa | Tha sagdhe gudh
wardhe lius | Oc genstan j samma
ordhe wardh lius | Oc gudh han
saa oc undhirstodh at liuset war
nyttogt oc gott | Oc thy at skildhe
han lius oc mörker | liuset kalla
dhe han dagh oc mörkret nat | Oc
ther war wardh qwaldhir oc morghon
forsta daghen ther næst sagdhe gudh
wardhe fæsta oc stadughet mit j
watnena | Oc the fæstan hon skilh watn
fran watne | Oc gudh han giordhe
fæsto oc stadughet | Oc war the fæsto
ne | thz ar war eno stadughleet himel
Tha at skildhe gudh thz watnet som
war undhir himelen | fran thy wat
nena som war owan for himelenom
Oc thy kalladhe gudh fæstona oc
stadughetena himel | Oc swa war
fran qwelle oc til morghon annar
daghen Thetta skal læsas til bordz
om odhensdaghe j dymbelwikunni
Om odhensdaghen arla gik
war herra ihesus j mönstret
at predika | Oc taladhe tha

hardare än för | Sigiandhe Om
moysi domaredoms stool | sato
scribe oc pharisei | alt thz the
sighia idhir gömen | oc gören
Æpter theras gerningom gören
ey | the sigha oc byudha idhir
oc göra ey sialffue | The bindha
twnga byrdhe oc obarlika |
oc læggia om manna axla | en
wiliande röra them mz sinom
fingrom | Oc lata the mangffal
lelika sina kladis falla oc wt
widha | Oc älska at sitia fræmst
j budholomen oc staa j fræm
sta stolomen j kirkionne | Oc hel
sas a gatomen | oc kallas mæs
tara aff mannom | J skulin ey
wilia kallas mæstara | Thy at
en är idhar mæstare | J ären al
le brödhir | Oc kallen idhir ey
fadhir j iordrike | Thy en är idhar
fadhir j himerike Oc huilken
mera är | wari annars thianare
Huilken sik ophöghir skal ödh
mynkas | Oc thän sik ödhmiuka
skal ophöghias | wee idhir scri
be oc pharisei skrymtara | Thy
at j atir lykken himerike för
mannom | Oc wilin ey sialffwe
jngaa | wee idhir som skrympten
idhir læsa langa böne | at j ma
ghen faa giffwor aff änkiom
oc enfalla folke til idhra me

ra fördömilsa | Wee idher som
faren kring om warldena
at j maghen gita omwant
nakon hedhninga til idher | Oc
nar han ær omwändher | sänden
j han j twæfaldh förtappilse
Wee idher blindhe ledhara
som sighin | hwilken som swær
om mönstret ær enkte skyllo
gher | æn than som swær om mön
strens gul | ær skyllogher
O folske oc blindhe || hwilket
ær störra gullit ælla mön
stret som hælgar gullet | Oc thin
som swær om altaret ær skyllo
gher | æn thin som swær om the
a altareno ær | ær ey skyllo
gher | O blindhe | hwilket ær
meera giffwan ælla altaret
som hælgar giffwona | Wee
idher som gören tiondu aff min
tone oc anis oc kwmmine
oc förlaten the störra ær j
laghomen | som ær rætwisa
miskund oc thro | Thet bordhe
idher göra | oc the förlaten j
O blindhe ledhara j silen
mygget oc opswælghen came
len | wee idher som rensen ka
ren utantil | oc inantil æ
ru j fulle mz rangh oc oren
likhet | O blindhe skrymp
tara | rensen först thet inantil

ær | Oc sidhan thet utantil ær | Wee
idher som like æren hwitmenadhom graff
wom som utantil synas fagher | Oc
æru innan fulla mz dödha manna
benom | ælla lokstandhe | Wee idher gyl
lir skrymptara | hwilke som opbyg
gia propheterna graffwa oc prydhen
oc sighin | om wi haffdhom warit j
thera daghom | ey haffdom wi tilhol
pit | at utgywta thera blodh | Same
lika baren j witne idher sialffwom
Thy j æren thera syni som drapo pro
phetana | Thy skal owir idher koma alt
thet rætwisa blodh som utgiwit ær
owir iordhena | Jherusalem | Jherusalem thu drap
prophetana | oc stenka them sandhe
æru til thin | Jak wilde samman san
ka thin barn som hönan sankar sina
ungha wndher sina wngha oc thu
wille ey | Thy æpter wtgik ihesus
thus aff mönstreno | Oc hans
discipuli gingho til hans theande
honom mönsterens bygning | Jhesus swa
radhe them sighiande | iak sigher idher
Ey skal her ather latas sten owir sten
Oc ihesus sittiandhe owir oliueti barg
spordho discipuli sighiande | sigh os
nar thetta skal koma | Oc hwat tekn
ær til thinna tilqwamo | ælla warl
dinna ändha lykt | Oc saghe wær ihesus
thus them aff domadagh | oc mangh
wndher lik tingh | Nw tha war ihesus
thus haffdhe swa hardelika predikat

oc iudhane waro opfylte mz elsko
Tha iudas hördhe at the willo dra-
pa thin | talade han til thera sighiande
Hwru langhe wilin j stadhna | at han
skal swa ropa oc skämma idher | Hwat
wilin j giffwa om iak antwardhar han
j idhra handher | The loffwadho honom
xxx silff peninga | Oc iudas loffwade
them at förradha sin skapara | sighian-
dhe | then iak kysser han ar ihesus | hal-
len han oc ledhen warlekha | Oc sidhan
atter gik iudas til ihesum | oc fölgdhe
honom til betania | Hee hwru thulu
modelika war hans ihesus ombar sin
förradhara | Eptir at war hans thes
haffde antit | opstaa the fran bordhe-
no | Oc war han ihesus sarlik sik en
stadz j hwseno nar modher sine | Oc
kungiör hanne at timen ar kommen
at han skal gaa til dödhen | Oc mz hwat
sorgh oc angxla thera arossfulla hi-
arta | awo nw opfylt | Oc war hans
ihesus styrkte oc hugnadhe sina a-
rossfulla modher | oc giffwer hanne nw
sina nar waru pinunge | Oc sigher
at han skal opstaa tridhia daghen |
oc aldrigh sidhan tola pinor aller
dröffwilse | Oc haffde ey war herra thes
giort sine modher | tha hwgswalse
aldrigh haffde hanna hiarta förmat
lidha the harda dröffwilse

Förta prophesia j messone a dym-
bel odhinsdagh

Gudh han talar mz prophe-
tanom ysaia oc sigher
Sighin syons dötter see thi
frälsare han komber nw fara-
dhe | oc haffwer han sin lön mz
sik | Hwa ar thanne han som komber
aff edom oc komber mz far-
gadhom kladhom aff bosra
| Thin sami han ar vensoghir oc fa-
gher j sino arossfulla mando
oc komber farande mz sine
starke dygdh oc makt | Iak
ar thin som talar rattwisona
oc iak ar then sami kampen
som stridher för sino folke at
thz skal frälsas | Framdeles
spör propheten wan han oc sigher
hwi ar thin kortil swa rödher
oc hwi aru thin kladhe sina
fargat oc starkt | som thera
kladhe som tradha win pressen
Tha swarar han prophetanom oc
sigher | Iak trampadhe win-
pressen en oc ensamber oc
iak haffde aldrigh en man mz
mik | Iak trampade mina o-
win j mine elsko oc iak nidher
tradh them j mine wredhe | oc
thera blodher han stenktes oppa
min kladhe | oc al min kladhe
smittadhe iak | Iak stadhgadhe
j mino hiarta at hampnas op-
pa thare daghen | oc thz arith

Esaias 62 v. 11, 12, 63 1-7.

HS A 3 - 40v

i thulko iak skal allom löna thz
komber an / iak saa mik om
kring / oc thz war engen mik
til hialp / iak sökte æptir hialp
oc fik engan / annan eghen makt
hon frælsadhe mik / oc min oblidhe
hon war min hialp / iak skal minnas
oppa wars herra miskund / loff
wari honom för alt thz han haffwir
mz os giort Annar prophecia a
dymbel odhensdagh

Kap. 53

Ysaias saghdhe swa / Herra gud
hwar wil thz troo / at mik
oc androm prophetom ær w tolken
tingh saghdh aff them halgha an
da / som them som skal göra mz sin
ne undirlike piino / haller hwe
ar them som oppenbaradhir / som
han wille sighia / enka saa am / thz
som han skal födhas oc op rinna som
en liten buske / oc swa som en rot
som oprinnir aff törstoghe iordh
oc törre / swa skal han födhas aff
iomfrunne / thunken som ey ær
frukt samlik giordh aff manz
like sadh / Thi saghtho gudz som sina
wanskapadhan / at a honom war
hwarte hy aller fæghrindh / Thi
saghtho han swa ledhan oc swa
fulan / at wi wändho war an
lete borth fran honom / oc ey thes
nadhre astundadho wi oc lank
tadho æptir honom än thogh

at han war ledhir / oc [illegible] fulolir
mz wark oc sindha / oc för swar
likast aff allom mannom / swa at
han skylte sith anlete oc wan
dhe thz borth för blyghdh skuldh
oc os war enkte om han / Sannelika
han ær then samin som tok oppa
sik allan wan krankdom oc alla
wara warkia oc sindha bar han
a sik / oc wi hiöllom han swa ledhan
oc fulan som han haffde warit spi
telsker oc plaghadhir aff gudhi för
sina eghna syndhir / oc sannelika
thz war ekke swa / för thy han war
plaghadhir oc sarghadhir för wara
wranghet / oc han war illa handa
dhir för wara syndhir skuld / oc ey
för sina / han lat för thy naffsa sik
at wi skullom faa fridh / oc han war
för thy blaa oc blodoghir at wi
skullom faa helso oc helbrighdho
wi forom alle wille som faar wil
faar hwar en aff os tok sin wægh
för sik / oc gudh fadhir laghdhe all
war bruth oppa han ensampna / han
war offradhir oc dræpin för thy
at han wille sialffwir gaa i dödhe
för sins fadhirs hydhno skuld oc
mankönsens helso / oc han ypnadhe
ey sin munn til at danta aller kor
ra amoth them som han til orætta
dömdo oc kärdho / han skal ledhas
til dödhe som eth menlöst faar /

oc han skal

thiña oc wara tyster sō lambet
tha willen klippes aff thy / oc han
skal ey ypna sin mwn / han wnkō
sina nōdh oc sindom i sinō makto
gha opstandilsō / thaa kan hās slakt
oc fōdilse til fullo wtthydha / som
hā wille sighia engin / oc ey thers
fadhr tokr hā aff wlōme utz end
hardhō dōdh / Jak lat flenghia oc
slaa mīn son / sighr guth fadhr / fōr
mīns folkr syndh skuld / oc thī ti
me skal kōma / at mīn son skal hemp
nas sin dōdh / oc hā skal giffwa the
omilla / rika oc giriwghia judha
i romara keysara handhr / sō the
skulu drapa oc hempnas hans
dōdh / fōr thy han doo menlōs / hā
giordhe aldrigh synd / oc aldrigh
fans fals ellar swik i hās mun
Oc toghh wille guth fadhr sin son
pina lata i sinō kranka likama /
oc fōr thy at hā gaff sik i dōdhē
fōr syndēna skuld / thy skal hans
sadh oc hās aff fōdha sō ar cristē
moghe / lange rakkia / oc mykyt
ōkelas / aptr hās dōdh / oc guth
fadhrs wilie sō hā haffde til wlōr
na helso / hā skal fullkōnas i hans
handō / fōr thy hā gaff sina sial i
dōdhē / oc war rakna dhr / oc ski

padhr i bland andhra syndhara
tha hā hank a korseno i mellan
twa rōffwara / oc tok oppa sik alla
wlōdēna syndhr / oc thr utz badh
hā fōr allō syndharō / oc fōr sinō o
wenō / til sin fadhr tha hā doo a

Fōre paska hōgti / korseno
dhes dagh / war ytersta nat
wardhen war mz halle / til skynda
dhe timanō at iak skulle wtgha
aff thesse werldō til mīn fadhr / wt
gik iak aff stadhenō mz xj disi
pulis / til oliueti bergh / bōrdhe
iak til at angelas til dōdz sens
stundh / tha iak haffde lange bi
dhit / fōr thy iak fōre wiste all the
grymasta pinōna kōn sō mik fō
re stodh / tha wart mīn swetter in
dhr rinnandhe ō allā mīn lekama /
swa sō blodz drapa nidhr oppa io
dhena / Naplika ar the twa mdhe
natwre liffwandes mānniskio oppa
iordherike / hwilken drōffwilse oc
hwat angxle / dōdz sēs kysa oc war
delike strongha / klena naturē i
mik tha tolde fōr dōdz sēs radda
gha / Oc gensta kōmo mōrksens
sōner / grymme sō leon / oc starke sō
kampa / hwilke mik fangadho
oc hardelikast bundnā / ledho in

i stadhē | oc alla the nattena mødho
the mik | oc ōwadho oppa mik al
dhra handa pinōna aubudh | Mart
rande sik aff mīnom pīnō oc obryt-
dilsō oc smarlek | fytlandes min
øghō | kumpustadho mik oc harde
lika sloghō oppa halsē | Swa at
ey at enast | tandrena skulffwo
vtan iammel losnadho i mīō hoff-
de | Om morghonē bitida i cay-
phe radhuse | ropadhe the alla
mik wara wārdoghā dødhē | Ællu
thō sō mik fødde | aff modherlikō in
elskwō om mik sørghdhe | oc grææt
mz sighelikō tarō | war thō saa mik
i tolke nødh stadda | Sidhā wart
iak draghin oc ledher før høffdin
gā pilatū | the manghfallelika
beluxghin | røghdher oc fordømdher |
Alla waghna ō kring mik sto
dho mīē ovener | oc mz grymō
oc rædhelikō øghō | oppa mik
saghō | oc swa sō karnpa mothe
mik stodho | Ællu iak swa sō sarwas-
ta lamb | thulket sō drax til at
slaktas | stodh iæ mz nidher bøghdho
hoffde | oc aldra twlughasta hær-
ta | Sidhā wart iak aff herode
i fordher hwit kladher | oc swa sō
fulaste dare begabbadher | The

sloghō oc flængdho mīn wernasta
lekama mz grymastō flængiō | Oc
mæth hedherlikasta hwffudh grōnō
stingo the mz hwassastō tornom |
mæth ælskelikasta ænlete wanwir-
do the mz thera spot oc wapløō | oc
medher rinandhe blodhe | Oc oppa
thz sista til dødhē dōmdā korseno
lagdho oppa mīā axla | ynkelika
oc hastelika til pino stadhē droghō
ropandhe oc skrianandhe | Tak tak
bort oc korsfæst thū før radhara |
thū ogærninges manen | for thy
smaelekasta oc beskasta dødh til
bør hono haffua | Ællu samelika | thu
sō mør kerens søner haffde mik til
fæst korssens galga | ey nøghdhe
them aat the beskasta oc grymas-
ta pinor the haffdo mik giorth |
vtan æn grymelika aumpradhos
Alla waghna kring stodho mik
forandhō | oc mīn dødhēnō nalkā
des | The haddo mik oc gabbado
wredhade sin hwffwd | oc mz alla
handa obrygdilsō opp fylto the
mik | Ællu iak i engo | aff allo rør-
dher | vtan alt tolemodhelika lidan
dhes | badh iak kærleka til min
fadher for the | oc saghdhe | O fadher
forlat the thzta | for thy the weta

HS A 3 - 42r

ey hwat the göra | The hengdho
mik mællan thua röfuara | swa
som warsta dödh wardhan | Ænnar
aff röfuaromen hadde mik | Oc an
nar bedhes mina hiælp oc nadher
Huilken iak gensta tok til nadha
förlat honom alla hans syndher oc
loffuadhe honom oc gaff hymerik
kes paradys | Tu autem. Thetta skal
læsas fran bordhe om middaghe
odensdaghen i dymbelwiku

Gudheliken skulle sighia | i minom
pino tima saa iak alla wæg
na mik om kring | oc englæ wa
hwalparen | alle owgaffwo mik | Oc
mine kærastæ wener | swa som fram
mandhar gingho fran mik. æn
tho at samhike lankt fran mik
stodho | akandhes hwat widher
mik hardhe oc giordhes | Oc
iæmwæl mine brödher | för största
dödzsens rædogha flydho fran
mik oc skringuadhos | The gry
masta bodhlane | the fördho mik
minom kladhom ather lefde the
mik naknan | oc naknan ophæng
dho a korssens galga | Oc Oc haff
dhe thu tha seth | hwru iak högre
te gudz son oc gudheliken skulle
tha stodh för thina skuld | swa som
hwarske weth æller makt haff

wandhes oc thy mödho the mik
oc pino wtan alla miskundh | Æn
iak swa som saktmodhasta lamb | dra
git til at slaktas tigdhe oc ey
oplat mun minom | Alla waghna war
mik angest oc dröffuilse | Oc æn
wart iak mik wardhe sum iak
sorgh oc angelan | Tha stodh oc
nær sins sons korse sorghfullas
ta modhren ledhande oc tolande
i sino modherlika bryste | all the
saar som iak sonen ledh oc haffde
i minom kroppe | Æn hörandhes thina
grymlika röst oc hua ömkelika
grat | oc wetandhes thina pino
wara aldra beskasta | rördher aff
innerlike warkunan hoger swa
ladhe iak hona | Oc kærasta
modhrena antwardandes al
skelika discipulo | Honom gaff
iak hine i mith rwm | för son oc
gömara | Æn hwru dröffulsenna
swærdh genom foor tha sötasta
modhrena inælffuer | Oc hwru
the sama sorghena swærdh op
fylto alla sonsens limi | a korse
no hanghande | thz kan aldrig
enghen försla allar sighia Disci
puly swara | Oc aldra grymasta
sorgh oc dröffuilse | aldra mæst
dogast warkunnan | Oc osigheliken

HS A 3 - 42v

grymmer thera som iak pinto | O i
grymasta dywr | grymare än leon |
slughare än slingande wargha
omildare än viwandhe thwnda |
hwru gaaten j nakot sin swa o man-
leka pinat oc hanterat thz sa-
wasta lambet | than menlösa man-
nen | fagherstan offwer alla manna
söner | aveleka oc klenan | sannan
oc aldra mildasta | hwilken al-
drigh giordhe nakra syndh | oc
aldrigh fanz swek j hans munne
O min gudh | O haffde thin thia-
nare warit tha nar stadder | tha
iak tolket giordhes | at warkw-
nane oc mildhete | hwilka the
wyfle ey haffdo | matto om mik haff-
na warit opfylt | Sämeleka om
möghelikt haffde warit at ma-
könet haffde ängars atherlöstes
iak haffde wtgiffwit mith liff
oc mina siäl | for thith liff | ällar oc
ther döth mz mind karasta herra
Allar sämeleka än ther haffde wa-
rit mik nekat | at enast haffde
iak aff störste sorgh mik nidher
kastat oppa iordhena | widh kor-
sens foot oppa hwilket min ka-
raste herra dödher hangdhe | oc ther
än farnit mz swersta warkumlse
Oc swa ther gratandhes | oc mik
wengandhes bliffwit liggiandes

bliffwit liggiandes alt ther til at
tha iordhen darradhe oc stena-
ne reffnadho | tha haffde oc al-
skarans hiärta mz them söndher
reffnat | O hwat sarleka iak haff-
de tha doeth | Om iak mz mina
karasta tha doeth haffde | Som
iak laas | at saulus wäpnare allar
tiänare giordhe | hwilken som sean-
dhes sin herra oppa gelboe bergh |
aff sinom fiandom bestalladan | for-
raddogha skuld | sik siälffwan
drap | han wiliandhes honom hal-
la tro oc manskap | oc därleka
drap sik siälffwan | O madha thin
tiänaren seandes sin herra därle-
ka döön | wt walde döön mz honom |
hwat skal tha ey twen alskare
seandhes sin herra kärleka for
sik döön Ey oc döön mz honom Allar
hwru gatthe han sidhan leffwat
at han ey haloker wt walde man-
leka döön mz sinom herra | Än ather
honom osärleka liffwa | Oc thy
sämeleka haffdhe min siäl hal-
dher wtualt hangelset mz ho-
nom | oc all min been oc krafter
smaleka mz honom doeth widher
korsseno | än seth min skapara | oc
aldra karasta swa smäleka for
mik doeth | Sequitur ante Epta apther
skreffna skal läsas ö odensdax

qwællen j dymbel wiku

Sidhan saghe gudh | watnet
kome alt til saman thz som
ær wndher hymilenom | oc synes ior
dhen thor | thz wart oc genstan |
swa | Tha kalladhe gudh tør kona
iordh | oc watnet som saman kom
kalladhe han siø oc haff | oc gudh
han saa oc wndherstodh at thzta war
nyttokt oc goth | oc han saghdhe swa
Iordhen blomstres oc bæri grønt
gras oc yrtir oc fruktsamlik
træ oc sadh | oc hwar en sadh haff
wi sith frø æptir sino køn | oc sadhi
matte thriffwas oc førgha opa ior
dhene | oc at thz plantas oc wara
aff andra | swa wart oc genstan | Ior
dhen bar gras oc yrtir som haff
dhe frø wndher sik hwar en yrth æptir
sino køn | oc thz wndher bar hō træ som ba
ro frukt | oc hwart eth træ haffde
sith frø | æptir sino køn | oc gudh han
saa at thzta war nyttogh oc got | oc
thz wndher warth fran qwældo oc til mor
ghon | Thæn tridhia daghen | Sidhan
saghdhe gudh wardhe lywsen j hym
lenom | oc the skili at daghin oc nat
tena | oc wari tekn til timana oc da
ghana oc aarin | oc the skine j hym
lenom | oc lyse om alla iordhena swa
wardh oc genstan | gudh han skop
tw stoor lyws sol oc mane | thz sto
ra lywset skulle lysa oc skina om
daghen | thz mindre lywset skulde
lysa oc skina om nattena | Oc thz
til skop han mangha stiærnor oc
satte them j hymelen at the skul
lo lysa oc skina badhe dagh oc
nath | æn tho at thera lyus | synes
ekke om daghin | før solenna lywse
Oc the skullo skilia aat daghen
oc nattena | Tha saa gudh at thzta
war nyttogh oc goth | Oc swa wardh
fran qwældo | oc til morghon | fiærdhe
daghen | Sidhan saghdhe gudh | wær
dhe liffwandes creatur | badhe the
som kraka j watnenom | oc the som fly
gha j wadhrenom | Oc thz wndher skop
gudh stora hwalen | oc alt thz som
liff haffwer oc rœras kan j watne
nom æptir sino køn | Oc gudh han
saa at thzta war nyttogt oc goth
Thy welsignadhe han sin creatur
oc saghdhe | wæxen oc øghlins oc
opfyllen watnit j haffwenom | oc fogh
lana ōkes j wadhrenom | oc opa
iordhine | oc swa wart fran qwældo
oc til morghon | fæmte daghen | Si
dhan saghdhe gudh nw wardhe al
skons creatur nøt oc fæ oc wille
dywr hwart æptir sino køn | swa
wart oc genstan | oc gudh han saa
at thz war nyttokt oc goth | oc
saghdhe all thz helgha threfalloghet
fadhir son oc then helghe andhe |
sik inbyrdhes en persona til an
dhra | gørom mænniskiona æp
tir os sialffwom | æptir warom likilsom

HS A 3 - 43v

oc waro belatte | mz siel oc wndh-
standilsom | Oc han war hera ower fis-
ken j watneno | oc ower fuglen j
wadhreno | oc ower dywren a mar-
kene oc ower alt thz som skapat ar
oppa iordhene | Oc swa skapadhe
han manniskiona aptir sik sialff
wm badhe man oc qwinno | oc han
gaff them sin walsignilse oc sagh-
dhe waxen oc ögheleens mz aff
födho | oc fyllen op iordhena mz
idhre aff födho | oc haffwen herado-
me ower fisken j watneno oc ower fugh-
lana j wadhreno | oc ower all the dy-
wr a iordhene arw | Oc thz mz sagh-
dhe gudh til manniskiona | Seen
iak haffwer giffwit idher til mat oc
födho alt thz som iordhene waxir
oc fruktena a trenne | Thetta skal
wara idher oc allom dywrom a iordhe-
ne arw oc allom foghlom j wadhreno
til mat oc födho swa wardh thz oc
aptir gudz wilia | Tha saa gudh
all the tingh som han haffde skapat
oc honom gudz wel aat | oc the wa-
ro alstingx godh | oc swa wardh
fran qwallo oc til morghon | siætte
daghen | Oc swa wardh hymil oc
iordh fulkomnat j allom sinom prydil-
som | bonadh oc fagherin | oc a siwn-
da daghenom | Tha fulkomnadhe
gudh alla sina gerning oc gaff

allom sinom skapadha tingom sin ful-
komilse | Oc för thy at a siwndha
daghenom fingho all tingh sin ful-
komilse | thy helgadhe gudh then
daghen mz roo oc hwilo | oc giordhe
han ledhugha aff alle syslo

Tha gudh han saa thera itherdz-
ko j egipto landhe | Tha pla-
gadhe han them mz tordönom oc hym-
cel | oc drap en storan deel aff ha-
renom oc han wandhe om kringh
thera waghna | swa at hiwlen stodho
op j högt oc the drunknadho oc sun-
ko nidhir j dywpa grundit | Tha
saghdhe egyptane | the som an tha
waro liffwandhe | wandhom wara
waghna oc flyin wndhan för israels
mannom | för thy gudh han stridhir
mz them amote os | Tha saghdhe
gudh til moyse rak wt thina
handh oc thina makt ower haffuet |
oc lath watnet j bölghona koma
ower egyptana oc nidhir sænkia
them oc thera waghna oc the
som ridha til hæst | Tha moyses rak-
te wt sina handh oc sprotan gen
moth haffweno | ærla om morgho-
nen j grynningenne | tha lop alt wat-
net j gen j samma stadhe thz förra
war | Oc j thy samo at egyptane
wllo tha haffwa undan wænt oc wn-
dhan flyt | tha kom watnet moth

HS A 3 - 44r

them | oc kaʃtadhe thē vnth ʃbyl
ionar | oc ʃankte widh alla pha
raons hær | vm waghnā oc heʃtō
ʃwa at ey wnkō en man aff the
allō ʃāman | Oc iʃrls ʃöner the
gingho vnth gönō rödha haff
wet vm törrom fotho | oc watnet
ʃtodh ʃom en mwr | oppa badha
ʃidhor | badhe oppa höghre handh
oc wenʃtra | oc than ʃama daghē
tha frælʃte gudh iʃrls folk aff e
gyptāna handhō | oc the ʃagho
egyptana dödha liggia a haffʃtra
dene | oc ʃagho gudz ʃtora makt
ʃō hā haffdhe tha bewiʃt amoth
thera owenō | Oc ʃidhan toko the
til at rædhas gudh | oc trodho gu
dhi oc hās tiænara moyʃi | Oc
tha ʃangh moyʃes oc iʃrls ʃyni
thāna loff ʃanghē gudhi til hedh
Cantemus dño glorioʃe enim etc.

Tharu daghē ʃkal kōma
at ʃwa faa man ʃkulu
finas i wærldene | at vij qwinor
ʃkulu taka hand oppa enom mā
Oc ʃkulu bidhia hā oc ʃigha
ʃwa | wi wilō gærna ʃiælffwa
födha oc kladha os | gör wæl
oc hör wara bōn | barma tik
ouer wara nödh | tak os til hus
trur | at wi matthō ouer kōma oc

för wina than ʃmærleke oc the
blygdhena | at wi ~~ʃko~~ ʃkulū ekke
finas ofruktʃamlika | wi bedhō os
enkte meer aff tik | Tha thēna da
ghen komber | tha ʃkal gudz ʃadh
oc hās æra wardha mykyn oc
ʃtor | Oc frukten a nordhēne ʃkal
wærra höghth oc ʃwa manghe ʃom
frælʃa wardha aff iʃrl | them ʃkal
wardha fridh oc gladhi | Oc the
ʃkal handha at hwar en man hā
finz wara i blandh vm them ʃom
æru i ʃyon oc i therusale | hā ʃkal
kallas hælogher oc ʃkal ʃkriffuas
vm thē ʃō liffua ʃkulu i ihrlm | för
thy at gudh haffuer aff twagith al
la ʃmitto aff ʃyons döttro | oc han
haffuer twaghit borth thē blodhe
ʃō war mith i ihrlm | vm ʃinō rat
wiʃa dom | oc vm ʃinō brānandhe
heta kærlek | Oc gudh hā ʃkal ʃke
pa ouer hwan en ʃtadh a ʃyons barg
the the plagha kalla oppa hā eth
ʃky ō daghen | the ær at ʃigha at
hā ʃkal giffwa ʃin hælgha anda nadh
Oc ō nattena ʃkal hā giffwa ʃki
nande logham ʃom gaar wt aff
enō brānande eldh | Oc thēna
eldhen ʃwa ʃō ær thē hælghe ande
hā ʃkal ouer gaa alla æro | oc han
ʃkal wara thē til wærn | oc ʃkal

HS A 3 - 44v

wara thera hiælp | i hwilko the
skulu faa swalka | tha daghen
brindher som aldra hetas oc hā
skal wara them til trygxlikhet | oc
skal skyla them badhe fran
storm oc vaghn

Gudh hra talar mz prophetano
ysaia oc sigher | alla the som
thörsta kōmen hit til watnet
oc i som ekke haffwen silffwer skyn
dhen ider | köpen oc æthen | kōmen
oc köpen utan alla gyeld win oc
miölk | Thz ær swa mykyt sighia
Gudz nadh ær i iordherike | oc
krona i hymerike | thwi læghen
idra fæt | oc what ær modhe
oppa træffen för gamlika tinghen
som ekke mætta | hören hwat iak
ider sigher | oc æthin thz mat som
godher ær | oc idhre siæl skal lys
ta til at ætha | nadhina fitma | bö
ghin what göra til mik | oc kōmen
til mik oc ider siæl skal haffua
liff | Thz ær sighia | nadh i iordhe
rike oc æro i himerike | oc iak
skal budha mz ider ærudhelika
sam sæt | oc göra mz ider the mis
kundh som dauid prophete haffwer ider
loffwat | sigher gudh fadher | iak haffwer
giffwit mīn son mānniskio them til at
hā skal bæra them sam witne | aff

gudhdomenom | Iak haffwer giffwit
hā hedhningomen til ledhsaghara
Thee sigher gudh fadher til sin son | thz
folket iak war ekke om | thz skal
thu kalla til thin | oc hedhningane
som ekke twidho oppa tik | the skul
lo om wændhas til trōna | oc sku
lu kōma löpandhe til tik | för thes
hra oc thins gudz skuld | hwilken
som helgadhe tik | oc ærandhe tik
i thinom opstandilso | Söken æpther
idhro hra | madhā timen ær | oc hā
kan finnas | kallen oppa hā madhan
hā ær swa nær | oc wil höra idhra
bön | Omildher man late aff sinom
oghudhningom | oc ondha syndha tankom
oc kōme i gen til sin hra | mz sanne
bætring | oc hwen skal göra miskun
mz honom oc kōme i gen til sin gudh
för thy hra ær redhobonare til at
förlata | æn til at fördōma | för thy
sigher gudh | mine wægha oc mine
tanka the æru ekke swa som idhre
wægha oc idhre tanka | för thy i
wilen hæmnas idhrā orætt | oc iak
wil förlata oc taka til miskundh
oc swa som lankt ær mællā hymel
oc iordh | swa skal lankt aat mal
lā idhra wægha oc mīa | oc mællā
idhra tanka | oc mīa tanka | Oc
swa som vaghn oc snyō nidher falla

affwan aff hymblenom | oc koma
eukte tith op i garn | wtan thz fru
ker alt nidhir i iordhena frukt sam
lika later hona gröuskas oc giff
wa sadhe suanome sadh oc brödh
Swa skal meth ordh | thz sö wtgar
aff munom minu | thz skal ekke kom
ma i garn sampt til mik utan tomom
handom | wtan thz skal göra gangn
epthir minom wilia | oc thz skal haff
wa sin framgang i allom the tingom
til hwilken iak thz ut sände | Aktha
sighir aldz walloghir gudh Aktha
stykket maa haffwas utan swa kan
Gudhelik sinlle so ar drffuas oc
gudz son sighir | I the ey allas
stundene iak tolde tharn grase
lika dödzsens uaddoghta oc pinor |
sam fögdhes gudome mandome
nom | än tha likamel stadde gudh
dome likamenom göra oc tola thz
hans eghit är | Oc för thy skuld at
lekamlika krafter the lefdo sik
sialffwm | Thy wordho the grymska
pinleka | oc klena at tola | Thär see
nw alla warldena hera oc skapara
hangha a korssenom | oc opsyktan utan
alle angest oc dröffwilsom | Iak hang
dhe a korssens galgha | orörlika til
naghlomir | alla warldz lika hwalp
oc hwgnadh fran skeldhir | Oc iam

wal min hymelske fadhir | sywtes
mik i nakre matho haffwa om
giffwit | madhan han ey halp mik
hwilkom han haffde wal förmat | be
wisandhe stor wredhe | oc wredhe
sam iartekne | All min sar uplekä
saghat | oc grymelika oprifft | wt
flöth rifleka blodhit | min öghon
mörktos aff myklom graat | oc al
min melsfue wanskadhos | aff stor
ste pino | oc iak röth aff mins thar
tas solkan | Oc ey war tha thz akta
dhe | Iak grwat beskelika | oc engen
war tha waarna aff strödh | mina sar
oc blanadh opsyllte mik allan | oc
enghe war tha mik iakte | aller
i nakro lenadhe | Tha iak badh
för the | bannadho the mik | tygthan
dhe haddo the mik | Thy mwodh li
ka lidhande | begabbadho mik | Oc
tha so dödzsins warkia oc strwnga
mik alla waxthma | swa ok kringh
gaffwo | ropadhe iak til min fadhir
oc saghdhe | Gudh min gudh min gudh
hwi om gaff thu mik | Än tok han
grandhe sonsens wilia | war aldrigh
ens utan fadhirsens wilia | mik törs
te saarleka | Oc enghe war thu
mik warkte endryk aff kallo wat
ne | at swalka utan törra oc dröffda
mwlsfue | wtan slakko min törst utan
landom

HS A 3 - 45v

gralla blandadhe ætikkio | Nw
æru tho at nu skal nykkyt ængy-
landes | naturlika för törstsens
angest myklo mer törste han
tha likkamlika skal ænga helso
Oc tha sum alt war fulbordat
ther aff mik war scriffwat oc sum
respat | hafde giordher hydogher | nu
til dödhe | nidher böiandhe huff-
wodhit gaff iak op min anda

**Thetta skal læsas til bordz om
torsdaghen i dymbel wikn**

Om torsdaghen gik ey war
herre ihesus til thieum förra
æn han qwællen | Tha gingo
disciplar til hans sighiande | hwart
wilt thu at wi skolom gaa oc til re-
dha tik paska | Oc ihesus sændhe twa
sina kænesuena | oc sagdhe them | gan
i stadhen oc ther mötir idhir en man
barande ena watn kanno | fölghen
honom | Ther han ingaar tha sighin hws
herranom | at mæstaren sigher | Hwar
wil iak æta paska mz minom dis-
cipulis | Oc han skal the idhir hwset
Oc ther til redhen | The gingo oc
funno sum ihesus haffde them föresakt
Oc til redhe ther | köpto eth war-
dher lamb euchta oc drapo thet | Oc
wttogho innælffwena twadho them
wæl | oc ather inlagdhe [illegible]

the sidha | Oc stekto thet mz skin haar
oc fothom | swa at ther skulde enk-
te aff spillas | Oc blodhit alt wt-
gywtas | Oc atho thet mz wille lak-
tuko | oc brödh wtan syro | Nw tha
aat qwællenom ledh | wt gik war
herre ihesus aff betania | modher hans
oc disciplar fölgdho honom til thieum
Oc tha the komo i stadhen | gik war
frw mz qwinomen til ena frw sum
het iohanna | oc bleff ther om qwæl-
len | Oc war herre ihesus mz disciplis
gik tith för honom war reth **A skær-
ra torsdagh epistola pauli ad**

Apostolus paulus **corintheos**
han skreff til them sum i Corintho
bodho oc sagdhe | Tha i kome all
til saman | til at taka gudz signa-
dha likama | tha skulin i ekke æ-
tha nakan annan mat | æller nat-
wardh til förænda | sum war herra ihesus
xps han giordhe | sum han wilde sighia
swa | i skolen taka gudz likama
fastande oc ekke mætte | sum i haff-
wen her til giorth | För thy the plæ-
ghadho hwar i sinom stadh redha sik
goodhan mat | oc dryka wætte | sum the
baro til kirkio at ætha i kirkiade
för æn the gingo fram at taka
gudz likama | Oc thetta straffadhe
apostolen | för thy at the sum ikke

waro the ato høghtidhelika | oc wedo
sik kostelike mat | Oc the fatighe
swolto oc enkte fingho | Thy seghir
apostollen genstan æptir | hwat skal
tolket | thu ene han swælte | oc thu
andre han drikker sik drukna
Hwat haffwin j ey æmat hws | at æ
tha oc drikka wti æn the helgha kir
kio som ær wighdh til gudz hws | same
lika j førsman oc wanwyrdhe gudz
hws the helgha kirkio | oc gøren
blyghdh aff the fatikka | som ekke før
ma at vedha sik swa dyra oc kos
telika rætte som j vedhen idher | Hwat
skal iak thæ om seghia | skal iak prisa
idher loffwa idher før thetta at j swa
gøren | ney wisselika j æren bærthe
wærdh skulda oc awitilse før swa
gørth | æn nakot loff | thy takkar
iak idher thæ enkte føre | Thy iak
idher um skreff til | thet haffwm iak takit
aff wars hærra ihesu xpi oppenbarilse | før
thy at wars hærra ihesus xpus om samma
nattena | tha han war førradhen |
tha tok han brødhet | takkade sino
fadhir | oc brøt thet søndhir | oc gaff si
nom disiplis | oc sagdhe | takin thetta
oc ætin | thet ær wars likame | thu sam
mi som før idhra skuld skal førradhas
oc antwardhas j dødhen | thetta skul
lin j gøra til at minnas oppa wan dødh

samwledhes tha han haffde ætith sin
natwardh | tha tok han winet j kalke
nom | oc wighdhe til sit blodh oc sagdhe
Thetta winet som ær j thæssa kalkenom
thet ær thet nyghia testamentet som iak
stadhgar | wtz meth blodh | swa offta
som j drikken thet | tha minnis a mik før
thy at swa opta som j ætin oc ætin
thetta brødhit oc drikken thetta winet
tha betekin j thæ wars wan dødh | oc
thetta sacramentit skal wisselika
bliffwa nær idher til domen | Oc hwar
som ætir thetta brødhit j sacramenta
ællar drikker thetta winet owærdelika
Han ær swa brutlikin oc saker før
gudhi | som thet han haffde dræpit gudz
son ihesum xpum | Oc thy skal mænnis
kian til førne | grandlika rannzsaka oc
prøffwa sigh sammet | oc swa maa
han ætha thet brødhit oc drikka thet
ta winet sinne siæl til nytto oc bestan
dilse | Før thy at hwar som thetta sacramen
tet ætir ællar drikker owærdelika | han
ætir oc drikker sin eghin dom | thet ær
swa mykyt sakt | at han taker thet sa
crumentet til sin førdømilse | før thy han
aktadhe ekke ællar skøtte thetta sacra
mentit meer æn annan mat | Oc før thy
at manghe aff idher taka thetta sacra
mentit owærdelika | thy æro manghe
j bland idher plaghade aff gudhi | swa

HS A 3 - 46v

at the æru likamlika siwke oc kra
ke | blaki oc wanstarke swa at the
kunno aldrigh triffuas | oc manghe
aff tholik döö mz bradhom dödh | för
thy at the taka gudz likama owerde
lika | Ware thz swa at wi willom sialff
we döma | oc wansaka wart sammet
förra æn wi gingom fram at taka gudz
likama | tha wrdhom wi ekke dömde
hardhlika plaghade aff gudhi | i the
matomne som förra ær sakt | tho alt lik
kawæl | tha gudh han plaghar os | tha
wil han at wi skolum wartas oc ey för
dömas æwinnelika mz thässe syndoghe
oc fördömelike wærldene A skæra
torsdagh ewangelium secundum iohannem

Förra æn högtidhes daghin kom
swa som war paska daghin | Tha
wiste ihesus xpistus at hans time war
komen i huilkom han skulle fara aff
thässe wærldine til sin fadhur | som han
haffde ælskat sina wener apostlana
mz enkannelikom kærlek | tha han liffde
mz them hær i wærldene | swa ælskadhe
han them oc wti ændhan | Oc tha han haff
de ætit sin natwardh | oc dyæffwllen
haffde insküttit i iudæ scarioths hiar
ta | at iudas skulle han förradha |
Ihesus xpistus som wæl wiste at gudh fadhir
haffde alting giffwit i hans hændher
makt oc wald oc wiste at han utgik
fran sinom fadhur | oc skulle nw gang
til hono igen | han stodh op fran bor
dhenom | oc lagdhe fran sik sin kla
dhe | tok i linnet kladhe oc bant om
sik | thär nast mz sinom eghnom hændom
larth han watn i mwllöghena tok
han til at twa sina kænne swena fötär
oc törka them mz the lina kladhe
nom som han haffde om sik bundit | Tha
han kom til symone | som kallas pe
dhar | oc wille twa hans fötär | tha
talade pedhar oc saghdhe | herra thu
som ært gudz son | wilt thu twa mina
fötär som ær en syndoghir man | som
han wilde sighna | Engaledhes skal
thz skee | för thy thz ær ekke höffue
likt | Ihesus swaradhe oc saghdhe | thz
iak gör | thz kant thu ekke nw för
staa | hwat thz tydhir. fornodeles
skalt thu thz faa wetha | Tha swa
radhe pedhar hono igen | thz skal
aldrigh hændha at thu skalt twa
mina fötär som han wilde sighna | iak
förma thz engaledhes lidha | at thu
skalt mik tolka tiänist göra | Ihesus
swaradhe hono igen ær swa at iak
ekke twar tik | tha fa thu aldrig
lot mz mik | Tha swaradhe pedhar
oc saghdhe | herra förra æn iak wille
ombära lot oc lön mz tik | æn thogh
thz gar mik hwart hälst wil iak

Bonaventura. Rietz p. 179

tola at thu ey at enast twa ènna fötter
utan iamwæl badhe handher oc huff
wodhit / Thz ær owær standelen i kroppe
nom / fötrena nidhersta oc handrena
mith i kroppenom / Oc thz ær mente
padhær / at han wilde hawa ther tola at
war thz skulle twa han alla saman / Oc
han wilde ombærra lot mz honom / Tha
swarade ihesus xpistus them som twaghin
ær i dopinom han thorff ey widher at
twas / utan at enast fötrena / oc tha
fötrene ærw twaghne / tha ær han
ren aldher saman / Oc i æren oc tho
ekke alle / han wiste wæl hwilke the
ra han föradha skulle thy saghdhe
han swa / I æren rene oc tho ekke
alle / Tha han haffde twagit thera
fötter / tha tok han sin kladhe i gen
som han haffde aff sik lakt / swa lan
ghe som han twadhe thera fötter oc
tha han war ànamtadh sattes til bordh
om samma tima tha saghdhe han dis
cipulos / Witin i wæl hwat thætta
betydher som iak haffwer idher nw giort
I kallen mik idhan mæstara oc idhan
hærra oc sighin wæl i thy / at i mik
swa kallen / för thy iak ær oc swa
Oc medhan iak som ær idhar mæs
tare oc idhar hærra twadhe idhra
fötter mykyt hældher tha skulin
i idher inbyrdhes ödhmiuka idher

oc hwar idher skal twa annars fötter
för thy iak gaff idher æptedömilse
at swa som iak giordhe idher swa sku
lin i göra hwar andhrom Nu primtima

Kap. 65.

Arla om morghonen komo iw
dha höffdhingane oc the fræ
sto aff folkeno timelika atter / oc læ
tho waan hærra ihesum bindha handher
atter om baken sighiande til honom
thu wördher kom medher os / kom til
domen i dagh skal thu ondska oc
thina swedha mz fardher taka en
andha / Nw seer man thin wisdom
oc leddon thadan oc til pylatum / oc
han fölgdhe thæm som thiuf thz bruthlike
ware / medhan han war thz menlösa
lambet / Nu tharutidh modher hans
oc iohannes oc thera fölghe som fulkom
met arla gingo aff husenom / oc wil
dho koma til hans / motto honom a ga
tonne / oc sagho han swa smælika oc
ohörlika ledhas aff swa myklom
mogha / Aff hwru store sorgh thera
hiærta opfyltos tha thz kan ey si
ghias / Oc tassen sorghena haffdhe ba
dhe thön / oc swa war hærra / thy at wars
hærra sorgh oc drofflilse / ökstos mykyt
aff the omkome / thz han haffdhe til
sina win / oc mæst til modher sina han
wiste wæl at the sorghdho alt för hans
skuld / swa at siæle oc lekamen mondho

næstan haffwa skildz aat | Thænk thy
oc skadha thē all granleka | oc the
aro mykyt ömkosam | Swa ledhes
war hā ihūs til pylatū | oc then föl
ia honō langdhā til | aptir thy the
kōmo ekke aat nalkas honō | Thi
rögdhes hā aff thē | oc bara mang-
tingh til hās | Nu pylatꝰ sändhe hā
fran sik oc til herodē | oc herodes war
thi gladhir aat | för thy at hā gerna
dhes at see nakot aff thē miraculū
sō hā hördhe at war hā giordhe | Nu
hā fik aff honō enkte miraculū oc
ey eth ordh | oc aff thy hölt hā man
hā för endara | oc til hadh oc atlöghe
fördhe hā wan hā j eth hwit kladhe
oc sändhe hā atir pylato | Oc ser thu
at war hā weknas ey at enast ilger-
inges mā | wtā endara | Nu hā om
bar thy alt mz största tholimodh Sko
dha hā oc hā madhā ledhes atir
oc fram | fran enō oc til ānan | thwn
hā gaar modhir skandhe blyghelika
mz omleteno | takandhe thera rop
oc ohöwelika obrygdhilse smælek
Skadha oc ammel modhir hās oc
andhra hās wini sō följa honō lang-
dhā aptē mz myklō osighelikō grat
Nw thu the haffua leet hā atir til
pylatū fulföldho the hwndane
trættelika sin falska karemal mz

myklē dirffue | Nu för thy at pilatꝰ
fan j honō enga dödz sak | wildhe fres
tadhe hā | giffwa hā lösan | oc sagdhe
Jak wil naffsa honō oc lata hā fara | Oc
pylate | Oc pylate thu naffser wärd
hā | Thu west ey hwat thu gör hwas
ke dödh ellar slagh för thwꝰte hā
Oc giordhe thu barthe ō thu wætte
tik aptir hans wilia | Oc bödh thagha
slaugha hā | Swdhane föres war hā
aff kladhonē oc bundz til stodena
oc slauges wtan miskūd | Standhir
naken för allō | wnghir stoltir man
oc blyghir | sō pphetē sighir | Speciosꝰ
forma p̄ filius homiū | Tol the orena
ribballana grymla slaughor | hardeli
ka oc förghelika war kadhe | Thz me
lösa köteт blena oc faghra | thz köz
seus oc aldz wandō senz natir blom
ster ar | opfylles mz blanadh oc riff
wō | oc osighelikō wærk oc särökā
hwan stadh flyther blodz seus bæk
ker aldra wærghma | aff allō likamās
limom oc ledhamothō | blane lag-
dhes om blanadh | riffwa om riffwa
oc saar om saar swa thiokt at enkte
war osarghat | Til thæs hā wart
tha löst | oc badhe the sō slaugdho
hā | the twöttos | oc the sō sagho oppa
leddos widhir | oppa stodhinne sō hā
slaugdhes widhir | sines än blodz

tekn | Thar skalt thu langa stund
dwalias | oc skodha hā wel gran
lika | Oc ō thu ekke warkin nær ho
nō här tha wardna tik hiærta steen
hiærta | Tha fulkōnadhes thz som
ysayas ppheta sagdhe aff honō | at
wi saghō hā oc asyn̄ war ekke | thz
ær saghor | wi wardnadhō hā swa sō
spetalska oc gōdhum pinkta aff gudhi
thz ær | swa owgiffwl | sō thu thz ho
nō ware enkte om | Oc hā thu xpē
haa war swa diærffir oc radhlös
sō tik aff fördhe | oc the sō ænn waro
diærffware sō tik bundho | Oc æn
the sō aldra diærffwast waro thz
tik slaughdo | wtā thu rætwisona
sool | at thz tholt solgiffanar thina oc
thy waro the j mörkreno oc mörkrā
na walle | Ille æru maktoghare
æn thu | thin kærlekir oc wæx wrang
likhet giordho tik swa wanmaktoghā
förban at waxi swa stor wranglik
het | för hwilka thu swa pinlika
plaghades | Nw tha war hā war
löster fra stundhine leddo the hā
oc droghō swa naktan | swa flaug
dhā ō hwset oc letto ærpthz kladho
men hās sō kastat waro kring ō
hwset | aldrigh tith eth sō aman | aff
them sō hā aff fördho | Skadha hā
wæl swa plagadha | oc skalffwan
de för köld skulo | Thy at sō enan

gelin̄ sighir | thz war frost oppa | tha
hā wille föra j sik æthz ropadhe the
omille mænnene sighiande til pyla
tū | Hā hā giordhe sik til konūg
kladhe han oc kronē sō en konūg
Oc toko eth röth silkes kladhe leet
oc gamalt oc kladho hā nz oc kro
nadho han [hole] nz thornō | Skadha
hā j tolke wndr̄ mödho | thy at hā
gör oc tol alt thz the wilia | larthz sō
hā sik j purpura | thalder qwæt huff
wodet wardhā the sattu oppa hā thorn
ne krononna | taker nat sik röna sō
the satto j haudena hās | Sighir som
durabe wndr̄ at the fulla akunar oc
helsan sō konūg | Skadha hā nw j
hiærtans beskliket | oc mæst nar
huffwdhet hās fult nz thornō swaas
hardelika oc afftal hwen halsē giffs
wedr̄ the hardha slaghē hā taker
nz storō wark | Thy at the bitterliko
hwassasta thornē gönō stungo hās
halgasta huffwdh oc lato wt flyta
alt blodhit | Oc hwat rædheliket skal
talr̄ wslo æru thzta huffwdhet oppen
baras | hwilket j nw swa sam | the gior
dho honō snorlek | oc obryghdhe sō
the thz styra wille oc orkadhe ekke
fra thz nz | Æn hā tol all tingh sō han
ware thera træl | Æn ey lartha the
sik nöghia | at the honō til mera snar
lek haffdo saman sankat alla bona

HS A 3 - 48v

Ritz- p. 182

na | wtan ledhon wt för pylatū oc alt
folket swa mz thorn kronōne | oc pur
pura kladheno | skadha hā nw för
gudz skuld | hwru hā staar oc slar mi
dhe anletet för swa mykla mogha
ropandhe oc skriandhe crucifige
crucifige | the ar [struck] [...] hwrn op hā
gabbande hā oc her[...] dande | sō the
warē alle wisare æn hā. Oc sō nw
synttes at hā haffde darlika oc owis
leka bwrit sik aat moth höffdhin
gomē oc phariseis sō swa haffdho
lathit fara mz hono | oc leth hā til
tolka ændhelykt | Oc swa toldhe
war hēre ihūs aff them ey at enast pi
nor | oc för ghelikē wark | wtan æm
wal hadh oc obrygdhe Om teerz

Bonaventura 66

Aller iudha moghin sō the om
kring stodh badh mz höghe
röst korsfæsta wan hēa | oc swa för
dömdis hā aff them wsla domarend
pylato | ey ænnas the hās godha ger
ninga | hā haffdhe them giort | enkte ak
ta the hās menlöso | Oc the sō æn tyk
kes grymare wara | enkte nyökas
the för the wrdh modhona | oc the pi
nona sō the see at hā haffdhe nw tolt
höffdhingane oc förmænnene gladh
ias at the haffwa sin wrangha wil
ia fulkomat | halla hā för gub oc
at löghe sō ær samdh oc gudh
ken gudh | Oc skyndha hās dödh
the mæsta the githa | Tu autē Elzta
skal læsas fran bordh ō torsdaghe
middaghē

Sidhan ledhes war hēra atter in oc
the föra hā borth w purpura | oc star
æn naken för them til thæs hono
giffs orloff at fara i sin eghin kla
dhe | tænk grimleka hās skepilse
i allō hans gærningō | oc at thu ma
ghe thæs innerlikare | warkwna ho
nō | lath op öghonē nakot litet til
guddomē oc tænk hā oc wara sam
nan man | Oc see sidhan thā wngha
stolta ærlekasta menlösasta oc al
skelikasta mank hēran allan hwo
strokinan | gisladhan oc stænktan mz
blodh | oc blanat saman hænta sin
kladhe | a gulffueno kastadh hit oc
thit i slwpeno | hwart fran andro oc
före sik i them mz ēne wördhing oc
hempsko | blygnandes för them sō
han hadde ær wt at eno som hā haff
de warit thu ömblikaste oc yttarste
förlatin aff gudhi oc owgiffwin wta
hialp | grōm görlika nat thy at thy
ær wal ömbleket hwru (hā) hænter sa
man kladhen sin | Nw ecth oc nw an
nat oc i före sik swa för the iudho
mē | Elzta tænk a mandōsens wng
na | oc a guddomsens wærghna tænk
the omattelika | ærwdhelika oc obe
gripleka oc keserlika wallet | wr
dhit man | oc lætit sik pina oc pla
gha lutar sik ödhmywklika | æpter
kladhonē iordhe a iordhena | före
sik i the swa simpelika mz tolke blyg
som hā haffdhe warit fulasta skam

Thz man plæghar kalla manz skam
oc ærmasta duggha | oc æru en köpstr
tirel | oc the atto wald at næffsa hono
för storbrot | Skadha han nw wal
grimlika oc wndhra oppa hans ödh
mywkt | oc fölgh hono j tholomode
no | thz marsta thu githt | aptir thz han
ær j faren ledo the han wt at [illegible] dö
dhen skulle ekke langhr draghas
oc lagdho thz warr doghasta korssens
tre | badhe lankt oc stoort oc mykyt
twnkt oppa hans axlar | hulket thz
sarwasta lambet tok oc bar tholomo
delika | oc the skinffna oc dragha
han osakteleka | oc ledha hans kompa
na mz hono | oc thz waro thre roffna
ra | thz orena salskapet | Gödhe thu
hwat storan hedhr tith folk thz gör
tik | til föandhe tik rö waronne oc
göra tik æn wærra æn the | thy at
the lætha tik sialffwan bæra korset
hulket man lat ekke aff rönaro
me | oc so ysayas propheta före sagdhe
ær han ey at enast skepadhr mz wran
gho | wtan rækuadhr wrangaster oc
snödaster aff allo | han mn gudh ok si
ghelikt ær tith tolomodh | Skadha
han wal | hwru han gaar krupen wn
dhr korsseno | oc stankar aff mæghtes
löso | war kwna thy hono | thz mæsta
thu förmat | staddom j swa mykle twang
oc wndhr mödho | oc gabbilsuna op

upelsö Nw för thy at sorghfulla modh
ren hans kwnne ekke nalkas hono för
mykla moghand | gik hon rastlika mz
iohe oc qwinomen so hanne fölgdho
en genare wægh at hon skulle koma
fram för moghan oc swa nalkas hono
Nu nar the mötto hono a wæghamo
teno wtan porten | oc hon saa han swa tröt
tan oc mæghtens lösan wndhr the sto
ro thræno | hulket hon haffde ey för
ra seet | wardh hon all halffdödh aff
sorgh | oc gat talat til hono ey eth
ordh | oc ey war han til hwa | swa skyn
dadho the fram mz hono | so ledden
til at korssfæstan | Nu wndr at war han
gik oc han kom litet fram bætr | tha
wændhe han sik om til qwinonar so græ
to oc sagdhe the | J iersalems döttir græten
ekke om mik wtan græten om idhr sial
wa oc om idhra sönu | Thy at then daghr
skal koma j hulkom sighias skal | Sæle
æru ofrukt samlika oc the qwinor
so ekke födo | oc the spena so ekke gaff
wo dina | Tha skulu the sighia bærgho
men fallen om os oc skylen os | Thy at
the göra thetta j gröno træno hwat
skal tha wardha j thy thorro | Tharu
tidh han haffde æn fram bætr gangit
oc han war swa lamber oc trötter at
han orkadhe ekke langhr bæra | lag
dhe han nidhr korsset | Nu the snodho
j nidhane so ekke wildo langhr dwal

ia mz dödhenom oc raddos at pylatus
som haffdho bewist at han wille giff
wa han löst. skulle atir kalla do
men. Nöddo en som heet symon til
at han skulle bära korset. oc bak
bundho sidhan wan hända som en röma
ra. oc leddo han til caluarie locum.
ther ær galga stadhin. hwat ey thik
ker thik ther som war herre ihesus toldhe i
thessom thrim tidhomen som ær otte
sange oc prime. oc tercie. waraf stör
sta wark oc ynkelikasta beslik
het. stort wndhrade oc skullo göra
merinsteona mykyt warkunnade
oc twnlughtha oc wiliogha til at to
la nakot för guds skuld. oc swa ær
sakt aff thessom trem tidhomen. Them
nw ther som hände i korsfestilsene
oc dödhenom. ther ær i sexta oc nona
oc sidhan ther som hände æpter dödhen
ther ær ora vespertina oc completorio

De cena domini om torsdax kwällen

Bonaventura Kap. 62.

Nw tha war ihesus mykit oc
wankunne [time] nalkadhes oc
war alla vedho kömen. hwilken
han haffde skepat til at atir lösa
oc hela sith folk. ey mz för gänglik
kom tinghom som ær guld oc silff
wtan mz sino wärdeliko dyro blo
dhe. wille han göra en märkeli
ken natward mz sinom discipulis
för än han skildes fran them mz dödhe
nom til ärwärdelik aminnilse oc aminnal
för thy at ther som atir stodh aff thy
som ihesus tame haffde aff honom talat
skuldo aff honom fulkomnas. alla thine
natwardhe war mykyt högtidhe
liken. oc alt ther war ihesus thus gior
dhe. ther ær mykyt märkelikt. oc
til at see oc skadha thet skal thu giff
wa thik win om mz hörte atwakt at
thu wari ther när. thy at om thu aff
waker oc gör thet wärdelika. tha la
ter thu hoffue skön samm lika than thik ekke
fastande thadhan gaa. Thenna natwar
dhen at tinkia maua os särleka
fyra ting som ther waro märkelika
giordh. Första ær thæn likamlike
natwardhen. Annat ær at war herra
ihesus christus twadhe apostlana fötir
Tridhia ær hans wärdoghasta hel
gaste likama sacrament. Fiärdha
ær the dyra ordhen som han tha pre
dikadhe för apostlomen. Nw skalt thu
tinkia at war herra ihesus wiste sanctum
petrum oc sanctum iohannem til en sin wen i
monte syon. hwar som eth stort pala
cium war at redha til pascha höghtidh
oc torsdaghen at qwälle. Ok war
herra ihesus mz the andra disciplis i sta
dhen oc gik in i thet samma palacium. Bi
dha han nw standha en wäghe i tha

seno oc tala mz disciplis | thz sō starke
na helso wordhe | wardhā somlike aff
the swrwtighi disciplis reddo til nat
wardhe | Thy at swa skriffwas j scā mar
cialis legenda | at hā mz nakrō aff
the swrwtighi | om thū qwælle than
te warō hā thā | oc tolff apostlome
wardhā the atho | Oc baar warō hā
watnet tha hā twadhe thera föthe
Nw tha alt war til reth j hwsenō | hās
ælskelike iohēs sō lat wardha sik
thē ō | oc gik athē oc swam saa til oc
halp til at redha | gik til wan hā
thesā oc sagdhe | hā mastare j ma
ghe ærtha nar iolē twkkes | thz ær alt
redho Skadha nw wæl grawlika
alt thz sō sie oc görs | thy at the ærw
mykyt wardoghi | oc göras aff stord
kærlek | oc skal man thē starkka swa
sō the andra wars hā grwmga | wtā
hæroldhe wt wdha thz mæsta man
githe | thy at aff allō twnkelsō ligge
os mæst makt a tapsō | Oc nw taker
hā til at bewisa j tapsom natwarde
nō kærlekē thē hā til wara helso
haffdhe | Sidhā iohēs haffde sakt
warō hā at redho war | gik hā aff
stadh | oc disciplis mz honō | oc iohēs
fölgdhe sik jn til hās | oc tadhā swan
skelde hā sik ekke widhē hā | oc engē
bleff swa troleka oc stadelika nær

warō hā sō hā Johēs gik jn mz honō
naar hā leddes fanghin jn j biskopsēs
hws | oc ey förlat hā wan hā tha hā kors
fästes oc ey j dödhenō | oc ey æn æpthe
dödhe för æn hā war iordhadhe | J tap
sō natwardhenō sat hā opsidhes wa
rō hā | æn thot hā war yngxthe aff
allā | Nw gaa the taghā jn j palaciū
sō kallas j latīne cenaculū | alle twa
swa handhe | oc standha sidhā ō kring
oc wælsighna bordhet för æn the sat
tas | Skadha nw wæl alt thz sō thē
görs | Nu thu skalt weta at bordhet
laa nidhre a iordhēne | oc the satho
nidhre a iordhēne tha the atho æp
thē thy sō tha plæghade folket sithia
Bordhet war fioghor slint | tho aff fle
rō fiolō sō the ær wæl withe liket j scā
iohīs kirkio lateranēsi haffua warit
j rom | thz ær twaggia alna bret | oc
æn litet meera oppa hwaria bredhe
na | Oc æn tho at the sato nakot trankt
tha satho the apostlane widh hwar
ia breddīna | oc war hē sat mith mel
lā thē j en hörnōne | swa at the gato
alle æthit aff enō disk | oc thy wndhe
stodho ekke apostlane hwē hā mente
nar han sagdhe | Then sō taker hande
na j disken mz mik hā skal mik föra
dha | thy wndhe stodho ekke apostlane
hwē hā mente nar hā sagdhe | Then

sva taker handena i disken mz mik han
skal mik förradha|thy at the toko alle
i sama diske| Nw tha war herra högra
hand haffde giort budhordhen|oc the
satho all kring om bordhit oc iohes
sat nest hono|Tha bars paskalam
bet fram for them fulkomet wal
stekt oc til redh|hulket war herra ihs
thz sama oc osmittadha lambet som
mith warlla thz war swa som than the
tiänar|tok oc skar thz sundher i styk
ke|oc skifte thz gladhelika mz apost
lomen|oc styrkte them til at ätha oc
the atho|Än ekke sank them thz glade
lika|thy the waro alradh rädde som the
ther wänte äptir thz thy som ekke kan sky
as|at ey skulle wanleka nakot siäl
synt hända waro herra ihu|Nw widher
at the atho lärth han them oppenbarlika
widher sea hwat som tith war oc hwadh
han mente oc i blandh annor tingh sag
dhe han|Aff allo hiärta astundadhe
iak at ätha thätta paskalambet mz
idher|för än iak tol dödhen|en aff idher
skal mik förradha|Tässen ordhe gin
gho in i thera hiärta|oc gönom stungo
them som eth swärdh|oc wändho athir at
ätha oc awitto sik inbyrdhes swa som
hwar thera haffde mistanka til annan
oc hwar wille sik orsaka|Skadha the
oc wal|oc war kunna badhe waro herra

ihu oc them|thy at the ärw stadde i sto
re sorgh oc widher mödho|än the til at
tässen ordhen skullo tykkias ekke wä
ra förradharan lärt han ekke aff at ä
tha|Tha spordhe iohes aat wan herra
som sée padhar haffde hono budhit oc
sagdhe herra hwa är thän tik skal för
radha|Oc war herra thus sagdhe them
hemelika sindh enkannelika älskeli
ka iohi|oc han wart widherlika widher
oc tokte som eth swärdh gik gönom hiar
tat widher oc lutte sik widher brystet
a wardh herra|oc somnadhe ther oppa
oc sagdhe padhare ther enkte aff
Thy at som sens augustinus sighir om han
haffde han wist|han haffde slitit förra
dharan sundher mz tannomen|Skadha
thy nw war herra ihu xpi kärlek oc
liufflek|hwem han hölt sin älskelika
om sit bryst|O hwat innerlika the
älskadho sik inbyrdhes|Skodha
oc ärnwal the andhra apostlana
mykyt dröffda|oc aff tessom war
herra ordhom ekke ätha|hwar thera sér
oppa annan|oc ther om wita enkte til
radz gripa|Nw taghar swa war tima
stodh war herra thus op fran bordhe
no|genstan stodho oc apostlane op oc
wisto tho ekke hwart han wille gan
ga|Än han gik widher mz them i en annan
stadh widher bäthe i thwéno|som the si

HS A 3 - 51r

Ghna so stadhse haffwa seet | oc thz lat
hā alla sitha tith bodh hā barn in
net Sidhan lagdh hā aff sin kladhe
oc giordhade sik mz eno lino kladhe
hā lat watnet j ena sten mwllogh
mz hwilko hā wille twa thera föther
nw tha hā wille twa sce petars fö
ther nekadhe hā oc wart wndherlika
wredher oc flydde so hono tykte swa
ohöwelik | Nu war hā hördhe wan
hra sighia | at hā skulle aldrighis ek
ke haffua lot mz hono | wandhe han
wisleka vadhet j bättra | oc lat sighia
sik | Tank nw wael alla gerningena
oc thu math wael wndhra oppa thz so
görs högxta waldit oc ödhmyukte
na mar stare böghir sik oc lutar sik ni
dher til fiskarāna föther | hā star nidher
lutar sik til fiskarāna föther | hā star
nidher lutter | oc sidhan a sino knäm
för them oc twar oc törkar mz sinom
eghno handom oc kysser aldra thera föt
Nu thz gnar om ödhmyuktena | at
hā gör förradharens sama tiänisto
na Nu o thu argasta oc snödasta hiär
ta hardaren än sialff hardz skan | thz
ey wekes aller böghes til swa stora
ödhmyukt | Ey radhes walsens hra
oc wördher ekke aruöna konungx Swa
grymber ärst thu til menlösa lamb
sins dödh | thu gör so thu ärst til | Swa
betalar thu hono för alt thz goth so
thu haffuir aff hono takit | wee ar thik
wslom | Nu medhan thu ärst hardhe
j onzskone fodha skalt thu thz thu

afflladhe | Nu tho skalt thu förfaras
oc förskräppas oc ekke han | Thy ar
swa ödhmywktena oc kärlekx
sens dyryp wael wndrandhe | Apostler
at han haffdhe giorth apostlome
tessa thianistena | gik hā aather at
sitha | oc styrkte apostlana manā
dhe them at fölia sit aptherdöme
badhe j tarffo oc wndhro | Oc matt
thu tänkia här at war herre jhus
gaff os thä qwaellen margha dyg
dha aptherdöme wael war thz stor
ödhmywkt | at aruöna konunghe
wardogadhes at thiäna fiskarāna för
kärleken bewisas j hans welsigna
dha likama sacramento oc simone
som fül är mz kärlekx ordhe oc lo
we manan Tholumodhet at han o
bar tholika sin förradhara oc tolde
mangh obrygdilse war hā fangha
dhes oc leddes so röffware | lydhno
na at hā gik sialff fridhlandhes til pi
nona oc toldhe dödhe för fadhers sins
lydhno | Nw tha hā war gangher aather
sitia oc hā wilde at gambla laghen
oc thera offer skuldo ändhas | oc at
nyghio laghen skuldo börias | Tok
han brödhet oc lypthe ögho
nen op til fadhren | oc wigdhe sin li
kama högxta sacramentum oc gaff
thz sinom disciplis | oc sagdhe Thetta
är min likame | hwilken so skal anth
wardhas för idher | Samuledhes
tok hā winet sighnandhe thetta är
mit blodh so skal wtgiwtas för

idhir | Før gudz skulu skadha nw
waar thwen grannelika | trolika oc
gudhelika tha gør alt thetta | oc giff
wer sik siælffwan mz sinom eghnom
handom tæsse sine ælskelike famulie
oc til kærleksens amne sagdhe han
sidhan | Hoc facite in meam commemora
cionem | Thetta ær thz memoriale oc
lighnandhe færat som tækka oc
gudhelika siæl thænkir hwa hon taker
antighia nøtandhe | ællar oc annorl
tankiandhe skulle gøra alla bren
nandhe oc drukna | oc allaledhes al
la ledhes j ward hwa thin transforma
ue | før ælskoghans oc gudelikhetenna
storlek | Slikte gruth hwa meera | kærra
ue søtare ællar nyttelikare os atlik
lare æn sik siælffwan | thy at thz som
thu taker j sacramento ær thu sam
mi som undherlika affladhes oc føod
dhes aff iomffrwne | oc dødhen tol
dhe før tik a korsseno | hwilken som op
stodh aff dødha oc opffor ærofulelik
til himerikes oc sitir a gudz fadhers
høgro hand | tha ær thu som skapadhe
himel oc iordh oc alt thz som ær | Oc thz
styre oc laghar swa at enkte gaar aff
skedhes | han ær thu aff hwilko
thu skalt hoppas badhe helso oc salik
het j hwilkens wilia oc waldhe ær
at giffwa ællar sønia tik paradysi æro
han ær thu som dagelika offras føre tik
j thy litlo oflateno | Nw thaghit war
hæ thus christus haffdhe communicerat

discipulos | sagdhe han til judas før
radhara | Thz thu wilt gøra | gør
thz rasklika | oc thu wsle stodh gen
stan op oc gik til prestahøffdingan
thz ær biskopen | hwilkom han haff
de om odhensdaghen førra salt han
før xxx pæninga oc bedhes aff
hanom folk til at fangha han | Nw the
j mællan giordhe war hwa thus dis
cipulis the føresagdha sermonem
aff hwilkens fæghrind oc nyttelik
het math thu tænkia først oc fræmst
færn ting | Først hwilka ledhes han
styrkte them | oc føresagdhe them
at han skulle fara fran them nar han
sagdhe æn ær iak litla stundh
nær idhir | æn ække skal iak førla
ta idhir fadhirløsa | iak gaar oc kom
ber atir til idhir | oc æn skal iak
see idhir | oc idhir hiærta skulu
gladhas | Thetta oc annat tolket
thz nw ware lankt at sighia | sag
dhe han them | hwilken som allaledhes
giønom strangho thera hiærta | thy
at hans bort fardh gratho the
ække hørt | Slat thy andro skalt
thu tænkia widh simonem hwat
suerlika han gaff sik wnder at la
ra them aff kærlekenom | sighnan
dhe fleromsinom | thz ær nidh
bodh at j skolen ælskas jnbyrdhes
oc a thy skulu alle kænna idhir at
j æren mine discipli om j haffwen
ælskelikhet j mællan idhir | Thz

tiidhina ſō thu ſkal tarukia widh ſimo
ne hwru hā manadhe thē til at gō
ma ſin budhordh oc mykyt ānat ſō
i laſteue ſtaar | Thz fiardha ſō thu
ſkalt tarukia widh ſimone | hwilka
ledhes hā giffwr them troſt a moth
dröffwelſō hwilke hā före ſighir thē
ſighande i warldene ſkulin i haff
wa dröffwilſe | æn tröſten idhir thz
widhir at iak för wan warldena
oc om warlden hatar idhir | tha wi
thin i at warlde hatadhe förra mik
æn idhir | oc medhan warlden gladz
tha ſkulin i dröffwas | æn idhur dröff
welſe ſkulu ī wandhas i gladhi Thz
femta ſom thu ſkalt widh ſimone tā
ka hwilkaledhes war hā thus wan
dhe ſik taghon til fadhirē | oc ſaa op
til himelen ſighande fadhir göm tar
ſa ſō thu gaff mik | medhā iak war
mz thē tha gömdhe iak thē | Nu nw
komber iak til thin | helge fadhir för
thē bidhir iak oc ekke för warldene
Oc ey at enaſt bidhir iak för them
wā för alla thē thr a mik tro ſkulu
ī them | fadhir iak wil at the ſō thu
gaff mik | ſkulu thē wara ſō iak ær
mz mik | at the ſkulu ſee mīa klarhet
Thzta ſagdhe hā oc mykyt ānan ſō
wel matte ſkarra ſöndhir hiartan
thera | Oc war thz wiſſelika ſtort
undhir hwru apoſtlane ſō wan hā
ſwa mykyt īnerlika elſkadho gu

do bliffuit widh thæſſen ordhē | Oc
ī thu atwaktelika wanz ſakar oc
graulika ſkadhar | thz ſō i thē ſimo
ne ſagdhes oc ānat thz ſō ī thā quæl
len giordhes | hwilande tik i thera
ſötma | tha mat thu wærſkyllelika
optarudhas oc hetna widh ſwa ſtor
ra warlwthoghet | ſwa ſtora til ſijn
oc kærlek | Skadha ærinwæl apoſt
lana hwat ſōrghelika the ſtaa oc
luta widh hwffudhē | grata oc ſok
ka fulle mz ſorgh oc widhir mödho
oc allo dröffwilſō | thz yterſta ſō ſialff
ſanindhē bar thē witne ſighande
för thy at iak idhir thzta ſagdhe | op
fylte ſorghē thera hiarta | Skadha
oc at i blandh andhra apoſtlana
bliffwr a ödhes hond naſt i maſte
widhir mödho | oc fæſte graulika al
ordhen hans | Sidhan tha gaff han
ſik maſta wiu ī thē ſāman ſkriffua
oc antwardha os them | Sidhan i
blandh ānat ſagdhe war hā thus
thē | ſtandhe op oc gangō hadhan
A hwat ſtor raddoghe thē kom tha
i hiartat | hwat the ſkulffwo widh
thzta ordhit | oc wiſto ekke hwart
ælla hwilkaledhes the ſkullo gan
gha | Oc ær war maſt thera radde
at hā ſkulle ſkelias fran thē | Sidhā
hā haffde lyktat ſermonē taladhe
hā æn likkawæl mz thē ærnadhā
the gingo aat wæghenō | Skadha

thy nw apostlana gangha æptir
hono oc hwru hwar there nalkas
hono thz maatta hā gitir flykkian
dhe sik all hopō in til hās so kyrk
lingana lopa æptir hōnōne tran
gandhe sik in til hans nw en oc
nw ærar aff the astwndilsmen thr
the haffua at nalkas hono oc hō
ru hās ordh ærn hā tolde aff the
alt samman grarna oc sidhā alt
war fulkomat gaar hā mz them
j en yrthegardh oc thr bidhar hā
sin forradhara oc wanskto folke

Thætta skal læsas til bordz oppa
langha fredagh jn reuelacōibz ur I,10

J mīs sons pino tima grepu hās owi
ni hā slaandhe wedh kinben oc hals
oc spottadho hā oc gabbadho hā Si

dhan leddes han til stodhena sialff
wer vpfordhe hā sik aff sino kladho
sialffuir lagdhe hā sina hændir om
stodhena hwilka owinne bundho
wtan miskundh Oc tha stodh hā
bundhin widh stodhena haffuan
dhe enkte kladhet a sik Vtan so
hā war fodhir swa stodh hā oc tolde
sins nakulikhetz blygdh Tha flyo
dho alle mīs sons wini oc opstodho
hans owini hwilke hwan waagh ā
kring stodho oc flangdho hās lika
ma aff hwarie snutto oc swidh re
nan Jak som nær stodh widhir fyrst
widhir forsta hugget swa som dodh
oc atir takin andanno saa iak hans
likama flagnan oc flangdhā alt in
til riffianā swa at hās reff synos
Oc hwilket som beskare war naar
flangionar atir droghos slitna
dhes hans kot aff flangionne swa
som iordh for ardhre Oc madhan
mī son stodh aldhir blodhoghir oc al
dhir swa sargadhir at enkte fans
helt i hono oc ey thz som matte flan
gas Tha opwæktes anden i enō
oc hā spordhe swa hwat ey skulin
j drapa hā swa odomdan oc sondir
skar genstan hās bandh thr æptir
j fordhe mī son sik i sin kladhe Tha
saa iak allā stadhē hwar mīs sons
fotir stodho opfyltā mz blodhe
oc aff mīs sons fiærtho kændhe iak

hans fram gan | Thy at thær han
fram gik thr̄ smites iordhe blodogh
oc ey tolodho the at hā i fördhe sik
wrā the ælto hā oc drogho at han
skulde skyndha | Oc madhā mī son
ledhes swa sō röwære | aff törkadhe
han blodhit aff sinō öghō | Nar hā
war dömdher til dödhen | lagdho
the korsset a hā at ~~the~~ hā skulle thr
bæra til pinōna stadh | Oc madhā
hā haffde burit thr litla stwndh kō
en oc tok korsset oc bar thr | Thr̄ i mal
lan at mī son gik til pinōna stadh
slogho andhre hā a hals oc andhre
slogho hā i annlete oc swa hardheli
ka oc maktelika at æn tho iak saa
ey the som slogho | Tho hördhe iak
grumlika slaghsens liudh Oc nar
iak kom til pinōna stadh saa iak
thr̄ all anbodhen redho til hans
dödh | oc mī son kōmandhe thr̄ | af
fördhe sik sialffwr aff sinō kladhō
oc drapærene sagdho mællan sin |
thessen kladhe æru war | oc ey skal
hā them atthr̄ haffwa | thy at hā ær
fördömdhr̄ til dödhe | Oc nar mī son
stodh nz nakuō likama | swa sō hā
war födhr̄ | Tha kom en löpandhe
oc bar honō eth kladhe | nz hulko hā
hulde gladhelika sina lændhr̄ | Thr̄
æpthr̄ grymw grymme pinara han |
oc wtrændho förs hās hēgro hand

oc til fæste korsseno | hwilket som
barat war fōr naglomē Oc gēnō
baradhe handena | thr̄ benet war
hardast oc fastast | Sidhā drogho
the andhra handena nz repe oc
til fæsto korsseno nz sāme matto
Thr̄ æpthr̄ korsfæsto the högra
fothen | oc ov̄ han wenstra foten
swa at alla adhrona | oc sinwnar
wtrændhos oc söndhr̄ slitos | Si
dhan thr̄ war giorth satto the kro
no aff torn ov̄ hans huffwdh
hwilken swa ængeliga stak mīs
sons hedhr̄liga huffwdh | at hans
öghon opfyltos aff flytande blo
dhe | Oronen athr̄ tæpptos | oc alt
skægghet fulnadhe | aff nidhr̄ flytan
dhe blodheno | oc nar hā stodh swa
blodhrosa | oc gönō baradhr̄ | war
krönadhe mīk nar standandhe
oc grætandhe | saa hā nz blodh ful
lom öghom til mī syst̄ son iohēm oc
antwardhade mik honō | J them ti
manō hörde iak andhra sighia | at
mī son war röwære | Andhre at han
war lyughare | Andhre at enghen
war wærdoghare dödh æn mī son
Aff hwilkra hörl mī sorgh opnya
dhes | Æn swa sō sakt ær nar förste
spiken in fæstes honō | nidhr̄ fiol iak
swa sō dödh | Oghonen mörktos | hæn
drena oc fötrene skulffwo | oc ey gat

HS A 3 - 53v

iak op sæt for beske sorgh for æn hā
war aldrigh korsfæster | Nu opstanda
dhe saa iak nū son wsæliga hænga
dhe | Oc iak hans sorghfullasta mo
dhir formatte naplega staa for sor
ghēna beskhet | Nu nā son sean
dhe mik | ropadhe hā mz grötelike
röst oc höghe til sin fadhir sighian
dhe O fadhir hui forlaast thu mik
swa sō hā skulle sighia | Ingen ær
thā mik miskunna wtan thu fadhir
Tha syntos hans ögon halff dödh
hans kindhir insiunkna | Nu letet
grötheliket | hās munnir yppen
Oc tunghā blodhogh | Nu dhen
til hwoande ryggenō | wardz skōne
opnötte | swa som han haffdhe ey
inælffwe | aldhir likamen bleker
oc thwrrnande | aff blodzsens wt
flytilse oc wtgang | handhēna oc
föthēna hardelikast wtthande
oc wt dragne oc til likadho korse
no | Ænptir korssens byrin Oc barg
get oc haret aldra warghna stankt
mz blodhēno | Oc madhā nū son
stodh swa sarghadhir | oc blaa oc
blodhoghir | war ensamet hiærtat
færst | for thiisku tho thz war aff bæs
to oc færskaste natwr | Thy at hā
tok aff mīd kyn renasta likama
oc bæst samman bundhin | Hans
skin war swa tunt oc klent | at hā
flangdhes aldhrig swa lættelika
at ey genstan wtgik blodhet | Oc

hās blodh war swa færst at thz
matte sees rent i skinenō | Oc for
thy at hā war aff bæste natwr | stri
de længe liffwet mz dödhenō i
hans sarghada likama | Thy at
stundom gik warken aff söndhir
slitna likamans limmō oc sinō
til hiærtat | hwilket som war færs
kast oc oslitit | oc mödde thz mz o
trolikom wærk oc pino | Oc stun
dhom nidhir foor warken aff hiær
tano i sarghada limina | oc læng
dho swa dödhen mz beskhet |
Oc nar nū son om kring sathir mz
tryssom warkiō | saa til sina grātan
dhe wena | hwilke hællar haffdo
wilit thola the pinona i sik mz hās
hiælp | ællar æwdelika brinna i helff
wete | æn se hā swa pinas | The sorgen
aff hans wena sorgh | gik om alla
the sorgh oc beskhet oc dröffwel
se | hwilka hā tolde antigyna i lika
ma ællar hiærta | Swa ælskadhe
hā them kærleka | Tha före inni
matto likamans angxlo | ropadhe
han a mandomsens warghna til
fadhren | O fadhir i thina hændhir
antwardhar iak mīn andha | Oc
madhā iak hans sorghfulla mo
dhir haffde hört thæssa röst | skulff
wo alle mine limir | mz mīs hiærta
beske sorgh | Oc huru offta iak
thz æfftte hwgxadhe a thæssa röst war
hō som nar waradhe oc færsk i

minom gömom | Sidhan nar dödhen
nalkadhes oc hiartat brast för mar-
kana j wmuaktte | Tha skulfuo alle
limine oc hwffundhet hans oprat-
te sik litet nidhir bögdhes thir æptir
hans innerdhir sinues ypen | Oc all
twngha blodhog. handhrena atir
droghu sik litet aff buninna stadh
oc föthrene opphollo mast lika
mans byrdhir | fingrane oc armane
wt rakto sik nakot | oc baken thryng-
dhes hardelika til korsset | Tha sag-
dho somlike til mik maria thin son
ær dödhir | Andre sagdho han ær dö-
dhir wtan han skal opstandha aff dödh
Tha alle gingho borth kom en oc
fæste spiwt j hans sidho swa maktelı-
ka | at thir gik nær gönom andhra sidho-
na | oc tha stangen wt droghs | sintes
wdhren rödhir aff blodhino Tha tyk-
te mik swa som mith hiarta söndhir
skares | Nar iak saa mins karasta sons
hiarta gönom stunget | Thir æptir war
han nidher takin aff korsseno | Iak tok
han j mith knæ swa som spetelskan man
oc allan blan oc blodhrossan | hans
öghon waro dödh oc fwl medh blodh
mwnnen kaldhir swa som snyö | Skæg-
get swa som widhia | limet skrwn-
kit | oc handhrena waro swa hardha
dho at the gato ey nidhir lagx wtan
widhir naflan Swa som han stodh a
korsseno swa haffde iak han j mino knæ
swa som krompnadh man j allo lim-
mom thir æptir lagdho the om
han eth linnet kladhe oc iak tor-
kade hans limi medh mino lino kladhe
Oc iak athir lykte hans öghon oc
mwn hwilken vppin waro j dödhe-
no | Thir æptir lagdho the han j graff
Oc hwru gerna iak haffde tha wa-
rit liffwande lagdh j graffwena
medh hono | om swa haffde warit hans
wili | Sidhan thetta war giort kom
thin godhe iohannes oc ledde mik til
hws | See nw dotter tolik ting tolde
min son för tik

Sancta birgitta sighir | Nar iak VII : 15
war widh wars herra graff sorg-
fullast oc gratandhe | Saa iak nw
herra nakin oc flangdhan | ledhas
aff iudhomen | til at korsfæstas oc
tha gömdho iudhane han grymlika
oc saa iak tha en hwla wt hing-
gin wbærghreno | oc iudhane re-
redho bone at fulkomna swa grym-
likhet | Oc war herra warudhe sik
til mik | Alwakta thu som thetta ser
at j thesso hello burrune war korsset
first j mina pino thima | Oc gensta
saa iak hwilka ledhes iudhane
skipto thir starklika hans kors | Alber-
ghano j hælle hwilwne | Oc slogho
om kring aldra waghna medh ham-
brom oc fæsto medh smam træplug-
gom | at korsset skulle fastelika standa

oc ey fatta ethy war korset war
swa stadhelika fæst thy sama
stadz | tha lagdho the genstan
twa fiola | alt kring om korset
swa som twa trappor alt til thæn
stadhen | a korseno | hwar hans
fötir skullo korsfæstas | at ba
dhe han oc korsfæstarene matto
opfara aat them trappomen
oc sta oppa them madhan the kors
to han | Ther æptir opforo the j wir
the trappona | Ledhandhe han
mz mästo obrygdilse | Oc han
foor gladhelika aat them | Swa
som sakt lamb | draght til dödhe
Oc war han stodh wp om the trap
ponar | wt rakte han sin arm siel
willandes oc ey nödhoghir | Oc
lat op högxo handhena | oc lag
dhe a korset | hulka the omillas
to strypo grewane korsfæsto gen
stan grymelika | oc stingo gönom
hona mz iarn spikomen | Ther be
net war fastast oc hardast | Oc
sidhan drogho the grymelika hans
wenstro handh mz repom oc kors
fæsto sammeledh | Sidhan wt tan
dho the allan likaman om matto
a korseno | oc satto eth skamme be
net om annat | oc fæsto swa badha
fötrena saman fögdha mz twem
spikom | Oc wt tandho swa wpkyt
the arofulla limina a korseno

at alla adhronar oc sinonar slit
nadho | Sidhan thz war giorth
satto the annan tadh torn krono
a hans hwffudh | hwilka the to
ko aff hans hoffdhe madhan
the korsfæsto han | hulken krona
swa hardhelika stak hans hedhir
lika hwffudh | at hans öghon wa
ro genstan opfylt mz flytande
blodhe | Oronen ythir tarptos | Oc
anletet oc skägget war alt hulit
oc skrumpt mz thy dyro rosen blo
dheno | Oc genstan borth wordo
riddarene oc korsfæstarene the
trappona som the haffdho satth
widh korset | Tha athir bleff kor
set ensamet oc holt oc mik lika
thy | Oc war iak wpfylt mz sorgh
skadhandhe thera grymelikhet
Tha saa iak hans sorghfullasta
modhir liggia a iordhene | Swa
som skarlff wandhe | oc halff dödha
hulka iohes oc andra hans systra
hwghnadho oc stodho tha ey langt
fran korseno höghra weghin
Oc the ypio sorghe som iak haffde
tha j helgasta gudz mödhir war
kunnan | Thwingadhe mik swa
wpkyt at mik totte swa som eth
swardh ginghe gönom mith
hiarta mz beske sorgh | Som sidhe
opstodh hans ärofulla modhir
Swa som dödh j likamenom oc

saa til sin son oc hwa sijster oppe hyol
lo hona | Oc hon stodh swa som dödh
liffwandhes gönom stwngin | mz
sorghena swerdhe | oc war hwa son
saa hona | oc andhra swa wm gra
tandhe | Ok hwardhade han hona iohi
mz grötelike röst at oc wael sintes
tha i hans aat haffwo oc röst at
hans hiarta gönom stakx mz hwas
sasta sorgha swal | aff sine modhir
warkwnan | Oc tha sintos hans
ælskelika oc faghra ögon halff
dödh | hans mwndher war yppen oc
blodhoghir | oc ænlitet blekt oc
insunkit | oc likamen war aldher
bleker oc blodhrwsa | blaa oc twi
nandhe aff idhkelikom blodzsens
wt flytilsom | Oc hans iomfrulika
likama skin war swa klent oc twnt
at aff litlo slaghi syntes blaat
tekn wtan til | Ok swndhom widher flet
andhe han at oprætta sik aborssens
för offmykle beskhet | hwilka han
kændhe aff langhom hwassastom wærk
thy at swndhom opfoor wærken til
hiartat aff hans limom | oc gönom
stwngnom adhrom | oc möddho han
grymelika mz langhe pino | Oc
swa langdhes hans dödher oc wt
widdhes mz hardhe pino | Oc sto
re beskhet | Oc tha thy at han
war nar dödhenom | ropadhe han
för owmatto wærksins ængxlik
het oc trang til gudh fadher mz
höghe röst | oc grötelike | Ogh han

dhe | O fadher hwi forlætzt thu
mik | Tha haffde han bleka læpa
oc blodogha twngo | oc insunkin
qwidh til lidandhe ryggenom | Enna
som han haffdhe alstingx ængen
in ælskwe | Oc annantidh ropadhe
han mz ængxlikom oc mastom wærk
O fadher i thina handher antwar
dhar iak min andha | Oc tha oprætt
e hwffwdhet sik nakot | oc nidher
böghdhe sik genstan | oc swa gaff
han op andhan | Oc tha hans modher
saa thz skalff hon all aff store besk
likhet | oc widhe nidher falla a
iordhena | wtan hon haffdhe oppe
haldizt aff andhrom qwinnom i the
tymanom | Ok ther droghon hans han
dher sik nakot aff iærn spika stadhe
nom | för twnghan kroppsens byrdhe
oc swa oppehwldz hans likame aff
iærnspikomen | som fötherne waro
korsfæste mz | ffinghrane oc handhre
na | oc armane waro mer wttan
dhe æn för | Hans skulro oc ba
ker twingdhos hardelika til kor
set | Tha ropadho omkring stan
dande iudhane sighiande mang
ting mothe hans modher mz gab oc
hadh | Somlike sagdho O maria
thin son ær dödher | Ok andhre sag
dho annor gabbilsa ordh | oc tha
moghen stodh aldher om kring | Ko
en löpandhe mz mæsta gærdh oc
instak spiwt i hans högra sidho
swa ængxelika oc maktelika at spiw

tet wille gaa giønō ānan likamās
deel | oc nar spiritet wtdroghx aff
lekamenō wt fløt blodhet genstā
swa fulstoplika aff thy sarino swa
sō blodz flodh wz strøm | Thīu spirit
sens ioxvu | oc nakor stangēnadeel
wtgik vødhz aff lekamenō oc
stænkt wz blodh | Oc nar hās mo-
dhz maria saa thz skalff hō swa
ængelika wz beskom grat | at wel
syntes i hāa anlete oc athorffws
at hāa skæl gønō stakæ wz hwas-
sa sørghena swærdhe | Sidhan
thz tā war giort oc moghthē bort
gik | widhz toko hās wener hā
aff korsseno | Oc hās modhz tok
hā mildelika mællā sina hælgas-
ta arma | oc sittandhe lagdhe hō
hā i sit knæ | allan sorgadhā oc
blodh rusā | Oc tha torkadhe
hās awoffulla modhz | allā hās
likama oc saar wz lino kladhe
oc athz lykte hās øghō | kyssan
dhe thē | oc swepte hā i reno sin
dale | oc swa baro the hā wz grat
oc mæsthe sorgh oc lagdho han

Thetta skal læsas fran bordhe a langa fredag sexta oc nonam

Tha war hēe thus | Sigvaff
kom til caluarie locū thā
fula oc orena stadhen swa oh
welika | tha mat thu see sidhan
ar wodhes mæn hwan stadh hær
mislika gøra | Thīu tik skal tykkia
i hogxsens siu sō thu ware thz
nær stadh | oc see grantlika alt thz
som gørs mothe wārō hēa | oc am
wel thz sō war hēa sightz oc gøz | oc
thz sō wardhz om hā giorth | See
thy wz hiugxsens øghō | somlika
vætta korset oc fæstat | somlica sk-
pa hwat som the skullo gøra | oc
somlika føra hā w kladhomē | Oc
star nw tr[o]dhia sin naken før allō
moghandō | Nw op upas saren oc
wærken widhz at kladhe rykkas
bort sō skarpnadh waro widh saar-
ō ban | Nw swar modhz førstt gran-
lika see swa sørghelika hānadhā
sin son | hō drøffwes oc nw oū alla
matto | oc blyghes at hō ser han swa
alstingx naknan | thy at the athz
lato ey naxstaklædhe | Oc i hwat sto-
re beskliikhet ar nw hāa siæl ekke
twor iak at hō grat nakot talat aat
thonō | Sidhā restos op widh korset
twe stegha | en at høgra armenō | oc
ānar at thē wenstra | aat hwilkom
the draparene foro op wz hamb[r]ō
oc spikō | oc restes thz op enliten
stigh fraāman til sō rækte op tith
føtkrene skullo festas | gøm wel aat
allo | Sidhā rykto the fram wan hēa
oc badho hā fara op at thē litla ste-
ghanō | Thīu hā gør ødhmiuklika ær
hwat the wilia wtan gensæng | Oc
thū tidh hā stegh | oppa øwarsto trap
pona | a thē litla steganō | oc stodde

sik op widh korsset | lagdhe hā fram
sik the konungxlika armana | Oc rak
te fram the fägherstu | warodhelika af
to handrena oc gaff sik allā j korsfæs
tarāna wald | saa op til fadhren j thy
merke | oc sagdhe | See fadhir hær ær
iak | thu wille aff kærlek ödhmyu
ka mik alt til korsset för mankön
sens helso | thy ta taker iak tacke
ka | Jak offrar mik tik för them huil
ka thu wilde wara mīne brödher | Thy
fadhir tak thy oc thu tackelika | oc
war nw hardhan fran för mīa skulo
bladhkadher | aff törka alla gambla
sinttona oc wræk hīne lankt fran
thē | thy at iak giffwr mik för them |
Sidhā tok thū sō oppa höghro sidhone
stodh oppa steghandō | oc fæste starkle
ka höghro handena til korsset mz eno
jærn spik | Oc tha thz war giort tok
thū sō wenstra wægher war wenstra
handena | oc drogh oc tandhe thz mæst
ta hā gat | oc satte ānan spiken oppa
oc slo oc fæste hona til korsit | oc six
at hā bant eth rep ō handena oc the
som nidhre stodho drogho | swa at alla
sinonar matto brista | til thæs hō rak
te aat borōne | som borat war för spi
kome | Ether æptir bundho the om fö
trena oc drogho | Oc tha hā war swa
wt tandher | slo en them mykyt har
dhelika fast til korsset mz twem spi
kom | See nw ær war hæra thins kors

fast oc swa wt tandher a korsseno at
tælia matten all hās ben | sō hā oc
kærer mz prophetandō | hwar stadh fly
ta hælgha blodzsens bækkia aff thē
storo wndhomen | Nw för thy at hā
war swa tandher oc wtpinadher a kor
seno | at hā gat enghen limen rört
wtan hwffudhet | oc spikanne oppe
hiöllo allan kroppsens twngha | tolde
hā bitherlikasta wærk oc swidha | oc
twinghades mer æn nakor kan sighia
ælla tænkia | hā hængher oc mællan
twa röwara | oc haffwr hwar stadh o
bryggdriffe | hwar stadh gab oc hadh
oc æn j tolke nödh | swara the honom
ey aff hadhwetis ordhō | Som likes i
ghna wak | See hā sō nidher slar gudz
mönster | Oc andre sagdho | andra
giordhe hā hela | oc sik siælffwan gat
hā ekke helat | Oc sagdho mangh
ānor smælekz ordher | Nu pīsta höff
dinganne ropadho oc sagdho ær hā
gudz son | tha nidher fari nw aff korse
no | oc wi trom hōnō | Riddarene sō
haffwa korsfæst hā | the skiffta kladher
hans sin j mællan | thz i hās nær waru
Oc thz ta sighe oc gör och oc nidher alt
i hās sorghffullasta modher nær waru
huilkra sorgh oc dröffwilse ökia my
kyt sonsens pino | Oc mera war ha
nar hā hāne j swa store wdher mödho
oc hiærtans sorgh | æn sik siælffwō
oc maa man wælsighna at hō pīntes

a korsseno mz sonenom | thy at hællir
haffdhe hon wtualt mz honom dø | æn
langlika liffwa | hwan stodh ær them
badhom angxle oc pina | kæruas
magho the | æn enghen gitter ful sakt
thera wedher møddho | Modhren stodh
widher sonsens kors | oc mællan hans
kors oc røwarans kors hwarghen sa
hon mz øghomen aff sarenom | Swa
møddis hon oc angxlades som hon
oc badh aff allo hiarta til fadhren
for honom | sighiandhe fadher oc ær
deliken gudh | Jak tykkes at min son
skulde korsfæstas | ey ær tyme at
iak han atir bedhes aff tik | wtan thu
seer j hwat stora angxla | hans siæl
ær nw bidher iak at thu lena hans
pino om tik thykkes | fadher iak
antwardhar tik min son | Gamuledhes
bidher oc sonen fadhren for hæne | oc ta
ladhe trystelika mz sik sighiande
fadher min thu seer hwru modher min
pinas | thy skulle iak korsfæstas oc
ække hon | æn hon ær mz mik a korseno
øffret ær min korsfæstelse oc min pina
som bær aldra wærdoena sinodher | hon
for skullade ække tolket | thu seer
hona swa ømkelika alla daghe aff
gratenom møddha | hona antwardhar
iak tik gør hwan sorgh tholelikare | En

ante [illegible]

Nonam

Widh korsset waro mz wærffru | jo
hannes oc magdalena oc twa hænna syst
maria iacobi oc maria salome | oc
andhra flere quinnor | oc alla grata
to the ynkelika ffast | oc mæst mag
dalena | hans ælskelika discipula | oc
enghen lisa ællar hughnat gatho the
haffua | aff sinom ælskelika hærra oc mæs
tara | thy at the war kunnadho badhe ho
nom oc swa wærffru | Optha opinpadhes
them sorghen | oc althidh lagdhes hæ
ænakot til | antigghia aff obrygdhilso
men | oc smærlekenom som til honom
taladhes | ællar aff widher mødhone
oc pinomen | ther honom margffalleli
ka giordhes | Æn war hær thæs wær
ække fafængelika umwal hængiandhe
a korsseno | til thes han gaff op andha
ntan giordhe oc saghdhe thz som nytte
liket war for wara skuld | the saghdhe
han the siw ordhe som skriffwat finnas
j læstene | Thz første war widher at
the korsfæsto han | war han badh for sinom
korsfæstarom sighiande | ffadher forlat
them thetta | thy at the weta ække
hwat the gøra | j thy ordheno bewi
sas stort tolomodh | stor kærleker
oc osighelikin godhleker | thz andra
ordhet war til modher sinna | nar han
saghdhe quinna see thin son | oc til jo
hænn see thin modher | ey kalladhe han
hona modher | at hon skulle ey aff in
nerlikom kærlek æn mera sørgha | thz
thridhia war til thæn godha røwaran
nar han saghdhe j dagh skalt thu wa
ra mz mik j paradyso | Fiærdhe war
ely ely lamazabatani | Hoc est deus
meus deus meus ut quid me dereliquisti

Bonav. Kap. 67

HS A 3 - 57r

som han wille sighia | Fadhir swa
mykyt ørlskadhe thu warldena
thz ær mankønet | at thu antwar
dadhe mik for thy | oc sones haffwa
forlatit mik | Ffemta war war han
saghdhe | mik torster | j hulko ordhe
no wart modhrene oc iohan oc the
som j thera folghe waro stor warkun
nan | oc the sughdho jnnahome my
kyn gladhi | thy at æn toch thz
ma wtrydhas at han torste siala
na helso | tho war thz sant at ho
nom torste | thy at aff blodz sens
wtgiwtelse som swa fulstoplika
war | war han smantil aldir torka
dher | Oc mardha the omilde
mænnene | kwno ekke tænkia j
hwario the matto honom meer
skadha | tha toko the sik thær
dhan ampne at modha han an
mer | giffwa honom drikka ætik
kio oc galla | Forbannat wari the
ra gradogh som swa twatte war j thul
ke the skado han oc modho | swa
mykyt the formatto | Siætta or
dhet war war han saghdhe | Ether ær
fullkomnat | som han wille sighia | Fadhir
hydhmona som thu badh mik hwilt
iak fullkomlika | oc æn ær iak redho
boen | at gøra hwat thu wilt byu
dha | oc ær iak redhoboen til alla
pinor | Æn alt thz som aff mik war skriff
wat ær fullkomnat | oc tik tykkes a

ther kalla mik | Æn tha saghdhe fadh
ren til hans | kom nu ælskelikaste
som thu haffwir alt wæl fullkomnat
oc giorth | Jak wil at thu skalt ek
ke længhir modhas | kom j mith
skøt oc iak skal taka tik j min famp
Sidhan tok han wrindha øghonen
som the playgha som pinas j dødz
lomen | oc wrindha them om kring | oc
strundho op | oc strundho nidhir oc
kastadhe huffwdhet | strundho hwit
oc strundom tith | oc ømsa wæla oc
sinen oc all krapten wanskadhos
Oc swa ower sidho | til laghdhe han thz si
wndha ordhet wr mæktalogho
rope oc taron sighiandhe | Fadhir
In manus tuas domine commendo spiritum
meum | Oc nidhir at thz saghdhe negh
han nidhir wr hoffdheno til fadhrene
nidhir a brystet | swa som han honom
tackadhe | at han atir kalladhen
oc antwardhade honom andhan sin
widh thetta ropet om wrindhes hed
ne riddaren som ther war hørandhes
at han ropadhe oc doo | oc saghdhe
sannelika war thætte gudz son | thy at
andhre man orka ekke ropa swa
stort at som man nidhir star aff wiso
manom | horadhes thz alt nidhir til
hælwetes | Ohwilken tha war modh
rena sorgh | nar hon saa han swa pinle
ka thrana oc aughelas | Swa
tu oc dødh | Jak twor at for sor

HS A 3 - 57v

grena oc ængxlona mykelikhet
war hō opsuppin | oc war sō hon
enkte barndhe til sin | oc æn nw
mykelo mer æn tha hō motte ho
nom oc bar korsset | hwat giordhe
tha magdalena hās twen oc al
skelika discipula | hwat iohēs aff
honō før andhrō mykyt ælskeli
ken | Ælla hwat giordho the andra
twa warffru systra | Æn hwat skullo
the tha gitta giort | opfylt waro
the all mz sorghēne fulstopat mz
mz beskelikhet | all drukkin aff
malyrtēne | oc grata wtan lisa oū
alla matto | See nw hurughlz war
hēre dödhz a korssena | moghen gar
aldhz bort | æn drøff dasta modhrē
oc hwa føllie bliffw æfftz | Ehe sat
to sik nidhz nær korssena | See oc
skadha sin ælskelika kæra | Oc bi
dha hwælpena aff gudhi | hwru
the matten æfftz fan oc iordhā | Oc
æn ō thu war skadhar thin hēā | mat
thu see | at fran ilha oc til iassa | ær
enkte heelt i honō | thy at ey ær i
honō limber oc ey likamans sin | sō
ey barndhe sina twang | oc sina pi
no | lz haffw thu aff korssfastilsen
ne oc dödhenō sō hændo sext oc
noons tima | thy skalt thu ælsta gu
Modhelika | trolika | ødhelika
oc grantlika tenkia | Oc nw
skulum wi see sō hændhe æpthz dödhē

Oppa paska afftoñ til bodz førstz hwsses
wigxle oc sidhā tassa
Epistola oc ewangelia ¶ Epistola
pauli i massone a paska afftoñ

Apostolus paulus han skreff til
Colocenses oc sagdhe kære
brödhz | æn thz swa at i ære
opstandne | mz ihū xpo | tha søken
oc astunden the ting | sō æro oppe
i högdhine i hymerike | thz sō xpus
ær | oc sitz a gudz fadhzs högre
handh | Smaken the ting som oppe
i högdine æro som ær i hymerike
oc ekke the ting sō hz æro nidhre
a iordhēne | I æren dödhe synderne
førthy syndhē hō ær idhz fran dra
pin | oc aff takin i döpilsōmen | oc idart
liff thz ændhelika liffwit | thz ær idhz
gömt oc bidhar idhz i gudhi mz ihū
xpo | førthy at tha sō ihūs xpus sō
idhart liff ær | Than synes oppenbar
lika allō a doma dagh | tha skal thz
hælgha oc ændhelika liffwet | sō idhz
ær nw löndhkit oc owithzliket oppē
baras idhz | oc giffwas ændelikē
æra mz ihū xpo Ewangeliū i mas
sone a paska afftoñ

Mathens ewangelista hā skriff
war | oc sighz swa | at a nydhāna
paska dagh ō qwællen | redho sik
widhz | oc ærla ō morghone næsta
daghē thz æpthz i første lysing aff
dagheno thako maria magdale
na oc the andhra maria mz hēne til
wars hēā graff | at see hwat thz war

tidhande | oc hwru the matto in kō
ma i graffwena | til at smöria xp̄m
Oc i thy som the stodho widh graff
wena | tha wardh stor iordha dōn sua
at iordhen tok til at röras | darra oc
skalffwa | för thy gudz angil han
nidhir foor aff hymilen | oc han gik
fram til graffwena oc wälte bort
stenen fran durumē | at alle mat
to see openbarlika | at gudz son
war opstandin aff dödha | oc an
gillen satte sik oppa stenen | oc han
i sinō öghom war so en lywngelder
oc hans kladhe waro skinandhe
hwit so snyo | Oc aff the fasand som
aff anglenō gik | tha reddos the so
wakadho om graffwene | oc wordho
so the waro dödhe | Tha taladhe an
gillen til qwinnomen oc saghdhe rä
dhens ekke i | för thy iak weth wäl
at i sökin aptir ihm̄ so sik lat kors
fästa | han är ekke här | han stodh op aff
dödha so han haffde sielffwer sakt för
ra en han lät sik sielffwer pina | kō
men oc seen graffwena so han laa
wti | ho är toom | Gaan rasklika
oc sighen hans disciplis at han är
opstandin oc i galilea thär maghe
i han faa see | Exulta haffwer iak idhir
til förandhe sakt | Exulta so är eldz sees
aellar lywsens walsignilse thz skal lä
sas först a pasca afftō til bordz | Oc si
dhan Epistolam oc Ewangelium Thy
at iak försa mik so skreff Exulta ar-
aw the dyra oc wardogha ordhē
mz hwilkō so pascha lywset wi-
ghis mz | Exulta skal läsas först

Frögdhins nw alle the angla
skara i hymerike | frögdhes
enkannelika the högxto anglane
som see oc skadha gudz lönlika do
ma | Oc alle angla larthi nw höra
sin lywdh | för thy thin store wallughe
konunge han haffwer nw wnnith
sighir | Gladhins nw iordhe som in
nan lyst är mz tolko sken oc klar
het | kenne oc witi at thin ärwdhel
ke konunghe mz sino sken | han haff
wer fördriffwit thz mörkret so gik
om kring alla wärldena | Gladhins
oc war andelika modhir the halgha
kirkia | at ho är prydh oc til sinskat
mz thy sken so gaar wt aff sina storo
eno lywse | oc alt thz folk so är i the
halghe kirkio konunghe gardh | thz
loffwe nw gudh mz store röst oc hö
ghe | Thy bidhir iak idhir | karaste
brödhir so standhen här kring ōm mik
at för thz wndherlika skenet oc klar
hetena | so gaar aff tässo halgho lyw
seno | At i mz mik kallen oppa aldz
walloghx gudz miskundh | at han som
wtan mina förskullan wilde wär
dhogas til föra mik i mässodiak
na thall | han ingywte i mik sina
nadha lyws | oc giffwi mik wärde
lika fulkōna oc framföra tässens
waxlywsens loff oc priis a waxs kra

HS A 3 - 58v

ihū xpi hans waghna | mz hwilko
fadhren oc then helghe ande ær
en gudh liffwandhe | styrandhe oc
radhande fore wtan ændha amē

All̄ uærſ ſwenſke mæſſodiæknē

P omnia scla sclor amen Surſum
corda Habem9 ad dnm Gras aga
m9 dno deo nro Dignu z iustu est

All̄ uærſ ſwenſke hā

Thz ær wærdhught oc ſamelika
swal wærdhukt at mz alle ſiæl
oc hiærtans aſtundan | mz rōſt oc
ſangh | loffwa oc hedhra oſynlekā
gudh | alz wallogh fadher oc hans
enda ſon | wan hærra ihū xpm oc thē
helgha anda | Thu gudz ſon ſkulū
wi loffwa oc hedhra | fore thy han be
taladhe ſind æwerdelika fadher a wara
waghna the ſkwllena ſo adam bant
os til | oc thz gambla brewet ſo diæff
wllen haffdhe oppa os | fore wara ſyn
dha ſkuld | thz quittadhe hā oc aff
ſkrapadhe mz ſino milo oc helga
blodh | Thzta ær the paſcha høgti
dhen | i hwilke thz ſama paſcha lam
bet war drepith | oc mz theſſens lam
ſens blodh | tha wighes oc helgas
allas thera dørar ſom tro oppa en
ſaman gudh | Thzta ær the natten i
hwilke thu ſorelffw gudh | fore ſta ſin
wt ledde wara fædher iſrls ſøner
aff egypto landhe | oc ledde them
gønom thz rodha haffwet mz thōr

rō fotho | Thzta ær the natten ſo mz ſin
ne clarhet oc ſkinandhe ſkodh renſa
dhe bort alt ſynda mørker | Thzta ær
the natten ſo i dagh kring ō alla wærl
dena | alla the ſo tro oppa xpm | ſkel
fran wærldena laſtō oc ſyndanna mør
ker | oc til føgher them gudz nadh oc
alle helaghet | Thzta ær the nattē
i hwilke xpus ſundher ſlet dødzens
bandh | oc ſtegh op aff helwete mz
ſtorō ſigher oc ſtore ærwo | hwat haff
dhe os dughat at wi haffdō wærit
fød | æn wi haffdhō ekke wærit ather
løſte | O ſøthe ihū hwat ſtore ōmko
oc wærkunnan thin mildhet haffde
ow os | O hwat oſkeleken ær thin kær
leken gudh fadher haffde til os | tha hā
gaff wt ſonen | til thes at træll aren
ſkulle i gæn løſas oc wardha quitter
O ſamelika adams ſyndh ſo widher torff
teliken war aff ſkrapas mz ihū xpi
dødh | O ſæl ſyndh ſo war werdhelika
ſkulle haffwa en tolkā oc ſwa ſtora
atherløſara | O hwat ſæl ær theſſen nat
ten ſo en oc enſamen aff allō nattō
aatte the ſtundhena oc thā timan i
hwilke xpus gudz ſon wille brytha
opp helwitte oc op ſtaa aff dødha | Thzta
ær the natten aff hwilke ſkriffwat
ær | Natten ſkal wardha ſwa clar ſo
lywſe daghen oc hā ſkal giffwa mik
ſieth lyws tha iak æther thā kræſelika
mathen | Theſſen helgha nattē hō ren

HS A 3 - 59r

sar syndhenar | twar bort laster oc skā
oc the sō salne aerv i syndhena the
giffw hō i gēn meulōso | oc drōffdhe
giffw hō gladhi oc hwgnadh | hō for
driffw hatet oc ōker samnioua oc hō
bōyghir rīke alt hōghfardena wald
Thy bidhiom wi tik war herre fadhir
at thu i tasse nadha fulla nattene
Thar sarthir han rökelset i lyuset
Tak thetta rökelset som tik offras til
quwaldoffer | wz thina thiaenara han
dom i tasso höghtidheliko wax lywse
no som bun haffwa saman draghit
for thy thz offrar tik all the helgha
kirkia | Nw maghom wi wetha hwat
prijs oc loff thetta lywset aer wardt
som skinande eldhen optaendhir i
gudz hedhir | Oc aen tho at ellen skre
dhes wt | oc skiftes sundhir i man
gha ella | togh tappar han ey thes
heldhir sith eghet lyus | Ellen han
triffs oc födhes wz thy at han smael
ter oc nöghir waxet i tasso dyro lyu
seno som bijt haffwa sankat | oc aer mo
dhir aat | Oc sameliska thetta aer the
sirla oc helgha natten | som rovadhe
oc skinadhe egyptana oc rika gior
dhe | hebreana | Thetta aer the nattē
i hwilke hymerikes tingh tilfoghias
iordherikes tinghom oc guddomen
til foghis sik mandomenom | Thy bidh
iom wi tik war herre herra at thetta
waxlywset som nw aer wigt thino
helgho nampne til hedhir | thz matte

fördriffwa aer oc aer nattena mörker
oc hwa mwslin | tak thetta lywset wz
söte lukt | oc lat thz brinna i blandh
the lyusen som brinna for tik i hymerike
Thar taendhir han ellen i lyuset
Lugtan i tasso lyuseno han optaen
dhe the morghon stiaernan som kallas
lucifer | Thin same lucifer som aghaer
op oc aldrigh nidhir | thz aer than sa
nn lucifer som nw gik wt aff helwi
te | oc syntes mannenskiom skinande
klar | Thy bidhiom wi tik war herra
herra at os thiaenara oc allan klaerk
domen oc allan gudeliskan moghan |
oc wan helghasta fadhir paffwan |
oc wan biskop | oc wan aeroffullas
ta konungh | i tassa pascha gladhi
ne wyrdogha göma oc bewara | oc
giff os fridh oc nadhe i wara da
gha | for wars herra skuld than xpi thins
sons | hwilken som liffwir oc styrer wz
tik oc them helgha anda en gudh
for aendha P oīa secula sclōr Amē
Thetta skal laesas Epistolā oc ewā
gelium som forrmist stoda | In vesperis
Tidhir at wars herra than xpi war
dogha modhir oc iohēs magda
lena oc warffru systir satho swa en
warghen widh korsset | oc saghio som
wtan athir wandho oppa wan herra
thin | swa henghande a korseno
naka rörwarana swa naknan swa
pinadhan oc dödhan | oc swa aff al
lom forlatnan | See tha komo man

Bonaventura Kap. 68.

the warukte man aff stadhend tit
til the sō skulado syndher brytha la
ven a the korsfesto oc skuldho dræ
pa oc iordha them / at the a the sto
ra høgtidhes daghend ekke bliff
wen hanghande a korsseno / warffru
oc alla standha opp oc wndhra oppa
the / oc wita ekke hwat thz matte
wara / Sorghen opp nyias oc rad
doghe wærer / Myket radhes war
fru oc weth ey hwat hō skal gøra /
wtan sighir / Min sōtaste son hwi kō
ma tæsse athir / hwat wilia the tik
mera gøra / hwat ey drapo the tik /
Son min iak trøkte them wara mæt
ta aff tik / æn iak seer at the hata
tik æn dødha / son min ey weth iak
hwat iak skal gøra / ey formatte
iak warna tik aff dødhend / wtan
thz skal iak staa widh korsset tith
ææt thind fotho son min Jak bidher
thin fadher at han gøre them tik bli
dha / Oc gingho thagan all græta
dhe oc satto sik framan før korsset
wars hæra / Nu the nalkadhos tha ni
storo stune oc myklo græto / oc sean
dhe rømarana æn liffua / søndher bro
tæ the læren thera / drapo the oc to
ko nidher the / oc kastadho the full
wsklika j ena grop thz nær / Nu si
dhan the komo athir til wan hæra thin
oc modhren wddes / at the wanlika
skullo oc siwa gøra hwas sinn mød
des hō inerlika aff hiartans sorgh

oc wiste ey andhra wtuærgha wtan
tok til sin wakn sō ær jnføddan gōdh
mynnuktēn / oc fiol a knæ / lagandhe
handhena korsins før brystet oc
taladhe til the sighnande / kære bro
dher iak bidher idher før hiærta grudh
at j wilin mik ey mera mødha j mi
no aldra kærasta son / Jak ær hans
dröffdha oc sorghfullasta modher oc
j witin wæl kære brødher / at aldrig
gjordhe iak idher meen / ælla nakot
orætt / Oc om min son synthes idher ge
wærdogher wara tha drapen j ham
oc iak førlater idher alla orætt oc
alt meen / oc alt thz j mothe mik gior
dhen j mins sons dødh / at enasto gøre
in mik tæssa miskunnena / at j brythe
hans been ekke / at iak matte faa li
kame helan læggia j graffwena / thz
hwarkin idher enkte / at j hans laar el
lar hans been sondher brythen / oc j
seen wæl at han ær nw dødher / han
foor hardhan / oc ær lang stundh si
dhan han doo / Nu iohēs oc magdha
lena oc warffru syster stodho a knæm
in hiine / oc græto all saman sarleka
ndh kærasta frw hwat gøren j / j stan
ndher før thera skalkana fothom
hwat ey bidhin j the sō latha sik ek
ke bidhia / oc engxens bøn wilia høra
tron j at bøia the grymasta oc the
omillasta / in mildhetine / oc the høg
færdogha in ōdhmiukteme modha
j witlhin at ōdhmiukte halz aff the

fore wrak | j ærwodhen kampt | Nu
en høghfardoghe oc omildhe rid
dare thær het longinus forsmadhe
thera graat oc bøne støtte
op mz spiutseno aff alle makt oc
stak gønom warsherra thiæ høghro si
dho | oc ingønom hiartat eth vyge
lika stort saar | hwadhan som vt flöt
blodhet oc watn | Oc tha modher
fiøl modhløs swa som dødh j handom
men magdalene oc systra sinna | Nu
iohannes wart swa starker | aff thy
sorghen nødde han thær til | at han
stodh op moth them oc sagdhe | Aa suo
dhe omille men hwi gøren j swa
omildha gerning | hwat ey seen j
at han ær dødher | hwat wilin j oc
ænnuuæl dræpa modher hans | Sam
hadhan | oc wi iordhom han wæl | Oc
swa som gudhi tækkes gingho the
gensan bort | Nu warffwn sik ta
ghom widher | oc stodh op som hon wak
nadhe | oc spordhe om the haffdho
nakot meer gioorth aat hwan ælske
lika son | The swaradho oc sagdho at
the haffdo enkte ænnat giort hona
hons sonnar oc sørghelighe oc seer oppa
sonin | swa sargadhan oc mødhes
aff dødzsens sorgh | Seer thu hwru
optha hon ær dødh j dagh | wisselika
ær swa opta som hon saa widher sonin
wardha nakot vpt | antigha obrig
dilse ællar pino | Oc ær sannelika thz
thæne fulkomat som symeon taladhe

til hwan | Thina egthina siæl skal swær
dhet gønom fara thy at flerom sinom
hærudhe thz i dagh | Nu nw gønom stak
sannelika thessa spiutsens swærdh
sonsens likama oc modherena siæl
Oc sidhan sutia the sik all athær modher
widher korsset | oc wita ey hwat the
skulu gøra | The før magha ekke taka
modher oc iordha han | ey at the haffua
hwarske maktena ællar anbudhen
ther til | ekke tora the oc gangha borth
oc lata likaman swa quarran a korse
no | Ekke magha the oc længher thær
quar bliffua | før thy at thz lidher aat
qwællenom | oc natten staar thæm føre
Seer thu j hwat wandha the æru
O werldinnoghe | O søte gudh hwru
thu lather thessa thina | aff allom ætual
dha werldena spegil | oc tith rekina
torm swa drøwas | thz ware wæl tima
at hon hwilte sik nakot | Sidhan see
the koma aat waghenom mykyt ænnat
folk | Nu thz waro iosep aff arimathia
oc nichodemus | oc the haffdho mz sik
andhra them som baro anbw
dhin mz hwilkom the wilo taka
modher likaman aff korssen | Oc baro
the mz sik wæl hwndradha skala pund
myrra oc aloes oc komo thy at the
wildo iordha wan herra | Tha stodho the
all op mz storom rædhogha | O herra gudh
hwat thera widher mødha ær stoor oc
marghfal j dagh | Nu iohannes som gran
leka saa oc kændhe folket | han sagdhe

HS A 3 - 60v

Jak kænner thæ iosep oc nichodemum
Tha fik warffru athær magthenit oc
sagdhe welsignadhe wari wær
gudh for os samdhe hiælp oc os haff
wer ekke förgætit | Hon gik moth
them | thy at the koma os til tröst
oc hiælp | oc iohes gik raskelika mot
them | oc tha the komo saman oc
möttos omfampnadhos the mz stoor
graat | swa at om langha stwnd
gat enghen thera talat til annan
aff rætte ömko | oc mykle sorgh
oc graat | Sidhan wildhe at the gin
go til korssit | spör iosep aat hwa
thæ ær mz warffru | ella hwat so
wordhit ær aff andhrom wars hærra
discipulis | Tha swaradhe iohes the
som thær waro mz warffru | Nu aff
discipulis sighir hön sik entæ witha
Thy at thær war enghen there idagh
Sidhan spör iosep aat thy som gior
dhes widh war hærra | oc iohes sighir
honom hwart æptir andhro | Nu mær
the waro widhir korsset fiollo the
[illegible] a knæ | oc badho grætandhe
[illegible] til wars hærra | oc mær the ko
mo tiith tok warffru | oc the som mz
hænne waro thæ mz store wedhung |
fallandhe a knæ oc nighande nidhir
a iordhena | Samuledhes fiollo oc
the a knæ | oc stodho swa mz stoor
graat | ena langa stwndh | Om sidhe
sagdhe warffru | J gudhs wal at
j wiliens oppa idhan mästara | thy

at hæ welsignadhe idhir myket | Ok hæn
nes iak för idhir | at i idhre til qwynand
sentes mik opriuna nyt hiws | wi
wisto ey [illegible] hwat wi skullo hona
göra | ælla hwat wi skullo aat haff
was | war hærra gialle idhir för idhan
kærlek | Tha sagdho the | wi sörghdho
aff allo wara hiærta aff thy so widh
hön ær giort | Gærna haffdho wi fræls
hæn | aff swa stoor orææt oc orætwiso
om wi haffdhom förmat | Ænkast mat
to wi göra gudhi oc wara mästara
thessa litla tiænistena | oc standha
tughom op oc redha sik widhir at ta
ka han nidhir aff korssenom | Nu thy so
iak haffwer sakt til annarstadz | wak
ta grandelika aat hwru hæ takir nidhir
Sidhane rættos op twe stigha aat
badhom armomen aa korssenom | oc iosep
foor op aat them stighanom so högro
wærghen stood | oc wildhe strekkia dra
gha wt spiken aff the handenne | Nu
hæ kun ekke wæl aat koma | thy at
spiken ær badhe tiokker oc langhir
oc sitir för fast faster i korssenom | wm
hæ kriste oc kome för fast widh han
dena wars hærra | æn thæ ær ekke stort
aat | thy at hæ gör thz trolika oc wæ
hærra taker alt för godho | Oc thæ spi
ken war wt draghin | teknadhe io
hes hemelika at iosep | oc badh ryk
kia sik spiken | swa at warffru funghe
hæ ekke see | Thæ æptir drogh nicho
demus than andhra spiken wt wenstro

HS A 3 - 61r

Bonaventura Kap. 68 p. 195

handomne oc fik hona samuledhes iohannes
Sidhane foor nichodemus nidher, oc
foor op aat ena litla stegha oc tok
wt spikana w fotomen. Medhan iosep
hiolt oppe likamen, Wael war iosep sel
som wardher gudhes swa dyrkumpna
wars herra likama. Medhan spikane
waro wte for iosep saktelika nidher
oc alle toko widher wars herra likama
oc lagdhe nidher a iordhena. Fru war
frv oc the andhro hielpo henne tok
oc lagdhen i sith sköt, oc magdalena
war ater widh fötrena, widher hulka
hon wardoghades faa swa stora nadh.
The andhra staa vm kring oc alle göra
storan graat ower hanom swa bitherlika som
engha son. Tu autem. Ephta skal lesas
fran bordhe om middaghen a pas-
ka afton ad completorio

Bonav. Kap. 69.

Ena stwndh epter at war herre
war nidher takin aff korsseno
oc natten hon nalkadhes, badh io-
sep warffrv at hon skulde lata swe-
pan i linnom kladhom oc iordhan.
Aen hon grat ekke lathit hanom fran sik
oc sagdhe til thera, Mine kare
winir taken ekke swa skiöt min son
fran mik ware thz möghelikt
at i iordhaden mik mz hanom. Hon
graat oc fekte tara wtan lisa widher
at hon saa widena badhe i sidhonne
oc handomen. Nw eth oc nw annat
skadhade anletet oc hwffwdhit

hans swa sinarleka oc swa o hö-
welika hanat, saa törne stun-
gana, skrapet wt plokkat,
aenletet alt smittat aff blodhe-
no oc thera spotte, oc aff graat
oc aff the omkelike synene ko-
ne hon ekke mattas. Ephta ska-
dadhe modher hans trolika, oc
wille langlika skodha oc see
sin son. Aen for thy at fast ledh
qwallenom, saghe iohannes til war
frv, modher wi skolom skona io-
sep oc nichodemo lattin swepa oc
iordha wars herra likama. For thy
at for offlangha dwalu matto
iudhane faa tilfalle at göra them
nakot mein. Oc for thy at warffrv
war skarlek oc skömogh, oc tankte
te wael at hon war antwardat iohanni
vm sin son, wilde hon ekke langher
halla them, wtan walsignadhe hon
oc takkadhe hono, oc lath them
swepan som the willo. Tha tok iohannes
oc nichodemus oc the andhra til at
swepa likaman i thy linno kladhe-
no epter thy som iudhane plagha-
dhe göra. Fru war ffrv hiolt altidh
hwffwdhet hans i sino sköte, Smal-
ket hon ather gömdhe sik at swepa
oc magdalena fötrena. Oc war the
komo nidher til laren oc skinobe-
nen war fothomen, sagdhe magda-
lena, bidher iak idher at i lathin

HS A 3 - 61v

mik swepa fötrena | widher hwil
ka iak sik misfirdhena | Oc si
dhan the haffde hine thy wnt |
widher at hon hiolt fötrena | mun
dhe hon all wanskas aff sorgh
Oc fötrena som hon haffdhe forra
warth mz idhroghans tarom | the
twadhe hon nw myklo meer mz
sorghena oc wärkena oc tara
watneno | for thy at hon saa fötre
na swa sargadha oc genom slag
na storkna oc blodhogha | oc thy
graat hon iämerlika | thy at som
sömmdhe bar hine witne | hon
älskadhe myket | oc thy graat
hon oc myket | oc sarlika i tässe
ytersta sins kära tiänist | ther swa
plaghader war oc slaughdher
swa sargadher oc dödher | oc swa
til enkte wordhin | naplika gat
hwartat hwa bliffwit qwart i
likamenom | Swa haffde hon
dööt widh sins hwa födher | enk
te saa hon thy hwa sorgh matte li
na | oc ey war hon wan at thia
na honom i tolko | Tässe tiänistene
som hon gör honom nw | ärv badhe the
försa oc the ytersta | oc är hwa
sorgh än thes beskare at hon
gitter ekke giort thy som hon wille
oc wel höffdes | thy at hon wille
twa oc smöria allan likaman oc
sartian wäl til | älin hon haffwir hwar

ske tima gella stadh ther til | oc gör thy
thy hon gitter | tho twar hon fötwena
mz sinom tarom | Sidhan torkar hon the
oc offuer ther mz alle gudheliket
kysser oc sweper oc redher the troli
ka thy bäzsta hon kan oc hon förra
Sidhan the haffwa swa swept lika
ma | see the til warffwn som the wilde
sighna at hon skulle latha ledha sik | oc
til bodha all saman ather at graata |
Oc tha hon saa at hon kunne ekke lan
gher dröghat | lagdhe hon sith anle
te widher jomffruns anlete | oc saghdhe
~~Min~~ min aldra kärasta son | i minom skiöthe
haffwir iak tik dödhan | hart är dödz
sens bandh at slita | gladh oc luste
lik war war omgangha wtan meen
oc karo wardh wi i blandh andhra |
än tho at thu äst draptin swa som
thin ther sik haffwis for wärkat | Son
min trolika tiänthe iak tik oc thu
mik | älin i tässe thine sorghelike
stadh | wille thu fadher tik enkte
hielpa | oc iak for matte enkte hiel
pa tik | oc thu forlast tik sielwan
for thin kärleken ther thu haffde
at atherlösa mankönet | hardh oc
pinelik | oc myket dyr är tässen
atherlösnen | aff hwilke iak gladz
tho | for mankönsna helso | än aff
thinom wärk oc thinom dödh sörgher
iak fast oc dröffwes | thy at iak
weth at thu aldrigh syndadhe | oc

HS A 3 - 62r

ær tho dræpin mz fulasta dödh swa
bitherlikō wtan saak Son mīn mik ær
wær sata omganga skildh oc iak
wardher mik skilias widher tik Jak
thīn bedröffdasta modher skal mik
iordha tik ælla hwart skal iak sidhā
ne ganga hwar skal iak bliffwa
son mīn hwru förma iak liffwa wtā
tik thy iordhadhes iak gærna mz
tik æ hwar thu ærst ware iak gær
na mz tik Æn för thy at iak gitter ey
mz likamenō iordhas iak nar tik
mz mīne siæl hona antwardar iak
tik oc hona later iak tik A son mī
hwat ængela fulder ær thūa aat
skilnadhē ær Oc ærmadhā hō han
swa haffde twadhe hō aff tarāna
ow matto mykelikhet myklo meer
sins sons ænlete æn magdalena fö
trena Oc torkadhe thz sidhā oc kys
te mūnen oc öghonē hans oc gaff
sik alla win ǒ at swepa hwffudet j
enō sudario Sidhane walsignadhe
hō han oc alle stodho ahnam oc ba
dho til hās oc kysso hās föter Toko
sidhā oc baro han til graffwena wæ
fan hölt hwffudet oc magdalena
fötrena oc the andhre baro j midh
io graffuē war ther grensten nær
tho litet ærdhan sō hā war korsfæs
ter j hwilka the lagdho hā mz alle
wyrdhing fallande a sin knæ mz sto
re sorkom oc ömkelikō graat Oc

tha hā war iordhader walsigna
dhe modhren han æn oc omfæ
dhe hā oc staar ower sinō ælskeli
ka son æn the wætto ophona oc
lagdho en storan sten oppa grapet
a graffwēne Sidhan sagdhe io
sep til warffrv Min frv iak bidher
idher för gudz skuld oc för thins
sons mins mæstara ælskoghia at
j gan hem j mith hws thy at iak
weth at j haffuen ekke sialffe
ghit hws hws oc alt thz iak ægher
ær idhart Samuledhes sagdhe
oc nichodemus A hwat war kūnan
oc ömko thæsta ær war ldēna frv
oc himerikes drotning haffdi ey
hwar hō maa laggia sith hwff
wdh oc til bör hūe tyssa gröteli
ka daghana j sinō ankiodom fra
lidha wndher ānars tak Sænneli
ka tha ærw thæsta ankio daghā
ne Thy at war hēre thus war hēna
son oc brwdgōme fadher oc brodher
oc alt got oc alt sāman hōnō dö
dhō tappadhe hō Sānelikā ær
hō ankia oc förlathin oc haffwr
ey hwar hō maa hem at sökia
Tha negh hō them ödhmyuklika
takkande them oc sagdhe sik wi
lia antwardha iohī Oc sidhan the
badho iohem om thz sama sag
dhe hā wilia gaa mz hēne til mon
tem syon j thz hwset sō mæstarē

HS A 3 - 62v

aat nattwardhe i gaar om quældh
medh sinom disipulis | oc the wara nær
hænne | æn the nighin daghen wær
fyrn oc badho sina bøne til graff
wenna | oc gingho atther i stadhen
Æn wærfrw oc hænna fölghe som lasthe
sighther bliffwo quarra sittiandhe widh
graffwena | Eu autem. Christa skal
laesas til bordz a paska afftom om

69 Nw thaa aat nat quællen
tænne ledh sagdhe iohannes til
wærffrw thz ær ekke hōnest bliff
wakher offlanghe | ællar kōma
seent om nattar tima i stadhen |
oc thy om idher takkes gangom hæ
dhan | Tha stoodh wærffrw op oc
fiöl a kna widh graffwena | omfam
nandhe oc walsignande hona oc
sagdhe min alder kæraste son iak
maa ekke langhe dwælias nær
tik | Iak antwardhar tik thino fa
dher | Oc saa op medh öghonom til him
mellen oc sagdhe medh röpandhe
tarom aff allo allo hiærta | Æwar
delikin fadher | iak antwardhar
tik min son oc mina siæl | thulka iak
lather hær quarra nær hono | Oc si
dhan gingo the thadhan | oc
nær the kōmo til korsset fiöl hon
a knæ | oc badh til korsset sighian
dhe sidhan hon haffde badhit | hær
hwilles min son | oc hær ær hans dy
ra wardoghe blodh | Alle giordho
oc samuledh | Oc mat thu tænkia
at hon war the förtsta som badh til kor
set som oc war the förtsta som badh til
födda sonen | Sidhane oc madhan
the gingo at warghenom til stadhen
wændhe hon sik opta om oc saa atther
apther sik | Æn nær the kōma tith i
thæn stadh hwadhan the gato ekke
langher seet grawena oc korsset wæn
dhe hon sik om oc negh | fiöl a kna oc
badh sina bøne | All giordho oc samu
ledh medh gratande öghom | thitadh the
nalkadhos tha stadhenom | swepto wær
frw syster om hona kladhin | huldo wær
frw alt anletet hænna | oc satto hona
til som ena ænkio | oc gingo fore hæne
wærffrw gik tha mællan iohannem oc
magdalenam | Nær the kōmo in i sta
dhen | oc magdalena saa at wagha
ne skiltos aat | wilde hon taka wæ
ghen som ledde hem til hænnas hws | oc
haffwa them hem til sin | sagdhe hon
frw iak bidher idher för mins mæsta
ra ælskogha skuld at i widhen
gangha hem i wart hws | wi skam
the bæst | I witin hwat grawna han
kom tith | hws oc heman oc alt thz
iak æghe ær idhart | thz ær min bön
at i kōmen | oc tok til at grata | wær
frw gik oc tagdhe | oc skōt sik til io
hem | oc sidhan badh hon ffru iohannem | Æn
han swaradhe oc sagdhe | thz höffwes
bæther | at wi gangom til mæstærens son oc

sarleka for thy at wi swa loffwadhom
warom wenom thik aru | kom hædhlika thin
mz hine tuth | Tha sagdhe magdalena
wel west thu at iak komber mz hine
ar hwart ho gaar | oc aldrig skal iak la
ta hona | Nw tha the komo i stadhen
flyko sik til saman alle the thær fingo
wetha iomfrw oc dande hustrur oc
fölgdho hine | oc wildo göra hine hug
nadh i wærghendom | oc aff varte omko
oc wærkwinnan war alla stadz stor gra
ater | Oc the godhe man som ho gik
om | wildo hona hugna oc grato mz
dhir at the sagho hona sighnandhe mz
slika stoor orattwisa giordhes i dagh
om wara höffdingha moot tæssa frw
na sun | oc gudh tedhe for hans skuld
stor undherlik iartekne | wakten thy
the hwat the haffua giort | Thurdh
the komo til huset | tha wandhe ho
sik om til qwinnonar som hine fölgdho | oc
negh oc takkadhe them | oc the nighdho
hine atter | oc fiöllo a knæ | oc bör iadho
alla grata | Sidhan gik wærffrun in i hu
sit oc magdalena oc systrana hwa |
rn iohannes stadhes i durinne | oc badh
qwinnonar at the skullen ganga hem
til sin | thy at thær war sent om quælle |
tak bande them oc lukte atter dör
ren | Tha saa wærffrun kring om huset
oc sagdhe | Min aldra karaste son
nw seer iak tik ekke her | Oc iohannes
hwar ær min son | Oc magdalena hwar

ar thin fadher som swa mykyt
al skadhe tik | Oc min kara syster
hwar ar edhar son all war gla
dhi | war sötme oc wara öghna
lyus foor fran os | Alla hans foor
mz swa myklom angela oc swa
mykle wedhermodho som i saghen
oc ar thæt som en öker min sorgh
at han foor hadhan aller moo
dhir | oc aldre tanodher oc slitin |
aldre pinther oc plaghadher i tol
kom angela | oc en ammirl tor
toghe | nödder oc tröther oc sar
gadher | oc ey formatto wi hono
i nakro hielpa | alle forlato han
oc en sialffuir gudh hans fadher
aldz waldoghe gudh wilde ekke
hielpa hono | Oc saghin i wel
hwat bradhelika thætta war alt
giort | ens snödasta oc wærsta
ilgærningis manz fordömilse war
aldrigh swa skyndat | Oc min aldra
karaste son | i nat wast thu fan
ghin i morghons aela antwardha
dher domarenom | oc om tarodz tima
wast thu dömdher til at döö | oc doo
som wi saghom | Son min hwat beske
oc bitther ær tæssen skilsen | oc
thins fulasta dödz amne | Tha om sidhe
badh iohannes at ho skulde wandha
atter om hon grathe | oc göra ey swa sar
lika | oc tok til hugna hona thær mæ
han grath | Oc thæt til at thu matte gi

HS A 3 - 63v

Bonav. Kap. 70, 71

ta giort thz thyngnadh oc styr
kia hona at hō gate nakot liter
gatith / oc at hō kōme thz andhra
til at gatha / thy at the gyrw gyn
fulstandhe / skalt thu haffwa tik
offwara at thania oc redhat til
aat thz oc bedz sidhā waffrv warl
signadhe / oc gak tughan all gladh
tiradhā / Om løghir daghe satho
the jnne j hwsenu oc dørin waro
stængdh ī thz / waffrv oc iohēs
oc hwa følghe all modh oc sørian
dhe / sō the thz sudhren haffwa
unst / oc all twōt aff grathenom
ey talandhe iwtan sato all saman
oc tarubiandhe oc saghe hwart
thera oppa ānat / magthu løøs
oc wita ey hwat the skulu aat
haffwas / sō the plaghu thyrnda
thz aff stora wadhz modho haff
wa firestat / wadhz at the swa sato
tha bøstadhes oppa døren / oc
the graffwos all saman wadhz thy
at the altung rædhos oc sikurlik
hetin war thz all borto / tha gik
iohēs til døræna / oc saa aat / oc ken
dhes wadh petrū oc sagdhe / thz
ær padhar / tha badh waffrv lo
ta in han / Oc padhar gik in
blygelika wtz sorkam oc snoppan
oc stord graat / oc alle bøiadho
tha til at grata oc tala ō sin lēfa
Oc sēe padhar sagdhe / iak bly
ghns oc skæmes j mik sialffw oc

ey skulle iak tala aellar swas før adhz
aellar før nakro godho manne / thy at
iak førlat oc nekadhe min hērra sō mik
swa mykyt aelskadhe / Oc manuledh sag
dho oc flere / grato oc sloghu sik wtz han
dome / oc awitto sik at the han førlato
Tha sagdhe waffrv / godhe mastaren
oc trone hwidhen foor fran os / oc wi
athz blifwm sō fadherløs barn / Oc iak
hoppas sladhelika oc weth før wisso at
wi faam hā skōt athz / oc j within at min
son ær godhirwilioghz / wal signadhz mi
ri hā / oc mykyt aelskadhe hā adhz / thy
gøffwen j ekke twærka / hā glømer sik
ekke / gyærna førlater hā alla saak / oc
alt thz hona ær mote giort / Aff tolke
brædzsko giordhes hona swa stoor gyn
likhet / aff hymerikes fadhers til lathe
oc swa mykyn fraamgang sik ondha mā
na dirffwe at i haffdhe ekke førmat at
hyalpa hona ær toth j haffdhen blifwit
standandhe wtz hona / oc thy skulin j ek
ke swa drøffwas / Tha swaradhe padhar
samelika swa ær thz sō j sighin / thy at
iak sō saa enkte wtā byrghelse / war
gripin aff swa stord rædogha j cayphe
husse / at iak narplika twodhe skola wn
komit / oc thy nekadhe iak hona oc
ey wites mik ordhē / wtz hwilko han
mik thz føresagdhe før ænn hā saa oppa
mik / Tha swordhe magdalena hwat
hā føresagdhe hona / hā swaradhe aff
sine nekan / oc sighz thz alt / oc sagdhe
at hā føresagdhe thz mykyt ānat

jn cena aff sinne pino Tha sagdhe war
frw | iak wilde höra hwat han giordhe
oc hwat han sagdhe jn cena | thz ær j
natwardhenden | Tha badh pædher iohannes
at han skulle thz sighia | oc iohannes höra
dhe til oc sagdhe thz alt | oc sidhan tala
the thua mællan badhe aff thy oc sua
aff andhro thy som war thera ihans giordhe
stundhom en oc stundhom annar | oc sua
talandhe aff hono ledh than daghen
fram | Hwat gramlika magdalena
waktadhe aat thy som tha taladhes |
oc æn waktadhe warffrun gramlikare
aat | Hwat opta warffrun sagdhe
widh at the talado | wari signadher in
ni min son | Skodha thy the gramlika
oc warkunna them | thy at the æru j
store wadhe mödho | Hwat mon thz
wara at see warldenna frw | oc the
hælgha kirkio höffdingia | oc aldra
gudz hærskaps mogha ledhara stan
dha sua vadda | Sinne likta j eno litlo
huse | ey witandhe hwat the skulu
göra | wtan at the styrkto oc tröstó
sik thz widher at the tala gudz ordh
oc sighia aff hans gerningom | Æn tho
staar warffrun wpstyt siker j thaghe
nd | thy at hon haffde fullkomet hop
oc war wis aff sins sons oppstandilse
oc j henne ensamne atir bleff tron om
thsi löghirdaghen | oc for thy skulo egh
nas löghirdaghen enkannelika war
frw | tho at hon ekke warit gladh
for sins sons dödz amynnilse | æn d

qwællz aptir at sool war bær
gat | oc lofflikit war at ær
wodha | gingo maria magdale
na oc en annor maria at köma
saman dyr kryddher | til at göra
dyr smörilse aff | thz ta gato the
ekke förra giort | thy at jnidha
ne wöllo halda a löghirda
ghen | fran thy at solen bærgha
dhes a fredaghen | Æn nw gaa
the at köpa kryddhen | oc nw mat
thu see them gaa wt dröffdhom
anletom | som andhra ærukior | oc gaa
til en wærs thera godha wen som aff
warkunnan oc kærlek fuat the
gærna thz the wilia haffua
thz bedhas the krydhen oc wt
walia thz bæsta the finna | Sidhan
the haffua betalat gingo the
bort oc redha til smörilsen | Ska
dha thy lik gramlika hwru trolh
ka oc gudhelika wt tarom oc sok
kan | oc thz bæsta the kunno at
ærwodha for sina thera | æn warffru
oc aptu saghe thz oppa | Sidhan
the haffdo til redh smörilse | ting
dho the qwar the nattena | oc thz an
næ löghirdagh sens tankadhe aff
warffru oc disaplis oc andhro
them som wt the waro Nw maa
man tankia hwat war hær ihus
giordhe j dagh | Thy at gen stan
som han war dödher | for han widhir
til helwittes til hælgha fadhre

HS A 3 - 64v

na oc stodh mz them / oc the
waro tha j angxtene / thy at wars
hærra son thz ær fulkomen gu
ra / tænk thy hær atwakteli
ka / hwat stoor hans godh
leker war j thy at han wille
nidher fara til hælffwetes
oc hwat storlika han bewiste
sin kærlek oc sina ödhmywkt
j thy / wæl matte han haffwa
sent til them en ængil at fræl
sa sina tiænara oc presenterat
hond them hwart han haffdhe
wilt / Nu hans alskeghe oc hans
ödhmywkt tolde thz ekke / siælff
for han nidher til hælwittis
Oc aldra tinghia hærra sökte oc
witiadhe them ekke som tiænara
utan som wini / Oc stodh ænnwæl
them mz them / alt til söndaghen
til thæs daghninnes / J hans til qw
æmadh frögdadho sik hælghe
fædhrene / oc wrdho opfylte
mz omættelike gladhi / oc alt
thz the mistarktis hördhes fran
them / thz stodho the före hond
oc hedradho han mz loff oc sangh

Hær æptir star thz som læsas
skal oppa paska dagh Oc all
wars hærra opstandilse / gudhi
til hedher oc osser allom til hwg
nat

Gudhz modher taladhe / j tol
kom dagh som i dagh ær
opstodh min son aff dödh /
starker swa som leon / thy
at han nidher trodh diæffwlsens walde
oc wt tok sina wtualda manna siæ
la / hwilka opforo mz hond i hymeri
kes gladhi / Nu thu mat spöria hwar
the siælana waro hwilka han tha
frælste aff hælwite / til thæs the
opforo til hymerikes / Jak swara
tik at the waro i ene gladhi nidhan
som atenast komo ghe / thy at hwar
min son war oc ær / thz war oc ær
gladhi oc æra / swa som han saghdhe
röffwarenom / J dagh skalt thu wa
ra mz mik j paradis / Oc mangha
dödhe opstodho i thæn timan hwilka
wi saghom / Oc hwilka siæla op
fóro mz minom son / Æ[illegible]tan them li
kama bidha dom oc opstandilse
mz andhrom / Oc för syntes han
mik som war hans modher / oc dröffdh
aff ogriplike sorgh / æn andhrom /
oc tedhe mik sik hæmeliken / hwg
nandhe mik / oc sighnande sik sko
la opfara i hymmelen i manghra
asyn / Oc æn tho thz ær ey skriff
wat för mina ödhmywkt / tho ær
thz tha wissasta sannindh / at min son
opstandande aff dödh tedhe sik
för mik æn nakrom andhrom / æn
för thy at min son hwgnadhe mik

i tolkom daghom som i dagh ær | Thy
skal iak i dagh oc lik aptlik minz ska
them frestilse | Oc iak skal læra tik
hwru thu skalt staa mote them
Thy at thu wndrar hwi frestilse til
wara tik i ællene | hwilka thu wt
rönte ey i thinne wnghdom oc ey i thi
no hionelagh | Jak swara tik | at thz
wardher at thu skuli weta tik enk
te wara | oc enkte förmagha wtan
mins sons hiælp | Oc wtan min son
haffde giömt tik | ware ey nakor
syndh | aff hwilke thu ware ey na
kot smittat | Thy giffwer iak tik nw
the lækedoma mot frestilsom | Thy
nar thu frestas aff sörghelsom frestil
som skalt thu sighia | Jhū xpe liffwa
des gudz son thu som wetz all tingh
hiælp mik at iak lustes ey i samtykt
tom hwgxilsom | Nar tik lyster at ta
la skalt thu sighia | Jhū gudz son
thu som tighdhe fördomarenom halt
mina twngo til thars | iak giter tænkt
hwat oc hwru iak skal tala | Hwi
las ællar ærtha skalt thu sighia
Jhū gudz son thu som bwndhin wast
styr mina hændher oc alla mina limi
At mina gærninga magho koma
til godha ændha | Oc thz wari tik
tekn | at aff thinna dagheno skal
thin træl som ær thin likame ey
magha owir thina siæl. Aff ihū xpi
opstandilse oc hans mandoms ærvo

The hælghe gladhis fulle
nattene wars hærra ihū xpi op
standilse | Tha saa thæn gudz
tiænista qwinna scā mæktild hærran
ihū swa som sitiandhis i graff
winne | Oc tha wart hon andhe
lika oplyst | oc wndirstodh hw
ru gudh fadhir haffdhe giffwit
ihū xpi mandome i hans op
standilse | alla sina guddoms
makt oc waldh | oc gudz sons
persona i guddomenom giff man
domenom alla sina klarhet | Hwil
ka han ændhelika haffdhe aff
gudhi fadhir | Oc thæn hælghe
ande allan sin sötma | godhet
oc kærlek ingöt han fullelika
i ihū xpi mandom | Tha saghdhe
hærran ihūs xpūs til hna | J minom
opstandilsom thæncto mik ba
dhe himerike oc iordherike
mz allom creaturum | Hon saghdhe
hwru tænkthe tik himeriket |
Han swaradhe alla himerikes
ængla waro mik redhabone til
thiænist | Oc genstan syntis hænne
swa som mykyn ængla skari waro
widhir graffwena swa som fran
iordhinne oc optil himelen | Syn
tos ænglane swa som en ringh
inwr kringh om graffwena | Tha
saghdhe hon | O min hærra hwat sin
gho ænglane tik tha til loff

oc æro | Hærra ihesus swaradhe
Sanctus sanctus sanctus dominus deus | oc
thy frøghdhoms mz alla saman
mz loffsangh oc gladhi | Oc æn
tho at the ey sungho sama or
dhen | tho lydho thøgh swa thz
the sungho | hon saa oc alla sam
qwinnorna wara widh hwset
Oc aff hærrans ihesu hiærta wt
gingo mangha solgeslar oc in
til hwaria personam | Oc hærran ihesus
rækte hwarie persone sina hand
oc gaff them aff sinæ æro sighna
dhes | See iak giffwer idher mins
ærofulla mandoms clarhet
oc inbyrdhis søtho kompan
skapi | Oc samo thulimodhe
oc hwe pinterå i idher mz ærone
oppa ytersta domadagh

Thiwdh almoghe søkthe
til graffwena | tha swa gude
lika iomffru sancta mærtildis mz
brinnandhe hiærta sagdhe hon
til hærran ihesum | Oc min ælskelikaste
wtwaldhe aff tusanda | lær
mik mz hwat smørilsom iak ma
ghen tik mina siæls ælskoghe smør
ia | Hærran ihesus swaradhe | tak
thin osighelika søtman som æro
delika flöt aff mins gudhdoms
hiærta til min fadhers | oc thin hæl
gha anda | Ok blandha tik aff
min | Ok næst tak thin søtman
aff hwilko søth ær wordhit mina modhers
iomffrulika hiærta om alla man
niskio hiærta | Oc gör tik thz aff al
dhra søtasta honogh | at thy twidha
that the gudhelikhet | hwilka iak
haffdhe | thy at för æn iak gik til pi
nona | haffdhe iak aldhra största a
stwndhan gudhelika | Oc aldhra he
tasta kærlek til at fulkomna mins fa
dhers wilia | oc at athirlösa siælana
Gör tik thz aff aldhra dyrasta smör
ilse som ær balsamum | Oc gerusta sin
thes hwe som hon haffdhe ena bysso
fulla mz dyrleka lukstandhe smör
ilsom | ær hwilko hon smordhe hærran
ihesum | epter thz sins hiærta astwndhan
Oc hans wærdhoga sar som æru
siælena lækedomber tha kyste hon

Hwru war hærra ihesus christus oppenbaradhe
sik fförst warffru sinæ kærasta modher

Fulkomit arla om sönedagx mor
ghone | kom war hærra ihesus til
graffwina | mz the hedherlika
ængla moghand | atter takandhe sin
hælgasta likama | Oc wildhe at han
opstodh | fram gik han aff graffwine
mz sinæ eghne makt | om thæn sama
timan som war fulkomit arla om
sönedagx morghone | gingho ma
ria magdalena | Oc badha warffru
syster maria iacobi oc maria salome
til graffwina mz smörilsome | Tho
beddos the föra orloff aff warffru

Bonaventura Kap. 73.

HS A 3 - 66r

Nu warffru bleff hema qwar / Oc
war a sino böno / Oc badh sighnande
de / Mildaste oc miskunsamaste
fadher / thu west at min son ar dödher
j mællan twæggia röffwara war
tha korsfester / Oc iak iordhade
tha mz minom handom / Nu thu kæra fa
dher ast mæktogher faa mik han
atir / Jak bidher thit gudhelika
wald at thu faa mik han atir / hwar
ar han / hwi dwals han swa lange
oc komber ekke atir til min / Jak
bidher tik saruth mik han atir / Thy
at min skal haffwa engha roo / wtan
iak han see / O min sötaste son / hwat
ar aff tik wordhit / hwat gör thu /
hwi dwals thu / bidher iak / dragh
ekke langher atir kom til min / Son
min thu sagdhe tridhia daghen skal
iak opstaa hwat ey ar son minn /
dagh tridhia daghen / Ehu lange
daghen oc then wardhelike beske
daghen war ekke i gaar / wtan i för
rin gaar / Thy war ysaldina daghen
oc dödz sens daghen / mörkionna oc
atskilnadz sens daghen / oc thins
dödz daghen / Thy son min madhan
tridhi daghen ar i dagh / stat thu
op oc kom atir min æra oc alt got
om alt thz som ar / astwndar iak tik
see / hwgne mik thin atirkoma
hwilka som swa dröffdhe bort far
dhen / Gladha gör mik thin nar
wara / hwilka som swa dröffdhe
thin fran wara / kom thy atter min
aldra kærasta son / kom min herra
ihesus / kom mit ena hop / kom til
min / min son / widh at hon swa badh
oc taarane runno för hiærtans
sötma / kom taghlon ambrat war
herra ihesus i hwitasto klædhom klar
i anleteno blidher oc gladher / stol
tir oc æroffulder / swa som oppa ena
stodho oc sagdhe til hona / Salue
sca parens / i thy at hon wardhe
sik sagdhe hon ast thu min son /
ihesus / Fiöl hon a knæ oc badh til
hans / Sammuledh fiöl oc han a
knæ oc sagdhe min sötasta modher
thz ar iak / Jak stodh op aff dödhu
oc ar nw her nær tik / Oc tha the
stodho op omfæmpnadhe hon han
mz rinnande taarom aff gladhine
takande han fast aat sik / oc lag
do sin anlite saman hwart widh
annat / hon hwites alzstingx om han
Oc han helt hona alla oppe / Si
dhan tha the saato badhe saman
Oc hon saa han oc skadhade han
grandlika i anleteno / Oc arren i
handome oc om allan likaman /
spordhe hon om allir warker war
förgangin / Oc han sagdhe / min war
delika modher / allir warker foor
fran mik / dödh oc wark oc alla
wedher mödho haffwer iak förwnnit

Oc ey skal iak nakot sin karma
thz nakot til | Saghdhe hō wælsig-
nadhz wari thin fadhz sō tik gaff
mik atlz | ophōrt oc loffwat wari
hās napn oc æwat fōrwtan æn-
dha | Thz æru thōn oc tala swa
mællan widhz | gladhas oc frōg-
dhas j the hōgtidhēne lustelika
oc alskelika | Oc war thz thus si-
gūz hwe | hwilkalædhes hā fræls-
sith folk aff halwite swan the
thre daghana | Sec nw at thæsta
æv stoor paska hōgtidh Hwru
maria magdalena oc the andra
maria gingo til graffwina

Som iak saghdhe gingo maria
magdalena | oc the andra
twa mariona til graffwena mz
smørilsomē | oc nar the waro kō-
na wt om stadz porten drogho
the til amīnē sins mæstara pino
oc plaghor | Oc j allō the stadho
men som nakot warkelika
war giort mote honō stadoos
the nakra stwndh | fallande a
knæ grætande oc suktande | kys-
to iordhena oc saghdho | thz mōt-
tom wi honō mz korsseno a hal-
senō nar modhz hans wart all
halffdōdh | thz omwændin sik til
qwinōt | thz laghdhen trōtter kors-
set aff sik | Oc widh thæa stenen
stwdden sik ena stwnd | thz war thz
som the swa hardelika oc grymelika
skwffuo hā at han skulde vaskleka
gaa | at the nøddo han nøstan til
at lōpa | thz fōrdho the hā aff nakna
Oc thz korsfesto the han | Oc thz
fiollo the widhz a sin kna | oc badho
mz storo rope oc mangho taarom
kysto korsset som æn war vōt aff
wars hæra blodhe | Sidhan stodho
the op | Oc widh at the gingo til
griptēna saghdho the hwar skal lyf-
ta stenen aff graff dōrinne fōr os
Nu nar the komo fram sagho the
at stenen war aff welthz oc gudz
angil sat oppa stenenō | hwilken som
saghdhe til them rædhens ekke | wilt
thu wetha hystoriā tha læs ewange-
liū | Nu sidhan qwinnomen misselades
theras hop | thy at the trodho skula
fiña likaman i graffwenē | aktadho
the ekke anghlenns ordh wtā wor-
do rædda | oc gingo atir til disipulos
sighiande wars hāra likama wara
bort takuan Hwru sēe pædhar oc
sēe iohēs lupu til graffwena

Nw lupu pædhar oc iohēs til graff-
wēna | oc medhan the lōpa tha
lōp oc magdalena | oc the andra
marionar æptir them | Oc sidhan
lōpa the all at leta æptir sino hæra
sino hiærta oc sine sial | the lōpa
mykyt trolika | oc mykyt hetelika
oc mykyt fōriandhe | Nu nar the ko-

mo til graffwena | Oc the sagho in
dher i hona | ffinno the ekke likama
vtan sagho lina kladhen oc sida
rin som huffwdhit war swept vti
Oc gingo tedhan | war kunna them
thy at the arw i store sorgh | the le
ta aptir sind herra oc finno ekke |
Oc weta ekke hwar the skulu mee
ra leta aptir honom | Oc thy gan
ga the sörandhe oc grattandhe
tedhan | Æn marie the bliffuo qwar
ra | Oc wdh at the sagho i graffue
na | sagho the twa ængla standha i
hwito kladhom | hwilke som sagdho
them | hwi lethen i thæn liffwande mz
them dödha | Æn the wiktadho ekke
än tha aat thera ordhom | Thy at the
leetto ekke aptir ænglomen | vtan
aptir ænglana herra | Tha wordho
twa maria redda oc illa widher oc
gingo tedhan | Æn maria magda
lena wisto aldrigh hwat hon skul
le göra | Thy at vtan sin mestara
gat hon ekke liffwat | Oc ther sam
hon herra ekke | oc wiste ekke hwart
hon skulle leta aptir honom | Oc
thy stodh hon vtan wdh graff
wena oc græt | Æn saa hon nidher i
graffwena thy at hon hoppadhes
see han hwar hon iordhade han
Æn hon saa ther twa ængla sitia
hwilke som sagdho hænne qwinna hwat
grater thu | hwem söker thu | tha

sagdhe hon the toko bort min herra
oc iak weth ekke hwart the haff
wa latit han | Seer ælskogans wu
dher lika gärning litit förra haffde
hon hört aff enom ængle at han
war op standin | Oc sidhan aff
twem at han liffdhe | oc ekke
mattis hænne thy | vtan sigher iak
weet ekke hwart the lato han
Thitta giordhe alt ælskoghen
Thy at som origenes sigher hænna siæl
war ekke ~~thy~~ | ther hon war vtan
ther hænna mestare war hwarske kun
ne hon tænkia | ællar tala | ællar
höra vtan aff honom | Æn maedhan
hon swa græt oc hænna ælskoghe
aktade enkte ænglana | Saat
hænna mestare war herra ihesus sik
ekke lenger haldit | vtan sigher
modher sine | at han wil gaa oc
hugna hona | hwilket som war
som war mykyt loffat | oc sigher
Min welsignadhe son gak i fri
dh oc gör hænne hugnat thy at
hon ælskar tik mykyt | Oc mykyt
sörgdhe hon aff thino dödh | Minz
oc opta at ater koma til min oc
ofrögnadhe han | lat hon herra ganga

Huru war herra ihesus oppenbarade sancte magdalene

Madhan magdalena stodh
swa oc græt | kom war herra
ihesus til graffwena i yrtagardhe

Boman kap 75

HS A 3 - 67v

hwar magdalena war oc sagdhe
til hāna | qwinna hwat grater thu
aptr hwem letar thu | Æn före
thy at hō kænden ekke | swarade
hon so hō ware drwknin | hærra om
thu tok bort han | sigh mik thz tha
skal iak taka han thadhan | Oka
dha wel hwem ödhmiukleka
oc gudelika hon bedhe han mz grō
teliko anlete | at han skal wisa hēne
thn hō letar aptr. althidh hop
pa des hō höra nakor tidhande
aff sinō karasta | Tha sagde war
hærra til hāna Maria | Oc hō wart swa
so liffwandes widh oc kændis
widh han a röstene oc sagdhe mz
ofighelike gladhi | Rabonj | Thz ar
mastare | hærra thu ast than iak
letar aptr | hwi lönte thu tik
swa langhe for mik | Oc lop til fö
trena oc wilde kyssa the | Æn war
hærra wiliande hugin hāna oplyp
ta til hymerikes | at hō skulde ek
ke spöria han i nordherike | sagdhe
hēne kom ekke widh mik | thy at
iak foor ekke æn op til min fadhr
wtan sigh mīdom brödhrō | iak op
faar til min fadhr oc idhan fadhr
Min gudh oc idha gudh | hwat ey
före sagdhe iak tik | at iak skulde
op standa a tridhia daghenō | hwi
lette thu tha i graffwene aptr
mik | hō swaradhe iak sighr tik mest-

tare at swa stor sorgh aff thins pino
oc dödz biterlikhet opfylte mit hiar
ta at iak glömdhe thz alt saman
Oc mintis ekke wtan thin dödha
likama | Oc stadhen hwar iak haff
de han lordhat | Thy bar iak oc mz
mik thessen smörilsen | welsignadh
wari thz gudelika walde hwilket
dogudhs opstanda oc aterkoma til
os | Nw staa alskogana badhin sam
man | mz frögh oc mesta gladhi hon
taker brudguman gladhelika til
sin | stadhar han grantlika oc spör at
allo | Nw ar oc hr stoor paska höghtidh
Æn thz war hēne oppenbarades hēne
swa i förstone | giordhe han antiggia
för thy at han wille the sik hēne tol
ken wtan til som han war i hiarta
no | Alla oc so sakt ar | at han wille
hoghtun hāna oplyffta til hymerikis
aptr thy som scūs bernardus sighr
thz magh milldelika tros | at war hærra
Ihūs som hona swa mykyt alska
dhe | oc enkanlika for alla the thr
skriffuadhe fūnaus witiade | giordhe
thz ekke for thy at han wille hona
rædha | thy at war wiliogaste oc
hoffwaste hæran ar hwatz ske grym
ber allar rædhelike | oc sarlika sik
alskandō | Nw om ena stwndh thr
aptr sagdhe war hærra mik bör at
withia slere | tha wart magdalena
all ānars wordhr | wiliande haffua

han altidh war sik | oc hwargen
gaa fram hond hærra mestara iak saghe tho
seer at war omganga ær skalkot |
iak biudher tik förgæt mik ekke |
min hoppwaste hærra | minz oppa swa
mangha godhgiärninga som thu mik
giordhe | glöm ekke them hemeli
ka enkannelika älskoganðe thu
haffdhe til min | hærra min gudh minz
oppa mik | war hærra swaradhe rädz
ekke haff trona oc war stadogh
altidh skal iak wara mz tik | Sidhan
hon tha haffde fangit hans wel
signilse oc war hærra ihesus gik tedhan
kom hon til discipulos oc sagdhe
them thetta | Alle wordho gladhi | aff
wars hærra opstandilse | Tho förgadho
the at the haffdo han ekke seet
Oc twa marionar stodho genstan
op oc gingo tith atir mz hænne | Hwi
ru war hærre ihesus oppenbarade sik

76. Thridhia tersa iij strem marias
marie gingo alla saman | för
än the komo fram til graffwena
oppenbaradhes war hærra ihesus the
sighande | …alnete | Tha wordho
the gladhare än för nakor kan
sighia | Fiollo the nidher oc hiollo
hans fötir | Sidhan han sadha
grankila | oc spöria apostle man
gho | oc taka gladhlma oc frögdhin
na andz swar oc gora stora paska
högtidh | Sidhan sighter war hærra

ihesus | sighin nidhom brödherd at
the gingin i galileam thær skullu
the faa see mik som iak före
sagdhe them | See at gödhmyuk
tena mestare kallar sina disci
pulos fratres | aldrigh förlat
hærra tessa dyghdhe na | Än wilt
thu haffua wndherstandilse oc
hughnadh aff thy som sakt ær
oc än skal sighias | Minz oppa
thz som iak haffuer opta förra sakt
som ær | at tik tykke i thughtenom
som thu wære nar stadh i likame
nu | alla stadz badhe i ordhom oc
gerningom | Hwru war hærra ihesus op
penbarade sik sancto iacobo

A inwal oppenbarades oc war Bonav. 77
hærra ihesus iacobo apostolo som
kallas minor | hwilken som haff
dhe loffuat ekke ætha för än
han haffde seet war hærra opstan
dan aff dödha | Oc när war hærre
kom | sagdhe han hond | Oc them
som mz hond waro | redhen til bo
rdh | Sidhan thok hærra oc walsig
nadhe brödhit oc gaff hond si
ghiande | Æt nu alskelike bro
dhir | thy at ionffruna son ær op
standin aff dödha | Hwru war hærra
ihesus oppenbarade sik sancto petro Kap. 78

Tha som qwinonar komo hem
i thwist sighiande discipulis
war hærra wara opstandan aff dö

dha| tok pardhar til at grata at
han haffde ekke seet sin herra| oc
gat ekke onat sik for alskoghans
mykelikhet gik han bort fran
them| Oc gik ensamen til graff
wena| Thy at han wiste ekke hwar
han skulde annars stadz leeta
epter hond| Oc i wagheno tha herra
gik oppenbaradhes hond war herra
ihesus xpus sighiande fridher wa
ri mik pardhar| Tha sloo pardhar
sik for brystet oc fyol nidher a ior
dhena mz rinandhe taarom oc
saghdhe| herra iak kænes wid swo
at iak rymdhe oc forlat tik oc
nekadhe tik swa opta| oc kyste
hans foter| Nu war herre vatte han
op oc kysten for mwnnen| oc sag
dhe fridher wari mz tik vartz ek
ke| alla synde arw tik forlatna
iak wiste thz wal oc foresag
dhe tik thz| gak oc stadfast thy
na brodher| oc trost tik thz widher
at iak forwan dodhen oc alla
wara owini| Samuledes war
dher oc her stoor paska hogtidh
Nu thurfoth the swa loffliga ta
ladho sin i mellan| tha skadha
de pardhar gwanlika war herra|
Oc markte wal thz han saghdhe
Oc sidhan han haffde fangit wars
herra budiscapen gik han ather hem
Ihesus til waffru oc discipulos

Oc saghdhe them hwru war herre oppe
baradhe sik hond| Hwru war herre ihesus
kom atir til helgha fadhrena sidhan
han war opstandhin oc aff thera lyffwi

Tha war herre ihesus foor fran see pa
dhare| haffde han ekke an wittiat
helgha fadhrena sidhan han war op
standin| hwilka han satte qwarra
i paradiso dehelar| Nu nw komber
han ather til them oc komber gan
gande in stola candida| thz ar i sino
oddhelika oc arofulla likama|
Oc tha helgha fadhrena fingo lang
dan seet han i swa store aro toko the
widh hond| oc fagnadho hond mz
gladhi oc sanghi| Oc osighelike frygd
oc hugnat sighiande| Ecce war ko
ningher komom oc gangom mot wa
rom herra| thz a mandomsens wag
na ar stort ophoff| hwilkens rike
som aldrig taker andha| Than hel
loghe hogtidhes daghen lyste os
komom alle saman| oc badho til
wan herra| oc fiollo nidher a iordhena
oc badho til hans| opstandande si
dhan oc stodho fo er ve hond mz
alle wordhing oc loffuadho sin gud
oc sin herra mz otenkelike frygdh oc
hugnat oc gladhi| sighiande leo [..]
nit de tribu iuda wan sigher en| herra
konunger thyt arofulla kot oc thyt
loffua annlete opfiller os mz gla
dhi| aindeliken hugnadher oc lyste

aru i thinne høgro handh før utan
endha | Thu war aera opstodh aff dö
dha | oc thy frøghdhoms wi oc gladhiöm
j thit rike ar wordhit alla halgha
manna rike | Thit hemadöme staar oc
bliffwir utan wanskilse oc wi skulom
aldrig tadhan fran thik | Hec — dies
quam fecisti dominus exultemus et letemur
in ea | I dagh lyster os wara athuglöst
no dagher hwilken wi skolom haff
wi i annan i ärwdelike salighet | Hec
— dies quam fecit dominus et cetera | I dagh
flödha hympnane hanogh ower
alla warldena | Thy at heran styrde
a twarno | heran styrdhe oc i fördhe
sik fargrundena | starke heran giorda
dhe sik mz dryghdhome | Sionghom
hond upghan loffsang | Thy at ha
ar heran ther underliko tinghen
giordhe | hans høgro hand oc hans
halghe armber frälsade os | Nw ar
wom wi hans folk oc hans hiordz
faar | bredhin alle saman til hans
Nw tha som daghens ledh | Sagdhe
war herra ihesus til them | Jak warkun
nar minom brödhrom | thy at the aru
myket dröffde aff minom dödh | oc
för radde skulo skinghras the oc
fra willeradha som annor faar | Jak
wil ganga oc oppenbara | oc the (umz)
mik them iak wil styrkia oc hug
na them | oc iak wil skøt ather
koma til thik | Oc helge fadhrena

ffollo ~~aterna~~ alle widher oc badho
til hona | oc sagdho herra swa war
dhe som thu sagdhe | Huru war
herra oppenbarade sik twem disci-
pulis som gingo til emaus

T hinnadh twe aff wars herra dis
cipulis | gingo til eth castel
um ther heet emaus | Nu tho at the
trodho ekke at han war opstan
dhin taladho the sin i mällan
om thet som hänt war | Tha kom
war herra ihesus til the i pilagrims
likwilse | oc widh at han gik mz
them i waghenom | spordhe han
oc swaradhe them | oc taladhe
mz them | the ordh som thera sa
la helso rördho | hwilken som thu
fundher scriffuat wara i naestene
Som sidhe nödder aff them gik
han mz them | oc oppenbaradhe
sik them ther | Har maat thu taen
kia oc skodha wars herra margfal
la godhet oc welwiloghet | thy
at hans brännande älskoghe
ginat ekke tholt sina discipulos
swa dröffwas oc waffra i tröne
Samelika tha ar han tröstelike
wen oc twen kompan oc welwil
loghet herra | han til föghet sik them
oc störr dröffulsena saak | oc thy
dhet them samptena | oc optarnder thera
hiarta til alla rudhma wärlse
Swa gör han daghlika mz os an

HS A 3 - 69v

delika | Thy at om nakor thynges
oc hindras aff thwiffual ællar
latu | Oc talom wi om han | gen
stan ær hā nar os | styrkiande
oc lysande war hiarta oc optan
dande them til sin ælskogha | aldra
bezste lækedomber mot tholka
sotter | ær at tala aff gudhi som
ihesum sighir | myklo sötare æn
hanoghit ærw thu ordh i mīoz
munne | Thy at the æru vardeli
ka heet oc brænande | Oc thu
tiænare ælskar them gina | Samm
ledhis ær oc moth tholkō sottō
bæsta lækedomber at tænkia
aff gudhi sō sami ihesum sighir |
Mæt hiarta hinnadhe i mik oc
i midhom tænkilsō brindhir eldhin |
Thænk hans godhlek ey at enast
aff ælskoghanō som iak saghdhe
wtan ænnwæl aff hans dywpa
ödhmywkt | See huru ödhmyuk
lika han gaar mz thē | oc talar
mz them som hā ware en aff thē
aldra tingra lēka | hwat ey tykker tik
han wara athir komen til ödh
mywktena ophöian | thē giffuer
han os æptedöme | at wi skulū
samuledhis göra | Nu nw maa at thu
see wars hēa ödhmyukt | i thy at
han lēr ekke unsiwörde discipulos
som waro skepade i mdhir mere
gradu oc wardoghet | Thy at tus

se waro ekke aff apostlomen | wtan
aff them ~~wtan~~ andro mindro dis
cipulis | oc tha tilfögde han sik thē
hemelika gangir oc talar mz them
ekke som the högmodogha oc hög
færdogha plagha göra | som ekke
wilia gaa ællar omganga wtan
mz them störsto | Oc mz them fræm
sto | Oc skin hans ödhmyukt hær i
andro | Thy at om thu skodhar the
högffærdogha | Tha ser thu at the
wilia ekke lata wt thera bulgin
ordh | Oc ænnwæl næpelika tala eth
ordh thē sō ffaa ærw the som höra
Nu ekke giordhe war hērre swa | som
ekke lat sik förtykkia at tala widh
ensamna samaritanā | Thænk oc
nw i thesta sin wars hēa godhlek i
thy at han lærde sina discipulos | oc
withdhir skriptena för them | Oc gör
them hugnadh | See oc huru han
laatir som han wil fram bætir gan
ga | at han skuli opwækkia oc ökia
thera astwndā | Oc at the skulu
bindha hondō | oc at han skuli sik
oppenbara them | Oc swa faa kan
na han | Skodha oc huru lioffleka
han ganger sidhan in mz them ta
ker brödhit wælsignande thz mz
sinō hælgha wælsignadha handom |
bröt thz oc bödh them oc oppenba
radhe sik them | Oc thz gör han dag
lika mz os osynleka | Nu tha at wi

kunnom ther ække somlike skön aa
Oc will hallas uti dyghdhomen | lyudas
om aptwndilse uti gudhelikom bönom
oc halgom tankilsom | Oc thy til bör
altidh bidhia oc ække wanskas som
han sialffuer kænde | Nu hwilkaledhis
han thetta gör | os til kænnedom oc la
rilse so ær at wi skolom giffwa os wm
om at göra milla oc mykin samlika
thiunga | Oc hwren ække pynningar
til mænniskiona helso at læsa ællær
höra gudz ordh wtan at the fulkom
nas uti gærningenne | Mat thu fulkom
lika larnas | ther sanctus gregorius wt
tydher thetta ewangelium | Oc ække gaff
wær herre ihesus tesso sinom discipulis tha
sins masterskaps pynnilse wtan gen
stan han haffde giffuit them brödhit
hwarff han bort aff thera öghsyn |
thy at han wilde oc annwal hwg
na the andra sina discipulos uti hwil
kom han hwgnade oc tessa sama | Hw
ru wær herra ihesus oppenbaradhis allom
discipulis a paska dagh

B. 81

Thessa sama twe discipuli oc gin
go atir til iherusalem oc funno disci
pulos ather saman sankadha | Oc war
the haffdo sakt them at wær herre war
opstandin | Oc hwru han haffde sik
them oppenbarat | fförra haffdo the
oc hört at han haffde oppenbarat sik
sancto petro | Tha gik thomas wt | Oc
wær herre ihesus kom in til ther gangum

oc aat atir lukto durum | Oc stodh
mitth i mællan them oc sagdhe | ffri
dher wari idher | Discipuli fiollo ta
ghon widher a iordhena oc sagdho
sina culpas | At the haffdo swa för
latit han | Oc waro tho fæghne aff
hans komo | Tha sagdhe wær herra
ihesus | brödher mine standin op idhra
synde æru idher alla förlatne | Ther
haffdes han hemelika widh i bland
them | teedhe them sina handher oc
sidhona oplat them sinnen oc wn
dirstandilsen | at the gato begri
pit hans wndhirstandilse | Spor
dhe aat them om the haffdo na
kot atha | Oc aat ther uti them eth
stykke stektan fisk oc hanogh | blæs
te aat them oc gaff them than
helga anda | See hwat fult thet
ær uti alle frygdh oc gladhi oc
discipuli waro fulkomit gladhi | ma
dhan the sagho han | Oc the som
förra waro swa raddhe | waro nw
nær hond swa gladhi | a hwat gar
na the fingo hond ther han beddes
atal | hwat twolika the baro ther fra
oc satto för han | Bradha oc annwal
warffwi so ther war | thy at discipu
li komo ther til saman til hwa | See
thy hona thetta see uti osighelike
gladhi | oc hemelika sitia nær si
nom swni oc gladelika faa honom
ther han bedhis | Oc an taker war

hæra ihesus gærna alla tiænist aff
hænna handom oc hedhrar hona mz
alle wördhning före discipulis | Nu
ekke skalt thu oc glöma magda
lene warss hæra thz alskelika dis
cipulam | See hwru hon sitther som
hon förra war wan widher sins
mestara föter | höre gudhleka
hans ordh | Oc gör hono ammwel
gladelika the tiænist som hon giter
aff allo hiærta | A hwilket thætta
litla hwset ær nw | A hwat æro
fult ær at boo i thy | hwat ey tyk
ker tik oc hær wara stora paska
högtidh om thu haffwir nakra gu
delikhet | tha wænte iak wæl | Nu
litet stodh war hærra mz them ther | thy
at thz war nw godha stund oppa
qwællen | tha nöddo the han wan
lika æn litit længher dwælias ther
nær sik | bidhiande at han skul
le ekke swa skot tädhan fara
hwat ey tror thu at magdalena
ther hon saat widh hans föther |
tröstelika hölt hæra j kladhen
bidhiande at han skulle ekke swa
skot tädhan fara | han war j hwi
tasto kladhom | thy at han haffde
fört sik j sina æro kladher | Oc
madhan hon hölt han ekke aff
dyffwe | wtan aff alskogans tröst
tha wistarktes thz ekke warom
hærra | war hærre wil hallas som wi hör

dom at the twe discipuli giordho som
gingo til emaus | Sidhan war hærra
ihesus haffde tha giort sine modher
oc talat aff hine wördhning | wælsig
nade han alla oc foor tädhan | Nu the
fiöllo nidher a iordhena oc badho at
han skulle skot atter koma | Oc saa
to atir badhe törstoge oc hwngro
ghe aff sins hæra | aff hwilkom the wa
ro wan haffwa swa stora ömpne
tarukiande oppa han idkelikan mz
sokkan oc astwndan | See hwru opta
thu haffwir hafft paska högtidh i dagh
thy all tassen oppenbarilsen wor
do a paska daghin | Nu wanleka hörde
thu thz oc kande thz ekke | thy at
thu ekke ömkade oc warkunnade j
pinone | thz tror iak at om thu kunne
warkunna oc haffde hwgin nær tik
oc lati ekke flytia j warldinne oc fa
fængom oc omyttelikom tankom | hwar
ia paska finge thu hwgnadh | Thz
matte tik oc hændha hwan sine
dagh | om thu wilde redha tik ther
til mz fulto hog om fredaghen oc lögher
daghen | Thy at sæ pinal sigher | at
om wi æroom pinona kompana | tha
skulum wi oc wara hwgnadzsens
kompana | Ther æpter kom war hærra
ihesus atter til helgha fadhrena lim
be som ekke waro mz hono fasen
ghe | wtan waro j fröghdina loffwi
oc hiærtans gladhi | Æn hwat the

siwngo thz weth han | Tha mat thu
tankia at the takkado wardh herra
för hans kärlek oc the godhger
inga som han haffde them giort
hwariom thera i sino tima | Först at
the frambudhu sik herra at loffwa
swa som werdoghan alt loff | Annat
thy andro at the bando wordhe sin
ratta herra | Thridhia at the
takkado op hans godhgiringa | Fiar
de at the ergynado alla til hans
loff | Thz fempta at alle badho til
hans | J allom tessom skadha them gwa
lika alla saman | oc akta mz wördh
ing thz the göra | Thy at thz ar wy
kyt gudeliket oc ganglikit | ey at
enast til tesse tankilsen | wtan oc
emwal til thz loff wet oc sangen
som hono siwnger i himerike | Thw

en war herra ihesus oppenbaradhis at
tonde daghen thomose nar staddo

Attonde daghen eptir wars
herra ihesu christi opstandilse | oppen
barades han eptir sino disipulis
komande in aatir lukkom durom |
Oc thomas war tha nar them som
ekke haffde warit mz the försto
daghen | Oc naar andre saghdho ho
nom at the haffdo seet wan herra |
Swaradhe han vtan iak seer saa
ren epte spikomen i handomen
hans | oc mera som i ewangelio star
Tha saghdhe ihesus godhe hirden som

lat wardha sik om the litla hior
dena sina | pax nobis | Oc sidhan
saghdhe han thome | tak hit thit
fingir | see mina handir | Saa hit
thina hand | oc satt hona i mina si
dho | Oc war ekke mistro wtan tro
en | Tha sagde thomas Min gudh
oc min herra | Thomas saa mando
men oc trodhe han wara badhe
gudh oc man | han sagde oc sina
culpam oc gaff sik skyllogan at han
haffde förlatit wan herra oc rymt
fran honom | wardz ekke thz ok thz
alt förlatit aff nadhelike före
skepan | Lat war herre thomam swa
twivka | at hans opstandilse skul
le bewisas oc pröffwas lywsle
ka mz skiälom | Skadha han gran
lika liff oc taink hans wana godh
lek oc hoffleke | ödhmiukt oc bran
nande alskogan hwru han teer sik
thome oc androm sinom disipulis sina
wnde | at han skulle bort taka aff
thera hiartom alt wantrona mör
ker | til thera oc wara wptecht thet
Oc atirgömde war herra ihesus sik
arren aff wndomen före the saba
som ar at han skulle göra apostla
na | wissa i trone aff sino opstandilso
Oc at han skulle them fadhrendom
tee nar hans takkes amandom
sens werghna bidhia for os | Thy
at han ar war aduocatus | Oc swa

Oc war herra sagdhe honom

thꝫ til at hā them omilld mannū
a domadagh ter | Nw star war hře
ihūs nakra stundh nar sine mo
dhꝫ | oc sinū disciplis | oc talar aff
gudz rike oc himerikes aro | Oc
the mz hoñ j store gladhi hōran
de the högelika ordhen aff aw
delike sinlikne | Oc seande hans
anlete fult mz frögdh oc fagnad
göm wel aat them hwru the staa
kring om han | Æn wareffin ær nast
opstoþes wdh hā | Oc magdale
nā maat thu see altidh aat hans
fotū | Oc tat oc thu höffudz oc blug
oc gladh | Tha nakot lankt fran
them | Oc wanleka aff sine dygdh
oc hofflek | latw han tik kalla | Om
sidhe badh han thē gaa i galile
am oppa barghit thabor | Oc sag
de sik thē wilia oppenbaras them
| Oc tha han haffde giffwit them
sin walsignilse foor hā fran thē
Oc the bliffw athꝫ som för hwu
grogre oc törstoge aff hoñ æn
tho mykyt tröste | Hwru war hřa
ihūs oppenbarades disciplis i ga
Tha sō disciplí waro lilea
komne oppa barghit
thabor | oppenbarades them war
hřa ihūs sighande | Mik ær giff
wit alt walz i himerike oc jor
derike | gangē oc læren alla
alla sō hā wille sighia | farend
alla wærldena | Oc kænen thē waghin
til himerikes | döpande thē i napn
fadhꝫs oc sons oc thæs hælgha anda
Oc kænnande oc görande alt thꝫ iak
bödh | Oc tröstin idhꝫ thꝫ widhꝫ at
iak ær mz idhꝫ alla dagha alt til
wærldina enda | Disciplí badho til
hans (hans) til qwærnd | oc stodho nær ho
nū ærmwæl mz mz store gladhi | Ska
dha thē wæl | oc tankꝫ thꝫ nw sagdhis
thw at the ærw stoor oc mykyt wær
dogh | Har teer han thē oc oppenba
rar | hwilka ledhes hā ær alla tinga
hřa | bywdhꝫ thē sēdhiga oc kæner thē
döpa | Giffw ærmwæl stora tröst (them) thē
tidh han sighꝫ at hā skal altidh wara
mz thē | Oc hwat mang kærlekx tekn
hā bewisar thē | Sidhā war hře haff
de thꝫta sakt | oc giffwit thē sin wal
signilse | hwarff hā bort fran them
Hwru war hřa ihūs tedhis disciplis
widh marit tybyriadis
Madhan disciplí dwaldos æn
qwarra i galilea | Tha gingo sex
aff thē at fiskia j mari tyb riadis
ylla nattena ær wodadho thē | oc
fingo enkte | Arla om morghonen
tedhis war hře thē oppa strande
ne | spörande om the haffdo nakot
fangit | Sidhā the haffdo swarat ek
ke | sagdhe han kasten wt nætit op
pa högro sidhona a skipino | Oc j
stælin sina | The kastado wt oc fingo

storan hoop mz fiskom | Tha saghdhe io
hes petro | thz ær war herra | petrus
war nakin oc kastadhe genstan om
sik kiortillin stegh wt aff skipino oc
foor til landit | Æn the andre komo
til landz mz skipino | Oc naar the sta
ghu oppa landet saagho the en
fisk wara lagdan oppa glödena | oc
brödhit tilredh | Thy at war herra ihesus
haffde redh them thz | Ænwal lath
han oc taka oc steka aff thera fiskom |
giordhe godha maltidh oc stora högh
tidh | mz them thz aftwandinne | brööt
brödhit | oc fisken samuledhis oc
gaff them æta | Oc aat sialffuer mz
oc thiænte liofflika aff alle ödh
mywkt so han war förra wan | Thær
sidha tassa vij discipuli fikk gladhi
oc ætha alle saman mz sinom herra | Sko
dha oc see hans lioffwa athete oc
astundelikast | frögdha sik thz wndh
oc gladhas aff alla hiærta | taka
aff hans hælgasta hando thu astun
delika maaten | oc triffwas aff hono
ey mindra andelika æn likamlika | A
hwilket gæstabudh thætta ær göm
wal aat allo | oc fresta widh | wan
lika hwadha the tik æn til bordz
mz sik | Æn skalt thu oc wakta aat
thy som æpther komber | Thy at thz
ær badhe nytteliket oc faghert |
Tha so thætta högtidhelika gæstebo
dhit war hallit sighir war herra thus

til pædhars ælskar thu mik meer
æn tasse | pædhar swaradhe herra
thu west at iak ælskar tik | war herra
sighir hönom | Gömin mina lamb | oc thrysuar
sinom swa spörande | antwardhe
war herra hono sina hiordh | Thin
ko thu maat tænkia wars herra
wælmilighu godhet | ödhmiwkt
oc ~~wal~~ aridelika kærlek | oppen
barlika seer thu hwat grandlika
oc aff hwat kærlek han swa op
ta antwardadhe pædhare wara
siæla | Bodha före sighir oc war
herra thus sedo petro hans dödh i
thy han sighir | Thutidh thu wast
wnghir | giordhade thu tik | Oc gik
hwart thu wille | Æn thutidh thu
wardhir gamal | skal annar gior
dha tik oc ledha tik | thit so thu
ekke wil | J tassom ordhomen
lat war herra vndhirstanda pædha
re at han skulle thola dödhen
a korseno för hans skuld | Oc thu
tidh sec pædhar sporde hwat dödh
iohes skulle thola | swaradhe war
herra | Swa wil iak lata bliffwan
som han wilde sighia | Jak wil ekke
at han skal folia mik mz pinlikom
dödh | vtan han skal tha han war
dhir aldrogher hwilas i contempla
cione | Tha wndhirstodo thætta the an
dre discipuli at han skulle ekke
dö | Tha war ekke thætta stoor gaff

HS A 3 - 72v

wa | madhan bætre ær at skil
ias widh likaman oc wara mz
xpo | Ther æptir hwarff war herre
ihus bort fran them | Oc kom
ather til hælgha fædhrena | Oc
discipuli bliffwo ather i store gla
dhi | Oc maat thu tænkia som
sanctus augustinus sigher | Æn tho at
thz ær ekke skriffuat | Oc ær
wæl troande at mildelika
ther siælffwer godhleker ær | witia
dhe oppta sina modher discipulos
oc magdalenam sina ælskelika
discipulam | tröstande oc hugnan
de them som swa storlika waro
dröffde oc mödde aff hans pino
Oc ær wæl sammolikt at hælghe
fædhrene oc særlika habraam
oc dauid | hwilkæ som gudz son war
enkannelika loffuadher komo mz
warom herra ihesu at see hans wær
dogasta modher | hwilken ther sam
för ther oc allom nadhena | at wi
wordhom ather löste | oc födde ather
lösaran | Oc hwat gladhelika the
skodadho hona | oc nighu hanne
mz alle wördhning | Oc helsadhe
hona mz alle the wælsignan som
the gato | Æn tho at the ekke sin
tos aff hanne | Ænnwæl maat thu oc
tænkia hær war herra ihesu christi hoff
lek | kærlek oc ödhmywkt | hwil
ken som skina i allom hans gærnungom

Oc at han wille æn fyritighi dagha
sidhan han war opstandin aff dödha
Oc haffde swa ærleken sigher wonnit
wara quar i pilagrims fardhinne | ther
til at han skulle sina discipulos styr
kia oc stadhfæsta | Wæl matte æruo
na sigher winnare christus swa mangha
aar | æptir swa mykit ærwodhe oc
widher mödho | æpte swa smælekan
dödh oc hardan | wardher skyldelika
haffua hem færit i sina æro | Oc haff
ua styrkt oc stadhfæst apostlanna
æptir allo sino wilia mz sino angsla
hans kærleker gwat thz ekke thölt
Siælffwer wille han omganga mz them
oppenbarande sik them | the fyritighi
daghana i manghom wissom teknom
bewiste han sin opstandilse | Oc tala
dhe aff gudz rike | Ther giordhe han
för thera skuld oc wara | Æn wi akto
thz ekke | Madhan han ælskade oc
ælskar os swa mykit hetelika | tha
skulum wi os widh tolkan oc swa sto
ra celo ey at enast warma utan
æn brænna Æpte ær aff nichodemi
læst som enkannelika rörer war herra op
standilse

Æptir war herra opstan
dilse | war alle iudhane waro
sampnadhe oppa en sönedagh bræ
to ther sin iuklighe fran durwomen
oc læste op dören | tha funno the ey
iosep i mörkastuffwone | Ther the haff
do han inelykt | ther undrado alle op

pa | Tha komo riddarene som hiollo
wardh om ihesus lik j thy graff | gangan
de in j iudha kirkiona oc sagdho lut |
at thz war ey j graffwenne | Nu tha
wi hona gömdom wardh stoor ior
dyn | oc wi saghom gudz angel koma
nidhir aff himerike | oc wælte lik
stenen aff graffwenne | oc satte sik op
pa han | hans asyonan war swa som
solena glimber | hans kladhe waro
hwit som snio oc aff hans raddogan
wordhom wi swa som dödhe | oc wi
hördhom angilen tala til quinnonar
som komo til graffwena | Sadhe hws
ey | Iak weth at j leten aptir thz
som korsfæster war | han ær opstan
din som han sagdhe | han ær ey hær
komen oc sökien stadhen hwar the
haffdo lakt han | Oc gangin nw
raskelika | oc sighin hans disipulis
at han ær opstandin aff dödha | oc
ær förra idhir gangin in j galileam som
han them föresagdhe | oc thær skolen
j han see | Eff tasson ordhom styrdos
iudha höffdingane | oc sagdho ridda
rome ~~oc wæktarome~~ | hwat luffwir
atir thes | Ey trom wi idhir | Riddare
ne swaradho | swa stoor undhir giordhe
thes som j badhe saghen oc hördhen
at likowæl wilde j ey tro | hwru wi
lin j nw tro ware saghin | J saghin
full wæl at thes lijff | huilken j kors
fæsten wtan skal | En j haffwin thz hört

at j swelyktien iosep j mörkastuff
wo | huilken som iordhade thz lika
ma | oc inuglandhin lasin oc satten
til gömara | tha j lætin op dörrena
swinen j ey tha | Faan j oc atir j gen
iosep | huilken j swetæptin j mör
kastuffuone | Tha faan wi idhir atir
thz | huilken wi gömdom j graffwe
ne | Judhane swaradho riddarome
wi wiliom wæl atir giffua iosep |
giffwin j atir ihesum | Josep ær j sin
stadh arimathia | Riddarene swa
radho oc sagdho | Jhesus ær j galilea
som wi hördho aff anglenom som
sagdhe til quinnonar | at han stodh
op aff dödha | oc ær förra idhir j gali
lea | Tha iudhane thz hördho rad
dos the storlika sighiande j bland
sik siælffwa | Oppenbaras thæna ma
nanna sagn | tha tro alle oppa ihesum
Tha saman sankadho the mykla
peninga oc gaffwo riddarome si
ghiande them | Sighin at tha wi
soffwom komo ihesu disipuli om
nattena oc stalo bort thz likama |
oc wardhir thetta sport aff domare
num pylato | tha wilium wi wæl för
swara idhir | Riddarene toko widh
peningome | giordho swa som the
waro lardhe aff iudhome | oc
fræghdhen gik j blandh alla at swa
war giort | Tha komo prestene aff
galilea som swa hetu | phinees

abbas | preceptor oc leen aat wi
dher nampne aggeus | Tha ssama komo
til iherusalem oc saghdho höffdingo
men oc allom som waro i iudha
kirkione | Jhesum som i korsfasten
saghom wi mz sinom disapulis op
pa oleo bergheno sitiandhe j
blandh them oc predikadhe för
them sighiandes swa | Gangen
kring om warldina oc prediken
mith ewangelium allo folke oc
döpen them i nampn fadhersins oc sons
oc thes hælgha anda amen | oc
hwilken som taker widh troone
oc wardher swa döpter | han skal
wardha heel | oc hwilken som
ey wil tro | han skal wardha för
dömder | Sidhan han haffde swa
sakt för sinom kæresteno | tha sa
ghom wi han opfara til hymy
na j sky | Tha iudhane oc aldro
ghe mænnene oc presterne thetta
hördho | saghdho the til | the tre
mænnena | Swerien at wo israels
gudhi | oc sighien hono loff | om
thetta ær swa sant som i saghin
The samo mannene swaradho
swa som mz enom munne til lika
sighiande | Swa lifuir wara fadh
ra [illegible] gudh habrams gudh ysaacx
gudh oc iacobs gudh | som
wi saghom ihesum tala mz sinom
disapulis | oc opfoor sidhan til

hymerikis oc om witighit tæssen wn
dher som wi saghom aff ihesu tha sin
dhom wi | j samo stwndh opstodho presta
höffdhingiane | oc hallande gudz lagh
j sinom handhom | manadho them oc sag
dho til thera | Om gudz lagh manom
wi idher at i sighin engho tæssen ordhe
hwilken i haffuen os nw sakt aff ihesu
oc the gaffwo them mykla pæninga |
oc sandhe mz them tre man som them
fölgdo heem j sin landh at the skuldo
engalundh [illegible] j iherusalem | Tha kom
mo saman alle iudhane | oc haffdho
storan graat mællan sin sighiande |
hwat ær thetta tekn som nw giort ær
i iherusalem | Æn annas oc cayphas | hwgna
dho ther sighiande them swa | hwat tröst
wom wi two widdarome som gripterna
waktadho | The saghdho os at gudz an
gil walte stenen borth aff griffteno
æn wanlika hans disapuli badho ther
thetta sighia | oc gaffwo them pæninga
at the skullo swa sighia | oc baro bort
hans likama | æn witum ther at ey ær
trygt at two eth ordh wtlandingo |
ther at the toko oc mykla pæninga aff
os | oc æpter ther wi them lardhom
saghdho the | Hwat haffwin ther oc hal
lit nakra two os | alla ihesu disapulis
Tha stodh op nichodemus oc saghdhe
allo | Salin wart israels synir | j hördhin
alt hwat the thre mænnene saghdho
idher | swariandhe om gudz lagh oc

oc sagdho | wi sagho thin tala vtz sind
disipulis | oc oppa oleo barghено sa
ghom wi han opfara i himelin | Oc
scriften lærer os oc sighir at samis he
lyas war optakin i himelin oc thi
tidh hans kanne swen helyseus war
aat spordhir aff prophetana sonom |
hwar ær thin fadhir helyas | sagdhe
han them i himmelin ær han optakin
| The sagdho wanleka vakor andhe
greep han oc lagdhe han jn i bar
ghen i waell | vtan vtnakom os war
som omgange waels bargh oc wan
leka the fina han | Oc giordho swa
oc letto æpthir hono i tre dagha oc
fino han ey | Oc nw waels soner
hören mik oc sandho om all barghin
i waels lande | at ey wanlika vakor
andhe haffwe gripit thin | oc wanle
ka wi finnom han oc gorom anghir |
Tha tarktis allo folkeno nichodemi
radh oc sandho man oppa barghin
oc the letto oc fwno han ey | The ko
mo æptir oc sagdho judhomen | wi
haffwom omgangit alla warghina
oc fwnom ey thin | vtan wi finnom
iosep i sino stadh arimathia | Tha gir
nidha biskoppane hördho thetta wr
dho the gladhi | oc ærudho waels
gudh oc giordho stora samqwemd si
ghande | vtz hwat matto skulu wi
koma iosep til os | thulken wi haffdo
firetapt i mörko huse medhan han

gær nw fwnen | at wi mattom tala
widh han | The toko oc skriffwo til
hans breff swa lydhande | fridhir
wari tik oc allo som mz tik æru |
wi kænnomps at wi syndadhom mote
gudhi oc mote tik | Thy wardoghas
thu at koma til os | ~~for thy at wi~~
~~kænnomps at wi syndadhom mothe~~
~~gudhi oc mothe tik | Thy wardo~~
~~ghas thu at koma til os~~ | For thy
at wi kænnoms os storlika haffwa
syndat a mote tik | Nu wi widhirko
alle ~~förwnkit~~ aff thine bortatakilse
wi withis oc at wi tænktom ilzsko
fulradh mote tik | oc gudh tok tik til
sin | oc frælste tik aff wære ilzsko
radhe | fridhir tik ka iosep | hedhir
liken oc ælskeliken aff allo almo
ghano | Sidhan waldho the vij
man ioseps win oc sagdho the |
Thu tidh i komen til iosep helsen
han fridhsamlika oc antwardhen
hono breffwet | Sandhabudhane
foro aff stadh oc fingho iosep breff
wet helsandhe han fridhlika | Tha
iosep haffde breffwet læsit sagde
han | welsignadhir see gudh som os
frælste at wart blodh skulle ey wt
gywtas | welsignadhir gudh som mik
skylte widhir sino winghom | Oc io
sep kyste the vij mænena oc tok
them i sit hws | Annan daghe sattos
the a sina hæsta oc foro jn til jherusalem

oc alle iudhane waro til redho oc
gingo mothe hono sighiande | Siri
dher j thine inferdh fadher iosep
tha kysto alle han | Æn nichodemus
tok han i sith hws oc giordhe stort
gestabodh | Annan daghen ther ep
ter annas oc cayphas oc nichode
mus | sagdho til iosep sighe j gudz
mönstre | For wi wilde gango innelik
gudh i hans mönstre | oc oppen
bara os alt ther wi spöriom aff tik
For thy thu west aldra bast san
nindena | thy at thu iordadhe ihu
likama | oc wi inneluktom tik ther j
ihertum | Sidhan komom wi tik ey
fina | oc undrom thy mykyt oc stor
fasi grep os alt til thenna daghen
wi haffwom tik hær nw atter fun
git | wtan oppenbara nw for allo
hwat so gort ær uz tik | Josep sim
nadhe them oc sagdhe | Thintidh
j inneluktin mik om qwællen a
langa fredagh | oc iak stodh a
minom bönom a hælgadaghenom
sabbati | om midhia naat opp
lyftes huset | a fira hörnomen
oc tha iak oplyfte huffudhit
saa iak thin skinande swa so en
sool | oc aff rædde fiöl iak a iordhe
na | Tha grep han mik om hande
na | oc oplyfte mik aff iordhene
oc göth a mik daggena watn tör

kadhe mith anlete oc kyste mik oc
saghe mik | Josep brodher thu ast reen
uz thins tros watn | oc alla thina sin
dher æru tik forlatna | Radz ey nu
wen | skadha mik oc see for thy iak
ær thin sami | Æn iak aatskadhade
oc sagdhe | Thera marstara nu helyas
han sagdhe mik | ey ær helyas | wtan
iak ær ihesus christus | hwars likama
thu hedherlika iordhade | Jak sagdhe
til hans tee mik griffsena hwar iak
lagdhe tik | Tha tok han mik om hande
na | oc ledde mik til stadhen | hwar iak
haffde han nidher lakt | oc wiste mik
lik kladhit oc huffwd kladhit j hwil
ko han war swepter | Tha genstan kan
dhes iak widher at han war christus | oc
badh iak til hans oc sagdhe | wælsigh
nadher ast thu herra gudh | som kom til
os i herra gudz nampn | oc sökte oc heel
te os | han holt mina handh oc förde
mik til min stadh arimathia j ledha
des mik j minth hws | dwrrenne atter
lyktom | Oc sagdhe mik fridher wari
tik | oc i fyretighe dagha skalt thu
ey wtfara aff thino huse | for thy
iudane göra stoor dröffwilse mino
trono folke | Æn iak gaar nw til mina
disipulos | at the skulu mik see | oc
iak skal uz them tala aff wærldina
helso | Thintidh swa war sakt | gik han
fran mik | Tha iudha biskoppane

HS A 3 - 75r

oc andre prestc oc gudz ambetis mæn
klerka hördho | fasadhos the widher oc
aff myklom vardogha fryöllo the til
iordhena oppa sin ænlete oc ropa
dho sighiande swa | Hwat tekn al
la widher mon klerka wara som giord
æra i ihesum | Riddarene som gödho
ihesu gript | sagdho sik hafwa seet
ængillen | hwilke som sagdhe at
ihesus stodh op oc skal synas i gali
lea | Oc wito alle at [s i] ihesus war
man | oc wi kændho hans fadher
oc modher som waro iosep oc maria
hwat wilia wi ther til sighia | Tha gik
fram en iudhe som heet leuis oc
sagdhe til iudhana | Jak kændhe
ihesu slækt | Thy at iak hafwer wart
alla dagha mz them som gudh rad
dos | oc mz them som oater wendhe
lika offradho gudelika böner oc
offer i israels gudz mönstre | Jak
war oc nær tha store presten symeon
tok widher hond i sin famn oc sag
dhe til hans swa | Nunc dimittis domine
seruum tuum in pace et cetera | Sammuledh oc
thæn sami symeon | welsignadhe
ihesu modher | oc sagdhe thæn aff tysso
barneno | Thæn ær satter manghom
til oprættelse | oc til mothsighilsa tekn
i israels mogha | Tha sagdho alle
iudhane | Sannelica æptir the thre
mannomen | som sagdho sik haffua
seet ihesum haffwa talat mz sinom disci

lis oppa oleo barghenom | The kæ
mo oc sagdho swa for allom | Een liff
wandes israels gudh kænnom wi
at oppenbarlika sagho wi ihesum
for sinom disciplis opfara i himme
lin | Tha swaradho annas oc cay
phas sighiande | War lagh halla
at i twæggia manna ællar i thriggia
manna munne skal staa alt maal
Nu hwat skolom wi sighia hælghe
enoch tækkes gudhi | oc war opfor
dher i himmellen | oc hælgha moysi
gript fanz aldrigh | Nu ihesus war aff os
antwardadher pylato | oc wart flæng
dher oc spottadher | mz thorn krona
dher | sidhan korsfæster oc gömdom stenin
gin mz sputenom hans likama ior
dadhe ærleken fadher iosep i nyo
gin grift | hwilke nw witnar
sik haffua seet han liffwandis
oc the tre mænene barn oc witnar
at the sagho han mz sinom disciplis
oppa oleo bergeno oc opfara til
himerikes

Nw opstodh iosep oc sagdhe
Judha biskoppomen anne oc
cayphe | Sannelika oc wæl maghin
i vndhra | thy at i hören at ihesus
ær fødder oc aff dödha liffwandes
opfoor i himmelen | wisselika meer
ær vndrande | Thy at han ey at e
nast opstodh aff dödha | vtan an
mangha dödha oprester han aff si

nom graffwom | thwilke aff manghom
waro sedde liffwandhes i ihesum
hwilket i otrue warn ey troden
Hören nw mik nw | alle witom wi
sum symeone biskop rätwisan
man warit haffwa | so tok then
barn i sina arma i mönstreno | Nw
tharme samme symeon haffdhe twa
syni twillinga brödher charinum oc
leoncium oc alle wi war warom
tha the dogho oc nidher iordadhos
Saam thy oc sem thera grifft
Iak weth for wisso at thera lika
ma ärw ther ey | wtan opstodho
oc ärw i nyom stadh arimathia
bodhe til saman i bönom | The tala
nw engom | wtan tighia so dödhe
Thy farom til thera | oc nw allo
hedher oc saffliikhet ledhom them
nw os jn i mönstret | Oc thänkom
wi haffwom them manat | wanle
ka the sighia os nakot aff thy
opstandilse | oc hwru han opreste
them aff dödha | Alle som thetta
hördho wordho gladh | Sidhan
gingo annas oc cayphas | nichode
demus iosep oc gamaliel til the
ra graffua oc funno ey thera lika
ma | J samme stwndh fardadhos
the til arimathia | so war fwirtighe
thera milor aff ihesum | oc funno
the ther a bönom | standande a ior
dene nw bögdhe knän | The kysto

them mz store wördhing oc gudz ryd
dogha | oc ledde the sidhan til ihesum
in i iudha kirkiona oc döromen atter
stangdhom toko the fram gudz lagh |
oc satto them i thera handher | mana
de the om israels gudh | oc om hans
hälgha napn adonay | thwilke nw lagh
oc propheta talade widh wara fädher |
om i troen oppa ihesum so ider opreste aff
dödha | Tha carinus oc leoncius hördho
tersse ma [illegible] ulse | skulffwo the nw
allo likamen oc dröffdhe sirkkado
the i hiartana | oc opseande til lika
i himelen | giordho the kors märke
mz fingrome a sina twnga | oc gen
stan taladho the badhe til lika | sigha
de | Faan os twane stykke pinan atin
skriffwo ther wi saghom oc hördhom |
oc the fingho them | Tha sattos the
nidher oc skriffwo swa ludande | Thu
ihesu christe sandher gudh dödha manna
opstandilse | oc liffwandhe manna liff |
loffwa os skriffwa thinna hälaghetz
gudelik lönlik tingh | thwilken thu
giordhe mz thino kors dödh | for thy
wi äro manadhe a tik at tala aff
tik | Nw bödh thu os thinom tienarom
mz michaele archangelo | at wi skul
lom engom aff sighia the gudelikx
walds lönlik tingh | thwilke thu gior
dhe swe i hälwite | Thänkom wi nw sa
tho mz allom warom fädhrom i dyupo häl
wittes mörker | kom ow os bradheli

ka

HS A 3 - 76r

ka eth konunga lyus ur förgyltom
solina lith oc lyste ower os | Oc iamwäl at
mankönsens fadher adam ur allo
patriarchis oc prophetis gladdos ur
store frögdh sighiande | Thetta lyus
är ärwdelikt […] skens skapa hwilken
os loffwadhe at sändha sith ärwde
lika lyus | Tha oppropadhe ysayas oc
sagdhe | Thetta är gudz fadhers lyus
gudz son | swa som iak före spadhe tha
iak ~~lifde~~ liffwandes i wärldene
Terra neptalim et terra zabu
lon | Neptalim land oc zabulons
land oc folket ~~som~~ widh haffwet
oc wtan om iordan som sato i mör
kreno | sagho stoort lyus | oc lyus
ran ower them som waru j dödzsens
skugga rike | oc nw til kom thz oc
lyste ower os som sitiom i dödz~~sens~~
~~skugga~~ | Oc thiitadh um frögdadhos
alle i thy skinino som sken ower os Ko
fram war fadher symeon | oc gladh
landes sagdhe os | Eru thetta them
Christum liffwandes gudz son | för thy
at iak tok tha barn föddan i mina
arma inne i mönstreno | oc til nöd
der aff them hälga anda sagdhe
iak til hans Nu ögthon sagho nw
wärldena helso | hwilka thu red
de för aldz folke anlete | Tha aldher
moghe thetta hördhe frögdadhos
the i gudhi | Oc ther epter ko fram
swa som en ärmete | oc alle spodho
haa tha war | tha swaradhe iak
är iohannes aldz wärldogx gudz röst
oc prophete | thy at iak föregik hans
til qwamudh til at före redha hans
wägh | oc til at giffwa hans fol
ke helsöna ~~wägh~~ wisdom til syn
dena förlatilse | Oc tha iak saa
han koma til mik | sagdhe iak swa
som nödder aff andanom hälgha
See gudz lamb | See thin ther bort
taker wärldena synde | oc iak
döpte han i iordans flodh | oc
saa iak andan hälga koma ower
han | i dwo like | oc hörde iak tha
röstena aff himmenom sighiande
Thitte är min älskelikin son i hwil
kom mik wäl thäkkis | Oc thy
kom iak nw fram för hans til
qwamud | oc under foor til at kun
göra eder | at raskelika är nw
at sialffwer gudz son skal sökia os
som sitiom i mörkeno oc i dödzsens
skugga Nw thiitadh war förste
skaptir fadher adam | thetta hör
dhe | at han war döpter i iordan |
Oc ropadhe til sin son seth oc sag
dhe | wt reedh thino söno patriarchis
oc prophetis alt thz som thu hördhe
aff michaele archangelo | war iak
tik sändhe til paradysi port at thu
skulle bedhas aff änglenom oleo
aff miskundna trä | til at smöria
min likama tha iak wordhe siw

kir | Tha natkadhe sik ſart hælgo
patriarchis oc prophetis sighiande
ſwa | Thwidh iak war bidhiande
widh paradisi port | ſee gudz æn
gil michael ſyntes mik oc ſagdhe
Jak ær ſændher til thin aff gudhi
Jak ær ſkipadher owir mænniskion
na likama | Jak ſigher tik æn wo
dha ey at bidhia mz taarom at bid
dha æptir miſkundinna tras oleo
at thu ſkuli ſmöria thins fadhers
adams likama för hans ſorgx li
ndilſe | för thy at engaledhes maa
thu aff thy faa | för æn i ytersta
daghomen | thwidh fulkompnadh
5500. falleris ærw fæm twſand aar | oc fæm hund
radha aar | tha komber owir ior
dherike aldra kæraste gudz ſon
criſtus | at opreſa adams krop | oc
hælgha manna likama | oc han kom
ber döpa ſkolandes j iordans wat
ne | tha ſkal han ſmöria mz ſinne
miſkunda olio | alla the ſo aa han
tro | oc ſkal them miſkundinna olia
bliffwa i ſlækt | ſom födhas ſkolan
de ær aff watn | oc aff them hæl
gha andha til æwinneliket liff | Tha
ſkal gudz ſon nidher fara til hæl
witis | oc wtledha thadan thin
fadher adam til miſkundinna træ |
Thwidh patriarche oc prophete hör
do thæsta gladdos the mz ſtore
frögdh | Nw tha alle hælghe man

ſwa frögdudhos ſagdhe ſathan dödz
ſens höffdinghe | oc helwitis mæſta
re til luciferum | Redh tik ſialffwan
oc tak widh ihesum | hwilken ſik roſar
wara criſtum gudz ſon | oc han ſo ænar
man rædhes dödhe ſwa ſighiande
Min ſial ær dröffdh alt til dödhen
Oc mykyt war han mik genwærdo
gher | görande illa widh mik | thy at
mangha the iak giordhe blindha |
halta krokotta | ſpetelſka oc mod
da | lækte han mz eno ordhe | Oc the
iak drogh til thin dödha | drogh han
liwandes atir til ſin | Diæffwllen
infernus ſwarade | oc ſagdhe til ſatan
höffdinga | Hwa ær thænne ſwa mækto
gher i ordhe mædhan han rædhes
dödhin | thy at alle mæktoghe ſkulu
wndher giffwas ~~thino~~ mino walde | hwil
ka thu mz thinne makt framdragher
til min | Hwilken ær thænne mænen the
ſom rædhes dödhen | oc tho ſtridher
mothe thino walde | Oc om han ær
ſwa mæktogher i ödhmyuktenne | Dan
nelika ſigher iak tik at engen för
maa at mothe ſtaa hond i hans gu
dhelikhetz walde | oc mz thy at han
ſigher ſik rædhas dödhen | wil han
tik taka | wee ſkal tik wardha æwin
nelika | Tha ſwaradhe ſathan höff
dhinge oc ſagdhe | hwat twækar thu
taka ihesum min fianda oc thin | thy at
iak frestadhe han | oc opwakte alt

wnth iudha folk mothe hono i affwnd/
oc til redde tiwrt at korsfästa hā/ oc
blandadhe ætikio oc galla tha hono
törste oc raskelika ær nw nær hans
dödh at iak skuli han fram ledha til
mik/ widhir giffuan mik oc mik/ Diæffwl
lin inferus swaradhe hono/ Som thu
mik sagdhe/ hwat ær hā thæn som dödha
man tok fran mik/ alla haa ær thæn/
thz mz eno sino ordhe förma tolkit
göra/ wanlekaha ær thæn so lazar/
thz firadagha widhir iordhader/ wr
alder rykandhe/ oprekte mz eno si
no maktogho ordhe/ hwilke iak hölt
dödhan/ Sathan sagdhe/ thæne thæs
ær thæn samme/ Tha inferus thetta hör
dhe sagdhe han/ Iak manar thik om
mina krafter oc thina/ at thu ledh
hā ey til min/ för thy at swa brath
iak hördhe hans waldogha ordh skalff
iak i radde/ oc all min omildho arm
beter ristos oc raddos samuledh
mz mik/ oc ey förmatte iak halla thæn
sāma lazar/ wtan wtslet sik mz alle
kringlikhet oc raskelikhet/ swa so en örn
oc bort foor fran os wtan wara takk
~~aff waro bandho/ wændhir thæn halla~~
~~han so sin siren borttok fran os wtan~~
~~wara takk~~/ aff sine dygdh oc ensamp
no ordhe/ wtan iaff wit thy at om
thu ledhir hā hingat so tolkit gior
dhe i eens ordz makt/ oc swa markto
ghir ær i mandomenom alle the

thz
som ærw i grymelike mörka stuff
wo inclykte oc bwndne mz syn
dena bandhe/ wardha löste aff ho
nö/ oc hadhan födhe til ewinnel
ket liff/ Nw thrutadh the swa tala
dho/ kom en röst swa som en tor
dön sighande/ Lukin borth idhra
höffdinga porta/ oc oplatin idhra
ewidhelika porta/ oc ærona konū
ghir skal ingaa/ Tha hærwettes
höffdinghe thetta hördhe/ sagdhe
han til sathan höffdinga/ Gak wt
fran mik aff minom satom/ om thu
ast oc nw maktoghir striddz kam
pe/ tha stridh nw mothe thæn æro
na konunge/ hwat ey sagdhe iak
thik/ bewara thik enkte mz hono/ Si
dhan sagdhe inferus til sina omil
la arbetis man/ atlikir lykken idh
ra grymma oc starka eer porta/
oc kasten om iarn grindha/ oc stan
a mothe maktelika/ at i wardhe
ey gripne til ewidhelik fangilse/
Thagthor alla halgin mana skari
thetta hördo/ taladho the mz ewinel
sa röst til diæfflana/ oplaten wtse
diæffla/ idhra porta/ thy at ærone
na konunghir skal inga/ Seenstan
ropadhe dauid oc sagdhe/ hwat
ey föresagdhe iak idhir alt thetta
tha iak war liffwandes i iordhe
rike/ at thetta ær then daghir som
hærra gudh giordhe/ gladhiom os oc

frögdhoms i hono | widhir gangeds
gudhi | ~~oc tilkom hono fore~~ hans
mykla miskundh oc widhir lika thing
for mankynsio synom | thy at han
sundhir sleet ær porta | oc iarn
grinder sundhir brööt han | Bodha
sagdhe ysayas til alla hælgha man
hwat ey före sagdhe iak oc tha
iak war i nordherike | dödhe sku
lu opstandha | oc opresa skulu the
som liggia i griptom | oc the skulu frög
dhas som i nordherike æru | for thy
at hwario ende som hæra gudhi til
höre hona ar helsa | Oc sagdhe
iak | O dödhir | hwar ær thin gud
dir oc warker | O hælwite hwar
ær aller thin sighir | Tha alle hal
ghe man thætta hördho aff ysaya |
sagdho the til diaffwllen inferum
Slaa op thina porta | thy at thu
wardhir nw bwndhin | oc bliffwir
wanmaktoghir | Æptir kom ~~tha~~ en
stoor röst swa som en thordön oc
sagdhe | Latin op idhra makto
gha porta oc oplatin idhra æ
wærdelika porta | thy at æron
na koningir skal ingangha | Nw
diaffwllen infernus tha han hör
de | at twem sinom war swa ropat
Swaradhe han swa som owitandes
hwa ær thæn ærofulle koningen |
Dauid war genstan til swar | oc
sagdhe hono | Starker hæra oc

waldoghir hæra gudh maktoghir i
stridh | han ær | ærona koningir
Oc nw grymber diaffwl oc oren
ande lat op thina porta oc wæ
lkire thæs ihesus christus ærona koningir
skal hær ingaa | Genstan dauid haff
de thætta sakt til inferum | See gudz
son ærona koningir | hwilken alle
astwndadho | kom tha i manzlike
oc lyste os hælwites mörker um
sino anletes skin | oc alla hælwe
tis porta | lasa oc iarn grindhir
gingo sundhir i thans tilqwamudh
oc alt graff hona rwm | oc rymdo
warghen | Nw thæntidh alle hælghe
man sagho thæn ~~alla~~ wærdoma
frælsara koma um sino anghlom wor
dho the wndhir samu um store gladhi |
oc tildriffdos ey til at ropa | utan
um gladho hwarta taladho thyste
lika | walkomin war frælsare hæra
thin ihesu christe ærona koningir | thin fræls
te os | aff omilda manna wald oc thin
hælte | Tha ingik ihesus christus til
thera | oc sundhir sleet bandhe | um
hwilkom the waro saman bundhne
oc alla wærkia | ængele oc sorgh
som the tha haffdho bödh han atir
wændha | Tha gör diaffwllin infe
rus oc dödhin oc thera omildha
æmbete thætta sagho | um sino grym
mo thiænarom stygdos the | thy at
the sagho swa mykyt lywsins at

böne haffwi til gudh | oc til
blygdh haa ast thu som

klarhet i sino heme oc rike | Oc
aff thy at the sagho thin xp̄m swa
bradhelika widher wara komen til
thera mörko sæthe | ropadho the
skarmandis oc förvadde | Wöne
ard wi aff tik thu hwat man ast
thu som | swa fördriffwi wara makt
wtan alla thins waldz minskilse |
hwar ast thu swa stoor | oc swa li
ten oppenbaradhes oc ödhmyw
ker | Riddare oc kesare j man̄niskio
ham stridhsade | oc crona koninger
so dödher war | oc liffwandes ar hul
ken korssit baar dödhan oc dödher
laa j graffwene | oc nw widher liffwandis foor
til os | j thino dödh skalff alt wordhe
rike | oc all himeltunglen graffwos
widher | oc ar nw wordhin fraals j
blandh dödh folk | oc dröffwir nw al
la wara flakte | Samuledh oc alla
diaffla skara öptho mz ene röst
oc sagdho | hwadhan ast thu ihesus |
Swa starker man oc arleken j
makt | Swa skinandhe oc reen
wtan smitto | Then warlden som
haffwir os wart wndher giffwin | alt
til thessa stundh | oc os sin skat haff
wer betalat | Sandhe os aldrig
tolkan dödhan | oc presenterade os
aldrig tolka gaffwo | Thaa ast thu
so swa oradher gaar in j wara landz
andha | oc at cnast thu ey radhes
wara plaghor | wtan ert widher fres

tar bort taka alla aff bandhom | Wan
lika tha ar thu samme ihesus | aff hwil
kom sathan war höffdhinge om ta
ladhe | at mz thins kors dödh skulle
thu taka wald om alla wärldena |
Tha grenstan hera ihesus crona ko
nungher | wndher trodh dödhe mz sino
walde | oc grep sathan höffdingha
oc antwardadhe han infero diaff
le j wald | Sidhan drogh han adam
wt til sina klarhet | Tha tok diaffu
len inferus sathan höffdinga til
sin | mz mykle awitilse sighiande
til hans | O förtappadher höffdinge
oc fördriffwin hartoghe | angla
gab | rættwisa manna hadh | Hwi wil
de thu thetta göra | J hans dödh för
tappadhe thu swa stort rooff | thu
owins wiste ey hwat thu giordhe |
See nw at thene ihesus borth kördhe
all dödzsens mörker | mz sins gud
doms skin | oc bröt dyupa hælwe
tes mörkastwffno | wtledher fangna
oc löser bundhna | Oc alle so plagha
dho tha swa widher warom plaghom |
the gabba nw os | oc mankomt
radhes ey nw os | Oc dödhe waro
aldrigh förra swa widher os modo
ghe | Thu sathan höffdinge aldra om
sko kadher | hwi wilde thu thetta göra
The som aff ophoffweno waro wan
hoppande til thessa stundh | Nw höres
engesen thera twith ker so want ar

alius Satan,
alius Infernus ?

HS A 3 - 78v

Oc i engxſins æuleto ſynas natre
tera | Thu ſathan höffdinge helwe
tis wpla gömare | Laffa thina ri
kedoma miſte thu nw i korſſens
træ | hwilka thu afladhe mz træ
no i paradyſo | thin gladhi ær all fø
gangen | thiudh thu ophængdhe
xpm ærona konung | giordhe thu
mykyt mothe mik | Nw hær æptir
ſkalt thu kænna hwat plaghor
oc otalika pinor thu ſkalt tola
i mine æwerdelike gömo | Tha infe
rus ſwa taladhe til ſathan höff
dinga | ſagdhe xpus ærona kon
ungir til inferum | Sathan höffdinge
ſkal wara æwerdelika vndhir thino
waldhe | i adams ſtadh oc hans
ſona | mina rætwiſa manna | Bredha
rakte wt hærra gudh ſina hand oc
ſagdhe komen til mik | alle mine
hælghe men | ſom haffwen mith be
læte oc mina likilſe | hwilke ſom
waro fördömdhe til dödhe mz træ
no aff diæfflens | Skadhen nw
at diæffullen oc dödhen æru
fördömda mz træno | Oc genſtan
all hælgon ſampnadho ſik vndhir
gudz hand | Tha tok hærra gudh
adams högro hand ſighnandhe
til hans | Min fridhir wari mz thik
cum om̄ oc mz allo hælgon thino ſino
Tha fyol adam wardh hærra til fotha
oc ſagdhe grætandhe mz höghe

röſt | Exaltabo te dne qui ſuſcepiſti me etc
hærra gudh iak loffwar tik thy at thu
tok mik til thin | Oc lat ey mina owi
nini gladhias om mik | hærra gudh
Iak ropadhe til thin | oc thu helan gior
dhe mik | hærra nw thu wt ledde mina ſial
aff hælwite | thu frælſte mik aff nidhir
farandhe folke i dypa barrit | Samm
ledh fiöllo alle ſaman wardh hærra til fo
tha oc ſagdho | wælkomen warldina
atirlöſare | Swa ſom thu föreſagdh i
laghomen | oc mz thinom prophetom fullkop
nadhe thu nw mz gærningome | atirlöſte
thu os mz thino korſſe | ~~oc wardogh~~
~~dhes vndhir til os at fara mz korſſe~~ | oc
wardoghadhes vndhir til os at fara mz
korſſens dödh | at thu ſkulde os atirlö
ſa oc frælſa aff hælwite mæktelika
Swa ſom thu ſatte tekh loff i himblend
oc opreſte korſſens tekn i iordherike
til atirlöſilſa wiſſo | Swa oc hærra gudh
ſætth tekh ſighirs tekn i hælwite | at ey
ſkuli dödhen hæras optarmeer | Nu gudh
hallande om adams högro hand | foor
op aff hælwite | oc alle hælghe men
oc qwinnor fölgdho hono | Tha ropadhe
hælghe dauid ſtarklika oc ſagdhe | Can
tate dno canticum nouum etc | Syunghen
gudhi nyghian loffſang | thy at han
giordhe vndhirlik tingh | hans högro
handh oc hælghe armber haffwa frælſt
giorth ſith ēgaſinne | Tha ſwaradhe al
dra hælgha manna moghe ſighiande |

HS A 3 - 79r

warsignadher wari thu som kom i gudz
nampn hærra gudh|thy os haffwir lyst|Tha
ropadhe oc michias prophæta oc sagdhe|
thu ær tolken gudh som thu hærra min|
som borth taker wrangheetena|oc
aff skrapar syndena|thy at thu ær
godhwiliogher|oc storlika miskund
samber|thu bortwardher tith ærwlete
fran wars syndhom|thulka wi giordhom
i fram lidhnom daghom|Alle hælgon ro
padho sighrande|thu ær war gudh
ærwinneliga|oc aff ewerdhe warldo oc til
andhra|skal hæra os styra om alla ti
ma|Swa oc alle prophetarne taladho
hælagh ordh aff föresagdo luffwi
Syungandhe hwit op alla|Oc fölg
dho ward hæra alle æpther|Ein war
hærra ledhandes förstha skapadha man
nen adam om handena|aterwardha
dhe hæra michaele archangelo|oc
all hælgon fölgdho æpther|thulke
them inledde alla saman in i paradi
sum|Tha gingho amothe the thwe
för gamble man|Tha spordho hæl
ge mannena them aat|hwa æren i
madhan i waren ey mz os i hælwi
te wtan æren lika satta i paradyso mz
likamenom|tha swaradhe en thera
oc sagdhe|Jak ær enoch som hwit war
fördher aff gudz ordhe|Ein thæne som
mz mik ær elyas tesbites|som op
war fördher i brinnande waghn|oc til
thæssa dagh|sparadho wi ey dödh|intil

ærw gömdhe til antichristi tilqwæmo|
at wi skolom stridha mz honom i
gudelikom teknom oc iærteknom|oc
skulum aff honom drapas i iherusalem|
oc sidhan æpter thre dagha oc
halffwan|qwiknom wi ater|oc sko
lom op föras i skyn|Sidhan sens
enoch oc elyas|haffdo swa talat
kom fram en man för mykyt
ærmber|barande a sinom herdhom
korssens tekn|Ein tha undradho alle
hælge mannene thæsta sagho|sag
dho the til hans|hwa ær thu som
synes wara en röware|hwat hæl
per thik tik|at thu haffwir korssens
tekn a thinom axlom|han swarade iak
Sannt sighir i|thy at war röwa
re|oc giordhe iak alt illa i iordhe
rike|oc thy korsfæsto iudhane
mik mz ihesu|Oc trodhe iak han
wara alla tinga skapara|oc alz
walloghan konung|Thy badh iak
til hans oc sagdhe|hærra minz min
tha thu komber i tith rike|oc
genstan tok han widher mine bön
oc sagdhe mik|Sannelika sigher
iak tik|thu skalt idagh wara
mz mik i paradyso|Tha fik han mik
thæsta korssens tekn|oc sagdhe|thæs
ta bær|oc gak til paradysum|oc om
ængillen paradysi gömare|wil tik
ey lata ingaa|tha the honom
thæsta teknet|oc sigh honom at iak

ihesus christus gudz son som mik kors
fæst war han sændhe mik hingat
Tha iak haffde swa giort oc swa
sakt anglenom som paradis gömde
lat han genstan op for mik oc
ledde mik in i paradis oc satte mik i
i lustelikhetz sens stadh sighiande
bidha litla stund thy at skött skal
her inkoma aldz mankönsens fa
dher adam mz sinæ aff födho hæl
gom mannom oc rætwisom gudz
wenom for hwilkra skuld han war
korsfæster Thagher alle patri
archa oc propheta hördho tæssens
röwarans ordh sagdho the mz en
ne röst welsignadher wari gud
fadher som tolka nadhe haffwer
giffwit sinom syndarom oc nw inled
de os i paradysi arw i seta oc lus
togha hordhmarka oc giffwir
os ewinnelikit liff Amen Alla

Thetta arw gudhelikin ordh oc
hælogh lönlik tingh hwilkin iak
carinus oc min brodher leoncius
saghdom Æn nw ær os ey meer loff
wat oppenbara wdher gudz lönlik
thing for thy at michael archan
gelus forbyudhande saghe os
Saan mz wdhrom brödhrom inttil ihesum
oc skulum loffwa oc æra ihesu christi
opstandilse hwilke wdher opreste
aff dödha mz sik oc talæ mz engom
mannom witan skolen wara swa som
dumba alt til the stundh at wær
ther loffwat wdher sighia sin lönlik
ting Oc bödh os michael archan
gelus at færdhas til aldra basta
stadh widh iordans flodh hwar man
ghe waro som mz os opstodho til wit
nisbyrdh ihesu christi opstandilse thy
at enasto tre dagha war os loffwat
at högtidhelika göra gudz paska i
ihesum mz warom forældhrom Oc nw
arom wi döpte i iordans flodh taka
de ther hwar wara skinande kla
dhe oc æpther the tre daghana i
hwilkom wi hollom paska waro al
le optakne i skyn the som opstodho
mz os oc sidhan wordho the aff en
ghom meer sedde Æn os ær sakt aff
michaele archangelo at wi skul
lom stadhelika staa a bönom i arima
thia stadh Thassin arw the ther
hera gudh bödh os sighia wdher go
rum thy hond loff oc wdher kan
nilse oc taken ængher oc skrifft
ther til at han wdher miskunne Frid
dher wari wdher aff ward hera ihesu
christo aldra wara helara Amen

Sidhan the haffdo alt fulkomli
ka skriffwat hwar thera i sino bre
we stodho the op Æn carinus aut
wardadhe sith breff som han haff
de skriffwat i annæ handher oc ay

plie oc gamaliel. Samuledh oc
ha leucius sik the haffde scriffwat
i nichodemi hand oc ioseps. Oc
ämbrat omskrifftos the. oc syn
tos mykyt skinande. Sidhan
syntos the ey meer them. Alle the
ra skrifter funnos swalika. at
ey en staffwr war meer allar
mindhra i enom än i androm. Tha
alle iudhane haffdho alt thetta
laesit oc förstandit. met myklom
vadogha sagdho the mällan sin
wisselika thetta alt ar aff gudhi
giorth. thy wälsignadher see gudh
aldzwaldogher i secla seclor. Amē
Thär äpther gingo alle wt aff
mönstreno met store qwidho oc
väddogha slandes sik för bryst
tet. Sidhan gik hwar heem til sin.
Nw iosep oc nichodemus budhado
genstan thetta höffdingenom pyla
to. Oc pylatus skreff alt saman
badhe ordh oc gärninga som iudha
ne haffdo met ihesu giort. oc gömde
the met andhra bokom i sino radhuse
Sidhan äpther thetta war giort
skreff pylatus breff til rom clau
dio kesara swa ludhande. Nylika
hände som iak war oc widher at
Judhane korsfästo ihesum met affwnd
oc plagadho them hond til hördo
met grymme fördärffwilse. aff hwil
kom thera förfädher haffdo före

sakt at thera gudh skulle them
sändha aff himerike. thin ther war
delika skulde thera konunger kal
las. Oc han haffde sik iättat at hä
skulde koma til iordrikes met en
ne iomffru. Nw i them thimanö
mik sithiande domara i iudha
lande. Sandher hebreska mäna
gudh. thäna sama the. Oc tha iu
dhane thz sagho at han lyste blin
dha. rena giordhe spetelska. lät
te sywka. bort alte diaffla aff
människio som pintos aff them.
opreste dödha. bywdande wädh
rena gik met törrom fothom öw
watnit. Oc margh annor iärtek
ne. oc undher giordhe han. Oc si
dhan tha manghe aff iudhanö
gränö trodho wisselika han wara
gudz son. Affwndz fulle iudha bis
koppa oc mästara i thera laghom.
oc pharisei i iudha folkeno. grypu
han oc antwardhado the hä mik
Thee sagdho mykla lygn oppa hä
nw eth oc nw annat. Sidhan sag
dho the hä wara koklara. tha lät
iak han hwdhstrykas oc sidhan
antwardadhe iak han them äpther
thera wilia. Än the korsfasto han
a trä oc iordadho han sidhan in
dher dödhan oc satto gömara widh
grifftena. Nw thintadh riddarene
aff mino radhuse waktadho grifte

na oc haffdho hona inſiglat / ſtodh
han op a tridhia dagheno / Nu
ſwa mykyt bran iudhana ondz
ſka oc wranghet / at the gaffwo
wnom widdarā päninga ſighiande
them / Edher ſighin / at hans barne
ſwena / ſtalo borth hans likama
Nu tho at hwariſt / at widdarene
haffdho takit päninghana / giortho
the ey dolt ſanningena hwat
giort war / vtan vitnadho / at
han war opſtandin aff graffwē
ne / oc ſagdho ſik haffua takit
päninga aff iudhomē / Thy va
dher iak idher kära konung / at ey
nakor andra ledhis oſant ſigher /
oc kwnen ey two iudhana lyghn
oc thi ſandhe iak idher waldelik
het / all the tingh ſō giordh wa
ro aff ihū / i ind vadh hwſe / Eu
ante dñe miſere nri / Deo gras

Symon oc judas waro kötlighe
brødher badhe sancti iacobi alphei
ware firi syst̄ syni. p̄dikado badhe sa
mā om sidhe Ipsie lande oc hørir först
til at sighia hwat iudhas giordhe for
an the saman kōmo i psie lande. ab
bagarus konungher medie landz aff
thæn stadh fordhū heet rages medor
Oc nw heter edissa. sændhe breff wa
rō hrā mz thīna ordhō Ihū salom hel
sara som ær sedher oc tedher i iorsala
lande. abbagarus euchanie son sæn
der godha quædhiu Jak haffwer hørt aff
tik oc thinō iærteknō hwru thu læker
siwka mz ordhe eusamu. oc bindher bli
dom see Oc haltom gangu spitelskō
rena wardha oc dødhū liffua oc alt
hydhe thingom ordhō. oc wardher som
thu bindher Oc haar mz prøffua iak
eth aff thwē. at thu ært antiggia
gudh siælffwer kom̄ aff himmō ælla
gudz son Oc for thy bidher iak tik mz
mino breffwe. at thu wdogas kom
ma til mī oc læka mīa langsāma
soot Jak haffwer oc thz forstandit at
judha arn tik ey godhe oc wilia tik
forraadha kō til mī iak haffwer en
fastan stadh oy siva storan som han
ar ælla godher oc ærliker Oc tha
yffrith rwmber os badhō. War hrā
skreff honō breff oc anzswar ather
igæn mz siælffsins hande Oc war
breffwit skriffwit ō thīa maatu.

Sæl ært thu mik trodhe osedho
siva ær oc skriffwat ī nan hælga
spaamāna bokō at the skulu tro
mik aldre saagho Oc the wantro
ne wara mik see oc høra Om ti
na bøn at iak will kōma til thin
ar siva fall at mik tilbør at fullko
na alt thz iak ær sændher til Oc si
dhan ātir wptaghas aff thin mik
sende oc sidhan iak ær wptakin
sændher iak tik mī disciplū sō tik
skal giffwa badhe liff oc helso ba
de terssa homs oc āmars Abbaga
rus sidhan hā sau at gudh munde
ey siælffwer til hans kōma. tha sæn
de han en maalara til wan hrā
at lata maala thz likasta ænlite
warō hrā han gate. Tha maalare
kō til wan hrā gatt han ey fæst
sin øghō oc ey seet moot wars
hrā ænlite Swa stort sken oc gu
delight liws oc maktoght gik aff
hans ænlite Tha thok war hrā
aff maalarenō hās lina kladhe
oc lagde widh sith ænlite Oc in
trykte i linna kladhit sins ænlitis
skapnadh oc sende thz abbagaro
konunge. som gladher thog aff allo
hiærta widh frøghins fundh hwil
kē skapnadh thz bilæte haffdhe
wættelica æpther wars hrā ihū x
ænlite Oc witnar iohes damace
nꝰ sō ther skriffwer aff mast aff allō

hælghom mæstarom Oc sighir at apthir
the likilse war | waar hans wælogh-
dhir oc bryuadhir, haffdhe langt
anlitte oc nidhirlut som wisar goda
complexionem stadehlikx manz | Thetta
wars hans breff | som han konungenom
sende | haffdhe swa dighra dygdh
oc makt | at man edissa stadh | sidan
thz kom thit | matte enghin hedninge
enghin kristno troo falsare liffwa,
enghin wald hans sighir wina Oc
an thz kober waald nz orætta
gen stadhenom, tha læs eth barn
wars hans breff om portenom Oc
iærnskot binda standa stadh ælla
flya, thessa nadhir frælsadho op
ta stadhin aff waadha | til thars the
ra synder thz hindrado Sidhan
war hans foor til himna | sende
Judas til abbagari konungh, oc
sagde sigh ihesu xpi discipulum wa
ra. Abbagarus sagde sigh see
gudhlikt liws j hans ænlite,
oc wæl kænas widh at han war
sannelgha kænesween ihesu xpi | som
han honom loffwade fordhom sæn
da | at lækia honom badhe siæl oc
likama Judas loffwade honom oc
tröste | sua allan sins hiærta stæ
likan wilia | æn han toghe widh
cristna troo oc tröstu a ihesum xpm
Abbagarus sagde sigh sannelgha
tro oc tröstu, oc gærna wilia

haus hæmpna oc alla iudha drapa æn
the ware ey wnder romara wærio,
Judas læt fram bæra wars hans breff
Oc lagde thz widh konungx arme | oc strax
iærnskot hela bötir | aff spitalsko sot
som honom war lange infödh
Symon predikade j egypto lande | mæn
dhan judas predicade j mesopotamia
oc ponto | oc partas sidhan lybie lande
Oc flyno thr zaroen | oc arfaxath flydo
aff blaamanna lande | for sancto matheo,
waradach het hertoghin aff babilonia |
han reddhe sigh til stridh amot judie landz
herskap oc fik ingin anzswar aff sinom
gudhom | wm sighirs lykko, han læt leta
answar aff annar stadz gudhum | oc fik anz
swar at hans gudha tordho ey swara,
Sidhan symon oc judas komo thir til lan
da, waradach læt at the leta oc fore
sigh föra | oc spordhe them hwa the wa
ro | oc om thera idhin oc thera ærandhe
The swara sigh wara iudha aat ædhle
oc födhirs lande | oc sina idhin ihesu xpi
tiænist, oc sith ærinde tessa lanz liff oc
helso | waradach sagde them wilia höra
tharin tima han atir kome hell oc sighir
fall, apostoli sagdo honom wara bætra raadh
höra för thera ordh | oc sidhan fölghia the
ra raadhe | oc kænas widh them honom
matte ensamin sighir giffwa | æller owin
widh han satta. waradach sagde sigh for
standa | them mera magha æn thera gu
da som reddhe tighia | oc badh apostolos

HS A 3 - 82r

sighia sigh thuru stridhin ginge Apli
swaradho wi loffwo idhro aff gudhom
swara at j maghin proffwa at the luv
gu Tha opte diæffwlle haarda stridh
wardha oc mykit folk fulla Tha logo
apli aat thæra lygn· tha sagde waradac
j leen thz ey ær lekir / mz rædhis widh
alwara / Apli sagdo til waradach war ey
rædhir thz ær fridhir mz os til landa ko
mit / oc morghin dagx o tærs tima koma
til thin Judie landz sændebudha / oc be
dhas thæna tiir mz fridh oc nadho Bis
kopa oc præste / logho høgt aff spoth oc
sagdo til waradach· the wilia at thæa
owini fua ingaungh j landhit / oc wi
na tir wanrædda o warandis Apli
swarado sigh ey bidhia bidha / han maa
nadh helan· utan en dagh ensamin Oc
morghin røna waradach lat gøma a
plos baadha· oc biskopana Oc sagde
thin skula fua hedhir oc æro som sannth
haffua sagt· oc thin badha skam oc
skadha lughit haffua / Annan dagx
morghin samnadis alt thz apli sagdho·
Oc wilde tha waradach lata biskopa
brænna / Apli sagdo sigh sænda wara dødh
giffwa liff oc enghin lata sin giælda til
dødz Oc menadhe waradach dræpa
thin· waradach bar tæss wndhir dighirt
at the wildo ey sina owini liff skadha
lata Oc ey thæra goz haffwa oc lat thin
mz hedhir for sin thæra konunge koma Oc
sagde thin wara waldogha gudha / j

manna hanum Oc sagde aff thæra
wisdom oc dygdhom· zaroen oc ar
faxath waaro thær nær Oc wan
dho thz alt til warra· oc sagdho
thin wara fulsara / oc wilia mz
sin klokskap swika rikit oc for
raadha landin· / Varadach spor
de thin æn the trøsto disputte
ra mz aplis / zaroen oc arfaxat
sagdho at enghin man ær swa wæl
talande / at han mistir ey sith mal
æn han wil widh os disputera·
konungin oc hærtoghin lato saman
koma alla mæstra i sammælunghana
Oc allom døffdho the swa maal
at enghin gath tungo rørt / ælla
nakra lwndh teknat zaroen oc
arfaxat sagdo til konungen oc hær
toghan· thz til at j witin os san
na gudha wara / wi giffwom thin
atir maal oc gørom thin swa ta
ma at enghin gitir foot astad rørt /
thz næst wilia wi giffwa the atir
ganga Oc lata thin ypnom ghon
ey meer sea æn mz nakrom Oc
latin sidhan proffwa æn symon
oc iudas gita thin ~~thin~~ hulpit
Alt giordho the som the sagdo mz
diæffwlskap om the matto ower
meer ær sagt· aff sancto bartholo
meo thuru diæffla bøtto thin
som the giordho sialffwe siwka
The skam hannado mannena·

kōmo til aplōs Oc sagho thēm j
fatigho kladhō· tha wantrōsto
the a thēra hiælp Symō talar til
thēm thz hyttis opta at jnan gwl
skrinō gōmas fatigha kluta oc
tæw skrinō gul oc gōrsoma Oc
hwa sō gooz wil kōpa/ thā skal m
skodha hwat j ær j lateno/ æn j
letith siælfft Oc ey skulu j thy
nūna trōsta oss at wi ærō ey gul
le kladde/ hættu thz oc loffwī for
idhr at j widhr saghin diæffla dyrk
oc thron eusapnō ihm̄ xpm̄/ tha
wilō wi gōra kors for idhr ænne
Oc j skulin sidhā orædde fram
gangha· oc gōra koklarō mera
skam æn the idhr giordho Sidhan
swa war giort wildo koklara sik
hæmpna mz mangō ormom/ som
aat thēra budhi samā kōmo· ko
nūngin lāth kalla aplōs the toko
ormana jnan sin skōt Oc lato
thēm huggha oc bita koklarana
siælffwa/ oc budhu thēm tha ey
dræpa· konūngin oc alt hirskapit
budho aplōs loffwa ormana at
dræpa koklarana· apli swarado
wi ærō sændhe at dragha fraa
dōdh oc til liff/ oc enghī thēm dræ
pa som liffwō Orma riffwo swa
oc slitu koklara kōt/ at the tw
thu for wærk sō vlwa· apli baa
do til gudh ō sidhe Oc budhu or

mana aff gudz waghna athr sogha
alt sith etr/ aff saloghu koklara liffwe
warre war koklarome oc meer wærk
te thēm/ oc grato smarare tha the gaff
wo wt etherit/ æn tha the jndrukko
apli trōsto thēm til liff at the wordho
hele aptir triggia dagha wærk Oc
sidhan swa samadhis· at the badhe
hele waro kōmo til thēra apli oc sag
do at gudz tiænist ær fræls· oc engin
nōdhgar gudh til sin Oc badho thē
frælsa fara/ oc wt wælia hwilkī wægh
the wildo· the hardho sigh j ondzskap
oc wordho thæs warre Oc wandho
mæsta dell aff babiloma til wildu·
a moth aplōs Om thā tima fōddhe
en hirtoga dott barn ey mæne giffto
oc wittis enō diækna fadhrs napn
Oc tha mod frændhr barnsins wildo
dræpa diæknan· kōmo apli honō
til hiælp oc læto kōmo for sigh bad
diæknan oc barnit up fōth Tha spo
dho the barnet/ æn diæknan war t
fadhr Barnit swaradhe thæne diæk
ne ær reen oc hælaghr/ oc aldrigh
smittadhe han sith kōt· the badho
sidhā aplōs sighia sigh fadhr barns
the swarado/ Oss hōrer til at orsaka
mænlōsa oc enghin sakan lysa/ om
thā tima wordhu twe grama lōse
læste oc jnelukte waaro/ oc slitu oc
swlgho hwat thēm mōtte· apli kō
thit mz akallan ihū xpi napns/ gen

HS A 3 - 83r

ten wordho grymm grima ſwa ſpa
ke ſom ſaar · Apli wildo tedhan
til andra landa tha dwaldos the
mz nyble [illegible] bon criſtins folkr
an j babilonia [illegible] eth aar · oc ſex
maanada · Oc criſtnadho mz konu
ge oc lands hra | ſextighi tuſandh
werit folk | wtan barn · zaroen oc
arfaxat flydho tedhan til en annan
ſtoran ſtadh | ſom kalladis ſamarr
thr waro lxx aff gudha biſkoppa oc
preſte | zaroen oc arfaxath badho the
oc rædho | at the lætin aplos enga
ludh længher liffwa | æn the thr koma
om the wildho ey tappa ſin hedher oc
æro oc ſina gudha | Apli komo til
tham ſtadh om ſidhe · oc wordho jæm
ſkot dragne til ſolinna monſtr | dia
fla opto thr wt aff thra manna mu
ne ſom the jnnan qwaldo | hwat ha
ffwen j mz os ſpela gudz apli | ſaar
lugha brinom wi ſom innan lugha
lagdhe | widh idhra komo Gudz an
gil teedhis aplis | oc bødh the wal
ſins martyrij ælla owinom braadha
dødh | Apli waldo ſigh hæller dødhr
ſiælffwo | at gudz owinir matto wæ
das mz iærtekno oc wardha gudz
wini · Apli tala til folket | thr til at
j ſkulin wita at idher belæte æru ful
mz diæfflo | bivdhom wi them aff gudz
lydhno warghna · at hwar thra gan
ge wt aff ſino bilæte · Oc brytu ſit

eghit herbærghe | J ſama ſtudh
teedhos allom twe ſwarte blaa
men wt aff bilætomen ganga oc
brutu ſin herbærghe · Oc flydho
ſidhan oc tirthin ſom wlffwa · Bi
ſkoppa oc preſte hærnido ſin harm
oc draapo thr gudz aplos | J the
ſama tima tha wadhrit war
blidhaſt oc ſolen ſkærraſt | kom
tordhina braſt oc lyugn eldher
ſwa ſtoor | at monſtrit braſt ſon
dher j thry · Oc zoroes oc arfax
at brændos j koll aff lyugn eld
denom · konungin aff babilonia
læth aplor been føra mz hed
til babilonia | oc om them byg
gia wænaſta monſtr oc ſtørſta
Thre hælghe mærtira yſidorus
oc euſebius | oc rolhes beleth
mz thim ſighia oc ſkriffwa | at
ſtus ſymon ſidhan han predicade
Jnnan egypto land kom atir til
jherlm | oc war thr biſkop æpt
ſtum iacobum dødha maangh aar |
oc weſte aff dødha xxx drukna
da mæn · Oc liffdhe hundrada aar
oc xx til traianus keſare war
Oc j hans daghom kom til jherlm en
romſker hra articus · oc læth
kuangia ſymonem biſkop | oc ma
gha ludh pina for trone | oc a
ſidharſta korſ feſta | mz hwars
mans wndhr · at ſwa gammall

HS A 3 - 83v

man gaate tholt tolikin saar
dhra Nu hwar som görla gömir
aat oc granneligha sökir j thera
bokom / oc andra mæstara tha
findhir tha mz sanno at thænne ko
rsfæste biskopir war annar sy
mon / oc ey apls utan war brodh
son ioseph oc cleophe son Oc
modhir brodhir symonis oc iude /
oc iacobi sona marie alphei / oc
halff brodhir wara fru gudz mo
dhir / thy at symon aplus war
hana fyrst son

Item a alla hælgona dagh v
capitla j sancta mæktilda bok ther
sithir wty en rödhir silkis traa
dhir oc standa the all fæm hw
art æptir annat oc ær ther en
godh ny bok thy tarffwas ther
ekke inskriffwas j thesse bok

Ith a siæla daghe ij capitlu j samma
bok / oc ther sithir wty en grön sil
kis traadhir / oc eth blaat registir
skodhe ther gwart / oc spörien en
gen annan ther wiser idhir rætta
wægh / hwat j skolen thessa dagha
haffwa baadhe aff gweffwanom
oc aff thy ælskeliko barnena /
ther standhir alt j samma bok / oc
engha andra bökir skulen j haff
wa til thessa twa högtidhir æn
thessa ena forskriffna bok

Aff sancto theodoro

Sanctus theodorus war gripin oc
skurskadhir til aff gudha dyrk.
Oc gaffs först til answar / j man thu
tima hono war [illegible] giffwit til först
tændhe tha eldh vndi mara mönstir
oc brændhe alla aff gudha dyrk j
asko / Sidhan wart theodorus gripin
oc j myrkahus sattir / oc dömdhir til
sylt. Siælffwir ihesus xpistus tedhis
hanom / oc tröste tha oc saghde / thröst
tik wæl nu man theodore / thy at
iak ær mz tik / oc himna hærskap j
skinande kladhom fylte husit luktom
dörom. oc lyste / oc siungo gudz loff
söteligha mz hanom / waardmæn saago
ther / oc rymdho rædde / Annan dagh
ledhis theodorus wt for domen / oc
gaffs hanom waaldh / gudhom offra
ællir pino tola Theodorus swarade
sigh hin mit kööt oc stekin. aldrigh
widhir sighir iak ihesum xpistum / Nw hau
nu aande gaar gönom mina næsa Do
maren lath tha wp haugha mz armom
oc slita hans huld mz iærn kaambom
alt in til riffwanna / oc sidhan a baal
kasta ther gaff theodorus sin anda j
gudz hændhir / oc laa hans lik obrunnit
j brinnandom. oc sötaste röökir gik aff
hans like / oc tha öpnadhis himile
swa at alle saagho the ther kringh
stodho. oc hördho röst aff himnom
wælkomen kære theodore / gak in
j gudz gladhi / hans daghir komber

HS A 3 - 84r

twem daghom for sancti martini dagh

Aff thæm hælgha herranom sancto martino

Sanctus martinus war maſtare
han war förſt riddare xv aa
ra gamal wordhen cathecuminus
han ſkar ſin mantol ſundhir mz
ſwardh oc gaff enom ſtuſnom manne
thy at han haffdhe alla pæninga
giffwit fattigho folke. nesto natta
nattena ſaa han wara thera
kladdhan mz ſinom almoſom oc ta
la til ſina angla martinus klad
de mik æn cathecuminus oc ey
döptir. Martinus döptis xviij
aara gamal oc wart klærker.
han bedh j röffwara handhir oc
tha annar widhe hugga han mz
yxe. tha fik annar hugget han
predikade ſwa fangin oc bwnden
at röffwaren wart criſten Sidhan
bygdhe han kloſter widh pictauiam
ther reſte han twa män op aff dö
dha Annar thera ſagdhe ſigh ſeen
dhan wara j ſulan ſtadh myrka
oc hetan. oc ther haffua hört
ſændebudha tala latin thæna
lydogha thy at martinus bidher
for honom. Martinus waldis til
biſkop j turonis amot mangom
ſom ſagdho mannen oröcin wa
ra oc ſith haar oc illa kladdan
Oc forſmaleka wærldena biſ

cop wara. han bygdhe kloſter mz har
dare liffnadh æn for war ſkarta
ſkan ſtadhenom til meere wo ther
wiſte enghin hwat winum war wal
ſwker oc kranker the kladdos
mz ſakkia kladhom oc haar kladom
Attatighi munka waaro j martini
kloſtre. manghe aff thæm wordho
biſkoppa Oc hwar ſtadher lot ſigh
wara æradhan æn han fingbe biſ
kop aff martini munkom. criſtit
folk hiolt enom martyr hwar tima
högtidh Martinus wiſte ey oc wil
de gæra witha hwat martir ther
laaghe. han ſwarade ſiælffwer ma
nadher iffwi gudz nampn ſigh haff
wa wart en forbannadhan röff
wara. oc enkte haffua ſyſla mz
martiribus. Martinus beddis jn
gang for walentinianum keſara
for ærandis ſkuld. oc wart en
tima wt wraken Annan tima kom
han jn enghom witandhe. keſar wart
ther fore wredher han ſath qwar
widh qwædio hans til ſtolin bran
wndi honom. tha ſtodh han op wi
dher kænandis gudhlikt waald.
oc wette martino hwat han bed
dhis for æn han wiſte hwat thz
war oc giordhe honom fadherlika
hedher. Martinus reſte en op aff
dödh ſidhan han wart biſkoper

HS A 3 - 84v

oc wandhe mykit folk til crist
no/ nu thy iartekne. hā tæn
de eld vndi aff gudha mønster
The hedhno wildho kasta hā wt
a eldhin. wædhr kom aff himnō
oc wændhe lughan fraa marti
no/ oc brændhe hedhnīgana Mar
tinus wildhe nidhr hugga eth blot
tat tre. the hedhno budhu sigh
til at nidhr hugga/ oc hā gran ta
ka. wædhr kom aff himnō/ oc blæ
ste nidhr trædh fallande fraa mar
tino/ oc iffwi the hedhno oc drap
māgha/ The wordho alle cristne
som apte liffdhe. alzkons dyur
lyddo hans raadhe oc budhi/ thy
sagde marting/ o skæligh dyur
lyddho mina raadhe oc budhi/
oc ordhō. oc man ensampne æru
mik olydoghe En spitælskan
man j paris/ som alle skygdos
widh. blazsadhe hā oc muntis
widh hans mū/ oc fik thaaghr
bōtir Petrus oc paulus/ ma
ria oc agnes oc tecla/ syōnos
opta tala widh hā hemeligha/
hans øghon saagho æ til himme
lin wp lypto hando/ aff hans
mwne gik aldre ilhā napn/ hās
dyna war aska. oc limlakan
haar klædhe. hā reedh en dagh
a wæghenō a mot hoffinanō/ thā
hæsta/ skygdos widh hans swarta
klæde/ oc kastadho mæn widh iordh
mæn wæntho hā wara kutkarl oc
bardho martinū/ Sidhan gath en
gin hæst fram kōmet/ for æn the
kandos widh martinū/ oc beddos
naadhe aff honō Diæffwlin aff
witte martinū/ hwi hā thok
syndogha mæ til naghra botha
Marting swaradhe Jak thorde
tik iætta gudz nadhr/ æn thu wil
de til naghra botha ganga. staff
karl møtte martino a wagh na
kin. Marting bodh sinō klærk
klædha mānen/ klærkin dual
dhe/ staff karllin kō in j sacristi
am til martinū. han gaff honō
sin eghin kiortil/ oc foor skælffō
j staffkarls kiortil/ som klærkin
fram bar ō sidhe köptan I honō
sagdhe marting mæsso/ oc sken
tha himna lyus iffwi hans hoff
de Marting waradhe sina disci
pulos/ sigh skola skøt døø. the
sagdho wal wito wi thina astū
dan til xpm/ thin wisso lōn/ wara
mædha thu liffwō oc ey mænzskas
warkunnan os/ so apte liffwom
Martinus sagde til gudh skælffua
langhe haffwer iak j stridh stan

dit | wæl ær mik æn thu ændær mi
na modho | tha ſighir iak ey gen
ærwodhe wardhe thin wili gō
ſiælffwo thina ſiæla | ſō iak haffwo
hēr til giort a thina wæghna | alt
folk grææth martinū dødhā oc
ængla ſungo · hans lik ſken ſō
ſoll | Sanctus ſeuerinꝰ kolne biſko
per hordhe ſaanghin | oc ſagdhe ſi
nō ærkediækn · nū hēra martinꝰ
dødhir nw | oc ængla føra hās ſiæl
til hīna mz ſiungh · ærkediækne
hordhe ſaanghin | oc forſtodh mar
tinū dødhan i ſāma ſtwnd Sanctus
ambroſiꝰ ſomnadhe thæn ſāma
dagh i mæſſo · oc ſagde tha hā
waknadhe | ſigh haffwa warith
gladhan mz gudz ænglō yffwir
martini like Thæn tima ſti mar
tini been førdhos til thurons
bøttos allō ſiwkō a wæghenō
twe kōpana en blindhir oc ānar
krøplinghir | the rædos ſua bøtir
oc miſta rika almoſa | oc wildho
fly wæghī · tha ſunghe the bøtir
nødoghe | hans dagh ær thwariō
māne kūnoghir Hær børias
ſancti brictii hælgu liffwrne ſō war
fadhir hēr tørkil haffwir wænt
Sanctus brictius | war ſti mar
tini mæſſo diækne | oc war
ſō martins mykit genſtridogh
oc giordhe honō mykla neeſo ·
Som wi haffwō æptedøme aff |
at entidh nar en ſiukir man |
ſpordhe æptir ſto martino | Brictiꝰ
ſwaradhe honō oc ſagde · ſpør
thu æptir thū galna mānenō |
tha ſee altidh wp | for thy at han
ær thū | ſō altidh ſeer wp i hymelē |
ſō en galin man Thūtidh thæn
ſiukighe mānen haffde ſwnnit ſtm
martinū | oc ſkat aff honō thz hā
beddhis · tha kallade hā ſtm bric
ciū til ſigh oc ſagdhe | hwi ſagdhe
thu mik wara galnan | Æn bric
ciꝰ nekadhe ſigh thz ſagt haffua |
for blygdh ſkuld Tha ſagde ſanctus
martinꝰ | waaro ey thin øron wid
thin mūn | thūtidh thu thzta tala
de wp i høgt Jak ſighir tik for
ſant | at iak haffwir thz forwarff
wat aff gudhi | at thu ſkalt kō
ma æptir mik | i biſkops ſæte oc
æmbite Æn with thz | at thu ſkalt
mykit ilt lidha i thino biſkops
døme Thūtidh brictiꝰ thzta hør
de | giordhe hā leek thær aff ſigh
iandis · ſant ſagde iak thūa va
ra galnan Æn æptir ſti martini
dødh | wart ſanctus brictiꝰ waldhir
til biſkop · hwilkæ thær æptir war
idhkeliga i gudelikō bønō Oc æn
tha at hā war mykit høgfærdo

HS A 3 - 85v

gh(er) j ſino wngdo Tha likowæl
war han ren til ſin likama
Th(er) æpt(er) naar han war a ſino
trættande aare | j ſino biſkops
æmbite | haffde han ena qwinna j ſi
no gaardh. hwilkin ſom hø(l)lt ſik for
ena renliffwis mannſkio | j ſinom
klædhebonadh. oc the ſama qwi
nan plægade twa hans klædhe |
hon affladhe oc fødde barn | mz an
drom man | Tha børiadhe ont rykte
at ſporias, oc alle trodho biſkopen
th(er) til. tha ſankade allir almoghi
ſigh | for hans hws mz ſtenom oc
ſagdo. wi haffwom længe omburit
mz tik om thina ſkørheet | for ſci
martini mildhet ſkuld | Nu nw
gitom wi ey længh(er) lyſt thina
orena hændh(er). biſkopin nekade
længe | oc manliga nogh for ſlika
gærningh. om ſidhe beddis han liwd
aff thim | oc fik om ſidhe | han ſag
de thim. latin barnit til mik kø
ma | Thitadh th(et) war fran burit.
hwilkit barn ey war ældre | æn
xxx dagha gamalt | tha mana
dhe biſkopin th(et) ſighiande Jak
manar tik a gudz ſons wægna.
at thu ſigh oc oppinbara for allom
om jak affladhe tik | ællir ær thin
fadh(er) | Barnit ſwarade engale
dis æſt thu min fadh(er). Nu almo

ghen wilde ændeliga | at han ſkulle
wt ſpørgha aff barneno | hwar fa
dhren war | Nu ſcus brictius ſwarade
thim. th(et) bør ey mik wt leta | vtan
iak giordhe th(et) mik bordhe at gø
ra | Nu allir almoghin ropado owir
hono(m) oc ſagdo | at th(et) war alt trul
dom ſom han foor medh(er) | Oc ſagdo
til hans. engalledis ſkalt thu lan
gh(er) hwas owir os | wndir falſko
biſkops nampne Tha thog ſcus bric
cius ſith berarth ſom han plægadhe
bæra a ſino hoffdhe. oc fylte th(et)
mz brinnandis glødhom | oc bar th(et)
ſwa til martini graff | obrænt oc o
ſkadh aff glødomen | ſwa at th(et)
alle ſaagho | tha eldin war wt kaſ
tadh(er) | tha bleff berarthit obrænt oc
oſkadh Tha ſagde hælge mannen.
ſwa ſom thetta mit klædhe ær obrænt
aff glødomen ſom th(er) j laagho | ſwa
ær ſanneliga min likame reen oc
oſmittadh(er) | aff qwinno ſamblandh
Almoghin wilde hono(m) ey taſſ hæl
lir troo | vtan mz mykko ſmælek
oc orætt. kørdho the han aff ſine
wærdoghet | oc biſkops ſæthe | At
th(et) ſkulde fulkomnas | ſom ſcus
martinus haffde hono(m) foreſpaat
Th(er) æpt(er) foor thænna hælga herran
ſcus brictius graatande til pawan
j room. oc bleff th(er) j ſiu aar | At

hwat som hælzst han haffdhe syndat
mot sancto martino thy skrapade han
aff mz storom anghir / æn allir almo
ghin som honom haffde wt kört fran
sigh · waldo sigh en annan til biscop
som heet iustinianus Oc honom sændo
the til room at forwarffwa sigh bis
kops dömet mot sancti bricij wilia ·
oc tha han war j wæghenom bleff han
dödher Thær æptir waldo the sigh en
annan til biscop som heet armenius j
hans stadh som dödher bleff A siw
da aareno æptir thet at han haffde
warit j room · kom sanctus bricius j gen
til sit biscops döme mz pawans
makt Oc vi milor fran stadenom
thog han sigh hærbærghe oc a samma
nat han war thit komen tha doo
armenius biscoper Nw tha sanctus bric
ius thetta wndirstodh j thom hælgha
anda · oc j gudz oppinbarilsom Tha
sagde han sinom tiænarom oc badh the
skynda sigh at fara jn j stadhin at
han matte koma oc iordha mz
them twonem biscop som tha war dö
dher · hwilkit the oc swa giordho ·
Oc naar sanctus bricius jnkom faran
dis gynom annan porten tha bars
biscopin dödher wt aat thom andra
portenom Tha han war iordadher tok
sanctus bricius sith sæte j gen Oc bleff
sidhan biscoper j vij aar thær æptir ·

oc haffdhe sidhan som för eth hæ
logt oc gudelikit liffwirne Oc
naar han haffde framlidhit xl
vij j sino biscops döme ærlika
oc wæl doo han j gudz fridhi
oc foor til æwerdelika glædhi

Aff sancta elizabeth de vngaria

Sancta elizabeth konungx dot
tir aff vngaria · hærtoghin
na aff dyringia lande hælagh
j försto vp födho · J barndom lek
hon jngin lek gærna wtan gul
fingrana dobill Oc gaff fatighom
all gulfingrana som hon wan ·
alla gulbonadh lagde hon fran
sigh hwan tima hon hörde ætla sua hon
wars hera likama · hon giptis
for lydhno mot sinom wilia oc
lusta Gudh gaff hænne then man
som gærna tolde hænne wæl liffwa
oc gudhi tiæna Nu thot hwa
ro at han war mykit wærzlikin
wndi eno burogha bærghe læth
hon bygghia eth stort hws a næp
ne iordh fatigho folke · til thz
gik hon daghligha mz dyghre mo
dho · oc tiænte them siælff hon
twadhe thera fötir oc lagdhe
skorwot hulffwodh j sin knæ ·
oc skar thera haar oc strök the
ra saar mz sith strik Fatigh
barn hiolt hon gærna til cristne

HS A 3 - 86v

dom oc bödh sigh sialff til at hō
waare swa myklo mera skyldogh
at födha thm̄ oc klædha. hon
bant oc sik m̄z sins bondha wi
lia vndi ens fatikx manz lydh
no sō tha war wns klærkir Oc
en gudz wen. hā heet mæstir g
vaadh hon kustade sina qwinor
at giffwa sigh saara disiplinas
klærki napste hona sialffwa
oc hāna qwinor thy at the kōmo
ey en tima til ena p̄dikan som
hā bödh thm̄ kōma. æpte hans
budhi sustade hō oc las oc waka
de. hon vste sigh fatigha warda
Oc drogh stwndō a sigh fatigh
klæde. oc sagdhe leandhe swa
skal iak ganga tha iak wardh̄
fatigh. hāna hwsbonde skipade
hāe særlikit jnghældh til klæda
oc födho. oc til almosō som han
wiste wath faangith godz wara thy
at hō fustadhe fō opta matlōs
widh hans bordh. thy at hō ræd
dis th̄ wara fangit m̄z roff.
Sialff span hon m̄z sinō qwinnō
the vll hō klædde fatikt folk m̄z
vndhi mangha bōne oc almosor
bant hō sigh m̄z loffwā th̄ til at
engh gate hāe th̄ formenadh
hāna hwsbonde for ow̄ haff och
doo j hælgh. ogudelike hāa kas
tadho hona bort aff barna fædh̄
ne mykit fæghna widh fatigdō
Eftirsta nat thogh hō h̄barghe j
eno tawarne oc soff j ēne swina
stighio oc gik til brödhra otto sang
oc badh thm̄ takka gudhi for hāna
ærmodho. Oc siwngho te deum
laudamus. m̄z sinō synom gik hō
wrakin mællan hærbergha til
at hon skildhe fraa sigh barnē til
wena oc frændha. J eno wadhi
mötte hāe en kærlingh som hō
haffdhe giffwit brödh opta oc
klædhe Oc wildhe for hāe ey wi
ka. elzabeth fiöl vtan wadhit
j dynpan dy oc stodh op leande
oc twadhe aff sigh sörin En ab
batissa hāna modh̄ systh̄ thok ho
na först til sin. th̄ næst hāna mo
dh̄ brodh̄ biskopin aff banan bærgh
til hō kō fæghin fran honō ath
möta sins bonda beenō heem
födhom aff iorsalandh. fæghin
skildis hon widh biskopin thy
at hā wilde hona gipta Oc liffde
sidhā fatigh beggina allan sin
aldh̄. hāna fadh̄ sændhe hāe
budh at kōma til hans. hon for
smaadhe allā thessan hems hug
nadh oc fadh̄s hoff Oc badh
gudh sik til tröst. hāe kō röst aff
hymmpnō at hāna bön war hördh

HS A 3 - 87r

Eugo ſino folke tholde hō kalla
ſigh fru · warfru teedhis hēne op
ta mz hemelikō huguat Stwn
dō ſieſte hō ōghon geen hymmnō
leande oc taladhe Ja hēra ſiva
ſkal wara thu ſkal wara mz mik
oc iak mz tik Oc aldre wil iak
ſkilias widh thik · mz ſine morgō
gaffwo warde bygde hon rikt ſpi
tal oc födde ſiukt folk mz rook
oc teen födde hō ſigh oc ſiukt
folk · J ſina ſængh lagdhe hō ſpit
ælſkt folk oc ſiol a knæ for thin
madha hō ſkar thēra næghla · oc
löſte thēra ſkoo twængia Alt ſia
kt folk ſom hō födde manadhe
hō til ſkriptomaala Oc ena dia
ſivls kærlingh lat hō bæria til
at hō gik til ſkripta · manghe
wændos til godhan liffnadh aff
thy eno at the hona en tima ſua
gho En mōd aat ſpordh aff hēne
ſagde ſigh lougha giffua j ren
liffwe æn ey waare hēna ſughra
haar elizabeth lat hēne ſkæra
haff æn haar aff hoffde oc ſagde
aldrigh gaar thu j danz
mz thēna lokkom Oc hældh
ſeer iak tik nw kwllotta æn
mū ſon kronadhan keſara Eth
ſiukt barn holt hō til ſiwnth
kar · hon kladde thz mz ſine tia

ſiſto mōd ærmō Oc offradhe
præſtenō ſina ſkoo · fadh̄ oc
modh̄ lupu ſidhā fraa barne
nō elizabeth ſpordhe thz oc holt
thēn ſiva mz bōnō a wæghenō ·
at hwatzſke thēra gath ſigh wæt
för æn the atir gingo til barnit
J thēna bana ſoot hördis ſöteſta
ſiangh̄ j thēna ſængh · hon ſagde
aat ſpordh at en foghil ſattis
mællā thēna oc wægghena Oc
ſiang ſva ſötelga at hēne lyſ
te mz ſionga · ſiem dōgh̄ gaff
hō liff ſidhā hon doo oc mangō
otalikom ſiwkō bötir hon doo
ytterſta aare honorij pawa kaſ
than til andan en rödh̄ ſilkis
traadh̄ ſith̄ j De pūtacōne maie

Thæntidh iomfru maria
war thrighia aara tha
offradho hēna forældra
hona j mōnſtrit oc thz bleff hō
thz til at hon gik a fiortanda aa
rit Nu huat hon thz giordhe ma
gho vi vita aff thēs reuelatōibꝫ
ſom warfru tedhe ēne gudelike
mæniſkio · ſom war ſtā elizabeth
hær mū fadh̄ oc mū modh̄ ſagde
warfru lato mik qwarra j tem
plo · ſtadhfæſte iak j mino hiær
ta · haffua gudh for fadh̄ oc mz
alle gudelighet thænkte iak idh

HS A 3 - 87v

kelīga · hwat iak matte göra
gudhi til thakkanadh | at han matte
wardoghas giffwa mik sina nadh
Jak læth oc kænna mik gudz lagh
oc j bland alt thz som j laghomon
striffwat war · tha gömde iak
særlica thry thing j mino hiar
ta | Som ær ælska gudh thin hærra
aff allo hiærta | oc aff alle thine
siæl · oc aff allom thinom hugh · oc
aff alle thine makt | Jtem ælska
thin iæmcristin som tik siælffuan |
oc haff thin owin j hatri | Thes
sin thry gömde iak grannelica |
oc thy fik iak ginstan alla the
dyghde som æru j thæssom threm ·
oc thætta wil iak at thu skalt
nima | Oc sagde war frw · | engha
dygdh kan siælin haffwa · om
hon ælskar ey gudh aff allo hiær
ta | thy at aff thæssom ælskoghanom
nedhirfar alla nadha ympnilse
Ok thz ærptik at nadhin ær nidh
komin · kan hon ey bliffwa · vtan
at siælin hatar sina owini | thz
æru syndenar · oc thz som lastelikt
ær | Nu then som sina nadh
wil hawa oc ægha · hon til
hör at skikka sith hiærta til
ælskogha oc hat Jak wil at

thu göri som iak giordhe Jak stodh
vp altidh vm midhio nat | oc gik swa
fore altarit j mönstreno · oc nær swa
store astundan oc wilia oc hiærtans
bruna · som iak formatte oc kunne ·
badh iak alzwalloghan gudh at iak
matte gita gömt the thry budhor
dhin | oc alt annat thz laghin budhu
Oc nar iak swa stodh fore altare
nu | beddis iak siw thing · Först bed
dis iak nadh aff hulke iak matte gita
vpfylla ælskoghans budhordh · som
ær at ælska gudh aff allo hiærta
Annat war at iak beddis nadh
til at ælska iæmcristnan æptir gudz
wilia | som hono være thækt · oc at han
late mik ælska alt thz han ælska
de Thridhia war at iak beddis at
iak skulle hata oc fly alt thz hono
vare leet | oc hatelikt Fiærdha
war at iak beddis ödhmiukt oc
tholmodh | oc wæluilioghet oc siaff
lighet | oc alla the dyghde for hul
ka iak wordhe thækk j gudz asyn ·
Fæmta war at iak badh
at gudh matte læta mik hine
bidha then tima | j hulkom the sig
nadha iomfrwn vare födh · thæn bæ
ra oc födha skulde gudz son · oc at
han skulde göma nu ögho | at iak

HS A 3 - 88r

matte hona ſee · ꝺꝛomīn at iak mat
te hona hœra · oc tūgona thē til/ at
iak matte hona loffua · hærudrena
at iak matte hēne tiæna/ oc føthre
na at iak matte gaa til hēna thiæ
nist · oc nū bær thē til/ at iak mat
te budhia til gudz ſon j hēna ſkøte ·
Fiærda war at iak biddis nadh til/
at hedha mønſtersins biſkops budhū
oc ſkipan/ Siunda var at iak badh
at gudh ſkulde gøma mønſtrit/ oc
alt folkit j ſīne thiænist Tha ſagde
the gudz tiænista qwinnan/ ſō thætta
hørdhe til iomfru mariā O ſøtaſta
oc aldra kæriſta frw · hwat ey vaſt
thu ful mz nadh oc allō dygdom
Iomfru maria ſwarade · vit for
wiſſo wæl/ at iak tæknade mik al
dra minzſt wærdha · oc owærdoga
aat gudz nadh oc gaff iak mik
ſwa ſkyllogā ſō thu · oc thy badh iak
gudh ō ſina nadh oc dygde/ Alla wæ
te thu dott'/ at iak haffdhe alla the
naadhe ſō iak haffde vtā ærwodhe
neygh · Sānelica ſighr iak thik/ at
engha nadh · gaffwo ælla dygdh ·
haffde iak aff gudhi vtā mz ſtoro
ærwodhe · idhkelike bøn · oc brin
nande aſtūdan · aff grūdelike gu
delighet j mykla tiænist/ oc mykle
thwang · talande gørande/ oc tæn
kiande altidh thz ſom gudhi war
thækt · ſwa ſō iak kunde oc iak for

matte/ Nu vtā hælaghetz nadh
hulka iak haffdhe j thy/ at iak
wardh hælagh j modhr liwe Oc
ythrmer ſagde iōfru maria · vit
thz for viſſo wæl dottir/ at enghī
dygdh nidhr fær j ſiælina/ vtā mz
bønō oc likamas thwang Thy at
naar wi giffwō gudhi thz wi orkō
ælla formaghō/ aff os ſiælffwom ·
æn tha at thz ær litit · kombir hā
j ſiælina hawande mz ſigh ſwa
høghelica gaffwor · at ſiælīne
thykkir thz hō wanſkas j ſik ſiælff
we/ oc tappar mīnit oc thænkir
ſik hwatz ſke haffwa talat ælla
giort/ nakot thz gudhi thækkis
Oc tha ſynis hēne wara ledhare
ſigh ſiælffue/ oc ſnælicare æn hō
nakot ſin wardh Oc ſkriffwar
ſtūs ieronimus ſwa aff vare frū
liffwne ſighiande · at hō ſik tæſ
ſa reghlo ſatte · At fra arla ō mor
ghonē/ oc til tærz tima/ war hon
a bønō · æn fran tærz oc til nons
tima [illegible] war hon j likamlikō ær
wode · [illegible] æn atir fran noons tima
oc til thæs ængillin tedhis hēne/
gik hō ekke aff ſinō bønō · aff
hulkins handō hon plæghadhe
taka ſin mat/ oc æ bætir oc bætir
threffs hō j ælſkogu/ oc gudelica
ærnodhe · oc æ fanz hon the førſte
j vakūne · i gudz lagha ſnille raſ

kare at minna · oc ødhmiukme ødh
myukare · J dauidz oc prophetanna ſang
ſtoltare · J kærlekenō thakkare j
renlekenom renare oc j alle dygdh
fulkomnaſt · hō war oc ſtadugh oc
ordhlikin · oc ſwa fram foor hō dag
lika bætir oc bætir j dygdhomē · ho
na hwarſke ſaa ælla hørdhe nakor
wredha · hēna maal oc all hēna ordh
waaro ſwa ful mz nadh · at gudh
kændis oc vndirſtodhz j hēna tungo
Altidh war hon j bønom · oc gudz la
gha kænno · oc war om ſørghande
oc læth ſik mykit wardha ō the ſo
ſtwr ſom vmgingo mz hēne · at ey
ſkulle wanlika nakor aff thēm tala
nakot ſyndelikit ordh · ælla vphøgh
la ſina røſt til laatir ælla løghe Oc
at ey ſkulle nakor aff thēm gøra ſi
na iæmnøgho orætth ælla hona myſ
wyrdha · witā atirwændho wælſigh
nadhe hon gudh · oc thz til at hon
ſkulde ey wanlika hindras aff gudz
loffwi j ſīne helſo · nar nakor helſade
hona · ſwaradhe hon deo gratias
fore helſona · Oc ſwa kom thz førſt
aff hēne · at nar hælghe oc gudelike
mæn helſas ſina mællan · tha ſighia
the førſt deo gratias fore helſona Aff
thēm mathenō ſom ængillin førde
hēne · liffdhe hon æn then maten
ſom hon fik aff biſcopenō gaff hō
fatiko folke Altidh ſyntis hwar

dagh gudz ængil tala widh hona
oc lydde hēne ſwa ſom ſina alra
kæriſto Thätta magho wi tænkia
aff thy ſom hande for æn xp̄us ihō
gudz ſon thok mandō · oc idhkeli
ka dragha til amīne · thy at the
ledha os til fulkomit oc gudelikit
liffwērne Aff ſcā cecilia

Sca cecilia war før criſtin æn
mānne firſt · oc ſwa fulkomn
j trōne · at hon kom ſin firſteman
grymman ſom leon til laamba ludh
ſwa lydoghan · at han foor fra bu
dha ſtrengh oc til vrbanū oc thok
criſtendō Tha cecilia vitaſta iōfru
leddis til brudha ſtrengh oc alzſko
na leckir oc ſaanghir for hēne · tha
ſangh hon gudhi j ſinō hiergh · war
dhe mit hiærta oc mīn licame ren
oc menløs oc ſkamløs for hwarīd
māne Swa hørdhe gudh hēna bøn
at hō hølt renliffwe madhan hon
liffdhe oc doo j møddome drāpin
for thrōne · walerianꝰ badh cecili
am bidhia gudh at hans kæriſto
brodhir tyburtiꝰ matte oc criſtin
wardha · gudh hørdhe wæl hēna bøn
oc wart tyburtiꝰ ſwa fulkomn j
trōne mz ſinō brodhir · at the thol
do badhe dødh for trōne Oc tee
dhis thēra ſiæla j duwo like flygha
til himbla · vrbanꝰ ſkipade at all
altara kar ſkulu wara aff gul æl

la ſilffwo ælla tin, hã war gripin thr
hã pdikade oc döpthe oc draghſi til
doom oc drapin æpthr mang qwal
i myrka ſtuffwo oc magha nödhu

aff ſtõ clemente

Sanctus petrus ſkipadhe clemẽ
te pawa i ſino liffs daghõ ſwa
ſkriffwo clemẽs til iacobũ alpheũ Sã
petrus thi tima hã wiſte wal ath
gudh wilde han hædhan kalla tok
hã mik õ högthra handh i kirkione
for kriſtno folke oc ſagdhe til thra
Thne clemente ſkipar iak romara
borgh. ſtaff oc ſtoll æpthr mik ſom
mik haffwo langhe fylgt. oc tha fiol
hõnõ til fota Oc ſagde mik wara
thæs hedhr oc wald o wdogthã. ſwa
rade mik ſtũs petrus. thu vidhr ſighr
waald rædh ſkæla wadha. war
thæs wũs tik ær mere wadhe wi
dhr ſighia flerõ ſkælom Oc læta en
ghin wta tik euan nyta the naa
de gudh haffwo tik giffwit at gagh
na mangõ. linus oc cletus ſkriff
was haffua warit for pawa æn
clemẽs. the kallas for thy oc ſkriff
was pana at petrus gaff thi ſult
biſkops wald oc ſkæla rykt i ſinom
daghõ. ſik til liſa thy at hã gath
ſialffwo ey mera, æn pdikat oc gu
dhi thiænt dagh oc nat i gudelikõ
bönõ ſwa waaro the ſõ cardinales
æn clemens war ſanlica næſte pawe
ſtõ petro

Clemẽs war wrthr mã oc dyg
da fulle inan ſinõ valdõ. tæk
kir oc liwffwo badhe ridhõ oc hed
nõ. oc kæraſthr kriſtnõ han lath
ſkriffwa ſigh napn hwars fatikx
folkx i hwario ſtadh oc landhe õ
kringh. oc lat enkte kriſtit folk
gaa õ bredh wtã födde thim och
klædde mz kirkiona almoſa Tha
kom mykit folk til kriſtno. han
giordhe mz gudz nadhõ domicil
lã kriſtna, ſyſt domiciani keſara
oc ſwa fulkõpna i gudz tiæniſt at hõ
wigdis vndi wil aff clemẽte Tha
kriſtnadhe oc theodorã rikaſta
frw romara borgh huſtru ſiſinij
aff thim förſto i konunx raadhe
oc loffwade hãc liffua i renliffwe
ſõ hon gærna wilde Oc war thz
loffuikt, thy at hedhna haffdho
ey faſta hionalagx fæſtu

Siſinnius gik hedhin til kriſtna
kirkio. oc wilde vita hwat
theodora giordhe thr daghlica
oc tõ tha clemens ſagde tidhr
oc i ſama ſtudh wart ſiſinnius ba
dhe blindhr oc döwir tha kriſtit
folk öpte amẽ Siſinnius bödh ſi
nõ ſwenõ ſik wt ledha döwan
oc blindhã. ſwena leddo han
lange õ kringh kirkiona inan
oc gath engin thra ſeet ælle fw

HS A 3 - 89v

nit kirkio dør alla wt komit The-
odora spordhe swenana hwat slikt
sætte, the sagdho sin hēra wordhin
badhe blindan oc døwan for| for-
witi skuld, thy at hā wilde sea oc
høra hedhin| som honō ey til hør-
de lønlika gudz tiænist Theodo-
ra badh wan hēna at the mattin
vt kōma. oc iærnskot fingo swe-
nane kirkio dyr| oc leddo sin hēra
til hus blindan oc døuā| Theodora
sighir clementi huru til ær burtt.
oc bidhir hā mødha sigh hem til
sisinnū| Clemētis kombir oc bid
gudh thir til hā giffiw atir sisinio
syn oc øron wel hørande. sisin(n)i
sik sea clemētem| oc bødh sinō swe-
nō bindha hā oc dragha til dødh|
oc sagde han wara koklara oc
giort sik blindhā| thir til at hā mat-
te oræddhir wara mz hans hus-
tru Swenane vildo gøra sins
hēra budh| oc tha the warto sik dra-
gha clementē bundin| tha drogo
the stokka oc stena. swa syntis
oc sisinio som hās swenō ath
the drogho clementē oc hans

Clemēs talar til si Klærka

sinnū thu lathir illa gøra
widh thina gudha. thina guda
æru stokka oc stena| oc thin dra-
gha thina swena Clemens lat
thin dragha fast mædhā thin hys-
te| oc hā gik hem til sith hus| oc badh
theodorā bidhia gudh miskunlika| oc idh-
kelika| for sinō bonda| til gudh giffwe
honō sina nadhir Sanctus petrus tedhis
theodore thir hon war a bønō for sinō
bondha| oc sagde til hēnā. Sæl oc borgh-
wardhir thin bonde for thina bøner.
swa som mīn kære brodhir skreff fordhe
paulus,| at hedhnō māne hælpir cristu-
qwinna| J sama stundh æptir tessa syn o-
stuntalan, kō hēne budh aff hēna bon-
da| at bidhia for honō. oc læta clemē-
tē kōmo til hans j gudz fridhi Clemē-
kō oc cristnadhe sisinnū| oc mz honō
hans folk oc hion| cccc xiij. Mædh thin-
na sisinno oc hans raadhe oc æptedo-
me. gat clemens komit til cristno.
maanga wælborin hēra| aff thū for-
to j kesarins gaardhe

Templa grewīn gaff mangō gul| oc
kō thī til at wilia gripa clemē-
tē mz wald. oc giordhe dighrā storm
i romara borgh| mamertini borgha-
mæstare| lat føra clementē j sinom
fridhi hem til sith hus. helan oc mei-
løsan| oc awitte han vinlika at han
lokkar folk til cristindō| wtā fraada
raadh oc næsta| oc kombir sigh thir
mz i storm oc stridh| som hā maatte
wara j godhō fridhi æn han wildhe.
Clemens swarade| gudh giffwe mik
thz iak yskir| at thu sialffwr skulir
waare. wilia hūda os mæn bitha

HS A 3 - 90r

oc slita · hwar wil thz sighia at wi
ma: haffwo mindre skæl æn iudha
som engh skal haffwa · thuæ storm
ber blæs oc borias aff folsko folke
hwi skal iak heta fol for thæsa fols
ko · Mamertinus skreff til trayanū
kesara Thrayanus skreff atir ma
mertino · nødgha clemētē til offer
ælle forsænda fraa fædhrinis lande
til pontū haff til eth ødheland nær
tersonā stadh Mamertinus sagdhe
graatande til clemente · thin gudh
thu thiænar ænō i renliffwi hwari
thu hiælp oc wærin oc fik honō
skip oc kost oc alla tharue · mānge
cristne badhe lekte oc lærdhe · folg
dho honō wtā nødh vtlændis fra wi
nō oc frændhā

Clemens kom thit han sændis
oc fan thær for sigh meer æn tu
tusandh cristna mæn · thit sinnan
forsænda at bryta malmar sten til
k· bygnīgh Tha the græto sin fadher
forsændan tha hugnade clemens
thæra graat oc sagde swa · iak ær
litla løna wærdher for gudhi · wtā
gudh sænde mik hit at wardha lot
takin i thæra løna · tha forstodh ath
the fordho first watu bort a sinō
bak sex mila wægh · oc warkunna
de thera arwodhe oc badh thu be
das aff gudhi nadhe · oc watu nær

meer j sama stundh mædha the waro
a bønō m honō · teedhis honō eth
lamb owir ēne hal standha oc høg
ra fotin vplypta Clemēs forstodh
thz wara ihū xpm · oc sloo stenā
vndir lambsins fote oc brast wp
wællande kælla · swa at bredher bæk
kir ran wt aff kældune strido strø
me Cristne loffwadho gudhz nadhe
oc sin lisa · hedhne hørdho thæsse
iærtekne oc wordho cristne fræm thri
dræt folk · oc wærfte cristnā i thu
landhā m clementis pdikan · oc
thær bygdis vp inan eth aar lxx v
kirkior Thz forstodh trayanus kesa
re thre aro æptir · oc sænde thit
en hertoga oc tha han saa at alle vil
do gærna martirium thola · tha wil
de han ey ødha landit wtā lat fan
ga clemente ensam · oc binda an
kar widh hans hals oc kasta langt
vth i siø til grunna at ey skuldo cristne
mæn finna hans halgha ben Cristit
folk stodh widh strand graatandhe
Cornelius oc phebus clemētis disi
puli badho thu bidhia gudh visa
sigh hælagh ben · inan sama stundh
tørkadhis haffwit iffwir thre milor
oc gaff cristno folke thorran wægh
til sin kæra fadher The funno thær mos
ter aff malmor sten · gudz ængla
bygnīgh oc thær inan skrin lagdh

ſc̄i clementis ben/ oc ankart widh
ſkrinit Gudh wiſadhe thin enkte
hans ben · tadhan föra / wtā hwart
aar ō hans högtidh thingat ſwa
thörrō fotō Siw dagha hwart aar
om ſc̄i clementis högtidh / gik ſiön
thre milo wægh fraa lande / at folk
gate thit gangit oc gudz loff ſiugit
Om ena ſc̄i clementis högtidh ·
gen thy thē œndadhis / tē ſiön
ater igen v̄mande ſwa ſkidh̄ at
hwar ryndhe ſō mæſt gat vndan
En ſalugh ſtu braadeligha ræddh ·
gloomde ſith barn mz ſigh bæra / til
hon tē mz andro folke til lanz / tha
græt hon oc illa lœt · thy at ſiön
gik · tha lucktir iffiō alla wæghi jn
til landz · / thē ſath lange widh ſtrād
grætāde / oc waanade wenugh / at
likit naker til landz fluthe Sidha
gik thō hem orwana ō ſtdhe · oc liff
de thz aarit widh ſaara ſorgh oc
dighran angh̄ / Nat aare foor hon
ater ſom ſidh̄ war oc tē för fram
æn ānat folk / oc ſkeſta at ſiña na
kot ſins barns benō / Sidhā thō laa
ena ſtūdh abōnō for ſc̄i clementis
ſkrine ſaa hon ſin ſon liffwa · oc ſoff
wa i ſāma ſtadh hon widh thā ſkil
dis / oc lypte vp helan oc wakte
ſwa at alt folk ſaa oc loffwado gud
oc ſtm̄ clemente modhrin ſpordhe

hwar thā haffdhe warit · ſōm ſagdhe
thz ey wita / oc ey wænta thz længh̄
haffwa warit æn ena nat / oc ſagdhe
ſigh haffua miok wel ſöthlica ſoffwit
Leo ep̄us hoſtienſis ſkriffwar / at
ī thſa thima / michael war grek
landz konūgh̄ / tē en p̄ſth̄ ſom het
philoſophus til terſonā · oc ſporde
folk ō the thing aff ſtō clemēte ſkriff
was · oc forſtodh at iærtekne waaro
forgangin / for lanz folks ſynde ſkuld
oc at hedhne mǣ haffdho nidh̄bru
tith hans mönſth̄ ō ena hans hög
tidh / oc badh m̄erlika wan hrā / wiſa
criſtno folke ſc̄i clemētis ben mz ſi
nō iærteknō Gudh wiſadhe p̄ſte
nō · oc p̄ſten enō biſkope aff georgia
oc fooro thit mz lekmānom och
klærkō / til eth eland · oc ſiūno th̄ ·
philoſophus badh vp grawa clemē
tē · oc ankart bwndit widh benī
oc giordhis th̄ mangh godh iær
tekne / philoſophus fördhe clemē
tē ſidhan til room · oc liggh̄ th̄
mz hedh̄ i the kirkio ſom kallas
clementis Aff ſtō criſogono

Sanctus criſogonus p̄mtis i dyo
cleciani daghō oc ſattis fōrſt
i mörkn hws at ſwæltas Sc̄a ana
ſtaſia födde thā lönlica · ſidhā ana
ſtaſia war inſath wndi ſylt aff
ſinō fæſtemā / tha ſkreff thō breff

til ſtm̄

til sīn trisogonū som før war sagth
nu thūe matto · Thaelaghsd confessori
ihū xpi anastasia qwaedio gudz Jak
aer giffwī vndi oguđhlighe manz wald
oc jak widher sigher hans saugh / oc føl
gher iak ihū ffatugh · ther nu man fær
riker aff nnno ffrdhsne hlw waente
tha mik trulkono wara oc swalte
mik j haeptū / swa at mik aer enghī
liffs wan taessa heems · oc tha hwa
rist at mik tykkir wara aerlikt at
dødh for gudz skuld / tha aether thz tha
mit hiaerta at hedhne maen oc fivle /
skulu nythia mit ffrdhsne Scūs tri
sogonus skreff hēe aether j gen / wakta
ther / at thu modh enkte thit hiaerta
ther om / at thu thol genuødho thins
liffs aelle thins goz for gudz skuld
Gudh ffrestar tik · oc swikir thik ey
skøt giffwir tha tik hughnadh for
genwaerdho / lustelikt liwss for nat
ta mørkir · warma aepther ūs och
frust skaert waedher aepther mulin ·
lugn aepther storm thrøst tik widh
ihū oc bidh for mik · Anastasia mødd
dis aen swa ō sidhe aff sylt / at hō skreff
aen atir til trisogonū haelgsd 9fessori
ihū xpi trisogono · Anastasia godha
gudz qwaedio / nw lidher aat likamans
liffs minz nu j thinō bønō at han
taki til sin saelina som iak gaff li
kamā wt fore Scūs trisogonus swa

radhe thz aer naturlikt / ath
myrkit ganger for liwseno /
sotten for helsōne · swa iaettis
os liff aeptir dødhin / vaadhin
aendas taessa heems lykka gen
warda / ther til at salughe oc drø
ffdhe skulu ey wanhopa / oc ey
saele oc kate trøsta sigh offmy
kit Jeuo haffwi sighla mangh
skip · sō kōma til hampn oc som
bryta Aldra māna hemna sigh
la taessa heems vaedher vndi enom
styre mā · hedhna māna liff aer
løst oc slonkir til haelwitis tha
thz brister Cristna māna liff aer
nz gudelikō aelskogh samā sat
oc swa fast widh himilin / at gudz
aengla dragha thz til hīna tha hon
nu lusnar Gudz mo kasta thina
faersto i ihū x̄ korß oc var til redo
til thz gudh wil haffua giort Dy
ocletianus fik vita ō trisogonū ·
oc lat tha for sigh kōma oc bødh
hōnō ffrdhsins greva døme / oc
romska raadz hedh aen tha vilde gu
dō offra · trisogonus swarade iak
offra samō gudi ihū xpō thēt vaeridz
vald oc hedh · forsmar iak sō sø / tro
dher sō dy · dyocletianus lat tha hals
hugga / zelus pstir iordadhe han
alt samā huffwodh oc buk / hans
dagher kōbir sce katherine apton

Ithe hælgha iomfrune sancte kathe
rine höghtidh Syntis sancte mæk
tildis idhrwn siælff i fæghirsta
klædhom · som all waro ful mz for
gyltom thiwlom oc offwerst twa
forgylta hænder / hwilka samma
thiwllo samma klædhin / mz hwilko
betekuadis the sielasta / oc o at
skilighin forenigh / i thwilka thæssa
hælgha siæl ær til enath gudhi · oc
gudh hænne Tha helsadhe xpisti ta
nista qwinna iomfrwna ordhinum
kluta / mz thæssa antiphoma Aue
virgo speciosa · Aue viua hostia ·
venerantibus patrocinia / impetra
ta / non modo deneges suffragia
Hel wænasta iomfru · hel ihesu xristi
liffwandis offer / Neka thæm ey
forwærffwa hiælp oc rædding
som hedhra oc akalla thina wær
dogha makt oc hælaghet Sidan
sagde hon til thæssa Jak bidher tik
hælagh iomfru / hwat vndirstandis
ther mz / at wi siongom aff tik · til
tith loff / [illegible]nius wltum at decore
concupiuit dominus Thz ær hwilkas
æruliste oc wænlek hann astunda
dhe oc girnadhis · hon swarade
mith æruliste ær hælgasta trefal
loghetz biliæte oc likmilse Thwil
ket hann girnadhis i mik ffor
thy at iak aldrigh forwærmade

ællir smittadhe thz mz nakrom grofflom
syndom Tha nu fæghrindh ællir wæn
lekir / ær the stora æran oc fæghrind
J hwilka ihesus xristus haffwer sina thro
na wiñer pryt / oc fæghra giorth i sins
hælgha blodz ofigheligom lith oc fæg
rindh Thu skalt oc witta at huru offta
ta mænniskian taghir gudz wordogha li
kama / swa offtha vpnyas the fægh
rindin i thæssa siæl oc forökas Swa
til mærke / hwar ey meer æn eth sinne
sigh beratte · han forökar oc eth sinne
the fæghrindhena i sinne siæl Tha nu nar
hon badh sanctam katherinam / for enne
syster som hænne war kær oc hemelighi
Iomfrw swarade, sigh hænne at hon
læsi mz Laudate dominum omnes gen
tes Oc thæssa antiphonam Vox de
celis facta est, veni dilecta mea
thalamum sponsi tui quem postulas im
petrasti / qui te laudant salui fient
Thz ær röstin sagde aff himerike
kom nu ælskeligha · oc gak i thins
brudhgomma brudha hws / thu haf
wir forwærffwat thz thu beddis
Thy hwar en som tik loffwar han
skal wardha frælster Mz thæssa an
tiphona / skal hon mana mik oc a
minna for the gladhi / iak haffdhe /
naar nu brudhgomme ihesus xristus
kallade mik / mz thm ordhomme aff
wärdhlinne Swa brat som the hælgha

röstin hördhis j minom drom· Wptænde
swa stor kærlekir innit hiærta At all
nū dröffwilse ō wændos i största glædi
swa at aller dödz sens fusti oc væddoge
wart til enkte Aff sancta katherina

Maxencius kom til alexandriam
egypto landz hufwodh stadh oc
bödh allo rikeno saman koma at off
ra gudhom oc drapa the kristna som ey wil
do offra Costus egipti lanz konunger·
war saman dödher katherina hans en
dha barn war hans arwe wænasta io
fru oc wisast j allom boklistom adhartan
aara gamul· hon hördhe thz hon sath
i sino palacio hurru mykit baknadho oc
faar brækto· oc aff gudha præste tu
thu som vlwa for sinom gudhom oc offra
de thin akzkona fææ· katherina gat
ey længher tholt gudz wanhedher och
diæffla dyrkan wtan gik diærffwelika
fram aff sino palacio for konungin oc
taladhe til hans oc sagde swa· thik
bordhe wæl til fagher sæghna oc ödh
mivk helsan æn thu wilde kænnas
widh thin skapara oc ey dyrka diæff
la Thwi kallar thu swa mykit folk
saman til gudz wanhedher at offra diæff
lom· thz gudh skapade folke til fördho
Tykke tik thætta mönster swa fagherth
wara æller belætin aff gulle gyrthin
thun haffwa manna handher giort oc
thy ær thz oskælikt at man offra
manna handa gærningh· lypt vp
ögho ne geen himmom oc pröwa
solina gangh oc stiærnor dagh
oc nat fraa warldina vphoff
we· fraa östir til wæstir fraa
wæster til öster oc spör æn thu
west ey· hwar thin styrir man
nom til gangna· hwar regn giff
wir iordhinne til awæxt· hwar
gull oc gærsama oc akzkona
malm later wara j iordhinne·
hon ær dyrker wardher oc engin an
nar som tik giff skal j modher
liffwe oc naturligh skæl æn thu
wilt thin fylghia offra thy honom
loffs offer Thans ær æn ensa
mans som alla æro giffwin· oc wart
atir aff diæffla willo Maxencius
war vndher fuller aff hina fægh
rindh oc vitthum ordhom oc lat
hona ledha vm hedher til sith pa
lacium til offrat war Sidhan kom
maxencius hem fran offre oc ta
ladhe til katherinam Twi hördo
thin ordh oc thina snælla tun
go oc gaato ey alt wæl forstan
dit othomadhe for gudhana
dyrk oc offer· oc gatom ey tha
aat giömt æller swarat Nw ær
tik swa mykit swarath oc saghth
at thu wardher crudelica pino to
la æller gudhom offra   katheri

HS A 3 - 92v

na ſwaradhe thy ær konunghr at
han ſkal alla ſtyra · iarnwæl ſine
wredhe / oc ey wredhe konungenō /
ſwa ſkreff en wis philoſophus ·
than maa mangha wæl ſtyra ſō ſik
ſtyre ſiælffwā wæl førſt / talin til
nu mz ſkælō / oc ey mz wredhe ·
Maxencius forſtodh at mon / war
nyttit wiſ i boklike konſt / oc wt
ſendhe breff iffwir alt egypto ri
ke æpthe bazſto mæſtarō / oc kō
mo til hans ſæmtighi the bazſto
mæſtara oc mæraſto i alle bok
like konſt ſom waro i thī landō
The forſtodho hwi the waro kal
lade · oc taladho ſmælika til ke
ſerans oc ſagdo / huru høght ær
keſerans raadh / at kalla ſaman
ſwa mangha wiſa mæſtara aff ſkæ
madha landō / at diſputera mz
eno mø barne / Maxencius ſagde
wara ærlikare / wardha hēna hugh
mz ſkælō / æn mz pinō · ſwa myklo
hældhr at hō trøſte ſigh meer a
bokaliſt · Ihūs xpūs ſialffwō wit
iadhe ſina mø / oc trøſte hona
til ſtridh / mz ſæmtighi mæſtarō
Oc iættadhe hēne at the ſkuldo
alle wardha criſtne · Annan dagh
byriadhis thæra ſtridh / tha ſagde
katherina · ſkal iak mz tholikō
mæſtarō ſighr ſtridha / tha

ſkulde iak nu lōn wita / æpthr wnna
ſighr · wtā iak wæntr mik bæthre
lōn aff ihū xpō / Oc thy giffwō iak mik
mz hans eghnō ærandō i hans antwar
dan · han ær mī gudh oc mī hera · han
ær ſandhr wiſdombir / oc æwinneligh
ſælighet / allō thē a hā troo · han ær
thæn ſami ſom liffſins wægh haffwō
bewiſt / mz ſinō hælgha budhordhom
Oc alle the ſom hans budhordh hal
da / ſkulu faa æwinnelikit liff til lō
na · hā ær thæn ſami ſigh forbar
madhe om mankønit / ſom ſwikit
war oc fortappat aff diæffwlſens
kloke ſwndh · hā thok mandō oc
føddis aff renaſta iomfru wtā ſynd
i ſamnō manzlikō licama · hā bewiſ
te ſik wara badhe gudh oc mā / gud
i thy / at hā giorde ſtor iærtekne ·
oc vndwlika gærninga / giffwande
dødhō liff · blindō ſyn / dumbō mal /
haltō gangh / oc renſade ſpitælſka /
oc giordhe andra otalika vndhrli
ka gærninga / æ huru hā wilde · han
bewiſte ſik wara mā i thy / at han
ō ghik ſynlikin mz mānō hr i warld
lēne · oc læt ſigh pina oc drapa i
mandomenō / for mankønſins hel
ſo · ſtodh wp aff dødh / oc foor wp til
himbla / hā ær mī ſighr oc mī kro
na / han ær mī wiſdombir / oc mz
hās makt oc dyghdh / trøſtir iak for

wina alt thz mote mik bærs Mæs
tarane swaradho o mögelikt va
ra gudh magha wardha likamli
ka ællir dödh thola, katherina
sagde sō samt war at the mondo
litit akta cristna mäna boka skæl
oc enkte wyrdha hwat prophetane
spaadho, oc thy bant hon thom oc
forwan mz hedhnō bokō, platonis
oc sibille Plato skreff oc mz skæ
lū bewiste at wærldin skulde ō
kringh ganga, oc minste cirkil
vffwir högesto cirkla Thz war tha
allir guddombrin widhare än
wærldin; laa i jomfrwna liffwe
oc thees nw daghlika litin vndhi
brödz likmilse Sibilla spaade at
gudh skulde skröt koma oc pino
oc dödh thola, wilin j ække thro
thz i thorin mz öromē oc seen j iær
teknō vppinbarlika mz öghomē
tha maghin j troo diæfflomē som
widhir kannas thā wara sannan
gudh mot allō sinō wilia, wilin j
ey thin tro tha maghin i thro idh
rom eghnō mæstarō som bæra
thæs witne j sinō bokō at ihūs
xpūs ær sandir gudz son, Mæstara
ne slaghne mz skælsfinns swarde
giffwo sigh for hīna skælō oc san
nadhis tha, thz som paulus sighir
at gudh sighra mæsta krapt mz
minzsto maghne thir til at enkte
köt skal trösta a sik Maxencius
bödh alla mæstarana brænna a
baale, katherina tröste thom til
tulomodh oc sagde thom for skulu
wara at döpas j skælsfins blode
The brunno swa i gudelike tro
at enkte meen fingho the a h
kama, Maxencius taladhe til ka
therinā thu æst walburit barn
lydh mino radhe tha skal thu va
ra nær kesarino, thit bilæte
skal giutan aff gul skriffwas
oc sætthias vndi skiwl a midhio
gathu oc alle the a knæ falla
som fram ganga, katherina
swaradhe thz ware mik en stor
hedhir at fughla lagdho sin söör
vffwir mino hoffdhe. Ihūs han ær
min kæste mā, han ær min æra han
ær min ælskoge widh hā skal mik
hwarte blidh laat ælla hannor
Maxencius lat hudh strypa kathe
rinā; oc j myrka hus sætthia oc
war tholff dagha swa at hō fik
aff thom hwatske mat ællir drykk
vtan gudz ængil j duwo like fö
de hēne daghlika födho j thom da
ghō foor maxencius skærvan til
landz ærnda for ærinda skuld,
hans drotning fik wita katheri
na predikade som hudh strukin war

oc withiade hona oc mz hãe por
phirius marskalk | tha sagho stā
nande liwis i myrko huse | oc gudz
angla wæla ō thãa saar oc lækia
oc skøllo widh iordh for gudelike
nykl · | katherina p̄dikade them
cristna troo | til midhia nat war |
oc wordho cristne oc mz them tw
hūdrat riddara · | katherina satte
krona a drotnīgēna hufwdh |
oc spaadhe at hon skulle īnan
fiæ dagha martyr warda · Jhūs
sialffwir withiade hona mz æn
gla skara | oc badh sina dotter
kænnas widh sin skapara | oc
sagde sik wara thæn hō p̄dicade |
oc hon tholde pino fore · oc bad
hona ey rædhas | vndi sinō skiol
de | Maxencius kō atir gældha
fulder · at hon var ey svltin | oc
bødh hãe wald aff guda dyrkā
oc wærldz hedhir · æller pinor to
la | katherina sagde sigh gærna
offra sith blodh ihū xp̄o | sō hona
atirløste mz sino blodhe Maxē
cius bødh gøra fira hiwl | oc sæth
ia them all ō kringh mz iærn spi
kō · oc skipa swa at tw hiwlin
gingo mot andrō thwē | oc bødh
katherinā sætia ower mællan
hiwlen | tha the fastast ō kringh
gingo | oc swa slita søndhir hãa

liama | Sc̄a katherina badh sigh
gudh til hiælp · oc iæmskøt kom
gudz angil | oc brøt sundhir hiwlin
sō katherina badh | oc sloo til dødh
fira ņ hedhna mæ̃ Drotnīgen sō
før war cristen lønlika | hugnadis
widh gudz iærtekne | oc awitte
konūgin · for grymlika giort widh
menløst folk | oc sagde sik siælffua
cristna wara · Maxencius bødh aff
hærne skæra hãa spena | aff brys
te oc sidhan halshugga · katheri
na trøste hona mz fughre forta
lan | oc badh hona gladhlika skip
ta tæssa hems ærvoḡ æwinnelikt
himerike Porphirius iordhade
hãa lik | oc spordis thaghar oc røg
dis | oc dømdis til halshugh mz
twē hūdrat riddarō | som mz ho
nō wordho cristne Sidhan lææt
maxencius kalla katherinā | oc
bødh hãe gudhō offra | oc warda
førsta fru æptir drotnīgena dø
da | ællir mista liffwit · katherina
walde dødhin | oc dømdis hals
huggas · tha badh katherina sī
na bøn til gudh | oc sagde gærna
gaar iak for thina skuld vndhi
swærdh Jhū gudz son thak widh
mīne siæl | oc giff thina miskūdh
allō them a mit napn minnas mz
akallan · røst kō aff himmō och

sagdhe

HS A 3 - 94r

kasten ō thzta bladet oc børien ther
handen staar oc lyktten swa the mi
racula | oc kasten swa at ther hitt oc la
sen swa thzta miraculū sist thz wan
de war kære brodher her swen

En greve som war badhe fadherløs
oc modherløs | thiænte idherelika
oc gærna stā katherine Oc hā haff
de widher sith slot eth capel | som wigt
war til sancte katherine hedher · tith gik hā
hwar dagh | oc las ther sina gudelika
bøner | Enttidh hænde thz swa nar han
ther war oc las | tha kōmo thre iom
frwr til honō Tha blygdis hā strax
oc thordis ekke see wp mot thē | vtā
saa nidher til iordhena · tha taladhe
en aff thē til honō sighiande Mynn
then gør bondzlika | æpther thz at thu
fadher ær aff ærlika maktoga oc val
byrdoghe slækt | see nw wp til os | thy
wi ærom nw hitt kōpna for thina
skuld Oc the iomfrū som stodh mællā
the andra twa sagde til grewā | Thul
ka aff os wilt thu haffua ther til brud
Oc j thy at hā stodh tysther | oc tighian
de · oc kūne ther enkte swara til | tha
sagde en aff iōfrunnē | som stodh vppa
høghra sidho | widh the midlasta iōfru
na til honō · wtwæl ther oc tak the iō
fruna sō mællā staar | thy at hō ær stā
katherina · som patrona ær j tærsso ca
pello | hā giorde æpther thy honō radit
war Oc iomfrū oc hā gaffuo hwart

thera andro sina tro Oc strax giordhe
stā katherina sinō fæstesivē | en ærlikin
oc wællukt(en)dis rosene kranz aff fagrō
oc ærlikō liliom Oc ther æpther nar som
hā stodh twækande ō tæssin ærindhe
Thok hā mz sine hand vppa sith hoffuod |
oc fan hā ther kranzsen sithiande · Aff
hwilko han wart mykit gladher | oc thok
kranzsen til sik | oc gømde honō mz alle
wyrdhningh j alla sina liffs dagha Oc
hedhrade stām katherinā ytherme(r)
ther æpther | æn hā haffde giort til forē
na | Maar nakon tima ther æpt war swā
lidhin · kōmo hans wener oc frændher
til honō | oc badho oc rædho honō a
nama gudelikit æktescap | mz ēne go
dhe oc ærlike wælborne iomfru sin
lika | hwilkit hā oc giordhe Sidhan
bægges thras brøllop war hallith |
tiænte hā gudelica oc stadelika sancte ka
sō han til førra giort haffde Oc war
hā ganzska bitidha vppe hwar dagh | oc
gik strax hā vpstodh til stā katherina
capel · oc badh ther sina gudelika bøner
Nagho tima ther æpt | wart hās ærlika
hustru haffuandis | for hwilkit hā tacka
de gudhi | iōfru marie | oc sancte katherine |
oc tiænte sidhā æn gudelikare | the æ
rofulla iōfrune j thy | at hā stodh ganz
ska tidhelica vp hwar dagh | oc gik strax
til sancte katherine cappel Oc hās ærlika
hustru drøffdis ther aff | oc tænkte at hā
haffde nakra andra kærare æn hāne ·

HS A 3 - 94v

oc thy lææt hon taka war vppa | hwart som
hwas hæra siwa bitidha gik daghlika Oc be
sporde om thæta ærande | ut sina thianisto
moder oc the sagdo for hænne En godhin man
borghare hær i stadhenom | boor widher sancte katerine
kirkio gardh | oc haffuer ena daghelica oc
ærlika dotter | oc til hænna trom wi at idhlik
hka oc ærlike dande man gaar Oc thæt aff
drøffdis hon mykit mera | æn til forena
Thz hande sik om en apton | at hæran oc frw
the gingo badhi til sæng | oc hæran forstod
oc saa | at frun war mykit bedrøffdh i sino
hiærta Tha talade han til hænna | oc spordhe
hwi hon haffde sua stora sorgh | frun swara
de iak kan wæl formærkia kæriste hærra |
at i haffuen ena andra mykit kærare æn
mik | oc til hænna gangen i siwa bitidha hwan
morghon Tha swarade hæran | kæraste husthru
hwilkin en ær thæt | sigh mik hwa hon ær |
frun sagde the borgharans dottren som boor
widh sancte katherine kirkiogard | thæt til sua
rade grewen siwa Mi kærasta husfru thæt
ær sant | at the iak gaar til oc daghlika
tianar | hon ær fæghre æn thu Oc thy gar
iak til hænna | om daghin thæt nært æpther |
stodh grewen gønzska bithida wp oc klæd
de sik | oc gik til sancta katherine cappel Nw
thiænidh han bort ganger war | thok frun sin
kniff til sik oc ut hono drap hon badhe
sik oc barnit Thæt nært om sama dagh | ko
grewen hem til slottit fran cappellit Oc
fan badhe frun oc barnit dødh | aff hwilko
han mykit drøffdis oc ropade ut høghe

røst wee we wee ær mik vsla man | æth
iak sagde tik ække sannindena om thæt ærande
de som thu aff mik sporde Oc gik strax
mykit sorghiande til sancta katerine cappal | ut store
oc ødhmyukom grååt oc beddis ænerlika
hiælp | aff the ærofulle iomfrune i siwa store
sorgh at han matte wæl koma aff hænne.
Naar han siwa stod i sinom gudhelica bønom | ko
mo til hono the thre iomfrur som nær hono
haffdo warit til førræna Oc en aff them
sagde til hono | hwi forsmadhe thu mik
oc thok tik ena andra brud Oc siwa thok
hon eth ærlikit oc gønzska fughert klæde |
oc tørkade grewans ænlite oc øghon oc sag
de til hono gak nw hem til thin Oc wet
thæt i sannindh at for the gudelica thiænist
thu haffuer mik giort tha haffuer iak frælst
thina husthru at hon liffuer nw | oc haffuer ena
dæghelika dotter | som fødh ær madhan thu
hær wart haffuer | hwilken skal kallas kata
rina Oc thu oc thin husthru | skulin lata
byggia eth clostir mik til hedhers oc bæg
ghias idhra dotter katherina skal warda
i thy clostre førsta abbadissa Oc hon skal
frælsa thinom fadhers siæl aff skærslo elds
pino | thætta wart alt giort oc husfrun be
kændis huru hon giort haffde | oc sagde at
haffde ække sancta katherina hulpit hænna sia
tha haffde hon komit til æwærdelica fordø
milse Oc kalladis thæt clostir monasterium
ad crinem vosale | thæt ær siwa mykit som rose
ne krantz clostir | oc widh thæt clostir war grewe
oc hans husthru | oc tiænto thær gudi alla sin
liffs tima | oc æru nw i æwærdelica gladi |

sagdhe swa at alle hördho kom j
gudz gladhi | gudz fæste mödh hwar
wardher burghin som tilir hedhnir
Sidhan rakte hon fram halsin
orædh | oc ran miolk for blodh aff
hænna liffwe | Ængla aff himnom gri
pu likit halshugghit | oc fördho xx
dagha ledher j litle stundh | til synai
bærgh oc iordadho hona ther nær
En godher man tyske Thedher
enogher sancte katherine | foor
swa room. han war munker oc
foor til synai bærgh | oc thiænte
ther sywtighi aar J hænna kirkio | oc
haffde astundan at faa nakot aff
hænna halghadomum | for æn han hem
fore | Sancta katherina tedhis honom
j sömpne | oc fik honom sin fingher
ur honom foor han sidhan til lan
da | oc giordhis mangh iartekne
hwart han kom. hænna dagher komber
bær sex dagha for sancti andree dagh

Aff sancte andrea ✠ En greffwe som

Andreas sancti petri brodher | thri
dhie apostolis som thæris j letani
am predicade innan scythia | sidhan
apostoli skuldos aat | Sanctus matheus
predicade innan næsta rike som het
murgundia. the hanado illa ma
theum | oc stungo honom ut ögho aff
hoffde | oc bundo oc inne læsto | oc vil
do drapa han innan faa dagha fræst

Gudz ængil tedhis andree
ther han war. oc badh han fara
oc hiælpa matheo | til murgun
diam | Andreas sagde sigh ey
wita wæghin | Ængilin badh
han gangha til strand | oc fara
a första skip han funne | Ængilin
war hans ledhsughare. oc kom
andreas vtan hindher til mur
gundiam | Oc gik ther jn aat
gömo porte som matheus sat
oc grææt iffwer blindom karle | oc
badh swa böne. til gudh gaff
honom atir sin öghon

Matheus foor thædhan til an
tiochiam. andreas war
æpther j murgundia | Murgundie
män gripu andream for ma
theum. oc drogho han om gatu
bundhnan handom oc fotom Tha
andreas saa sith blodh a ior
dhinne flyta | tha badh han gud
wara nadoghan | sinom skadha
mannom. oc ther nær blötte han
thera bryst oc hiærta oc wæn
de them til cristendom. oc foor
swa thædhan til antiochiam

En waldogher oc vngher swen
forlæth wærldena | oc fölg
de andree. hans frænder wil
do them baadha inne brænna | oc
tændho brand vndher thera hus

barghe · swa swenum flækte baalit
mz litlo ampulle mz watne Tha wil
do the kliwa husit mz stighom / och
wordho iæmskot alle blinde Tha
ópte en aat allo · wadhe ær ath
stridha widh gudh siælffwan / som
halder mz andree oc thim honom
fylghia · / thz aff wordho mange cri
ne / oc trodho thui sama gudhi
som andreas predikade

En syndogh qwinna / war mz
eno mandrapara barne oc
qwaldis i barn byrdh lange / hon
sende sina syster til en aff gudha
diæfful / som heet diana Oc bed
dis hænne nadh oc hiælp i liffs wa
dha Diæfflwlin swarar nodho
ghir / sigh enkte formagha for
andree · oc sighir andream bætir
formagha hænne hiælpa · hon foor
oc beddis nadhe aff andrea An
dreas badh hona sighia sinne
systir / at hænne komo först qwal
aff thy / at hon haffdhe barn mz
mandrapara / oc thz aff mere /
at hon tröste a diæfwlsins nad
oc hiælp / tha teedhe han hænne gudz
nadh oc wald / wara mere æn
diæfwls / oc löste salugha qwinno
aff qwalum

En syndoghir oc atdrogliz karl
som heet nicholaus kærdhe
swa nödh oc siæla waadha for an
dree Oc sagde nu hwa · iak ær lex
aara gamal syndare · synda træl
ok skökis likama Jak haffwer optha
takit til tröst · gudelica last oc bu
rit a mino licama / oc aldre ær iak
thy bæthre · swa ær iak gudhi fra
gangin mz gamble willo oc ondom
wana En tima tha iak war a on
dhom wægh / til syndelica oc skökia g
ningh · kom mik ey i man hugh / ath
gudeligh last war i mino fölghe /
tha ópte the salugha syndogha qwi
nan aat mik / Jak hædha godhir
man / thu ær gudz ængil · gak hæ
dhan ren fraa orene Jak see i thi
tik undurs iærtekne · tha kom mik
i hugh / at hælagh last war i mino
fölghe Oc waknade iak til gudz
nadh / aff synda sömpne Swa haff
wer iak tha rönt mik siælffwan / skö
ran oc orenan · oc aldre wardhir
iak bætre / wtan thu bidhir for mik
til gudh siælffwan Andreas warkun
nadhe salogha karle · oc fastade
fæm dagha / til röst kom aff himp
nom til hans oc sagde Sæll ær ni
cholaus fore thina bön oc fasto,
ær han fræalstir aff fiestilsom Oc
som thu twingadhe thin licama
for hans skuld mz fasto · swa skal
han fasta vi manadha / oc thwinga

HS A 3 - 96r

sin likama Oc bötha nakot skalff
wir som offuirwnnit brot · swa længe
liffdhe nicholaus sidhan / som han fik
köpmade sina fasto · oc liffdhe tressa
hems vi manadha Æpter han dö
dhan kom röst til andream · andrea
thu haffwir mik nicholaum wunnit
wr thinom böndom fran hælwitis por
te / som tappadher war vr syndom
En vngher cristin swen talar til
andream / min modher sua mik
warna · oc forestadhe mik til skulan
last Tha iak flygdis widh thokka
ogærningh · wande hon sina sak til
mik for wærldz dome Oc skal iak
nw dö for hænna odygdh · for wil
iak tighia ok aldre ney sighia /
en folk vænte minna modher swa
fula wara Oc ther til / at minna mo
dher skam see huldh / wil iak hæra
garna hwa skuld / Andreas
foor mz swenenom for domin / oc
tha modherin rögdhe honom fast
oc han thyghdhe · oc andreas bödh
sigh til swara for swenin / öpte ga
lin kærlingh / oc gaff honom skuld
at hænna son war wildher wordhin
aff honom oc hans fylghe Tha kom
hyn elder aff himpnom / oc brænde
til bana ban satta kærlingh / Tha
fullo alle for knæ andree / oc bed
dos nadhe Oc thok domarin widh

cristendom oc alt hans herskap
En tima tha andreas war
i nichea / swa hetande stad /
kærdho stadz mæn for honom · at
siw diæffla laagho nær stadhenom
widh alumanna wægh · oc drapo al
la the ther fram foro / Andreas
bödh diæfflomen i gudz napn ko
ma for sigh Oc komo iamskiot
i hunda hamn · han manadhe the
a gudz wæghna Thedhan borth
fara / oc enghom skadha göra · oc
iamskiot flydho the for hans budi
Tha andreas kom aff nichea
til næsta stadhin · tha mötte honom
i stadz portenom folk mz like · han
spordhe them hwat honom war til
dödh The saghdo honom at vij gal
ne hunda komo / som the waro
löste aff bandom · oc bitu han oc
slitu til dödh Andreas græt vffwir
dödhum · oc badh hans fadher giff
wa sik swenin til gudz tiænist /
æn gudh gaffwe honom atir liff
Fadherin sagde thz gærna wi
lia göra · alt war sændher / at an
dreas badh sine böne til gudh
sialffwan / oc than dödhe fik liff
Fyrtighi man a eno skipi
siglidho til andream / at be
dhas cristendom Diæffwlin wak
te vp storm aff grundhe oc gior

HS A 3 - 96v

de ſwa dighran ſtorm| at ſki
pit fortappadis oc ſollkit ſiunk
til grūda Thera lik baaros al
for andream| oc wordho til liffs
æptir hans bønō| oc ſagdo ho
nō alt huat thm tiindhe| Andre
as fylte alt achaie land| mz criſt
nom kirkiom Oc landz ſtuan
landz hrans hustru wart criſte|
mz andro folke Egeas het lanz
hrran| hā wart wredhir| at hans
hustru vart criſtin| hā kō til
en ſtadh ſō heet patras| thr
war for honō ſctūs andreas
Egeas nødhgade c̄ſtit folk.
kaſta criſtno troo| oc offra aff
gudhō ſtokkō oc ſtenō| Andre
as ſwarar oc ſagde til hans.
tik ſømer ſom andra dømer|
kænnas widh thin ſkapara
Oc thiana thinō domara| oc
hydhna konunge. oc ey idhka
thina uatur| ſom æwigh ar oc
ſkadligh. vndi ſtokka oc ſtena
ſō ranna æru wardoghe| æn
thu ſiælffwr Egeas ſwarade|
æſt thu thæn andreas| ſō fol
ke pdikar hemſka ſidhi Oc
en ſætu liffuadh| o trøſta troo|
ſom rømſka hrra budhu mik
fordærffwa| oc alld landz hr
rom| Andreas ſwarar egee

rømſke keyſara| kændos ey æn
widh ſannan gudh oc gudelikan
ſidh| ſō ſiælffwr gudz ſon pdikadhe
oc kænde folke. At idhre gudha
æru enkte vtā diæffla| ſom giffua
andzſwar| vndi ſtokkō oc ſtenom
The wiſa idhir gøra gudh wredha|
oc giffwa idhir j diæffla wald| ſyn
doga faangna Swa længe j ſki
lins widh hennā mz ſyndō| oc en
ghō godh gærningō| Egeas ſwarar
thūa villona pdikade idhir ihūs|
til at iudha drapo hā| oc korſſfæſ
to. Andreas ſwarar ihc xpūs tol
de dødh a korſſeno| ſiælffwilhandis
for wara ſkuld| oc ey for ſina ſynd
ſkuld| wtan at ſiælſa wllena mz
ſino blodhe Egeas ſwarar| huru
ſighir thu han wara mz wilia kor
ſfæſtan. nædhan hā war forradhi
oc ſaldhir aff ſinō kæneſwe
ne. fanghin aff iudhō Oc aff
riddarom korſſfæſtir Andreas
prøwar thz mz ſem ſkælō. førſt
thir mz| at han fore wiſte ſin dødh
oc withrade thz ſinō kæneſwenō
Annat ær thz| at hā ſtyrdhe petro
tha hā aff taldhe| oc aff rædh ho
nō dødhin| Thridhia ær thz| at hā
ſagde ſigh| for æn hā war fanginn|
haffwa ſiælffwilia oc wald| giff
wa ſith liff oc atir taka. Fiærdhe

HS A 3 - 97r

ær thz at han forewiste oc vthrade
sin forraadara oc gik j thæn stadhz
oc bidhade som han wiste sin forra
dara koma Skrumpta war thz ath
han fælte thæm alla widh iordh
mz eno ordhe som han wildo fan
ga oc gaff sigh sidhan i thæra han
dhz Andreas sagde sigh all tæsse
maal haffua seet oc hort, oc sag
de kors wara eth wndugth tekn
Egeas sagde at kors maghe ey
kallas tekn vtan pino Oc sagde
til andream Sighir thu ey alt thz
ia som iak sighir oc gör alt thz iac
biwdhir, tha skal iak lata tik rö
na hwat korsit tekna. andreas
swarar Om iak raddis korsit tha
ware ware iak ey kors predikare
Oc wil iak tik wisa korsins war
delikt tekn oc æro at thu mage
oc faa himerikis nadhir æn thu
wilt troo Andreas wisadhe honom
mz trem skælom at thz war skælikt
at gudz son tholde dödh a korsseno
Första skal æru tæsse, at adam
bröt gudz budh a træno tha han
aat forbudhna frukt Oc for thy
bötte gudz son hans brut a træ
no, tha han lath sik korsfæsta
Annor skæl ær at adam rækte
hand til forbudhna frukt Oc for
thy wt rækte gudz son oc vt tan
de sina hænder a korsins armom
Thridhia skæl ær, at adam aat
söta frukt aff træno oc gudz
son drak thy galla oc ætikio a
korseno Thn annor skæl gaff
andreas wars hærra födzlo mz va
rom mandom. Första skæl ær ath
adam som syndade oc bröth.
war skapadhir aff o spiællade
iordh som ey war plögdh ælla
sadh. for thy föddis thæn bru
tin skulde bota aff renasta iom
fru vtan alt men. Annor skæl
ær til at wi matto aff gudhi
æwinnelikt liff tigha. wildhe
han widh sik o dödhelikam. wa
ra dödhelika natur binda at
hon matte aff honom o dödelig
wardha Thy at vtan gudh haff
de dödelikin wordhit. haffdhe
aldrigh mænniskian vordhit o
dödeligh Egeas sagde alt thz
flærthia wara. oc badh andream
offra sinom aff gudhom Andreas
swarar Jak offra daghlica gu
di alzwallogom eth menlösth
lamb som liffwir oc helt ær sy
dhan thz ær ætit Egeas badh
andream wisa sigh hwilke lund
thz ware mögelikt Andreas
badh egeam sitha j kænesiwe
na stadh æn han wilde swa wm

HS A 3 - 97v

dogth ſacramēt nima Egeas
lat andreā j mne laſa til āua
dagh, oc ſidhan atir wt for ſigh
ledha | oc hötte honō manga pi
nor oc ſtarka | Andreas ſwarar
lat mik röna hwat pinō thu
kant mæſt / oc warſt ſma oc
hardaſta Thas karare wardher
iak minō hra | at iak thol mer
for honō Egeas bödh xxi mā
nō / barria han oc hudhſtryka
oc ſidhan bindha honō hand
oc föther widh korſſens træ Oc
thæmia hans liff | oc forlængia
hans pino til dödhin. tha ſam
nadhis folkit ō kringh hā oc
öpto / mæenlöſt dömis hans
blodh til dödh | Andreas badh
thē ey hindra ſin dödh. Oc
öpte til korſit / ther han ſa ther
vp reſt Iak helſar tik ther hæl
gha kors | ſom wiſt ær aff wars
hrā liffwe, oc ſwa klæt aff hās
limō | ſom thu ware ſath mz
dyraſta ſtenō. for æn war hrā
ſtodh vp a tik Tha waſt thu
hwariō mānē / ſtygt oc ræde
likit. nw ær thu ælſkoghe
ſwa liwffw | at hwariō gudz
win / ær lath oc wilugt | til
thin / gladher oc blidher | kombir
iak ganna til thin. thak thu

widh mik hans kænneſwen ſō hæng
de a thik, thik haffw iak helſat alla
tima | oc aſtūdat at ſkulla j thīna ſkyp
na | kæra korſſ | ſom ſkyghrind oc ſo
ma haffwir aff gudz limō. længe
haffw iak tik aſtūdat hiærtelika
ælſkat, længe letat Oc nw til re
dho giort girugū hughi. tak mik
fran mānom | oc ſaa mik j handir
minō mæſtara aff thinō handō
that i hā mik Som mik löſte mz
dödh a tik, hr naſt aff klædde han
ſigh ſialffwir Oc fik mordarō klæ
dhin / tw dygn hængde hā a korſe
no bidin liffwandis, oc pdikade
a korſſeno / fore xx tuſandh mānō
oc qwinnō Tha wilde folkit dræpa
egeam. æn han læte ey löſan an
drea Oc ſagdho / tholkin niwſka
man oc mildan / oc godhā kænne
fadher | ey wara wardhan död for
godh gærninga Egeas gik nödogher
at frælſa andreā aff korſſeno,
Andreas ſaa egeam kōma | Oc
öpte / hwi kombir thu egee. hwat
haffw tik wæghat thīna ilgærnī
ga | Tha wat thu æn nadher tiggia
æſt thu hr kome mik at löſa | ther
gither thu ey giort | Nw ſeer iak ſel
nū godhe konūgh. nw ær iak j
frögdh for hans öghom Tha the
wildo han löſa. tha dompnade

thra arma | Andreas sua at the
wildo hã løsa · oc badh thæsse
bøn til gudh | Amin hrra lat mik
ey liffwandis midhr fara · thy nw
ær time | at thu giff atir licama
moldinne · swa længe haffwr iak
hã burit Oc nu andwaku gømt
oc arwodhe · at gina ware iak
nw skæls | oc lidhughr aff thæsse
syslo | oc skæls | vndan tungo lasse
mik numis likama | thru tunger
han ær at dragha | stridhr oc stor
at tynta · vlidhr til bordh | wanfør
til arwodhis | Hrra thu west nu
na modho · oc hwan tima han
wilde nu hugh atir dragha | fran
thin oc til sin · hwarian tima hã
wækte mik aff søtom sømpue
andelika roo thins ælskoga | thu
ru mangan wark oc siukdō han
giordhe mik Mildaste hrra swa
længe haffwr iak swettir standit
j stridh vidh han Oc æn sighr
haldit · nu thino nadho | oc hās
lusta midhr kastadh | aff tik mil
dō oc rættō lønara · bedhis iak
the bøn | lat mik lidughan aff hās
gømo | fran thina tima | tagh thit
eghit atir Oc faa hã skælffo hans
modhr | at gøma til doma dagh |
oc atir wt giffwa | at taka løn
nu mik | thøgh Jak thiænadhe

mz hans aunbudō · faa mulde
na wordhinne sine [illegible] modhr
oc lat mik ey længhr waka iffwr
krankō likama · vtan skalsam
fara | til thina æwinnelika gla
dis kallo | oc swala som alla gør
sæla Æptir tæssa bøn | kō liws
aff hymnom | oc skein ō kringh
hã som sol · swa at engin manz
øghon | gato seet syn aa honō
Oc j thy liwse | gaff andreas
sin anda vp | sælan j gudz han
dhr · oc fylgde fra korseno liw
sit sælinne Tha wart egeas gu
lin · oc thok diæffwlin skælffwr
liff aff honō | for æn hã hem kō
j skælffwas hws · swa at alle sa
gho | Maximilla gudhr kær a
gee hustru | oc andelighr dotter
andree | Jordadhe mz hedhr an
drea | olen flot aff hans benō
Oc manna som miol mz søtasto
røk oc lukt | oc faa swa mæn
gørlika markt | at tha olean
flytir litit · Tha wardhr har
dare aar · oc thas bætra | at o
lian flyter mera aff hans be
nō Likta war j gamblo arwom |
æn nw ligghia hans been j co

Eu godhr biskop Constantinopolis
oc halaghr | haffdhe stun
andream mykit kæran och

mærīn iſſīv andra aplōs | och
hælga [illegible] mā | oc hvat han
giordhe. tha haffdhe hā æ th̄z
ta mīv hoff til gudz hedhē oc ſcī
andree | Diæffvllin affvndadis
widh honō | oc lette gykla ſin
klokſkap allā. at kōma hā til
oqwæmeligh thing | han ſka
pade ſigh fæghſtan qwinkōns
ham. oc kō til biſkopī oc badh
hā hōra ſigh ſin lōnligh ſkrip
tomaal Biſkopin wiſadhe hǣe
til ſin klærk. ſō hans vald haff
de at lōſa oc binda | hō ſvor
ſik aldre wilia thee ſith hiær
ta nakrō klærk. wtan honō
ſiælffvō | oc ſva wan hō biſkopī
m̄z ſīne ōmelighe oc thrae bōn |
at han hona ſiælffvō hōrdhe.
hō fiōl a knæ for hans fōter | oc
ſagde warkūna mik hr̄a biſ
copir Iak ær en fatigh mō | oc
tha rikelika vp fōdh ens wal
dughe kōnūgx dotth̄r En riker
hr̄a beddis til mī fadh̄r oc fræ
dh̄r wildo mik honō giffva.
Iak ſagde mik ſom ſant ær | ey
maagha. thy at iak ær lōvli
ka fæſt ihū xpo ſiælffvō | til ven
liffvis mik lagdhos thu ānor
witkor fōre | Antiggia giptas
ælla vndir liggia mangfullo

drōffvilſō. oc forſmas aff wi
nō oc frændō Iak wtwalde thu
thridhia delin | aff gudz mſkīv
tilſō. hælder at fly fran fadh̄r oc
modh̄r | oc frændom lōnlika | oc gu
dhi thiæna | oc hās modh̄r j ōdhmy
ukt oc ſiælffwilioghō fatighdō Oc
thy haffvō iak widharla letat. oc
fan jngen thū | iak thorde mik
oppinbara fore. vtā idh̄r mī kære
hr̄a | ſom mik matte trōſta m̄z
fridh oc roo | thiæna ihū xpo j re
no liffvōne Thy ſhr iak ſalugh
vndh̄r idhra nadh oc waru Biſ
copin warkūnade hǣe oc vndrā
a hn̄a ſlækt oc wænlek. oc hn̄a vi
th̄rlika ordh oc gudelica akt Oc
talar til hn̄a m̄z bludho æntte
Thrōſt a ihū xpm godha gudz
dotth̄r. hā giffvir tik tæſſa hom
nadhe oc annars hems æro Iak
hans thiænisto ſwen bindh̄r tik
boo. widh hwilka kirkio ſō thu
wilt | oc tiæna th̄r gudhi a kirkī
na koſt. oc j dagh ſkalt thu m̄z
mik æta | Hon thakkade honom
for budhit | oc orſakade ſik tha.
fra hans bordhe. oc ſagde at hō
th̄z ey thorde | Thy at th̄z matte
kōma j folkx talan. oc ſpiælla
th̄a ſkrudh oc hedh̄r | badhe hans
oc hn̄a Biſkopin ſagde at hō torſ

HS A 3 - 99r

te thz ey rædhas, thy at flere
folk | æta thz ine som wi æthom
Bistopi skipade thne hedhz^s sæ
te. oc sattis thō widh bordh gen
wart bistopenō Swa rædhe diæ
fwllin hans hugh inan, oc ski
padhe thna lyt oc laat swa wan
vtan | at aldre gingo bistops dō
ghon aff thne Oc wart diæffwl
lin swa riker ō sidhe, at bistopi
gaff sin hugh fran sinō sinom |
oc hugrear langha stūdh syndha
gerne mz thne | oc rwm oc tima
Oc wart tha næstan gull aat
mæssingh, tha kō godhz gæsthz
andreas i pilagrims ham | och
bedhis inkōma for bistops bord
Tha wærte mōn offdiærff oc sag
de, at i bistops hws som klærkō
hōrir at sithia | skal ingen inkō
ma, utā han kūne wæl bok | at
swara til klok spōrilse | Allō thyk
te thz wara skælikt, oc baadho
hona dikta spōrilsen | oc disputera
mz gæstenō, oc læta thā wttydha
æn thā vildhe thz i hus kōma | thō
sænde wt budh oc sporde i hwat
litlo thinge | gudh haffw mæst
vndhz giort | Gæstin swarar til
spōrilsen | oc sændhz thm andzsw
ar, at thz litla thing ær manz
anlite | forthy at man ær mæne

likastlz, oc tha enkte anlite
andro swa likt | at ey ær huart
andro nakot olikt Oc æn thy
mere vndhz, at all hem manz
sins wit | som mā fran witta mz
alla handa, æru all i manz sins
anlite swa litlo rwme Thy at
anlitit ær ey stort, oc far mz sin
nomē alla wærldina | Alle sag
do wæl wara andzswarat, oc
badho at gæsten matte ingan
ga | Thz war ethz billa sō mōn
war, oc formenadhe honō in
gangu for æn hā lōste thne an
dra questionē Oc sænde honō
wt oc spordhe huar iordhin ær
hōghre | æn aldir himelin, gæste
lōste questionē | at wars thēa li
kame | som han thok aff iomfru
marie, kom aff adam oc adā
aff iordhne Oc for thy ær hans
likame, oc mankōnit iordh aat
ædhle | hans likame sithz hōghre
æn nakor himil, a sins fadhz^s
hōghro hand | Alle badho tha
gæstin ingangu, vtā mōn eter
blewa menar honō æn thæsse
sine Oc bidhz han æn lōsa ena
questionē, huru langt ær mel
lan himil oc iordh Gæstin sag
de til swenum sō honō bar ques
tionē, bidh tha'n sama swara

ſom ſpordhe Thy at hā matte
oc foor wæghin en tima · tha
hā fiöl aff hyppno oc til hatwi
tis Swenin wart annars hu
gha widh anzſwari oc ſagdhe
thz hā hördhe for ſino hyra ſwa
at alle hördho Tha mön hörde
ſwenin tha hwarff hā thedan
ſom röker j wædhre · tha kan
dis biſkopin widh gudz nadhe
oc ſin wadha oc giort ſarlika
at hā giorde gudh wredha oc
negh hans nadhō nz ödhmiu
kō thankō Oc bödh inlætha
godhā gæſt · eughī kūne ſwa
thæn gæſt ſidhan · ffor æn biſ
kopen badh gudh thz ſtalffwā
d Oc gudh kūgiorde hono at
thz war andreas hans godhe
win oc kiær patrony Oc ök
tis thz aff biſkopſins ælſkoga
til gudh oc ſtm andreā Sca
barbara the iūdoga iōfrwu
hon ſtaar j bok
Dm ſti nicholai dagh
Naar xpi brudh föddte ſti
Nicholai halgha doma
i baar til burdhe hon
widh hans graff at thænkia
aff the olionne ſō flytir aff
hans likama Oc tha ſaa hon
j andelike ſyn ena mænniſkio
ſuordha nz olio oc bazſt lokkande
hwilkin ſom ſagde hæc Jak ær ni
cles biſkopin hwilkā ſom tik ſynis
j tholike likwilſe ſwa ſō iak war ſkæ
padhr i ſtækne naar iak liffde Thy
at alle mine limi waro ſwa quær
meklike oc böghelike til gudz tianiſt
ſwa ſō ſnort thing · hwilket ſom bö
ghelikit ær til aghærens garnigh
Oc thy war glædhſina loff altidh j
mīne ſtæl oc gudhlik prædikan j
mīno mw oc thulummodh i mīno
garningom ffor renlek ſins oc ödh
mywkīna dygdhe hwilka iak ſær
lika ælſkade Nu nw for thy ath
maugra mīna ben æru thör aff
gudelike watzko Thy giffwa the
aff ſigh ſampt oc guzſlande liwdt
nar the ſamā ſlaas · oc æru oköff
nelikin til at göra rættwiſonna
frukt Oc ledh gudhi at ſee · æn
thu ſkalt witta at ſwa ſom roſin
giffwer aff ſik lokt oc winklaſin
ſötma Swa gaff gudh mīnō lika
ma enkānelighi walſgnulſe ath
olia ſkulle flyta aff hono · thy at
hā hedhra ey atenaſt ſina vtwal
da mæn j himerike · wtā hā glæ
dhr oc vphöghe thm ærnwal j iör
dherike At flere ſkulin wardha
luttakande aff thæra nadh

Sanctus nicholaus føddis aff
ædhla folke oc hælgo, som
prenlikhe loffwado aptir hā en
gu barn føddan, oc war thagar
ny føddir fuller mz iærteknō hā
stodh førsta dagh rætter j løgha
kari han didhe hwan odinsdagh
oc freedagh ey utā en tima æp
te fadher oc modher dødha, klædde
han fattikt folk mz rikō fædhærne
En hans nagrāne fattigher wardhin
wilde giffwa sina thre døttir til
fulan liffnadh, oc nara mz skam
thera armodho Nicholaus kō thit
ō nat ok kastadhe gul klimp gō
nō windhøgha mannin hugdhe
gudz ængil haffua giffwit gullit
oc gipte mz thy ena ælzsto dott
swa giorde nicholaus thwen sinnō
sidhan, oc halp thøm allō systrom
til gipto thridhio nattena wakan
de madhrin widh gulkastit, oc lop
at wita hwat gudz wini thz giorde
Oc føl gratande for nicholai føt
Nicholaus manadhe mānen engho
thz sighia sik liffwandis

Mange bistopa som skuldo wæ
lia bistop, the letto annz swar
aff gudhi mz fasto oc bønō enom
hælgō bistop kō røst aff himnō oc
sagde then klærk skola bistopin
wara, først kōme til ottosangh oc
sagdhe at hā heet nicholaus, bistopi
waknadhe oc gik til kirkio dørra, oc
sa nicholaū okændan først ingā
gā oc sagdhe flerō oc waldo han
oc wigdho til waalda Than war en
aff ææ bistopō som haffdho cōciliū
nicenū oc fordømdo arrium prest
oc hans willo som framer aff sigx
oc giordho credo i vnū deū at siun
gha hwan synnodagh, skipmæn
j siø nødh kallado nicholaū ærn liff
wande sik til hiælpa Oc jærnskøt
tedhis hā thøm j fræmbra stamp
ne oc halp thøm helbrygdho til
hampn. J sult thima oc oarans
kōmo skip ladhin mz hwete til sancti
nicholai stadh oc wildo sigla til ā
nan stadh Sanctus nicholaus beddis
skæppo hwete til laans aff hwa
rio skipi, oc alle sagdo thz ey tøra
ra for kesarens som hwetit aat
te Sanctus nicholaus iatte thøm enk
te skard skula fina hwete sins
hema, the thrødho bistopenō oc
hætto som hā thøm iatte oc wart
miraculū for kesarans fraght
gudhi til loff oc sancto nicholao Sanctus
nicholaus skipte swa hwetit oc
økte mz bønō at allō wanz yffrit
ō thu aar til fødho oc sæd Thre
waldoge høffdhinga sændo buda
Constantin til grekland kōmo budh

HS A 3 - 100v

ne til sci nicholai bordh | Nicholaus
sik wita widh bordhit | at lanz hr̄
ran | dōmdhe thre menlōsa rid
dara til halshugh · hā stodh tha
ga fra bordhe | oc hans godho
gæste mz honō | oc lupu sō sarast |
thit the rækto halsin | oc en mā
haffdhe draghit swærdhit | til
slagh | j wardhr̄ up lypt | Nicholaus
grep swærdhit | aff hans handō
mz affle | oc ledde menlōsa mæ
mz sik | for lanz hrrān | oc gaff ho
nō haardh ordh | oc sagde morda
ran off diærffwā · thorra ske sik
biscops ōghon | oc frælste thra liff
oc hans siæl | swa at hā græt sina
synd | for biscops fotū | Sændhe
budha kōmo atir aff grekland |
hem til sin hrra | wæl taknc for
sighra sighra · æpte skaman
tima | lōgh thra awndz man for
9stantio | thē wara hans liffs
forradhara | the sattos for o prōd
wat maal | j myrka hus gen qw
ælde | oc dōmdhe til dōdh j ftks
te daghning | tha mintos thē |
hwat nicholaus giordhe for the
nærwarandō | mz thrē riddarō |
oc badho hā gratande sigh til
hiælp · Nicholaus wakte 9stantinū
ō nidhia nat | oc bōdh honom
skōt upstanda | oc frælsa men

lōsa man | oc hōtte honō ællr̄ ofridh
aff gudz wæghna | oc j stridh falla
for hudh oc rampn Kesaren spor
de | hwat diærffwō mānē thr ware |
oc hwru hā kō jn til hans | ō natta
tima | Nicholaus sagde sith nampn
oc æmbite | oc sins stadz napn · sa
mulundh teedhis hā hans foghota |
oc hōtte honō hans kōt wælla mz
liffwandis madkō | æn hā læte ey
skōt lōsa menlōsa mæ · the sagdo
hwar andrō sina drōma | kesaren
læt kōma for sigh mænena | oc vit
te thm rōra māna hwarna | mz
truldō til drōma The sagdo ney
gen truldō | vtā sigh saklōsa jnsat
ta · han spordhe thm | æn the kan
do en man | som nicholaus hete | the
sagdo sik gōrla hā kænna | oc sag
do hwru han frælste thre menlōsa
riddara | thm nærwarāde · oc sik
haffwa kallat alla nat | hā til hiælp
pa | kesarin sændhe thm lidogha til
nicholaū | mz thakkō oc gaffwō oc
bōnō | at bidhia til gudhz for honō
oc hans rike

Sothr̄ angla sanghr̄ hōrdhis tha
nicholaus doo | oleo kallda ran
w hans hoffdhe · oc renasta watn
aff hās fotō | Thans malmar skrin
giffwir olei swetta | alzkona sottō
til botha En biscop æptr̄ hā | lag

HS A 3 - 101r

dis ſaklós j wt lægha Ey gaffwo
ben ællr ſkrīn oleū for/ æn hā ſik
fridh igæn · riddara aff baar/ førdo
hans ben aff mirrea til baar · æpt
langā tima/ wndhā hedhna māna
handō/ ſō mirrē nidh̄ brutu En in
dhe/ bødh enō criſtnō mānē edh/ iff
wi ſā nicholai napn/ fore borgat
gul/ ſō thū criſtne/ løgh ſik haffwa
guldhit indhandō · At næpdom dagh
kō thū criſtne at ganga edhin/ oc
ſik madhā hā ſwor/ indhandō ſin
ſtaff at halda/ helan oc fullā mz
gul/ Oc ſwor ſigh haffua indhandō
mera gul atir fangit/ æn hā borgha
de · han ſompnade a wægenō/ oc
wart trudhin til dødh vnder wag
ne · oc fwno mæ gullit/ wt fallit
aff brutnō ſtaffwenō/ ey wilde in
dhin widh̄ tagha gulleno/ wtā thū
dødhe ginge til liffs/ oc iætte ſigh
warda criſten/ æn nicholaꝯ gatthe
thz giort · thū dødhe fik liff oc inde
døptis En godh̄ man/ giordhe
hwart aar klærkō/ ſā nicholai gil
le mz høgtidh/ for ſin ſon wnghō
pæplugh/ En ſā nicholai dagh/ drap
en diæffwl ſwa ſwēnin a gatthn/ mæ
dhan mæſſa ſagdhis · fadh̄ hulde
ſin harm/ oc lønte likit/ oc ſagdhe
ſwēnin wara ſiwkan · oc giordhe
gildhis brødh̄ bladha/ oc kærdhe

tha lønlika for ſā nicholao/ oc
ſagde ſigh haffwa wænt bætre
løn aff honō Smaa ſwēni ſtod
vp aff dødh/ ſom aff ſømpne/ oc
giordhe gildhit gladhare/ mz
gudz iærteknō En riker man
iætte ſā nicholao ſith gulkar/
æn han ærnadhe honō ſon aff
gudhi · han haffde karit miok
kart/ oc lat ānat gøra jæm
got aat wight · ſidhan ſom fød
dis/ oc ſiglde at offra thz ſā ni
cholao · vndi ſtandande ſegle/
ſō ſwa ſwēnin ſtodh nar fadh̄
mz førra gulkareno/ fiøl han
wt byrdhis mz gulkarino · fa
dh̄ foor gratande fram/ oc off
rade thz gulkarit/ ſō ſidhā var
ſmidhat ſā nicholao · karith
ſprangh wt aff altarano ſialft/
oc wt aff gulfwit/ en tima oc
ānan tima/ oc ſwa opta/ madrī
bar ſigh widh̄ at offra karit/
mz hwars manz windh̄/ ſom ō
kring ſtodho/ til hās ſon kō
mz førra karino · oc laa quart
trooloffwat offir Alle loffwa
do gudh/ oc ſām nicholaū/ wid
at ſwa ſwēnin ſagde/ huru ni
cholaꝯ gømde han vndi wat
ne · oc drogh liffwandis fraa
grundom Eens riddara ſon

HS A 3 - 101v

aff normandia ſō haffdhe ſc̄i
nicholai capellā j ſino gardhe
oc hiolt wīdogha hans högtid
hā foor iffiri haff oc wart ke
ſara ſoldans fanghe mā aar
hwan ſc̄i nicholai dagh grat
ſwēni ſina ſwēnin ſaarlika for amy
nilſe oc gladhi j fadhurs gardhe
oc ſagde ſpordhir ō ſidhe hwi
hā ſwa grat Thī fore lat ſoldā
baria ſwa myklo ſuarare ſua
ſwēnin grath ſin wark for ſc̄o
nicholao til hā ſik at ſompna
Oc waknade hema j fadhurs
capella fadhir oc modhir oc ſkyl
dom til gladhi oc gudhi til he
dhir oc ſc̄o nicholao hans daghir
ar ſiw daghū fraa ſc̄i andree
dagh In conceptōe bt̄e marie vḡ

Maria gudz modhir ta
ladhe Naar nū fadhir
oc nū modhir komo
ſamā hionalaghlika
giordhe thz meer lydhnā ān wi
lia Oc meer giordhe thz gudh
likir kærlekir ān kotzlis luſte
Thy the ſtundin i hwilke iak war
afladh maa wal kallas gyllene
thime oc dyr Thy at andre hiona
lagx ſkrlagha koma ſamā aff
kötlikō luſta Æn nū fadhir oc nū
modhir komo ſamā aff gudz budh
ordhe oc lydhno Thy war nū afflā wel
gyllene thime thy at tha byriadhis
aldra helſo wphoff Oc myrkin ſkyn
dadho j lyuſith gudh wille göra eth
enkānelikit i ſinne gerningh oc wardh
ſinne lönlikit ſwa ſom hā giordhe j thor
na waudend ſō blomſtradis Tha ſkal
thu wita at nū afflan war ey allom
kunnogh thy at gudh wille at ſwa ſō
naturlika laght gik fore ſkriffuado
laghino oc ſkælffwihandis wt wa
lulſe godz oc ik oc ſidhā ſkulle ſkriff
wadha laghin koma hwilkit ſom
ſkulle forbiwdha wanſkipat wærl
ſe Swa thækktis gudhi at hās wini
ſkullo vnderlika iarwa aff nīne
afflan Oc hwar ſkulle thee ſin æl
ſkogha til thæs ſānadhin ſkulde
ſkærlika liws wardha j foreſkipa
dom thima lc̄o pͥma feria quarta

Erant hoīes ante legem
datam moyſi. Man
nene waaro laughan thi
ma for laghin giffwī moyſi ey wi
tande hwru the ſkuldo ſtyra ſigh
oc ſina gærninga Swadhan aff the
hwilke ſom briwno aff gudhlike
kærlekr hita ſkipade ſina gærni
ga oc ſidhi ſwa ſom the wanto gu
dhi thækkias Æn andre hwilke ſom
ey haffdho gudz ælſkogha forſmaa
dho gudz rædhogha oc giordho

hwat

HS A 3 - 102r

hwat thin thærthas. hwilkra sua
nytsko gudz godhleker myskundsa
lika myskunnade | skipadhe thin
lagh. ĩ sin tharnisto man moysen |
nz hwilkõ the skuldo styras til al
lan gudz wilia. Oc thætta laghit
visadhe hwilkaledhis gudh skul
de ælskas oc jamkristen. oc hwil
kaledhis hionalagh skulde hallas
mælla man oc qwinno | nz gudeli
kõ oc höwitzskõ vœrth. Oc at aff
tholiko hionalaghi | skulde födhas
hwilka gudh wilde kalla sith folk
Oc sinnelika gudh ælskade sua
mykit thæn handa hionalagh | at
han wilde taka aff thy sins man
doms höffwidzskasta modhir. hwa
dhan aff sua som ornin | hwilkin
som flyghande i högho wædhre |
ĩ kringhsarnõ sterom skoghom
skulde skodha sarran til eth træ
swa fastelight rotat | at thæt skulde
ey maghta vpriffwas aff wadhir
stormõ. oc hans bull swa höghan
oc slættan | at engin skulde forma
gha at vpfara ĩ han. hwilkit sõ
ænnwæl stodhe i tholikõ stadh | at
o möghelikit syntis at nakot skul
de falla i thæt offwan til. Oc dum
granneliks skodande thætta træ
skulde byggia redhra i thy | i hwil
kõ han wilde hwilas. Swa gudh

hwilkin som likuas thæssom ørn |
hwilkis asyn all komaskolande thing
æru klar oc oppinbar swa som nær
warande thingh. Naar han skoda
de all rætwis oc höffwidzk hiona
lagh. hwilkin aff försto manzsins
skapan. Oc til ytersta daghin skul
do wardha. forsa han enkte hio
nalagh | lika ioachim oc anne hio
nalaghi | i allõ gudelikõ kærlek
oc höffwidzklighet. Oc thy thæk
tis hõnõ at hans höwiskasta mo
dhirs likame | hwilkin som vndirstærs
ĩ redhran | i hwilkõ han wilde sielff
wir widoghas. at hwilas | skulde
födhas aff thæsso hionalaghi.
Sannelika gudhligh hionalagh
likuas qwærnelika sughrõ thrœ |
hwilkra root ær tholigh enan twæ
ggia hiærta. at the summã föghias
for the ensamã skærl | at hedhra oc
æra skulu thædan aff hwan koma
skælffwõ gudhi. Hionaskalaghan
na wth likuas ænnwæl qwærneli
ka fruktsamõ grenõ. Naar the gö
ma swa gudz raddogha i allõ s
nõ gærningõ | at the aatenast æl
skin sik inbyrdhis höffwizlika.
afflaskolande barn | til gudz hedhir
æpte gudz budhordhõ. Sannelika
ey formaa swiklike orium hãna
tholika hionalagha höghelighet |

HS A 3 - 102v

ælla skadha mz sinō kraptō ælla on
dhō konstō· nar thæra glædhi ær ey
annor wtan at hedhe oc æra skuli
atergiældas gudhi· oc ænnwæl ongh
dröffwilse modher thin wtan gudz vetil
se oc wanhedher Oc tha synas the
staa i thryggō stadh· nar warzlike
hedhers ælla rikedoma til skylse
for maa ey at lokka thin ælla thæra
hogh til sin ælskogha ælla högfærd
Ehwadhan aff for thæn skuld at
gudh forewiste ioachim oc anne
hionalagh skula wardha tholikt
thy foreskipade han at taka aff ty
sith liffbarghe som war hans mo
dhers likame Oc anna hedher war
dogasta modher· huru dyrt liggia
de fææ thu bar i thinō qwidh nar
maria· hwilkin som skulde war
dha gudz modher hwilkis i honom
Ehwadhan aff throande ær sanne
lika wtan allan iæffwogha· at æm
bræt ther ænnwit war afflat oc sa
man hænt i anne qwidh aff hwil
ko marie likame skulde warda
at siælffwō gudh ælskade hona
meer En alla manna licunna föd
da oc födha skolande aff man oc
qwinno iffwer alla wldena Ehwa
dhan aff hedherlika anna maa
wæl kallas the kista i hwilke al
waldoger gudz liggiande fææ gö

dhis Thy at hon gömdhe i sinō
qwidh hans liggiandhe fææ ho
nō ælskelikt iffwer all thing Oc
huru nær gudz hiærta war idh
kelika thæsso liggiande fææ Oc
huru mildelika oc granlika
han infæste sins wakt öghon
thæsso liggiande fææ hwilkin
ther æpte sagdhe i sino ewangelio
Ehwar thit liggiande fææ ær
ther ær thit hiærta· Oc thy ær
sannelika throande ænglana my
kit haffwa gladz aff thæsso ligh
iande fææ Naar the vndirstodo
sin skapara· hwilkin the ælska
do meer æn sik siælffwa ther lig
giande fææ swa ælska ffor hwan
skuld wæl ware qwænnelikit
oc wærdogth at thæn daghin
skulde haffwas aff allō i store
wyrdhnagh i hwilkō ther ænnp
nit war affladh oc samman hænt i
anne qwidh Aff hwilko gudz mo
dhers wælsignade likame skulde
formeras· hwilka siælffwir gudh
oc alle hans ængla ælskadho mz
swa storom kærlek tu aut dne

rubrica Thæta ær aff iostw marie co
ceptōis högtidh· huru ledhis oc ffor
hwat sak hō wart aff gudz wenō be
hinnerlika wptaghin mz wndher samō
oc storō iærtekno sō her æpt skal sighias

I thæssom tima naar the hælgha kristna thro
wæxte oc vtwiddis / hafdhu gudz son
som ær wærlz̄ sanhetin oc liffuit vppi
barat oc kungiort / i thæsso næsta fram
lidhna tima / sinom ewærdeligha throna
oc godho wino / mangh lovligh thing /
hwilkin i the hælgo kirkio vpbyr
ian oc vphoff / waaro lønt oc okun
nogh / Thwar fore wille thu halge
ande / iomfru marie afflingha dagh /
hwilkin langan tima haffdhe okunno
ghir warit / nw i skipado oc foresee
dom tima vppinbara / at tha aff godhom
kristnom mænniskiom skulde mz hedher
oc høghtidh wardzskyldelika hallas
Thy at mædhan swa ær / at waar an
delika modhir / the hælgha kirkia / hal
ler høghtidh aff andrum hænna høghtidom som
ær hænna fødhzla Oc fordh til hymbla
wilde thu halge ande mz gudz æng
le / kungøra kristnom mænniskiom iomfru
marie afflingha dagh / hwilkin affling
swa som sanctus ieronimus sighir / war kun
giort sancto ioachim oc sancte anne / Naar
ænglin them budhade / hwe wara
affla skolande / Thy war oc wæl høff
weliket oc wardzskylloght / at hon
skulde vppinbaras oc kungøras / an
drom godhom oc gudelikom mænniskiom
mz gudz ængle / æptir thy som hær æptir
skal sighias Thz hænde at konungin
aff danmark sik spørria at konungin
aff ængland som kalladis exaldrius
war dødhir / Thwilkin konungh exal
drus / en hertoghe mykit mækto
ghir / haffdhe latit for hans dødh
owirwunnit i stridh Thy wilde
konungin aff danmark / orløgha
oc stridha mot foresaghda herto
gha / thz kalladis gwilliskung mz
the akt; at naar tha haffde ho
owirwunnit / matte han til wal
la sigh ængland til danmarkx
krono / oc samføghia swa badhin
rikin vndhir sith wald Thentidh
hertoghin thz forstodh / fræddhe
hon storlika for konungenom oc
ræddis mykit Thy wart honom
til raadha at vt sænda en gu
delikin forman stoghsa oc ærlikan
abota / elsinum aat napne / til ko
nungin aff danmark / At han mz
sine wyrulike dagthingan / oc
gudelike fortalan / skulde wæn
dha konungsins akt oc vpsaat
til godho Oc bindha fridh oc
sæmio mællan them / hwilkit ær
rinde / fornæmde elsinus abote gu
dhi thakkir / oc kaar allom godhom
mænniskiom til sigh anamade Oc
foor til danmark / hwar tha aff
gudz nadh / wart aff konungenom
alzstingx kærlika wnfangin Oc
konungin fik swa storan tokka

HS A 3 - 103v

oc godhwilia til honō, at hā gaff ho
nō godhwiliogh swar | oc stadhfasto
vppa alt thz hā honō badh oc aska
dadhe Thūtidh gudz wen abote elsi
nus | hafdhe sith arendhe swa wæl
oc wenlika mz konungens andat |
æptir allō sinō wilia, gik han til
skips mz sino fölghe | hem farandis
til anglandh, oc naar the waaro
kōpne wt vppa hafwit | fin
go the starkasta genbör Oc thz
mz en stakkasta storm | swa at the
wiste sik enkte fore staa vtan
dödhin | Oc j thessō liffs waadha
oc största nödh, ropadhe abotin
oc alle the a skipino waro | til alz
mæktoghā gudh | mz alle gudelig
het sighiandis | O deus clemētissime |
pr̄ mīe | respice nos piissime,
de sede glīe tue &c Thz ær swa
mykit sakt | O mildaste gudh mis
kunna fadhir | see til os thu al
dra mildaste | aff thina æro sæte
Thu som makt oc budh hafwir
ow watnit oc wadhrit | giff oss
lifwghin O hwa gudh aldra thin
ga skapare, thra hugswalare
som wille fara | Oc thra helsa thr
til thik thrösta, ledh os j tæsse
skipnödh stadde æro til godha oc
rætta hampn Oc hör os nw mil
delika ss dödhinmikilika til tik ro

pom Tha the swa ropadho oc græ
to til wan hwa, til stodh thu æn
större wadhe | thy at the wordho
warse haff trullō j hafwino | aff
hwilkō the fingo största fusa och
rædde | swa som the skuldo gaa til
dödhin Thy ropadho the alle mz ī
nærsta hiærta aff alle makt | til mis
kunna modhir iōfru mariam swa
sighiandis | O maria dei cella | pla
ta mare maris stella &c Thz ær
swa mykit sakt O maria gudz lōn
likin kamare | blidhka oc lwnkt
gör hafwit | thu hafsins stiærna
bidh thin son for os, at ey ō kwl
slaa os hafsins böha | oc starke
storm | O iōfru maria solena liws
thu hiælp allō ss a tik kalla, ledh
os til rætta oc godha hampn for
thina mildhet Naar the alle haffdo
endrækteleka swa ropat | oc ödhmy
uk-leka bidhit, synis gudz angil
kladdhir oc prydhir j biskops skrud |
standande j hafwino mællan twa
böliar widh skipit | Huilkī abotin
elsins seandhe, trodhe hā honom
thit wara komande sik til hiælpa
vppa gudz waghna Oc sagde widhir
sigh enan, Ad dn̄m cū tribularer
clamaui & exaudiuit me Thz tydhir
swa Thūtidh iak dröffdis ropade
iak til gudh | oc hā bön hörde mik

HS A 3 - 104r

Nu angillin seande thæs godha a
botans gudelighet oc stadugha tro
taladhe han til hond | allō a hørande
a skipino waaro · swa at the alle
thr̄ wppa wndradho Oc sagdhe ro
abote elsine stat wp oc tala wid
mik Jak ær gudz ængil sændh̄r til
tik At iak skuli kūgøra tik ærofol
la iōfrvna marie afflingh Oc tror
thu mino ordhō tha skalt thu fral
sas aff thæssom narwarande wa
dha oc nødh Oc thu skalt kōma
behallin oc helbrygda hem · hwil
kō aboten swarade æmskōt | nær
redhobonō hogh sik wilia gærna
gøra alt thz han hond budhi Tha
sagde ængillin · loffua at thu wilt
aldra gudelikast wptagha oc j
hedhr̄ halla | ærofulla iōfrvna ma
rie conceptōis høgtidh aarlika ·
Aboten swarade · Naar ælla hwat
tidh skal thæssin høgtidh æller hælgd
hallas Angillin sagde Sexto idus
decembris Thz ær attande daghī
j decembri maanadh skalt thu
tæssa høgtidh halla Oc andrō hona
kūgøra · tha spordhe abotin hwat
officiū æller sangh skal haffwas j
tæsse høgtidh | Angillin swaradhe
Then sangh som siongx i ærofulla
iomfrūne marie fødhslo · siongis
swa | at thr̄ sō staar natiuitas · thr̄

sighis conceptio j tæsse høgtidh alt
thr̄ til en ānor skipā wardhr̄ giord
ō thæssa hælgdh oc høgtidh aff
the hælgo kirkio Naar thūe gude
like aboten haffdhe hørt tæssin æn
gilsins ordh sagde han O hærra ihū
xp̄e iak loffuar tik oc ærar · hwil
kin sō wærdoghas mik thin oværdo
gha thiænara sōkia | mz thinō hælga
ængle · oc thina wērdogasta modhrs
afflingha dagh wppinbara hwilka
høgtidh iak loffwar oc mik til bindhr̄
O hærra ihū xp̄e wærdhelika oc gude
lica halla wppa attonda daghin j
decembri maanadh swa lange iak
liffwr̄ Oc ænnwæl allō andrō thr̄ til
raadhande oc bidhiande the hø
tidhena wērdelika i hedhr̄ halla Oc
sidhan han haffde thæta loffuat | hwarff
ængillen aff hans asyn · oc han fik
klart wadhr̄ oc en godh byr ffor
hwilkit han loffwade gudh sighiā
de | Dn̄e deus virtutū quis tibi ē
Thz ær | o hærra dygdhena gudh · hwar
ær thin like | thu æst maktoghr̄ ow
haffsins makt · oc thin sanhet ær
kringhō tik Thu hræs ow haffsins
makt · at thæs ōw matta flodhr̄
mildar thu oc blidhkar · æptir thz
siglde forsagde abote | mz strandā
de seghl | oc snarasta byr hem til
ænglandh Oc sulkōplika fulfølgde

HS A 3 - 104v

oc hiølt alt thz tha haffdhe ænglenō
loffwat / ō forſkriffna iōfru marie
cōceptōis hōgtidh ſwa længe han
liffdhe. Ey atenaſt j ſino cloſtre wtā
ænnwæl wtwiddhe han the ſāma
iomfru marie hōgtidh / ow alt æng
landh / ænædelīca i hedlīz hallaſko
landes wara. ffrōgdhis thy nw
all wǫldin / oc loffwis gudz ſon j ſina
ærofulla modhz̄s aff lingha tima
Thy at aff hēne wpran allō helſa /
for thy ſkuld bōr os m̄z alle gla
dhi / oc wardzſkyllogho hedlīz wp
hōghia oc æra / thēna iomfru marie
conceptōis hōgtidh. madhā hēna
wælſignade ſon ihūs xpūs / haffw
thēna hōgtidh m̄z ſinō ænglē ſwa
wndirſamlīga ſkughort Ey atenaſt
j tæſſō foreſkriffno miraculo / wtā
ænnwæl m̄z mangō andrō iærtek
nō. / aff hwilkō thz̄ æptīz ſkulu na
ghor ſighias **Aff ene abba**

Th war en ærlīka / oc wælbyr
dogh abba / wt fōdh aff hōgh
tidelīkō foraldrō. Oc thy mykit
ærlīkare / war thō aff ſinō gudelīkō
renliffnat / oc hōffwidzſkō ſidhō /
ſtrangłīka hallande ſina reglo /
oc hælgā forfædhra ſkipan / oc
the gudz iomfruz oc brudhz / ſom
hon haffdhe wndir ſine gōmo.
hiølt hon til ſtrangha reghlo gōm
mo / forewarande thm̄ / at the ſkuldo
bryta ſina loffwā / oc cloſtres lyyte /
hon war idhkelīkin j wakn. faſto
oc gudelīkō bōnō / ffłyande gēna ſa
ſængha talan. Oc war altidh j gu
delīke ſkodhan. hō lat oc gōra eth
hōghtidelīkt cappel / j iōfru marie
hedhz. hwar hon idhkelīka tiænte
gudhi dagh oc nat Oc alt thz luſte
līkt war j wærldinē / thz forſmaade
hon / oc alſtadhe enkte wtan hēne
rikis gladhi. Thēna ærlīka frwn ē
brudh / bran ſwa ſtorlīka j thēn
hælga anda / at hon j godhō gær
nīgō oc hōffwidzſkō ſidhom / gik
hōgt ow alla andra gudz thiænſto
qwīnor / ſom waro j hēna cloſtre / Au
gamble owīnē ſō ær diæffwlē. ſēan
de gudz thiænſto qwīno oc brudh /
ſwa manlīka ſtangha til himerī
kis rike / lagdhe alla aākt / oc win vppa
huru ha ſkulde hēne aff dygdhēna
hōgdh i ſyndhēna dyup nidhz̄ kaſta
Oc kom thz m̄z ſine ondzſko ſwa til
wægha at hon fiōl j ſkōrhetina ſynd /
oc affladhe barn m̄z enō ſinō thiæ
nara. thz̄ hēne altidh war daghlīka
nær oc hemelīkin Thz̄ æptīz truth
madhe hēna liff / oc waxte ſō andra
qwīnor plægha / nar the wardha m̄z
frukt. ſwa at ſyſtrana wndirſto
dho aff wiſſom teknō / hēne haffwa

HS A 3 - 105r

de wara Oc thz ryktit gik ſwa wi
dha at thz kom o ſidhe for biſkope
aff hwilko han mykit drøffdis Thy
at thz ſama cloſter war wndir hans
ſtyrls Aſwar fore ſende han budh
til cloſtrit oc ſagde ſik wilia koma
a næſpdom dagh at ranzſaka oc wt
letha huru thz om i rætte ſinnadh
ware Tha abbatiſſan thz hørdhe wart
hon oſighelika bedrøffd oc rædh.
thy at hon wiſte ſigh i ſanno ſaka
wara Oc at ingen likamlikin hiælp
kunne hænne orſaka. thy wende hon
ſik til iomfru maria gudz modher ſæth
iande alt ſith hopp oc trøſt til hæna
ſtora miſkundh. æn tha at hon war
ſyndogh. Oc gik in i thz ſama war
fru capel ther hon for plæghadhe thæ
na iomffru marie bidhiande hænne mer
lika mz mangom taarom. at hon matte
frælſ wardha oc fri aff alle ſkam oc
blyghdh ſom hænne tha tilſtodh. loffwande
ſik ſtadhelika ſtaa i ſinne reghlo oc
godhom gerningom wty dødhin ythermer
æn ſidhan æn nakon tidh før. æn iom
fru maria wilde hænne i ſwa ſtore nødh
hiælpa. Æn naar abbatiſſan haffdhe ſwa
bidhit war gudz modher the ſignadha
iomfrwn ekke ſeen at hiælpa ſinne ſyn
doghe tiænariſto quinno. hon kom mz
myklom ængla ſkara oc i thy ſompnade
abbatiſſan Oc warfru ſagde til hæna See

her ær iak miſkundna modher Iak hør
dhe thina bøne Oc wndirſtodh thi
na loffwan. oc iak weth wæl hwat
thu aſtundar thin bøn ær hørdh naar
mik Æn thz ſkalt thu mik ſtadeli
gha loffwa. at thu alla thina liffs
dagha hedhra oc æra mina afflin
gha høghtidh Oc wtwidh hona thz
mæſta thu formaa mz ordhom oc gær
ningom. oc weth for wiſſo at badhe
thu oc alle the hænne hedhra ſkulu
faa om ſtoppa løn i gudz rike Naar
abbatiſſan hørdhe thæſſin ordh wart hon
om matto gladh Oc mz bliidho an
lete ſagde hon til warfru Ey nw al
dra kæriſta fru oc modher hwru
gerna iak ær redhoboen mz diw
paſta ødhmiwkt oc godhwilia
fulkompna thin wilia. om thu wilt
mik ſyndugho frælſa aff thæſſe
ſtore blyghdh Iak ær i kome Oc
genſtan bødh warfru enom aff æng
lomen ſom ther nær hænne waro at han
ſkulde ſkilia abbatiſſona widher
barnit hænne wtan alla wærk Oc
barneno wtan liffs wadha. hwil
kit ænglin oc genſtan giordhe
Oc barande barnit til warfru
ſagde han See gudz modher her ær
pilten hwat ſkal iak aff honom gø
ra hon ſwarade fører han til then
eremetan ſom iak tik ſigher Thy

HS A 3 - 105v

at han ælskar min son oc mik / bidh
thu anama pilten vppa mina wægna
Oc vpfostra han til thæs thu war
dher siw aara / hwilkit angillen oc
giordhe · oc sidhan vpfoor iomfrw
maria til himerikis / oc syntis abba
tissonne ey meer Ther æpter wakna
de thon aff andelikom sømpne / oc kæn
de sigh alzsingx skilda wara widher
thwnga byrdhe Oc sin qwidh oc in
ælffwe / wtan allan wærk badhe wtan
oc innan / Aff hwilko thon fik osigheli
ka frøgdh oc glædhi / takkande gudz
modher for alla nadhe Æn innan thæs
kom biscopin mz sinom klærkom Oc in
gangande j clostrit / sændhe han æpter
quenkonne at sampnas j capitulo Oc
nar systrana haffdho klagat vppa
abbatissona for biscopi / bødh han hæ
ne kalla at swara for sigh / Æn thon
trøste sik alt widher warfru hiælp /
oc trøste sik sinlelika til hænna Oc gik
orædh in for biscopin · oc allom them
ther sampnadhe waro Oc sidhan bødh
han sinom klærkom / taka hænne lønlika
om ena sidha / oc prøwa æn thon wa
re sik ælleghis ey · hwilkit the oc
giordho / forundrandis hænne aff allom klæ
dhom Oc kunno ey finna minzsta tekn
a hænna liffwe / at hon haffwande wa
re Tha biscopin thz hørdhe / trodhe han
klærkana wara legdha mz penigom

at the skuldo samundena døma Oc
rantz sakade hænne siælffwu · oc sik ther
jnghen skal til meer æn andre / ffor
hwilkit han oc alle hans klærka loff
wadho gudh / at swa ærlighe oc wel
boren iomfru / skulle wtkomma swa
skæmelika wandræghdh Oc the sun
go alle blygdh oc othaks / som the he
dherlika frwna haffdho beryktat ·
badhe wtan clostir oc innan Æn vppa
thz / at thzta stora iærtekn / skulde
ey j glømsko ælla oskømoghet ko
ma · gik abbatissan til biscopi lønlika
j skriptamaalom / oc widher gik for honom
alla sannindh hurv ærandet war ·
Oc hurv iomfru maria haffdhe
hænne hiælpt · oc bwdhit at thon skulde
hedhra oc æra hænna afflugta dagh
oc høgtidh / tha biscopin haffdhe thz
alt forstandit · kom han all thing j
godho matto / swa at hænna quenz
systra ælskadho hona oc j kærlek
haffdho Oc thzta iærtekne wart
om sidhe allom vppinbart gudhi til he
dher oc iomfru marie / Sidhan sæn
de biscopin twa klærka til ærmetam /
at forhøra om barnit Oc ærmetin
kungiordhe thz klærkomen · at thwe
wnge mæn / haffdho en dagh eth
sparth swenbarn til honom fort / oc
a warfru wæghna honom thz antwar
dhat / Æn æpthe siw aar thok bisco

pin barnit til sik Oc wp fostradhe
thz mz kænedom oc gudeliko sidha
oc hande swa at æptir biskopin dödh
dha naar piltin war til aara komē
wart han biskopir j samma stadhenom
Ui finom oc j flerom iærteknom at
iomfru marie ær mykit thækt
at hedhra oc æra hēna afflughir so
proffwas maa j æptir skripnom mira
culis Eth war en kanikir han æl
skade mykit gudz modhir Oc sangh
gerna hēna ottosangh oc tidhir Thz
bar diæffwllin affwndh widh. oc eg
ghiade honom mz sine ondzsko at han
syndadhe mz eens giffs manz hustru
Ena nath naar kanikin haffde wa
rit nar qwinonne, satte han sik wt j
en baat oc wilde roo hem til sin Oc
widhir at han roodhe tenkte han vppa
iomfru mariā Oc böriadhe sioungha
hēna ottosangh tha han sangh Inuitato
rium Aue maria gr̄a plena komo o
taligh tusandh diæffla Oc senkto han
mz baathenom widhir til grunda hwar
kroppē laa dödhir oc siælina fördo
the til pinona som han haffdhe mz
syndīne forthænt Thridhia daghin
næst æptir kom miskunna modhir
iomfru maria til thæn stadh thēr siæli
j pintis Oc haffde mz sik otaliken
mogha hælghra manna. oc sagdhe til
orena andana for hwat sak plaghin

j mins thiænara siæl orættwislika
The swaradho for thy at hon war
funnen j wærom gærningom oc thy til
bör os hēne behalla. warffru swa
radhe mædhan j sighin at siælin hö
re them til j hwilkins gærnigh ælle
thiænist hon war funnen Tha hörir
hon mik rættelighra til thy at hon
warande i likamenom sangh mīn ot
tasangh naar j hēne gripin Thy ær
j brutlike mote mik. oc tha iomfru
haffdhe thzta sakt flyddo diæffla
ne alle sin wægh Oc hon lath siæ
lena atir koma til likamam. oc ta
ghande dödha klærkin ō ærmen
wp reste hon han badhe aff lika
mans dödh oc siælina Sidhan bödh
aroskulla gudz modhir watnena stan
swa som en mwr A högra hand
oc winstro, til thæs at klærkin
kom a törth landh wt aff haffsins
grundh. hwadhan han gik törrom
fotom heel oc helbrygda til liff oc
siæl. thakkandis gudz modhir aff
innersta hiærta Oc mz store frögd
oc gladhi fiöl han widhir for hēna fö
thir oc sagdhe O mīn aldra kærista
frw oc thækkasta iomfru hwath
skal iak tik atir gælla For thina
stora godh gærninga thu haffwir
mik syndara bewist. iomfru ma
ria swaradhe Eth bedhis iak aff

tik at thu walkta tik for ſyndhine
Oc mz alle gudelighet ælſka oc
wphøgh mina afflinga høgtidh ſo
kombir ſexto idꝰ decembris thz ær
attonde daghī j decembri Oc pdi
ka the høgtidhena allō wara hod
raſkolande Oc nar iomfrū haff
de thzta ſagth wpfoor hō æmbrat
til hīmerikis hond a ſeandhe·
Nu canniken war ekke oſkomiogh
aat warſru nadhō· wtā takkade
gudhi oc hēne Oc wart en hælagr
ærmete oc wpplinbaradhe allom
thzta iærtekne Oc ælſkade gudz
modhꝫ iomfrw marie cōceptōis
høgtidh ær madhan hā liffdhe
Thz hændhe oc i thū thima
tħ konungh karolus aff fran
ka rike ſtyrdhe at thz war en un
għ ſtudens aff wælborū foraldꝛ
wt komen Han ælſkade iomfrw
maria· ſwa at hā enghī dagh for
ſumade at læſa ællir ſiongha
hēna tidhꝫ· han fik ō ſidhe kærlek
til ēna fagħa oc karſka iōfrw
Oc wilde mz frændha oc wina
raadhe taka hēne ſik til huſtrw
Thæn unge ſwen ſultkōpnadhe
ſina aſtwndan· oc feſte iōſtrwna
ep tħꝫ kirkiōna laghom Oc a
bryllops daghenō nar the waro
wighdh· oc brudha mæſſan war
wte ko hono j hugh at hā thæn
daghī haffdhe gudz modhꝫ tidhꝫ
hwarte læſit ælla ſiongit Oc badh
ſina brudh heem fara fram føre
mz ſino følghe· oc ſiælffū bleff han
enſamblir quar i kirkiōne Oc ſtan
dande widhꝫ altarit· byriadhe hā
at læſa warſru tidhꝫ Oc nar hā ko
til the antiphonā j nonena pulchra
es ꝛ decora Syntis hono iomfrw
maria· oc twe ængla leddo hona
mællā ſin en a høghra ſidho Oc
ānar a winſtro· oc ſagdhe til hans
mædhan iak ær ſwa fagħꝫ oc wæn
hwi taghꝫ thu tik andra brudh æn
mik· hwat ey ær iak fæghre æn
hon ællir tykkir tik mik ey wara
aldra wænaſta o reſoghaſta Han
ſwarade O mī aldra fæghꝫſta iō
frw thin fæghrindh hon gaar ow
ſool oc maana Oc alla thīa wær
dīna fæghrindh Thy at thu æſt wp
høghdh owir alla ængla chora hwat
ær thin wili at iak ſkuli gøra So
frwn ſwaradhe wilt thu thina
likamlika brudh ſom thu haffdu
tik nw til bwndit owghiffwa for
mī kærlek ſkuld Tha ſkal iak wa
ra thin brudh j hīmerike ærwdhe
ka· Oc bidhꝫ iak tik at thu hedhra
oc æra mina cōceptōis høgtidh
aarlika wppa attonda daghin de

cembri maanadh Oc wtwidh the ſa
ma nūa högtidh thz mæſta thu for
maa / oc weth for wiſſa / at thu æpthir
thzta liffwit ſkalt faa ærōna krona
j mæs engla ſons ihū xpi rike Oc ther
ſom ordhom ſwa ſagdō. ſputis gudz
modhir ey længhir Oc diæknē owir
gaff ſina briidh oc bryllōps. glædhi
Oc thor ſik en lōnlikin wægh / oc ko
ō ſidhe til eth abota cloſthir. hwar ha
ingir oc thiænte gudhi nath oc dagh
Oc forgath aldrigh iōfru maria kær
lek ſō haffdhe hond giorth / oc thz
han haffdhe hēne loffwat / Æn for thy
at the ſignada iōfrū ær / aff ſine na
turlike ædhlahet ſiol mz troſfaſtaſta
kærlek Swa at hon aldrigh forglō
mir minzſta thiænſt. thir hēne ward
giort. wilde hon oc wphögha thūa
ſin thiænara ey atenaſt j himerike
wtā æn ænnwal j thæſſo liffwe / Thy
at ey lankt thir æpthir / wart ha aff iō
fru marie tilſkyndan / waldhir til pri
ærcha j enō ſtadh / thir hethir aquilia
hwar ha wp högde. æradhe oc priſa
de foreſagdha thūa rōceptōis högtidh
Oc prædikade allō hēne högtidelika
halla badhe andrō oc ſik ær madhan
ha liffdhe Thy ær than ey ſandhir iō
fru marie ælſkare / ſom tæſſa högh
tidh ey hedhrar oc wphöghir Rubri
ca Thzta æpthir ſtriffua ær wttakit

aff thæs halghu hiōnis ſte ioachims
hiſtoria oc ſkal læſas förſt ſte āne
dagh Oc thz wændhe war kæra
modhir ſyſt anna ſikconis naar
hon war porūſſa gudhi til hedhirs
oc thm ærofulla hiōnō til loff oc
prūs oc idhir allō ſinō kæra ſyſtrō
til andelikt hugnat

Kæriſta ſyſtra mz hwat
hedhir oc wndogha loffui
os tilbör / at hedhra oc
wphögha ærofullaſta
iomfrūna marie fadhir
ſte ioachim / Hwilkit ſærlika nad
oc enkānelikt fordel haffwō takit
aff gudhi j thy / at ha ſkulde födha
the walſignadha dottrena. thir en
kānelika oc ſærlika ſkulde bewa
ras aff alle ſynda ſmitta oc oren
lighet / O ſalaſte fadhir ioachi / hwil
kt wærdoghir war. at haffwa ſwa
högelika dotthir / hwilkt mz wndir
ſamlike oc oſighelike matto ſkul
de födha [illegible] aff ſik / wtā manzlika
til hēna [illegible] lp / alla wærldena ſkapa
ra oc atirlōſara O ſalaſte fadhir
ioachim. hwilkis halghet oc om
gangande liffwne forſkullade / at
födha ſkolande dottrena gudz mo
dhir / ſkulde fore budhas aff högh
ſta ænglenō gabriele. oc ſagdhe
at hēna napn ſkulde kallas ma

Aff thesse foresagda nadh · mago
wi klarlika wndirstanda thæn
hælga herran sancte ioachim wara
foresøddan / oc vtwaldan aff gudi
aff æwerdelika vphoffue · at han
skulde wardha gudz modhirs fadher
Oc hans forskulla gudhi anamelik
oc thæk · oc æmwal for alla andra
gambla forfædher / skulde warda be
gaffwadher mz thæs hælga anda
nadh / Hwadhan aff maa fy
nas / at hwat som hælzst them wido
gha herranom ionisen marie fadher
gøres til hedher oc loff · vtan twækan
anamar siælff iomfrwn thz / offran
de thz sinom son Oc forwærffwande
them æther synda forlatilse oc æwinna
rike Thænna wælsignadha herran sancte
ioachim / war wt føddir aff ærlike
konunga slækt / oc aff hælgom patriar
chum war hans æth oc ædhle vphoff
Thy haffde han bæzsta oc ærlikasta
liffwne / oc war fullkomplikast i dygdom
mz alle stadughet oc [illegible] idhn

Sancte ioachims fædhirnis land
war galylea / oc han bodhe j enom
stadh som kallas nazareth j hwilkom
stadh gudh giordhe wnderligh thing
Thy at siælffwer gudh alla thinga
skapare / war ther siælffwer likamlika
oc vpfostradhis j sinom hælga man
dom · hwilkit ey æ prophetane tyddo / vtan
foresagdho thz længdan swa skulde war
da Nw som foresagdis / at sancte ioachim
bodhe j stadhenom nazareth / mz sine æ
rofulle hustru sancta anna · hwilkis liff
wne war enfalt for gudhi oc mannom /
æptir thy than ærofulle doctor sanctus
ieronimus sagde Oc thy sannas thz aff
honom / thz war hans sighir aff iob patriarcha /
at han war enfallir oc rætfærdoghir ,
først war han enfallir j sina menlosa
oc sakfflighet / rætfærdoghir j skælighe
hetena forwarilse · wisselika war sancte
ioachim enfallir j thy / at han enghom
skadadhe vtan altidh astundade androm
tilgagn wara / For hwilkit the hælga
kirkia prisar han ey atenast wara
enfallan for gudhi · vtan æn æmwal
ostraffelikan for mannom For sina
margfalla oc osighelika mildhetz
gæwingha / oc hælaghetz æptedømme /
ther han allom bewiste mz sinne warkun
samlighet Thy at enghin war then fa
tighir ællir wagh farande man · som
nakontidh gik fatighir ælla haffwanz
løs mz thomom handom / fran ioachims
oc anne hus / Nw æptir thz at wi
haffwom prisat thæn hælga herran sancte
ioachim / aff foresagdom dygdom Tha
wilom wi ey gløma the ærofullas
ta frwna sancta annam · hwilkin j
nadh oc dygdom / ær ey oliker sinom fæ
lagha sancte ioachim · badhe j dygdhom

oc nadhafulla ghingom· hwilkra hæl
ga hionalaghe samfôghilse | gudh lat
wardha uz swa store renlighet | at
ey fanz tha renaren oc rætwisare
hionalagh j alle werldinne· thy at
the wildo aldrigh sinna kôma | vtan
æptir laghomen Oc at affla barn
til gudz hedher· æn for thy at thetta
hælghasta hionalaghet ioachim oc
anna | waro gudhi kær Oc skinade
uz alla dyghdha fullkôpnan | bliffwo
the saman j xx aar barnlôs | oc loff
wadho gudhi at æn gudhi thækkis
giffwa them barn oc aff fôdha | Tha
skuldo the thz offra j gudz mônster
at thiæna gudhi alla dagha

Nw æn tha | at lis æptir skriffwas
j thesse bok· hwilka ledhis sancte io
achim war formenadh aff biskopenom
uz klerom | offra a gudz altara Ey thy
sidher wilom wi oc nw ther aff amyn
nilse haffwa | gudhi til hedhirs Thz
hænde a ena stora hôghtidh | at sancte
ioachim redde sik widher at fara til
ihrlm at offra sith offer Tha han kom
j mônstret uz klerom | wart biskopin
som heet ysakar | hon wærse Oc
forsmade han oc hans offer | spôrian
de han smælika sighiande· hwi dierff
wis thu ofruktsamber | oc barna
lôs man | at wara oc synas uz thino
offre iblandh fruktsamma | wisseliga

swa som thu ært owerdogher at affla
barn· swa ær thit offer ey gudhi tækt
æptir thy laghin sighia | At hwar
en man oc quinna | ther ey affla barn
i israels almogha | skal wara forban
nadh | æn hwat skulom wi ænat for
staa aff thænna laghanna forbannilse |
wtan atenast manna obrygdilse Oc
ey war thænna laghanna bannilse ænat
fordhom j israel | wtan at thenne som ofrukt
samber war | skulde lidha obrygdil
se oc smælek oc hal- las aff allom
onyttelikin oc ofruktsamlikin | Nw
tha ioachim war swa smælika bort
kôrdher aff biskopenom | fran gudz al
tara· gik han tædhan mykit drôffdher
oc sôrghiande uz store blyghdh Oc
thok warghin in j ôknena | til sina
fææ hirda· oc wilde ey gaa hem
til sin | at the skuldo hona ey obryg
da som j mônstreno haffdho hôrt
biskopsins ordh· | æn sancte ioachim
ledh all obrygdilse oc smælighet
uz storo thulomode j thy at han
war ofruktsamber | Tha gômdhe
han sina menlôsa oc rædditz gudh
j allom sinom gærningom Oc giorde gud
sancte ioachim stora hughswalilse | nær
han war j drôffwilsom· thy at han om
wandhe forbannilse j wælsignilse | oc
lath aff hono fôdhas the frukt·
hwilka aff allom wphôgdhis badhe

i himerike oc iordherike Thūtidh
sk̄e ioachim war i ökneñe vær sine
hiordh moddir oc tröttir aff storom
dröffwilsō. syntis honō gudz ængil ō
en dagh tik̄ thā war ensamī mz oss
ghelikō skēn oc klarhet Oc vppa tik̄
at thā skulde ey rædhas ælla dröffuas
aff ængilsins syn oc tilkomo. sagde
han iak ær gudz ængil gabriel sændir
til tik at kūgöra tik at thina böner
oc almosor æru hördha i gudz asyn.
Jak saa oc hörde thina ofruktsam
lighetz obrygdilse hwilkī tik ey rætt
tokka motekastadis Gudh ær syn
dīna hæmpnare oc ey naturēna.
oc formena gudh stundom naturēna
fruktsamlighet at födha skolande
barn skulu thæs takkare anamas
mz gudz giffua Hwat ey sara thīs
ættis modhir naar hon war kome
til niotionda aartt. afflade oc föd
de sin son ysaac mz hwilkō gudh
loffwade hedhningōme wælsignilse
Rachel længe ofruktsam afflade
oc födde aff sik ioseph. hwilkin thr
aptir war kalladhir egypto landz
hra Hwar war starkare æn sam
son oc hæloghare æn samuel Oc
bagghas thæra modhir waro ofrukt
sāma Thy ioachim skalto bætzst
ær want at wardha gudz nadha
fostir længe bidhat. troo stadelika

hwat iak tik sighir. Anna thin hus
tru skal födha tik dottir Oc hēna
napn skal kallas maria i tæssin
thin dottir swa som thu loffuadhe
skal hō aff sino barndō offras i
gudz mönstir Oc fōr æn hon wth
gaar aff modhirliffwe skal hō vp
fyllas mz thēm hælgha anda Thy
skal hō ey wara i wmgange mz
andrō wardzlikō iomfrū. vtan i
gudz mönstir skal hon bliffwa.
at enkte wrangt skulin hēne
tænkias ælla sighias Oc swa
som hō skal födhas aff ofrukt
sami modhir mz storō gudz iærtek
nō. swa skal hon mz större wn
dir affla oc födha gudz son altidh
bliffwande iomfru Oc hans napn
skal kallas ihūs. thy at ō hā skal
allō hedhningom wardha helsa
Oc at thu skulin thro nu ordh
sin wara som iak tik sighir skal
thin hustru āna gladhias i thi
ne atirkōmo hwilkin nw haff
ir wartt nyskit dröffdh aff thine
borto waru Oc skal hon möta
tik i ihrlm i thēn port sō aurea
hetir Naar ængillin haffdhe
thæta sagt ioachim. flögh han
thædhan oc til annā Oc budade
hēne samuledis gladhis tidhā
de. oc badh hēne wtā dwalu

HS A 3 - 109r

gna til ihrlm oc sagde hēne thz sku
la fina sin bonda Oc sidhan wpfor
ængilin til himerikis Oc sca anna
æptir ængilsins budh gik til ihrlm
oc mötte sinom bonda ioachim i for
næpda portenom aurea Oc swa mz
store glædhi oc hiærtans frögdh
kungiordhe hwart andro ængilsins
budhan om födhaskolande dottrena
Sidhan gaffwo the sik til gudhelika
böne oc takkado gudhi aff allo hiær
ta Oc gingo sidhan hem til sin mz sto
re glædhi haffwande alt sith hop til
gudz miskundh at ængilsins loffwan
skulde fulkompnas

Then æptir aflladhe sca anna oc
födde dottir gudhi tækka oc
kæra Oc æptir thy ængilin haffde
hēne sakt oc budhit kallade hon hēna
næpn mariam Naar thæna wælsigna
da iomfrun war wand aff modhir spe
na oc hon war tríggia aara fördis
hon til ihrlm aff fadhir oc modhir oc
the antwardadho hēne i mönstrit
at thiæna gudhi mz androm iomfrum
Oc sidhan fooro the hem til sin O
hwa gudh hwar kan fullelika tæn
kia ælla besinna hwat glædhi oc
frögd sanctus ioachim oc sca anna the
haffdho naar the saagho sina dot
tir fæghirsta oc hælghista om alla
manna döttir aff hwilke gudz son
skulde afflas oc likama taka Oc
ær thz æmwæl troande at the mz
store glædhi opta tænkto wppa æn
gilsins ordh som han them sagde
aff thæra dottir Oc wndirstodo æm
wæl at om hēne skulde alla prophēta
na spaadom oc ordh fulkompnas
i thy at gudh wilde taka mandom
aff hēne til mankønsins athirlösn
Oc wisto the wæl at ingin matte
inkomma ælla ingaa gynom himme
rikis port for æn gudz son haffdhe
lidhit pynona oc dödhin O sælaste
fadhir ioachim hwilkin wærdoghir
war at haffwa swa ærlika oc hö
ghelika dotter i iordherike hwil
ka hon nw seer oc skodhar i himme
rike mz ena omgangande klarhetz
fæghirmdh ythir meera æn andre
hælghe forfædhir O sælasta modhir
sca anna thu wast ey atenast om
gangande i nadhena i thy at thu
födde gudz modhir wtan æmwæl
æst thu begaffwat mz særlike nad
om alla andra hælgha qwinnor oc
mödhir Thy at naar thæna hælgha
dottirs skal hælgadhis i thinom
qwidh oc til födhis likamenom
tha tilkom tik swa stor glædhi
oc frögdh at omöghelikt ær athir
sighia Oc ey kunnom wi nakra mo
dhir haffwa burit i sinom qwidh.

HS A 3 - 109v

swa wordogha dott(er) som thu Oc sælasta
modhir sancta anna wissehka magho
nyi oc sæmelika sighia Oc thu alra
sælasta oc wordogasta iomfru maria
ioachims oc anna dotter Thu bar i
thinō iomfrulika mælffwō than
mæktogha hærra · hwilkin enghin
creatura kan nakon tidh begripa
Oc aff thinō qwidh frampgik ang-
lana gladhi · alla mænniskio liff
Oc alla hælgha manna lön oc kro

Thær byrias the ærofulla Ena
frwna hælgha liffwne sancta anna
iomfru maria gudz modhir gudi
til loff oc sancta anna

thætta skal ey læsas

That war en nidhe ioa
chim aat nampne i na
zareth · han thok sik
hustru mz gudz lagho
godha oc gudelika
annam aff bethleem | dauid ko
nungx ath oc ædhle | The bodho sa
man gudelika mz mykle dygd allō
til gagn · oc enghō til genwærdho
Threm lutom skipto the oc skipa
dho alt thz gudh gaff thim at a
gha · en deel gaffwo the til gudz
monstir oc thiænist | Annan fa
tigho folke · Thridhia sik siælffwo
oc sinō boskapi · tiwghu aar bo
dho the samā barnlös Oc baa
dho gudh giffwa sik thz barn ho

nō mætte thiæna Oc loffuadho gu
dhi for oburit barn · oc giffwa thz i
gudz thiænist gærna · I moysi lagho
tha iudha ensupne thiænadho samnō
gudhi · war mā oc qwinno forbannadh
æn the ey barn fingo | at ökia gudz
folk oc thiænist Ffor thæssa sak sik
ioachim blygdh oc skymblo aff iudha
folke for gudz altara i ihrlm · tha hā
offra wilde en högtidhis dagh Ioa
chim flydhe for blygdh wrakin fran
offre Oc foor hemelika fiærran i öken
mz sinō fææ hyrdhō · oc badh gudh giff
wa sigh hugnadh ō sidhe

Gudz ængil kom en dagh til ioa
chim liws som sol Oc tröste
han rædden · oc sagdhe sik wara gudz
sændhabudha at hans böne oc almo
sor waro gudhi thækka Oc hans
blygdh skal ændas mz hedhir · oc sua
meer sagde han | gudh menar sinnō
naturline giffwa thz hō wil at hans
wini skulu thiæna aff nadhō bætra
barn giffwa gudz nadhir · æn kötliker
luste Oc gærna maa hwar hæller
længe thiæna til nadhe bidhia til bæ
tra Sara försto modhir thins ædhle
abrahams hustru sik sith försto barn
gammul karlingh Tha hon haffdhe
liffuat niotighi aar oc war ysaak
priarcha goth karlinga barn · mz
honō iattar gudh signa ō sidhe alla

hedhnona Rebecca iacob prestz
tha modhir / fik ey barn för än mz
bönom Rachel bodhe länge barn
löös / for än hon födde ioseph egypto
landz hërra / oc wärldinna helsara /
hwar war starkare än samson.
helgare än samuel / hwarghins
thera modhir fik barn / för än gudh
gaff särlika sina nadhir Thy ioa
chim skalt trösta / batzst är wänt at wär
dha gudz nadha fostir / länge bidhat
wäl haffuer thu bidhat / thu oc thin
hustru Gudh giffwer idhir dottir go
dha / hona näpn skal wara maria /
hon skal hälagh wardha i modhir
liffwe Oc sidhan wpfödhas i gudz
thiänist i hans mönstre mz renliff
wis loffuan Jak giffwer thik tekn / at
mina ordh skulu sannas / i iherusalem port
som aurea kallas / mötir tik anna
Ängillen flögh fran honom til annam
ther hon sath i nazareth / oc gräth
sin bonda tappadan Oc badh ho
na koma skyndt til iherusalem / oc möta
sinom bonda widh en port som aurea
hetir Ther möttos the badhin hion
fäghin hwart thera andro / oc mäst
aff gudz budhskapi

Jacobus de voragine sighir / aff sancta an
na / iomfrw maria modhir / j blandh
andra quinnor / hwilka hon oc war al
dra ärlikasta quinna Oc naar hon
daghlika badh sina böne til gudz /

Tha gräth hon oc sagde swa O hërra
israels gudh starkaste. thu som weth
all thingh / fyrra än the wardha / thu
som alla lönlika thingh ranzsaka
re är Oc människiona hiärta sko
dar thu hërra gudh himerikis ska
pare oc haffsins / oc iordhinna all cre
tur / hör mina bön som iak bidhir / Jak
durffwas til at fulkomplika hopas
thina miskundh Tha hon haffde swa
daghlika bidhit länge. tha stodh
hon en dagh wp aff sinom bönom.
Oc gik in i sin yrtagardh / som hon
atte nar sinom husom liggiande Oc
fiöl atir ther wppa sin knä. räkte
wp handrena til gudz / oc lypte wp
öghonen. oc badh mz gratande tara
rom oc sagde O hërra gudh thu som
allom creaturom giffwer aff fostir / diur
rom nötom foghlom oc fiskom oc madh
kom Oc the glädhias aff sino fostir
tik ensampnom takkar iak O hërra
gudh for thz / at thu wilde thz swa
skipa / at iak skulde o fruktsamlik
wara. oc wtan thina giffuo wara
Thu hërra gudh west mith hiärta.
oc hwat iak nu astundan haffwer warit /
sidhan iak först kom i hionalagh / oc til
thenna dagh Jak kännis thz nu hërra /
at haffde thu wilt giffwa mik son
älla dottir. tha haffdhe iak thz bar
nit incent offra i mönstrit / til thi
na thiänist Oc nar hon haffde swa

HS A 3 - 110v

ſakt Tha ſyntis hanne gudz ængil mz
ſtore clarhet / oc badh hona ekke dröff
was æller rædhas / oc ſagde / Anna
thu ſkalt ekke rædhas / ſom ær gudi
alz tingx thæk / ffor thy thit aff ſoſt
thz raadz nw / at thz ſkal wardha Oc
hwat aff tik födhis / thz ſkal warda
alle wärldinne til ſtort undir Oc thz
ſkal bliffwa for utan ænda · tha ſua
radhe hon Swa liffwi nw gudh / ſom
födhe iak ſon / æller dottir · thz ſkal
iak offra i hans hælgha mönſtir / oc
thz ſkal thiæna honom j alla ſina da
gha Tha ſagde ængillin til hana
Jak ær gudz ængil ſændir til thin aff
honom / At iak ſkal budha tik / oc kun
nogha tik / at han haffwer hört thina
böner / Gudh ſaa thina taara · oc ſko
dadhe miſkunſamlika thina o frukt
ſamlighetz blyghdh Oc naar han haffde
ſwa ſakt · tha hwarff han bort Tha
wart ſancta anna gladh / aff ængilſins
ſyn oc hughſwalilſe Oc gik æptir
hem i ſith hws / oc gik in j hwſith
thit hon plæghadhe liggia · mykit
wndrandis wppa thz hon haffdhe
hörth oc ſeet Oc allan thæn daghin
oc nattena thær æptir / tha war hon
j ſinom gudelika bönom · oc naar hon
ſwa badh / ſyntis æptir hanne gabriel
ængil ſwa ſighiandis Thu ærlika
anna gudz tiænista qwinna · gudh

haffwer hört thina böner / oc thz thu
haffwer budhit ſwa innerlika Oc at
thu ſkal faa barn · oc thæs kundh
ſkal gaa om alla wärldena Oc thu
anna wælſignas om alla andra
qwinnor / Jak budhar tik at thu ſka
födha ena dottir / oc hona ſkalt
thu kalla maria Hon ſkal war
da wpfylt mz gudz nadh Oc om
alla hælgha qwinnor / ſkal hon warda
wælſignat Tha ſagde ſancta anna /
wælſignadhir wari gudh · ſom ſina
tiænista qwinna ödhmiwkt / oc a
ſkudan ſkodadhe Oc ſkal iak the
dottrena offra minom gudhi / ſom
iak haffwer loffwat Oc iak ſkal
ſiælff wara hans eghin / ſom iak
haffwer alla dagha warit · oc ey ſkal
the nw dottir / nakors ſtadz ſlaa ſt
huffwodh vndir fore mina ſkuld ·
Thær æptir wart ſancta anna haff
uande / oc födde iomfru maria
Oc ſtorſta glædhi wart allom frän
dom oc winom / oc allom granomen ·
oc allom them j them landz ændhenda
bodho · aff thy barnz ölenu [?] Tha
iomfru maria war trigghia aara
oc hon war affwandh at dya / tha
foor ſancta anna oc ioachim hana fa
dhir mz iomfrwne til kirkin Oc off
radho ſith offer thær / oc antwarda
do iomfrwna j mönſtrit / oc thær

war hō badhe nætter oc dagha,
mz andrō iomfrū oc thiænte gu
dhi. Tha stā āna antwardade ho
na j mōnstrit, tha wpfyltis stā
anna mz thī̄ hælgha anda / oc sag
de swa allom ahōrande. Thrā nū
gudh oc aldra tingha skapare / hā
haffwir nw wppa sin ordh oc loff
wan. Oc haffwer sōkt sith folk
mz sinō hælgha sōkelsom; oc wæl
signadh wari thu dotter aff hwand /
for thy at aff tik skal wærldin fa
liffsins frukt / oc sidhā hon haffde
swa sakt / tha foor hon mz ioachī
heem til sin, oc iomfrwn bleff qwar
oc stælte sik swa / at alle wndrado
wppa hēnes wisdom / hōffwidzlighet
oc gudelighet. Oc hon war swa
j sine wnghangom / at alle astunda
do wara nær hēne, oc war ganzst
triffne j allo godho. Oc æn tha at
hon war ekke wtan tryggia ara /
tha war hō j gange / maal oc aat
hæffwō / som hon haffde warit al
drogh qwinna, oc altidh war hō
j gudelikō bōnō. Oc hēna anlite
war swa hwit som snō / oc swa ski
nande at mā matte tænda liws
aff thy. Oc idhkelika sōkto ang
lana hona / oc hwar dagh tha
hughnadho the hona. Oc alle the
som mædher hēne wnghingo / the

kūno aldrigh wara ogladhi, æn
the at mykin drōffwilse haffdo / for
thy hō wiste allō raadh sigha. Sæl
war hon som swa ærla bōriadhe
godh wara

Naar en skriffware haffde loff
wat dne cantio / skriffwa ena
bōn aff stā anna, aat hēne
for pæningha / Oc stadgat war huru
mangha pæningha hō skulde honō
giffwa, tha thok skriffwarenō an
ghra at hā skulde swa litit for the
scriptena taka. Oc æptir onda an
dans ingiutilse / bōriade hā skriffua
the bōnena j swa smaa skript / so
hā aldra smæst kūne. Oc genstā
fik han swa hart eth hald, at hā
trwste haffua sin dōdh. Oc naar
hā swa laa / tha kō til hās en al
dra wænasta iomfru oc sagde. O
arme stympare / wil thu faa bōtir
tha skalt thu ekke drōffua the
cantiona, mz thīne for trutheli
ke scripft / for twæggia handa sak
skuld / fōrst thy at hō ær fattigh
oc mīna modhrs stā āna / ōdhmiuk
thiænista qwinna, oc thy mz skal
hon wara mīn syster. Oc sidhan
skalt thu ekke swa smaat scriff
wa, for thy hō ær aldrogh qwinna
oc krank ōgdh / oc ekke gitter hon
swa [illegible] smaat læsith, oc thy mz

HS A 3 - 111v

minz skadis / mina modhers hedher Oc
saaghe iak nodhogh thz / æn thz wor
dhe nu hedher · oc thy gör som iak
haffwir sakt iak ær maria gudz modh
Jak wil halla thz iak haffwir thik sakt
Thzta teedhis oc sagdis honom i sömp
nenom · oc widh tessin ordhin wakna
de han / oc thok til at skriffwa bönena
mz största takker Oc naar han haffdhe
swa giorth · tha fik han genast bötir /
oc fik hona ankiöne oc thok enga
penninga aff henne · utan giff henne hona
i sancta anna hedher / Oc ther æptir skreff
han aat alla them / som honom badho
nakot skriffua aff sancta anno / Thz screff
han wal oc skorth · oc thok enga pe
ninga æller lön ther fore / utan for giff
wins giordhe han thz i hænna hedher
æ medhan han liffdhe Aff twa köp
En köpman i samma manz döttir
stadhenom / haffdhe twa döttir
naar the gingo försto reeso til scrip
ta / Tha satte scriptofadhren andre
thera sancta anna til patronam / oc thz
giordhe han for thy at the iomfru
hon heet oc anna Oc ther uppa skulle
hon bæther minnas sina patrona
nampn Oc annor thera hon heet kate
rina · oc henne satte han sancte katherine
i samma matto Tha nakor aar waro
framlidhin · tha thok the andra som
anna het mykit dröffuas aff ty /

hon saa sina systir sancta anna affton
Oc mindra högtidh hallas aff
henne / æn aff sancta katherine · oc tok
sik affwndas widh sina systir · /
at hon skulde haffua fromare
patrona æn hon Æn tha læt hon
henne thz ekke vndirstanda hwat
dröffwilse hon haffde / oc engom an
drom sagde hon thz utan swa haffde
hon thz lönlika mz sik ena Æn vp
pa en sancta anna dagh / naar hon war
mykit dröffdh aff thy · at hænna hög
tidh hölz ekke swa wördelika som
hon wilde / Tha thok hon tænkia
mz sik · thz kan wal skee at hon
haffwir ekke swa stora wärdoghet
i himerike / som sancta katherina ·
æller andra hælgha iomfrwr Oc thy
haffwir hon ekke swa stora hög
tidh som hon / ælla andra her i wor
dherike / Æn om nattena ther æpt
thykte henne i sömpnenom · som hon
ware inne i eno storo palaco Oc
ther saato mange otalika konunga
riddara oc swena widh bordh ·
oc otalika frwr oc iomfrwr / æn i
högxsta sætheno sath en frw klad
i wærdogasta skrudh Oc en wær
dogaste konungher / ratte uppa for
alla them / som widher bordhit
saato · oc en wærdogasta iomfru
skænkte them Oc naar the som

aato

aato. haffdho loffuat prisat oc
ærat thæn konūgen oc iōfruna
ffor alla the gladhi oc æro the haff
do aff thæra nadh Tha thakkado
the the ærlika frwne som sath
j høgsta sætheno Thz war sta an
na oc nigho hne sighandis Ærra
oc hedhr ærwdelikin wari tik O
nøgh modhr anna oc thak aff
allō gudz creatur ffor thy at aff
thins liffs frukt haffwom wi alla
gladhi hughnat oc søtma. welsig
nat wari thu næst waarō hra ko
nūgenō ihū xpō Oc thine dotthr
marie owr all creatur tik j hime
rike oc iordherike æru. oc naar
iomfrwne som skankte wordho
næsta gaffuor sænda Tha gik hō
fram til sta āna oc sagde nū kæ
rista modhr tæssa gaffuor æru
mik aff minō tiænarom j iordhe
rike sændha Oc som iak ær wan
wil iak thm skipta mz tik. før ty
alle the mik hedhra the hedhra
tik Oc alle the tik hedhra the he
dhra mik. oc wæl ær allō thm sō
tik haffua for modhr oc patrona
ffor thy the skulu wara mine brō
dhr Oc mīna systra ærwdelica j ærō
ne. oc thr widh waknade iomfrū
Oc wndirstodh stodh thna drōmē
oc thakkade sta anna aff allo hiar
ta Oc nøgdhe hne wæl sidhan at
hon haffdhe hona til patronam.
Oc gaff sik i clostr thr til at hon
skulle thæs hætler gita hne thiænt
til takka Thz skedhe aarom æptr
gudz byrdh twsanda try hundrada
oc wppa siwtionda aareno

Aff tæsse hælge frwne sta anno
sighr en mæstare som hethr
mathias aff lewandis j ene sermo
ne som hā giordhe aff hne Oc hon
børias swa Goth træ gør godha
frukt. tha sighr han swa godha
træt ær frw sta anna ffor thy thz
bar the godha fruktena iōfru ma
hiulkin sidhan bar aldra batz sta
frukt ihm xpm Oc thy hwar som
fruktena wil loffua. hā skal och
prisa træt sō hona bar Oc aldra
høgest honom som træt plantade
Swa oc alle the som wilia haff
wa aff naturs høghr træ frukt.
The wardha ræklia sik wp æptr
hne. oc bøghia sik æptr træsins
høghet Swa ær oc andelika hwar
som syndoghr ær oc wil hā haffua
gudz nadh. oc iōfru marie hiælp
Tha skal han ødhmiūka sik j sinō
bønō oc bidhia til thz ærlika træt
sta anna. at hon bøghe nidhr sina
frukt til miskūsamhet oc syndoga
mæna helsō Oc sighia swa bøgh

HS A 3 - 112v

midhir thina grena Thu wdoght
oc höght tiir Thz ær blidka ihm
xpm oc iomfru maria mz thine
bön Oc alle the hælge mæn aff
tik föddos At the miſkunna os,
oc ſtramdelis j ſāma ſermone ſig
thā mæſtaren Been iomfrun / an
kior / oc j ſom i ſponalagh æru,
thzta ær modhren ſom idhir ſkal
ledha til nadhāna modhir iomfru
maria· naar j æru bort fran thæ
gangne Oc i ſyndāna ſtadga köp
ne / ropa thy ſyndare til tæſſa ſru
na / at hō hiælpe tik j geen· ffor
thy ſwa ſom engin ſyndare kan
kōma til nadha· wtan hā haffwir
maria hiælp / Swa kan enghin
thāa wenſkap behalla· ællir tæk
kelika thæ thinæna / wtā ſtā anna
thāa modhir bidhir for hono / ffor ty
ſwa ſom maria ær ſyndoghe manz
hiælp oc tröſt / til ihm xpm ſin ſon
Swa ær ſtā āna til maria ſinna
dottir Oc thy æra loffua oc pri
ſa tæſſa modhir / ō thu wilt gudz
modhirs winſkap haffua Skodha
oc ſee tæſſin ſrw / ær mykit wdogh
at loffwas aff allō / ffor thy hon
bar the plantona j wærldena / ſō
wærldin wart athirlöſt mz· Oc for
thz wari thæ hedhir oc æra æ for
wtā ænda

Remigius heet en biſkopir
hwilkin mykit ælſkade io
fru maria Oc tha hā haff
de warit eth aar biſkopir, tha gik
ānat haus ögha wt aff wærk Oc
hængde wte a kinbenena· oc ſidā
war hā nio aar / æn thz æptir biſko
pir Oc haffde ekke wtan eth ögha /
wppa thz tionda aareno· tha wart
han owir ſik drukkin / oc ſiol j ont
liffwne Oc thz æptir haffde diaff
wlin længe ærffwodhat, oc tha
gat hā framnat ſin wilia / ō mor
ghonē tha hā wakuade Oc wiſte
ſik thzta haffua giort· tha byriade
hā til at ſörghia iæmirlīga / oc
ōmkade ſik owir ſina ſial Oc gik
in j ſith bōna hus· oc lot [illegible]
ſik · oc ſiol a knæ for iōfru maria
belæte / oc thok til at grata Oc
badh hona bidhia for ſik oc miſ
kūna ſik Tha thok belætit til at
ſpurtta aat hono oc ſagde / gak
bort bowe mik ær enkte ō tik,
Oc iak wil ey hōra tik / oc aldrigh
mer ſkōta tik· wtā nu modhir
āna bidhi for tik Tha gik hā gra
tande bort fran belætenō · oc atir
j huſit i ena wrā Oc ſiol a knæ
oc badh mz gratande tarom
til ſru ſtā anna, oc ſagde An
tha iak haffwir tik enkte til godho

wart Oc enga æro giorth tik/ tha
tror iak wæl til thin Thy thu haff
wr ena godha dotther/ oc hona haff
wer iak ælſkat oc hedhrat for min
na modher. oc hō mik for ſin ſon.
æn nw ær hon mik wredh Oc kør
de mik bort fran ſik/ oc hō ſputta
dhe aat mik Oc ther ær ey undher/
thy iak haffwr ſwa ſkæmelika mot
hēne brutit. oc mine arme ſiæl.
oc iak ware wardher æwinnelika
ſkam/ Æn hon haffwr enga ſkuldh
hon gør ræt. for thy hēne bør enga
orena thianara haffua/ mædhan
hon ær aldra renlikasta ſru/ Æn
hō ſagde eth ordh tha hon mik bort
kørdhe/ oc ther tröſte iak mik til/
oc mæ ſwa/ At wilde thu bidhia for
mik tha wilde hō unſkūna mik
Oc thy kæra ſru hiælp mik ærmo
man/ mædhan ther ſtaar nw alt til
thin Jak gør nw ſom barnit plæ
ga gøra/ tha ther haffwr brutit mo
te modhrene Oc weth at ther ſkal
warda barth. tha løpir ther til mo
dher modhrena/ oc bedhis hiælp.
Oc hō hiælpir the thy ſinneno
Søt oc thu ſwa mi ærofulla ſru
ſtu amna/ iak wil tik til thiænſt
wara j alla mina dagha/ mik thak
kis aff allo hiærta thiæna tik oc
thine ſlækt Oc thy giffwi ekke
owir mik. iak wil gærna mik bæ
tra Oc ſidhan græt han ſwa/ at ther
war engin maatta uppa oc tha
han ſwa laa oc græth. tha ropadhe
belætit til hans oc ſagde Kæringin
min kare ſon. gak til thina kæra mo
dher hint/ Tha han thetta hørde/ tha
ſaa han til ryggia hwat ther ſkulde
wara/ tha ſagde hond bilætit ather
ſom før Tha ſtodh han up/ oc gik fra
til bilætit oc fiøl atwær. tha ſagde bi
lætit war wæl komin/ min modher an
na haffwr trolika bedhit for tik. oc
wiſſelika iak ey maa/ oc ey wil iak
hēne nakot neka/ Thy at hō ær mik
een godh modher. oc ſwa ſom alle the
ſom ſik forbryta uiz minom ſon Oc
wilia ſidhan ſik bætra aff allo hiær
ta. oc fly in til mī tha hiælpir iak
thēm oc bidher for thēm Oc the ſaa
nadhe oc gladhi æ for utan ænda/
oc alla thæra ſinde warda thēm for
giffna for mina bøn ſkuld Oc myk
kit gladz min ſon ther aff/ at nakor
hedhra mik oc bidher til mī Oc ſæghi
høre han mina bøn Swa ær oc ō
thēm ſom mote mik bryta. ſly the
til mina modher ſta anna/ hedhra
hona oc æra oc bidhia hona bidhia
for ſik Tha gladz iak ther aff mykit
oc tænkte iak ſwa uiz mik mædhan
j thron wæl til hēna. oc flyn til hēna
hiælp Tha ſkal iak gærna høra the
ra bøn. oc hiælpa thēm uiz allo hiær
ta/ ffor thy iak nøth mina modher
aat/ at iak wart gudz thiænista
qwinna. hon war atz ſtinge godh
Oc thy giordhe hon mik dandhis

oc godha aff gudz nadh Jak ær wiſ
ſeliſka myſkit miſkūſam· thy at ſwa
war modhir for mik Oc iak ſlaſkas
aa hona· oc a mīn ſon j thy Hör
huat min modhir giordhe mz tik·
tha iak körde tik bort Oc thu bö
riade graata oc bidhia ödhmiuk
liſka til hēna Tha ropade hon til mik
oc ſagde· dottir thu ſeer wæl oc hö
re| at han thror wæl til min Oc bidhir
innerliſka til min· thy kæra dottir| miſ
kūna honō for mina ſkuld· oc haff
han æpthir thēna daghen kæran aff
allo hiærta Oc lat han aldrigh dö
deliſka bryta mote tik oc gudhi·
gör mz honō ſwa| at alle ſighia at
honō widhir foor hedhir oc æra for
mina ſkuld Tha wart iak fæghin oc
ſagde| min kæra modhir eykte maa
iak neka oc ey wil iak· æpthir thēna
daghin ſkal iak wara honō for modh
Oc han ſkal wara thin troen tiæ
nare·| oc thy forgiffuer iak tik nw|
huat thu haffuir brutit mote mik
oc min ſon| Nw ſætir iak tik til mi
na modhir· oc thu ſkalt hēna thiæna
re wara æpthir thēna dagh Oc thy
ſkalt thu dikta hēna ſangh| oc læta
han ſiongas om alt thit biſkops
döme wppa hēna dagh Oc alla the

æra thin kan tha gör hēne æmæ
dhan thu liffuir Tha ſwarade han mz
graatande taarō oc ſagde thz gær
na wilia göra Tha ſagde belætt
ſee wp mz öghomen| tha ſaa han
wp mz thy ena öghano ſom han haff
de Tha ſagde iomfrwn ſee wp mz ba
dhō öghomen| tha ſwarade han| Min
kæra iomfru| iak haffdhe aldrigh
j mīo aar wtan eth ögha Tha ſagde
iomfrū ey bör minne modhir haffua
een öghnan thianara oc diktara
Oc thog genaſt ögat ſom j mīo
aar haffde hangit wte a kirkieneno|
oc ſtak thz in ſom thz ſath för oc
ſagde til hans See nw wp mz baa
dhō öghomen| oc ſwa giordhe han|
oc ſaa bætir mz thy· æn mz thy
han haffdhe förra helbrygda haft
Oc tha ſagde iomfrwn| Far nw wæl
mina modhirs tiænare Oc tiæ
na hēne iak ſkal tik thz wæl löna
Tha gik biſkopin til ſina klærka
oc ſagde them alt thz honō war
widhirfarit· oc the waro gladhi
oc loffwadho alle fru ſca anno| at
thera hēra haffdhe fangit ſina ſyn
igeen| æn biſkopin hiölt alt thz
han haffde loffuat Oc diktadhe
ſanghin aff hēne| oc han bödhias

swa | Anna patens introitus ad
gloriam post obitus, aduocatrix
populi mei salus oculi / tu reducas
hominem ad mariam virginem

Aff samma høgtidh aff enom klærk
som mykit ælskade sancta anna

Eth war en klærker som mykit
ælskade sancta anna | Nu tha han
skulde döö, tha thok han mykit
sørghia oc rædhas / hwat aff hans
siæl skulde wardha Oc børiadhe
graata oc sagde | Min ærofulla
fru sancta anna miskunna mik Swa
længhe iak gith tha hedhradhe
iak tik oc æradhe Oc hwat iak
wiste tik koma til hedhir, thz for
summade iak enkte Jak haffwer
oc enghom wærdhning giort wtan
tik min kæra frw, wilt thu nw
oc gitir | tha hiælp mik nw min
kæra fru Nw thorff iak wæl wi
dhir Tha han swa haffde sakt, tha
kom gangande en iomfru til hans
sængh | oc bleff standande oc sag
de til honom Thorn gaar tik min
kære brodhir, oc hwat ær thik
loffit iak ær thin systhir | mik bør
göra hwat tik tharffs Tha saa
klærkin wppa hona oc sagdhe
Jak haffwer engha syster, thy at
iak war fadhirs oc modhirs enga
barn Tha sagde iomfrwn | nw wis
selika wi haffwom badhe ena mo
dhir Thy min modhir ær sancta anna, oc
the samma ær oc thin Hon kallade
tik i dagh | for allo himerikis hærska
pi sin son Oc sagde til mik, min kæ
ra dottir maria withna nakot til
min kæra son | oc thin brodhir som nw
liggir oc wantir dödz sins tima,
Oc hör til hwat honom aat lysthir
oc skipa honom thz, oc | han haffde thz
ta sakt oc bidhit Tha war iak genis
tan redho, oc fæghin gik iak hiit
Oc wil iak thz gærna nw göra, oc
swa som hon haffdhe thætta sakt tha
kom farande en aldra wænasta frw
Oc iomfrun gik mot henne oc sagdhe,
wær walkomen waar aldra kærista
modhir sancta anna Tha thokos the ba
dha i handir, oc gingo fram til sæn
ghina, | tha sagde frwn til iomfruna
oc klærkin | hwat haffwen i badhin
sötzsköne talat saman, iomfrun sag
de | jak sagde honom at han war min
brodhir Oc han thror mik ekke | frun
sancta anna swaradhe wisselika ær han
thin brodhir Thy at hans dygdelica
gerninga | oc hans trolika tiænist
bewisa han nw wara min kæra son,
Tha wilde klærkin rætta sik wp i
sænghena | mædhan han hörde oc saa
at hon war thz Oc wilde thz haff
wa giort henne til wördhningh, tha
sagde sancta anna | ligh quar min kæ
re son | Oc mödh tik ekke meer

for mīa ſkuld. Thu haffwr ærlika oc
wæl møth tik j thīna dagha / for mi-
na ſkuld. oc thy fore ſkal thu faa j
dagh æwīnelika æro oc roo. Oc ſō
hon ſwa taladhe / tha kō ihūs xp̄us
farande allir blodogher. oc bleff ſtan
dande mællan iōfrwna / oc ſiwna. Oc
ſagdhe til hans ſom laa. Min kære
modher brodher / wilt thu nw mz os til
æwīnelika æro ſom tik bør. war nw
redho. Tha bar klærkin j at grata
oc ſagde / nū hīra oc nū gudh. thu
haffwir nogh møth tik for mīa ſkuld /
thz ſyns a thino kladhebonat. Oc
ødmikar mik nw ſaarlika / at thu ſku
lde æn nw modha tik for mīa ſkuld /
for thy iak haffwr enkte modh mik
for tik. Tha ſagde war hīra / nū mod
hon kō mik hijt. oc nū modher kom /
for ſīna dygdelika modher ſkuld. Oc
ſwa ærom wi badhin hijt kome til
thin. oc føra tik til æwīnelika æro
for hīna ſkuld. Oc thy kalla thin ſkr
ta fadher til thin / oc berat hond hwat
thu haffwr hørt oc ſeet. ther til at mæ
niſkionar j wærldine ſkulu wita.
hwat iak oc nū modher ærlika lōnd
thin. / ſom the wælſignada woſena
ælſka oc hedhra / mina modher mod
ſtā anna. Oc tha thu haffwir thz
giort. tha ſkalt thu mz os til æwī
nelika æro. Tha lat han kalla til

ſik ſkripta fadhrin oc ſagde hōno
all ſtykke. Oc tha thz war giorth /
tha ſagde han allō thē nær wa-
ro a hørande. Sæl ær iak. at iak
nakot ſin ſaa tik / Min ærofulla ſtru
ſtā anna. wæl ær mik / at iak thīa
daghin ſkulde bidha. Oc doo ſwa
genſtan. oc tha hørdhis en røſt
ſwa ſighiande / gak wt ſæl. gak
wth diærffwelika / thu haffwr eth
ærlikit følghe. Thy hørdhis ængla
ſunghir. oc thz war aldra ærlikaſ
ta lukt / ſwa at the ſom krancke
waaro fingo alle bøther

En ænkia war j room / hwilki
n mykit ælſkade / oc thiænte
ſtā āno. Oc thæſſin qwīnan haff
de thre døttir. oc enghin thēra
war ow ſex aara. Tha thok hon
faſt wandas aff thy. hon wilde
gærna wara altidh widh kirkio
na. Oc hō fik ekke for barnomē
for thy hon rædis at the ſkul
do nakot illa fara / mædhan hon
bortho ware ffraa thim. En ō
morghunana nar the ſoffuo. tha
war hon widh kirkiona oc tiæn
te ſtā anno / Nu hwart thz ſin hō
kom heem fran kirkione om
morguana. tha fan hō barnen
wp ſtandin / oc badhe kladh oc
mat. Tha ſporde hon barnen

aat hwar thæm haffde wp takit
Tha sagdho the · een hustru hō
wæktir os / oc bidhir os sta wp
Oc føre os j war klædhe · oc kæ
nir os læsa Oc giffwō os ætha ·
tha thankte modhrē at nakor
thīa gran qwīna ware swa dā
dis at hon thz giordhe Oc thz
ta stodh wæl eth aar Tha hænde
thz en dagh at hon skulde giff
wa dīa the minzsto dotthrēne
Tha wilde barnit ekke dīa før
æn thz haffde læsit aue maria
Oc sidhan didhe thz · oc thz kūne
ekke tala / æn tha kūne thz læsa
aue maria Tha undradhe mo
dhren storlika thr aa · oc sagdhe
til barnāna som tala kūno / hwar
haffwō lænt barneno læsa The
sagdo / the hustrū som os taghir
wp oc klædhir / hon haffwō sakt os
at wi skulō altidh læsa før æn wi
ætō Oc hō haffwō lænt os aue
mariana · oc æn nakot annat ·
tha sagde modhrē hwat ær thz
Jomfrunor swaradho · wi skulō
ot falla a knæ før æn wi ætom
Oc sighia swa jomfru maria mo
dhir sancta ana · miskunna thz owir
wara modhir Tha modhren
thzta hørde tha sagde hō · hwi

kīn klædhe haffwō hon wppa Tha
sagdo barnē hwitt · oc hon ær swa
faghir / oc laatir swa wæl wiþ os oc
klappar os oc kysser Thr æpthir
war modhren hema lønlika ǒ
morghnana / oc wente see hwat
qwīna thz wara skulde Oc tha
kom hon enkte · oc sidhan hon
thz saa / tha gik hō atir til kirkio
som før Oc genstan atir wakta
de qwīnan barnē som før · tha mo
dhren thzta saa / tha spordhe hon
aat iomfrunar / ǒ the kændo hona
æn the fingho hīne see Tha sagdo
iomfrunor iaa / tha thok hon thæm
mz sik til kirkiōna / the barnen sō
tala kūno Oc badh thæm wakta
aat j bland almoghan / ǒ the kūno
wardha the qwīnona warse Oc
tha the alla stadz bligadho · tha
saagho the enkte til hīna / Æn tha
modhrē gik oc lagdhe sik før sancta
ana belæte / som war wan at ligh
ghia / Tha sagdho barnē · modhir
thr staar sama qwīnan · oc tek
nadho aat bilæteno Tha thok
modhrē engha troo thr aa · oc
forstodh sik ekke / wtā badh in
nerlika til gudz oc sancta anno
hwar dagh / før the qwīnona sō
thæm barnomē haffde swa mykit

karlek teet Tha hawde thz thr li-
tit aptir · at hon kō ena ferdh fra
kirkio Oc sik see ena fughra qui-
no sitthia nær sinō dǿtrom / oc laatin
wæl ō thm̄ / oc hon kande hona ek-
ke / Tha sagde ænkian til hña / gudh
oc sc̄a anna lǿne tik thin karlek ·
thu haffuir mik oc thm̄ barnomē
giort Tha swarade hon see iak
ær anna · som thu haffuir mykin he-
dhr giort Oc madhan iak saa thin
karlek storan wara til mī / tha wil
de iak at thin barn skuldo ey illa fa
ra / madhan thu wast j mīne thia
nist Oc thy haffuir iak rǿktat thin
wæl nw swa lange / at the kunno nw
wæl wakta sik siælff Oc nū dott
maria / meena haffua thm̄ siælff j
sina thiænist / madhā iak haffuir
thm̄ swa wæl rykt Oc thm̄ haff
wir iak sath til hña · oc thy giff
thm̄ j clostir / oc iak wil lǿsa thra p-
wento / oc skipa thm̄ thz the widhr
tǿrffwa Oc tha thz ær giort / tha
skalt thu in j mit clostir / thz ær
til æwinnelika æro · oc sidhā syntis
hon bortto wara Tha wart ænkiā
mykit gladh / oc gik genstan til
eth clostir · oc bódh barnen all try
thr in Tha swaradis hūe · wilt
thu giffwa hwndradha ducata for

thra prouento Tha takō wi thm̄
gærna · tha swarade hon / thy
thz ware æn halffuo meer / thē
sindhr iak wæl wægha til / Æn tha
haffdhe hon ey en ducat / oc æn
sidhr meer · utan hō trǿste til sc̄a
āno Sidhan badh hon altidh
inerlika til hña / at hō skulde lǿ-
sa prouentonar Thr aptir kō
en dagh budh aptir hūe / at hon
skulle gaa til kesaren Oc tha kō
hon til hans thr han laa blindr
Tha sagde han j nat som iak laa
oc soff · tha kom en frw mz man-
gom iomfrū til mik Oc sagdhe
kære wen / wilt thu haffua thina
syn j geen / som thu haffuir nw j
tw aar mist · tha kalla tik ensko
sinā ænkio / som byggir widh sc̄a
pædhars kirkio Oc thz iak āna
haffuir haffuir hūe loffuat · thz skal
thu betala a mina wæghna / oc
thu skalt genstan faa thina syn
j geen Oc thr wakunade iak widh
oc thy sigh mik nw / ō hon haff
wir tik nakot loffuat ælla sakt
Tha sagde hō kesarenō / hwil-
kin som heet tyburtius alt ærā-
dit · tha lat han a sama dagh
giffwa the thre iomfrunar j clos-
tir Oc lǿste thra puentor · oc tha

som lyptis j hoghmæssone thr
j clostreno tha fik han sina syn
igen Oc liffdhe sidhan maugh
aar sta anna thianare Æn een
kuan som iomfrunar modhr war
hon gik genstan the waro ingiff
na Oc fiol aknæ for sta ana be
late, oc takkade hne mz grata
de taarom Oc doo thr genstan for
hna fotom, oc kom j hna koor
oc closthr thz ær til æwinnelika
gro som hne war loffuat Oc thr
fore loffuadho alle sta anna

Naar en iomfru war mykit
sørghiande om at hon kunne
ey swa thiena iomfru maria som
hon gærna wilde Thy syntis
hne iomfru maria oc sagde hedh
ra mina modhr sta anna om thu
wil tha kæras mik Oc las hwar
dagh tessa bøn, swa børias bønen
Mærosulla frw oc aldra høffw
idzskasta qwinna sta anna iomfru
Jomfrun hiolt troleka thz Oc las
tessa bøn hwar dagh æ madhan ho
liffdhe Æn tha hon skulde døø
syntis hne sta anna sighiandis
hwi rædhis thu min kæra dotther
at thu skalt nw døø, madhan
iak haffwer giort som thu haffwer
mik længe bidhit blidkat doma
ren oc hans hælgha mødher Oc min
dotther maria wil tik wæl aff al
lo hiærta Oc alt himerikis herskap
astundar thina komo Æn sæl ærth
thu at thu nakonsinne las the bøne
na Oc wælsignadh wari hon som tik
hona kende, tha sagdhe iomfrun amen
Oc sidhan sagde sta anna til hna dot
ther tik bør døø a minom arme Oc swa
giordhe hon, swa saktelika som hon
haffdhe sompnadh Oc stædhin kom til
æwinnelika aro Aff sta lucia

Lucia barzst burin iomfru j sira
cusa stadh cecilie rikis, foor
mz sinne modhr til ste aghate
graff Lucie modhr heet eutitia ho
haffdhe blodhsoot fira aar, oc haffde
for giort mykit godz a lækedom sik
gagnlost Tha en tima the modhr wa
ro for ste agathe graff a bønom, tha
war læsin læst j mæssonne som sighir hu
ru en frw fik bøter aff sama soot mz
thy at hon hænnar warz hra klædhom
Lucia talar til sina modhr, thro the
ordhom thu hordhe læsas oc lægh thi
na haudh a ste agathe skrin oc wil
iak loffua at thu snar bøther, æn thu
thror at aghata maa mykit mz xpo
som hon tolde pino oc dødh fore Si
dhan folkit war alt hem farit, och
the laagho badha ensampna a bønom
Tha sompnade lucia oc saa j sømpne
sancta aghatam, j midhiom ængla ska
ra kronadha mz dyrom stenom, tala
til sin Thin kæra syster lucia hwi torff

HS A 3 - 116v

thu thz bedhas aff mik ſom thu for
maat wæl ſiælff giffwa thinæ modhr
thæ ær bot for thino bono oc thro
Oc ſwa ſom thinæ ſtadhr haffwo hed
aff mik · ſwa ſkal ſiracuſa ſtadh haff
wa hedhr oc æro for thina ſkuld ·
lucia taladhe til ſina modhr thu ha
ffwir botir fangith Jak mangr tik
iffwi hwa nāpn ſom tik botir gaff
at thu mik fæſte aldre māne wtā
ihū xpō Oc alt thz thu wilt mik
giffwa til gipto minis likama thz
giff mik at giptas mz ihū xpō · mo
dherin badh hona bidha til hon doe
oc ſidhan giora mz godz oc pænīgō
hwat hon wilde Lucia ſwaradhe
or lona los
thz ær dyghdhalos lon at giffwa godz
tha han githr ey længhr liffwat · giff
giærna madhan thu liffwir oc wænt
tik aff gudhi godh atterlon Thetta
war daghlik daghtingan thera
modhghna Lucia gaff rika almo
ſor lonlika fatiko folke wtā modhr
wilia · hwā fæſteman ſpordhe thz
oc kærdhe for paſthaſij doom ſina
fæſtemo for giora modhrne oc wara
criſtna · paſthaſius lat dragha luciā
for doom oc giffs thr hænne ſkuld ba
dhe for hwa gudh gen keſara budhi
oc for giorth modhrne wtā fæſtemanz
wilia Lucia ſwaradhe ſwa withr
lika at paſthaſius lath ſik ſkændā

Oc ſagdhe thin ordh wardha ſkære
tha baardagha notha · lucia ſwa
rade gudz ordh wara wardogh
oc æwinnelighh Paſthaſius ſporde
æn hon waare gudh · lucia ſwaræ
ſik wara gudz thiæniſto mō ſom
ſom ſagdhe · tha j førens for warlz
wald tha wardhin j ey ſiælffwe
talande · wtā then hælghe ande
talar Paſthaſius ſpurdhe æn j
hænne waare then hælghe ande
Lucia ſwaradhe at the ſom ren
lika liffwa ærw thæs hælgha an
da monſtr ſom ſcūs paulus ſkriff
war Paſthaſius hotte hænne la
ta dragha til horra bodha · oc
ſkæmma hona ſwa widh then hæl
gha anda Lucia ſwaradhe hiærtat
githr ey ſmittas nodoght oc ey
nū likame ſmittas gen hiærtans
wilia · æn tha boghis nū renliff
wis krona mz twæfaldho lono
paſthaſius bodh hona dragha
mz mangha māna affle · oc en
gin gath hona a ſtadh forth æl
ler rorth Oc ey aff marghom
oxnom ſom ſidhan fore fæſtus
mz tuſandha mānom Paſtha
ſius nykat harmſlaghin lath
tændha baal wndhi hona · oc
oſa a hona wællande thiara
oc olen badhe ſamā blandhat

gudh gaff lucie goth tilomodh oc
thrigghia dagha frest widh tholka
pinor hedhnō til skam oc cristnō
til tröst En wen pasthasii wildhe
hæmpnas hans harm oc skar
hūa strupa sondhr mz swærdh
tha hiolt hon badhe liff oc maal
til præste komo oc gaffwo hēne
gudz likama Thon badh alt cris
tit folk helt liffwa oc gladhias
aff godhom tidhandō at kirkian
haffdhe fridh fanghit oc at maxi
mus doo than sāma dagh drapin
aff constantino Thon saa oc pas
thasiū bakbundin ledhas for sinō
øghom til room at halshuggas
thy at han ødhe tecilie rike som
han war foghate iffwir lucia
gaff sin anda j gudz hændhr cris
tit folk iordadhe hona j sāma stad
oc bygdho thr kirkio i gudz hedhr
hūa daghr kombir attonda dagh
sci nicholai *Thzta ær wttydilse aff
aff thē siw antiphonis som siongas
fore iwlen som heta O sapiencia
oc skal læsas ō siælffwa daghin*

Tæsse siw antiphonis betek
na the gambla fædhrna
astūdan som waro j limbo
thz ær hælwitis forborgh Oc astū
dadho wars hærra ihū xpi forsta til
qwærnd som war at han skulde
koma til iordhrikis oc mandom
taka Oc aff iomfrū marie liffwe
födhas samuledh betekna oc so
lika alla cristna māna astūdan
hwilke som astūda hans adhra til
qwarudh so ær til domē Oc for ty
æru the alla secundi tom At wi bi
dhiō the andra til qwarnidena so
ær til domē Oc thy the antiphone
som haffua j forstone the ordh oc
nāpn som til höra guddomenō so
æru O sapientia oc O adonay
the höra til the forsta tilqwārdine
O adonay ær swa mykit som hærra
oc teknar at war hærra ihūs xpūs
ær gudh oc hærra ower all creatur
En the antiphone som haffua j
forstone the ordh oc nāpn som til
höra mandomenō som ær O ra
dix iesse oc O clauis dauid the til
höra the andra tilqwarudine so
ær til domē J thæssō antiphonis
bewisar the hælgha kirkia som ær
cristin mogher swa margfallik a
ka sottir krankdō oc wanskil
se Oc beddis til hwario boot oc
wanzskilse lækedom thy at for
æn gudz son kom til iordhrikis
oc thok mandō tha haffde man
kōnit siw handha krankdō oc
wanskilse Forsta war fnakuna
oc wanwit Annat war syndha

HS A 3 - 117v

ſkulden oc gælden Tridhia war diæff
ſens thraldomber ſom mankønet
war wndhir giffwit | Fiærdha war
fængilſet oc banden thz war bun
dit mædhir · Fæmpte war mørkrit
oc blindhan ſom thz war wty Siæt
te war wanſkipilſe ſom thz haffde
Siwnde war wtlændingen aff fæ
dhirnis landheno · ſom ær himeri
kis rike Thy widhirtorffte mankø
nit ſiw handa lækedom ælla boot
ſom ær lærare, athirløſaren | fræ
lſaren · wtledaren | lyſaren wælſk
aparen oc ſælaghetz gømarē ælla
atirledharen til fædhirnis landit
Thūa ſiw handa lækedō ælla bote
na | bedhis mankønit i tæſſō ſiw an
tiphonis | Førſt for thy | at mankønit
war fakunnoſt oc wanwita | Thy
beddis the hælgha kirkia lærdom
i the førſta antiphona ſighiande
O ſapiencia thz ær / o wiſdombir
hwilkin ſom framgik aff høgxſta
gudz fadhirs mwnne · warandis aff
ænda oc til ænda | ſtarkelika ſøtelik
ka | oc mildelika all thing ſkipan
dis kom oc lær os wiſdomſens oc
ſkuldhēna wægh Thūa lækedom
tha gaff os war hærra ihūs xpūs |
thātidh han affladhis aff thēm
hælgha anda i iōfrūna liffwe · oc
føddis til iordhrikis aff hēne | och
wart mankønſens lærara Oc lær

dhe mænniſkiona ſkuldhetēna oc ſa
lidenna wægh Nu for thy at litit
haffdhe forſlaghit at mankønet
haffde wordhet lært | wtā lika haff
de wordhit giorth for ſynda gælde
oc ſkuldena | Thy i the adhre anti
phona | beddos the hælgha kirkia
tæſſinis gældzſens løſn ſighiandis
O adonay thz ær Hærra oc mak
toghir gudh | oc iſrahels ledhare ·
hwilkin ſom ſyntis moyſi i brinnan
de buſkanō · oc honō wppa ſynai
bergh gaff laghin | kom oc athir
løs os i thinō wtrækte arme
Thēne lækedom gaff mankøn
no war hærra ihūs xpūs | thātidh
hā føddes aff iomfrv maria liff
we | hit til iordhrikis Thy at han
byriadhe tha wardha iſraels | thz
ær alla criſtna mænniſkior hærra oc
ledhare oc athirløſare | Nu for thy
litith ællir enkte haffde hulpit | at
wi haffdhō lærdz oc athirløſtz | ō wi
æptir athirløſnena | haffdhō bliff
wit i fængilſomē Oc thy i the tri
dhia antiphona beddes the hælgha
kirkia | wppa mænkønſens wægh
na frælſas aff fængilſomē ſighian
dis O radix ieſſe thz ær O ieſſe
root | hwilkin ſom ſtandhir folkeno
til tekn · owir hwilkō konungana
the athir lykkia thera mwn · til hwil
kin hedhningana bidhia | kom oc

fralsa os oc dwæls ey nw Thua
lækedome gaff mankønno war
hra ihus xpus thimidh han tolde
dødhin oc pinona for wara skuld
oc frælste os aff diæfwlsins træl
dom Ælla for thy at enke haffdhe
hulpit at mankønit haffdhe wa
rit atirløst oc frælst. ok thz haff
de blifwit qwart i bandome oc
ey wordhit wtledh aff bandome
oc fængilsome Oc thy i the ffiær
de antiphona beddes the hælga
kirkia mankønet wtledhas aff
fængilsome oc bandome sighian
de O clauis dauid thz ær O da
uidz nykil oc israels konungx spi
ra. huilkin som wplater ælla wp
later. oc enghen wplather ælla atir
later atirlater oc engin wp later
kom oc wt ledh aff mørka stuffwo
ne huse the som bwudhne æru
oc sitia i mørkeno oc dødz sins
skugga Thina lækedome gaff
mankønno war hra ihus xpus
thimidh han nidhirfoor til hælwitis
oc brøt hælwitis port. oc thok thr
oc wtledde adam oc eua oc alla
gambla fædhrena. oc alla the siæ
la som thr waro oc nidogha wa
ro at niuta wars hra ihu xpi
dødh oc pyno aat. oc førdhe thim
um sik til himerikis glædhi Ælla for
thy at the som længe haffua warit
i mørkreno oc mørkastuffwo. sua g
na oc haffua mørk øghon oc mør
ka syn oc kunno ey klarlika see Thy
æpther løsningena oc wt ledhningena
aff mørkastuffwone. thr mankønit
haffdhe warit wæl i fæm tusanda
aar oc æn meer. oc war blint och
mørkt wordhit tha widhirtorffte
thz at thz skulle man lysas. at thz
matte see oc wndhirstanda huart thz
skulle gaa oc at thz kunne wægh
ledha sik Oc thy i the fæmpte an
tiphona bedhis the hælgha kirkia
som ær cristin moghe ælla mankø
nit liws oc manlysilse. at thz mat
te see oc wita huart thz skulde ga
oc sik wæghledha sighiandis O O
riens splendor etc Thz ær O œruide
like liws wprinnande skin oc rat
wisona kom oc manlys thim som
sitia i mørkreno oc dødzsens skug
ga Thina lækedom gaff mankø
nno war hra ihus xpus thimidh
han wpstodh aff dødha a paska dagh
Thy at ginstan hans siæl skildis
widh likaman tha foor hon nidhir
til hælwitis forborgh. thz ær til
limbum oc brøth hælwitis porta
Oc alla the hælgha siæla som w

dogha waro at niwta hans ſignadha
dødh oc pino aat / thm̄ hælgade han
ginſtan oc m̄an lyſte thm̄ ginſtan.
Swa at han loot thm̄ ſōe ſins gud
dōs klara æntte oc ſkin / oc thra æro
oc lōn ſom the ſkuldo ſaa j himerike
Æn tha at the ey komo til himerikis
for æn war hrā ihūs xpūs / fore til
himbla æller himerikis Æn for ty
at litit haffdhe forſlaghit / at mankō
nit haffdhe wart lært / ath̄ lōſt.
ſwælſt wtledh aff ſkrøghilsome / oc ī
nan lyſt. wtā thz haffdhe wordhit
wæl ſkapat / oc ſkiught j gen ſin rææt
ta ſkipilſe Thy bedhis the hælgha
kirkia a mankōnſins wæghna / thæ
na wælſkapilſen aff ſynda ſidhwæ
nio / oc bøghelighetine. oc til rææth
ſkipilſe ſighnandis j the ſiwnpte An
tiphona O rex gencium &c Thz ær O
hedhningmna konunger oc ſtora a
ſtūdan. oc thn̄ horn ſtenē ſom gør
badhin / æller thw eth / thz ær thu ſō
for / enar indhana oc hedhingana
j the hælgha troo, kom oc gør ſææh
kan mānen / ſom thu ſkop æller ſka
padhe aff iordhine Thūe lækedom̄
gaff mankōnino war hrā ihūs xpūs
Thūtidh hā wp foor til himbla / oc ſæn
de ſinō kænneſwenō oc apoſtlom a
pinghiſdagha dagh thæn hælgha an
da. oc allō triſtnō mæniſkiom ſidhā
j dōpilsome / thy at tha ſingo the
oc wi ſam nw j dōpilsomē the wæl
ſkipilſen / at wi wordhom qwæm.
oc wælſkipat til at ſaa himerikis
rike Æn for thy at litit æller ække
te haffde forſlaghit / at mankōnit
haffdhe wart lært, ath̄ lōſt ſwælſt
wt leth aff ſkrøghilsome m̄anlyſt oc
wælſkapat. wtan thz haffdhe wa
rit ath̄ leth til ſædhrinis landith
j gen Aff hwilko thz wart wtlaat
Oc at thz matte ſælt bliffwa æ
for wtā anda. thy j the ſiwndhe
antiphona / bedhis the hælgha
kirkia wppa mankōnſens wægh
na / Thūa atwrledilſen oc ſælighe
tena ſighnandis O emanuel thz
ær O thu ſom ær war os gudh æll̄
war gudh oc konunger oc war lagh
mā / oc hedhingamna bidhan oc
aſtūdan, æll̄ thn̄ hedhingana bi
dha æpter oc aſtūda / oc thra ſælig
hetz gørara. kom oc gør os hela
oc ſæla war gudh oc war hrā.
Thūa lækedom̄ giffir war hrā
ihūs xpūs mankōnino / oc enkā
nelika thm̄ oc ey andrō / ſom wær
dhe æru at kōma til himerikis
æro / a domadagh / Thūtidh allō
wtwaldō til himerikis æro giff

HS A 3 - 119r

w̄ sælighet badhe til likama och
siæl Oc ledhir thim tha mædhir sik
atir til fædhirnis landit som ær hi
merikis rike Nu tha som alla læ
rara sighia · at siælana som nw æru
j himerike | haffwa gladhi oc hughnat
thogh ey fullkompna | for æn likamen
thra som the haffdho hær j warldine
kombir thit med them | oc thz skeer a
domadagh | thiitidh likamen oc siæ
lin samman foghias | oc koma swa ba
dhin til ævindelika himerikis æro ·
Oc tha faar mankønit ællz mænnis
konar | sama sælighet badhe til liff
oc siæl | thwilka os wnne gudh fadir
oc son oc than hælge ande amen

Thetta responsorium siunger lølikeda
ghin for aduento symnedagh

Hærran sighir see oc skodha daga
nu koma · oc iak skal wp resa
dauidz rætwisa slækt | oc skal han sty
ra som konunger | oc skal wara wis |
oc han skal gøra doom oc rætwiso j
iorderike Oc thetta ær thz nampn | the
skulu hono kalla · war rætwis | rat
wis herra j them daghomen skal iudha
landit frælsas | oc israels moghe skal
byggia tryggelika ympnus Condi
tur alme syderum

O ihesu xpe skyanna milde skapare
cristna manna æwidelikit liws
aldra mænniskio atirløsare hør thra

bøn som tik gudelika oc ødhmiwklika
bidhia V̄ Qui condolens

O herra thu som wart ymnade tik om alla
warldz mænniskior · at the ey for sooro ixz
æwindelikom dødh | thu frælsadhe them som
wanmaktoghe oc siuke waro | fore synde
na skuld · giffwandis bruthlikom lisa aff
thera pyno | som the haffdho forskullat
O ihesu xpe thu gik wt Vergente mundi
aff thinna høffwizskasta modhirs | oc iom
frw iufrwbulse · thz ær wt aff thinna wælsig
nadha qwidh | mote thy wærlden wilde
ændas · swa som brudhgumme plægha
gaa aff sino brudha huse | gladhir wæl
wilioghir oc færdigir Cuius forti potentie

Hwars hwitkins walde styrk oc makt
bøghias all knæ | badhe j himerike oc
iordherike · oc widhirkænas sik wara
tik til thianist | wndhirbughin æptir
allo thino wilia Occasum sol

Fore thy swa som solin hon haffwir
sin gang · æptir thy gudh hænne skipat
haffwir | oprinnandis j østir | oc bærghan
dis j wæstir · oc som maanin haffwir
sin bleka lith oc gangh | æptir gudz
skipan | oc liwsa stiærnor æru skinande |
oc halda sin rætta gang · swa skal oc
mænniskian | wara lydogh gudz budh
ordhom · oc bidhia til hono en sampna |
oc gøra gudz wilia æptir sinne makt
O ihesu xpe alla wærldhinna komaskola
de domare · | wi bidhiom tik | at thu

gōm oc bewara os j thæſſe wærldina
tima | fore owinſins thz ær diæffwlſens
orena ſkutō · thz ær for hans ondha
inſkyutilſom oc ſkeſtilſom · laus honor
Loff hedhir dygdh oc æra wari gudhi
fadhir oc ſon | oc thī hælga anda æwī
delica · for ſin hælga ſødhilſe oc harda
dødh oc pino | nz hwilkō han os ſkælſte
aff æwærdeliko dødh amen Sed ant
phona Vem dñe post Nūc dimittis
Ohra gudh wdoghas at koma oc ſø
kia os nz ſridh · | ſwa at wi maghō glæ
dhias mær tik nz ſulkomliko hiarta
Oihū almoguns | ympnus Veni redemptor
Oatirløſare kom oc bewiſa the iōfru
na wara ſødda · ſom all wrldin wndrar
at tholkin barn ſødha høffins gudhi
Hwilkin ey aff manzlike ſamblande
wtā aff thī hælga anda | ær gudz ſon
wordhin man | oc ſøſtruna qwidz ſrukt
blomſtrandis Komſtrūna liff thiok
nadhe · huas iōſtrudō oc lōnlika mælff
wō o ſkaddom | huas dygdha tekn the
ſkina j thy · at gudh wærdis j huas
mōuſtir Procedens Gudz ſon · ſom war
kæmpin haffwandis twæggia wærilſa
natur | hā wt gik aff ſino brudha huſe
oc aff renlekſins kongx gardh | gladhir
at rydhia os weghin Egressus eius a patre
Hans wphoffs gangher war aff fadhre
nō · hans atirgangher war til ſadhrin |
hans wt lop war til hælwitis · hans
atir loop war til gudz ſæthe Equalis
Eterno patri

Oihū xpe liker ſadhrenō · j ſødr tik
likamans ſighir | ſtadhſæſtandis wars
likama wanſkelighet j æwdelike kraff
toghet · laus honor Loff hedhir dygdh
oc æra wari gudhi fadhir Aui ventur ge
Thæn ſom komaſkolande ær · hā war
doghis at kōma oc dwælis ey | thy at
nw wardhir enghin ræddoghe j waro
laudz ændom De te virgo
O iomſtru maria the hælgar ſædhre
ne aſtūdadho | nz hete aſtūdan oc
ſøkian · at aff tik ſkulde wærldina ſræ
lſare oc atirløſare ſødhas | oc tik fore
ſagdho oc pphetane aff · oc tekn
ſom hændo j gamla laghomē · thek
nadho oc markto thz ſama Cum ſi
dhe kom himerikis ſændebudh ſom
war gabriel ængil | helſandis oc bu
dhandis tik at thu ſkulde wardha
gudz modhir | thæn hælge ande gior
dhe tik ſrubtſāma oc haffwandis
Tha ropadho pphetane O maria nar
kombir thæn ſom wi haffwō ſwa my
kit oc længhe aſtūdat O maria nær
ſkal hā ſødhas aff tik · æptir hwilkō
wi ſwa længhe bidhat hawō | kom
hīa · kō nw gynō iomſtrūna mælwe
ſøkiandis os · oprinnandhis aff hi
merikis høgdh Collecta Deus qui de beate
Gudh ſom wille ænglenō budhande
thit ordh oc ſon | taka kōt oc warda
mæniſkia | aff iōfrw ſce marie qwidh |
giff thinō wndirdanoghō at wi ſom

HS A 3 - 120r

ſanctizka trom hona wara gudz fo-
dhirſko oc modhr maaghe ſaa hiælp
nær-tik for hwa bøn oc til ſkyndan
gyno thæn ſinna wan hrri ihm xpm
Aff førſto ſunnedaghenō j aduento
Ecce venit rex· occur ne Inuitatorm
ramus obuiam ſaluatori noſtro
See criſten mæniſkia· nw kombir
konungin / gangin wt mz wordhnugh
mothe hono Aſpiciens a longe R̄
Thætta reſponſorium giordhe ſci gre
gori vnnkir / oc ſionger j ſti iohis
baptiſte pſona / ælla brudhena ſom
ær the hælgha kirkia· ſæghiandis Aſ
piciens a longe Jak ſaa fiærran til
aff iordhrike oc til himilin Oc ſaa
iak gudz til komande waldh ſom ær
gudz ſon· hwilkō ær wald giffwit j hi
merike oc iordhrike· hwilkin ſom
tha han ſyalfkin ſik bewiſte Oc tok
nan ſkylte ælla holdhe alla iordhe
na· thæſſin thokna ær gudz miſkūd
hwilkin giffwir ſwalka mot allom
ſynda heeta Thæſſin thokna wndir
ſtandis os· at wara gudz ſons man
dombir / hwilkin alla wærldina ſkal
ſe oc helar Thæſſin thokna maa ſægh
ias wantrolighetin ælla ſkāmoghe
tin· thy at mæniſkian wiſte enkte
aff gudhi· ælla ſigh ſialffwa / ælla at

gyrnilſe war nakor ſyndh Thæſſin thok
na ſkylde oc holdhe alt iordhrikit·
Thy at ſwa ſom prophetin ſighir / alle wa
ro aff gangne fran rættwiſone / oc ſyn
doghe oc onyttoghe at nakot got gø
ra Ite obuiam ei gangen mote hono
j kærlekſins wægh· oc ſighin / oppin
bara os· ō thu ær meſſias / thz ær xpc
hwilkī j laghomē ær loffwadhr· ath
ſtyra iudhamoghin iſrael / ffornamp
da reſponſorium haffwir thry wærs· oc eth
glia pri / til thekkiandis ſyra gudz til
qwarndhr oc ſyra thima· ſom ær time
ſom war før æn laghin giffwos / oc
waaro giffwin· prophetana time oc ſpaa
dom oc nadhena time / tha xpus war
føddhr til iordhrike J førſta wærſenō
ſighir the hælgha kirkia· ælla ſancty
iohannes baptiſta / til iordhrikis mæn
niſkior· ſom waaro før æn laghin gaff
wos hwilke waro ſaa ſom dyrkadho
en gudh Quique terrigene R̄ N i alle
føddhe j iordhrike· mærkiandis thz
mz alla thim / ſom iordhrikis thing
ælſka· oc thza æpthir følghiara ſom
æru ondhe oc ſyndoghe Et filii ho
minum / thz ær mæniſkiar ſyni· mz
hwilko mærkis alle godhe / rike oc
fatighe· hwilke æru til ſamā j the
hælgha kirkio / ſom ſkarin j ſara hu

HS A 3 - 120v

senno. lamben mz kidhiomen Jte obui
am. thz ær j ondhe oc syndoghe gaan
motekonod messia idz x / byriandis kær
leksins wægh Oc j godhe gaan fram
thriwandis j mera godho Jandrom
versenō thetnas than moghin / som
war tha laghin gaffwos. til thera sæ
ghe som laghin gaff Qui regis isr
Thu som styre indha moghan israel.
mz laghana kænnedom / som ær sande
gudh. hwilkin som ledhe hā aff enne
dygdh / oc j andra / swa som hyrdhin le
dhe sin faar til ena godha beet oc j an
dra Oc til fuartt / som ær menlose jo
sep. mz hwilkō thetnas hedhinganna
haff thina atkōmo. ingyntandis j
thin thins guddoms liws Oppinba
rande oc budhande os. om thu ær
messias / Sup Jthin thridhia ver
senom thætnas hælghe fædhe / æpthe
gudz fødzlo. Tollite portas ꝛc Oc j
hōffdhinga j wadhæno warandhe.
takin bort dødzsins porta / som ær las
the oc synde / mz hwilkō diæfflin
faar ingang til mænniskio hiærta
Et eleuamini ꝛc Oc j æwinnelike por
ta som æru dygdhena. ledhandis
mænniskiona til æwinnelikt gudz ri
ke. lypten idhe mot standande allō
odygdhō / thy at mz idhe dygdhom
ingaar oc bygghe j os æron a koni
ghe. hwilkin j laghomen ær loffwa
dhe at styra oc kænnas j israel Ethe
næst siongx gloria patri ꝛc til thæs at

wi skulō thækka waarō frælsara
ihū xpo. / hwilkin wi doghas kōma
til iordhrikis Oc the æpthe bōrias
æthe responsorium Aspiciens a lon
ge ꝛc Thz thetnar at wi skulō til
læggia alla godhthinga ænda oc
upbyrilse / honō som ær alpha ꝛ o
thz ær uphoff oc ændhe aldra goda
thinga Annan synnedaghin
Rex nr aduenit xpūs. quē iohēs
pdicabat agnū esse venturum Naar
konunger xpūs kombir nw. han ær
than sāmi / som iohēs baptista pdica
de at wara kōmaskolandis lamb
Surgite vigilemus Thridhi sōnnedagh
venite adoremus. qꝛ nescitis horā.
quando veniat dūs Standen up
oc wakom / kōmen hiit oc gørom
wordhningh / for thæn skuld / j within
ække timan naar hans kombir
Mærk thættat / thætta ær inuitatoriū a
attonda daghenō for jula affnenō
om søkut ær Inuitatorium
Pacientes estote confirmates cor
da vr̄a. qꝛ aduentus dni appropinqua
Warin tolighe oc styrke idhe Ether
hiærta. thy at hans til kōma nal
kas fasth A sāma dagh til magnifi
cat skal siongas O sapientia. Thær
dha synnedaghenō Inuitatorium
Vigilate aīo / in proximo est dūs deus nr
Waken j idhrom hugh. j næsta thi
mano ær hans til kōmo ꝛ l sc̄e thome
dagh antiphonā sup bndictus aff aduēte

HS A 3 - 121r

Noli timere, quīta eīn die veniat
ad me dn̄s nr̄
Rædz ekke| for thy at a femptadaghenō kombir war hr̄a Antiphona j sāma aftonsangenō til the fem psalmana Paratus esto isrl̄ in occursū dn̄i quonīā venit
Vaz nw redho thu isrl̄. at møta hānom thy han nw kombir
A tridhia daghenō for jwl respon sorū in vesperis De illa occulta hītatōne sua. egressꝰ ē filiꝰ dei descendit visitare z consolari ōs| qui cū toto corde desiderabant
Aff sīna løuligha hēme tha nidhir foor gudz son| at withia oc hughna alla thā| som honō aff allo hiarta astūdadhe A jwla apton īuitatori
Hodie scietis qr̄ veniet dn̄s, z mane videbitis gloriam eiꝰ
dagh within j at hrān kombir oc morghon arla skulin j see hās æro
A jwla otto īuitatoriū
Xp̄us natus ē nobis. veite adoremꝰ
Xp̄us ær os nw føddhir. kōmom oc bidhiom til hans De s̄co thoma
Thær s̄ꝰus thomas p̄dicadhe widh cesareā. teedhis honō war hr̄a oc sagde honom Gundoforus Iudie landz konūghir haffwr sent hir til landa en sin fogota som hetir abbanes, at leta en mæstara kōnan oc fløghan at dikta oc smidha honō eth ærlikasta palaciū| thu skalt fara mz honō a mina wæghna Thomas swarar. nu hr̄a sent mik hwart thu wilt| wtan til Iudie land. war hr̄a trøste hā Oc bad han orædan wara| a sīna trøst oc gømo. oc sagdhe honō at hā skulde thīr martyr wardha Thomas swarar thu æst nū hr̄a| oc iak ær thin thiænare| wardhe thin wili Thir næst møtte abbanes. warō hr̄a| thir thomas gik mz honō Oc spordhe æptir thu mæstara| som dikta kūne oc gøra to likt kesara palaciū| som standhir i nan rōmsko borgh. war hr̄a fik honō sc̄m thomā| oc loffuadhe hā bestan oc wisastan mæstara tæ[k]kons likt Thomas oc abbanes sighldho aff cesarea. oc ī til Iudie land. oc kōmo thæs mællan til en stadh sighlande| som thæs landz konūghir giordhe bryllope sīne dottir. oc lystis oc ōkxis ō stadhin almænnelikit bryllops budh| allō thū ey willo gøra konūgen wredhan Thomas oc abbanes kōmo til thz hoff| mz gudz forsyn En ebrezk møø saugh for bordhe| oc lek mz søte noto j pipo En ær sandhir gudh| oc indha gudh| thomas lydde| oc lyste at høra thz gudhlikt war Oc lypte wp øghon

HS A 3 - 121v

green hyppnom oc akstadhe hwarke
mat ælla drykk. wtan badh ær mødua
thz sama siongha/ konunger skærskia
re giff hono pust Thy at han wilde
ey drikka oc æta som thz war sidhz
Thomas sagde til hans. thik ær bætra
bæra tæssa hems skam Oc braadha
hæmd/æn bidha oc faa hælwitis pino
som aldre litz Thy standhz iak wp fra
tæssa bordhe. før æn hundhz bær the
handhena jn forbordh som mik sloo Oc
sumadis hans ordh. thy at leon sleet
han til dødh widh ena kællo Oc hunda
aato han. oc en swarther hunder bar hans
hand Jn før bordh j sinom munne Oc
rædhos alle oc loffuadho gudh. oc fiøl
do før føther sancti thome

Konungin badh sanctum thomam wighia
sina dotther brudha sængh Tho
mas wighde sænghena mz fram ordom/
... fullom/ oc sagde swa/ nu hæra sam
dhe gudh/ sighna thæssa thu vngfolk
mz thinne høghra hand Oc giff thæm
blomster æwinnelikx liffs Sidhan aposto
lus war bort gangin aff brudha thz bær
gheno/ fan brudhguminen en qwist
fullan/ aff dactile frukt Oc aat than/
oc hans første mødom mz hono/ thz natt
somnadho the badhen Oc saagho
j somne badhin en drøm. oc sagdo
sidhan waknin/ j sængh/ hwart andro
hwat drøm the saagho. huru en væ

nastir konunger thok thæm j sin
fagn badhin Oc sagdhe sin apostolum
haffua wisat thæm til æwærdelikit liff
Tha kom thomas in til thæra at lucktum
durom owarandis/ oc sagde them
huru dyr renliffwis dygdh ær. hon
ær ængla syst/ oc gudhi likast/ som
sighrar giruina oc diæfflana/ hon ær
alz faghnar ægha. hon ær alla dyg
da drotningh/ Throna sighir/ helsona
frukt thz aldre falnar. the gladi
na thrøst/ aldre faar ænda/ Æn aff
giri oc likamans lusta kombir hedhz
spiæld Oc thz kombir aff ful sydh
oc smittan/ oc aff thæm synde. oc aff
thæm bygdh oc lastir. Mædhan tho
mas thalar/ komo twe gudz æng
la oc sighia sik wara thæra gømma
ra/ Oc radha thæm lydha thæm ra
dhom/ thomas radh thæm. oc sighia
sik ginna wilia føra wærdelika the
ra renliffwis loffuan for gudh siælff
wan/ The thoko gærna badhin mz
takkom widh tristundom oc renliffwe
Thon heet pelagia oc wart wigdh
nunna oc martir om sidhe. han heet
dyonisius Oc wart thæs styrs bistop ba
dhin hælagh oc fulkomin j trone.
Sidhan thz wart kunnict oc tristuan
fulkomnat. tha sighdo the/ badhe
thomas oc abbanes/ hoem til indie
landz konung. konungin wart fryghdh

thæra komo

thera ko̅mo oc fik them myket ſilff
til bygningh Oc foor ſialffuer til an
dra ſina landa oc ko̅ ey ather for
an thu aar waaro lidhin Oc vnd
ſtodh tha ha̅ kom at the haffdho
enkte annat byght æn kirkior oc
criſtnat folk, oc giffuet wt alt hans
ſilff til kirkio bygningh oc fatigho
folke Tha læt konungin fanga the̅
badha· thoma̅ oc abbane̅ oc loth
them ſætia j myrko hus oc gaff
thera dom at the ſkuldo forſt flaas
liffuandis oc ſidhan brænna Ma
dhan the ſaato j hæffto̅ doo konungx
ſins brodher ſom heet gad Oc ſtodh
vp aff dodh fiærda daghin, oc the
wordho alle rædde oc rynndo Tha
ropte ha̅ aptir ſino̅ brodher, min bro
dher than man thu wilt lata flaa
han ær kær høgxſta gudz win Oc
gudz ængla thiæna honom, the
leddo mik til paradis Oc teedho
mik eth thz ærlikaſta palaciu̅ thz
nakor øghon magho nakontidh
ſee ſom thomas haffuer byght mz
thit gull oc ſilffwer oc dyro̅ ſteno̅
Oc ær thz thit d̄ thu wilt thz æ
gha oc hono̅ lydha ælla wil iak
thz kopa, oc thik ather giffwa ſwa my
kit gull oc ſilff thu hono̅ fik konu̅
gin ſwarar ſino̅ brodher thz wari
mith oc thomas bygge thik eth
annat· ælla vpthom badhe thz
ſom bygdh ær Tha læt konungin
loſa them badha· thoma̅ oc abbane̅

oc fiol for fotter thome Thomas ta
lar til thera brodhra dighra nadh
haffuer gudh idher giorth, oc wiſath
idher ſin lønlugh thing Ther fore ſku
lin j gærna troo ihu̅ xp̅o oc warda
criſtne oc døpas, the toko widh gudz
nadhe oc døptos badhe Oc wordho
fulkomplika criſtne Een manadh
ſidhan lærth thomas mz konungx bu
dhi ſinna kalla alt landit, oc alt
ſiwkt folk for ſik føra· Thomas las
for ſiwko̅ oc kom liws aff hympnu̅
ſom lyungn eldher, ſwa at alle bade
ſiwke oc hele fiollo widh iordh ræd
de til thæs thomas trøſte them oc
badh them o rædha opſtanda Thy
at gudh ær liws thy kombir han j
liwſe, alle ſtodho the vp ſkadholo̅
ſe, oc alle the hele ſom thit ko̅mo
ſiwke Ther næſt wiſadhe han oc lær
dhe hymerikis vp gangh aat tholff
dygda trappom, Forſta fiæth a forſ
te trappo ær at troo en enſamen
gudh wara Oc tho hwarro thre
pſonas fadher oc ſon oc than hæl
ghe ande, oc wiſadhe them thz wara
mögheliket mz naturliko̅ exemplis
Forſta exemplu̅ hittis j ſialinne oc
hu̅a threm krapto̅, ſom ær name
oc minne oc vndirſtandilſe Annat
a wintræno ſom haffuer the thry
bulloff oc frukt, oc the thry ær
eth træ Thridhia ær manz ſins huff
wodh ſom haffuer flere withi badhe
høra oc ſee oc ſmaka ælmor hyp

na trappa ær dōpilse Thridhia kötz
bindoghe aff hoor oc lōsko læghe
Fiærdha ær atelz hald aff giri til w
dhna hedhe j goz oc pæningom Ffæp
ta ær atelz hald aff owmatto math
oc drykk· siætta ær skriptomal Siw
da ær at ey brytha skriptomaal Atto
da at giffwa fatighom oc wægh farā
dom Nionda ær at leta oc witha
hwat gudh haffwer budhit oc fylghia
oc fulkompna hans wilia Thionda
ær at letha oc witta hwat gudh
haffwer forbudhit Oc see widher wa
dha Ællopte ær at göra got wind
oc owinom Tholffte ær at göma
wæl alt thz nw ær saktb· æptir thæs
sa predikan j sāma studh cristnadis
xi tusandh mæn wtan barn oc qwi
nor Thædan foor thomas til judie
land östra· oc sken hans komdh
om alt thz rike mz kænedom oc iær
teknom Han giff thir öghon enne
wælborne frw som heet sintiten
badhe likamlica oc andelica Mig
donia carisij hustru· konūgsins
frænde war hāna godher win hon
spordhe sin wen sintiten aat hu
ru hon matte faa se thomā tho
rædh hāne fara j fatikæ folkx klæ
de· oc finna thā swa thz thā predika
dhe fore fatiko folke Mighdonia
giordhe som hō rædh· oc kom til
hans predikan j godhō tima so thā
predikade hwru falst oc flærdafult

thēna wärldhēna liff ær Oc flyper tha
hælzt aff handom· tha man wæntir
fastast halda J the predikan wiste thā
mz fyrom skælom at folk skal gær
na gudz ordh höra· Förstā thy ath
gudz ordh ær andelighth siælena sind
rilse Oc lyse siælēna blinda at see
oc kænnas widh sin skapara Annor
skæl ær· at gudz ordh æru andelica
siælēna drykker som hona löser
oc rensar aff syndom oc lastom Thri
dhia thy at gudz ordh æru andeh
lict siælēna plastir som læker thēna
saar Fiærdha thy at gudz ordh æru
siælēna födha som hāne giffwer thēne
vikis lusta Oc swa som siwker faar
ængha hiælp oc mæghin aff thēn
mat thā æthir ey gærna Swa hiæl
pa ey gudz ordh siwke siælene wtā
the höras mz godhwilia oc gömas

Mighdonia thok wid Cum atwæ
cristnudom Oc wilde ey sidhan
koma j sins bonda sængh wtan hā
wordhe cristin Carisius beddis loff
aff konūgenom· oc satte thomam j
myrko hws Mighdonia gik til hā
sit oc badh thomā forlata sik at hā
möddis oc qwaldis for hāna skuld
Thomas hugnade hona oc tröste
oc sagde sik gærna wilia thola alla
pinor fore gudz skuld Carisius badh
konūgin at drotnīgin matte tala
Oc thæna for sine syster nigdonie
oc wændha hāna hugh fran cristno

troo | Migdonia wisadhe drotnī
gīne gudhligh ordh oc iartekne
thome · | swa at drotningen opte
thīn alla wara bansatta ey thro
de tholikō iarteknō | Oc wordho
cristne · tha kændhe thomas crist
no folke | swa at drotningen hørde |
alstra kirkior | oc hedhna pste | oc
kenna pdikan idhkelika oc høra
gudz ordh

Konungin spordhe drotningena |
hwar hon war swa langhe
Drotningen swaradhe jak hugh-
adhe mina systhr wara daara ·
oc fan jak sannare | at hō ær wor-
dhin en the wisasta | hon ledde mik
til than hælgha mannin thomā | hā
kændhe mik sanan wægh æwær-
delikx liffs oc helso | Oc alle ærn
the daara | thr ey thro a xpm | konū-
gin kærdhe for sinom frændha sig-
iande | jak tænkte wænda thina
hustru mz mine | Oc hon haffwer
swa wænt mīa | at mī ær nw war
re æn thin | konungin lath bindha
thomā om hændhr | Oc framledha
for sik · oc bødh honō wænda qwī
nona hugh atir til sina bøndhr | tho
mas prøffwade mz trem exemplis
At thz waare ey skælikt · Første ex
emplū thok hā aff konungenō som
wil haffwa rena thiænist | oc ren
ferdogth tiænista folk · Æn mwn
hældhr swa wtha gudh haffua skal
ffw | kesare om alla konunga · hwat

skuld skal iak bæra thr fore | at iak pdi
kar gudz wilia som thu ey wil høra
Annor thu exempla thok hā aff eth
thorn | oc ēne kiældo oc sagde · swa haff
wir iak bygth torn | thz ær ey skæl at
iak brythr thz sælffwō nidhr · som iak
haffwir bygth a mns hia iordh mz hās
budh oc wilia · | Ahaffwir iak samnlād
graffwit godhan brwn · hwru maa iak
hā sælffwir atir tæppa | konungin lath
kōma fram brænande iarn hælla oc
lat thomā standa barføttan · a lugan
de iarne | thr brast wp kælda bradh
ka oc slækte jarnī · Thr æptir lath
konungin gøra baal j lyın ougne · | oc
kasta thomā i brænande baalit och
liggia thr til annæhs · Swa warth
oughnī swal | at thomas gik wt men
lōs aff honō | Tha bødh konungin tho
me dyrka thīn gudh solina bilæte |
oc ward thz æwish raadh som sagde
swa · wi gitō honom enkte giorth
mædhan hans gudh ær honō blidhr
latin honō wetha warō gudhi hedhr

Tha wardhr hans gudh honō wre
dhr | oc lathr han kænna the pinor
wi førom aat honom Thomas sag
de til konungin · ærlikare creatura
æst thu sælffwō | æn nakor the script
ælla bilæte thu haffwir lætith gøra
Oc hwi æst tw swa wansinnoghr |
at thu wete | oc lætr wetha gudh
likō hedhr thinō handawærkom
oc thsina māna Oc glømer thin
sanna gudh oc skapara · thu wan

HS A 3 - 123v

thz som carisig sighir at nu gudh war
dhir nu wredhir, tha skal thz wardhir
thino gudh wredhir Jak wil witta gu
dhi hedhir, oc æn nu gudh brythir ey
iarnskot midhir thin gudh Tha wil
iak offra thino gudh, bristhir thi gudh
oc faldhir nidhir | tha two mino gudh
konungin wredhgadhis widhir at han
taladhe widh han iæmpnod ordhom, oc
badh han skot falla a knæ fore bilæ
tith | Oc thomas fiol a knæ for bilætit
oc sagdhe swa ebrezsko maale Jak
hedhrar oc tha ey aff gudhit, iak hed
rar oc tha ey bilætit ælla gullit Jak
hedhrar sannan gudh | oc ey diæffwlin
Jak hedhrar nu thra ihesum cristum | oc i
nan hans nampn bindhir iak thik le
dhe diæffwl som i bilæteno bor At
thu bryt oc kuosa i mold thætta bi
læte | Jarnskot som war brindhir i
eldhe | wart gullit oc bilætit smaat
som miol Tha wtthu aff guda prester
oc thiutu som vlua, oc thera biskop
opte sik widha hæmpna sins gudz
wanhedhir, oc sloo nz kæsio | go
dhan man thomam gyno liffwit
Tha wildo the cristno incbyæmma
biskopin oc prestena Oc konungin oc
carisig rymdho fore rædhugha oc
bangge Cristne man rykstadho tho
me lik | oc begrowo thz ærlika oc
bygdho kirkio Oc ofta tistendo
men fran thin daghenom i thin landom

cc. xxx aare wars thra flyttos hans
been til edissam | som fordhu heet
rages medoz nz alexander kesara
hiælp for alla serie landa bo.u. Jnnan
thin stadh maa enghin hedhin Oc
enghin judhe enghi cristna two fal
sare liffwa oc enghin orætwis wal
thra thriffwas | Sidhan abbagarg
thæs stadz konungir sik breff aff
wars thra hand striffwat, oc fraa
thin dagh at stadhin war belagdir
læs nycristnat barn iffiw borthend
wars thra breff | striffwat nz hans
handh Oc iarnskot sly standa nd
dughe | ælla the fiendh gadz nz thin
for wars thra breff dygdh | oc sit tho
me hælghadoma, hans daghir ær
fæm nattom for iula nath

Thæssa æptir skriffna dagha the standa
inskriffna
dott bok, fforst iwla apton eth capitu
lu o middaghe oc eth om qwællen
Item iwla dagh Sanctus stephanus skal ek
ke læsas o iwlen ffor æn o wincula
petri han staar i tæsse bok
Item nyars dagh Item trættande dagh
Item purificacionis Item annunciacionis
Item paska dagh Item ascensionis domini
Item pingizdagha dagh Thæssa forskriff
ne dagha staa alt i ene bok oc thz sk
idhir bætir wndhir wisas oppa fremsta
bladhit i forskriffne bok hwat i skulin
hwan daghin haffua swa at i skulin thz en
Item compacionis hælghd Item apostoli leta

Thætta ſkal læſas om iwla apton
vm middaghin

A iwla natt oc wars hra ihu
xpi ſötaſta födhilſe gudz
ſons aptan, tha conuentith gik
til capitulū | tha ſaa gudz tiænis
to qwinno ſcā mætild ſtorā æng
la ſkara m̄z liwſom | thwa oc
twa ſamā thræuande hwarie
ēne pſone. Oc war hra ſialffwō
ſatth j abbe ſtadh vppa ena ſil
bens ſatthe | Aff hwilkō ſom vt
gik en ſtridhr ſtrōmbir klaraſ
ta vatn. Oc til förſta miſerere
mei deꝰ, tha thwade han thr
hwaria thera anlite. Til thz
andra miſerere mei deus gik
hwar en fram oc offrade honō
ſina bönir | hwilka the haffdo
bidhit för the hælgo kirkio
Til thz tridhia miſerere mei deꝰ
tha haffde war hra en gullkalk
oc ſkænkte thm ſialomē aff
honō | ſom ſyſtrana haffdo tha
hafft amynnilſe vppa j thera
bönō. Tha ſagde war hra ath
thætta capitulū haldz iak hr
hwart aar. Thætta ſkal læſas
til bordz ō iwla apton vm qwæl
T hūtidh iomfrū oc Clm
thna brudhgōme vm gin
go daghlica ſaman, værſte var
hra ihus j modhrliffwe | oc io
ſeph ſan at hon war haffwā
de, vndradhe hā owir alla
matto. Nw ſkalt thu atwak
ta thy hr ſighx | oc mat thin hiær
ta [illegible] ket fughirt nimia
Nw ō thu vndrar hwi war
hra ville at hans modhr
hafdhe fæſteſwen, mædhā
han ville at hō ſkulle altidh
bliffwa iomfru. Tha finom
wi at thz war för thrighia hā
da ſak | ſom var at tha hon
vardh hawande ſkulde hō ey
vanfrægdhas. Oc at hon ſkul
de nytia manz ſins thiænſt oc
hughnadh, oc at gudz ſons för
lo tune ſkulde diæfflenō lö
nas. Nu ioſep ſkodhade ſina
fæſtemöō | eet ſin | oc annat
ſin oc optta, oc dröffdhis ſtor
lica oc viſte ey hwat hā ſkul
dhe thænkia j thæſſo male
no | tho thænkte han enkte
ont vm hona. oc j engho nuſ
thænkte hā hona oc thænk
te at gudh var enkte omögle
likit. tho likowæl aff mānā
kranklighet jæwadhe han
thz | oc hænt wara illa. See
nw mænniſkia huru gudh la
tir ſina vini mödhas m̄z dröf
wilſe | oc komo j freſtilſe thm
til ſtörre krono | oc thænkte

joſep thy widh ſik/ at han
ville lönlica ſkilia ſik widh
hona/ Sannelika maa ſigh
ias aff ioſeph at hans loff
ær j ewangelio/ hwar .. oc
ſigx at han war rættus mā
Stor dygdh var thz/ ſō hwar
mā maa pröfwa at en mā
gitir ekke hafft störe ſörgh
oc vrēdhzmödho oc othol/ æn
mistænkia hustruna för hor
dō oc vmbær tho daghlica
ſin oræt/ Eygh gat oc varfru
varit vtā dröffuilſe/ thy at
hō pröffwade væl oc fan/ at
han war dröffdhz oc thz aff
dröffdhis oc hon/ oc thigde
tha ödhmiwklica oc lönte
gudz gaffwo/ hælder vilde
hon wara mistænkt/ æn
vppinbara gudz hemelikin
thingh/ oc nakot thz aff ſik
tala/ ſom hēne matte thæn
kias til roſn/ ælla fafængt
loff/ vtā badh gudh at han
werdogadhis varnda alt
til godho/ oc thæſſin dröfuil
ſin taka badhe aff ſik oc ſi
nō færſte man/ Thær math
thu ſee hwat dröffwilſom
oc vrēdhzmödho the haffdo
badhin Æn gudh foreſaa
thīn badhō oc ſænde ſin ængil/
hwilkin ſom ſagde ioſeph j ſömp
nenō/ at hans færſtemō hafdhe
aflat aff thīn hælgha anda/ oc
badh han gladelica oc diærflica
bliffwa quarran nær hēne/ hwar
aff wi vndirſtandō/ at æptir dröf
wilſe kombir ſtor hugnadhz ō
vi kunnom os hafwa oc vara ſta
dughe oc thulughe j dröfwilſō/
thy at war hēra lætir kōma lughn
æptir ſtorm/ oc thik thörff enkte
ræſwa/ at engin dröfwilſe lætir
han ſinō vinom kōma vtā the
ærn thīn nytlikin Sidhan ſpor
de ioſep aff thæſſe vndirlico aff
iungfrune/ hwilka varfru honom
gramlica bewiſte Oc ſwa bleff
joſep gladelica quar nær ſine
færſtemō/ oc ælſkade hona meer
æn mögheliket ær ſighia aff re
nō ælſkogha/ oc læt ſik trolika
vardha ō alt thz hēne tharffwa
dhis/ oc varfru læt ſik hemelica
til hans oc vmbaro gladelika
ſin ſtangdō/ Æn war hēra ihūs xpūs
ſtaar menlikta j modhz liffwe
nyo manadha vmkringh/ oc bi
dhar tholmodelica ſkapadhan
tima/ Warkuna thy mænniſkia
honō/ ſom vardogadhis hit kō
ma oc ſik ſwa ödmiuklica ödhmiuw

ka Mykit ſkolō wi aſtunda tre
da dygdhena · oc aldre ſkolom
wi os nakot rækna vara | mæ
dhan alzwallogh͛ gudh oc ærō
na hr͞a wilde ſik ſwa mykit
nidh͛ bøghia Oc fō thæſſa e
na godh gærnīghena ſom ær
at han ville ſwa længe fō va
ra ſkuld vara ī̄melnktr | for
maghō wi honō aldre fult gø
ra Æn tha likowæl ſkulō wi
th͛ta thænkia | oc thakka ho
nō aff allō karlek · at han
wardoghadhis thaka os fran
andro folke Oc gørom honō
th͛ta litla til hedh͛ | at vi ſtā
dom ī̄melnkta j hans tiænſt
thy at th͛ ær os vnt aff hās
godhlek | oc ey aff warō for
ſkulilſom · oc engaledhis ha
wom wi ſwa mykit goth for
thænt Oc ſkal os vara my
kit thækt at han haffwr̄ os
os ſwa vnderlika giort Ey æ
rō wi ī̄melnkta os til oma
ka | ælla mykla thwang vtā
hær ærō wi j renliffwis tryg
ghet wæl bewarat · ſwa ſom
j aldra ſtarkaſta torne Til
hwilken thæſſa hærinſkan

wærldina eterblandadha
ſkot | ælla ſtormade haff
ſins bølghia | kūno ey til
kōma ælla ſkadha gøra
wtan wi th͛ ſiælff valdō |
widh͛ ſreſtō thy aff alle
makt | ī̄melykkia hughin oc
draghō han fran allō for
gangelikō thingō til gudz
thiænſt · hulkō os bør tiæ
na aff reno hiærta j alle
fulcōplighet | Thy at wtan
huxſins ī̄melykkilſe | dogh͛
kropſens ī̄melykkilſe antig
gha litit ælla enkte · ømka
thik oc ofwir wan hr͞a ihē
xpm̄ | thy at fran thy at hā
kom j modh͛liff oc alt til
dødhin · war han altidh j vi
dh͛mødho oc drøffwilſō aff
thy at hans fadh͛ gudh aff
himerike | ſom han aldra maſt
ælſkadhe war forlatin aff
jordhrikis mænniſkiom | for
aff gudha dyrkan · oc ſaa
at ſyndoghe mæn wanhed
radho han Oc aff the ōm
ko oc varkunnan th͛ han
haffdhe til ſiælinna | th͛ ſka
padha waro æptir honom

ſiælffwō, hulka han ſaa ſwa
oſælika oc ſwa almænt fōr
dōmas/ oc thz war honom
mere pino æn alt thz han
tholde j ſinō likama · thy
at thz fore tholde hā the
hardha pynona Soe nw
oc thænk hwat godho kra
ſe hær vættis aa · wilt thu
kēna oc ſmaka hans ſōtma
tha tugga granlica tu ant

Thætta ſkal læſas a jwla dagh

A jwla nat tilkō
xpi brudh ſwa
myken oc vndir
ligh hiærtans
frygdh · at hon formatte
næplika halla ſik fōr glæ
dhi ſkuld · oc j ſamo ſtūdh
kænde hon vndirligh oc hā
neligh rōrilſe j ſino hiærta/
ſwa ſom vm liffwande barn
ware j hiærtano vmuæn
dande ſik The rōrilſen bliff
wo længe/ oc hō rædhe thū
ſinō andelikō fadhē oc an
drō ſinō andelikō wenō At
thz ware ey vantica diæff
wls gabbilſe · the prōffua
dho thz mz ſyn oc hānan/ oc
vndradho Samma daghin j
hōghmæſſone ſyntis gudz mo
dhz oc ſagdhe brudhīne O dot
ter thu vndra/ aff thæſſe rōril
ſe thu kænde j thino hiærta
Thu ſkalt vita at thz ær ey gab
bilſe vtā eenna handa teikſe/
lik thē ſōtmanō oc the miſkūd
ſom mik giordhis · thy at ſwa
ſō thu weſt ey huru thik kō
ſwa raſklica hiærtas glædhi
oc rōrilſe Swā war mīs ſons
tilqwæmd j mik vndirligh oc
bradh · thy at ſwa brat ſom
iak hyddhe ænglenō ſom mik
budadhe gudz ſons afflan/ kæn
de iak j mik eth vndarlikt
oc liffwande Oc naar hā fōd
dis aff mik mz oſighelike
glædhi · framgik hā mz vn
dirlike raſklighet mino ſō
frulika qwidh atirlykto/ thy
dottir rædz ey gabbilſe vtā
glædz thy at the rōſt ſom
thu kænne/ ær thekn mīs
ſons tilqwæmdh j thit hiær
ta Thy ſwa ſom mī ſon gaff
tik ſinna nyio brudz napn/
ſwa kalla iak tik nw mina
ſona qwæn Oc ſwa ſom fa
dhorm oc modherm m ſætia

Birgitta VI. 88

ſona qwær inne boſkaps ſyſ
lo thunga Oc ſighia hāne
hwat gøras ſkal j huſeno
Swa gudh oc iak nw gamul
j mānanna hiærta oc kald
i thera kærlek vilō kūgō
ra varom wmō oc værdhti
ne wan vilia vm tik Oc twæſ
ſins thins hiærta værilſe ſku
lu bliffwa mz thik oc ðkias
æptir thy ſom thit hiærta
forma at gripa

Sancta birgitta ſighir nar
iak war vidhir wars hēra
iartu j beethleem ſaa iak ena
fæghersta iomfru haffwande
mz barne j fødha i hwitum
mantol oc klenan kiortil hy
nō hwilkin iak ſaa ſkærlica
hūa iomfrulica kløt hūa
qwidhir war fullir oc mykit
thrinmade Thy at hō war
nw redhobom at fødha barn
mz hāne war en høwizſkaste
gamal man Oc the hafdo
mz ſik en oxa oc en aſna
oc nar the waro in j the
rumeno bant then gamb
le mānin oxan oc aſnan
widh iætuna gik han wth
oc bar til iomfruna eth tent

hwus oc gik wt ſidhan at
han ſkulle ey nær vara
mædhan iōfrwn fødhe
barnit Oc drogh iomfrū
tha ſina ſkoo aff ſinō fotō
oc lagde aff ſin hwitu mā
tol oc ſith huffwodh klæ
de oc lagde nær ſik oc
bleff j enſamnō kiurtle
nom mz fæghirſta wtlag
dho hare owir ſkulrona
Oc hon bar mz ſik tw re
naſto linnen klædhe oc
tu vllin hulkin hon tok
tha fram vihande ſwe
pa i them fødha ſkolan
de barnit oc annor thu
litin klædhe linin at ſwe
pa oc binda ivir barſins
huffwodh Oc lagde thūi
nær ſik at hō ſkulle nytia
them j thorfftelikō tima

Naar al thæſſin thing va
ro ſwa tilredh tha bøgde
iomfrū ſin knæ til gudh
lica bøne mz mykle wyrd
nigh Oc wænde bakin til
iætuna oc ænlitit ōſthir
wp til hymilen oc ſwa ſtod
hon mz vplyftō handō oc
øghō til himelin Oc tha
hon ſtodh ſwa j gudhelikō
bønom oc thankā ſaa iak

HS A 3 - 126v

barnit wórás j hūa qwidh
Oc ænbrat j eno óghno
bliki / födde hon ſin ſon,
aff hwilkō ſwa mykit
liws oc othalikit ſkin fra
gik / at ſolin var ey lik the
ſkineno Oc ey gaff thz lin
ſith ſom gamble mānen
ſatte a waggena / nokot
liws ælla ſkin aff ſik / ty
at thz gudelika liwſit gior
de alz ſtingx til enkte tæſ
likalika liwſins ſkin Oc
ſwa bradhelika föddis
barnit j ena óghna bliki /
at iak formatte ey atwak
ta ælla ſkodha / huru ælla
j hwilkom lim jomfrū föd
de / Tha ſaa iak guſtan
thz ærofulla barnit / liggia
a iordhīne nakit oc ſki
nande / hwilkins kót alra
renaſt war aff hwariehe ſin
ſto orenlighet Tha hórde
iak ſötaſta ængla ſangh
oc vndirlika, oc guſtan ſa
mā drogh iomfruna qwi
dhz ſik / hwilkin ſom för
ra war mykit thrutnan
de Oc tha ſyntis hūa lica
me mykit faghz oc klen

Oc naar jomfrū kænde
at hon haffde födh bar
nit / wænde hon ſik til
barnit mz böghdo hoffdhe
oc ſaman fōghdom handō /
mz mykle höwizlighet oc
wyrdhingh oc ſagde, War
wælkomīn mī gudh / oc mī
hēra oc mī ſon Oc tha ō
wænde barnit ſik a harda
gulweno / thz thz laa græ
tande oc ſkælfwande för
kölđh ſkuld / oc hardha gulff
ſens hwaſlighet oc wt rak
te ſina lim · letandhe ath
finna modherīna hiælp
oc godhwilia Oc tha thok
hon han j ſin fampn / oc
trangdhe til ſith bryſt oc
warmde han mz kinbe
neno oc bryſteno / mz myk
le glædhi oc modhrlike
warkūnan, oc ſath hon
a gulffweno oc lagde ſin
ſon j ſith kna / oc thogh
hans naffla klenlika mz
ſinom fingrom · hwilkin
guſtan war aff ſkurin / oc
ey wt gik thz nakor blana
dhz ælla blodh Oc guſtan
tilburdhe hon at ſwepa hā

granlica førſt j linno̅ klæ
dho̅ | oc ſidhan i vllo̅ klæ
dom oc bant licamā oc ſki
nnbenī oc hans arma mz
eno̅ lindha ſom bundin vær
j øwerſta vlna klædheno
Sidhan ſwepte hon barn
ſins huſwod | oc bant iſwir
thz the thu lina klædhin
hwilkin hon hafde thz til
reeth Thz æptir ingik thæ
alroghe mānen oc fiol mo
a ſin knæ inwir iordhena oc
badh til barnit oc græt før
gladhi ſkuld Oc ey vm ſkip
tis the jomfrū nakot j byr
dhīne i ſino̅ lith ælla wanz
ſkadis aff ſiwkdo̅, oc ey va
ſkadhis nakor likamlikin
ſyrlær j hūe | ſwa ſom i an
dro̅ qwinom them barn fø
dha, vtan at hēa thrut
mande qwidhz atirdrogh
ſik til førra ſkipilſe | j hwil
ko̅ han war før æn hon af
lade barnit Tha vpſtodh
hon haffwande ſina ſwēni
j ſinom ſkampne | oc badhin
the | hon oc joſep lagdo hā
j lætuna | oc badho til han
mz bøgdho̅ knæm oc myk
le gladhi

Jomfrun maria ſyntis mik
ānan tidh j them ſama ſy
dheno̅ ſyghande O min
dotter Jak iætte thik lon
go j rom at iak ſkulle tee
thik hær j bethleem mz
hwat matto iak fødde mī
ſon Oc æn thot iak teedhe
tik nakot aff thy j neapo
li ſom war | huru iak ſtod
naar jak fødde mī ſon | tha
ſkalt thu wiſſelika wita
at iak ſtodh ſwa oc iak fød
de mz tholike matto ſom
thu ſaath | Standande a bøno̅
mz bøgdho̅ knæm en ſamī
j ſtallenno, oc iak fødhe
han mz ſwa mykle ſiælē
na gladhi oc frøghdh | at iak
kændhe ey nakon thunga
oc ey nakon wærk | nar mī
ſon wt gik aff minno̅ lica
ma, oc gunſtan ſwepte iak
hā j renliko̅ klædhom hul
kin jak hafdhe langt før
ra til redth Oc nar joſep
ſaa thztta vndradhe han
mz ſtore gladhi oc frøghdh |
at iak haffde ſwa født vtā
hialp, før thy at mykle mo
ghin j bethleem | war tha
hindradhz j andro̅ ærin

HS A 3 - 127v

dhõ æptir besarens budhi
Thy atwakstadho the swa
mykit aat hans budhi/ at
gudz iærtekne gato ey kũ
nogas j thẽ. Oc thy skalt
thu samelika vita/ at æn
thot mãnene widherfresta
æptir manzlikõ sinnõ/ at kũ
gøra at mĩ son føddis mz
almænelike matto, tha ær
sannadh oc wtã iæff/ at hã
føddis som iak sagde thik
annantidh oc thu saat nw
VII. 23 Iak saa j them sama sta
dhenõ Naar iomfru ma
ria oc ioseph/ stodho oc
badho til barnit j iætũne
At tha komo hirdhane
oc firgho̾marene at see
barnit/ oc loffwa thz oc
tha willo the vita om thz
ware man ælla qwĩna
Thy at ænglane haffdo bu
dhat them/ at wærldhĩna
helare war føddir, thy te
dhe iomfrũ them manzlik
barsins kõn/ hwilkin the
loffwadho sidhan mz myk
le wyrdhnig oc glædhi. Oc
heem foro sidhan loffwan
de gudh oc ærande j allõ
them thingõ/ som the haff

dho hørt oc seeth
Ithe hælgaste wars hrã
thesa vpĩ føzslo nath/ syn
tis the hælghe iõfrũne ste
marktilde/ swa som hõ va
re vppa eno stenogho bær
ghe, vppa hwilko iomfru
maria sat/ swa som reedh
til at fødha barn. Oc tha
fødhilsa stwndin kom/ tha
vpfyltis the hælgasta iom
frwn mz osighelike glædi
oc frøgdh. Oc hũe vm krigh
skeen gudz liws/ oc j thy stod
hon wp vndirsam bradelica
oc bøydhe sik nidhir/ mz dyn
pasta ødhmiwkt til iordhin
na lofwande oc ærandhe
gudh, oc ey wiste hon aff
hwru thz war mz hũe/ for
æn hon hafdhe barnit j skø
teno, fughit offwir mãnis
kiõna barn. Oc tha mz osi
ghelike gladhi oc hetasta
brĩnande kærlek/ thogh
hon barnit til sin. Inthrykk
kiandis barneno thre sø
tasta kwssa. Aff hwilkom
hon wardh swa mykit in
thrykt/ oc til føgdh the hæl
go trefallughet, som nakot
sin war nakre mãniskio

HS A 3 - 128r

moghelikit at til foghnas gu
dhi · utan thz at hon vardh
ekke en persona i gudhi utan
thz / at mz thiña barghenø be
thekkenas andeleghin oc ren
liffwis hamber · hwilkin ſō
ſynis i thiña warldhine var
hwas oc hardhir / hwilkin
ham ihūs xpūs mz ſine mo
dhir først bewiste mæniskiō
Oc os mz renliffwis æptirdø
me gaffwo · thiña hælgha ſyſ
thriña ſiæl ſyntis ſom hon
ſate nær iomfru maria mz
store aſtundan / girnandis
oc at kyſſa thz ælſkeligha
barnet Æn æptir at the iō
frulica modheren haffde ſwa
ſøtelika vmſkepnadh / oc til
taladh ſinō ælſkeligha ſon ·
Tha fik hon barnet iæmwæl
ſiælne til at fampn tagha
thz · oc ſiæliñ mz obegriph
ghin kærlek / thogh barnit
intryckiandis honō til ſith
hiærta oc helſade han mz
thiña ordhom / thir hō aldrig
førra haffde thænkt · Heel
ſadh ſee thu gudz fadhers
hiærtans marghir Søtaſta

ſkrivit en lænkstude ſiæl Oc
ſiæliña hælgaſta vidhir
qwækilſe Thik offra iak
mins hiærta margh / oc
miña ſiæl thik til æwær
delikit loff oc æro Oc vn
dirſtodh hō aff gudz in
ſkyutilſom · hwru ſonen
ær gudz fadhers hiærta
marghir Oc ſwa ſom mar
ghen ær ſtørkliken af ſik
helſamblir oc aldra ſøtaſ
thir Swa oc gudh fadhir
haffwir ſin enda ſon hwil
kin ſom ær hans dygdh / oc
aldra ſøtaſte ſøtme os gif
win til beſkirmara oc a
turløſara / oc til aldra ſø
taſta hughſwalara · Æn
ſiæliña marghir ær thz al
dra ſøtaſta / hwilkit ſom
ſiælin aff kærleksins in
ſkyutilſom forskullar aff
enſapnom gudhi / aff hwil
ko hon ſamnehen forſina
alt wærdzlikit · hwilko iæ
wæl ey kan liknas al word
rikis gladhi Æn tho at hō
ware al ſamā ſkutin til en
man Oc aff barnſens æn

HS A 3 - 128v

lite framgingo fyra ſkinan
de ſolgiſlor | hwilka ſom vp
fylto alla fyra wärldinna de
la | mz hwilkō ſom betekna(s)
hælgasta ihū xpi vmgæn
gilſe, oc hans kænedombr
hwilkin alla wærdhlina ō
kringh haffwir vplyſt
Thæntidh mæſſan ſinge
til amynilſe oc wyrdh
nigh | thīn lōnlica oc obe
grypliga ihū xpi | aff gudhi
fadher æwærdelikō födil
ſom Tha ſyntis hēne ſō hō
ſaghe gudhfadh(er) | ſom en
wælloghā konugh j eno koſ
telico oc vndirlico pawlū
Sitthiande vppa eno ſilbēs
ſæthe | oc hā ſagde til ſiælē
na, kō oc thak mz hiarta
æwōdelighin oc enda ſon |
oc ſkipt honō mz allō thīn
ſom mz gudelikom thæknat |
nw hedhra hans aldra hōy
ta oc æwærdeli födhilſe
aff mik Oc tha ſaa hō fra
ganga aff gudz fadh(er)s hiæ
ta | eth vndirlikit klart ſkē
hwilkit ſom ſæſte ſik j ſki
nanda barns likniſe | widh

ſiælēna hiærta, hwilkin hon
tha helſadhe mz thæſſō ordhō
Salue patrie glie de luce, lu
ce pferens | lux lucis z fons
luminis | dies die illuminās
Thz lydh(er) ſwa | helſadh(er) ſee tw
fadh(er)lighe æro ſken framgan
gande lius aff liuſeno oc liu
ſens kælla | thu ær thæn dagh(er)
th(er) daghin lyſe Th(er) æptir bar
hon barnit vmkring oc gaff
thz hwarie pſone, oc thz bleff
oc nær hwarie ēne Oc thær
ſidh(er) tha bar hō ſiælff barnit
vppa ſina hiærta | Nu barnit
bøgde ſik nidh(er) vppa hwarra
thera bryſt, oc ſwghandhe
kyſte han threm ſinnō thra
hiærta, fförſt ſøgh han wth
alla thera gudelica aſtūdan
Annat ſīne alla thera goda
akt oc wilia | Thridhia ſīne
alt thera ærſwodhe ſom the
haffdo j ſangh oc ingſhan,
kuæſullo | wakn oc bønom
oc j alle andre andelige tiæ
niſt fulkōpnat, ſwghande
drogh hā thz alt til ſik ſiælff
wan Tha vndirſtodh hon
aff gudz wilia | thz gudhi

HS A 3 - 129r

wara thækt at mænniſkian æn
thogh at hō forma ey begripa
the vndirlighu / oc oſighelica guz
ſons fōdhilſe aff gudhi fadhr
Ath mænniſkian togh hedhre
the ſamo hans fōdhilſe / mz hw
at loffwi oc wrdhing hon for
ma, gladhiadis j ēne mille tw
Oc tha ſom ſanger ewangeliū
Exiit edictū a ceſare auguſto
wart læſith Tha ſyntis hēne ſō
gudh fadhr ſagde til hēne, gak
til iomfrwna mīs ſons modhr
bidhiandis hēne at hō giffwi
thik ſin ſon ~ Mz alle the gla
dhi thr hō hafde j hond tha hō
fōdde han Oc mz allo thy go
dho ſom iak gaff hēne mz honō
oc alle werldhine til ſælighet
oc tha ſom hon kō tha fan hō
barnit j krobbōne / ſwepth j
klædhō, tha ſagde barnit til
hēna / gingſtan iak kō j wærldhina
tha wart iak bwndin i klutō
oc thanō ſwa at iak format
te mik ey at rōra Til thekn
at iak gaff mik allan ſamā
mz allo thy godho / ſom iak
haffdhe aff himerike mz mik
j mænniſkiona wald, hēne til

ſtorſta nytto oc gagn / thy
at thæn ſom būdhin ær
hā haffwir engha makt
Oc forma ey at væria ſik
j nakre matto, oc thy ma
fran honō taghas alt thz
han haffwr Samwledhis
bidhiandhis aff wærldhine
wart iak ſwa til færſthr kor
ſeno / at iak engaledhis kun
ne mik rōra, til thekn
at alt thz godha iak gior
de j mino manddō, thz at
leffdhe iak mænniſkionne
Oc al mīn vmgængilſe oc
mīna pino forſkullan gaf
iak alla ſamā mænniſkione
oc for thy maa mænniſkiā
nw trolika bruka mīna gær
ninga Oc thz ær mik luſte
likit / at hon ſik til gagn
nytthiar mīna gaffwo god
het j ſino liffs tima
I ſama mæſſone ſyntis hēne
at kærlekin ſath j ioſeph
like / nær ioſephw marie til
hwilkin hon talade ſigh
iande / Theel ſōtaſte kær
lekir, lær mik thakka
thiænſt gōra thīna ærli

HS A 3 - 129v

gtha barneno · kærleki
ſwaradhe / Jak hanterade
honō aldra førſt / mz iōfru
keghom handhō / Jak ſwep
te honō j klwthō / Jak mz
modhrene ſøghde honō mz
Jomfrwlighō ſpinō / Oc j
minō knæm haffdhe · oc
mz modherēne tedhe iak
honō manligha thiænist
Oc æn thianar iak honō
wtā aterwændo · oc for ty
hwar en ſom honō wil war
delica thiæna · taghi mik
til kompan / Thz ær at han
gøri alla ſina gærninga / J
thæs ſama kærlekx ſaman
føghilſom / J hwilkō gudh
thok ſik til mænniſkio natur
oc ſwa wardhz gudh thæk
kaſt / hwat hælzſt ſom man
miſkian gør
Thiridh mæſſan ſangx ·
lux fulgebit / thz ær lyu
ſith ſkal ſkina / Tha vplyſtis
hon mz oſighelike andeli
gha lywſe · at hō vndirſtodh
huru ſom gudz ſon hā ær thz
ſama lwſet / oc huru hā alla
wærdhlena oc alla mænniſkior
vplyſte j ſinō hælghaſta fødil
ſa tima / Oc ſamual vndirſtod

hon huruledhis tholigo kle
no barne / kwne boo all gud
domſins fulkōplighet / Oc hu
ru ledhis alzwaldoghx gudz dygd
ſamā hiolt thæn klena licamā /
at han ey atſkildis / Oc huru
ſom obegripligħē gudz wiſdō
lw ſkylus j honō / for thy at
ſwa mykin wiſdō haffdhe hā
ligghiande j krobbōne / ſom hā
nw haffwir ſtyrande j hymme
rike / Oc huru thæs hælgha
anda ſøtme oc kærlekir war
al ſamen inthrykkir j thz bar
net / Swa at hwat ſiælin thz
aff wndirſtodh · thz war oſi
ghelikit oc thz gaar ow mæ
niſkiona ſinne / Tha thogh hō
barnet til ſik j ſin famnu / oc
trykte thz intil ſith hiærta ·
ſwa at hon badhe kænde oc
hørdhe barnſens hiærta bøſtā
Thy at thz haffde tree marke
lica ſtarka bøſtingha alla ſæn
dhz j eno / Oc thz æptir ena lat
ta bøſtingh · oc tha ſiælin vn
drade thz vppa / tha taladhe
barnit til hæne ſighiandhis / Mins
hiærta bøſtingh ær ekke / ſō
Jandrō mænniſkiom · Vtā tho
liga hiærtans bøſtingh hafde
iak aff barndomenō alt til

dødhin Oc thz fore dødhe iac
swa ryskelica The første mins
hiarta bøstningh gik aff alzw
allogho̅ mins hiarta kærlek/
hwilkin swa starker war j
mik. at iak offwir wan alla
wærdhlina gemwardho oc
iwdhana grymhet/ mz eno
søto oc thulimodogha hiar
ta The andra bøstningen ko̅
bir aff wisdom oc kærlech/
aff hwilko̅ iak mik/ oc alt mit
swa ærlygha styrdhe Oc j hwil
ko̅ all thing som æru i hime
rike oc iordhrike/ aldra visli
ghast skikkade The tridhia
bøstningen kombir aff søthom
kærlech, hwilkin swa stark
lica gik mik j gynom At alla
thi̅a warldena beskligheter
giordhe han mik søtha/ jam
wel aldra beskasta dødhin for
mænniskione sælighet/ giordhe
han mik ælskeligha oc søtan
Nu the fiærdhe bøstningin hwil
kin som læt war, ho̅ thekkade
mins mandoms hoffhet som mik
giordhe allan ælskelighin oc
kopanlighin Oc sidhan lærde
han thi̅e sighiandis, mz thy
første tha sins byrias/ thalæ
si man [illegible] mischia ena pr̅ pr̅
bidhan [illegible] dhis at iak re

dhe hona mz alzwaldogho̅
visom, søthom oc hoffwo̅
mino̅ hiærtans kærlek/ at
ho̅ wari thæs wærdogh/ at
vndfa mik andelica j sina
siæl At iak skuli gøra oc
fulco̅pna j hæ̅ne alt thz iak
haffde aff wp hoffweno fo
re skipat, æpter allo̅ mino̅
guddoms wilia/ æn æpter
commmone̅ læs thi̅a v̅sin
Iak loffwar tik o aldra stær
kasta kærlekir Iak wel
signar tik o aldra søtaste
kærlekir Iak vphøgher
tik o aldra hoffwaste kær
lekir j allo̅ oc for alla giør
ningar, hwilka thin æro
fullaste gud [illegible] dom
bir oc hælgha [illegible] ste
mandombir haffwir giort
j os/ gyno̅ thit aldra ærosful
lasta hiærta/ oc æn wærdo
ghas at gøra til wærldina
ærudhyst In sc̅la sc̅lor amen
Tha skal iak tha som prestin
gør welsignilse, swa ledhis
gøra vælsignilse owir hono̅/
wælsigne thik min alzwal
doghet Min wisdombir ha
lære tik, min søtme ha wp
fylle tik Min mildhet dra
ghi thik til mik, oc til føghe

HS A 3 - 130v

Bonaventura Kap. 7.

+ oc hwar skul
le skriffwas

thik mz mik for wtā ænda

Tha nio manadha va
ro framlidhne wth
gik budhit aff kesa
renō at al warldin skulle
skriffwas ǀ j sinō stadh | Nu nar
ioseph wilde fara til bethle
em sin stadh hwadhā han
war aff föddir | oc hā viste
at timanō ledh at hans fæs
temöö skulde födha, thok
hā hona mz sik | Oc swa far
dadhis varfru nw āmat sin
oc möddhe sik langā wægh
thy at bethleem | ær fæm
valska milo nær ihrlm | Nw
haff [illegible] wa the mz sik
en sik til [illegible] oxa oc en asna
oc fa[illegible] na som fatike
köpmā | thz fææ haffwa
falt | Nu nar the kōma til
bethleem fingo the hwar
ghin hærbarghe for thy
at the waro fatik | oc mā
ge for samo sak waro thz
samā köpne, warkūna thz
varefrw oc skodha hona
vnga oc klena mæinskio
aff fæmtan aarō mödda
af langhō wægh, oc bly
ghis vmganga mz folke,

leta hwar hō matte hwila
sik | oc fan hwarghin, oc æ
hwar hō kom tha badho ho
na oc hāna fæste man alle
fara wæl | Oc vm sidhe dreff
thm nödh til at bliwa en stadh
a gatunne thz som thækt war
owir | hwar böndir som til
torghe foro plægadho binda
sina asna tha som rængde | Oc
thz giordhe | Iosep som timbre
man war | nakraledhis swa fo
re thm at the gato bliffwit thz
| Thy thæk nw gramlika oc vak
ta wæl aat allo, oc særlika aat
thy som varfru teedhe ēne
mæinskio | Nw tha aat thima
nō ledh at iofrwn skulde föda
som war vm midhio nat a su
nedaghenō, stodh iomfrū vp
oc fiol a knæ | oc ioseph war my
kit dröffdhe, at han gath ey swa
wæl til reeth som höuehkit var
| Han thok litith aff höö oc lag
de framan fore warfru | oc si
dhan gik han vppa ena sidho
oc wilde ey vara nær iomfrū
ne thæn tima hō födde | Oc tha
ginstan j samo stundh, war gudz
son vtā iomfrwn [illegible] na liff
wtan mödho omer oc laa

frāman for hūe vppa hōno / oc
modhorin lutte sik ginstā widh͛
oc thok wp han, vmfæmpnan
de han īnerlika oc lagdhe hā
j sith skøt / oc æptir thy sō than
hælghe ande hona lærde, strøk
hon hans wærdogha licama
allan vm kringh mz sīne miølk
/ Oc sidhan swepte hon hā j the
klædhe / som hon haffde th͛ til
reet oc lagde han sidhā wp j
iatwna / Tha fiollo oxin oc as
nā a knæ / lagghande mwnana
vppa iætwna / oc pysto ginō
næsana / swa sō thæn th͛ skæl
haffdhe at vndirsta at bar
net war thwn klæt / oc thorff
te widh͛ mere varma j swa
store kōld / Modhorin badh
til hā a sinō knæm oc thak
kadhe gudhi fadh͛ / oc sagde
loff wari thik oc æra o hēa
gudh alzwalloghō fadh͛ / thy
at thu gaff mik thin enga
son / Jak loffuar tik æwærde
likin gudh / oc bidh͛ iak til
thik lifwandis gudz oc mī
son / wælkomī war thu mīn
gudh / oc mī h͛ra, oc mī son
/ Joseph kō sidhan in / oc fiøl
widh͛ a iordhena oc badh
til hans a sinō knæ / oc aff
rætte glædhi rūno hōnō aff

øghonē tara / Oc swa stod
wærldhina frw / hafwande
badhe æuffte oc ian
oc al sin astūdilse owir iæ
twne hwar hūa aldra kæ
rista son laa / Nw hawir
thu hørth huru hyffdhin
gen aff himerike var fød
dir / Oc æmnel hørde thu
huru himerikis drotnīg
fødde han, oc barghia var
na fadir thu hardista fa
tikdome / thy at the mykit
thorffto widh͛ th͛ them
altidh brast / thæssa dygh
dena atirfim var h͛ra,
hon ær læstina finapærla
til at hona køpa / skal mā
al thing sælia, hon ær an
dehen bygningina første
grūdhual, til hona forma
ekke sælin kōma / mz warlz
lica tungha byrdhine / Th͛
ær os stoor blygd oc stor
skadhi / at vi hona ey vm
fæpnom mz alle makt / mz
dhan æronā h͛ra oc hime
rikis frw / gōmdhe hona
swa grannlica / Nw sigh͛
bernardꝰ at nar var h͛ra
føddis / thyghnadhe han
sith folk, aff thy forkeno
sigh͛ pphetin dauid / som

war mā æptir gudz hiærta
fatikir man ær thik athē
latin | Thē amot sighir war
hēa j læstine aff rikemāne
nō, vee ær idhē j vanō sō
hafwin thær idhan hugh
nadh | thy at ihū xpi fōr lo
tine hughnar ekke suak
kara | Ey hughna hans ta
ra thīn som plægha kak
oc gaman | the fatiko kiu
tane hā j sweptis hughna
ey skernd kladda | Oc stal
lit ælla iætan hughthna ey
them som gærne synas fro
me j kirkionne | hyrdomē
som vakado budhas glæ
dhin | oc them sir helarin
vara föddir oc fatikom oc
the som ærfuodha | An vee i
dhē rikom mānom oc æn
qwinnom uz | som hafwin thē
idhan hughnadh | Oc findir
thu badhe j sonenō oc æn
modhorine stora ōdhmiukt
j thæsse fōrlōne sō mā kal
la iulin | Ey fortykte thīn
vara j stalleno, ey fraat oc
hōrt | oc al ānor ōdhmiukt
hulka darine misvyrda,
thæssa dyghdhena tedho ba
dhe var hēa | oc varfrw j allō
thera gærningom, hulka the

giffwa os til testamēt, vidhē
frestō thy vinfængna hona
af alle akt | thy at vtan hona
ær ey helsa, oc enga vara gær
ninga kūna gudhi thækkias
uz hōghfærdhine | Thy at sō
sctus augustinus sighē, hōghfær
din giordhe ænglana til diaff
la | oc ōdhmiukt gōr mænis
kiona ænglomē lika | Oc thy
som bernardus sighir | vitin thē
fōr visso wæl at han sō hōg
færdogho ænglomē enkte
sparde, han spar oc ey hōgh
færdogho mænniskione thy
at han ær ey genuærdogher
sik sialfwā | Oc findir thu j
them badhō oc særlica i varō
hēa ihū | ey litla licamas twāgh
oc plagho, af hulke bernardus
sighē | at var gudz son föddis
war j hans valde at vtuælia
sik hwat tima hā vilde, oc
tho thok hā fore thē sō mō
dhosamast war | særlika the
litla oc fatika modhorena
sō swa fatik war at hō haff
de naphta kladhin thē hō
matte swepa han ȷ | Oc æn
tho at tharfwin var swa
mykin, tho hōre iak hwar
ghin sklænin nāpnas | vtan
findir iak wæl at xpus thē

hwarske kan darras · ælla na
kon wil swika | vtwalde thz
sō kōmo war hardhast · Oc
thy at thz ær os bætra · ær os
thz gagnlikast fore taka | oc
hwa som ānat radhr ælla
kēne tha fiwom han som
van rætta forradhara Thy
at thætta ær sina sivēnin thz p
phetu ysayas longo fōr spad
de · som kan fly thz onda | oc
wtuælia thz godha Thy ær
kropsins luste thz onda · oc li
kamans thwang ær thz goda
Thy at thz visa barnit gudz fa
dhrs enge son | wtualde thwā
gena · oc forsmadhe lusta | gōz
oc thu samuledhis · tho skal
lita · at thu fortakir thik ek
ke oc gōz meer æn maktin
til sighr | Nw tha var hra var
fōddir · war thr mykin ængla
skare | oc lowadho sin hrā · oc
sidhan fore the til hyrdhāna
hulke som waro thr nær stad
de | ena mılo vægh · oc budha
dho thm vars hra fōzlo tima
oc sagdho thm stadhin · oc fo
ro sidhan wp til himerikis
mz sangh oc store gladhi · oc
sagdho thr sinō grānom | hwat
som nylt var j iordhrike · oc
alt himerikis hrskap gladdis

oc frygdadho sik oc hafdho
stora hōghtidh · Oc tha the
haffdho thakkat gudhi fadhr
oc hā lowat | fōr sin kærlek
komo the alle samā · hwar
æpte han | swa sō thera ski
pan oc værdhelikhet til sighr
j swa matto at tha andre kō
mo atir · foro andre af stadh
at see oc skodha sins gudz
ænkite | oc badho til hans mz
alle wyrdhnigh · oc ænnuæl
badho the til hans modhr
oc lowadho them badhin | mz
alra sōtasta sangh · hwa haf
dhe giort wart quar j hime
rike · than som thollkin tidh
inde haffdhe fangit hōra ·
at han hafdhe ey sōkt sin
hrā · thr swa ōdhmiukhta
war staddir j iordhrike | | en
ghō thera fiinz thollkin tryz
ka | Som scūs paulus sighr
at nar gudh fadhr j hime
rike | inledde sin son i værlde
na · badho til han alle gudz
ængla Thzta thykkir mik
vara lust at thænkia af æn
glomē oc ær wæl sāno likt
Sidhan komo | oc hyrdhane
oc badho til barnit · oc sag
dho hwat the haffdho hōrth
aff ænglomē | oc alt thz som

ſagdhis gömdhe ſinællaſta
modhorin gramlica j ſino hiar
ta / oc hyrdhanne gingo tha
dhā alle gladhi Oc ſkalt
thu mænniſkia falla a knæ /
ſō thik haffwō ſwa længe for
ſinnat, oc bidh til thin gud
oc thin hēa Sidhan bidh
oc til modhorīna / oc helſa
mz alle vyrdhnigh gamb
la karlin ſān ioſep, Sidhā
kōs barnſins ihū fotir lig
giande j iætune Oc bidh
vara frw / at hō fae fram
hā ælla læthi tik ſiælfwa
taka han Thak ſidhā han
j ſupuen / oc ſkodha granh
ta hās ænlite mz alle vyrd
nigh, wilt thu oc æn kyſſa
han tha ſtadhz han tik thz
wæl oc luſtas diærflika j
honō Thzta maa thu göra
thy at han kom til ſyndoga
mæn för thera helſo / oc vm
gik mz thim ødhmiukelica oc
gaff ſik ſiælfwan thm til mat
Oc thy aff ſino godhlek la
tir han tik fara mz ſik æpt
thinō vilia Oc ey ſeer han
til thina dyrffwe / vtan til thī
brīnande ælſkogha Tho ſkalt
thu altidh thzta göra mz vyrd

nigh oc rædogha, thy at hā
ær ſtus ſtōr Sidhan ſkalt
thu faa han atir modhorīne
oc göm gramlica aat / hure
viſhica, oc huru ſtora vm hō
giffwir ſik vm at hā vpfoſ
tra / oc giffwir honō dia, oc
thianar honō j alla handa
matto, oc ſkalt thu ſta oc
hiælpa hīne j thy thu gitir
J thæſſo ſkalt thu luſtas oc
frygdha tik, oc vara altidh
hemelica æpte thy bæzſta
thu gitir nær iomfrwne oc
barneno ihū / oc ſkodha al
tidh hans ænlite hulkit æng
lane aſtūdelica ſee, tho ſom
iak ſagde / altidh mz vyrdnig
oc rædogha / at thu ey vær
dhz bort kōdhir Oc ſkalt
thu thænkia at thu æſt o
wærdogh vmganga mz tol
ko folke, oc ſkalt thu æm
wæl thænkia mz gladhi / thī
ra ſtoor högtidh i dagh ær
Thy at j dagh föddis xpus
ihūs, oc ſwa ær viſſelica æ
wærdelica konungh ſins guds
fadhrs ſons förlo daghz J
dagh ær ſōnin os giffwin / oc
ſwenin ær os föddir J dagh
fram gik kirkiona brudh

gōme | som ær hælgha māna
howodh · aff sino brudha hu
se | J dagh tedhe alra māna
fæghersste | sith astundelica ænlite
| J dagh giordhis thz ængla loff
wit | Gloria in excelsis deo | J
dagh budhadis mank:ōmino
fridhe j iordhrike | som oc sik j
the samo cantico | J dagh sion
gir the hælgha kirkia owir al
la værldina | himpnane æru
wordhne honagx flytande · oc
ænglane siungo j iordhrike | J
dagh vppinbaradhis først ·
gudz vars frælsara manz ska
oc godhwili | J dagh badh mā
til gudh i syndogha kørtsing
likniise | J dagh skedhe the
thw vndirlica thingin sō ga
owir al vndirstandilse · oc en
sam̄ tron gitir begripit | som
ær at gudh føddis oc iomfru
fødde | J dagh skeen alra vn
dra mykelighet | oc alt thz
som sakt war aff gudz sons
tilquæmd · vppinbaradhis nw
thy ær thœne daghin | mykit
stora glædhi oc frygdhinna
daghir

Rubrica thz æpt stand af wars hra ihu ē vndirs teknd sō hande j thās fødhlo tima ō wllē

Sanctus anselmus skriffw | at fy
ra handa lundh haffwir
gudh mæniskiona skapat
| Første lundh vtā manz oc
qwīno hiælp | Swa skapa
de han adam første man
| J andra matto aff māne v
tan qwīno sō Eua | J thridia
lundh aff man oc qwīno sō
naturena almānelikin nw
sidhir ær | oc haffwir varit
| Fiærdha lundh aff ēne io
fru vtan mā oc māna hiælp
| Swa som nw a Jula nath
hænde | at maria gudz son af
thæs hælgha dygdh oc kraft
oc makt fødde | Oc ær al
drigh førra hørt oc aldrig
meer spørs ællir skeer | at
nakor qwinna barn vtā ma
fødhir | Thy som sanctus bernar
dus sighir | var gudz sons fødz
la | vppa hans vaghna vndir
likin | For thy at j hans pso
na møttos thry thing vndir
lica | et ewærdelikit eeth
gamalt oc ær nyt | Swa sō
war hans ewærdelika gud
dombir · hans mandombir
aff gambla adams licama
| Oc hans hælgha siæl ny ska
padh · oc swa som gudz fødz
la war vndirsam j sik | swa
var hon i mangō vndirlikō
teknō oc liknilsom vidhar

la vppinbarat i warldhīne
Swa ſom hær æptir følghā
de ſkriffwat ær Førſt vppa hās
vērghna ſom føddir wardh
ſom nakot ſakt ær Thr̄ næſt
vppa thīa varughna ſom fødde
hwilkin ſom iomfrw var før
oc bleff ſidhan / oc bliffwir æ
wærdelica Oc war thekuat
mz aarons thørra vand ſom
grønſkadis blomſtradis oc
bar dactils frwkt

Iwars hēa ihū xpi fødzſlo
tima war ſtørſte fridhr ſwa
at en keſare octouianus
ſtyrdhe alla warldena Oc
thekkadhe at than ſamme
fridzmānin war fødder ſō
alt mankønit wilde frida
oc ſætta mz gudh oc ænglo
mē I them fridz timanom
bygdo romara eet gæſt oc
koſtelikit fridz mønſtir /
oc ſatto thr̄ i romulū aff
gudh ſom room bygde oc
ſpordho aat apollinē af gud
huru længe than fridhin
ſkulde vara The ſwaradis
alt thr̄ til en iomfru fødde
barn Tha ſagdho the / tha
bliffwir thr̄ oc varar æwi
delica fridzſins mønſter
The mento at æwdelika
ſkulde aldrigh iomfru barn fø
dha Swa ſkriffwadho the vte
før mønſtrens durō, æwdeli
kit fridzſins mønſter / vppa the
nattena thr̄ maria fødde ſin ſon
tha fiøl mønſtridh nidhr til io
rdhena / oc thr̄ ær nw i ſama
ſtadhenō bygkt en kirkia ſō
kallas ſcē marie none

Hudz fødzlo daghr ær vppinba
randhr mz mangfaldelikō oc mag
ſkona creaturō

Førſt mædh fridhsins mønſt
nidhr fal Oc romulū belæte
ſom ſakt ær Oc ey ætenæſt thr̄
vtan æmnæl ſkollo nidhr all
ānor maghr aff gudh i hedhni
gha landhō Itē annat vndurlikit
tekn At than nattin wardh
clar oc liws ſō liwſaſte daghr
Tridhia at i room en watn kæl
da wændis til olio Oc væxte
ohona wærſka ſwa høght oc
ðkrīs at ohan flōt allan thā
daghin, nidhr i tyberim flodh
Swa ſom the wiſa qwinan
ſibilla propheſſa haffdhe ſpaat
at tha the kaldan vændis
til olio oc wordhe flytande
tha ſkulde varldena frælſa
re fødhas Fiærdha tekn

Vppa wars hēa fødzlo dagh
ſō Criſoſtomus ſkriffwar,

nyrran oc syntis en ny stiærna
them halgha threm konungom
sō waro sama̅ vppa eno bærghe
j therō bonom | hwilkin sō haff
dhe likwiſe æptir eno wano
swen barne. Oc tiladhe til the
at the skuldo fordha sik oc fa
ra j iudha rikit Thz skuldo the
fina thz barnit som stiærnan
nya them teknadhe Oc skul
do wara thera vægha ledhare
Vppa iula dagh | ffemta vndirs
j østreno syntos tree sola
hwilka som længda sama̅ ko̅
mo | oc wart aff en sool. mz hw
ilko teknadhis mædhir | at
gudh som ær j threm gudeliko̅
psonom en sandir gudh. ha̅ skul
de vppinbar wardha oc kunn
ogho̅ mænniskio̅ j warldene
Oc than war tha foddir j
hwilkins psona varo thry
thing. Gudd**o**m̅ | mandom̅
oc siælin sama̅ Siætta vndirs
Vppa iula nat hwil Etekn
let moot naturena ær |
tha blomstradhis thæn vin
gardhin som kallas Engad
di hwilkin sō bær oc fodher
balsam | J the samo hælghe nat
bar ha̅ frukt | oc gaff af sik
balsam wadz sko Siwnda vn
dirs tekn

Ath vxin oc asni̅ som sto
dho oſwir barneno | vn
dirstodho at thz var thera
skapare | oc fiollo vppa knæ
for barnit oc hedhradho
thz oc giordho thy vyrdnig
j stallena som barnit laa |
oc war foth widh bethleē viij
At gudz ængla vppinba
radho herdomen mz sto
ro liwſe oc skin oc clarhet
gudz forzslo tima | oc swngo
thē glædhis oc loff sangin
som aldrigh for war hor
dher | Gloria in excelsis deo
| Thz ær æra wari gudhi j
hoghdhine | oc fridhr man
niskio̅ j iordhrike Oc aldrig
findz skriffwat at ængla sy̅
tos mænniskio̅ | nakot sin for
ra j thokke clarhet sō tha
syntes Oc aldrigh bodha
dhis mænniskio̅ thokki glæ
dhi nakot sin for Niønde tekn
Som scūs ieronimus scriff
war alla syndara som
giordho syndena | som ær mot
naturene badhe mæ̅ oc qwi̅
nor | the doo bradhlika vppa
iula nat for æn gudz son lot
sik fodha | til thæs at thokki
fordomelikin oc stingh | ore

HS A 3 - 134v

lighet ſkulde ey finnas j
mæniſkio natur / hwilka
gudh wilde til ſik vndoch
an taka Auguſtinus ſighir
at gudz ſon ſkyndis fore at
warda mæniſkia / oc vilde
nær offwir giffwa mæniſ
kia at wardha / för the le
dha ſyndena ſom offdhis
j mæniſkio natur. Tionda
Ambroſius ſeyr tekn
Awir aff ſolina træ oc
manans / ſom wæxto ytarſt
j india lande hwilkin ſo
ren hwart thera / innoru
da alna höght Thæſſin træ
bæra æple ſtoor ſom ens
manz hænne Thænna æple
varu thry hundradha aar
ortum. tæſſin træ hafdho
thæſſin naturlikin ſidh / at
tha ſolina ſkin kom owir
thera högetu ſkata oc vær
mde them. tha börjadhe the
at röras meer oc mer / ſwa
længe at hörſte ſkatane
bögdes nidher til iordhena
oc rotena Oc hwar en ſo
tilkomande thing vilde at
wita / hā taladhe oc aat
ſporde træn Oc fik ſwar

oc viſſo til ſina ordha oc ſpö
ran / oc tilkomande thing
æn tha xpus rattwiſona ſol
wardh föddir / tha thyſnado
thæſſin fornāpdo ſolina oc
manans træ Oc gaffwo al
drigh ſwar vakrom ſidhan
J gudz födzlo Ællopte tekn
J tima ſköleth vndirlikit
haghel j vngaria rike / ſwa
at i blandh haghleth föl
ſombikt ſom hafdhe enna
iomfru likelſe / oc eth ſwen
barn j ſino ſköte. thetta ha
ghel oc ſino belætt wærdo
oc bleff længe / för än thz
til watn ſmæltis Tolffte tekn
Thz watnit ſom laa inne j
iheruſalē ſtadh / ſom hal
las j læſtinne piſcina j hwil
kit gudz ængil nidherkom oc
rördhe watnit / tharu förſte
ſiuker oc kranker them næſt
j watnit kom. æpther thz at
vatnit war rört aff ænglenom /
ha fik ſina helſo af allom
ſiwkdom Oc ekke vtā en
ſændir / thætta ſama vatnit
thz fik makt oc dygdh vppa
nāa nat tha gudh lat ſik
födha Mangh ānor thekn

HS A 3 - 135r

haffwo gudh giorth aff sinom
nadhom / oc bewist mænniskiom
hwilkom wari hedhir oc æra oc
loff for vtan ænda

Swa som likamlica sidhir
ær / at thæs hedhir sama
ve qwinna liggiar j barn
sæugh / Thæs thiuktekarne thæ
nisto nidia oc qwinnor / skulu til
skipas so thue siælffwe skulu
thiæna, oc barneno som födh ær
Samuledh ær andelica vm the
ærofulla höghtidh j hwilke a
mynilse ær, aff wars hærra födz
lo time / til hwilkit hwar cristin
siæl skal sik haffwa gudelica / swa
som hinna hawa sik tuktelica.
oc æ skulu twa samman skipas til
hwart æmbite, thy at hughine
likit ær thwem samman / æn eno
ensampnom The forsta twa see
til hurn barnit skal liggia væl
Oc thy skal en thera twa kla
dhin daghlica oc halla them
reen oc fæirsk Thænne thekna
samman hiærtans anghir for sina
synder / som scriffwat ær aff.
hiærtans anghir at sörghia for
the synd som for war giordh /
oc haffwa nw vilia / at ey bry
ta mote gudhi, Aff hono sighir
war hærra mz prophetanom / hwat
stundh syndoghir man grather
sina ogærninga / wil iak hans
syndh ganzsklika glömma Annor
thiænista qwinnan, bredhir vt
kladhin j solskinit / oc thorka
vt aff them alla fylsko, mz tæs
se thekna sik scriptomal som
dauid sighir aff swa Iak sagdhe /
thz ær, at iak stadhgadhe j mi
no hiærta / at iak skal kænnas
mina synd j minno hiærta mote
mik siælffwom, oc tha forlæt
thu mina synda wrangligh
het / Thæssa twa nidia thæ
na idhkelica nær barneno
oc swa grannelica / at enkte o
renth skal thz maka, thy ma
the sængina heta the bloms
ter sængin, som skriffwat star
aff, war sængh ær all bloms
trande / aff them sighir war
hærra, sæle æru the som rene
æru j hiærtano the skulu see
gudh Sighir sanctus thomas thin
dyre predicaren, at tha han
laa for dödhenom, syntis ho
nom diæffwllin mykit ledhir
oc nadhelikin, han vndir
stodh wæl hwa han war / oc sag
dhe, hwat ær thz tik mæst

ſkadha gør | han ſagde · oc
tho nødugher | thz ær ſan ſcrip
tural Thy at æ ſwa længe
nakor ær j dødhelikeſynd
ledhom wi hono bunden | æ
hwart wi vihom Æn vm hā
ſcripta ſik briſta all war bad
ſøndher · ſwa ſom gras faller
før lya | oc ſwa gar man
hwart han wil Thz andra
partit aff thæſſom mdiom ·
thiana barneno ſwa | en
thera tagher barnit oc tama
thz wæl · oc ſidhan lægger
hon thz widh ſith bryſt | oc
ſigher mz viſa mānenom | mī
alſkelike · ſkal hwilas mal
lom mina ſpina · thænne ær
likande widh kærlekin · hā
ne barnatana ær gudelike
thanka oc aſtundan | Thwil
kom war hra thwilas ſøtelika |
hūa leka æller maki | lægger
barnit j vaggo · oc vakta
at engen ſkal thz omaka
Oc vm nakor gør buller ·
ropa hon oc ſigher | hwa ær
then ſom hindra oc omaka
mē hra konughin · hō ær tyſ
togomare oc wil altidh va
ra enlikin | oc ekke j mang

talan oc warth bangh oc bul
ler Nw kombir thz thridhia
partit aff ſuandiome at gø
ra barneno ſina thiænist | en
thera tikir oc værdher bar
nit vppa ſidhona · han klap
par | vaggun oc qwædher ſo
amor plagha | tha the vilia
ſøffwa ſin barn · hūa ſangher
ær ſwa | hra lat wp mīn øghon
oc tha maa iak ſee vndurligh
thing · ōthin budh oc thin
lagh Swa giordhe en gudhe
ligh nūna hwart ſin hō tok
at thænkia vppa gudz pino |
kom hon j ſwa dypa gude
lica ſkodhan · at hōne van
ſmakade allir warth hugh
nadher Thæſſin hete andeli
ca tingha ſkudirſka · hūa
leka ælla ſyſter | hō bedhis
loff aff barneno at qwæda
oc ſigher | hra lat wp mina
læpa Oc tha ſkal min mun
kungøra thit loff · ſtudom
ſiongha the badha ſæmdher
oc ſighia | war ſanghir ær
vm thina dygd · war ælsko
ge æſtu | oc thik aſtundom
wi · ſøff thik oc glōm oſſ ey
til ændan | oc ſwa vaka the

nattena owir Nw kombir
fiærdha partt aff thæſſom
ſmandiomē vm morgho
nen En thera ſom hetir
ſyſtir mildhet, hon redhir
til løghena| hō værmer vat
nit oc bar fram karit, hō
takir wp barnit oc løſe af
tunona mz gudelikom than
ka| mz grætande tarom før
glædi ſkuld| oc ſighir nu ſial
ar all ſmæltande til myn
ælſkogha, oc ſwa læggir
hon barnit j løghena mz
mykle atwakt, hwa leka
hetir ſyſtir gudelighet| hō
øſe watnit vppa| oc twa gra
lica at enkte ſkal bliffwa
oroſtat, hon ſighir mz wi
ſa mānenom| nw ſkal iak
halla mī ælſkelica oc ey
githir iak brat latidh aff
honō Thr æptir takir hō
han wp oc thørka oc ſwe
per honō, hon takir han j
fampn widh ſith bryſt| tha
kombir aman oc mana
at the ſkulu warlica gaa
mz honō, at the ey ſkullu
ſtøta ſik oc fælla barnit
Hon ar ſyſtir lydhna, hō

fulkōpna alt thz ſom bu
dhit wardhir| vtan kiir oc
othol, hon ſøghir barnit
mz hoffwe widhirtalan|
oc gør thz badhe blith oc
glat Sidhan takir hwa
leka barnit oc gangir.
mz thy, at thz ſkal fa thas
mera mat gradh oc bar
thz ſaa til modhirna, thwa
maa kallas ſyſter miſkund|
ſom war hra ſighir aff, ſæ
le aru alle miſkundſamme
Thy the ſkulu faa miſkund
tha modherē haffwir løſt
wp om barnit| oc ſee ath
thz wæl røkſtadh ar, tha
thakkar hon hwarie ſin
ne burmoō før thera mo
dho| Nu ær en ſmaa moō
j geen ſom hetir ſyſthir ſaf
lighet| hon wakſtade gran
lica aat hwat thæmſt.
hwar hwa leka giordhe
widh barnit| oc om hon
haffdhe førmat, hafde hō
fullan wilia gøra tholka
ſama thæmſt Thy thogh
hran than godha wilian
før fulcōpna gærnigh,
widh thæſſa moō maa ſee

staffan som höghtidh ær
af i dagh | andelica fulwæl
liknas, æn tha han ey li
camlika giordhe gudh tol
ka thiænist | som thæssa
smamödra giordho æpthir
thy som nw ær sakt Rubri
ca Aff wars hra ihu xpi
barndome oc wæxte. huru
han andelica skal födhas
oc vpfostras i mænniskione
hiærta oc siæl Atta puncta.
Gudz son loot sik
födha | oc wilde
thy barn varda.
at han vilde i
mænniskio siælom andelica
födhas oc vpfostras. vaxa
oc stoor warda | han aflas
i mænniskione siæl mz gude
likom wilia | oc gudhelike astun
dan. han födhis i dygdeli
ka gærninga beuisningh.
han vpfostras oc vaxir i
godha dygdelica gærninga
daghlike öffningh oc fulcom
nilse. hær ær mærkiande
at swa som godh fostir mo
dhir amma oc vpfostra sit
barn likamlica Swa skal

gudhelig mænniskia ande
lica vpfostra oc amma som
frwna son ihum i sino hiærta
Thz första ær at godh am
ma födhir sith barn mz sine
spena miölk. Miölkin föd
dhis aff blodheno som vp
draghx i spenana oc smæltis
i them. oc wardhir til söta
miölk oc barnsins födho af
spenana warma oc hita.
Andelica haffwir hwar mæn
niskia twa andra spina swa
som ær vndirstandilse Oc
gömilse i them skal smæltas
ihu xpi pino blodhir | oc var
mas aff gudhelikom kærleke
hita oc amynnilse Swa at
han wændis oc wardhir
som miölk, söter oc wæl
smakande i siælene oc hiær
tano i gudelikom söthma.
Giff thæssa barneno ihu
xpo idhkelica thæssa miöl
kena swa thriffs han oc
waxir i siælene Oc wanz
skas ey i sinom wæxt. an
delica aff wanrökt oc oskod
to | oc födhelöso. Annat ær
at godh trom amma hal

dher sith barn gærna varmt
fore frost oc köldh Oc vp
tændher thy en warmir eld
Eldin ær hwas oc hetir af
sik· wi vptændom thy warom
hæra en warmir köleld an
delica j hiartans vngue,
tha wi samanbarom hwat
hardhet / beskhet oc drøff
wilse ihesus war hæra han tok
sik vppa j sinom barndom, fra
tikdom graat oc hardha
steengulffwit til sængh Si
dhan hwashet oc hardhet
j allo sino liffwarne / at an
dalykteno hardh oc smæli
kin ordh Stoor slagh oc stór
sta oc grymasta dödh oc
saar, til thæs at eldin el
ke slokna / tha ok til iomfru
maria sorgh oc graat ther
hon haffde j hans barn
dome Tha hon optu kyste
hans hænder oc föter som
klenlikin waro, ther the
grofwa spikana skuldo gy
nom ganga Oc hwat hon
tholde tha the gynom slo
ghos j hans hardhe pino
bæro thetta samma / hær var

dher aff en eldher hwilken
som skal vptændas af gu
delikom hetu Oc thæs hæl
gha andz blæste oc wædh
re aff hwilkom ihesus skal
wærmas j siælinne Thridi
ær at godh fostermodher lo
gha oc badha gærna sith
barn Andelica gör barne
no ihesu j thinne siæl eet kar
badh aff thina oghna ta
rom mz ömko oc sukkan of
wir honom oc hans modher oc om
thina eghna ysseld som thik
forestaar j dödzsins tima
fore thina ogærninga Thz
ta watnit skal wara liomt
oc ey sindhande heet aff
wredhe harme oc othu
li Før thy at tholke tara
ærin nyttit hete oc bar
nit klena brænnande Oc
othække Fiærdha ær at
fostermodher oc godh amma
plæghar dröpa miölkena
vppa barnit til thæs / at
thz skal faa stadhught
huld oc qwikna ther aff
Andelica som sakt ær j
försto punctenom mz miol

kēne ær vndirstādande
gudelikin sötme / oc ande
likin hugsnadhz / Thiine
hā wt thryskis / oc mol
kas v stælene thintidh hā
hōris oc fram fōris j mīn
nenō i gudz losni thakkō
Oc nadha widhirkænilsō·
oc j fridhsamō vmgængil
som / Oc gudelikō nadhō
oc æptedōmō· swa war
dhir barnit ihūs waxan
de oc stoort ey atenast j
the mænniskione / som bar
nit ær i mz sīnō nadhom
vtan ænnuæl wardhir thz
waxande oc födt j andrō
som the godha mænniskiō
na spaka / oc fridhsama
liffnærne see oc skodha /
oc gudh thz fore losfva
oc gudelikin æptedōme
taka Swa wardhir gan
gande oc krypande bar
nit ihūs / af enne godhe
mænniskio til andra j gu
delikō æptedōmō / Semp
ta ær at godh āma hugh
na gærna sith barn / ath
thz ekke skuli grata Oc

til thæs at barnit skuli tiiff
raskare töghnas· tha sputtar
hon j handena / oc thrugas
at hon wili hæmnas oc slaa
thæn barnet hafvir gröt·
andelica görom wi barnit
ihūm / wret oc grælt mz warō
syndō Oc sene bætringh thy
wiliom wi / at barnit skal
bliit oc glath wardha· tha
iættō oc loffwō at wi viliom
slaa oc hæmpnas ow honō
som barnit haffwir reet oc
wpwækt til wredhe / som ær
syndoghe kroppin som alt ont
kombir aff / oc barnit opta
wreth oc grælt gör / at wi wi
wiliom bærian mz lyma sla
ghō / mz fasto waku oc andrō
plaghom som honō mote æru
Oc barneno til hugnadh oc
thæknadh æru· Siætta ær
at godh āma kysse opta sith
barn / samputakir thz / oc swa
thögis thz Oc star wp oc bær
thz· swa skal gudz win an
delica gaa til mariā j sine
siæl / oc gærnlica skodha hu
ru hon sitir j bethleem / oc
haffwir sin son ihūm j sinom

knæm Oc giffwir hono ſi
na iōfrulica modh | oc thu
ru oc nu hwat hughuatt oc
gladh hon kyſſer hans ſō
tiſta munn | ſom watir ær aff
hænna modh Haz oc thu
fram j gudelikō ſkodilſom oc
aſtūda at kyſſa barnit Swa
rækkir barnit thik forſt han
dena oc klappar thik vm næ
ſana oc ænnitt Oc ſwa biw
dhz thz thik mōnen at mi
nas widh tik | oc vinas oc
ſridhas ſom forra war vret
oc græt Stat ſwa wp aff
thinō ſyndō oc bær barnit j
thino hiærto | Thz ær thalz bar
ſins liſwarne i thik oc likna
thik thz thy ytarſta thu gitir
j ſāne ødhmiukt andelicom
ſtrikdō, j renlighet i thulo
modhe oc lydhno Swa bær
thu barnit ihū andelica,
Siwnda ær at godh āma hug
nar barnit oc lekir for thy
nu æple æller pæru | til thæs
at thz ſkuli wardha leande
oc glat, andelica giff thæſſa
barneno ihū ena pæru | hwil
ka thz lankar at hafwa oc

ægha | Thz ær thet eghit
hiærta | ſom ſkapat ær ſom
en pæra thokt nidhan | oc
moth owan, thzta ærofful
la barnit wardhir aldrig
glat æller rolikit | wtan
thz faar thzta pærun at æ
gha | wiſe mānen ſkriffwa
at barnit bedhis oc grætir
æptir thāna lekano | ſom
ær mānſkiōna hiærta ſig
iandis Hon giff mik thit
hiærta, ſee thy til at thīa
pæran ſom ær thit hiærta
wari ey bokit aff wredhe
æller awndh | æller oc rutit
aff nakre orenlighetz ſynd
Attonda ær | at godh foſtir
modhz ſwepir ſith barn Oc
layghir thz i waggo, hyllar
thz oc ſøwir thz | andelika
ſkulō wi byggia ena wag
go barneno ihū j waro hiar
ta | aff fyrō ſtolū Stolin at
hoffdhome ær andeligh ſko
dhilſe | wars, ingangh j wærl
lena, hwilkin fulledhir oc
grotelikin ær | ſtolin at fo
tome ær ſkudhilſe wars vt
gangh af wærdlene | hwru

wadhelikin han ær / Sidla
na langa at badhom sidho
me ær gran vanzsakan / hwil
ket waart langha liffwne
haffwir warit Oc hwru
thz vpndt ær aff hofdheno
oc til fotome, thz ær af vp
bórian / oc til ændalyktene.
waggan skal wara midhan
til lukt oc ofwan ypin Thz
ær thet hiærta skal atirlyk
kias til wærdlena / oc ópnas
til himilin Ithæsso waggo
na lagh linth oc mynkt hód
æller blótan hahn. thz ær
sæffleghet Oc hoffzkin vm
gango i thino liffwærne Gy
thyrne æller wredhsins
æller awndina thizsla / skal
thu thz i blanda Thær næst
haff reen klædhe midhan
oc ofwan, midharstu klæ
dhin thz skal wara eth rent
hiærta oc samuit / thwilket
gudh skodhar, óffra kladi
som sywnlikin æru folke / ær
godh æptedóme Oc godh
swar oc blidh. oc fridsapt
vmgange Thz næst vaggha
thu barnit / thwilikt thu sko

dhar gudz til qwæmdh at ha
kom hith midhz / oc thok man
dó fór os / waggan hon rúr /
tha thu skodhar hwru han
stegh vppa korsit fore thina
synde, vaggan hon sænkis
midhz / tha thu skodhar hwru
han midhz stegh til hælwitis
oc lóste sina kærasta vini,
Thz næst hwru ha vp stodh
aff dódha. oc stegh til hymna.
thz næst hwru grymbir stra
ghir oc rætwis han wil midhz
koma / oc ræknskap mz os
halda aff waro liffwærne,
swa at enkte bliffwir lónt
æller glómt / litit æller stort
goth æller ont / waggha mz
fast Oc lætias ekke at sómp
na fran vaggona / at glóma
thina helso tima, swa at thu
glómir gudz stora oc mang
faldeliga godhgærninga Oc
thik siælfwa / vtan rór idhke
lica oc dragh thz til hugha
i thino hiærta / som ær vag
gan / hwar thu skalt bliff
wa oc hema gæsta fórsta
nattena / thu soffna mz dódz
sins sómpne / Thu skalt oc

lylla barnit ihesum swa at thz
faar volikan sompn oc hwi
lo i thyne siæl Thwa visim
oc lyllo saugin som barnit
sielwis mædhr ær loffs san
gher som nw sonnges i kirkio
ne af ihesu christi hælga barndo
me Siwngh oc qwædh idh
kelica thwa værsin nw i
iwla timanom wi som ærom a
terlöste aff thino hælgo blo
de thinom hælgo fördzlo dagh
til loff tha siongom wi
en nyian loff saungh ära oc
loff wari thik hære som nw
lost födha tik aff iomfrune
halder thu thæssa atta for
skriffna puncta tha æst thu
gudz Oc iomfru maria som
andelikin fostir modhr oc
amma Oc tha thu hafwir
han wæl upfostrath i thine
siæl oc han ær stoor i sino
nadhom i thik wrdhin Tha
bær han hem sinom forael
drom gudh fadhr i himeri
ke Oc iomfru maria som
hans modhr ær aat hans
mandome oc kraff amino
lön, thz ær æwærdelikit

liff, hwilkit os gudh giff
wi oc vnne iomfruna son
ihesus christus wælsignadhr
for vtan ænda ~~amen~~

HS A 3 - 139v

Aff s̄co iohē ewangeliste som kombir
Sc̄i iohānis ewangelista ❧ Jwlen
hōgtidh | tha s̄o fōrst ringdhe til ot
tosangh | ſyntis s̄c̄e mærktilde ſwa
som ihūs ware en x aara pilter
Oc m̄z store gladhi gik ō kringh
oc wæktte ſyſtrana | Sanctus iohēs
hā ſyntis oc hūc tha j dormitori
o · standāde for ēne ſyſt̄ ſængh ·
hwilkā honō myket ælſkade Oc
en ængil alzſtinge priſelighi oc w̄
delighin | gik fore s̄co iohē bæran
dis liws fore honō Oc thn̄ ængi
lin war aff seraphin | æpthi̅ fōlgh
iande otalighen ængla mogha
hwilke alle waro s̄ti iohi til thiæ
nist | oc fōlgdho honō m̄z liw som
in j choren | Æn the ſyſtrana som
m̄z kærlek · oc gladelika wpſtodo
the haffdho myket mera æro | æn
the andro s̄o thz giordho aff vædh
dugha | Æn ængillen thn̄ frāmſ
te som gik fore s̄co iohē · thiæna
de honō oc bærandis liws fore
honō til thekn | at s̄tūs iohānes
ælſkade ſwa heteleka gudh vppa
ſina matto j iordhrike · som the
ænglane aff seraphin vppa ſina
matto j himerike Æn the p̄ſona
som thzta ſaa · wndh̄ſtodh ath
thn̄ frāmſte ængillin | hā wptæn
dh̄ hetan kærlek j aldraſ thæra
hiærta som s̄tūn iohēm ælſka | ffor
the wyrdhingh oc enkanneligh kær
lek · som war hīa ihūs xp̄us tedhe
s̄co iohāni Oc at gudz ande vpwak
kir æn j mænniſkionnē gudz kærlek
Æn j otto ſangenō ſyntis hāe s̄tūs
iohēs · gangandis kringh ō koren
oc bōdh en kalk til hwaria enne ſyſt
rnw̄ Samā ſmakandis thza akt oc
gudelighet som ſwngo · hwilket hā
gladelika ſkænkte warō hīa ihū xp̄o
Oc tha som hō tænkte oc aſtūda
de wita · huat som s̄tūs iohēs haff
de ſtaughit tilloua ffor thz at han
ſkreff ewangeliū aff xp̄i guddom
wndir ſtandis dywparen æn andre
Tha hōrdhe hon thzta ſwarit aff
gudhi · ena owirgangslighet haffw̄
hā j allō ſinō ſinnō offwir andra
hælgha man | hans ōghon ſkodha
clarlikare the obegriplīga guddō
ſens clarhet Oc hans ōron begri
pa diwplikare oc aſtūdelikare wn
dh̄ ſtandande gudz ſōta hwiskan ·
hans mwnder oc hans twnga
kænna oſighelige sōthma ſmak Oc
ſwa myken sōt lukt gaar aff hās
mwne at hon wpfyller alt himc
rike | ſwa at hwar en hælagher mā
kæner ſōtelgha iohānſſa godha
lukt Thz offwir brindh̄ hans hiar
ta enkanneliga aff guddomſens

ælskogha Swa at skælsedhare oc hö
ghelighare offwir flughir hans hiærta
guddomsens dyupa lönlighin thingh
æn andra hælghe män Oc tha offrade
hon som thætta andelika saa oc hörde
sancto iohanni the personona gudelika bo
ner som war bidhin, hwilka han thæk
kelika anammade swa sighiandis Aff
allo thæsso som hon mik offradhe skal
iak göra hælgho mannom i himerike
eth gæstabudh

Thy æptir saa the sama persona
sanctum iohem ewangelista hin
landis sik wppa hwans ihesu christi bryste
Oc mykin hælgha manna moghe swa
som danzande kringh om wan hwa ihesum
loffwande oc ærande han for sancte io
hansa skuld Tha badh hon hwan ihesum
at han wille hinne læra hwruledhis
hon matte loffwa honom fore swa æl
skelighin hans kænesweyn Thæn ihesus
swaradhe henne swa sighiandis Först
skalt thu loffwa mik for hans ærli
kasta slækt thy at han ær föddir aff
mine slækt hwilkens slækt enghen
ær ærlighaven vndhir himblenom
Annat sinne for thy, at iak swa kærli
gha kallade honom aff bryllöpeno oc
giordhe honom til min apostolum Thri
dhia sinne for thy at han fram för an
dra forskullade at beskodha mins æn
lites clarheet Fiærdha sinne for thy,
at han i ytharsta natwardhenom Fyor

skallade at hwilas wppa mina guddoms
bryste Fæmpta sinne for thy, at han
haffdhe dyupare vndirstandilse æn
nakra andre Oc thy forskulladhe
han at saman skriffwa the bökerna,
hwilka iak badh wppa olueti bær
ghe Siætte sinne for thy at iak vp
pa korseno aff enkanelighom kærlek
antwardadhe iak honom mina kæ
rasta modhir gömaskolande Siwn
da sinne for thy, at æptir min vp
standilse aff dödha, wplyste iak
honom mz enkanelighom widhirkæn
nilsom Attande sinne for thy, at han
drak ethir for mith nampn skuld,
Nionda sinne for thy, at fore en
kanelige hemelike kærleke fordel
vppenbarade iak honom min lönligh
ærande Tiyghiande sinne for thy
at han giordhe mangh iærtekne i
mit nampn Oc veste vp thm som
dödhe waaro Ællopta sinne for ty
at iak swa sötelika kom til honom
oc bödh honom i mith gæstabudh
mz sinom brödhrom Tolffta sinne for
thy at iak ledde han fran aff al
le likamans wærk Aff thina bil
togha widhsinne mz stora æro til
æwidelika gladhi amen

Annat sinne tha som ewange
lium sanger saa hon sanctum io
hannem widh altarith standan
de oc hallande bokena for preste

HS A 3 - 141r

nō oc all ordhen i læſtene waaro
ſwa ſom ſolgiſlor | framgangande aff
hans munne ¶ Thon ſaa oc iomfrw
mariā ſtaa wppa andra ſidhona widh
altarith ¶ Oc eth wndherlikit ſken ſō
en ſolgiſl, wt giik aff ſte iohānis a
ōghom | in til iomfrwne ænlite wppa
hwilkit hon wndradhe ſom thæta
ſaa ¶ Tha ſagde iohēs hēne, i ſwa ſto
rō hedher oc wdoghet haffdhe iak
nūs hēa modher | mædhan iak liffde |
at iak aldrigh dyrffdhis til at ſkoda
hēne ænlite Rubrica hær ſtaar huru
ſtus iohēs ewangeliſta liknas wid
ſiw thræ oc ſiw fogla oc ſiw blomſt
ur ſæghhēſtō wttydhiſom gudhi til he
dher oc ſti iohis til pris oc æro

Gracia dei ſicut paradyſus
in bn̄diccionibz Eccī xl ca
Thæt ær mænniſkian i bland an
nor creatur ær wndherſam |
hwilkin ſom haffwir ſin warilſe aff twā
ne | ſom ær licame oc ſiæl. en ær iordz
likin oc diwrlikin | oc annor ær ande
likin | ſwa ſō ængil. en ær likamliki
oc ſynlikin oc annor ær ey likamliki
oc oſynlikin. wndherſamare ær man
niſkian | æn thæt diwr ſom haffdhe ſkap
nat æptir eno nothe oc aſna ¶ Thy
at badhe ware ſynlikit | Æn gudh ſō
badha delana i mænniſkione giordhe |
han ſaa hēne wæl fore aff wphoffwe
no til badha dela. ſom ær til licama

oc ſiæl ¶ Iordhlighetene ſom ær lika
mē redde hā til hugnat iordhrikis
paradys, ſiælena thær lik ær ænglomē
himerikit ſwa ſō ænglomē redde hā
¶ Æn tha ſom adam brøt budhordhit
oc ſyndadhe mot gudhi, miſte han
badhe iordhrikis paradys oc hime
rikit | oc all hans affødhingh | oc
ſattis i thæſſin yſældūna dall til at
yrkia iordhena | oc æta ſith brødh i
ſins ænlitis ſwetz | Tha wilde hā ey
glōma at miſkūna ſik ow thē ſom
honō ælſka. wtā gør aff thæra ſiæl oc
hiærta ſik eth paradys oc yrtagardh |
plantandis i thē ſina ſtora nadher oc
margha dygdher ¶ Aff hwilkō gudz æl
ſkarō war ſtus iohēs ewangeliſta |
hwilkē ſom war for alla andra a
poſtla maſt begaffwadher mz gudz
nadher oc dygdhe ¶ Oc aff thy maa
ſighias aff honō thæſſins wiſa mæ
ſens ordh. ¶ Gracia dei ſicut parady
ſus in bn̄dictōibz | thæt ær ſwa mykit
ſakt gudz nadh ær i wælſignilſe
ſwa ſō paradys ¶ Iohēs wttydhis
gudz ælla hēans nadh. thy at xp̄s
han meer | for andra apoſtla ælſka
de | oc bewiſte honō kærleks tekn
¶ Oc aff thy ſigx han gudz ællr hēans
nadh, ælla thē ſom ær hēans tak
ker ¶ Oc ſwa maa ſighias aff ho
nō. iohēs ſom ær gudz oc hēans
nadher | æller ſom paradys i wæl

HS A 3 - 141v

ſighulſom | Mæniſkiona hiarta och
ſiæl | for æn gudh kombir j hona mz
ſinne nadh, ær ſom en ödhis mark
oc ykn | Nu aff gudz närwaru | war
dhir ſom paradys, oc aff thy ſighir
propheten ioel | Jordhin ſom ær hiartat
wardhir for gudhi | ſwa ſom en luste
likin yrtagardhir, Nu aptir ha war
dhir thz ſom en öken. hwar en hælag
ſiæl | ſighe wara paradys | thy at gud
bygdhir j hāne Oc offwir tessin or
dhin ſom xpus ſagde til röffwaren
J dagh ſkalt thu wara mz mik j pa
radys, ſighir gloſa | thz ær ſant liff
wara mz xpo | Thy at hwar ſō xpus
ær, thr ær gudz rike. oc thy the ſiæl
ſom haffu xpm inbyggiara | hon ær
begaffwat mz ſtorō gudz kærlek,
oc ſtore gudelike glædhi | oc ſtoro
gudeliko liwſe, ſwa ſom himerikis
paradus. Oc j the ſiæl wara ær
gudhi ſtor luſt, ſwa ſom wiſe mā
nen ſighir min luſtelighet ær, ath
wara mz mæniſkiona ſynom oc
barnō | Nu thwært a mot ſyndogx
manz hiærta oc ſiæl | ær hælwite
oc diæffla inbyggilſe thz bewiſas
j thy ſom ſtus lucas ſighir. at aff
ſancta maria magdalena waro
siw diæffwlſkap wt aff kördh, hæl
wite ær ſyndogh ſiæl | for wilfarīl
ſāna mörker ſom thr ær | oc for
wranga oc ſyndoga girilſonna
eld ſom thr brindhir. Oc ſamwitz
ſins nadhir | ſom allan tidh gna

ghir thz oc awitir for ſyndenar Oc
aff thy byria ſyndara | thr ſith hæl
wite. oc rætwiſe ſith paradis oc
himerike | Wee ær them | thr mz myk
lo oc ſtoro arffwode oc koſtnadh |
thr byggia ſik hælffwitit Oc with
wxla j thæſſo liffwe haldhir wara
j hælwite, æn j gudz paradis hime
rikit Sw ey atenaſt ſtus iohes oc
andre gudz wini | ſom ſtora gudz
nadh haffwa. kallas paradis | wtā
jæmwæl iomfrn maria gudz mod
Thy at j hāe bygdhe likamlika | gud
domſens fulkomplighet Oc aff thy
ſighir ſkripten | At gudh plantadhe
luſthetīna paradys | ſom ær iomfru
maria aff wphoffweno Oc ſatte j
thz manen hwilkī han ſkapadhe,
thy at gudh fadhir ſatte j hāe wælſig
nadha qwidh xpm | Hwilkins lida
mot | warkade than hælge ande j
thm pūctenō | thr maria ſagdhe til
ængillin | wari mik æptir thino or
dhe | Thz likamlika paradis aff marg
ſkona thræ, blomſthir oc rinande
watne | ſötho wardhir oc hofft | och
foghla ſangh war myket luſtelikt
Nu maria | ~~gudz~~ gudz paradys | war
myklo meer luſtelikare gudi alzwal
loghō | oc hans hælga ænglō. for hāa
ſtora fægherindh oc marghſkona dyg
dha ſkuld. oc hælgaſta vmgango thr
hon haffdhe | J iordhrikis paradus
ær myket godh oc ſöth frukt. æn
thræſkona frukt ær thr | enna han

da war wit oc loffwat at ætas The
andra war forbudhin som war godz
oc ondz vishetenna frukt ælla thræ
Thridhia frukten war loffwat som
war aff liffsins frukt ælla thræ / som
stodh mith j paradyso · haffde adam
brukat oc ætith the frukt / som ho
nom war wit ællir giffwin · oc hafft
atirhald aff the forbudhne frukth
Tha haffdhe han fangith the loffwa
da tröstins frukt Nu aff thy at han
aat aff the forbudhne frukt · tha
wart han skyldogher swa aff the som
honom war wit / som the som loffwat
Nu hwar en aff thessom frukto haff
de æ nakra wanskelighet oc o ful
komplighet Thy at the frukth som
wit war oc giffwin at ætas · war
aff iordhena wp gangin / oc ey aff
hymelin The andra frukt som for
budhin war · war en sak oc tilfælle
til tidhelikin dödh Nu the thridia
frukth som ær liffsins thræ oc loff
wat war · haffdhe makt at göma
mænniskiona aff allom siwkdom oc hal
da hona j stadhoghe helbrygdoghet
Nu iomfru maria gudz enskæneli
kit paradys bar ena walsignada
frukth / Swa som lucas sighir · wal
signat wari thins quidz frukt,
Aff thæsso sighir j sancte iohannis læsth
Jak ær liffwandis brödhit thz nidh
ffoor aff hymelinom / Jordhrikis pa
radys frukt war sak til dödhin ·

Marie frukt war liffsins tilfælle Oc
thy sighir marie frukt Jak ær liffsins
brödh · Jordhrikis paradys frukt war
te aff iordhinne Nu marie frukt kom
aff hymerike / Thy sighir han iak nidhir
foor aff hymblomen / Thridhia parady
si frukt · gömdhe likamlikit liff Nu ma
rie frukt giffwer æwinnelikit liff Oc
thy sighir han at hwar en som ætir aff
the liffwandis brödheno / som ær marie
liffs frukth · han skal liffwa for wtan æn
da / Thzta gudz paradis skulom wi allan
tidh skodha mz wars hiærta indhra
öghom · oc hugnas j thæs fægrindh
oc sötha frukt / hedhra oc helsa mz stör
sta wyrdhnugh nat oc dagh mz aue
maria · Oc bidhia mz största ödhmiukt
at wi maghom the söta hona quidz frukt
lifz j nadhinne smaka / oc æptir thzta
liff haffwa til æwinnelika löna j hime
Gratia dei sicut para Cristus rike
dysus in benedictionibus / Gudz nadh
ær swa som gudz paradis j wælsignil
se Thæssin ordhin wttydhir mæstaren
nicholaus delira oc sighir swa · Swa
som paradys ær en faghir oc lustelikin
stadhir · fuldhir mz alle söte oc godhe
frukth Swa gudz nadh gör mænniskio
na skal thækka til gudz inbyggilse /
oc fulla mz godhom gærningom oc marg
skona dygdhom Oc thy kærista wini /
hwar en som wil örkia sith hiærta / oc
göra aff sinne skal gudz paradis / mz
gudz nadh oc til hiælp · han skal wita

HS A 3 - 142v

at han skal wara pryddhir mz sin han
da thræm som ær sin dygdhir Oc haff
wa sin handa foghla glædhis sangh
oc thir mz sin handha blomsthir bæra
j sine fæghrudh, mz thæssom threm
sinom sin som ær sin thræ sin foghla
oc sin blomstir. mærkias ey ānat wtā
trem sinom sin dygdhir oc offrīgha
thir alle gudz wini skulu sik offwa
wthy j thæsso liffwe. til thæs at thera
siæl oc hiærta matte wara gudz lus
telikin stadhir oc paradis oc haffua
til inbyggiara Thwilka dygdha off
nīgha j gudz nadh s̄cus iohānes ewā
gelista haffdhe Swa som hās hæl
gha liffwne wtwisar oc thir mz ær wæl
signadhir j iordhrike oc j himerike.
Ffyrsta thræ som j siælīne skal wara
ō hon skal wara gudz paradys ær
Cognicio sui Thz ær haffwa sina egh
na kænilse. thz thræ oc dygdh haff
wir twee rötir som ær at kænnas oc
minnas hwat hon warit haffwir j
modhirs liffwe. hwilkin hon ær a
syndhina wæghna oc hwilkin hon
skal wardha j andalyskina sō wær
dhir fylska oc madhker Oc aff thy
sighir s̄cus gregorius Minz aff hwa
rio thu ært kome oc blygx. Minz
hwat thu ært oc suska mz graat
Minz hwar thu skalt wara oc wær
skælffwande oc radhz Thzta thræ
oc dygdh ær eth wphoff oc planta

til alla dygdhir Oc for thy sighir ber
nardus. west thu margh gudz lön
ligh thing oc ey thik siælffwā tha
likuas thu widh thā som bygghir
hws wtan grundwal Oc thy sporde
gudh adam æptir budhordheno aff
gangh Adam hwar ært thu som hā
wilde sighia. kændz thik haffwa fal
lit aff menlösone stadgha j syndhī
na dypphet Oc thy hwar en som
weth oc kænis sina synd aff hono
ær hop oc gudz miskundh j waano
æn than som ekke weth sina synd
oc ey sina wanskelighet thz han
haffwir j allo godhe gærnīgh. aff ho
nō ær ey hop til nakra bætringh
ffor thy sighir augustinus. thā ey he
las aff sinne synd som ey kæner
sik wara syndoghan oc wslan.
hwat gagn tæssin dygdh haffwir
sighir s̄cus bernardus. hwar sik siæ
lffwan skodhar oc kæner han ren
sar sin hugh. sina astūdan styre
han til goth oc sina gærnīga sin
affgangh rættir hā. sy doghet tha
bewisar han oc haffwir sith liffw
ne oc vmgango j höffwiskelighet
oc j wælskipan. oc giffwir honom
wisheet j andelikom oc likamlikō
thingō Thæssa dygdh haffdhe s̄cus
iohēs. oc thy wardh hā hond kallā
de til sin apostol Fforlæt hā wnghir
næthin thz han fiskadhe mz. skipit

oc sin fadhir | oc fölgdhe waro thra ap
thir j hwilkom threm markis | at huar
sik sialffuom kaner oc forlathir for xpi
kærlek. naturlikt ær kötzsens gar
nunga | skipidh thz ær wandzlikit godz
oc fadherin thz ær leuanlika oc war
dzlika wini. Oc thy at han wnghir war
des til xpm. thy war han oc meer
ælskadhir aff xpo for andra apostla.
hwilkit som bewisas j thy | at xpus ofte
famnadhe barnin oc piltana. læggian
dis sina handhir wpa thöm oc wæl
signade | Nu ey wardhir læsith j skrip
tune nakra stadz at han swa giordhe na
krom gamblom mannom | til bewisa
at wngha mænniskia ofta wandilse til
sin | ær xpo mykit thækkt | Thy at the
haffua renlighet oc fa synder oc
æru bequæmoghe til dygdhelighet
Oc swa som förra frukt aff thræm
ær lustelika oc astudelikin aff mænni
skiom | Swa oc xpus astundar wngha
mænniskior vnnwarudho til sin | hwil
ka som wardha honom mykit tækka
oc kæra. swa som sanctus iohannes war wa
ro thra ihu xpo | J thæssins thræs
offwersta skata sitir foghlen | som
ær paffoghel. hwilkins natur ær at
ropa mz rædhelike röst. thy at han
wænthir sik nakra skadhir haffua tap
pat | oc thy mærkis mz paffoghlenom
gudz rædhoghe | Thy at som wise man
nen sighir. huar som rædhis gudh.

han glömer enkte | Oc sighir sanctus au
gustinus. Gudz rædhoghe ær en ande
likin skyia | mz hwilkom alzskons syndh
bort körs at ey skal borttappas gudh
thz han ælskar | Thzta ær sonlikin ræd
doghe. hwilkin swa ælskar fadheren at
han ey wil nakot göra mote honom | Oc
thy swa som wise mannen sighir | Wæl
wardhir thöm som gudh rædhis | j sinom
ytthersta tima oc j sinom dödz dagh skal
han wælsignas aff gudhi oc gudz æng
lom | Thry godh thing widhirfaras godhom
oc rætwisom j thera dödz tima | som ær
at the ganga wt aff thæsse wærldh
mz fridh. oc mz glædhi ledhas the aff
gudz ænglom til himerikis æro | Oc
mz store thröst koma the for gudz
doom om domadagh | Nu thwært amot
skeer syndoghom oc ondhom. thy at
the ganga wt aff thæsso wærld mz sto
rom fræsa oc rædhogha | siælin wardhir
gripin aff diæfflomen | oc mz store blygd
koma the mz hænne for gudz rætwisa
dom | J thæsso thræ ær blomster som kal
las nardy nardhus ær en yrth oc blomster
Oc mærkias mz thy wællukt ande
blomster ödhmyukt som wællukt an
des ær for gudhi | mz hænne fan sanctus
iohannes storan takknadh nær ihu
xpo | Thy at han giordhe wisa manz
sens raadh sighiandes. swa mykla
störra thu ært j dygdomen | swa myk
lo meer ödhmyuka tik for allom tha

ſkindhir thu nadh oc thakkuad nær gudhi
Sancti iohis ødhmiukt bewiſas j hans
læſt oc ewangelio j thy at han ey nampn
de ſik widhir eghit nampn, vtan ſina p
ſonam mz androm ordhom bewiſar ſom
ær kænneſwenen ſom ihus ælſkade. hwil
kit han giordhe thy at wndfly alzkons hög
færdh. Ødhmiukhtin byggir ſtadhin thz
gudh wil ſik hwila j ſælinne. aff thy ſigher
auguſtinus. ødhmiuk ſiæl ær gudz ſæte
O thu ſom aldra högxſtir ær, ødhmiu
ke ir bergha tik oc aff thy haffwa al
le höghfærdoghe dieffwlin til inbyg
giara. Hær æptir ſtar huru man ſkal war
kunna ſinom iæmkriſtne

Thz andra træ j thæſſo andelikom
paradis, ær proximi compaſſio
thz ær warkunnan om ſin iæmkriſtin
hwar en godh mænniſkia ſom weth ſik ſiæ
lffwa. oc for ødhmiukt ſkuld oc for
thæn xpi kærlek ſkuld. fforlatir allan
ſin orætth ſik giordhan. hon röris raſk
liga til warkunnan om annars pyno oc
dröffwilſe oc grææthir fromadha ſynder
ſwa ſom ſina eghna Aff thy ſighir prophe
tin ezechiel. at han ſaa en man j lin
nom klædhom helſonna tekn mærkia the
manna ænlite ſom ſörgdho oc grætho
ſina oc annars ſynde Allom ær widhir
torfft at græta ſina ſynder oc ſörghia
for thy at enghin ær wiſs om han ær
vtan dödhelika ſyndh ællir ey vtan
han haffwir ſanght thz aff nakor op
pinbarilſe aff gudhi Enghin kan oc j

thæſſe wærld liffwa vtan nadhelika
ſyndh. Oc for thy ſighir ſanctus iohes
om ſik oc alla andra. ſæghiom wi
os wara vtan ſynd tha ſwikom wi
os ſiælffwe oc ſannindh ær ey j os Oc
at ſwa ær ſæghir ſkripten. ſiu ſinnom
om daghin faldhir rætwis mænniſ
kia J thæſſins thræs offwerſta ſka
ta ſitir en fughel ſom kallas huſtru
hwilkins natur ær at wara nær
dödhra mænniſkio gripom Dödhra
mænniſkio graffwer ær ſyndogha
mænniſkia kroppa j hwilkom ſom
liggia ſiælana dræpna aff mangom
dödhelikom ſyndom oc æru vtan kær
lekin hwilkin ſom ær ſiælinna liff
Oc for thy at the ſom ſwa dödha
æru j ſyndomen oc vtan kærlek,
thæra ſiæl liggir ſwa dödh j krop
penom Swa ſom dödhe kroppin ær
ligghiandis j graffwinne, offwer thæſ
ſa ſom ſwa æru dödhe ſkal warkun
nas oc bidhia til gudz for thim ſwa
giordhe ſanctus iohes ſom ſkriffwat
ſtaar. At en tidh tha han haffde om
wænt til gudz troo en vngan man
fughran oc ſtarkan oc grymman.
tha ſatte ſanctus iohannes thænna man
nær enom ſinom biſkop til gömo. hwil
kin æptir nakon tima forlæt biſ
kopin oc wart röffwara höfpan
oc thær næſt thæra höffdinghe Sanc
tus iohes kom atir til biſkopin
oc beddis atir thz han nær ho

uō nidhꝛ ſath haffdhe · biſkopin wn
dirſtodh the ordhin aff pæningom /
oc wart ſtorlika vndrande / Sc̄us
iohes ſagdhe til hans · thū wngha
mannen bedhis iak aff thik / ſom
iak antwardadhe tik j troſkap · biſ
kopin ſwaradhe Amin hælge fadhꝛ hā
ær dødhꝛ til ſiælinna / oc røffwara höff
dinghe vppa ena bærghe / Aff hwil
kom ordhom ſc̄us iohānes ſtorlika
drøffdis oc ſørgdhe · oc bødh at ree
dha ſin hæſt wppa hwilkin hā ſattis
Oc foor til bærghit thꝛ the røffwa
ra waaro · aff hwilkō han ginſtan
gripin war / tha kænde thæn wnge
manne ſc̄m iohem Oc for blygd ſkul
ſattis han a ſin hæſt oc flydde vndā
En thæn hælge hrran ſc̄us iohes redh
raſklika æptiꝛ honō · oc ropadhe a
bakin æptiꝛ honō ſighiande O min
kæriſta ſon hwi flyr thu thin fadhꝛ /
oc owæknadhan gamblan man O min
ſon rædz ey mik · iak wil gøra thū ꝯ
rækinſkap for thik / oc gærna døø for
tik ſwa ſom ihūs xp̄us doo for os · kō
igen mī ſon Thy at gudh ſændhe mik
til thik · tha røffwaren hørdhe ſc̄e
iohis ordh oc kærlek / ffik han hiær
tans anghꝛ · oc gik til ſc̄m iohem mz
ſtørſta graat Sc̄us iohes ſiold nidhꝛ
til hans føtꝛ oc kyſte hans ſyndoga
hændꝛ · ſwa ſom thæs manz ſō ſik
renſath haffdhe aff ſinō ſyndom / mz
ſynda bætringh Oc ſidhan ſkriftadhe
han oc badh for honom til gud

oc æruadhe honō gudz nadh · oc
ſynda forlatilſe Oc ſtadhfæſte hā
fulkōplica i gudhi oc wigde han
ſidhan til biſkop Itē j thæſſo træ
waxe blomſter / ſom kallas viola
oc thꝛ waxe j myklo waate iord
Oc thꝛ mz marxis tavāna ōm
noghet oc graat / hwilkī ſc̄us io
hānes haffdhe badhe offwꝛ liff
wandis / ſom waro ſtora ſynda
ra · oc ſwa offwꝛ dødha · Swa ſtar
ſkriffwat aff · at en dødhꝛ man
ny giffthꝛ bars for honō / hwilkis
modhꝛ oc frændꝛ / ſiøldo til ſc̄i
iohis føter bidhiandes han · at
han ſkulde han wpreſā aff dø
dha / ſwa ſom hā haffde wpreſt
druſianam ænkio Tha badh a
poſtolin ſina bøn mz graat · oc
j ſāma ſtūdh / ſtodh mānen wp aff
dødha / oc ſagde them ſom nær
waro aff hælffwītis pino / oc hī
merikis gladhi En wilt thu w
delika ælſka ſc̄m iohem / tha haff
warſkuan owir ſtørſta ſynda
ra · oc grat offwꝛ thēm ſom thu
weſt wara j dødhelike ſynd En
thy wær mange gladhias mz
aff jæmkriſtins ſynda fald / æn
the graata · æn grata the / tha
grata the meera ſina wina tid
dhelikā ſkadha oc motegangh /
æn thera ſiæla wadha oc ſyn
da fald Thz bewiſas j thy / ath
meera ſpørs ō ſinna wina hel

brygdoghet ō the æru rike oc wæl
kladdhe Oc vm the haffua wærde
oc makt ow annan · æn ō thz ath
the haffua goth liffwærne / om the
thiæna gudhi / om the haffua gudz
kærlek oc iæmkriſtins / **hwru man**
skal haffua thulimodh j drōffwilſe

Thridhia thræ j thæſſa andelica
paradyſo / ær temperalis affhe
tio cū paciencia Thz ær tidhelikin
plaagha mz tulimodh · tidhelica pla
gho oc motegangh haffua alle gudz
wini / hwilka the bæra oc lidha mz
hugrens / glædhi ſkull wiſſe thr vp
pa / at lidha the nakra tidhelika
plagho hr for gudz ſkuld Tha war
dhr thra æra oc hugnadhr ſtōrre
nær gudhi · oc thy ſighr ſtūs ber
nardus / xp̄us haffde thwænne ærff
eth aff modhrene / oc thz war ærff
wdzſens / oc yſaldhine / Annat aff
gudhi fadhr / oc thz war hedhrs oc
æwinelika ærōna ærff / Wilt thu
haffua himerikis æro · tha lidh
wiliogha ſatigdom / likamlikit
oc andelikit ærffwodhe oc forſmæ
dilſe / ſwa ſom xp̄us · tha mat thu
wæntha tik dygdhāna rikedoma
æwinelika hwilo oc ſtora æro oc
glædhi mz ihū xp̄o Thæſſa dygdh
ſom ær tidhelikin plaga mz thu
limodh · war j ſcō iohi / thy at han

ledh ſyra handa martiriū ffōrſtu war
at han war lagdhr biltoghr aff key
ſarenō domitiano · oc fōrdhr wppa
ena ō ſom kallas / pathmos / thær
ledh han ſtorā ſwalt oc pyno Thz an
dra war at han kaſtadhis / j hetha
oc ſiwdhandis / olio karidh Thridia
war at hā drak etridh ſom ſkænk
tis oſkadd lr / ffiærdha martyriū ledh
han j wars hra ihū xp̄i pyno oc dōdh
ffor thy at alla pinōna beſkhet thr
ihūs xp̄us / ledh / j ſinō hælga licama
oc hiærta vppa korſeno · thz war ſcē
iohēs en beſk pino / aff the ſtora kær
leke war kūnan / thr hā haffdhe ow
honō Oc allan thæn wærk thr ihūs
xp̄us ledh vppa korſeno · tha ledh ſtūs
iohēs j ſinom hugh / hwilkin ſom gik
ginō hans hiærta oc ſiæls / indhra
krafftthr / oc thæſſa beſkhethr waro
ſwa mykla ſtarkare Swa ſom the
waro dyupare rotadha j hans ſiæl
hwilkin ſom ey matte æller kūne dōō
Jhū xp̄i pino oc dōdz warkir thr hā
haffde a korſeno · oc ſcī iohīs ſtora
warkūnan haffde ſik ſwa hardelica
oc grymelica j hans hiærta oc ſiæl /
at mildhelika maghe thros / at en
ge martires wtā til j ſinō kroppom
ællir likamō · lidhu ſwa ſtora beſk
heet Oc thy aff enſāpne beſkheti
ne warkūnan / wart han martyr

offrw alla hælgha martires Jtē off
rw thætta tw som ær lidhningin hw
ilar sik foghlin som ær swanin
hulkins natur ær· at han sionghir
søteliga mote sinom dødh Oc thes
nas thr nu the sō lidha tidhelica
oc likamlika plicth oc plaagho nu
andelike glædhi· hwilkit diæfflenō
mykit mistækkis tha han hona seer
thy at han weth gudz nærwaru
wara j slikne Nu thessa andelica
glædhi haffdhe scūs iohes oc an
dre apostla swa som scriptin sighir
Thy at naar the waro hudhstruk
ne gingo the fran raadhuseno
nu store glædhi· thy at the wa
ro thæs wardoghe at lidha for
smædilse for ihū xpi nāpn J thesso
thræ ware lilio blomstr· hwilkit
som wprinder j bland thyrnit oc
wardhir strughth marghskona
matto aff thy· oc thog tappar ey
lilio blomstrit sin lith æller go
dha lokt Swa oc scūs iohes led
kōtsens thyrne oc stiongha oc
tha æktade han enkte at liffwa
æpthe kōtz sins girnilsō gōmādes
renlighetena hwitlek j menlōsō
oc hælaghetina dyra locth j go
dhe oc store frægdh Oc aff thy sig
scriptin· scūs iohes war swa som
lilian j bland tyrnith oc swa myk

lo meer han ledh motgangxsens oc
drōffwilsina stiongha Swa wppinba
radhis oc meer hans hælaghet ow
alla andra apostla· drōffwilsōna stio
gha stingo apostlana j sith hiarta· thn
tidh ihūs xpūs j sinom ytirsta nath
wardh sagde sins dōdz oc pino nær
waru æller nalkan Nu scūs iohes
drōffdhis swa myklo meer· som han
war meer ælskadhir aff xpo J hwilkō
drōffwilsom oc aff myklo wakn oc
storom thywnga· lōgde han sith huff
wdh til ihū xpi bryst oc somnadhe
thr widhir søtelica oc drak aff the
hælgo brytzsens kaldo stora oc gu
delikā wisdom· nu hwilkō han haffw
skænkt the hælgo kirkio Sanctus
augustinus sighir O widhirsama thig
johānes baptista han dyrffdhis ey
wtan skælffwandis at handera ihū
xpi iæssa Maria magdalena war
hælghat· thy at hō kyste ihū xpi fō
thr Thomas thogh j ihū xpi sidho
oc sagde min gudh oc min hēra Moy
ses astūdadhe at se gudz ænlite än
thz war honō ey giffwit at see wtā
wppa bakin Nu iohes ow alt thz·
hwilade sik soffwande wppa ihū x
bryste haffwandis thz for sit ōrna
gulat oc dun hōghinde Thy ropar
scūs anselmus sighiande O scē iohes
aldra hōgxte offwir alla andra a

waangeliſtas thu æſt gudhi aldra kæ
riſte| ow alla andra apoſtla| thu æſt
thī ſom ſik hwilte offwir hās aldra
kærlegxſullaſta bryſte Thu w̄dogas
thz hælgaſta ihū xp̄i bryſt bidhia. vp
pa hwilko thu tik hwilte| at ffor thi
na bøn ſkuld| maghe ihūs xp̄us høra
nūa aſtūdan hwru ſcūs iohēs wartæ
nade ſik offwr ihū xp̄i pyno

Aiærdha træ j thæſſo andeliko pa
radhūs| ær compūctio. thz ær hiær
tans drøffwilſe oc wartūnan| hwil
kin ſom wardhr aff ihū xp̄i pyno| oc
dødz amynilſe. hwilkins pino oc dø
dhr ſkal altidh wara j amīnilſom Thy
at hon helar ſiæſīna krankdō| ſwa
giordhe ſcūs iohēs allan ſin liffs thi
ma.| hwat mænniſkia kan til ſich tæn
kia hans hiærta wærk oc ſorgh| tha
han ſaa ihm̄ xp̄m ſlaughias. mz thorn
kronas Oc bæra thwngha korſit mz
blodhugō ſiætom. oc thr æpthr vppa
thz korſſæſtas. hwar kan thænkia til
ſich| hwru ſtor drøffwilſe vpfylte hās
hælgha bryſt. thūtidh han hørde ihm
xp̄m a korſeno talande til ſina modr
ſighiande| Qwinna ſee thin ſon. oc til
honō ſagde hā ſee thin modhr Aff hw
ilka ordha dygdh oc til talan| ſkonado
hans ſkæl oc gaffwos widhr. hans
hughr wpfyltis mz beſklighet| All hās
ſiæl j ſinom kraptō dūpnadhe oc gaff
wos widhr| Æn hwru han ſik haffde
tha ihūs xp̄us gaff wp ſin anda thz
kan enkte hiærta thænkia. oc engi
thunga til ſich aff ſægha| J thæſſo
thræ ſitr foghlin ſom kallas arpia
hwilkin ſom haffwr manz ænlite.

Thæſſin foghel draper the førſta
mænniſkio han ſeer.| tha hā haffwr
ſwa giort| ſætthr hā ſik offwr watn
at ſkodha ſith ænlite Oc tha han
ſee ſik| haffwa dræpit ſin lika. drøff
wis han oc ſørghr for ſaara. Mz thæſ
ſom foghil mærkis hwan en ſyn
dara oc criſtno mænniſkio| hwilka
ſom dræpr xp̄m andelika mz ſinō
ſyndō Oc thy ſkal hwar en ſina
ſyndhr ſkodha| oc mz taarāna oc
grætzens watne ſørghia at han
dræpit haffwr ſin lika xp̄m Oc at
xp̄us ær dødhr for wara ſyndhr.
Thæta radhr p̄phetin ſom ſighr| ſee
oc ſkodha thins gudz ihū xp̄i æn
lite vppa korſeno. oc ſørgh thy at
han ledh thz for thina ſynde ſkuld
Swa giordhe ſcūs iohēs J thæſſo
thræ wæxer en rødh roſ. thy at
tha mænniſkian ſkodhr ſik haffwa
korſſæſt xp̄m andelica mz ſinō ſyn
dō| Tha rudhnar hā for blygdh
ſkuld. ſwa ſtorlika illa haffwa giort
mote honō| Æn enkannelika ſker
thz j ſkriptamalō. mz rødhe roſen

HS A 3 - 146r

ne maa oc teknas pino oc dödz a
stundan | for ihu xpi kærlekx skuld
hwilka astundan gudz win fua | tha
the skodha gudz pino oc sina syn
dir Oc thy ær fulkomplica troande
at sanctus iohannes wilde gærna li
dhit dödh oc pyno | mz ihu xpo a kor
seno | oc utgyuta sith blodh for hans
kærleghx skuld Thy matte han sighia
thæssin dauidz ordh. hwar giffwer
mik thz at iak matte dö ffor
tik Hyru sanctus iohannes astundade altid
at wara mz xpo

Aampte thræ j
thæsso andelika paradis | ær desi
derium are. thz ær siælinna astundan
at wara mz xpo ihu Swa som aposto
lin sanctus pawal sagde. iak astundar siæ
lina atskilnadh oc wara mz xpo.
Sanctus iohannes haffde altidh astundan
at wara nær ihu xpo sino kære
kæristu gudh. ath losare oc wen |
hans hiærta astundan war thz som
hans liggiande færæ war | Thwilket
som war jomfru maria gudz modher |
som honom war antwardat til gö
mo aff ihu xpo uppa korseno | tæs
si forunæpda at see j himerike | war
hans astundan thz j iordhrike Oc
jæmwæl sina sam aposla oc brö
dher | mz hwilkom han haffde sina um
gango j ihu xpi skola | i thæsso tre
stykke foghlen som kallas philome
na. thz ær næktirgalan | hwilkins
natur ær. at om nattena siongher hon
sötelika sithiandis uppa qwistomen
Æn j solinna upgang oc j hoffwa oc
söta wardhir lekeno | flygher hon up j
wadhrith mz sötasta oc högxsta sang
loffwande gudh | Swa at wndhir sta
dom for hiærtans kærlek | thy hon
haffwir til at sionga. wanskas hon
oc faldher nidher til iordhina oc bliffwer
dödh | Swa giordhe sanctus iohannes mz
loffsins sangh | loffuade han gudh mz
hetasta hiærtans kærlek dagh och
nath | takkande honom for sina godh
gærnigha. honom ensamnelika giorda
oc jæmwæl allom mænniskiom | Æn thu
tidh rætwisonna sol ihesus xpus gik up
j hans amynnilse. upfyltis han josge
likom hiærtans kærlek oc gladhi | swa
at han wanskadhis j siæl oc licama
kraptom. ey formaghandis loffwa han
oc takka som tilburdhe Oc j them
stora hiærtans kærlek til xpm | oc a
stundan til æwinnelica himerikis æro |
flögh han up mz hughenom til gudz.
fforlatandes all syndukin thing j ior
dhrike æff hwilko sanctus augustinus
sigher | Sanctus iohannes han upfoor offwir
all iordhrikis thing oc owir alt wæ
dhir oc stiærnor j himblom. oc offwir
alla ængla chora. oc tha han swa
giort haffde | tha haffdhe han ey kom

HS A 3 - 146v

nimt til gudh· thz all thingh haffwir giort Item lærarin origenes sigher aff honom· Sk padhar flögh tha mykith högth thintidh han sagde xpm wara gudh· oc wordhin mænniskia i tima Ân scus iohes flögh högra thintidh han wudhirstodh sama xpm wara gud föddan aff gudhi fadher for alla thima oc for all skapat thing Oc for thy at han swa högth wpfoor tha skriffwer han ey likamlika födzlo eller barndom ihu xpi Jtem aff hans guddoms födzlo oc awinnelika æro sighiandis i sinne lærst wphoffwe· In principio erat verbū i wphoffweno war ordhit som ær gudz son· et deus erat vbū oc gudh war ordhit Oc æpther thy at han wanskadhis i sino kraptom aff storo xpi kærleke tha matte han sighia ppheticus ordh mith hiarta wanskadis at loffwa gudh som tilburdhe· han foor wp lattelica offwir all skapat thing for thy at han ey ælskade iordhriskis thing· Thy lære han os oc sigher Min barn ælskin ekke werldena oc the thing som i hēnne æru· Jtem ensampna gudh ihu xpm offwir all thing Jthersso twa sidher eth blomster som ær blekt i sinu liit Oc marsius sigher at hwar en ihu xpi ælskare oc hinneriskis astunda ær bleker i siuom hy oc anlite for thin brinande kærlekin thz han haffwir allantidh til gudz Oc thy ær troande at scus iohes war bleker for thy thin lekin ær i thin som stora kærlek haffwa versus palleat ōis amans color; hic aptus amanti

Huru scus iohes haffde fulkōphta gudz kærlek

Siattu thræ i sælsima paradis Per Adimpleto diuini amoris thz ær gudz kærlekx fulkōpnilse hwilka scus iohes haffde her i iordhrike for alla andra apostla· hwilket som bewisis thy at han for alla andra talasdhe meer oc mæst om kærlekin· thy at han war fulkōmplika vota ælsker i hans hiarta Man giordhe swa som xpus sigher i latine Aff hiartans ōmnoghet talar munnen thwat mæniskian haffwir oc wændher i sino hiarta thet talar oc giarna munnen Thy sigher lærarin iohes crisostomus kærlege fulla mæniskio sidhwania ær at ey kunna hylia sin kærlek nw thystir Thy sua aff honom skriffwat at thintidh han i ephesi war oc formatte ey o leddher ganga til kirkio· wtan leddis aff thwem sino kænesweno mellan theras handher oc ey formatte han margh ordh at sighia Tha widh hwario hwile thz han sik satte tha sagde han Min kæra barn oc swi ælskins inbyrdhis· the som honom leddo wndradho wppa thz

at hã altidh ſagdhe ſama ordhin·
Mine ſyni ælſkins inbyrdhis Tha
ſpordho the han aat· hwi hã tala
de altidh the ſama ordh/ han ſwa
rade thẽ· thy at thz ær gudz budh
ordh Oc görs thz eniſampt tha ær
thz nogh· oc for thy at ſtus iohẽs
war komin j ſwa ſtora kærlekſens
fulkomplighet Thy matte hã ſigh
ia mz ꝓphetanõ Min ſiæl forſmaar
at hughnas j ſyndlikom thingõ/ oc
thy haffwir iak gudh j minno amẏ
ne oc luſtas j honõ Aff hwilko hã
fik ſwa ſtora gladhi oc kærlek til
gudhz· at han ey formatte at loff
wa gudh for hughnadhſens oc glæ
dhina ſtorlek· oc kænde ſik ey æl
ler formatte ſik ſiælffwan ſtyra·
Foghlin ſom ſitir a thæſſo thræ/ ær
enaſta foghel/ ſom kallas fenix/
hwilkins natur ær· at tha han
kænir ſik nalkas dödhenõ/ tha
hæntir han ſik ſamã ſmaa qwiſ
ta/ aff dyrom oc wællukt andis
træm· oc gör thz aff en bædhil Oc
tha hã haffwr han giort· tha aff
ſolina makt/ wardhir han wptan
dhir oc brinnande Oc tha hã ſeer
bædhlin brinna/ lægghir han ſik
thir wty oc brænnis oc wardis
til aſko· oc thridhia dagh ſtaar
hã wp til förra ſtadhgan/ oc war
dhir en ny foghel Thæſſin enaſte
foghel tekna ſtẽ iohẽs ſiæl· hwil
kin ſom haffdhe alla ſina akt til e
naſta thingh æptir thy ſom ꝓphe
tin ſighir/ eth thing bedhis iak aff
gudhi at iak maghe bygga j gudz
huſe for wtan ænda· chriſtina aff
dyrom træm/ thekna hans mãga
dygdhe oc godhgærninga wællukt
ande for gudhi Thæſſa lagde han
til ſaman j næſtidh/ ællir bædhlin
ſom war hans ſamwit· aſtũdandis
aff allõ hiærtãs kærlek at döö oc
föras aff thẽ gambla hãmenõ
oc dödhelikom/ oc wty odödhelika
ærõna kladhe· blomſtrit ſom ſtaar
wppa tæſſa træ/ ær amigdalus hw
ilkin frukt ſom ſtyrker mykit vã
maktoga mãniſkior oc ſiwka Oc
thekinas mz thy blomſter oc frukt
thæs hælga anda ſtyrkilſe/ mz hwil
kins dygdh oc ſöthet ſtus iohãnes
wanmaktoghir oc aldroghir j allo
ſino liffwe ſtyrktis/ Aff hwilkom
anda ſighir gudh Min ande ær ſö
tare æn hanogh· for thy at engin
likamliken luſt kan liknas widh
gudz ſöthet hwru gudh ſöker oc kõ
bir til thra ſom han hetelika aſtũda
oc ælſka aff allo hiærta

Siwnda thræ i thæſſo andelika
paradis/ ær diuina viſitacio/
thz ær gudelikin æller gudz ſökilſe
Thæſſin ſökilſe forſkulda the at fua
aff gudhi/ ſom gudh hetelika aſtũda
oc gudz budhordha gömo haffwa/

HS A 3 - 147v

fullkompleta · hwilket sanctus iohannes gior
de aff sino wngdom | thy fik han ey
atenast andelikin sötelse aff ihesu
christo æpthir hans wpfardh til himeri
kis Ætan iamwæl licamlikin sö
telse aff ihesu christo | thy siongher the
hælgha kirkia aff them sötelsom oc
sigher Jhesus christus wppinbaradhe
sigh | simon karasta wen sancto iohanni
mz sino kärasteswenom samapostlom
oc sagde veni care mi | kom min
kæraste til mik · thy at nw ær ti
men komen | at thu skalt j mino
gæstabudhi mz thinom brödhrom |
han stodh wp oc gik aff stadh Tha
sagde war herra honom | Synneda
ghin skalt thu koma til mik Nu
tha synnedaghin kom | sankade
sik allir cristin moghe j kirkiona
som war wigdh i hans nampn Oc
sanctus iohannes prædicadhe thöm trona
oc badh thöm | at the skuldo staa sta
dughe j thänne | oc i gudz budhordhom
wara brinnandes | Thær æpthir lat
han göra ena graff nær altareno |
oc iordhena wt aff kirkionna kas
ta Oc tha swa war giort · foor han
nidhir j graffwena | oc hölt wp sina
handhir til gudh oc sagde Jak ær
budhin til thit gæstabudh min herra
ihesu christe · see nw kombir iak · Jak
thakkar thik | thy at thu wardo
gas bindha mik til thith bordh oc
kræsir Thu west thz | at iak aff al
lo mino hiarta astundar tik Tholff

æru the rætter | thz ihesus christus aarat
taren giffwir sinom winom j himerikis
rike | Första ær helbrygdhoghet vtan
siwkdom | Annat ær makthetin vtan
wansköse Thridhia wishet wtan twi
kan · Fiærdhe ær glædhi wtan dröff
wilse Fæmte ær thrygghet wtan
rædugha Siwnda ær alla astun
dan fullkompnilse | Attunde ær sam
tælnadhir aff gudz rætwiso fulkomp
nan | Nionde ær gudz loff wtan atir
wændho | Thiondhe ær roo wtan
ærffuodhe | Ællopte ær fæghrindh
wtan all wanskapilse | Tholffta ær
liwes wtan mörker Thæsso thre
sidhir foghlen | som ær swalan · hw
ilkins natur ær | at taka sin mat
j flughtinne i wædhreno · oc teknar
at the som astunda himerikis rike |
the haffwa ey sina wællust æller
hughnat j tidhelikom | ællir nær
warandom thingom · vtan wppe j
wædhreno oc hymblenom Swa
haffde sanctus iohannes | oc æpthir
thz at han haffdhe giort sina bön
oc ændath j graffwinne · kom sköt
ta liws oc swa stort sken offwer
han | at engin gath seet til hans
Oc j thöm tima skuldis siælin fran
licamenom | oc foor til himerikis
rike · ath sik matta skolande aff
fornæmpda rættom | the ihesus christus
giffwir sinom thianarom for wtan
ænda | Nu tha liwsith war borto |
fandz graffwin full mz ængla bröd

HS A 3 - 148r

hwilket som wældher wp af
iordhine | swa som sandhet ær wan
at göra i kællomen | til bewisilse at
hans dödher war wyslit ærlighen
oc dyr nær gudhi | Æn tho at han
ey doo af naghre likamlighe pino
æller martirio | Æn hwat af hans
licoma wart | ther om sighia hælgha
lærara marghom lundom | som ankit
wore af at sighia | Æn ther skulom
wi tro | at han til siælena ær ophögh
dher | næst the hælgha mannasiæla |
som næpst æru ihesu christo | oc hans
welsighnadha modher iomfru maria :
ffor thy at han haffde af ihesu christo
mer oc störe kærleghetem | æn
andre apostla | oc ledh mer pino
oc hiartans wærk | i ihesu christi pino
oc dödh | æn nakor annar apostol |
Aff störe wærkinnan oc kær
legh ther han haffde til honom | Oc
iomfru maria hans alder kæris
tha modher | Æn om hans hælgha
licoma naghra wisso at sigh
ia | hwar han ær | ær kunnik ffaa
kunnoghom oc lærdom mannom | dar
skaper naghot om sighia :
Thy at ffleræ hælgha lærara
wetha enghan wisso æller dir
ffwas om han sighia oc lära |
i sinne skript | Æn tho ær mil
leligha troandhe | at hans hæl
ghe likame hwilas och ligger

i naghrom stadh gudhi withær
kin | oc allom mannisklom owither
likin oc lönligher | Ther göres ho
nom hedher oc æra af gudhi | swa
som tilbör gudz enkannelig wen
til domadagh | Oc wilde naghar
til dirffwas at sighia | at han
ær i himerike mz licama och
siæl | tha ær ther moth sancta bir
gitte oppenbarilse | som iomfru
maria hænne oppenbaradhe | in
libro xxv capitulo | hwilkin
som sigher | at twe licama æru
i himerikis rike | som ær ihesu
christi oc hænna licame | oc ey fflere |
Blomstridh som ær i tessom twæ
ær solsequium | ther ær ringilblo
ma | Thetta blomster ffölgher solin
ne æpther | oc thy om nattena
lykker ther sik | æn om solina op
gang lather ther sik wp oc wth
widher | Swa war oc sanctus iohannes |
i tesso liffwe war hans hiarta
oc siæl blomstradhis | i allom wælsigna
padhom kærlek | oc hans hælghe
licame mz allom sinom sinnom | störs
te menlöso oc renlighet | Oc thy
at the woro all atskilt af alz
skons synda mörkor | æn i dödh
enom tha siælen skildes ffran
kroppenom | oc welwisoma soll
ihesus christus | syntis honom i sins
gudhdoms æro oc klarhet | tha war

hans kærlekir vtwidhir till
alla | oc bidhir ffor allom | oc enkan
helgha ffor them som honom ælska
oc hedra | mz gudhelighom bønom
oc akallan | oc ffylghia honom
æptir i renliffwe | vtan synda
smitto | hwilkom han ær til eth
goth æptedøme | Som the wi
lia hans hælgha liffwæne skodha
mz inerlighet | Æn nw kærasta
wini | hwar sik ffinder ey haff
wa nakot aff thæssom ffornæmpda
sancti iohannis dygdom | ffor sat sighir
iak honom | at han maa wæl gra
ta | æn tha at han thæssen hælga
hærran ælska | ffor thy at ælska
hælga mæn oc gudz wini | som æru
i himerike ridhehan | tha skulom
wi æptir ffolgha thera hælgha
liffwæne hær i iordrike | mz wa
ra bæsta ffornamagho oc godhom
wilia | hwilket os wnne ihesus
xpistus | ffor sancti iohannis bøn skuld :
Æn the som fina i sino samwiti | sik
wara plantadha oc pryda mz
ffornæmpda sancti iohannis dygdom | Thæsse
magha biwdha siælina brudh
gumma intil sin | oc sighia til han
kome nu ælskoge i sin yrtagardh
oc paradys | Oc tha han ær swa
inbwdhin i tolkit dygdelikt sam
wit oc siæl | tha kombir han
til thera mz størsta hugnadh
oc gladhi | Oc giffwir them i thæsso liffwe
en ffore smak oc abithning | aff hi
merikis gladhi | oc æptir thætta liff
ffulkomplighet | aff hanom | ær ffor vtan
ænda | hwilket os allom giffwi gudh
ffadher oc son | oc then hælghe ande | Qui
est benedictus in secula seculorum amen
Amen dicant omnia | De sancto thoma cantuariensi

I Alexandria pawa daghom | war
sanctus thomas fførst konungx cance
lær i englande | oc sidhan ærchebisco
per i cantwarbærgh | primas aghe :
mz konungx wilian oc ast | ath
han wilde thæs hælgho lætha kir
kiona ræth | æptir konungx wi
lia | Thomas tha han war wor
dhin biscoper | klæddis han vtan mz
dyrom klædhom som rikes hærra | oc
windi mz har klædhom | Threttan
ffatighe manna ffotthir | twadhe
han siælffwir daghlighæ mz knæ
fallom | oc ffødhe them | Oc gaff hwar
iom thera æptir bordh | fyra æn
ghilska pæningha | Han wardhe
oc manga kirkiona ræth | til
at han ffydhe om sidhe ffor ko
nungx wredhe | rædhir ffor kir
kiona wro | Oc ey ffor sine | Oc
kom til alexandrinum pawa |
Pawen satthe han i donati
closters warrio | Oc badh
honom gøras allan hedhir |
konunghin

HS A 3 - 149r

rxente wardhā oc röffwadhe alt
kirkiōna godz Oc lagdhe alla
hans frændhr wtlægha Gudh
wiste thomē skot sua soma skeeth
oc sidhan wardha martir En dö
dhr man liffuadhe mz iærteknō
sa en thoman stol j himerike thr
apostoli saato oc en ængil haffua
sakt sik at than stol gömdis enō
myklom præst aff anglande thn
præstin war scūs thomas En præs
thr sagde hwar dagh war fru mæsso
han rögdhis fore biscope at han
engha andra mæsso kune Oc mis
te mæsso sangh til war fru siælff
sendhe han til biscopin Oc badh
sighia sik til hans wara sendan
a hūa waghna som summan sōma
de ather hans haarklædhe Oc thr
til iærtekne at thr hanghr widhr
an en widhr silkis traadhr Tho
mas kom ather wal komū mz hed
oc fridha til landa oc wardhe kir
kiōna rætth som för til konungin
læth han dræpa fæmpta dagh ju
la j sci trinitatis kirkio Riddara
strödho hans hiærna mz swardō
a kirkio gulffwe siælffwir bödh
han sik wndi swærd Oc forbödh a
gudz wæghna nakrom androm
meen göra Alle sungho the saara
gudz hæmd som gudz martyre gior
dho men Gudh gaff honō stora nadh
at göra wnderligh iærtekne giffwa
döödhō liff oc hamblaðō nya limi

Aff sco siluestro

Siluester föddir j rom son rufini
sattis j sci petri stadh oc stool ær
xv aare war hīa oc liffdhe pawe
xxiiij aar oc stodh pawa stol tomber
æpte hā xv dagha hans fadhr oc
modhr föddho han wp j cristnō sidō
wndi tiri præst hænde oc kænedō
oc æpte thīa döödh födde hā mykit
fatik ~~fattikt~~ folk widh sith fadhrne
a wnghō aldre Tha kom en til rom
som heet timotheus oc p̄dikadhe
xp̄m for hedhno folke thz thorde
enghin biscop æller præsthr göra
för kesarans razl oc romara Sil
uester ensamū hærbærgadhe timo
theū til hā tolde martirū Tarq
inius römisker borghamæstare lat
gripa sidhan siluestrū oc sændhan
j myrka hus sætthia oc hötte honō
döödh næsta dagh æn hā wilde ey
gudhō offra Siluester swaradhe
arbez daarre morghō for æn dagus
taka diæffla thina siæl aff thino
liffwe at förstō morghon Tarqinius
aat at natwardhe oc wændis eth
ben j hans strupa oc sath swolgin
til dödz widh bordh Æpthr mæste
thadem pawa döödhan walde alle

HS A 3 - 149v

ſilueſtrū til pawa Than rymdhe
aff rom for conſtantino | til eth
bærgh mz allō ſinō klærkō | Gudh
plaagade cōſtantinū mz ſpitælſke
ſot | Conſtantinus lethe lækedom | aff
gudha biſkopa oc præſte rādho
honō dræpa mangh ſpædh barn |
oc badha ſik j thera wærmo blode
Thry tuſandh ſpædh barn | fördhos
til rom · thera mödhir mötto conſtanti
no gratande | tha hāgik til blodh
badhit Gudh gaff conſtantino
dygdh oc han ſtaddis oc ſagde | hō
rin mik riddara oc ſwæna Rōmſ
kir rættir dōmir til dödh | hwan thæ
ſom barn dræpir j orlögh · hurw
maa iak ſwa grymbir wara | at
iak lætir dræpa mīa wndhirdana
barn | oc göra thz ſiælffir | ſom wi
androm forbyudhom · hwat hiælpir
wina landin oc bryta laghin | oc
thæna grymlekenō Mz mæghtis
krapt wīnō wi wærldena | mz dygd
wīnom wi oſidhi | thz ær rættir dō
bir at thæna dygdom | ærlekare
ær mik enō ſwikom liffwa | oc allā
ſkadhalöſt | æn köpa grymlekx hel
bodh ſo mz ſwa mango menlöſa blodhe
oc hwarie modhir atir giffwa ſith
barn liffwandis · oc begaffwadhe
thm alla mz rikō gaffwō | oc læth
thm fæghna hem fara | ſom graa
tande thit kōmo Næſta nath tee
dhos conſtantino | petrus oc pauls
oc ſagdo · thy at thu haffdhe j dagh
ſtygh widh o dygdh | ſændhe os ihūs
xpūs at wiſa thik the kaldo | ſom
tik ſkal thwa renan badhe til liff
oc ſial · ſænt æptir ſilueſtrū pawa |
ſom rymdhe rædhir for thino wal
de | oc boor j bærghe ſeraphti · han
weth kældona | oc han kan thwa
Thera ſkalt thu gudhi atirgælda
mz thy | at thu ſkal bryta nidhir aff
gudha mönſter oc öka criſtno kir
kior | Conſtantinus ſændhe thaghar
ſina godha mæn gen ſilueſtro | Sil
ueſter ſaa thm kōma | oc wænte
ſik kallas til martirū | oc foor fræ
ghin mz thm Conſtantinus ſtodh
wp moth ſilueſtro | oc thok gen
honō wærdelica | oc ſagde hwat ho
nom war wiſat j ſömpne · Silueſter
döpte cōſtantinū i ſwndkars kal
do · oc kom ſwa ſkinande liws aff
hympnō | at enghin öghon gato
ſeth keſarin | mædhā han j ſwnt
kari war | Conſtantinus foor alzſtighe
hel wp w karino · oc ſagde ſik
haffwa ſeth ſiælffwā ihm xpm | för
ta dagh ſins döpilſe | gaff hā lagh
oc læth lyſa | at ihūs ſkulde dyrkas
for ſānan gudh Annan dagh lat
hā lyſa lagh · at hwar ſom o gudhe

HS A 3 - 150r

lika tordhe tiila om ihū napn
han haffdhe forgiort sith liff.
Thridhia dagh læth han lysa/ at
hwar som nakro cristno folke gior
de orætth, han forgiordhe alt
sith godz Fiærdha dagh læt han
lysa. at swa som rōmske konungh
ær aldra konunga hōa/ swa skal
rōmske biskop/ wara waldogher iff
wi alla biskopa Femta dagh
gaff han lagh/ oc læth lysa. ath
hwilkin man bruthliker waare
sins liffs/ [illegible] geen rættenð/ oc rym
dhe til [illegible] cristno kirkio. honð
matte thær enghin man meen
giora [illegible] wndi gudz oc kesarins
fridhi [illegible] Siætta dagh læt han
lysa/ at [illegible] enghin man matte j
nakrō stadh kirkio bygghia/ wtan
biskops minne aff stadhenð/ Siwn
da daghin læt han lysa/ at tionde
dell aff allō konunge ingældō/ skul
de til cristno kirkio bygningh. Atto
da daghin gik hā sialffuir sce petri
kirkio/ oc fiōl a knæ for gudz alta
ra oc røgdhe sik/ graatande for
sina synde. oc grep thær næst sialff
wr spadha/ oc groff for grwndwale
sti petri mōnstre/ oc bar a sinom
hardhō tolff byrdha mwld/ wn
dan grwndwalenð Tu aut dñe

Rubrica Thær æptir standha naghra
naghra gudhelica reuelacōes. the
hælga frwne sce elizabeth konunge
dotter aff wngaria oppenbaradha.
hwilka tha ey ffinnas j waarō bokō
skriffwada Thy wændhe thm war
kæra modher abba syster anna sik
conis naar hon war priorissa aff
latina oc oppa swænsko gudhi til he
dher oc the wdoghe frwne sce eliza
beth Oc jamwæl allō idher sinō kæ
ra systrō til andeligin hugnat oc y
ther meer gudelighetz wpwæckilse
gudh lōne hēne sin stora kærlek oc
mōdho hon haffuir oss almant bewist
j thæssō oc allō andro ffōrsta capitu
lū Oc skal thzta læsas strax æpter
hystoriam hwart aar ther war forlæst
oc thy sætz ther nw ytherst j thæsse bok
oc hær sither wty en rødher silkis tradher

Thz hænde om en dagh/
naar thēna wtwalda gudz
thiænista qwinna sca eli
zabeth/ hon war j sinō
gudhelika tankō, oc aandeligha
beskodilsom/ tilbøriadhe hō mykit
at sørghia Oc aff sialuna størsta
kærlege længtan/ angeladis hon
j sinō hogh oc hiærta, at hon ey
war wærdogh swa sōtelugha hogh
swalas/ aff sins hēa ihū xpi nær
waro som hon astundadhe Oc iam

bl. 87

HS A 3 - 150v

brat kō hūe j tanka. for hwat
sak war hēna ihū xpus wilde w̄
dogas i sino hælga barndō | at fly
til egypto land | mz sine walsigna
dha modhir Oc for thy at hon ha
de thr jngen besynderligh oppin
barilse | thr wppa fangith aff gudhi
thænkte hon thz besporia oc wt
leetha | aff naghrō gudeliköm oc
hælgō renliffwis brodhir | som hēe
thz skulle sighia Oc genstū vppi
baradhe sigh the ødhmiwkasta hi
merikis drotnīgh | swa sighiandis
til hēna. wilt thu wara mī disti
pula Tha skal iak wara thin ma
gistra | wilt thu oc wara mī thiæ
nista qwinna Tha skal iak oc wil
wara thin frw. hwilkit thēna
hælgha frwn stā elizabeth hōrm
de | vnkradhe hon sigh mykit o
rødogha thr til saa sighiande | Thaa
æren j | som hō wille sighia. saa æ
rofwl oc mæktogh thr mik syndo
ga qwīna | willen tagha til ydhra
distipulā oc tiænirsko Til hwilkit
ødhmiwktēna mæsthirska iomfrū
maria swarade. iak ær sadhe hō
liffwande gudz sons modhir Oc iak
sighir thik. at jngen findz thū som
thr kan bætthir oc ythirmeer læra
allir wndhirwisa | thz thu astwdar
wita aff mīnō sōn | æn iak Oc si

dhā aff store gladhi oc andelike
tröst. ytrækte stā elizabet sina
hændhir | loffwande oc ærande the
walsignadha iōffrwna | An iomfru
maria lagdhe thr æptir | hēna hæ
dir j mællan baadha sina hælgha
hændhir | sighiande. wilt thu wa
ra mī dotthir Tha wil iak wara
thin modhir. oc naar thu æst wal
lærdh oc lydogh | swa som godhe
distipule. ødhmiwke tiæniste qwī
ne | oc gudelike dotthir til hōre.
wil iak thik antwardha j mīs sons
ihū xpi hændhir. [illegible] Thy at
hond hōwes enk [illegible] te | wtan
thz som wal ær pröffwat [illegible] oc got
ær Oc sagde iomfrw [illegible] maria
æn ythirmeer til stām [illegible] elizabet
O mī dotthir fly all ba kmaal | kiff
oc twætta | morran oc knorrā | for
warnde thin ōron at thu skuli
thm ey hōra Oc miunz wppa | ath
mī sōn flydhe for ty til egyptū.
at han skulle wndfly herodis for
saathir
The hælgha iōffrwna stē agathe
hōgtidhis dagh | Naar thēna ihū ē
ødhmiwkasta tiænista qwīna stā
elizabeth | græt mykit beeskligha
for thz | at hō hadhe ey fwllelighu
gömt gudz budhordh som hēe til
bordhe | Syntis hēe wakandhe

a bōnō | the aldra ſōtaſta hogh
ſwaleſtan iōſſu maria | ihū epi
tnadhir oc ſagde O mīa dotthir hwi
mōdhir thu thik | oc plaaghar ſaa
mykit i thinō graat · hwat ey wedzt
thu | at iak haffwi taghit thik til
mīna dottʳ Thy ſkal iak thik ey o
wirdhiffwa · wanhoppas ekke | ælla
miſtrōſt wppa mīa miſkundh | For
ty | at thu ey ſullelighit haffwi giort
æptir mīnō raadhom | oc manel
ſom · for thy at iak wiſte wæl at
thu thir i ſyndadhe | las ty nw en
tidh aue maria gr̄a plena ꝛc̄
Oc with forſant at thina ſyndhir
oc forſūmilſe | æru thik alz ſtinge
forlatna Annat capitulū

Thz hændhe oc entidh i the wi
dogha iomfrwna | ſcē ſcolaſtice
hōgtidh At naar thīna hælgha frw
ſtā elizabeth war a ſinō bōnom |
ſik hon ſwa inerligha oc heeta
gudelighetz taara | aff thæs hæl
gha anda ingiwtelſe At hon for
matte ſigh ey mz alle maſt athir
halla | aff ſīna ſiæls brændagha
wtā mz hōghe rōſt roopade hon
til gudh · ſaa at alle ō kring ſtan
dandis hōrdho thz Oc i ſāma ſtudh
kō til hīna iomfrw maria himerī
kis keſarīna · hawande mz ſigh
ſin ſyſtʳſon oc gōmara ſcm̄ ioha
nem ewangeliſtā oc ſagde Thu wt
walde mik til tīna maghiſtrā oc mo
dhir · oc thik ſiælffwa gaff thu alla
ledhis i mīt waald Nu nw wil iak
at thu ſkalt æn ytherme gōra mik
thir wiſſo wppa | mz oppinbara forwar
nigh · at thz ſkal ſtadogth bliffwa
Thy at for thīn ſkuld | hadhe iak hīt
mz mik mīn ælſkelikaſta iohem e
wangeliſtā til thik · hwilkit ſtā eliza
beth hōrande | lagdhe hon ſāmā ba
dha ſīna hændhir Oc thir æptir the
mz alle gudelighet wplyſtande | ant
wardadhe hon ſigh the ærofulle
ſoſtrwne gudz modhir ſighiande O
mī hedhirwardogaſta frw | gōren
mz mik | ſwa ſom mz edhre tiænſta
qwīno Oc æptir alla edhra wilia ·
hwilka loffwan the reena oc wt
walda iomfrw | ſcūs iohēs ſtadhfæſ
te giordha wara i ſīne hælghe nar
waro Thridhie capitlū

Entidh ō eua nath | naar thīna
gudz thiæniſta qwīna ſcā eliza
beth | war ſom hō altidh plæghadhe
a ſinō gudelica bōnō | oc i hælgom
aſtūdilſō Oppenbarade ſik hīne
the hælgha iomfrū gudz modhir | ta
landes til hīna ſighiande | Thu ſkalt
wita | at alzwalloghir gudh hā gior
de mz mik | ſwa ſom harpo mæſta
re han gōr mz harpo · hwilken

HS A 3 - 151v

först sarther j hwe manga strangia. til
at giffwa aff sigh lysteligeth oc sam
dræktogt liwdh Oc sidhan ther næst
laghar han oc skikkar strangiana
æpther allan sin wilia. leekande oc
siunghande ther æpther j hwe. J like
matto giorde gudh mz mine siæl oc
liffaktoga aanda Oc iæmwæl mz al
lom mins likama sinom. hwilken hã
all giordhe saa samdræktogh oc wæl
lydhande | æpther allã sin wælteknat
at honõ syntis sigh thũ aldra lufte
ligast at siunga oc leeka wthy Oc
swa aff gudz ænnẽdelica foreskipan.
bars iak andelica wp aff ænglomẽ
i gudz fadhers skööt | hwar iak thogh
swa stora hoghswalse gladhi och
frögdh | mz alzskons söthma oc wæl
lust Oc aldra sötasta smak. saa at
jak engaledhis mintis mik haffua
warit födha i thũa wærldh. æller hwe
haffua seet Jak hadhe oc thẽ offwõ
sagde iomfru maria | swa mykin ky
skap oc hemelighet mz gudhi oc hãs
ænglõ. naar iak war æn j minõ dö
delica likama At iak altidh syntis
staa oc wara i the ærofulla himeri
kis rike Æn naar som gudhi fadher
thækktis | bödh han ænglomen atther
föra mik til thæn stadh. hwar iak
war för standandis a bönõ Æn mik
atterkõmandis til mik siælffwa. oc
seande at iak war i wærlene oc oppa
jordhine Aminnandis hwar iak ha

dhe warit. wart iak saa hetelika
aff thũ tanka j gudelighe ælsko
ga ældh optændh At iak lagdhe
mik nidher wppa iordhena | omfãp
nandis hwe | oc kyssandis thræ
oc stena | oc all creatur | for hans
kærlek skuld som thũ hadhe
skapat Oc aff dypasta ödhmyukt
syntis mik wara allas thera swẽ
nar | oc godha quinnor tiænisto md
som j mönstreno waaro Oc altidh
astundadhe iak at wndirgiffwas
allõ creaturæ. hwilka thanka
mik idhkeliga tilkõmo for ska
parans. som ær for gudz fadhers
kærlek skuld Saa wille iak sag
de iomfru maria til sinna elizabeth |
at thu skuli göra | Æn thu wilt
altidh wara swa som trættande
mz gudhi. | oc miströst wppa hans
nadha gaaffwõ | Naar thu sigher j
thinom lönlika tankom. hwi
mona mik thz æller thz tilkoma
mædhan iak ær owärdogh | at faa
ælla haffwa swa stora naadher aff
gudhi | Aff hwilkom tankõ thu
faller swa som j wanhop ællr
miströst. ey troandis gudz wæl
gærninga mz thik giordha Thy
skalt thw nu dotther lær æpther ey
swa sighia. for ty thz mistækkis
mykit gudhi | Æn gudh han ær
som en godher oc wis hws hwil
kin sina wælgerninga maa göra

oc giffwa hwario enō som honō
thækkis, for ty hā ær swa som
smællaste fadher | ther weth oc vn
dherstaar | hwat hwario enom hō
wes at giffwa. Ther æpther talade
æn iōfru maria ythermeer | til
thāa hælgha frw sighiande | Jak
kom til tik i thæsse nat | aff the
særdelis naade thik ær giffwa |
spør mik ty alt | thz thu astundar
oc wilt aff mik wita | mz trööstom
hogh. Oc iak skal swara thik ther
til | Aff thessom ordhom swa sagdō |
gik en psona aff them, ther sta eli
zabet war mz i sāma hwseno | fram
om hūe ganzska nær, naar hon
war j thæsse andelike syn | hwil
ka naar hon mz eno teekne ha
dhe hūe ther fore affwit, j straffa
dis hon mykit haardelika aff wær
sin, thz hon wppa thätidh skulle
naghro andra skøta | madhan hō
widher hūe talade. ffor hwilkit
Jomfru maria satte hūe strax pe
nitentiā som war | at hon skulle
ække liggia j sængh the nattena
Om morghonē ther æpther | sørgde
the hælgha frwn ow alla matto |
ffor thy at hon hadhe sigh forsw
mat | at spøria the ærofulla io
frwna aat. Om æn hon wdogh
waare | at offthermeer sua hūes
nadher | oc søtasta widhertalan,
mædhā hon j förvordha glömsko

hadhe sigh saa illa forbrutit Til
hwilka tanka Jomfrw maria hūe
strax swarade swa sighiandis | Radz
ække min dotter, wtā beedz æn nw aff
mik hwat tw wilt. Oc iak skal gō
ra æ hwat thik tækkis | Gudz tiæ
nista qwinna sagde | O min frw for
hwat sak tilbyriadhe j swa bidha |
at beedhas the nadh aff gudhi | som
war | at i mz hetasta længtan astun
dadhe at see the wælsignada Jom
frwna | ther gudz son skulde födha
Gudz modher swaradhe | Jak haffde
idhkelgha the owgangande ande
ligh hoghswalilse | som iak för sa
dhe oc oppinbarade | Nu naar som
jak them ey hadhe, tha formatte
iak enkte | for nadhene wndandra
gelse skuld. Oc thy naar iak en
tidh stodh j tolghom thankom | som
war | at iak aldrigh wilde wara
fran gudhi. wtan altidh nær ho
nō | gik iak at læsa mz största astū
dan | j pphetāna spaadom | hwar iac
matte nakot thz fiua | som mina
siæl matte hughna oc styrkia
Nu strax iak wplæt bokena, kō
mo for mik ærabraat the ordh | ther
ysaias pphete hā sighir oc skriffwar
Ecce virgo concipiet etc. Thz ær | see
en iomfru skal affla | oc födha son
Oc swa aff thē dagh iak thzta
læsit oc wndirstandit haffde | at
gudh wille wtwælia sigh iōfrw

til modhir | stadgadhe iak oc loffua
de i mino hiarta alt gøma oc ree
nan haalla mīn iomfrudō | alt wt i
dødhin · the sama iomfrwne til wyr
dningh | oc waltarkuat vppa thz ath
iak framdelis matte hēne altidh tiæ
na Oc aldrigh fran hēne skilias ·
ænwael ō æn iak skulde kringh ō
alla wærlena wandra som en pilagrī
Iomfrw maria himerikis Enz hēne
drotningh talade æn ythermeer til si
na dottir | sīn elzabeth swa sigh
iandis | Thu skal wita at om ena
nat · naar iak mz dyupasta ødhmiuw
het | hadhe giffwit mik til gudelica
bøner | Oc iak mz aldra hetasta
astūdan beddis aff gudi | thz han
wærdoghadhis lata mik saa længe
liffwa i thesse wærldh alt iak matte
saa see mz mino øghom | the wæl
signada iomfrwna som gudz modhir
skulle wardha Oc at iak mz minō
handō matte hēne thiæna | oc mit
huffwodh hēne til wyrdningh bøyghia
Oc mz alla mīs licama limom hē
ne tiænist bewisa | Nu medhir at iak
swa badh inerliga til gudh · sik iak
ænbraat see eth skøsta sken | mykit
claræ oc skar æptoghare Nu thē
na wærlenes sool hon ær i sigh Oc
mith wt aff thztu sken · hørdhe iac
ena røst swa sighiandis til mik
Ecke ey thik til at fødha mīn son | ty
at the ødhmiukasta wardhir giffwilse

som thu for mīn kærlek skuld wilt
gøra andrō Takkis mik at thik
skuli gøras · oc for than skuld wil
iak | at thu skalt wardha mīs sons
modhir Oc wardha frw owir al
la frwr | swa matto | at thæn sa
me mīn son oc thin | skal ensamt
wara i thit wald · at thee honom
oc bewisa | fførst wtgangilde gōno
thit iomfruliga liff Oc sidhā skal
han allom wardha oppinbar om
tik · oc skalt thu wita at hwilkē
mænniskia ey ælskar tik · æller i
wyrdningh haffwer | hō skal ey hed
ras æller ælskas aff mik | oc mi
nō son Oc than som thik ey tror
æller modhirgaar wara mīs sons
modhir | skal ey ingha i mith rike
Thr æptir taladhe sama røst
æn ythermeer til mik | sagde iom
frw maria Thu beddis aff mik
i thinō bønō | at iak skulle gøra
tik thækka i the iomfrwna asyn
som mīn son skal fødha Oc at hō
skulle tik saa wæl troo · at hon
wilte thik honō æptir thinom
astundilsom Nu iak sighir thik | at
thu same mīn son · skal tik aff en
gō andrō giffwas | wtā aff mik
Oc wardhir thw swa kær them
sama thinō son oc minom · ath
ingen skal naadhir æller mysktūd
aff honō | wtan at hā bedhis oc
thina naadhe Oc therssom ædho

swa sagdho · wart iak sadhe the
hælgasta iomfrv til sanctam elizabet
owir matto vardh oc swa som warit
aff allo licamans krafftom · sidhan iac
widher owir mit ariute oppa iordhe
na · thy at iak formatte mik ey
siælffwa lidha ælla thola · for the
stora nadher gudh wærdoghas mz
mik gøra Oc sidhan komo æng
lana til mik · oplyptande mik h
ima aff iordhinne oc styrkto mik
mz osighelikom hugnat Oc fraan
them tima at mik thætta wnderli
gha oc høgelica ærande war oppi
barat · giff iak mik allaledhis wm
om at loffwa oc æra alzwallogha
gudh Oc wart iak swa hetelugha
wptændh i hans ælskogha · at mik
syntis honom aldrigh kunna ælla
formaggha sina hetelugha loffwa
som iak gærna wille mz allom
mina siæls oc likama krafftom
Thy at aff gudz loff thak oc thiæ
nist kunne iak hwadzske nat ælla
dagh afflata · wtan altidh war iak
i gudz kærlek heet oc brænnande
Oc wtan alla twækan war iak
stadelica bidhande gudz fadhers
loffwan · Bidhiande honom wtan
atirwændo swa sighiandis O
miskunsamasta · millaste oc wel
wilioghasta fadher · æpther thz at
tik swa thækkis at iak skal føda
thin wælsignada son · bidher iak

thik at thu wærdoghas giffwa mik
wisdomsens anda · aff hwilkom iak
maghe læra oc wndirsta · hwruledhis
iak matte honom wardhelica æpther
hans hælga wilia thiæna Giff mik
wndherstandilsena aanda · mz hwil
kom iak maghe oplysas til at wita
allan hans wilia · thy at skal han
fødhas saa som annor barn · æpther
almænnelighe gudz skipan i thesse wærld·
weth iak wæl at han kan ekke ta
la strax han ær føddher O hælghe fa
dher giff mik raadzsens gaffwo mz
hwilke iak maghe læras · til at all
thing beskedhelica oc raadhelica gø
ra tiænom sonen oc minom · til alla hans
widhertorfft oc thiænist som mik
bør honom gøra Giff mik oc hælgas
te fadher starkhetsins gaffwo · mz
hwilke iac maghe saa andelicha styr
kias at iak mz widherskyllogæ wyrdh
nigh matte wardhelica thiæna sons
guddom bæra mz mandomenom O
himmerikis fadher iak bedhis oc aff
tik snillenna anda · aff hwilkom iak
maghe læra snællelica widherkænna
allom them som naghot wilia leeta
ællir wita aff honom Giff mik hæl
ghe fadher mildhetz sins gaffwo · om
hwilka iak maghe wita oc wndher
staa i hwat matto iak skulli wærkun
na thæns sons wærdoghan mandom
Oc honom i alle hans widhertorfft
kærlegha hiælpa Ther owir bidher iak

thik o mildaste fadhir at thu wærdoghis
mik giffwa wærdoghans gaffwo, om
hwilke iak maghe ødhmiwkelegha
læras / mz hwat wærdogha kærlek oc
widhrskyllogo wyrdhnigh / iak skuli thi
nom son oc minom ødhelighom tiena. See
nu dotter / j swa matto som nw ær sakt /
beddis iak aff gudhi fadher sir thæs
hælgha anda gaffwor / for æn han
gaff mik sin son. Thænk ty oc gran
neligha owir wægh the helsona / som
mik war sændh aff gudhi, oc fram
fødh aff ængleno. Oc thu skalt be
fina at alla mina bøner som iak bed
dis / wordho hørdha aff gudhi

En dagh naar thenna gudz tiænist
kona sancta elizabeth / war j
stadhom gudhelica bønom. Syntis hænne io
frw maria oc sagde / O nu dotter
thu thror at all the nadh iak hadhe
aff gudhi / war mik giffwin wtan ærff
wode. Ney engaledis / ty sigher iak tik
sannelika / At jngha nadha giffwo æl
ler dygdh, hadhe iak ællir fik aff gu
dhi / wtan mz storo ærffuode / idhke
lighe bøn, brænnande astundan / diwpe
gudhelighet / mangom tarom oc mykle
twingh / altidh thænkiande talande
oc gørande / thz som iak wiste oc for
matte gøra gudhi til hedher oc wæl
takkelikt. wndantakne hælaghetz
sins nadh / mz hwilke iak war hal
ghat j modher liffwe. Oc sagde æn jo
fru ytter meer / thu skalt wita æra

wisseligast / at jngen nadh nidher
far j siælena. wtan gudhelighan
bøn oc likamans pinsl oc atirhald
Thy at naar wi giffwom gudhi thz
litla wi formagom, tha kombir
han j siælena / førandis mz sigh
the høghelika gaffwona / som ær
at siælene synes wanskas j sigh
siælffwe. Oc tappar amynnet / swa
at hænne mines sigh haffwa ensko
talat ællar giort, thz gudhi ær
takt. Oc jæmwel synes hon sigh
skulare oc forsmælighare / æn hon
naghontidh for war / Æn hwat
skal tha siælen annat gøra / wtan
gøra gudhi widherskylloght loff /
oc størsta thak / for the nadhena
sigh giffna. Oc gudh seande at
siælin sik siælffwa swa mykit ødh
mynkar / oc hona for sina wælg
ninga loffwar. Giffwer han siælinne
the nadher / at hon skal alz stingre
trøsta til gudh, oc jnlikte wppa
sina forskullan. Oc thz om giffwo
gudh siælinne / at bedhas the an
delica gaffwor / thz han haffwer
længe gømt j hænne, sina jærtan
oc loffwan / hwilka som siælin
faar aff gudhi / wtan alla bøn for
sina astundan / Swa giordhe oc
gudh mz mik sagde jomfru maria /
thy at nu hogher / mz heete astun
dan afflade gudz son. Min ande
optændis / at hawa hona mz stors

te astudilse Oc siælen all smæktis fra
som fithme. oc mættadhis aff otali
ghō søthma Thy at for thæn stora
godhwilia iak hadhe. syntis mik ho
nō nw fangit haffwa Æn mī hem
lika twnga hon hadhe oc engaled.
saa storan styrk j sik at hō formatte
mz ordhō thæn indhra siælīna hita
oppinbara Oc thy for thæn skuld bad
iak gudh atenast gōma oc bewara
mī ythra sīne skipandis thū beqwæ
meligha. at thæna the kōmaskolan
de iomfrwne thz gudz modhr skulle
wardha Æn gudh seandes mz hwat
hetasta kærlek iak bran all mān
til j siælīne. oc jæmwal skodandis
the ythre ødhmiuktena iak bewiste
wtantil Thy naar timen han war
kōmen j hwilkō honō thæktis. wt
sende han gabrielem archangelū
til mik mz the forelofwadha helsa
Æpthr thy læsten hon bewisar oc op
pinbarar. æn hwat giordhe iak tha
wisselika iak bøgdhe mī knæær m
dhr til iordhena Oc mz samā lagdo
handom sagde iak mz diwpasta ødh
miwkt See gudz tiænista qwīna
wardhe mik æpthr tinō ordhō Oc
tha gaff gudh fadhr mik sin son oc
sīw thæs halgha anda gaffwor mz
honō Oc thz war for ty at iak tro
dhe stadhelika hās loffwā. oc at iak
mik siælwa j allō thingō ødhmiwka
de Om nū dott thzta sagde iak thik
for ty. at thu haffwr æn litla troo
oc hop til gudh j hwilko iak wil
at thu skulū thik bæthra Oc ty
naar thik naghot loffwas aff
gudh thz ordhet som iak sagde
Ecce ancilla dni &c Oc blif thr
æpthr stadelika troandis. at
thz til thu faar gudz foreloffwa
dha naadhr Æn wardhr oc ey al
tidh æpthr ty tw astūdar. tha
sigh ødhmywkelika Jak haffwr
naghot syndat oc giort mote
gudhi. for hwilkit iak ær ey wr
dogh at faa thz gudh mik loff
wadhe Thy at for throna faar
mænniskian stoor lōn oc æwīde
likit liff. oc thū som ey haffwir
trona skal ey faa himerike
Om the halgha wars hra ihū
xpi forslo nath Naar thīna
gudz tiænista qwīna Sca eliza
beth. war innerlika bidhiandis
til gudh at han wærdogadhis
at giffwa hēne sina naadhe til
at ælska honō aff allo hiærta
Oc j sāma stadh syntes hēne jo
frw maria staa nær sigh oc
spordhe hēne sighiandis. haa ær
thū thr fwlkomplika ælskar
gudh Æller hwat ey ælskar tw
honō. Oc hēne mykit rædandis
thr til swara Sagdhe the hal
gha iomfrū wilt thu at iak skū
la thik thz sighia haa thū ær so

HS A 3 - 154v

fulkōpligha ælskar gudh Scūs
bartolomeus Scūs laurencius
oc scūs iohes ewangelista /
hwat ey wilt oc thw nw doo
thz yðra som the giordho thy
at wordho slaghne oc brænde
Nu thæsse hælghe frwne enkte
thz til swarande. sagde gudz
modhir / iak sighir tik thz j sannind
at ō thu nw godhwilgha til stadhir /
at taghas fran tik alt thz thik
ær kært oc dyrt / oc ælskelighit
synes wara Oc æn thz om thin
eghin wilia. tha wil iak forwiss
wa thik aff gudhi / the samma lōn
som scūs bartholomeus hā fik j
himerike. ffor thz at han wart
ffl aghen / wilt thu oc lidha nw
tulomodh allā smælek oc orætt
thik giordhan. tha skalt thu fua
lōn nw scō laurencio ffor thz ath
han war stekthir Om thu wilt
tolelighā lidha haardh swar oc
til talan / swa at thw ey giffw tik
til otolegh ordh at geen swara
Tha skalt thu fua the lōn som
scūs iohes / han fik / for thz at hā
drak eetir Oc sagde æn iōfrw
maria ythermeer / til scām eliza
beth. til alla thīa aandelighā
nadha giffwor / wil iak altidh
wara nær thik / oc hiælpa. ath
thw maghe thīn fulkōpna styr

kiande thik nw mine nadh
Eftidh naar scā elizabeth tænkte
innerligha / oppa the gudelighā bō
ner / som iomfrw maria hadhe hēne
oppenbarat / som war hurw hon in
nerligha badh til gudh fadhir. som off
w̄ sagdis wppa hwilkit hon wart
wndrande / Oc sagde nw sigh inwær
tis j sino thankom O hwat mon
the hælghasta iomfrw / widhirtorffwa
at bedhas j sino bōnō. thy at thz
war ey widhirtorfftelighit / mædhan
hon war ful nw alle nadh Oc gens
tan war hon nær til swars / som ær
grā plena. thz ær nadhīa modhir io
frw maria / hwilkin thæsse hælghe
frwne syntis all ful nw gladhi och
frøgdh Oc aldre hemelighast til hēne
taladhe sagde hon. Jak giordhe swa
som than / thz wil graffwa en fagh
ran brwn æller kællo. hwilkī først
widhirgaar wndhir barghit Oc gōrla
aath gōmer / hwadhan watn addh
rnnar wth flyta Nu naar hā haffw
thz beesect. tha graffw hā aat
wætteligha thz til hā findhir thīn
Oc thīn wpsprunom skikkar han
stadhen / hwar hā wil haffwa brw
nen Thz æptir gōr han stadhen
faghran. widhan oc reenā. at
watnet maghe thz thæs fæghre /
reenare / oc clarare forwaras.
Oc sidhā mwrar han brwnen æl

HS A 3 - 155r

ler kællona Oc mit j hinc wpre
ser han ena stwdh æller stolpa
om kringh hwilken han sætter
æller skikkar smaa pipor æller
rænor thz watnet latha wp gy
no sigh dragha allo til hughnat
oc hiælp. J like maatto giordhe
oc iak sagde iomfrw maria ty
at tha giik iak til bærghit. naar
Jak ladhe mik win om at læra
læsa the hælgha skrift Oc tha
fan jak wppa watn aadhrona.
Naar iak læsandhe oc bidhiande
wndher stodh, at kællona ophoff
til alt goth ær at ælska gudh
aff allo hiærta Nu tha til redde
iak. reenan giordhe oc wtwidde
kællo stadhin Naar iak hadhe ful
lan wilia. at ælska alt thz gudh
ælskar Jak wille oc haffwa wat
net reent oc klart, thz ær ath
Jak stadhgadhe j minne siæl at ha
ta oc fly alla syndena orenlighet
Oc tha wpræatte iak hwan stadz
mwrana om kringh kællona,
naar iak mz heetom kærlegx bro
na samanfögde thæssa dygdher
som ær ödhmywkt. tulmodh saff
lighet, wælwilioghet oc gudz oc
jæmkristens kærlek hwilka
dygdher iak gömde oc hölt alt
wth j mina ytherstha dödz dagh o

aatskilelgha Thz næst opreeste iak
studhena oc watn piponar j hinne
Naar iak mik siælffwa satte allo
til apterdöme oc hiælp Thy at iac
ær allo redhoboen ath giffwa
mina naada gaffwo mz ëne om
gangadis mærsko. for thy at sina
tækkis gudhi fadher at alla nadher
skulle fulkompnas j mik. Jak sigher
thik en ytermeer At iak ær alra
wælwilioghast at mengha skiffta
mina mildhet mz allo them ther sik
æller andrum bedhas hiælp oc hog
swalelse aff mik Æller weedzt
thw ey at gudh satte mik j tæsse
wærdh saa som dyrasta margari
tam. allom wtwaldo til dygda apt
döme Thy skalt tw wita at hwil
ken en thz ey will apther fölia mins
hælghetz omgange oc dygdha
liffwne, apther sine bæzste forma
go han kan ey æller formaa thæk
kias högesta gudhi. hwar fore
wil jak sagde himerikis drotning
til sanctam elizabeth At thu nu alra
kærista dotther skal tagha thik ap
tedöme aff mik Oc bidhia inner
ligha til gudh swa som iak thik för
oppenbarade, thy at alla the na
dher oc dygdher som thu ey haffwer
skalt thu ödhmyukligha bedhas
aff gudhi mz alle thröst som tilbör

HS A 3 - 155v

oc hōffwis. akta thy oc skodha.
æn thz tilbōr ey at bidhia til gudh|
madhan jngen nadh kan koma
j siælēne. wtan mz gudelike bōn|
æller hwat ey west thu| at dygde
nar oc naadhen| æra ey allō jam
ligha giffna| Oc thz ær for thy. at
en kan bæthir gōma sigh giffna
naadhe aff gudhi æn annar| oc ty
ær gudz wili| at than som ey haff
wr nadhena. hā skuli hiælpas aff
thēm som hēne haffwa| hwilkit iak
for ty sighir thik| at thu skuli hēr
æptir| for thīna oc andra mænnis
kior siæla helsa| aatwakteligha oc
gudeligha bidhia

Thz hænde| oc at om try aar.|
tha war thēna hælgha frw sctā
elizabeth| wtā daghleghen skriffta
fadhir. for hwilkit hon mykit drōff
dis| Æn hōghste gudh fadhir j hime
rike| hā gaff hēne scm iohānem e
wangelistā| til sin andeligha skriff
tafadhir| Aff hwilkō hon fik saa sto
ra nadh. naar hā hēne j andeligha
matto hōrdhe| at hon mz besynd'
leghe gudz hiælp| oc thæs hælgha
hērrans hiælp oc forskyllan. mintis
alla sina syndhir| mykit wndhir sam
legha| hwilka the hælgha frwn for
scō iohāne skriffstande| Syntis hēne
sigh mere blyghias. æn for nagrō
andrō skriffta fadhir hēr j thæsse
wēdh. hwilkē hēne sættiandis thir
fore skrifft| oc giffwandis heel
sam raadh moth syndēne. sag-
de hon sigh wndirsta wara hee
ladha| saa wæl til likamā som til
Æn dagh naar thēne Cslælena
hælghe frwne scē elizabeth|
war gnordhir stoor orætthir och
blygdh| Oc thir aff mykit drōff
gik hon til gudelica bōne. oc mz
mangō taarō| badh hon for allō
thēm som hēne hadho mote bru
tith| Bidhiandis at gudh wille
nādoghas giffwa thēm thir fore| saa
mangha gladhir j himerike| som
the hadho hēne bedrōfft| Oc nar
hon hadhe thætta bidhit| hōrdhe
hō ena rōst saa sighiande| Aldrig
badh thu the bōne| mik waaro
saa thækka som thæssa. For thy
the gingo jntil mit hiærta| Oc
ty forlatir iak tik alla thīna syn
der. thw haffwr mote mik brutit
aff thīnō barndō| oc til thēna dag
Oc swa opraknade besyndhirle
gha hwaria ena hēnæ synd. sagde
samma rōsten| alt ær thætta tik for
lateth| Æn naar scā elizabet spor
de hwa thē war| widhir hēne tala
dhe. swaradis hēne| Iak ær thē
til hwilkens fōtir| Maria mag

HS A 3 - 156r

dalena sko. Uaar iak aat j symōis
leprosi hwse. oc æn thē owir giff
wir iak tik nya nadhe. Oc the
hælga frwn thē wppa tænkiandy
hwat liffsōne hon skulle thē æpt
sigh oppa tagha. swarade hōne
hærra ihūs xpūs | swa sighiandes
hoppas til gudh | oc gör thz goth
ær. oc lath aff harm oc wredhe
Thzta æpthē skreffna skal först
læsas j iomfrw marie högtidh
som kallas pūcentacō oc sidhā
kasten æpthē fram som för staar
skriffwat oc læsen swa thz | kan
thz oc swa hænda at j thzta lit
la æpthē skriffna förglömen tha
skoten thē oc eskte merad thy
iak ffinn thz wp j ene bok æn tha
ær thz saghēt oc höre til sama

Maria föddis oc Högtidh
a thridhia aare til ihrlm
föddis. | fadhē oc modhē
satto barnit nidhē a gulff j gudz
mönstre. Maria thrigthia aara
barn | ghik ensamn som hon wærin
waare | wp aa xv trappō til gudz
altara Ioachim oc anna gawo
hona gudhi som thm gaff | och
satto hona thē æpthē at tiāna gudz
thiænist | Maria nam mera aff
gudhi sialffwo | oc aff hās änglo
æn aff nakre mænisko. hō skip
te daghin j thre tima. fraa första
daghinigh | oc til tærz tima | war hō
stadhelighā enō stadh | thiænande
gudhi a bönō | swa at hon inte ord
widh folk talade. Ffraa tærz tima
oc til nonam | sith hon widh wæff
ælla teen ælla naal. ffran noon
war hō æpthē a bönō som för Gudz
ængil kom nz hna födho. | oc war
hna daghlikin drosatē oc gudeliki
gömare Aff sco barnaba hwilket
som læsas skal wppa hans dagh
thē standhē hā ræthē wite j oc læsa
thz andra först oc swa thzta æ sco j wile

Aff sco barnaba ær skriffwat
Annan stadh alt thē til hā skil
dis widh scm paulū. thy at thm val
de thū hælghe ande | badha sendhē
aplos sidhan apli waldo mathiā.
hwi mwnde iak tha sætia for
sanctā mariā magdalenā | oc scm
stephanū. æn dyra aplin scm bar
nabam | Thz ær giort thm til hedhē |
oc hono til enghin wan hedhē | ty
at maria magdalena war aplōr
aplita | som för ær skriffwat. oc
stephanus ferste trona nz martiri
o för æn nakor apls Oc for thy sæ
thias the wal j bland aplis | oc sco
barnabas han fulkōnar thera
sæmmngha choor. swa ærlika sat
tir widh ānan ændan | som scūs

HS A 3 - 156v

petrus widh annan· thy at the
æru alle iamplike aat waaldom
gudz apostoli
Sanctus dorotheus skriffuar at
barnabas predicadhe widh
room· oc war förste biskopir in
nan melan En dagh saa barna
bas karla oc quinno danza nakn
for sinom affgudhum· Oc bannade
monstrenom swa at thz fiøl widh
iordh· oc myket folk widhir thy
til bana Sidhan gripu iudha bar
nabam oc wildo dragha ham for
doom· oc for ty at the rädduz en
wælburin hera eusebium neronis
kesara frænda· at ham toke han
ut wald aff thæra handom Oc dro
gho barnabam wtan stadhin oc brun
du a baale· hans ben oc aska lag
do the j bly kisto oc badh sænkia
them til grunna Johannes hans dis
cipulus oc hans twe kompana gra
tu fangit kistona om nat ut bengom
oc asko· oc iordhado dyupt j enom
iordh huse oc laa næstan der aat
til gelasius pawe wart oc uero
kesare· tha wisadhe han sialffwm
hwar hans ben oc aska laaghu
Tu autem domine miserere nostri Deo gracias

Thenna bok lath systhir elseby
giordz dotter skriffwa aat conuen
tene tha hon war summa cantrix
wppa thz pergamen som köptis for
thz silff bæltet som thenna modhir sys
thir· hustru cristin biorn nielsons
gaff thir til· thz war swa goth som
xviij mark· hwilken bok skriffwadh
war aff ene conuentz syster som war
Anno domini m d vj· i them tima war
kæra modhir syster anna fickoms
war abbadissa· gudh til hedhirs oc j
dher allom minom kæra systrom til
andelikin hugnat

HS A 3

HS A 3